
**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W BIAŁYMSTOKU**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA**

NA OKRES 01.01.2012 – 31.12.2021

**Tom I
OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA**

**BIURO URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU**

Białystok 2011

Warszawa, dnia 9 października 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DLP-lpn-611-31/4029/12

DECYZJA

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.) oraz art. 104 k.p.a, po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 4 października 2012 r., znak: ZU-7015-8/10/11a/2012,

zatwierdzam

plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Hajnówka w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, na lata 2012 – 2021.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wnioskiem z dnia 4 października 2012 r., wystąpił o zatwierdzenie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Hajnówka.

Przedmiotowy plan zawiera:

1. opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, wg stanu na dzień 1 stycznia 2012 r., o powierzchni łącznej 19 654,06 ha,
2. analizę gospodarki leśnej w minionym okresie,
3. program ochrony przyrody,
4. określenie zadań dotyczących:
  - etatu miąższościowego użytków głównych (rębnych i przedrębnych) w ilości 192 291 m³ grubizny drewna netto,
  - projektowanej powierzchni zalesień i odnowień – 252,02 ha,
  - projektowanej powierzchni pielęgnowania lasu – 4 907,34 ha,
  - ochrony lasu, w tym również zadań ochrony przeciwpożarowej,
  - gospodarki łowieckiej,
  - potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem znak: WPN.611.18.2012.LM z dnia 7 września 2012 r. oraz Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem znak: NZ.9027.4.16.2012 z dnia 30 sierpnia 2012 r., działając na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), zaopiniowali projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Hajnówka na lata 2012 – 2021 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Strona niezadowolona z decyzji, zgodnie z art. 127 § 3 k.p.a. może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od otrzymania decyzji.

Otrzymuje

Dyrektor Generalny
Lasów Państwowych

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2012 do 2021

dla Nadleśnictwa HAJNÓWKA
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w BIAŁYMSTOKU
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2012 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01. 2012 r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA - ha	1965406
w tym według obrębów leśnych:	
1) HAJNÓWKA	592032
2) LEŚNA	586734
3) STARZYNA	786640
I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha	1856228
w tym:	
a) według pełnionych funkcji:	
- lasów stanowiących rezerwy przyrody	515225
- lasów uznanych za ochronne	1274222
- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)	66781
b) według grup kategorii użytkowania:	
- gruntów zalesionych	1804209
- gruntów niezalesionych	5515
w tym: do odnowienia	000
- gruntów związanych z gospodarką leśną	46504
I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW (GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha	109178
w tym: przeznaczonych do zalesienia	000

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2012 DO 2021

II.1. ZADANIA OBLIGATORYJNE

II.1.1 Pozyskanie drewna w ilości nie większej niż:

192291 m³ grubizny netto, w tym:

a) etat cięć w użytkowaniu rębnym (zal. z 5% przyr. i niezal.)

76791 m³ grubizny netto

b) etat cięć w użytkowaniu przedrębnym – ha
o miąższości szacunkowej

4	1	5	3	4	5

1	1	5	5	0	0

 m³ grubizny netto

II.1.2. Pielęgowanie lasu na powierzchni

nie mniejszej niż - ha

4	9	0	7	3	4

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

2	4	2	0	7

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

6	5	1	1	7

c) trzebieże

4	0	1	4	1	0

II.2. ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.2.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia
w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) - ha

0	0	0

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

0	0	0

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych
do użytkowania rębego - ha

2	2	4	3	1

w tym zrębami zupełnymi

0	0	0

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

3	8	3

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień – ha

2	3	8	8

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

0	0	0

g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha

2	2	7	3	7

w tym wodnych - ha

0	0	0

II.2.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.2.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.2.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	13
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW I NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA.....	15
1.1. Przestrzenne usytuowanie Nadleśnictwa Hajnówka oraz krótki rys historyczny.....	15
1.1.1. Położenie lasów nadleśnictwa.....	15
1.1.2. Rys historyczny.....	16
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.....	36
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii oraz regionalnych programów ochrony środowiska.....	40
1.2.1. Ochrona środowiska.....	40
1.2.2. Ochrona Przyrody.....	42
1.2.3. Złoża kopalin.....	42
1.2.4. Gospodarowanie wodami.....	42
1.2.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych.....	43
1.2.6. Obrona kraju.....	43
1.2.7. Ochrona krajobrazu.....	43
1.2.8. Ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji.....	43
1.2.9. Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu.....	44
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez nadleśnictwo, z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.....	44
1.3.1. Położenie nadleśnictwa w przestrzeni geograficzno-przyrodniczej.....	44
1.3.2. Geomorfologia i rzeźba terenu.....	45
1.3.3. Hydrologia.....	47
1.3.3.1. Wody powierzchniowe.....	47
1.3.3.2. Wody gruntowe.....	50
1.3.3.3. Wody podziemne.....	50
1.3.4. Klimat.....	52
1.3.4.1. Temperatura powietrza.....	53
1.3.4.2. Usłonecznienie i zachmurzenie.....	55
1.3.4.3. Wiatry.....	55
1.3.4.4. Opady atmosferyczne.....	57
1.3.4.5. Wilgotność powietrza.....	58
1.3.4.6. Pokrywa śnieżna.....	59
1.3.4.7. Topoklimat obszarów leśnych.....	60
1.3.5. Typy siedliskowe lasu.....	61
1.3.6. Zestawienie typów drzewostanów oraz orientacyjne składy upraw.....	69
1.3.7. Charakterystyka walorów genetycznych lasu i bazy nasiennej.....	72
1.3.7.1. Wyłączone drzewostany nasienne.....	72
1.3.7.2. Gospodarcze drzewostany nasienne.....	73
1.3.7.3. Źródła nasion i drzewa mateczne.....	76
1.3.7.4. Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne.....	77
1.3.7.5. Drzewostany zachowawcze i uprawy zachowawcze.....	78
1.3.8. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	79
1.3.8.1. Funkcje lasu i kategorie ochronności.....	79
1.3.8.2. Walory przyrodnicze.....	81
1.3.8.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	84
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej.....	85
1.5. Charakterystyka stanu lasu i zasobów drzewnych nadleśnictwa.....	89
1.5.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących.....	89

1.5.2.	Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku.....	90
1.5.3.	Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.....	95
1.5.4.	Struktura miąższościowa wg rzeczywistego udziału gatunków drzew.....	102
1.5.5.	Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących.....	103
1.5.6.	Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów.....	103
1.5.7.	Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.....	105
1.5.8.	Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.....	106
1.5.8.1.	Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.....	107
1.5.8.2.	Uprawy i młodniki po rębniach złożonych oraz odnowienia podokapowe.....	109
1.5.8.3.	Młodniki i starsze drzewostany.....	111
1.5.8.4.	Jakość techniczna gatunków w drzewostanach.....	112
1.5.9.	Charakterystyka powierzchni leśnej nie zalesionej.....	112
1.5.10.	Prezentacja zmian stanu zasobów drzewnych.....	114
2.	WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ W MINIONYM OKRESIE.....	115
2.1.	Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka na Naradę Techniczno – Gospodarczą	117
2.2.	Koreferat Inspektora Lasów Państwowych na Naradę Techniczno – Gospodarczą.....	157
2.3.	Koreferat kierownika brygady zarządzania lasu na Naradę Techniczno – Gospodarczą.....	159
2.4.	Ocena gospodarki przeszłej Nadleśnictwa Hajnówka dokonana na NTG przez Dyrektora RDLP w Białymstoku	167
3.	OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ.....	171
3.1.	Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	171
3.2.	Podstawy gospodarki przyszłego okresu	172
3.2.1.	Podstawy organizacji gospodarstwa leśnego i regulacji użytkowania	172
3.2.2.	Podział na gospodarstwa	173
3.2.3.	Wieki rębności	173
3.2.4.	Podział na ostępy	173
3.3.	Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego	173
3.3.1.	Użytkowanie rębne	173
3.3.2.	Rozmiar użytkowania rębnego nie zaliczonego na poczet etatu	177
3.3.3.	Użytkowanie przedrębne	177
3.3.4.	Zestawienie łączne etatu użytków głównych	179
3.4.	Plan użytkowania lasu.....	182
3.4.1.	Użytkowanie rębne.....	182
3.4.2.	Użytkowanie przedrębne.....	184
3.5.	Plan hodowli lasu.....	184
3.6.	Plan ochrony lasu.....	187
3.6.1.	Ochrona upraw i szkółek przed szkodnikami występującymi w glebie.....	187
3.6.2.	Ochrona starszych upraw i młodników przed szkodnikami nękającymi.....	187
3.6.3.	Ochrona drzewostanów przed szkodnikami pierwotnymi.....	188
3.6.4.	Ochrona lasu przed szkodnikami wtórnymi.....	188
3.6.5.	Ochrona lasu przed chorobami grzybowymi.....	189
3.6.6.	Ochrona lasu przed zwierzyną płową.....	189
3.6.7.	Poziom uszkodzeń drzewostanów w oparciu o monitoring.....	190
3.7.	Plan ochrony przeciwpożarowej.....	191
3.7.1.	Zagrożenie pożarowe lasu.....	192
3.7.1.1.	Analiza sytuacji pożarowej w minionym okresie gospodarczym.....	193
3.7.1.2.	Analiza drzewostanów z podaniem obszarów zobowiązanych do wykonania pasów przeciwpożarowych.....	194
3.7.1.3.	Stopień penetracji lasu.....	196
3.7.1.4.	Zagrożenia związane ze szlakami komunikacyjnymi.....	196
3.7.1.5.	Lokalizacja różnego typu obiektów stwarzających zagrożenie pożarowe.....	196
3.7.1.6.	Lokalizacja jednostek gaśniczych.....	197

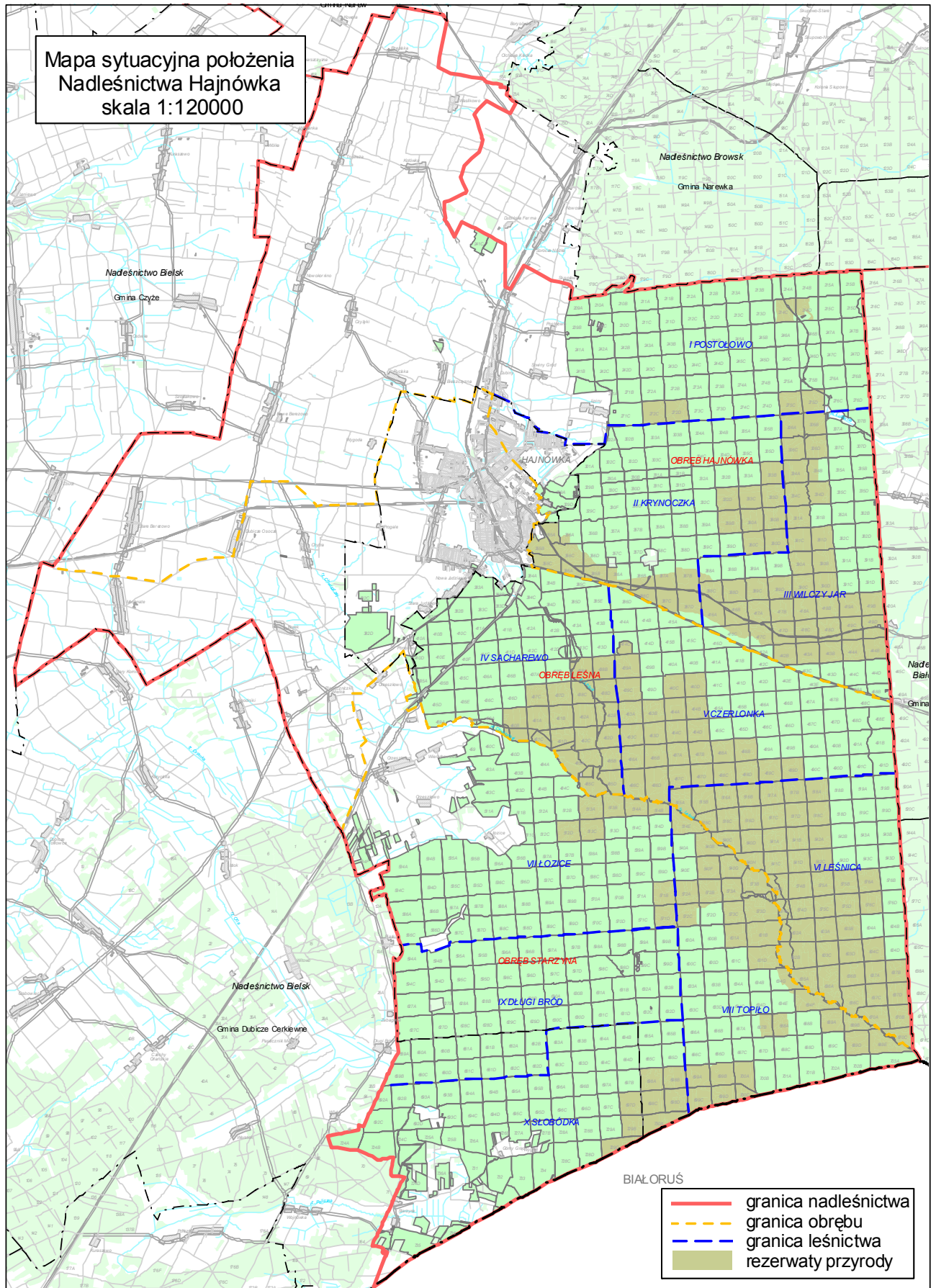

3.7.1.7.	Okres swobodnego rozwoju pożaru.....	197
3.7.1.8.	Ocena sezonowości występowania zagrożenia pożarowego obszaru leśnego	198
3.7.2.	System obserwacyjno-alarmowo-gaśniczy.....	199
3.7.3.	Dysponowanie sił lotniczych i sprzętu specjalistycznego.....	203
3.7.4.	Dostępność terenów leśnych i stan zaopatrzenia wodnego.....	205
3.7.4.1.	Dostępność terenów leśnych.....	205
3.7.4.2.	Dojazdy pożarowe.....	205
3.7.4.3.	Stan zaopatrzenia wodnego.....	206
3.7.5	Zadania profilaktyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej.....	208
3.7.6.	Instrukcja postępowania dla pracowników nadleśnictwa w przypadku zaistnienia pożaru lasu.....	209
3.7.7.	Mapa ochrony przeciwpożarowej.....	210
3.8.	Kierunkowe zadania z zakresu użytkowania ubocznego oraz gospodarki łowieckiej.....	211
3.8.1.	Użytkowanie uboczne.....	211
3.8.2.	Gospodarka łowiecka.....	211
3.9.	Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.....	213
3.9.1.	Budownictwo i remonty dróg.....	213
3.9.2.	Budownictwo ogólne.....	213
3.9.3.	Melioracje wodne.....	213
3.9.4.	Mała retencja.....	213
3.9.5.	Turystyka i rekreacja.....	214
4.	PROGRAM OCHRONY PRZYRODY.....	214
5.	PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.....	215
6.	PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH.....	216
6.1.	Prace przygotowawcze.....	216
6.1.1.	Prace geodezyjne.....	216
6.1.2.	Prace glebowo-siedliskowe.....	216
6.2.	Właściwe prace urządzeniowe.....	216
6.2.1.	Prace terenowe.....	216
6.2.2.	Prace kameralne.....	217
6.3.	Zestawienie składników planu urządzenia lasu.....	219
	LITERATURA.....	223
7.	ZAŁĄCZNIKI.....	225
-	Zrządzenie Nr 123 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictw w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Białymstoku.....	227
-	Protokół ustaleń Komisji Założeń Planu.....	231
-	Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Hajnówka.....	283
-	Protokół z sesji referatowej Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urządzeniowym”.....	285
-	Protokół ustaleń Narady Techniczno – Gospodarczej.....	319
-	Protokół z posiedzenia Komisji Projektu Planu (z dn. 30. 12. 2011 r.).....	341
-	Protokół z posiedzenia Komisji Projektu Planu (z dn. 3. 10. 2012 r.).....	353
-	Pismo Ministra Środowiska.....	361
-	Pisma Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.....	363
-	Zmiany w projekcie planu urządzenia lasu.....	365
-	Protokół kontroli bieżącej robót urządzeniowych Nadleśnictwa Hajnówka (wykaz rozbieżności).....	367
	Decyzja Ministra Środowiska o uznaniu lasów za ochronne	369
-	Wykaz lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne.....	375
8.	TABELE I WYKAZY INSTRUKCYJNE.....	417
	KRONIKA.....	489

SPIS TABEL	str.
Zestawienie 1. Zmiany stanu zasobów drzewnych w powojennych cyklach prac urzędowania lasu.	32
Zestawienie 2. Zmiany wieków rębności w poszczególnych cyklach prac urzędowania lasu.....	32
Zestawienie 3. Dane historyczne obrębu Hajnówka.....	33
Zestawienie 4. Dane historyczne obrębu Leśna.....	33
Zestawienie 5. Dane historyczne obrębu Starzyna.....	34
Zestawienie 6. Dane historyczne Nadleśnictwa Hajnówka.....	34
Zestawienie 7. Podział powierzchni ogólnej nadleśnictwa.....	36
Zestawienie 8. Wykaz gruntów Nadleśnictwa Hajnówka pozostających we współwłasnościach...	37
Zestawienie 9. Zmiany powierzchni objętej inwentaryzacją w IV i V rewizji urzędowania lasu.....	37
Zestawienie 10. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków.....	38
Zestawienie 11. Temperatura powietrza [°C] w Siedlcach w latach 1987-2011.....	53
Zestawienie 12. Temperatura powietrza [°C] w Białymstoku w latach 1961-2011.....	53
Zestawienie 13. Temperatura powietrza [°C] w Szepietowie w latach 1961-95.....	53
Zestawienie 14. Średnia liczba dni w roku (w latach 1951-1980) o określonym termicznym typie pogody w Białymstoku (w celu porównawczym w Suwałkach i w Warszawie).....	54
Zestawienie 15. Średnia prędkość wiatru (km/h) w Siedlcach dla lat 1987-2011.....	55
Zestawienie 16. Udział (%) kierunków wiatru z poszczególnych kwadrantów w latach 1961-1995.	56
Zestawienie 17. Średnie sumy opadów miesięcznych [mm] w regionach fizjograficznych w latach 1961-1995.....	57
Zestawienie 18. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów dla stacji w Siedlcach w latach 1987-2011 (mm).....	57
Zestawienie 19. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów dla stacji w Białymstoku w latach 2002-2011 (mm).....	57
Zestawienie 20. Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody w regionie klimatycznym XII - Mazursko-Podlaskim.....	59
Zestawienie 21. Siedliskowe typy lasu w Nadleśnictwie Hajnówka (grunty zalesione i niezalesione).....	62
Zestawienie 22. Zmiany powierzchni siedliskowych typów lasu między III i IV rewizją u. l. (grunty zalesione i niezalesione).....	64
Zestawienie 23. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Hajnówka (grunty zalesione).....	65
Zestawienie 24. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Leśna (grunty zalesione).....	66
Zestawienie 25. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Starzyna (grunty zalesione).....	67
Zestawienie 26. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Hajnówka (grunty zalesione).....	68
Zestawienie 27. Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy upraw.....	69
Zestawienie 28. Wyłączone drzewostany nasienne w Nadleśnictwie Hajnówka.....	73
Zestawienie 29. Gospodarcze drzewostany nasienne w Nadleśnictwie Hajnówka.....	73
Zestawienie 30. Źródła nasion.....	77
Zestawienie 31. Drzewa mateczne (dawniej doborowe).....	77
Zestawienie 32. Blok upraw pochodnych w Nadleśnictwie Hajnówka.....	78
Zestawienie 33. Wykaz drzewostanów zachowawczych w Nadleśnictwie Hajnówka.....	78
Zestawienie 34. Wykaz upraw zachowawczych w Nadleśnictwie Hajnówka.....	78
Zestawienie 35. Wykaz funkcji lasu i dominujących kategorii ochronności w Nadleśnictwie Hajnówka.....	79
Zestawienie 36. Charakterystyka warunków ekonomicznych w gminach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Hajnówka.....	85
Zestawienie 37. Liczba i powierzchnia kompleksów leśnych w obrębach leśnych i nadleśnictwie.	87

Zestawienie 38 Dane dotyczące podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Hajnówka.....	88
Zestawienie 39. Udział powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących.....	89
Zestawienie 40. Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku.....	90
Zestawienie 41. Udział miąższościowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku.....	90
Zestawienie 42. Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku i powierzchni niezalesionej wg IV i V rewizji urządzania lasu.....	93
Zestawienie 43. Udział miąższościowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku i powierzchni niezalesionej wg IV i V rewizji urządzania lasu.....	94
Zestawienie 44. Udział powierzchniowy gatunków panujących (grunty zalesione).....	95
Zestawienie 45 Udział powierzchniowy gatunków panujących w IV i V rewizji urządzania lasu (grunty zalesione).....	97
Zestawienie 46. Udział miąższościowy gatunków panujących (z przestojami).....	98
Zestawienie 47. Udział miąższościowy gatunków panujących w IV i V rewizji urządzania lasu (z przestojami).....	101
Zestawienie 48. Struktura miąższościowa wg rzeczywistego udziału gatunków drzew (grunty zalesione).....	102
Zestawienie 49. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących.....	103
Zestawienie 50. Wykaz uszkodzeń w nadleśnictwie.....	104
Zestawienie 51. Powierzchnia drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem.....	105
Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	107
Tabela nr XII. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	109
Zestawienie 52. Jakość hodowlana w młodnikach i młodszych drzewostanach.....	111
Zestawienie 53. Jakość techniczna gatunków głównych w drzewostanach nadleśnictwa.....	112
Zestawienie 54. Powierzchnia leśna nie zalesiona.....	112
Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	174
Zestawienie 55. Powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych wg rodzajów rębni.....	175
Zestawienie 56. Zestawienie łączne użytków rębnych netto w Nadleśnictwie Hajnówka.....	176
Zestawienie 57. Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem.....	176
Zestawienie 58. Powierzchnia drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych wg rodzajów cięć.....	177
Zestawienie 59. Zestawienie proponowanego użytkowania przedrębego.....	178
Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	179
Zestawienie 60. Sposoby użytkowania rębego i rodzaje rębni według siedliskowych typów lasu.....	182
Zestawienie 61. Powierzchnia poszczególnych rodzajów rębni w nadleśnictwie.....	182
Zestawienie 62. Powierzchnia przewidziana do zabiegów hodowlanych.....	185
Zestawienie 63. Zabiegi pielęgnacyjne powierzchni zainwentaryzowanych oraz nowozakładanych w Nadleśnictwie Hajnówka.....	186
Zestawienie 64. Główne parametry klimatyczne w okresie największego zagrożenia pożarowego.....	193
Zestawienie 65. Wykaz pożarów na gruntach nadleśnictwa w minionym dziesięcioleciu.....	194
Zestawienie 66. Progi wilgotności ściółki i powietrza stosowane przy określaniu stopnia zagrożenia pożarowego lasu.....	198
Zestawienie 67. Przedsięwzięcia ochronne w zależności od stopnia zagrożenia pożarowego.....	201
Zestawienie 68. Plan alarmowania.....	201
Zestawienie 69. Kierownictwo jednostki, kadra inż.-techn. upoważniona do organizowania i kierowania akcją gaśniczą z ramienia L.P.....	202
Zestawienie 70. Plan alarmowania leśnictw, wykaz łączności telefonicznej.....	202
Zestawienie 71. Dysponowanie specjalistycznego sprzętu i pracowników do obsługi.....	204
Zestawienie 72. Wykaz baz sprzętu pomocniczego.....	204

Zestawienie 73. Wykaz dojazdów pożarowych.....	206
Zestawienie 74. Wykaz punktów czerpania wody.....	207
Zestawienie 75. Wykaz powierzchni poletek łowieckich.....	212
Zestawienie 76. Powierzchnia i miąższość drzewostanów na gruntach leśnych na początku i na końcu bieżącego okresu gospodarczego.....	215
Zestawienie 77. Podział administracyjny na leśnictwa.....	217
Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	418
Tabela nr II. Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji (dla Nadleśnictwa Hajnówka)	428
Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka).....	431
Tabela nr IV. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących (dla Nadleśnictwa Hajnówka)	443
Tabela nr Va. Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu (dla Nadleśnictwa Hajnówka)	449
Tabela nr Vb. Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu (dla Nadleśnictwa Hajnówka)	454
Tabela nr VI. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności (dla Nadleśnictwa Hajnówka).	459
Tabela nr VIIIb. Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących - przyrost tablicowy (dla Nadleśnictwa Hajnówka)	460
Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka)	461
Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu (dla obrębów leśnych i Nadleśnictwa Hajnówka)	469
Wzór nr 2. Wykaz obiektów bazy nasiennej (dla obrębów leśnych).....	473

E L A B O R A T

w sprawie urządzenia (V rewizji) gospodarstwa leśnego
Nadleśnictwa **Hajnówka**, obrębów: **Hajnówka, Leśna, Starzyna**
na okres gospodarczy **01.01.2012 – 31.12.2021**

W S T Ę P

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Hajnówka na lata 2012 – 2021 wykonało Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku (Umowa nr 2710-5/3/2010 z dnia 01.07.2010 r.).

Prace urządzeniowe były prowadzone w latach 2010-2011 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku, w oparciu o następujące instrukcje i zarządzenia:

1. Ustawa o lasach, z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 435 z 2005 r.) o zmianie ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r.
2. Ustawa , z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. Nr 201 z dnia 13 listopada 2008 r.) o zmianie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. oraz niektórych innych ustaw.
3. Ustawa, z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. Nr 199, z dnia 7 listopada 2008 r.) o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. Nr 256, poz. 2151 z 2005r.).
5. Projekt instrukcji urządzania lasu z 2010 r.
6. Zasady hodowli lasu z 2003 r.
7. Instrukcja ochrony lasu z 2004 r.
8. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie z 1996 r.
9. Instrukcja ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych z 1996 r.
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
12. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, określone w polityce ekologicznej państwa uchwalonej przez Sejm RP 10 maja 1991r. (MP Nr 18, poz. 118) oraz w polityce leśnej państwa przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 22 kwietnia 1997 r.
13. Zarządzenie Nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17.07.2001r., w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych.
14. Zarządzenie Nr 34 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 74 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie zdefiniowania standardu leśnej mapy numerycznej dla poziomu nadleśnictwa oraz wdrażania systemu informacji przestrzennej w nadleśnictwie.
15. Ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.
16. Inne obowiązujące przepisy i ustalenia dotyczące techniki prowadzenia gospodarki leśnej.

Zadaniem V rewizji urządzania lasu było dokonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej oraz opracowanie planu zagospodarowania lasu. Część ogólna, stanowiąca podsumowanie zebranych materiałów, została opracowana według następującego schematu:

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW I NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ W MINIONYM OKRESIE
3. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA
4. OPISANIE I ZESTAWIENIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANU URZĄDZENIA LASU
5. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY (zamieszczony w odrębnym tomie)
6. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

7. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH
8. ZAŁĄCZNIKI
9. TABELI I WYKAZY INSTRUKCYJNE

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW I NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. Przestrzenne usytuowanie Nadleśnictwa Hajnówka oraz krótki rys historyczny

1.1.1. Położenie lasów nadleśnictwa

Nadleśnictwo Hajnówka położone jest na terenie województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim (gminy: Hajnówka-miasto, Hajnówka, Dubicze Cerkiewne. W jego skład wchodzi trzy obręby leśne: Hajnówka, Leśna, Starzyna. Podzielone jest ono na 10 leśnictw.

Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Hajnówce, w oddziale 329Dx,y obrębu Hajnówka. Położenie oraz odległości od urzędów administracji państwowej i instytucji mających znaczenie dla Nadleśnictwa Hajnówka przedstawiają się następująco:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku - 64 km,
- Urząd Wojewódzki w Białymstoku - 62 km,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku - 65 km,
- Starostwo Powiatowe w Hajnówce - 1 km,
- Urząd Miasta i Gminy w Hajnówce - 1 km,
- Urząd Gminy w Dubiczach Cerkiewnych - 16 km,
- Urząd Pocztowy w Hajnówce - 1 km.

Nadleśnictwo Hajnówka graniczy z Nadleśnictwami: Bielsk, Browsk i Białowieża.

1.1.2. Rys historyczny

Osadnictwo i zarządzanie

Pierwsze notowane ślady osadnictwa na terenie Puszczy Białowieskiej sięgają neolitu. Znane, odkryte cmentarzyska zgrupowane są głównie na wzniesieniach wzdłuż wału morenowego Białowieża – Hajnówka oraz na wzniesieniach w sąsiedztwie puszczańskich rzek. Pojedyncza mogiła w kształcie stożka to kurhan. Wielkość, kształt i rozmieszczenie kurhanów jest bardzo nieregularna. Średnica waha się od 6 do 13 metrów, przy wysokości 0,3 do 2,5 m. Najobszerniejszy z kurhanów znajduje się w oddziale 387D, ma owalny kształt, długość 14 m, szerokość ok. 8 m i wystaje na 1,6 m ponad ziemię.

Osadnictwo słowiańskie, nieliczne i rozproszone, istniało na terenie dzisiejszej Puszczy prawdopodobnie od końca VIII do początku XIII wieku. Liczne, powtarzające się najazdy Jaćwingów, Prusów, Mazowszan i Rusinów, a następnie Litwinów i Krzyżaków w XIII wieku, doprowadziły do zaniku tego osadnictwa nad górną Narwią i jej dopływami. Zasiedlenie ziem nad górną Narwią uległo zahamowaniu na wiele lat. Szczególnie na terenie Puszczy Lackiej i północnej części Puszczy Białowieskiej (w granicy z przed 1939 roku). Opustoszałe ziemie w dolinie Narwi, opanowane zostały przez Wielkie Księstwo Litewskie. Później przyjęła się dla nich nazwa Podlasie, oznaczająca ziemie w województwie trockim, leżące za puszcza wzdłuż granicy Lachów. W tym czasie Litwa nękana była licznymi najazdami krzyżaków. W 1379 wyprawa krzyżacka złupiła Brześć i Kamieniec, docierając do skraju Puszczy. Stabilizacja polityczna Wielkiego Księstwa Litewskiego spowodowała ponowną kolonizację rozległych lasów.

W XIV wieku rządy nad obecną Puszcza Białowieską sprawował początkowo starosta brzeski, później starosta kamieniecki. W latach 1464-1476 pasma puszczy znajdujących się między Mazowszem i Litwą, a wchodzące w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego poddano reorganizacji (Śliwiński 2007). Przeprowadzono próbę zagospodarowania obszarów leśnych, dzieląc je na mniejsze jednostki, tzw. „puszcze”, podporządkowane odpowiednim grodom. Wydzielono między innymi Puszcza Grodzieńską, Puszcza Bielską i Puszcza Brzesko-Kamieniecką zwaną później Białowieską. Puszcza Bielska graniczyła na północy z Puszcza Grodzieńską, a w okolicy Gródka z Puszcza Wołkowyską. Za Narwią granica puszczy biegła wzdłuż rzeki Narewki i na tym odcinku Puszcza Bielska graniczyła z Puszcza Wołkowyską. W okolicach późniejszego Lewkowa zaczynała się Puszcza Białowieska. Granica między Puszcza Bielską a Białowieską biegła od Narewki, rzekami: Wieliczkówką i Krynica do rzeki Leśnej, a następnie mniej więcej wzdłuż linii Jagodnik – Istok – Witowo – Kuraszewo.

Granicę Puszczy od północy stanowiła rzeka Narew, od wschodu okolice Szereszewa, na południu opierała się o Kamieniec, od zachodu o Puszcę Bielską.

Pieczę nad Puszcą w XV wieku sprawował namiestnik (starosta) z Brześcia, następnie Kamieńca, a z jego ramienia leśniczy kamieniecki, hajewnik z pomocą osoczników. Poza budami osoczników, bartników i smolarzy, przy których mogły być małe poletka uprawne, stałego osadnictwa nie było. W podobny sposób od strony Brześcia, Kamieńca i Kobrynia, na teren Puszczy Białowieskiej przybywali osocznicy, bartnicy i inni podlegli dworom hospodarskim (Wiśniewski, 1965). Pod szczególną opieką osoczników były te części Puszczy, w których miała ostoje zwierzyna. Zwano je ostępami. Po raz pierwszy ostępy puszczy zostały spisane w 1559 roku

W 1520 roku Puszcza Białowieska i Puszcza Bielska weszły w skład nowego, wydzielonego z województwa trockiego, województwa podlaskiego. Województwo to objęło powiaty: bielski, drohicki, mielnicki, brzeski, kamieniecki i kobryński. W 1566 roku oddzielono od województwa podlaskiego powiaty: brzeski, kamieniecki i kobryński, włączając je wraz z Polesiem do nowo utworzonego województwa brzeskiego. To spowodowało, że Puszcza Białowieska, należąca do powiatu kamienieckiego, pozostała w Wielkim Księstwie Litewskim, gdy województwo podlaskie, przyłączono w 1569 roku do Korony. Granica między Puszcą Bielską i Białowieską aż do rozbiorów stała się granicą między Koroną i Wielkim Księstwem Litewskim.

W XVI wieku Puszcza Białowieska została wydzielona z częścią wsi z włości kamienieckiej w osobną dzierżawę, zwaną leśnictwem białowieskim na czele, którego stanął leśniczy białowieski.

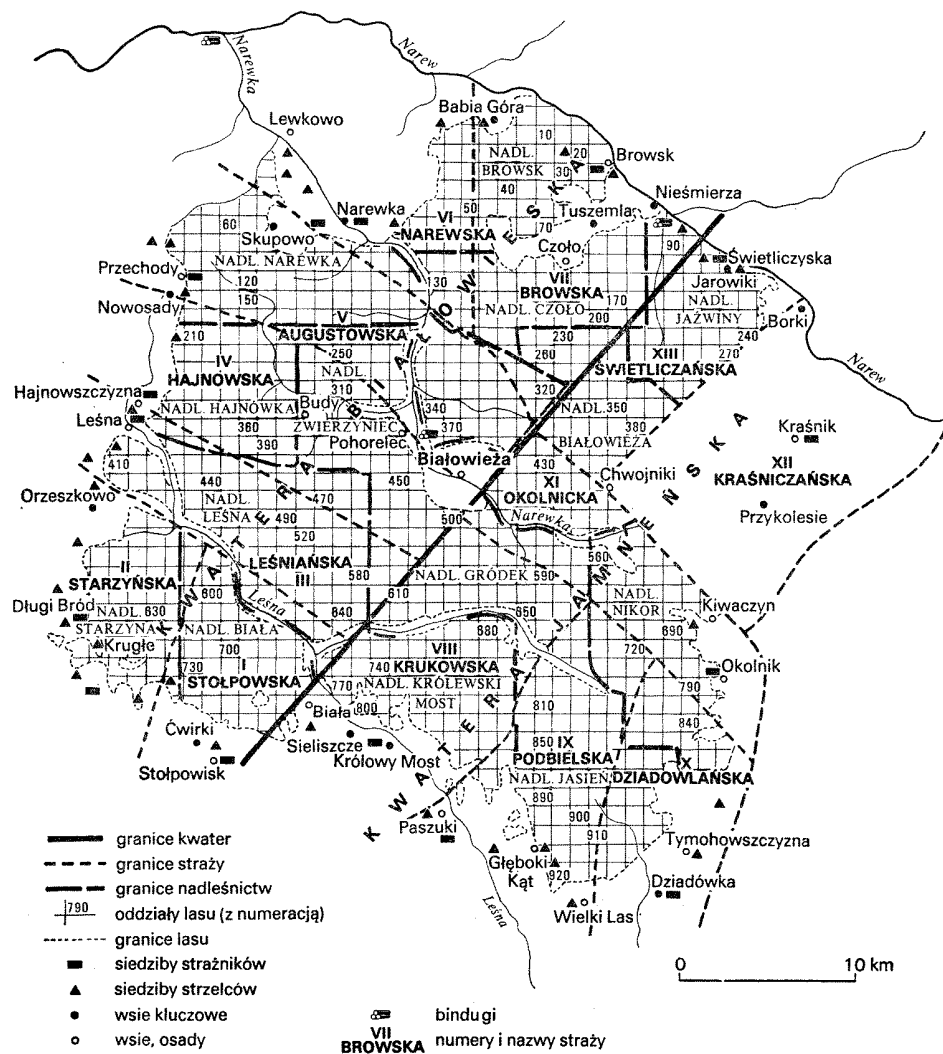
W 1589 roku Puszcza Białowieska została przydzielona do królewskich dóbr stołowych. Mieszkańcy pobliskich wsi królewskich i książęcych otrzymywali prawo wchodów sianożętnych i bartnych oraz wolnego wyrębu drewna w określonych częściach Puszczy. Polowanie i osiedlanie się w Puszczy było zabronione.

Według spisu z 1639 roku Puszcza Białowieska (podzielona w tym czasie na trzy kwatery: Orzeszkowa, Dmitrowska i Fałowska) liczyła 55 głównych i 82 mniejsze ostępy. Nazwy niektórych z tych ostępów są dziś nazwami wsi i leśniczówek i uroczysk puszczańskich. Przed 1639 rokiem nad rzeką Narewką powstał zakład wyrabiający żelazo z rudy darniowej zwany Rudą na Narewce (dziś wieś Narewka) założony przez rudnika Wydrę, Mazowszanina spod Liwu (Wiśniewski, 1965).

W wyniku rozwoju osadnictwa w Puszczy powstawały polany osadnicze. Do największych należała Polana Białowieska, którą zapoczątkował istniejący od 1699 roku folwark, założony prawdopodobnie na miejscu obecnego Parku Pałacowego.

W końcu XVII wieku na czele Puszczy został postawiony urzędnik (oberstrażnik), ze strażnikami w każdej kwaterze, którym podporządkowano osoczników.

W latach 1765-1780 generalnym administratorem wszystkich leśnictw Puszczy był Antoni Tyzenhaus, który zreorganizował administrację zarządu Puszczy. Na czele wszystkich puszczy postawił osobne biuro w generalnej administracji ekonomii królewskich. Podlegał mu ponownie ustanowiony leśniczy białowieski. Tyzenhaus ustanowił finansową i ekonomiczną kontrolę całej gospodarki. Została także opracowana dokładniejsza mapa Puszczy i wsi należących do leśnictwa. W tym okresie powstały nowe osady w głębi Puszczy - Budy, Pogorzelce i Teremiski (zasiedlone przez ludność mazowiecką) oraz liczne osady na skraju

Podział administracyjny Puszczy Białowieskiej na przełomie VIII i XIX w

zachodnim. Wśród nich były głównie niewielkie osady strażników i strzelców, mających obowiązek stałego pilnowania puszczańskich ostępów. Jedną z takich osad była Hajnowszczyzna – dziś Hajnówka. Wzrastającą eksploatację drewna ułatwiają bindugi na Narewce w Białowieży. Po zaniechaniu reform Tyzenhausa, zaczęto rozdawać części Puszczy w dożywocie szlachcie i urzędnikom królewskim z prawem kolonizacji. Powstają wtedy też nowe wsie i małe folwarczki.

W 1795 r. Puszcza Białowieska weszła w skład zaboru rosyjskiego, a znaczna część jej obszaru została rozdana dostojnikom i faworytom Carycy Katarzyny. Według opisu leśnictwa białowieskiego z 1780 roku Puszcza dzieliła się na dwie kwatery: Białowieską (7 straży) i Jamneńską (6 straży).

W 1802 r. nadzór nad Puszcza przejęło Ministerstwo Finansów Rosji. W ciągu kilku lat zmieniono 40000 ha lasu na pola uprawne. W 1811 roku część Puszczy ogarnia pożar, a w rok później pustoszą ją wojska napoleońskie, następny duży pożar był 1834 roku. Za udział w powstaniach narodowych w 1830 i 1863 roku wielu osoczników wysiedlono (Więcko, 1972).

Po utworzeniu w 1837 r. Ministerstwa Majątków Państwowych zorganizowano trzy leśnictwa zwane pruzzańskimi. Na lata 1843-46 przypadają pierwsze nowoczesne prace urządzeniowe w Puszczy Białowieskiej. Puszcza podzielono na 541 oddziałów w kształcie prostokątów, o bokach długości 2 wiorsty w kierunku N-S i 1 wiorstę w kierunku W-E (1 wiorsta = 1066,8 m). Puszcza została podzielona na 5 leśnictw. Kolejne pomiary lub urządzenia wykonuje się w latach 1861-62, 1870-71, 1879, 1884-85, 1890. Wskazują one na stałe kurczenie się powierzchni leśnej, na skutek prowadzenia rabunkowej gospodarki (Wiśniewski, 1968).

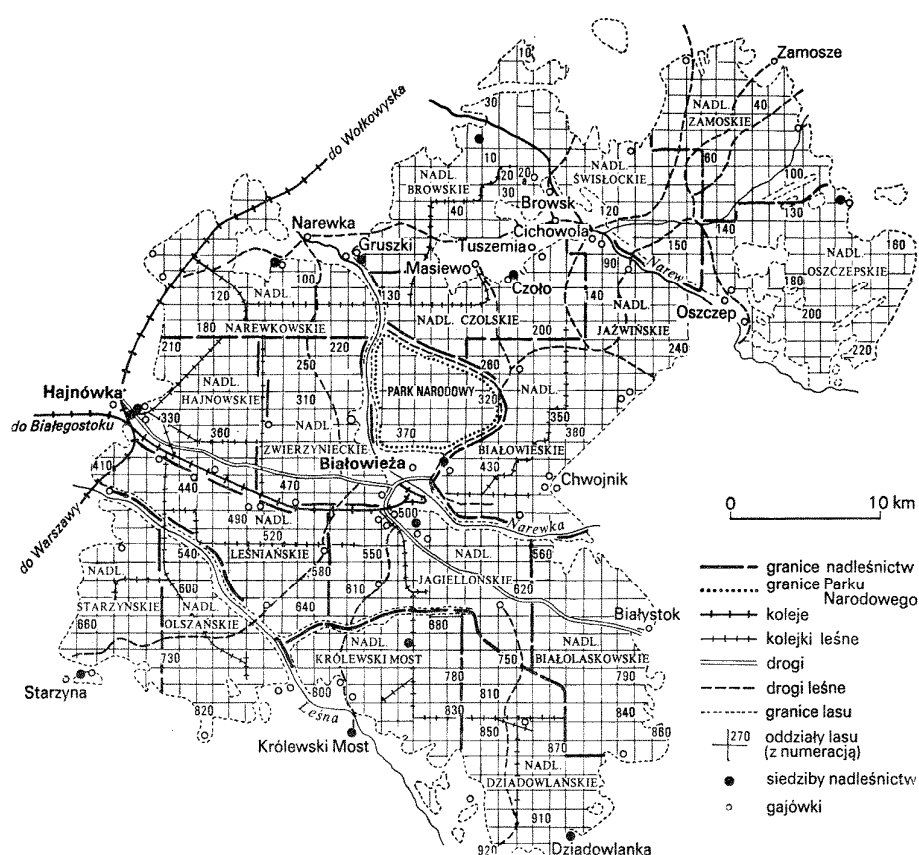
Od 1869 r. zmniejszyła się ilość straży leśnej. Zamiast 77 rodzin stałej straży i 73 osoczników, powołano 64 gajowych i 10 leśnych objazdowych. W 1872 r. ustanowiono stanowisko rewizora leśnego, a podział administracyjny zmieniono tworząc 4 leśnictwa. W 1882 r. do pomocy leśniczym powołano tzw. konduktorów leśnych, a liczbę straży powiększono do 12 objazdowych, 82 gajowych i 10 stróżów żubrów. W 1888 r. Puszcza Białowieską włączono do dóbr cesarskich i przekazano do apanaży rodziny carskiej.

W 1891 roku przeprowadzono podział Puszczy na pięć jednostek administracyjnych, zwanych majątkami: Hajnowskie, Browskie, Starzyńskie, Królewskie i Świsłockie. Dla obsługi carskich polowań zbudowano w Białowieży w latach 1889-94 kompleks gmachów z pałacem.

W drugiej połowie XIX wieku w granicach Puszczy Białowieskiej było 120 osiedli, tworzących wówczas dwie gminy: białowieską i masiewską. W 1862 roku było tu 668 gospodarstw i 5790 mieszkańców (Więcko, 1972).

W latach 1915 – 1918 Puszcza zarządzana przez Niemców. Po przejęciu Puszczy przez władze polskie w końcu zimy 1919 roku, utrzymywał się dawny podział na 5 jednostek administracyjnych, nazywanych nadleśnictwami (Browskie, Królewskie z siedzibą w Białowieży, Starzyńskie, Hajnowskie i Świsłockie we wsi Oszczep) (Więcko, 1984).

W 1924 r. umieszczono w Białowieży Dyрекcję Okręgową Lasów Państwowych. Puszcza Białowieska została podzielona na 14 nadleśnictw.

Podział przestrzenny i administracyjny Puszczy Białowieskiej według stanu z 1932 r

Już 1 września 1939 roku nad Białowieżą pojawiły się samoloty Luftwaffe. Zbombardowały one szpital wojenny i zabytkową cerkiew. Wkrótce do Białowieży weszły wojska 3 Dywizji Pancerniej gen. Geyera von Schweppenburga. Po wejściu w życie paktu Ribbentrop – Mołotow, do Puszczy weszły wojska sowieckie. W latach 1939 – 1941 Puszcza Białowieską okupują wojska sowieckie, a następnie do 1944 r. Niemcy. Pod rządami

sowieców rozpoczęły się masowe wysyłki na Sybir leśników, osadników wojskowych i cywilnych, inteligencji, kupców i wreszcie osób przypadkowych. Większość zesłańców nigdy nie wróciła (Kossak S., 2001). Sowieci okupowali Puszcę do czerwca 1941 roku.

W końcu czerwca 1941 roku do Białowieży wkroczyli Niemcy. Na polecenie Wielkiego Łowczego Rzeszy Hermanna Geringa rozpoczęło się masowe „oczyszczanie Puszczy Białowieskiej z elementu słowiańskiego” (Kossak S., 2001). Już 9 sierpnia rozpoczęły się prześladowania ludności żydowskiej. Wiele osób rozstrzelano na pobliskiej żwirowni, część wywieziono do Treblinki. Opracowania historyczne dotyczące prześladowań miejscowej ludności są rozbieżne. Więcko E. (1984) podaje, że „322 batalion policji przeprowadził wysiedlenie 34 wsi. Część ludności z 7 wsi rozstrzelano, zabudowania w 28 wsiach spalono, a w 6 wsiach rozebrano. Z tych wsi ewakuowano 6446 osób...”. Inni historycy podają liczby znacznie mniejsze.

Po II wojnie światowej nastąpiła zmiana granic państwowych, powodująca podział Puszczy na dwie części. Większa część Puszczy Białowieskiej znalazła się na terytorium Związku Radzieckiego - dzisiejszej Białorusi. W części polskiej utworzono osiem nadleśnictw: Białowieża, Browsk, Hajnówka, Ładzka Puszcza, Leśna, Narewka, Starzyna, Zwierzyniec, przekształconych w 1973 roku na obręby. Od 1973 roku Puszcza jest podzielona na 3 nadleśnictwa: Białowieża, Browsk i Hajnówka. Odrębną jednostką jest Białowieski Park Narodowy wraz z podległymi mu rezerwatami zwierzęcymi.

Gospodarka leśna

Od niepamiętnych czasów jedną z form użytkowania puszczy było łowiectwo. Już w okresie paleolitu ludność zajmowała się polowaniami, których celem był początkowo mamut, a następnie jeleń, dzik, tur, wilk, zając. W końcowym okresie paleolitu następuje wzrost znaczenia rybołówstwa, polowania na ptaki i różnych form zbieractwa. W młodszej epoce kamiennej (neolit) człowiek zmienia koczowniczy tryb życia na osiadły, stając się rolnikiem i hodowcą. W okresie wczesnego osadnictwa rozległe obszary puszczańskie były przede wszystkim terenami łowów. Pierwsze wielkie królewskie polowanie Władysława Jagiełły w Puszczy Białowieskiej rozpoczęło się jesienią 1409 roku i przeciągnęło się przez całą zimę.

Pozyskiwano także miód z barci. W wiekach XV – XVI w Puszczy Białowieskiej istniała prawdopodobnie wielka potażarnia. Do pozyskiwania węgla drzewnego i smoły sprowadzano rudników z Mazowsza, Żmudzi i Moraw.

Pozyskanie drewna do celów przemysłowych rozpoczęto w końcu XVI wieku. Ustawa z 1559 roku przyznaje Wielkiemu Księciu Litewskiemu cały dochód z eksploatacji lasów. W 1557 roku za pomocą tzw. „pamiery wołocznej” podjęto próbę uporządkowania stosunków

rolnych i leśnych w Puszczy, mających na celu powstrzymanie dzikiej kolonizacji. W odniesieniu do gospodarki leśnej „pamiera” przewidywała między innymi ustalenie granic Puszczy oraz uregulowanie kwestii tzw. „wchodów”. Reforma wołoczna, a następnie „Ordynacja prowentów królewskich” z 1589 roku wydzieliła na użytek króla dobra stołowe w postaci pięciu ekonomii. Obszar Puszczy Białowieskiej wchodził w skład ekonomii brzesko-kobryńskiej. Po roku 1589 Puszcza stanowiła dobra stołowe, a dochody z niej szły na utrzymanie króla i jego dworu. Zabronione było w Puszczy osadnictwo i polowanie. Dozwolony był wolny wyrąb drewna na potrzeby własne. W tym okresie królowie polscy zaczynają dbać o dobra przynoszące im dochód. W roku 1592 król Zygmunt III tak pisał: „.....wiadomo nam, że leśniczy królowy, ciotki naszej (Anny), p. Trojanowski, przekraczając starodawną granicę, która jest między Puszcza Bielską a Białowieską, niemalą część tej Puszczy Białow. zajmuje i przyłącza do Bielskiej i paleniem towarów leśnych bez naszego pozwolenia Puszcze tę pustoszy i w ostępach szkodę wielką czyni....”. Wysłał król trzech komisarzy, którzy mają sprawy graniczne uporządkować i szkody ukrócić.

Dla mieszkańców wsi książęcych, a następnie królewskich Puszcza była głównym dostawcą siana z licznych łąk, miodu i drewna. Miód i воск sprzedawano również za granicę. Przed 1639 rokiem, nad rzeką Narewką, powstał zakład wyrabiający żelazo z rudy darniowej, założony przez rudnika Tomasza Wydrę-Polkowskiego (obecnie miejscowość Narewka). Druga rudnia powstała przy rzece Niemierzy. Rudnie pracowały przeważnie na węglu drzewnym, co przyczyniło się do znacznego zniszczenia najbliższych połaci Puszczy.

Dalszy rozwój gospodarki leśnej hamowały liczne najazdy wojsk moskiewskich, oddziałów tatarskich oraz najazd szwedzki w 1655 roku.

W pierwszej połowie XVII wieku, nad Narewką i Niemierzanką powstały zakłady wytapiające żelazo z rudy darniowej tzw. rudnie pracujące na węglu drzewnym. W II połowie XVII wieku rozwija się w Puszczy produkcja smoły i potażu, używanego do wyrobu szkła i mydła, która mocno dewastuje drzewostany. Centrum produkcji potażu (popiołu drzewnego) znajdowało się w Masiewie. Wraz z tym w Puszczy rośnie ilość bud drwali. W 1696 roku było w Puszczy 8 smolarni, a w sto lat później 82 piece smołowe.

Wiek XVII i XVIII przynosi nowe zmiany w administracji i gospodarce lasów puszczańskich. Kolejne reformy puszczy królewskich (1639 i 1700 r.) mają na celu zwiększenie dochodów z lasu, poprzez przejęcie przemysłu leśnego w ręce urzędników królewskich, zniesienie użytków bezpłatnych, nałożenie nowych opłat itp. Rozwój przemysłu hamowany jest przez najazdy wojsk szwedzkich, tatarskich i moskiewskich. Po stabilizacji politycznej przemysł rozwija się nadal, powstają nowe osiedla, a wraz z nimi sieć dróg

gruntowych. W ciągu XVII wieku powstają wsie: Stoczek, Zastawa, Krzyże, Podolany, Masiewo, Zamosze.

W 1700 roku przysłana do Puszczy przez króla Augusta II komisja sporządziła sprawozdanie, wskazujące na możliwość zwiększenia dochodów poprzez: przejęcie przemysłu leśnego przez urzędników królewskich, nałożenie opłat na korzystających z „wchodów”, zniesienie bezpłatnych użytków, rozbudowę smolarni, potażni i eksport drewna. W 1705 roku August II ponownie wprowadza do Puszczy dawne tradycje łowów królewskich. W związku z kłusownictwem uprawnianym przez pracowników rudni i smolarni, likwiduje się fabryki żelaza i wytwórnie potażu oraz smoły. W okresie rządów generalnego administratora Antoniego Tyzenhauza, w latach 1765 – 1780, nastąpiła reorganizacja administracji, finansów i ekonomii całej gospodarki oraz szczegółowa księgowość dochodów z Puszczy. W ciągu XVIII wieku rośnie ilość smolarni, potażni, i rozwija się handel drewnem. Powstają również wtedy nowe wsie osockie (Wiśniewski, 1968).

W pierwszych latach zaboru kontynuowano spław drewna za granicę, wyrabiano smołę i potaż, sprzedawano posusz i leżaninę, co dawało rządowi carskiemu około 30.000 rubli rocznie. W latach dwudziestych dziewiętnastego stulecia wstrzymano chwilowo wyrąb drzew ze względu na ochronę żubra. W 1832 roku ponownie rozpoczyna się okres masowych wyrębów cenniejszych sortymentów drewna. Pozyskiwano głównie cenne sortymenty z sosny i dębu. W latach 1843 – 1846 przeprowadzono pierwsze nowoczesne prace urządzeniowe. W 1854 roku zawarto umowę z firmą niemiecką Bugenhagen na sprzedaż 60.000 sosen w ciągu 51 lat. W latach 1845 – 1861 sprzedano z Puszczy 134.370 sosen, pozyskanych z cięć przerębowych. Ponowne prace urządzeniowe w latach 1861 – 62; 1870 – 71; 1879; 1884 – 85; 1890 wskazują na stałe kurczenie się powierzchni leśnej na skutek prowadzenia rabunkowej gospodarki.

W latach 1862 - 1871 pozyskiwano rocznie 9.637 kłód, 12.864 zerdzi i około 28.000 m³ opału. W 1877 roku Ministerstwo Majątków Państwowych zezwoliło na użytkowanie zewnętrznej części Puszczy na obszarze około 50.000 ha. Przyjęto 180-letnią kolej rębą dla sosny, dębu i jesionu i 90-letnią dla pozostałych gatunków. W latach 1811 i 1834 życie Puszczy zakłócone zostało ogromnymi pożarami, głównie w jej północno-wschodniej części.

W 1884 roku przyjęto kolej rębą dla dęba, jesionu i sosny na 200 lat, a dla pozostałych gatunków na 100 lat. W latach 1885 – 88 sprzedano na pniu 1.449 ha drzewostanów. Dochody z Puszczy w 1886 roku wyniosły 84.500 rubli, a w 1887 roku 143.000 rubli. Przed przekazaniem Puszczy Białowieskiej do zarządu domen carskich, była ona podzielona na 541 oddziałów. Kolejne zarządzanie lasu w 1889 roku zwiększa ich liczbę do 924. Łączny zapas

drzewostanów Puszczy w tym czasie wynosił 28,3 mln m³, w tym drzewostanów rębnych 20,7 mln m³, a średni zapas grubizny 351 m³/ha.

W latach 1888 – 1914, gdy Puszcza została uznana za prywatną własność cara, gospodarka w niej została podporządkowana przede wszystkim celom łowieckim. Od 1891 – 1907 r. sprowadza się do Puszczy jelenie, sarny, łosie z Syberii, Kaukazu, Niemiec, Austrii i Czech. Stan zwierzyny znacznie przekracza pojemność łowiecką. Intensywna gospodarka łowiecka, połączona z wypasem bydła i zbieractwem owoców runa leśnego trwa 30 lat i przynosi katastrofalne skutki dla Puszczy, odczuwalne do dnia dzisiejszego (brak drzewostanów średnich klas wieku). Nadmiernie rozmnożona zwierzyna zniszczyła całkowicie naloty i podrosty, hamując proces naturalnego odnowienia lasu. W tym czasie wstrzymano sprzedaż drzewostanów na pniu, a sprzedaż sosny ograniczono do 113.000 m³ rocznie.

W latach 1891 – 1897 zbudowano tartaki w Hajnowszczyźnie, który wkrótce spłonął. W 1897 roku na życzenie cara wstrzymano całkowicie wyrąb drewna, mając na uwadze utrzymanie typowego charakteru Puszczy. W tym okresie wyprostowano koryto rzeki Narewka na długości 32 km oraz uruchomiono linię kolejową z Bielska do stacji Hajnówka i następnie do Białowieży.

W 1903 roku zatwierdzono projekt zarządu Puszczy, który dotyczył wyrębu posuszu na 1/6 powierzchni Puszczy, głównie sosen z uschniętymi wierzchołkami i przeszlórębnych świerków o pierśnicy powyżej 49 cm.

Do okresu I wojny światowej plany urządzania lasu sporządzano trzykrotnie: w latach 1843 – 1846, 1860 i 1902- 1912. Gospodarka podporządkowana była sprawom łowieckim, a pozyskanie opierało się na cięciach „przerębowych” polegających na posztucznym wybieraniu drzew grubszych z pozostawieniem nasienników i drzew cieńszych. W drzewostanach liściastych (grądach) usuwano posusz i leżaninę wkraczając na każdą powierzchnię co 6 lat. Na początku XX stulecia zaczęto stosować wyrąb drzewostanów olszowych, zrębami szerokości 110 m w układzie kulisowym.

Lata 1915 – 1918 cechuje wyjątkowo rabunkowa gospodarka leśna. Niemcy wycinają 6.500 ha drzewostanów, a z obszaru całej Puszczy wybierają i wycinają najlepsze drzewa o łącznej masie 5 mln m³ grubizny. Zbudowano sieć kolejek leśnych, dostarczających surowiec drzewny do nowo powstałych tartaków w Hajnówce, Czerlonce, Gródku, Stoczku, Nowym Moście i Małej Narewce. Ponadto w Hajnówce uruchomiono fabrykę suchej destylacji drewna, fabrykę wełny drzewnej, stolarnię mechaniczną i fabrykę domów składanych. Jednocześnie wojska okupacyjne pustoszą zwierzostan.

Po ustąpieniu z Puszczy administracji niemieckiej, miejscowi kłusownicy dokonali na pozostałej zwierzynie prawdziwej rzezi. Wiosną 1919 roku został zabity ostatni żubr w Puszczy Białowieskiej. W momencie przejęcia Puszczy przez Lasy Państwowe jej gospodarka łowiecka była w stanie całkowitego zniszczenia. Dewastacja drzewostanów w czasie I Wojny Światowej, zagroziła poważnie stosunkom przyrodniczym Puszczy Białowieskiej. Z tego okresu pochodzi wiele drzewostanów sosnowych i sosnowo-świerkowych, pokrywających siedliska grądowe. Stanowią one znaczny areał siedlisk zniekształconych.

Utworzono cztery gospodarstwa według gatunków panujących: iglaste, dębowe, jesionowe i olszowe. Ustalony etat cięć wynosił przeciętnie 2,4 m³/ha. Zasobność wynosiła 234 m³/ha. Zastosowano kulisowy układ cięć z szerokością zrębów zupełnych 60 m i pozostawieniem na powierzchni zrębowej 30 szt/ha nasienników.

Po przejęciu Puszczy przez władze polskie w końcu zimy (luty – marzec) 1919 roku utrzymywał się dawny podział na 5 jednostek administracyjnych, nazywanych nadleśnictwami (Browskie, Królewskie z siedzibą w Białowieży, Starzyńskie, Hajnowskie i Świsłockie we wsi Oszczep). W pierwszym okresie opiekę nad Puszcza sprawowała samorzutnie zorganizowana milicja, w skład której wchodziłi m.in. byli funkcjonariusze administracji carskiej.

W latach międzywojennych Puszcza zarządzały: Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Siedlcach (1920 – 1921), Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Białowieży (1922 – 1923), Dyrekcja Okręgowa Lasów Państwowych w Białowieży i Dyrekcja Lasów Państwowych w Białowieży (1924 – 1939).

Powojenne lata nie przyniosły niestety zmian na lepsze w dziedzinie ochrony zasobów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej, a okres ten cechuje wzmożona defraudacja drewna i kłusownictwo. W kontekście tych niekorzystnych zmian, w 1920 roku pojawia się inicjatywa działaczy ochrony przyrody (z prof. W. Szaferem na czele) wydzielenia z Puszczy obszaru chronionego. Z uwagi na naturalne granice, bogactwo zespołów roślinnych i bliską odległość od Białowieży, wybór padł na obszar położony w widłach rzeki Narewki i Hwoźnej. W wyniku usilnych starań w dniu 29.12.1921 roku Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Publicznych wydaje decyzję, na podstawie której, wydziela się pewne tereny w Puszczy i uznaje się je za odrębne leśnictwo, a następnie nadleśnictwo o nazwie Rezerwat. Ogółem objęto ochroną 4594,56 ha, w tym powierzchnia ścisłych rezerwatów przyrody wynosiła 1061,11 ha, a częściowych – 3533,45 ha. Rok 1921 przyjęto uważać za rok utworzenia Białowieskiego Parku Narodowego, choć oficjalną nazwę i podstawy prawne uzyskał on

znacznie później (ustanowiony formalnie w 1947 r.). W 1923 roku rozpoczęto na tym terenie liczne prace badawcze.

W 1921 roku przeprowadzono prowizoryczne urządzenie lasów Puszczy Białowieskiej. Utworzono cztery gospodarstwa według gatunków panujących: iglaste, dębowe, jesionowe i olszowe. Ustalony etat cięć wynosił przeciętnie 2,4 m³/ha. Zasobność wynosiła 234 m³/ha. Zastosowano kulisowy układ cięć z szerokością zrębów zupełnych 60 m i pozostawieniem na powierzchni zrębowej 30 szt./ha nasienników.

W 1924 roku (po klęsce kornika), państwo zawiera umowę z angielską firmą „The Century European Timber Corporation”, na mocy której przekazano tej firmie użytkowanie Puszczy na okres 20 lat, z rocznym etatem 325000 m³, na powierzchni 1400 ha. Umowę strona polska zrywa po 5-ciu latach, jednakże do tego czasu firma zdołała wyciąć 1625000 m³ drewna z 7700 ha. Zgodnie z wymaganiami firmy stosowano zręby zupełne o szerokości 100 m i długości 1 km, przeznaczając do wyrębu 100 hektarowe oddziały z najcenniejszymi drzewostanami. Szkodliwość stosowania tak dużych zrębów polegała na tym, że postępowało zachwaszczenie gleby i degradacja siedliska, co utrudniało bądź wręcz uniemożliwiało odnowienie lasu. Zamiast wartościowych drzew nasiennych pozostawiano na zrębach głównie grab o niewielkiej wartości. Eksploatacja ominęła jednak utworzone w roku 1921 Nadleśnictwo Rezerwat, którego cały teren uznano w 1929 roku za podlegający ochronie ścisłej. Po zerwaniu umowy zrewidowano zasady użytkowania lasu. W latach 1928/29 i 1929/30 zastosowano system cięć kotlinowych z 20-letnim okresem odnowienia i 4-letnim nawrotem cięć.

W latach 1927-30 przeprowadzono definitywne urządzenie lasów Puszczy Białowieskiej, a w latach 1929-30 dawny podział wiorstowy Puszczy uzupełniony został poprzez przecięcie dotychczasowych oddziałów na krzyż nowymi liniami podziału powierzchniowego. Nowy podział nie dotyczył obecnego rezerwatu ścisłego, który miał podział wiorstowy aż do 1985 roku. W wyniku tej przecinki z dużych oddziałów 100 hektarowych, powstają 25 hektarowe „ćwiartki” z tym samym numerem oddziału, ale rozróżnione literami A, B, C, D. Określono również rzeczywisty zapas drzewostanów, który oszacowano na 16217 tys. m³, co dawało 187 m³/ha. Przeciętny przyrost ustalono na 2,25 m³/ha, a pozyskanie na 4,20 m³/ha. Dysproporcja między tymi czynnikami wynikała zarówno z układu klas wieku, jak i znacznej przewagi drzewostanów o niskim zadrzewieniu (0,5-0,6). W planie tym postulowano podniesienie produktywności Puszczy przez usunięcie, w tempie możliwie jak najszybszym, większości drzewostanów przeszłorębnych. Z tego właśnie względu etat powierzchniowy wyniósł 1360,00 ha (co stanowiło 149% etatu normalnego),

pozyskanie masy określono na 330405 m³. Utworzono wówczas siedem gospodarstw grupując typy lasu według zbliżonych cech drzewostanów, kolei rębni i sposobu odnowienia. Podział na gospodarstwa oparto na klasyfikacji Romanowa, która wykazuje w niektórych przypadkach zbieżność z obecnie obowiązującym podziałem na typy siedliskowe lasu. Przyjęto następujące kolejki rębni i sposoby użytkowania.

- Gospodarstwo sosnowe obejmujące bór suchy, bór świeży i bór wilgotny, zagospodarowano w 100-letniej kolejki rębni zrębami zupełnymi – 21251 ha.
- Gospodarstwo świerkowo-sosnowe złożone z boru sosnowo – świerkowego i świerkowego ze 100-letnią kolejką rębni i zrębami zupełnymi – 21408 ha.
- Gospodarstwo dębowo – świerkowo – sosnowe obejmowało bory i lasy mieszane z kolejką rębni 100 lat i zrębami zupełnymi – 15441 ha.
- Gospodarstwo grabowo – dębowe obejmowało grądy świeże z 80-letnią kolejką rębni dla grabu i 160-letnią dla dębu, z zastosowaniem zrębów zupełnych – 7545 ha.
- Gospodarstwo jesionowo – dębowe w skład którego wchodziły grądy wilgotne z kolejką rębni 80 i 160 lat, z użytkowaniem rębniami częściowymi – 5143 ha.
- Gospodarstwo jesionowo – olszowe łączące ols jesionowy i typowy z kolejką rębni dla olszy 80 lat i jesionu 160 lat z użytkowaniem rębniami częściowymi – 14290 ha.
- Gospodarstwo bagienne obejmujące bory na torfie i olsy brzoźowe – bez użytkowania – 1703 ha.

Cztery pierwsze gospodarstwa odnawiano zrębami zupełnymi o szerokości pasa 80 m (powierzchnia 4 – 5 ha). W wyjątkowych przypadkach dopuszczano możliwość poszerzenia pasa manipulacyjnego. Nawrót cięć przyjęto 4 letni. W gospodarstwach grabowo – dębowym i jesionowo – dębowym przyjęto przerębny sposób zagospodarowania, przy czym planowana powierzchnia zrębni zbiorowej nie przekraczała 15 ha. Zastosowany system cięć nazywano kotlinowym z 20-letnim okresem odnowienia i 4-letnim nawrotem cięć. Kotliny miały powierzchnię 5 – 10 arów, usuwano każdorazowo 1/3 masy drzewostanu. Odnowienie miało być naturalne a w wypadku braku obsiewu, sztuczne. Reakcja na złe wyniki takiego gospodarowania była stosunkowo szybka, gdyż po trzech latach zaniechano tego sposobu użytkowania. Rozmiar użytkowania rębni bez zliczania powierzchni określono na 296 900 m³. Do kategorii tej doliczono również uprzętnięcie płazowin, nasienników i starodrzewi z powierzchni nieleśnej. W gospodarstwie bagiennej nie planowano użytkowania rębni. Według tych zasad gospodarowano do 1939 roku.

Wobec znacznej ilości drzew obumierających, przygłuszonych, wadliwych i chorych w drzewostanach II – VII klasy wieku zaprojektowano trzebieże na powierzchni 30 000 ha z pozyskaniem 600 000 m³ grubizny. Czyszczenia miały objąć powierzchnię 6373 ha.

W latach 1929 – 1930 dawny wiorstowy podział Puszczy został uzupełniony przez przecięcie na krzyż nowymi liniami,

Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa z dnia 04.08.1932 roku (M.P. nr 183, poz. 219) utworzony został z Nadleśnictwa Rezerwat „Park Narodowy w Białowieży” o powierzchni 4693,24 ha, podlegający Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży. Jednakże opiekę naukową nad Parkiem powierzono Zakładowi Doświadczalnemu Lasów Państwowych w Warszawie.

W latach 1939 – 1941 Puszczę eksploatowali Rosjanie, a do 1944 Niemcy. W okresie II wojny światowej nie eksploatowano nadmiernie lasów puszczańskich (1,5 mln m³), przeciętne wyręby i straty wojenne w latach 1939-44 nie przekroczyły przyjętego etatu cięć. Wprawdzie w 1940 roku wycięto trzyletni etat, lecz w latach następnych wyręby były stosunkowo małe. Jeżeli podsumujemy wszystkie wyręby dokonane w Puszczy w okresie 30 lat od 1915 do 1944 roku to stwierdzimy, że z jednego hektara powierzchni leśnej wycięto 210 m³ grubizny czyli 7 m³ rocznie.

Po II wojnie światowej Puszcza Białowieska została przedzielona granicą państwową, na część należącą do Polski i ZSRR (obecnie Białoruś). W polskiej części Puszczy utworzono 8 nadleśnictw: Białowieża, Zwierzyniec, Browsk, Narewka, Lacka Puszcza, Hajnówka, Leśna i Starzyna. na ogólnej powierzchni 52587,81 ha.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21.11.1947 roku („Dziennik Ustaw RP” nr 74 z dnia 16.12.1947 roku) o utworzeniu Białowieskiego Parku Narodowego, po przeszło ćwierć wieku istnienia, uzyskał on pełne podstawy prawne i niezależność administracyjną. W latach 1948-50 do terenów podlegających ścisłej ochronie przyłączono łąki nad rzekami Narewką i Hwoźną. W ten sposób granicami naturalnymi rezerwatu stały się rzeka Narewka i Hwoźna.

Gospodarkę w latach 1945-48 prowadzono w Puszczy pod kątem porządkowania lasu po eksploatacjach i zniszczeniach wojennych oraz likwidacji szkód wyrządzonych przez kornika drukarza, który podobnie jak po pierwszej wojnie światowej, znajdując w niechlujnej eksploatacji dogodne warunki dla swojego rozwoju, rozmnożył się w ilości zagrażającej trwałości lasów. Użytkowanie było skoncentrowane na cięciach sanitarnych, w ramach których usuwano drzewa chore, postrzelane, opadnięte przez kornika oraz ścinane jako pułapki na kornika. Wycinano w tym okresie średnio rocznie 24600 m³ grubizny.

Pierwszy po wojnie plan urządzenia lasu został opracowany na lata 1949 – 1958. Podstawą podziału gospodarczego były wówczas siedliskowe typy lasu w ramach, których utworzono stałe powierzchnie kontrolne. Zapas drzewostanów określono na 9,5 mln. m³ grubizny brutto, przeciętny przyrost roczny na 2,40 m³/ha rocznie. Dla poszczególnych gatunków przyjęto następujące wieki rębności: sosna – 120 lat, świerk – 100 lat, dąb i jesion – 160 lat, grab i olsza 80 – 100 lat, brzoza 80 lat, osika – 60 lat. Z poszczególnych typów lasu utworzono 4 gospodarstwa: sosnowe, dębowo-świerkowe, grabowo-jesionowo-dębowe, jesionowo-olszowe i rezerwat przyszosowy. W okresie obowiązywania tego operatu zasady użytkowania rębego zmieniane były trzykrotnie.

W latach 1948/49 do 1952 roku na poszczególnych typach siedliskowych lasu użytkowanie prowadzono według poniższych zasad:

- Bór sosnowy suchy – rębnia gniazdowa bez osłony górnej; wielkość gniazd do 30 arów,
- Bór sosnowy świeży – rębnia gniazdowa z pozostawieniem osłony górnej o zadrzewieniu 0,1; wielkość gniazd do 30 arów,
- Bór bagienny – rębnia jednostkowa; usunięcie pojedynczych sztuk drzew chorych, usychających i hamujących wzrost naturalnych odnowień,
- Bór mieszany – rębnia gniazdowa z pozostawieniem osłony górnej o zadrzewieniu 0,1-0,2; wielkość gniazd do 20 arów,
- Las mieszany – rębnia gniazdowa z pozostawieniem osłony górnej o zadrzewieniu 0,1-0,2; wielkość gniazd 10-20 arów,
- Grąd wysoki (Lśw) - rębnia gniazdowa z osłoną górną o zadrzewieniu 0,2; wielkość gniazd do 10 arów,
- Grąd niski (Lw) – rębnia skupinowa o wielkości skupin do 5 arów,
- Oles jesionowy - rębnia gniazdowa z osłoną górną o zadrzewieniu 0,1; wielkość gniazd do 20 arów,
- Oles świerkowy - rębnia gniazdowa z pozostawieniem osłony górnej o zadrzewieniu 0,1-0,2; wielkość gniazd do 30 arów.

Na wszystkich siedliskowych typach lasu, oprócz użytkowania na gniazdach, dopuszczono użytkowanie na przestrzeniach międzygniazdowych w postaci tzw. cięć pielęgnacyjnych. W 1952 roku zakazano użytkowania na przestrzeni międzygniazdowej, zniesiono pozostawianie na gniazdach górnej osłony drzewostanu oraz przyjęto górną granicę wielkości gniazd, a na grądzie niskim zmieniono rębnię skupinową na rębnię gniazdową o wielkości gniazd do 20 arów. Od 1955 do 1958 roku na typach siedliskowych lasu Bs, Bw,

BM i OI zmieniono rębnią gniazdową na zręby zupełne. Na pozostałych typach siedliskowych rębnią gniazdową zmieniono na rębnią smugowo-przerębową. Na LM przy zdecydowanej przewadze świerka dopuszczono stosowanie zrębów zupełnych.

W 10-leciu 1948/49 – 1957/58 pozyskano ogółem w Puszczy 1887875 m³ grubizny netto. Średnio rocznie z 1 ha powierzchni leśnej pozyskiwano 3,8 m³ grubizny. W użytkach rębnych pozyskiwano 3,38 m³/ha rocznie, przekraczając etat o 21%. W użytkach międzyrębnych pozyskiwano średnio rocznie z 1 ha 0,15 m³ wykonując zaledwie 54,9% etatu. Na użytki przygodne przypadło 0,27 m³/ha rocznie.

Lata powojenne to okres intensywnej eksploatacji zasobów drzewnych Puszczy i trudno tu mówić o planowej gospodarce. Stosowane ciecia sprowadzały się w praktyce do poszukiwania i pozyskiwania pożądanych sortymentów, co przekształcało się w użytkowanie dewastacyjne. W celu ułatwienia wykonania rębni, zrywki i wywozu drewna z lasu gniazda zakładano w pobliżu linii podziału przestrzennego i dróg wywozowych. Z następnymi gniazdami posuwano się w głąb drzewostanu, wskutek czego przy wywozie drewna niszczone były gniazda założone wcześniej przy drogach. Wielkość gniazd w latach 1952 – 1955 ustalono na 30 arów, a na siedliskach borowych do 50 arów. Na grądach niskich i wysokich stosowano rębnią gniazdową, z gniazdami o powierzchni do 0,1 ha.

W roku 1956 następuje powrót do stosowania rębni zupełnych o szerokości pasa manipulacyjnego 60 – 80 m, z wyjątkiem typów siedliskowych lasu świeżego i lasu wilgotnego na których stosowano rębnią smugowo – przerębową. W praktyce zmieniano ciecia częściowe na duże gniazda lub małe zręby, bądź wykorzystywano do posztucznego pozyskiwania sortymentów.

Następna inwentaryzacja drzewostanów wykonana w 1958 roku, określiła powierzchnię Puszczy na 52 587,98 ha, a zapas drzewostanów na 10,2 mln. m³ grubizny. Przeciętny wiek określono na 76 lat, a przyrost roczny na 2,7 m³/ha. Przeciętny zapas drzewostanów wynosił 205 m³/ha. Przyjęte wieki rębności wynosiły: dla sosny 120 lat, dla dębu 160 – 200 lat, dla świerka 80 – 120 lat, dla jesionu 120 – 140 lat, dla grabu 80 – 100 lat, dla brzozy 80 lat, dla lipy, wiązu i klonu 100 lat, dla osiki 60 lat. W ramach prac urzędniowych 1958 – 59 r., lasy Puszczy podzielono na ochronne i gospodarcze, z uwzględnieniem lasów rezerwatowych i ostoi rzadkiej zwierzyny.

I rewizja urządzania lasu, na lata 1969 – 1978, określiła powierzchnię Puszczy Białowieskiej na 52 962,83 ha. Zapas drzewostanów oszacowano na 11,344 mln m³ grubizny brutto, przeciętny wiek drzewostanów na 72 lata, przeciętną zasobność drzewostanów na 229

m^3/ha oraz przyrost przeciętny roczny na $3,15 \text{ m}^3/\text{ha}$. Przyjęto następujące wieki rębności: dla sosny 140 lat, dla świerka 120 – 140 lat, dla dęba 160 – 240 lat, dla jesionu 140 i 180 lat.

Prace II rewizji urządzania lasu, na okres 1979 – 1991, zanotowały wzrost powierzchni nadleśnictw puszczańskich do $53763,43 \text{ ha}$. Zapas drzewostanów określono na $13\,304\,250 \text{ m}^3$ grubizny brutto. Przeciętny zapas drzewostanów wyniósł $264 \text{ m}^3/\text{ha}$, przyrost przeciętny $3,69 \text{ m}^3/\text{ha}$ rocznie oraz przeciętny wiek na 72 lata. Sytuacje klęskowe jakie miały miejsce w latach 1979 – 1988 (wiatrołomy, śniegołomy, trąba powietrzna) wymagały odstępstwa od przyjętych planów. Celem określenia doraźnych działań zwoływano III i IV KTG. Wstrzymano cięcia rębne ograniczając się do porządkowania stanu sanitarnego lasu i wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży w II i III klasie wieku.

Prace III rewizji urządzania lasu, na okres 1992 - 2001, określiły powierzchnię Puszczy na $56517,70 \text{ ha}$, wykazując jej wzrost, w ostatnim okresie o $2754,27 \text{ ha}$. Powodem zwiększenia powierzchni było głównie przejmowanie drobnych fragmentów lasów chłopskich, przekazywanych Państwu w zamian za rentę oraz „wypełnianie” enklaw i półenklaw terenów zabagnionych położonych wzdłuż dolin rzeki Narewki i Leśnej. Zapas drzewostanów puszczańskich określono $14\,183\,547 \text{ m}^3$ grubizny. W okresie ostatnich 13 lat zapas drzewostanów puszczańskich zwiększył się o 6%. Zwiększył się zapas sosny, dębu, olchy, jesionu, graba i lipy, zmalał udział świerka, brzozy i osiki. Przyjęte wieki rębności nie uległy zmianom. W dalszym ciągu utworzono 4 gospodarstwa: specjalne, zrębowe, zrębowo-przerębowe i przerębowe. Przeciętny wiek drzewostanów określono na 73 lata. Przyrost przeciętny roczny wyniósł $3,67 \text{ m}^3/\text{ha}$, zaś przyrost bieżący $4,89 \text{ m}^3/\text{ha}$.

W 2001 roku przeprowadzono IV rewizję Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego opracowując plany u. l. na nowe 10-lecie (na lata 1.01.2002- 31.12.2011). Szczegółowe omówienie minionego okresu gospodarczego znajduje się w dalszej części niniejszego opracowania w dziale „Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu”.

Najważniejsze dane charakteryzujące zmiany zachodzące w lasach dzisiejszego Nadleśnictwa Hajnówka przedstawiono w zamieszczonych dalej zestawieniach i wykresach.

Zestawienie 1. Zmiany stanu zasobów drzewnych w powojennych cyklach prac urządzania lasu

Obręb Nadleśnictwo	Wg stanu na	Klasy i podklasy wieku															Średnio na pow. leśnej	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	KO	KDO		
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b							
1	2	m ³ brutto/ha															18	
Hajnówka	definit.u.l.		14	150	182	222	201	188	261	250	253	264	250					213
	I rew.u.l.	1	16	125	195	244	269	232	268	303	271	321	292	265	187			237
	II rew. u.l.	1	17	108	290	305	327	355	384	334	382	375	369	362	224	187		285
	III rew. u.l.	3	22	91	150	249	309	358	380	374	390	375	373	372	224			293
	IV rew.u.l		31	100	185	258	314	374	378	394	353	361	396	385	253			325
V rew.u.l		32	132	211	295	293	382	376	396	378	399	402	437	175				352
Leśna	definit.u.l.		11	135	177	237	195	219	222	229	260	281	271					211
	I rew.u.l.	3	12	120	201	257	284	298	313	282	294	328	334	324	218			229
	II rew. u.l.	3	17	161	284	300	304	394	326	290	368	386	388	386	242	124		267
	III rew. u.l.	4	16	109	162	220	308	354	341	409	343	335	372	358				266
	IV rew.u.l	1	46	118	214	275	294	347	373	373	448	352	346	393	251			308
V rew.u.l		55	168	228	280	296	292	342	384	347	375	345	368	165				317
Starzyna	definit.u.l.		12	120	162	196	227	217	225	226	195	258	288					184
	I rew.u.l.	1	16	116	196	243	218	250	231	249	260	279	312	306				183
	II rew. u.l.	1	14	130	258	294	315	296	329	332	302	334	366	368	352			241
	III rew. u.l.	2	16	117	181	259	350	359	375	356	361	370	342	421	328	238		276
	IV rew.u.l	2	28	114	219	277	305	370	380	385	338	377	360	439	246			305
V rew.u.l	6	50	198	206	275	308	316	379	388	362	359	323	445	188				329
Nadleśnictwo Razem	definit.u.l.		12	135	174	218	208	208	236	235	236	268	269					189
	I rew.u.l.	1	13	120	197	248	257	260	271	278	275	309	313	298	196			220
	II rew. u.l.	1	15	134	271	297	319	358	345	323	347	371	372	369	249	174		262
	III rew. u.l.	2	15	111	169	247	334	357	368	378	366	355	367	389	241	318		262
	IV rew.u.l	2	35	112	213	272	303	365	377	385	375	363	353	404	250			312
V rew.u.l	3	50	170	215	280	301	323	368	390	364	382	356	420	176				333

Zestawienie 2. Zmiany wieków rębności w poszczególnych cyklach prac urządzania lasu

Wiek rębności	Gatunek											
	So	Św*	Db*	Dbb	Wz	Kl	Js*	GB*	Brz	Ol*	Os	Lp
1	2	3	4			5		7	8	9	10	11
Do roku 1958	120	100-120	160-200	-	-	-	120-140	80-100	80	80	90	
Lata 1958 - 1968	120	80-120	200-260	-	-	100	120-140	80-100	80	80	60	100
Lata 1969 - 1979	140	120	160-240	-	-	100	140-180	80-100	80	80	60	100
Lata 1980 - 1991	140	120	160-240	-	-	100	140-180	80-100	80	80	50	100
Lata 1992 - 2001	140	120-140	160-240	-	-	100	140-180	80-100	80	80-100	50	100
Lata 2002 – 2011 ¹	140	120	160-240 ²	300	100	100	140-180	100-120	80	80-100	50	100
Lata 2012 - 2021	w gospodarstwie specjalnym wieków rębności nie określono											

* w zależności od typu siedliskowego lasu

¹) w gospodarstwie specjalnym I wieków rębności nie określono²) wiek rębności dla dębu szypułkowego

Zestawienie 3. Dane historyczne obrębu Hajnówka

Wyszczególnienie	Szczeg. informac.	Obręb Hajnówka					
		stan na:					
		1.X.1958	1.X.1968	1.I.1979	1.I.1992	1.I.2002	1.I.2012
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogólna	ha	5371,97	5368,06	5366,26	5475,65	5927,48	5920,32
Pow. leśna i związana z gosp. leśną	ha	-	5112,33	5107,61	5297,90	5692,46	5755,76
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	-	563,59	738,10	1113,08	1872,64	3904,74
Powierzchnia leśna rezerwatów	ha	734,18	721,45	718,33	860,46	858,93	1656,14
Zapas na powierzchni leśnej	m ³	-	1086528	1213753	1502225	1810584	1963310
Przeciętny zapas na powierzchni leśnej	m ³ /ha	237	285	293	297	325	352
Etat użytkowania rębego [pow.-ha]	Plan	430,00	660,06	438,26	989,90	673,84	415,67
	Wykon.	396,35	531,18	353,82	636,46	440,87	
Etat użytkowania rębego [m ³ – netto]	Plan	90255	158904	54308	73136	48299	37825
	Wykon.	84657	126649	34387	30926	33586	
Wielkość użytkowania przedrębego [ha]	Plan	2223,00	2966,87	4206,73	4075,76	3590,48	961,40
	Wykon.	2349,10	2658,54	4187,33	3269,18	2805,81	
Wielkość użytkowania przedr. [m ³ netto]	Plan	20277	68250	51651	72836	100259	24400
	Wykon.	26937	79434	52044	92929	108588	
Wielk. odnowień i zal. otwartych [ha]	Plan	673,76	-	293,64	282,75	26,39	-
	Wykon.	-	503,40	254,40	173,23	13,22	
Wielk. odnowień pod osłoną [ha]	Plan	*	*	*	*	158,42	110,26
	Wykon.					143,23	

* podane łącznie z odnowieniami z zalesieniami na powierzchniach otwartych

Zestawienie 4. Dane historyczne obrębu Leśna

Wyszczególnienie	Szczeg. informac.	Obręb Leśna					
		stan na:					
		1.X.1958	1.X.1968	1.I.1979	1.I.1992	1.I.2002	1.I.2012
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogólna	ha	5518,50	5608,66	5710,64	5766,26	5869,38	5867,34
Pow. leśna i związana z gosp. leśną	ha	-	5183,32	5203,36	5360,22	5361,47	5368,99
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	-	70,62	1427,85	2313,39	2908,38	2823,00
Powierzchnia leśna rezerwatów	ha	108,88	-	27,26	67,19	279,92	2436,70
Zapas na powierzchni leśnej	m ³	-	1087693	1136132	1391005	1615129	1667403
Przeciętny zapas na powierzchni leśnej	m ³ /ha	229	267	266	272	308	317
Etat użytkowania rębego [pow.-ha]	Plan	554,51	682,13	511,13	856,45	412,40	136,18
	Wykon.	855,01	735,06	469,93	515,56	279,59	
Etat użytkowania rębego [m ³ – netto]	Plan	216430	145205	49873	70424	26412	11258
	Wykon.	221705	163903	41724	19960	15956	
Wielkość użytkowania przedrębego [ha]	Plan	4612,85	2155,72	4460,28	4443,08	3632,61	813,40
	Wykon.	3170,63	2559,67	4592,69	3541,18	2082,32	
Wielkość użytkowania przedr. [m ³ netto]	Plan	42985	18689	52364	55283	110285	20400
	Wykon.	27009	16976	43876	80183	69050	
Wielk. odnowień i zal. otwartych [ha]	Plan	875,22	-	258,34	263,43	4,10	-
	Wykon.	730,56	529,49	255,29	112,19	4,10	
Wielk. odnowień pod osłoną [ha]	Plan	*	*	*	*	98,92	36,56
	Wykon.					66,18	

* podane łącznie z odnowieniami z zalesieniami na powierzchniach otwartych

Zestawienie 5. Dane historyczne obrębu Starzyna

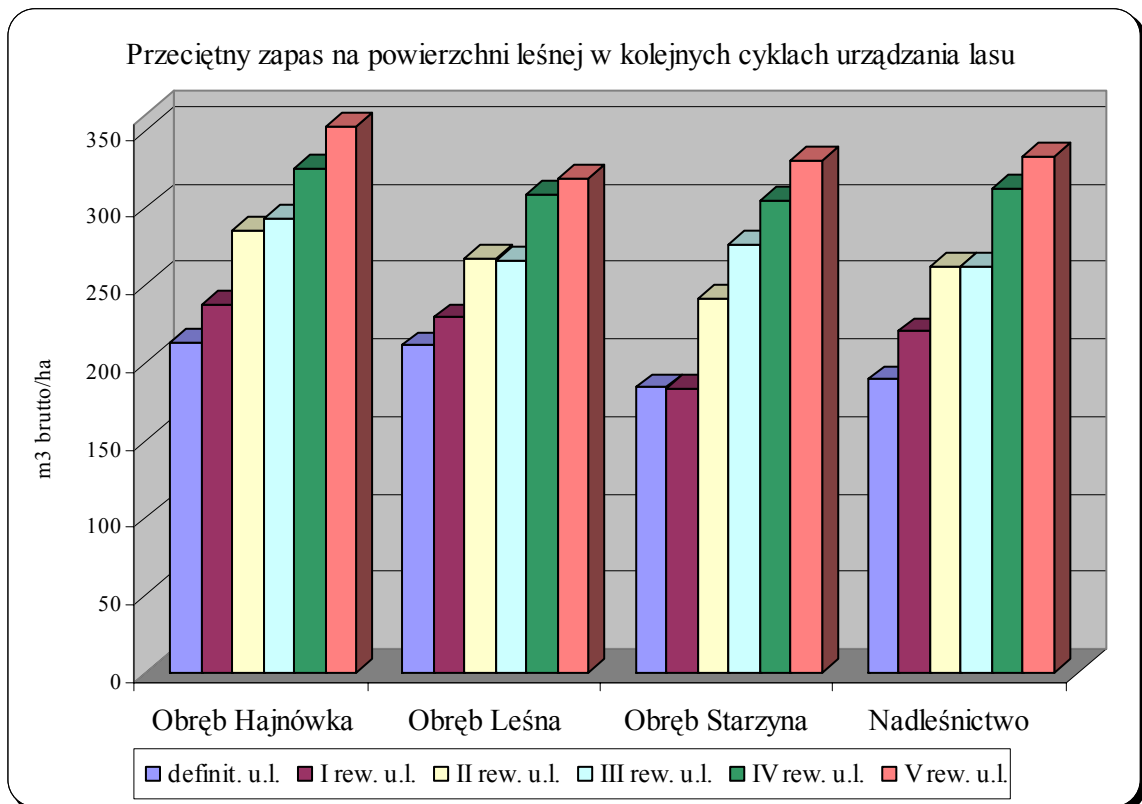
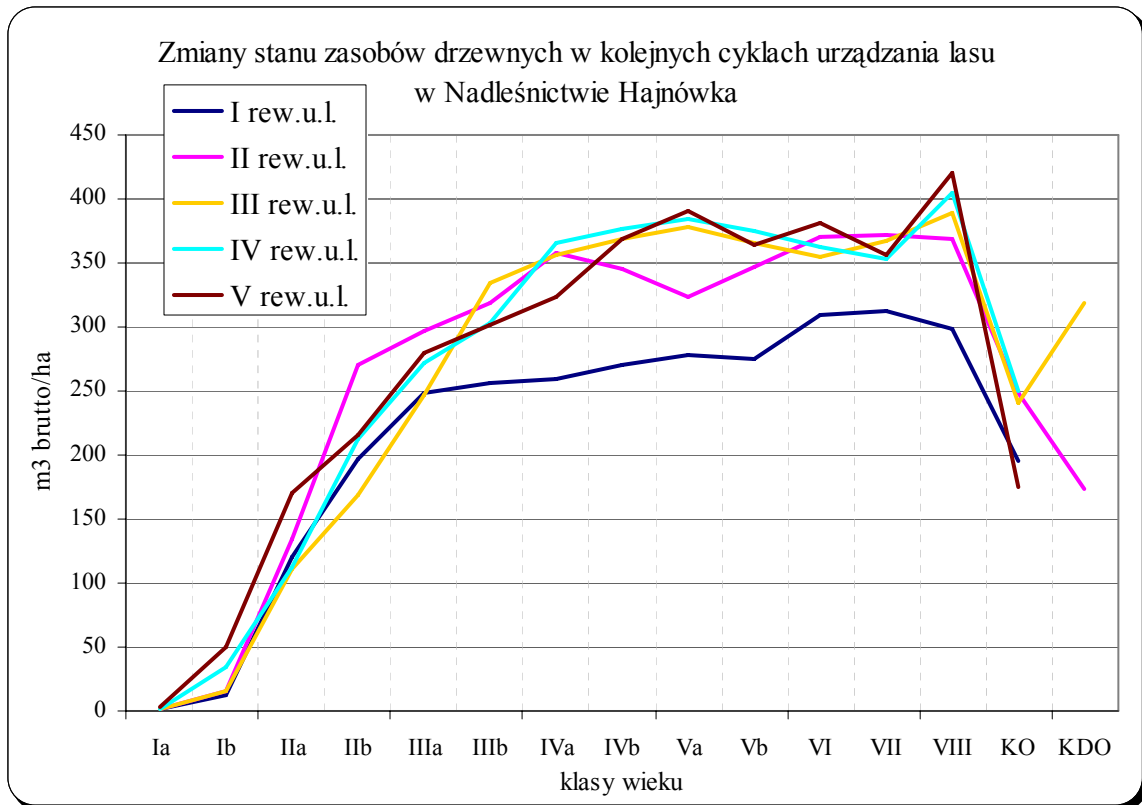
Wyszczególnienie	Szczeg. informac.	Obręb Starzyna					
		stan na:					
		1.X.1958	1.X.1968	1.I.1979	1.I.1992	1.I.2002	1.I.2012
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogólna	ha	7294,94	7477,72	7543,56	7772,90	7868,26	7866,40
Pow. leśna i związana z gosp. leśną	ha	-	6985,52	7029,97	7324,86	7412,30	428,87
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	40,19	40,19	1613,84	2602,52	2550,30	6014,48
Powierzchnia leśna rezerwatów	ha	-	-	-	473,78	573,43	1059,41
Zapasy na powierzchni leśnej	m ³	-	1267747	1364141	1974785	2209806	2388870
Przeciętny zapas na powierzchni leśnej	m ³ /ha	195	241	276	289	305	329
Etat użytkowania rębego [pow.-ha]	Plan	819,65	826,25	599,38	708,89	549,30	298,50
	Wykon.	855,01	700,13	580,78	467,24	201,41	-
Etat użytkowania rębego [m ³ – netto]	Plan	185279	189710	57946	89536	39202	27708
	Wykon.	221705	162594	54544	37961	18945	-
Wielkość użytkowania przedrębego [ha]	Plan	2805,84	5173,26	4597,10	5978,58	5382,15	2378,65
	Wykon.	3170,63	3449,74	4550,10	5372,58	4732,82	-
Wielkość użytkowania przedr. [m ³ netto]	Plan	25868	90315	88546	115293	175453	70700
	Wykon.	19009	100424	94333	142585	141472	-
Wielk. odnowień i zal. otwartych [ha]	Plan	-	-	411,60	386,96	25,15	-
	Wykon.	-	650,41	425,59	270,48	4,37	-
Wielk. odnowień pod osłoną [ha]	Plan	*	*	*	*	134,17	77,49
	Wykon.	-	-	-	-	37,35	-

* podane łącznie z odnowieniami z zalesieniami na powierzchniach otwartych

Zestawienie 6. Dane historyczne Nadleśnictwa Hajnówka

Wyszczególnienie	Szczeg. informac.	Nadleśnictwo Hajnówka					
		stan na:					
		1.X.1958	1.X.1968	1.I.1979	1.I.1992	1.I.2002	1.I.2012
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogólna	ha	18185,41	18454,44	18620,46	19014,81	19665,12	19654,06
Pow. leśna i związana z gosp. leśną	ha	-	17281,17	17340,94	17982,98	18466,23	18562,28
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	40,19	674,4	3779,79	6028,99	7331,32	12742,22
Powierzchnia leśna rezerwatów	ha	843,06	721,45	745,59	1401,43	1712,28	5152,25
Zapasy na powierzchni leśnej	m ³	-	3441968	3714026	4868015	5635519	6019583
Przeciętny zapas na powierzchni leśnej	m ³ /ha	220	264	278	286	312	333
Etat użytkowania rębego [pow.-ha]	Plan	1804,16	2168,44	1548,77	2555,24	1635,54	850,35
	Wykon.	2106,37	1966,37	1404,53	1619,26	921,87	-
Etat użytkowania rębego [m ³ – netto]	Plan	491964	493819	162127	233096	113913	76791
	Wykon.	528067	453146	130655	88847	68487	-
Wielkość użytkowania przedrębego [ha]	Plan	9641,69	10295,85	13264,11	14497,42	12805,24	4153,45
	Wykon.	8690,36	8667,95	13330,12	12182,94	9620,95	-
Wielkość użytkowania przedr. [m ³ netto]	Plan	89130	177254	192561	243412	385997	115500
	Wykon.	72955	196834	190253	315697	319110	-
Wielk. odnowień i zal. otwartych [ha]	Plan	-	-	963,58	451,33	55,65	-
	Wykon.	-	1683,3	935,28	225,38	21,69	-
Wielk. odnowień pod osłoną [ha]	Plan	*	*	*	499,50	391,51	224,31
	Wykon.	-	-	-	328,76	282,76	-

* podane łącznie z odnowieniami z zalesieniami na powierzchniach otwartych

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjęto rejestr gruntów sporządzony na podstawie SILP, według stanu na 1 stycznia 2010 roku, zaktualizowany na 31 grudnia 2011 roku i zaakceptowany przez nadleśniczego. Klasyfikacja gruntów rolnych została przyjęta zgodnie z ewidencją powszechną. Podstawowym materiałem geodezyjnym dla prac urządzeniowych był podkład leśnej mapy numerycznej, na którym uwzględniono wszystkie zmiany w stanie posiadania. Niezgodności klasyfikacji ze stanem faktycznym stwierdzone na gruncie (zmiana rodzaju użytków), zostały przedstawione w formie wykazu rozbieżności zamieszczonym na końcu niniejszego opracowania celem przeklasyfikowania.

Zestawienie powierzchni (bez współwłasności) przedstawia się następująco:

- Obręb Hajnówka	5920,5030 (5920,32) ha,
- Obręb Leśna	5867,1346 (5867,34) ha,
- Obręb Starzyna	7866,4354 (7866,40) ha,
Łącznie Nadleśnictwo Hajnówka	19654,0730 (19654,06) ha.

Podana wyżej powierzchnia z dokładnością do 1 m² jest równa przedstawionej w zestawieniu powierzchni gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków i różni się od zaokrąglonej do 1 ara (podanej w nawiasach), która jest zestawiona w pozostałych zestawieniach. Różnice w powierzchni wynikają z matematycznej zasady zaokrąglania przy przeliczaniu z m² na ary.

Zestawienie 7. Podział powierzchni ogólnej nadleśnictwa

Rodzaj użytków	Obręb			Nadleśnictwo
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Grunty leśne zalesione	5574,28	5224,54	7243,27	18042,09
Grunty leśne nie zalesione	7,06	35,16	12,93	55,15
Grunty związane z gosp. leśną	174,42	109,29	181,33	465,04
Lasy (razem)	5755,76	5368,99	7437,53	18562,28
Grunty nieleśne (razem)	164,56	498,35	428,87	1091,78
Ogółem	5920,32	5867,34	7866,40	19654,06

Zestawienie 8. Wykaz gruntów Nadleśnictwa Hajnówka pozostających we współwłasnościach

Gmina	Obręb ewidencyjny	Numer działki	Powierzchnia ogólna [ha]	Udział	Powierzchnia zred. [ha]	Skrócony opis taksacyjny
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Hajnówka						
Powiat hajnowski						
Hajnówka - miasto	Miasto Hajnówka	511/11	0,1467	22551/4190 0	0,0790	ZAB INNE
		515/16	0,0906	55/100	0,0498	ZAB INNE
		515/20	0,0866	50/100	0,0433	ZAB INNE
		515/25	0,1033	5743/37834	0,0157	ZAB INNE
		515/26	0,0741	14302/4966 6	0,1520	ZAB INNE
		515/27	0,0744	26640/3783 4	0,0524	ZAB INNE
		515/4	0,1884	14/56	0,0471	- 0,0081 RVI; - 0,1803 ZAB INNE
		515/5	0,6620	23/65	0,2342	- 0,0320 RVI; - 0,6300 ZAB INNE
Razem w gminie			1,5468		0,6369	
Razem w obrębie Hajnówka			1,5468		0,6369	
Obręb Starzyna						
Powiat hajnowski						
Hajnówka	Wierchowskie	1167/6	0,3641	18/100	0,0655	B-PsVI
	Razem w gminie		0,3641		0,0655	
Razem w obrębie Starzyna			0,3641		0,0655	
Razem w powiecie hajnowskim			1,9109		0,7024	
Ogółem Nadleśnictwo Hajnówka			1,9109		0,7024	

W Nadleśnictwa Hajnówka znajduje się 10 działek stanowiących współwłasność o powierzchni 1,9109 ha, gdzie powierzchnia zredukowana w zarządzie nadleśnictwa wynosi 0,7024 ha.

Zestawienie 9. Zmiany powierzchni objętej inwentaryzacją w IV i V rewizji urządzania lasu

Obręb	Stan na	Powierzchnia w ha			
		leśna	zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
1	2	3	4	5	6
Hajnówka	1.01.2002	5568,60	123,86	235,02	5927,48
	1.01.2012	5581,34	174,42	164,56	5920,32
	<i>Różnica</i>	<i>12,74</i>	<i>50,56</i>	<i>-70,46</i>	<i>-7,16</i>
Leśna	1.01.2002	5250,08	111,39	507,91	5869,38
	1.01.2012	5259,70	109,29	498,35	5867,34
	<i>Różnica</i>	<i>9,62</i>	<i>-2,10</i>	<i>-9,56</i>	<i>-2,04</i>
Starzyna	1.01.2002	7244,89	167,41	455,96	7868,26
	1.01.2012	7256,20	181,33	428,87	7866,40
	<i>Różnica</i>	<i>11,31</i>	<i>13,92</i>	<i>-27,09</i>	<i>-1,86</i>
Nadleśnictwo Hajnówka	1.01.2002	18063,57	402,66	1198,89	19665,12
	1.01.2012	18097,24	465,04	1091,78	19654,06
	<i>Różnica</i>	<i>33,67</i>	<i>62,38</i>	<i>-107,11</i>	<i>-11,06</i>

Podkład mapowy nadleśnictwa obejmuje 37 arkuszy map gospodarczych w skali 1:5000, z czego na obręb Hajnówka przypada 10 arkuszy, na obręb Leśna 11 arkuszy, a na obręb Starzyna 16 arkuszy.

Zamieszczone poniżej zestawienie (będące syntezą instrukcyjnej tabeli nr I) przedstawia powierzchnię gruntów nadleśnictwa (bez współwłasności) według grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania.

Zestawienie 10. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręb			Nadleśnictwo
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	Hajnówka
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	2	3	4	5
1. Lasy - razem	5755,9835	5368,8226	7437,6195	18562,4256
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	5574,5162	5224,4099	7243,4138	18042,3399
1) drzewostany - razem	5574,5162	5224,4099	7243,4138	18042,3399
2) plantacje drzew - razem				
w tym:				
- plantacje nasienne				
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	7,0598	35,1566	12,9192	55,1356
1) w produkcji ubocznej - razem	4,3045	3,5891		7,8936
w tym:				
- plantacje choinek				
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie	4,3045	3,5891		7,8936
2) do odnowienia - razem	0,6068		8,3841	8,9909
w tym:				
- halizny			1,0187	1,0187
- zręby				
- płazowiny	0,6068		7,3654	7,9722
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	2,1485	31,5675	4,5351	38,2511
w tym:				
- przewidziane do naturalnej sukcesji	2,1485	31,5675	4,5351	38,2511
- objęte szczególnymi formami ochrony				
- przewidziane do małej retencji				
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	174,4075	109,2561	181,2865	464,9501
w tym:				
1) budynki i budowle	2,2911	1,1467	2,1908	5,6286
2) urządzenia melioracji wodnych	1,9809	3,2213	1,7733	6,9755
3) linie podziału przestrzennego lasu	51,9523	37,3308	85,4554	174,7385
4) drogi leśne	68,0865	61,0738	74,8985	204,0588
5) tereny pod liniami energetycznymi	16,2881	0,0150	4,3769	20,6800
6) szkółki leśne	7,0452			7,0452
7) miejsca składowania drewna	21,1785	6,4685	12,5916	40,2386
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne	5,5849			5,5849
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,4601	7,1609		8,6210
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	5757,4436	5375,9835	7437,6195	18571,0466

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkownika	Obwód			Nadleśnictwo
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	Hajnówka
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	2	3	4	5
3. Użytki rolne - razem	114,1508	112,3992	33,7877	260,3377
3.1. Grunty orne - razem	18,8708	14,1020	20,6787	53,6515
w tym:				
1) role	16,4054	14,1020	15,0222	45,5296
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych	2,4654		5,6565	8,1219
3) ugory, odłogi				
3.2. Sady				
3.3. Łąki trwałe		0,4980	0,3485	0,8465
3.4. Pastwiska trwałe	95,0790	96,1976	9,3626	200,6392
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,1573	0,9932	3,3792	4,5297
3.6. Grunty pod stawami rybnymi				
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,0437	0,6084	0,0187	0,6708
4. Grunty pod wodami - razem			27,3659	27,3659
w tym:				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi			27,3659	27,3659
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi				
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi				
5. Użytki ekologiczne - razem	32,1389	290,3258	270,4038	592,8685
6. Tereny różne - razem				
w tym:				
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.				
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego				
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gr. pod zabudowę)				
4) różne inne				
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	5,9940		0,0130	6,0070
w tym:				
7.1. Tereny mieszkaniowe	1,4124			1,4124
7.2. Tereny przemysłowe	2,5629			2,5629
7.3. Tereny zabudowane inne				
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,8193			0,8193
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,1994			1,1994
w tym:				
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne				
2) tereny zabytkowe				
3) tereny sportowe	1,0494			1,0494
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej	0,1500			0,1500
7.6. Użytki kopalne				
7.7. Tereny komunikacyjne – razem			0,0130	0,0130
w tym:				
1) drogi			0,0130	0,0130
2) tereny kolejowe				
3) inne tereny komunikacyjne				
8. Nieużytki - razem	10,7757	88,4261	97,2455	196,4473
w tym:				
1) bagna	8,1745	82,2925	94,2302	184,6972
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne				

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	[ha]	[ha]	[ha]	
1	2	3	4	5
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	2,6012	6,1336	3,0153	11,7501
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	164,5195	498,3120	428,8159	1091,6474
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia				
OGÓLEM (1-8)	5574,5162	5867,1346	7866,4354	19654,0730
Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych:				
leśna:	5755,76	5368,99	7437,53	18562,28
nieleśna:	164,56	498,35	428,87	1091,78
Ogółem:	5920,32	5867,34	7866,40	19654,06

1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii oraz regionalnych programów ochrony środowiska

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale zestawiono w oparciu o Program zagospodarowania Obszaru Gmin Puszczańskich zawarty w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Hajnowskiego do 2015 roku” (Białystok – Hajnówka 2000 r.). W w/w strategii zawarto 11 strategicznych Programów Rozwojowych w tym:

1. Program Ochrony Środowiska.
2. Program Ochrony Przyrody i Różnorodności Biologicznej.

W obydwu programach celem strategicznym ustanowiono: „Ochronę środowiska i różnorodności biologicznej ze szczególnym uwzględnieniem Puszczy Białowieskiej i Doliny Górnej Narwi”.

1.2.1. Ochrona środowiska

W utrzymaniu dobrego stanu elementów środowiska zdefiniowano 3 uciążliwości:

niewłaściwa gospodarka odpadami

W ramach poprawy gospodarki odpadami miasto Hajnówka realizuje inwestycje umożliwiające sortowanie odpadów, w tym kompostowanie ich na miejscu. Trwają też prace nad przygotowaniem terenu pod budowę składowiska odpadów nie nadających się do recyklingu z możliwością składowania do 100 lat.

Z uzyskanych w Urzędzie Miasta Hajnówka wynika, że obie inwestycje pomimo zlokalizowania w odległości 1 – 5 km od Puszczy Białowieskiej nie będą mieć negatywnego wpływu na trwałość lasów.

niedostateczna ochrona wód

Niedostateczna ochrona wód wynika z niepełnego wyposażenia gmin w infrastrukturę kanalizacyjną. Aktualny stan skanalizowania to:

- m. Hajnówka 95%
- gm. Hajnówka 50%
- gm. Dubicze Cerkiewne 13%

Całość skanalizowanych ścieków jest odbierana przez oczyszczalnię miejską w Hajnówce. Jest to duży postęp w ochronie Puszczy Białowieskiej, do której rzeką Leśną Prawą odprowadzane są ścieki z m. Hajnówka, bowiem od roku 1997 w momencie uruchomienia oczyszczalni stan skanalizowania Hajnówki określono tylko na 48%.

Nie mniej wyniki badania czystości wód rzeki Leśna Prawa przeprowadzone w 2007 roku w punkcie przy granicy państwa, wskazały na ostatnią V-tą klasę czystości (oznacza to między innymi nieprzydatność do życia dla ryb).

Z uwagi na utrzymujący się proces zamierania drzewostanów w dolinie w/w rzeki, zgodnie z ustaleniami w pkt. XIV do „Referatu Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka w sprawie uzgodnienia podstawowych założeń do sporządzania projektu p.u.l. wraz z Programem Ochrony Przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko”, w/w szkody należy zainwentaryzować i nanieść na mapę ochrony lasu. Za pozytywne w gospodarowaniu wodą należy uznać fakt zwodociągowania gmin Hajnówka, Dubicze Cerkiewne i miasta Hajnówka w 100%.

W ocenie nadleśnictwa proces zaniku szkód wyrządzonych przez ścieki miejskie Hajnówki z okresu przed oddaniem do użytkowania oczyszczalni miejskiej będzie długotrwały, stąd konieczność monitorowania stanu.

niedostateczna ochrona powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w postaci wpływów i gazów mających wpływ na trwałość lasów Puszczy Białowieskiej pochodzą z dwóch źródeł:

- z wpływu z kraju z panującymi wiatrami zachodnimi,
- z miasta Hajnówka, zwłaszcza w okresie grzewczym.

Aktualnie miasto Hajnówka radykalnie zmniejszyło emisje pyłów i gazów poprzez likwidację osiedlowych kotłowni na rzecz dwóch zaopatrujących całość miasta w energię ciepłą (kotłownie Rindolp i Mazury).

W aktualnych opracowaniach brak jest danych co do wpływu zanieczyszczeń powietrza na trwałość lasu Puszczy Białowieskiej, a w ocenie nadleśnictwa wyraźnych szkód nie stwierdza się.

Zagrożeniem dla trwałości lasu może być na odcinku Hajnówka – Czeremcha przewóz substancji niebezpiecznych w przypadku awarii. Aktualnie nie są to tzw. ładunki śledzone, stąd też brak jest danych o ich ilości.

Na czystość powietrza, gleby i wód mogą mieć też wpływ przeloty samolotów korytarzem powietrznym nad Puszcą Białowieską.

1.2.2. Ochrona przyrody

Jest aktualnie priorytetem w działaniach samorządów, nadleśnictw puszczańskich i Białowieskiego Parku Narodowego. Ochrona prawną objęto 95 tys. ha powierzchni powiatu hajnowskiego. Największy odsetek stanowią Obszary Chronionego Krajobrazu – 84,4% ogólnej powierzchni objętej ochroną, a następnie park narodowy – 11%, rezerваты przyrody – 3,9%, użytki ekologiczne – 0,24%.

Ochrona przyrody w Nadleśnictwie Hajnówka jest w pełni zgodna ze Strategią Powiatu.

1.2.3. Złóża kopalin

W zasięgu działania nadleśnictwa brak jest czynnych złóż kopalin.

1.2.4. Gospodarowanie wodami

Na terenie działania nadleśnictwa wody powierzchniowe to wody rzeki Leśnej Prawej oraz zbiornika wodnego Topiło, utworzonego na rzece Perebel.

Stan wód rzeki Leśnej Prawej opisano w punkcie 1.2.1., natomiast wody zbiornika Topiło oceniono jako dobre, w tym przydatne do bytowania ryb.

Na terenie Puszczy Białowieskiej badania, zarówno czystości wód powierzchniowych jak i podziemnych, są prowadzone regularnie przez Inspekcję Ochrony Środowiska w Białymstoku, jak też placówki naukowe i w tej chwili nie widać zagrożeń ich pogorszenia.

1.2.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

Gleby powiatu hajnowskiego charakteryzują się zawartością metali ciężkich poniżej normy. Problemem jest natomiast eutrofizacja gleb leśnych. Wynika ona z zanieczyszczenia powietrza.

Zabiegi gospodarcze nadleśnictwa uwzględniają powyższe modyfikując odpowiednio sposoby zagospodarowania lasu.

1.2.6. Obrona kraju

Na terenie nadleśnictwa znajduje się w użytkowaniu ministra obrony obiekt wojskowy o powierzchni 448 ha. Dotychczasowy sposób jego użytkowania nie stanowi zagrożenia dla trwałości lasu.

Nadleśnictwo posiada też bezpośrednią styczność z granicą państwa, która jest również granicą Unii Europejskiej. Porozumienie z Shoengen wymaga, by granica unii była widoczna i wylesiona na szerokość 200 m, jednak w przypadku Puszczy Białowieskiej zrezygnowano z tego założenia. Strefa nadgraniczna jest patrolowana przez funkcjonariuszy z Strażnic Straży Granicznej.

1.2.7. Ochrona krajobrazu

W gminach, na których położenie jest Nadleśnictwo Hajnówka, nie przewiduje się inwestycji mogących wpłynąć na zmianę krajobrazu.

1.2.8. Ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

Wokół puszczy powoli rozwija się baza hotelowa i agroturystyczna. Do dyspozycji mieszkańców powiatu w Nadleśnictwie Hajnówka są szlaki piesze, rowerowe, przejazdy kolejką leśną oraz możliwość wędkowania nad zbiornikiem wodnym w Topile. Z przejazdu kolejką korzystają przede wszystkim turyści z poza regionu hajnowskiego.

Powyższe możliwości niewątpliwie wpływają pozytywnie na zdrowie mieszkańców powiatu Hajnówka.

1.2.9. Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa nie planuje się inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.

Projekt planu urządzenia lasu jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez nadleśnictwo, z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

1.3.1. Położenie nadleśnictwa w przestrzeni geograficzno-przyrodniczej

Nadleśnictwo Hajnówka położone jest w północno-wschodniej części Polski w masywie leśnym Puszczy Białowieskiej. Zasięg terytorialny rozpościera się między 23°31' a 23°46' długości wschodniej, oraz między 52°35' a 52°48' szerokości północnej.

Obszar, na którym położone jest Nadleśnictwo Hajnówka, zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną IBL zamieszczoną w „Zasadach hodowli lasu” z 2003 r. znajduje się w:

Krajinie Przyrodniczo-Leśnej II - Mazursko-Podlaskiej;

Dzielnicy 6 – Puszcza Białowieska.

W podziale fizyczno-geograficznym Polski (Kondracki 1998), obszar Nadleśnictwa Hajnówka położony jest w następujących jednostkach:

- Obszar fizyczno-geograficzny: Europa Wschodnia;
- Podobszar i prowincja: Niż Zachodnio-Rosyjski;
Podprowincja: Wyżyny Podlasko-Białoruskie;
  - Makroregion: Nizina Północno-Podlaska;
  - Mezo-region: Równina Bielska.

Podział geobotaniczny (Szafer, Pawłowski 1972) lokalizuje teren nadleśnictwa w pasie Działu Północnego, w Krajinie Północno-Podlaskiej.

1.3.2. Geomorfologia i rzeźba terenu

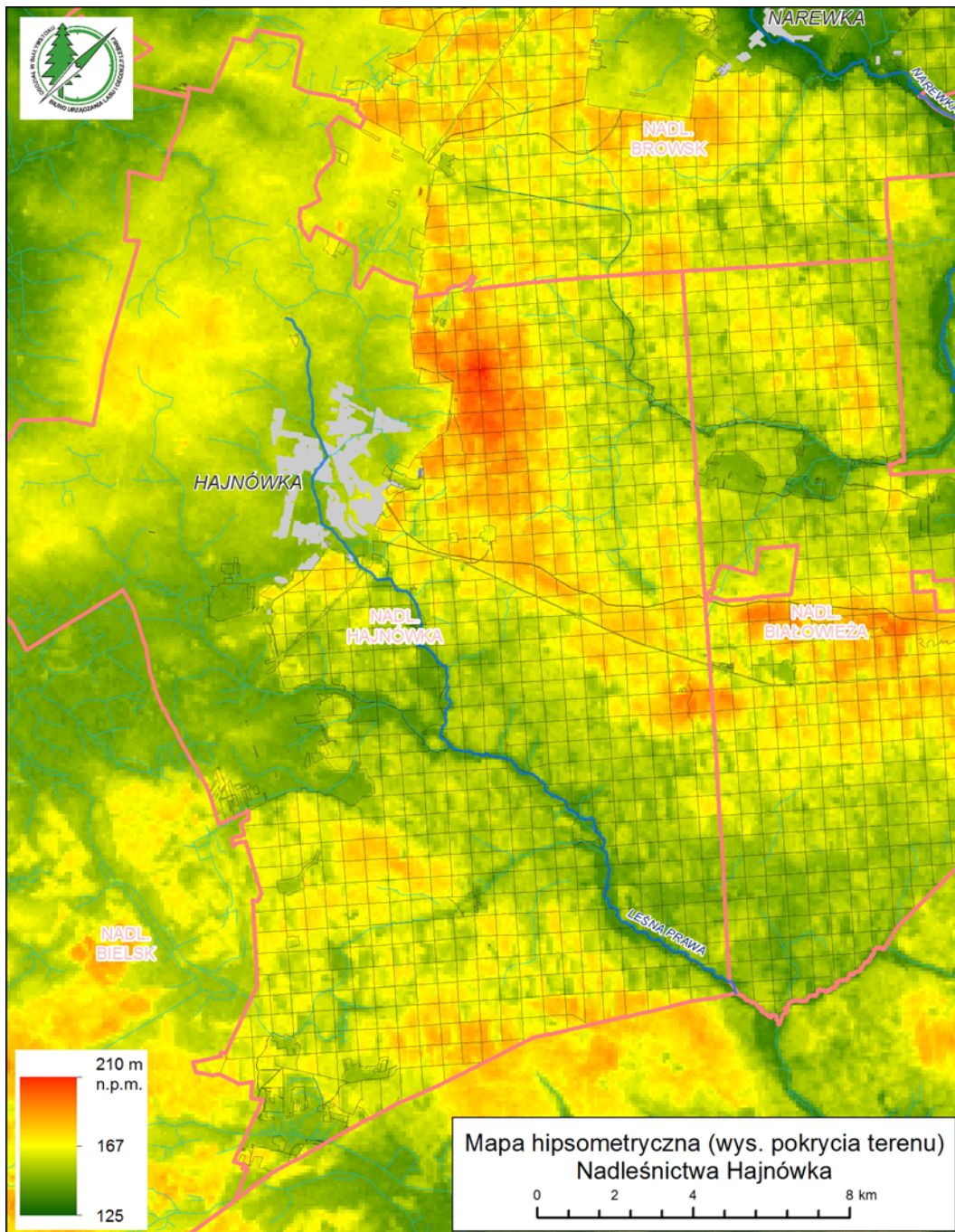
Omawiany obszar stanowi fragment staroglacjalnej wysoczyzny morenowej, powstałej w wyniku rozpadu lądolodu skandynawskiego, stadiału Warty (Kwiatkowski 1994). Pod względem hipsometrycznym teren jest słabo zróżnicowany. W krajobrazie dominuje płasko – falista równina. Krajobraz urozmaicają liczne doliny rzeczne, obniżenia o charakterze wytopiskowym i strefa elewacji ciągnąca się równoleżnikowo na linii Hajnówka – Białowieża. Przeciętna wysokość nad poziom morza wynosi 165 – 175 m. Najniżej położony teren 158m n.p.m., znajduje się w oddziale 460B w widłach rzek Czobotok i Łozica. Najwyżej położone miejsca to wzniesienie w okolicy wsi Lipiny - oddział 271B – 197 m n.p.m. (jest to najwyżej położony punkt w całej Puszczy Białowieskiej po stronie polskiej), oraz wzniesienie w okolicach Czerlonki w oddziale 491C – 186m n.p.m. Absolutna amplituda wzniesień wynosi więc 39 m.

Dominującą jednostką geomorfologiczną jest falista równina moreny ablacyjnej (160 – 190m n.p.m.), wyniesiona kilkanaście metrów nad równiny moreny dennej. Morena ablacyjna zbudowana jest z piasków gliniastych, żwirów gliniastych i niekiedy silnie spiaszczonych glin. Pod tymi osadami zalegają warstwowe serie glaciofluwialnych osadów piaszczysto – żwirowych o znacznej miąższości (Kwiatkowski 1994).

Obszary płasko – faliste równiny moreny dennej, zbudowane są z glin zwałowych o znacznej miąższości. Tworzą je czerwone i brunatne gliny stadiału Warty o miąższości od kilku do kilkudziesięciu metrów. Niżej znajdują się poziome gliny, piasków i żwirów starszych zlodowaceń (Kwiatkowski 1994).

Formy ukształtowane przez lodowiec zostały w późniejszych okresach silnie przeobrażone, zwłaszcza gdy dzisiejszy obszar Puszczy znajdował się w strefie tundry arktycznej. Procesy wietrzenia peryglacjalnego jak również późniejsza erozja, wietrzenie i transport osadów oraz akumulacja pokryw organicznych znacznie złagodziła pierwotny obraz ukształtowany przez lodowiec skandynawski. W krajobrazie peryglacjalnie zdenudowanej moreny dennej pozostały niewielkie pagórki zbudowane z piasków i żwirów, można je traktować jako ostańce denudacyjno – erozyjne.

W okresach zimnych rozwijały się procesy eoliczne, które doprowadziły do powstania równin piasków eolicznych, pagórków wydmowych, wydm parabolicznych i wałów wydmowych. Formy te rozwijały się przy dominacji wiatrów zachodnich, a materiał transportowany był z dolin rzecznych i zagłębień wytopiskowych. Z terenami zwydmionymi związane są niekiedy deflacyjne i obniżenia międzywydmowe.

Z wysoczyznami moreny dennej związane są niecki wytopiskowe, stanowiące końcowy etap zaniku lodowca. Dziś wypełniają je holocenijskie osady organiczne. Niecki wytopiskowe połączone są często z dolinami rzecznyymi o charakterze denudacyjno – erozyjnym. W dolinach rzecznych głównych rzek puszczańskich zalegają holocenijskie osady organiczne. One wraz z zatorfionymi wytopiskami, nieckami deflacyjnymi i dolinkami denudacyjno – erozyjnymi tworzą obecnie rozległe obszary akumulacji biogenicznej.

1.3.3. Hydrologia

Woda jest niezmiernie ważnym czynnikiem, kształtującym przebieg wielu zjawisk przyrodniczych i niezbędnym warunkiem istnienia wszelkich przejawów życia, w tym także ludzkiej działalności gospodarczej. W gospodarowaniu wodą wyróżnia się kilka podstawowych działów. Są to: melioracje gruntów ornych, łąk i pastwisk, regulacja rzek i budowa kanałów dla potrzeb żeglugi, zaopatrzenie ludności w wodę pitną, dostarczenie wody dla przemysłu, wykorzystanie spadku i masy wody do celów energetycznych, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz gospodarka rybacka.

Obszar Nadleśnictwa Hajnówka należy do zlewni Morza Bałtyckiego, a głównym elementem hydrograficznym są rzeki. Z rzekami połączone są liczne drobne cieki najczęściej naturalnego pochodzenia, płynące niekiedy głębokimi przekopami, wykonanymi w celu odwodnienia zagłębień i podmokłości.

Sieć rzeczna w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa jest słabo rozwinięta, dobrze wykształcone doliny rzeczne są typowe jedynie dla największych rzek: Narewki z dopływami Łutownią i Hwoźną oraz Leśnej z Perebelem i Przewłoką. Ich dorzecza związane są z obniżonymi powierzchniami gliniastej moreny dennej, której charakter litologiczny oraz małe spadki terenu nie sprzyjały erozji wgłębnej, dlatego też większość strumieni na tym obszarze ma charakter inicjalny, bez wyraźnie zaznaczonego koryta i strefy aluwialnej. Dorzecza Narewki i Leśnej rozdziela wyraźny dział wodny związany ze strefą wyniesień wzdłuż trasy Hajnówka - Białowieża. Na północ od tego wododziału właściwości wód, np. stopień czystości wód, zwłaszcza Narewki, jest uzależniony wyłącznie od procesów zachodzących na obszarach leśnych oraz charakteru wód dopływających z białoruskiej części Puszczy. Natomiast zlewnia rzeki Leśnej obejmuje również tereny na zachód od granic Puszczy, w tym obszar miejski Hajnówki i dlatego też wprowadza ona na tereny leśne wody skażone zanieczyszczeniami przemysłowymi i komunalnymi.

1.3.3.1. Wody powierzchniowe

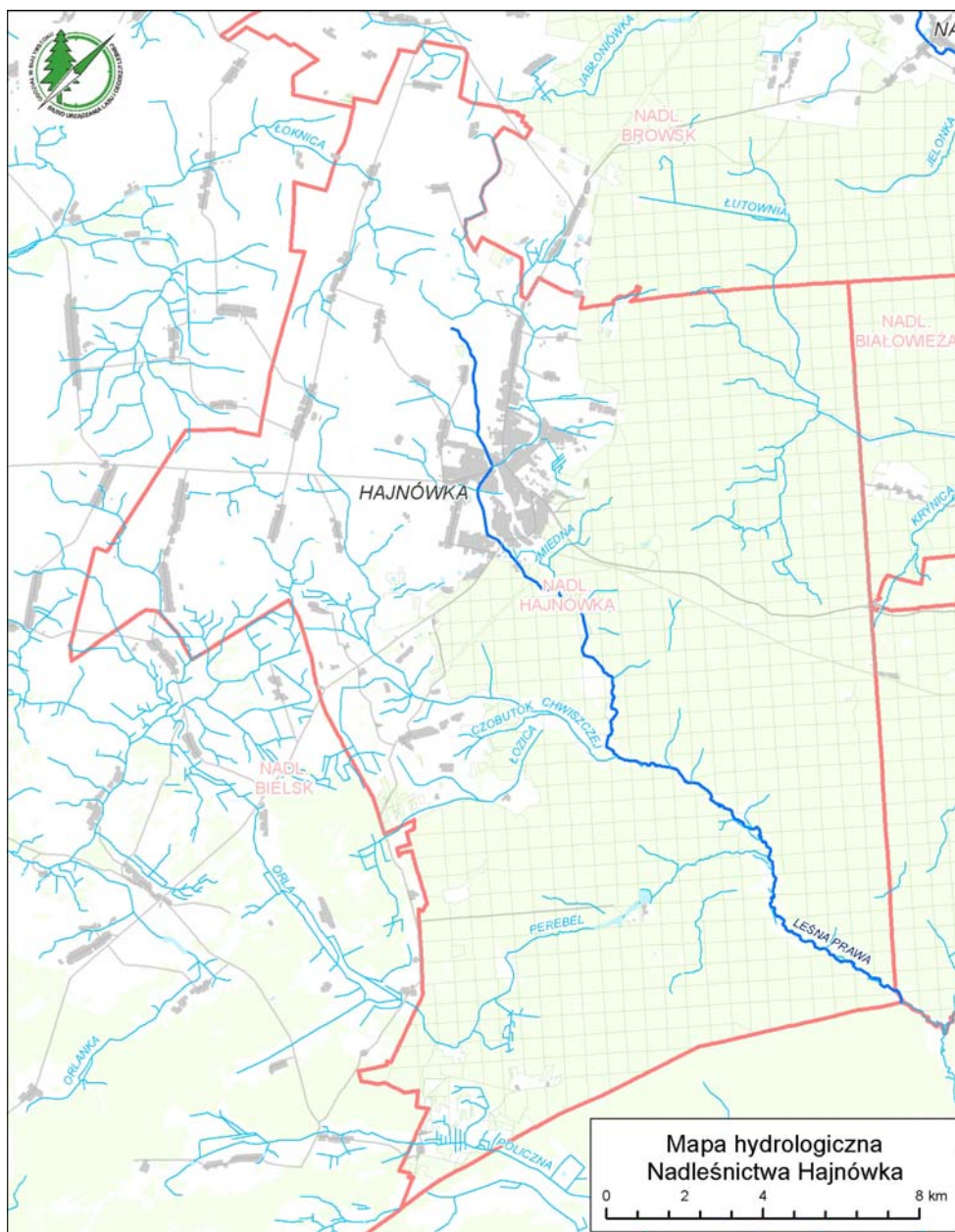
Większość obszaru Nadleśnictwa Hajnówka leży w dorzeczu Wisły i jej dopływów. Południowo-zachodnia, południowa i zachodnia część leży w dorzeczu Leśnej Prawej, biorącej swój początek w okolicy wsi Nowokornino. Prawobrzeżnymi dopływami Leśnej Prawej są: Chwiszczej, Łozica, Perebel, Olszanka i Biała z Żubrzycą. Lewobrzeżnymi dopływami są Przewłoka i Jamienka. Leśna jest prawobrzeżnym dopływem Bugu. Średni

spadek Leśnej (na terenie Puszczy) jest minimalny i wynosi 0,64 m/km. Wododział Narwi i Leśnej przebiega wzdłuż wyniesień morenowych na linii Hajnówka – Czerlonka.

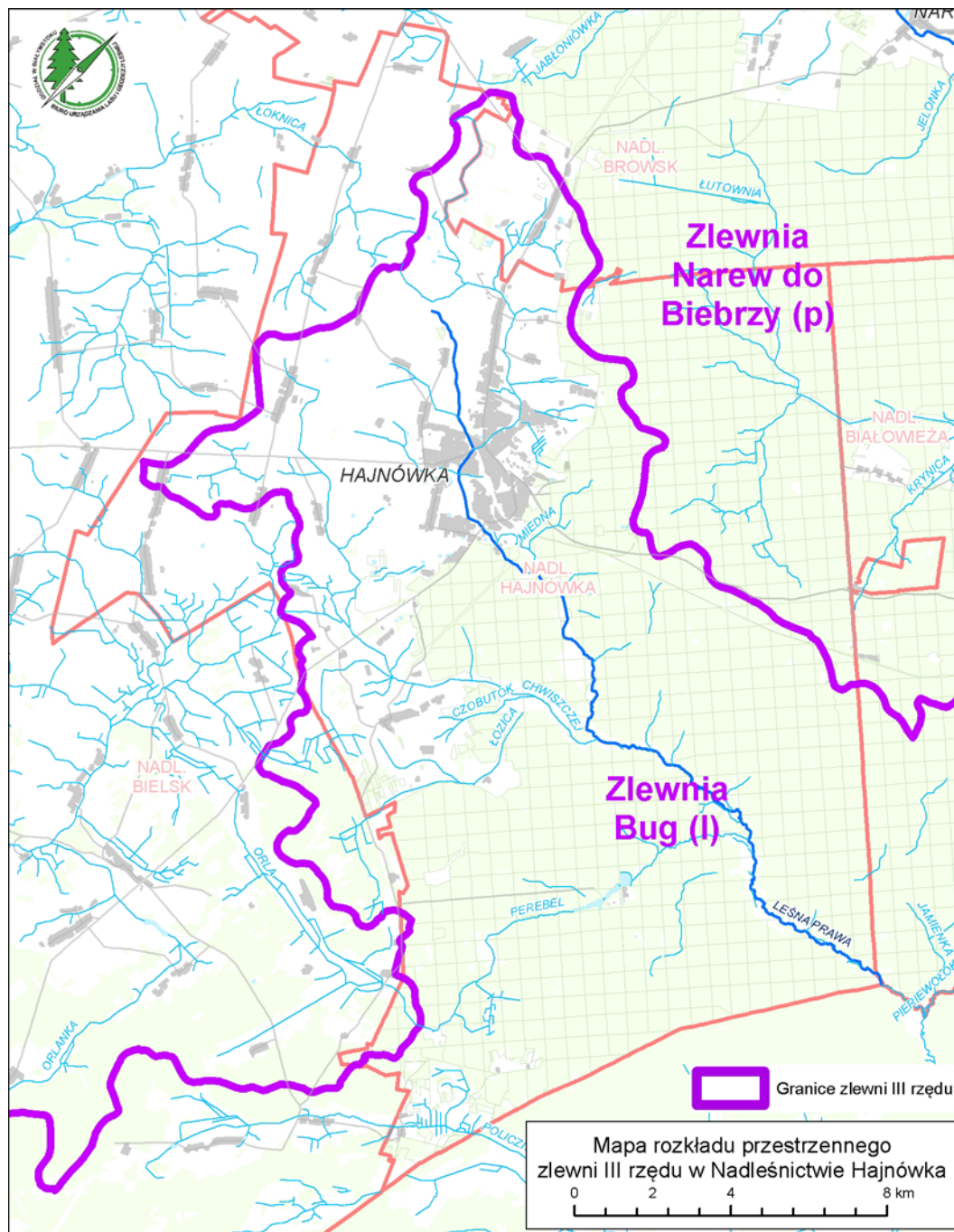
Główne rzeki przepływające przez teren nadleśnictwa to Leśna i Łutownia.

Główne rzeki

Łutownia jest lewym dopływem Narewki. Powierzchnia zlewni wynosi 120,4 km², długość rzeki 19,2 km. Źródła Łutowni znajdują się w okolicach wsi Nowosady (Bagno Derlicz). Dolina rzeki w górnym jej biegu jest zalesiona, natomiast w środkowym i dolnym pokrywają ją łąki i pastwiska, stopniowo porastające lasem. Dolina rzeki w najszerszym miejscu rozciąga się na ponad 100 m.

Leśna Prawa ma długość 63 km. Źródła jej znajdują się na północ od Hajnówki. Dolina rzeki jest wąska, nie przekracza 500 m. Pokryta jest głównie piaskami akumulacji lodowcowej. Koryto rzeki ma szerokość od 2 do 4 m. Brzegi są niskie, w okresach wiosennych często podtopione. Na wielu odcinkach dolina ma charakter bagienny.

Zbiorniki wodne

Naturalne zbiorniki wód stojących, poza bagnami śródleśnymi, na omawianym terenie nie występują. Do największych sztucznych zbiorników wodnych należy zaliczyć, zbudowane

w okresie międzywojennym, trzy stawy na Perebelu w Topile. W roku 1964 w białoruskiej części Puszczy zbudowano dwa zbiorniki na Przewłocę przy drodze z Białowieży do Kamieniuków. Wszystkie zbiorniki wodne powstały poprzez spiętrzenie rzek i strumieni.

1.3.3.2. Wody gruntowe

Wody gruntowe charakteryzują się występowaniem dwu kolejno po sobie następujących fenofaz (Obmiński Z., 1977). Pierwsza rozpoczyna się późną jesienią lub wczesną zimą podnoszeniem się poziomu wód gruntowych i ich kulminacją przypadającą na wiosnę lub początek lata. Druga fenofaza uwidacznia się stopniowym obniżaniem poziomu wód i trwa przez całe lato do późnej jesieni lub zimy.

Kwiatkowski (1994) wyróżnia na terenie Puszczy Białowieskiej szereg obszarów hydrogeologicznych o odmiennych zdolnościach gromadzenia wody gruntowej. Największą zdolność gromadzenia wody mają obszary gdzie dominuje infiltracyjny typ krążenia wody. Są to zazwyczaj wyniesione obszary wysoczyzn ablacyjnych zbudowane z grubofrakcyjnych, przepuszczalnych utworów zwałowych. Na tych obszarach woda gruntowa zawsze występuje poza profilem glebowym. Na płasko-falistej morenie dennej, zbudowanej z utworów trudno przepuszczalnych dominuje ewapotranspiracyjny typ krążenia wody. Na tych obszarach infiltracja wglębna wód opadowych jest bardzo ograniczona, a nadmiar wód opadowych i roztopowych gromadzi się na powierzchni terenu. W zależności od ukształtowania terenu i powierzchniowych warstw gleby wyróżnić tu można trzy rodzaje krążenia wody: spływowo-glejowy, przemywno-glejowy i zastojuwo-glejowy. Dla torfowisk i innych terenów obniżonych z pokrywami mineralno-organicznymi charakterystyczny jest retencyjny typ krążenia wody. Tu można wyróżnić przepływowo-bagienny rodzaj krążenia wody, gdzie wody są bardziej ruchliwe, dobrze natlenione i zasobne w składniki pokarmowe oraz zastojuwo-bagienny typ krążenia wody charakterystyczny dla terenów bezodpływowych, z ombrofilną gospodarką wodną. Zmiany stosunków wodnych spowodowane są osuszeniem torfowisk w strefie źródłiskowej Narwi i Narewki, wyprostowaniem Narewki, Hwoźnej i Łutowni oraz melioracjami wokół Puszczy, a także zbudowaniem zbiornika wodnego Siemianówka.

1.3.3.3. Wody podziemne

Występowanie wód powierzchniowych, a więc rzek, jezior i bagien, jest ściśle związane z występowaniem wód podziemnych, które stanowią istotne ogniwo w ogólnym

obiegu wody. Według systematyki wód podziemnych (H. Więckowska 1963) poszczególne ich typy wykazują dużą zależność nie tylko od budowy geologicznej, lecz także od stosunków geomorfologicznych.

Rozpoznane i wykorzystywane zasoby wód podziemnych w omawianym regionie związane są z utworami czwartorzędowymi. Trudno scharakteryzować wody głębszych poziomów wodonośnych związane ze starszymi skałami i okresami geologicznymi z uwagi na znaczną miąższość utworów czwartorzędowych oraz brak głębokich wierceń (Górniak, 1999).

Na temat wód podziemnych i wodonośców w skałach podczwartorzędowych można jednak z dużym prawdopodobieństwem wypowiadać się, analizując informacje hydrogeologiczne z innych wierceń wykonanych w północno-wschodniej Polsce. Tak więc należy przypuszczać, że również w tym rejonie użytkowe znaczenie wód z utworów starszych niż czwartorzędowe jest marginalne. Wynika to z bardzo słabych parametrów hydrogeologicznych tych utworów. Jedynie wodonośne utwory trzeciorzędowe mogą dostarczać większych ilości wody.

Głównym zbiornikiem wód podziemnych na omawianym obszarze są wodonośne skały czwartorzędowe, wśród których dominują piaski średnio- i drobnoziarniste. Bardzo często, oprócz piasków, w warstwie wodonośnej występują przewarstwienia utworów grubszych, tj. pospółek lub żwirów. Polepsza to w istotnym stopniu właściwości filtracyjne takiego poziomu. Czwartorzędowe piętro wodonośne najczęściej wykształcone jest jako poziom wód gruntowych o zwierciadle swobodnym oraz dwa do trzech poziomów międzymorenowych o zwierciadle napiętym, oddzielonych od powierzchni terenu jak też i od wodonośców trzeciorzędowych warstwami glin zwałowych. Należy się jednak liczyć, że lokalnie, na terenach z występującymi na powierzchni glinami, może nie być wykształconego poziomu wód gruntowych. Można też lokalnie spotkać więcej poziomów wodonośnych. Często wtedy część z nich pozostaje w bardzo silnej więzi hydraulicznej ze sobą, co wskazuje na wymianę wody między poziomami.

W zwięzłych, bądź luźnych skałach polodowcowych można wydzielić kilka poziomów wodonośnych, odpowiadających cyklom sedymentacyjnym. Wspólną cechą wód podziemnych regionu jest ich porowy charakter, czyli wody występują w przestrzeniach między ziarnami budującymi skały. Ich poziom utrzymuje się dzięki infiltracji wód opadowych. Charakteryzują się one płytkim występowaniem i przeważnie swobodnym zwierciadłem wody (Górniak, 1999).

Zasobność wód podziemnych strefy przepuszczalnej jest duża. Uwidacznia się to w występowaniu luźnych naturalnych wypływów tych wód, tj. wycieków, występów, młak

oraz źródeł. Rozmieszczenie tych obiektów hydrograficznych jest nierównomierne. Powstawanie naturalnych wypływów wód podziemnych uwarunkowane jest budową geologiczną i morfologią terenu.

1.3.4. Klimat

Klimat jest to typowy dla danego obszaru układ pogód, wyznaczany na podstawie wieloletnich obserwacji. Kształtowany jest pod wpływem wielu czynników, spośród których najważniejsze to: szerokość geograficzna, odległość od morza, wysokość nad poziomem morza, obecność ciepłych bądź zimnych prądów morskich oraz ukształtowanie powierzchni ziemi. Nadleśnictwo Hajnówka położone jest w strefie klimatu umiarkowanego kontynentalnego, chłodnego z wpływami klimatu atlantyckiego.

Pod względem klimatycznym obszar Puszczy Białowieskiej jest klasyfikowany następująco:

- ◆ w podziale Polski na regiony klimatyczne Romera (1949) omawiany teren leży w klimatycznej Krainie Chełmsko-Podlaskiej, w klimacie Krainy Wielkich Dolin;
- ◆ Gumiński (1951) zalicza omawiany obszar do IX - Wschodniej (Podlaskiej) dzielnicy rolniczo-klimatycznej;
- ◆ Wiszniewski i Chełchowski (1987) umieszczają Puszcę na styku Regionu Mazursko-Białostockiego i Regionu Mazowiecko-Podlaskiego;
- ◆ według Okołowicza (1973-1978) Puszcza należy do regionu klimatycznego Mazowiecko-Podlaskiego;
- ◆ według podziału Polski Wosia (1994) na regiony klimatyczne (na podstawie średniej rocznej frekwencji dni z różnymi typami pogody) omawiany obszar umiejscowiono w regionie Mazursko-Podlaskim;
- ◆ inni badacze (Szklar A., 1973) zaliczają Puszcę Białowieską do klimatycznego Regionu Prużańsko-Brzeskiego, Podobwodu Zachodniego, Obwodu Południowego.

Puszcza Białowieska leży w obszarze przejściowym między Europą Wschodnią i Środkową, dlatego też przytoczone powyżej tylko niektóre próby regionalizacji klimatu nie zawsze są ze sobą zgodne.

W tekście oraz w zestawieniach podano wyniki z Stacji Meteorologicznej w Siedlcach, Białymstoku i Szepietowie.

1.3.4.1. Temperatura powietrza

Rozkład średnich, maksymalnych i minimalnych temperatur ze stacji meteorologicznej w Siedlcach, dane z lat 1987-2011, przedstawiono poniżej.

Zestawienie 11. Temperatura powietrza [°C] w Siedlcach w latach 1987-2011

Wartość	M i e s i ą c e												V-IX	Średnia wieloletnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
średnia	-2,4	-0,9	2,1	8,2	13,5	16,4	18,7	17,8	12,9	7,9	2,8	-1,3	15,9	8,0
maksymalna	9,9	16,5	20,2	25,9	31,1	31,5	35,5	33,3	29,9	24,6	17,1	14,2	32,3	24,1
minimalna	-32,7	-23,1	-21,2	-4,7	-1,1	2,7	5,0	1,0	-2,1	-8,1	-18,2	-26,3	1,1	-10,7

Według danych wieloletnich ze stacji meteorologicznych w Białymstoku z lat 1961-2011 i Szepietowie z lat 1961-1995, średnie roczne i średnie temperatury miesięczne oraz temperatury maksymalne i minimalne, przedstawiono w zestawieniach 12 i 13.

Zestawienie 12. Temperatura powietrza [°C] w Białymstoku w latach 1961-2011

Wartość	M i e s i ą c e												V-IX	Średnia wieloletnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
średnia	-4,0	-3,1	0,8	7,2	12,8	15,8	17,7	16,8	12,2	7,3	2,3	-2,1	15,1	7,0
maksymalna	11,4	16,4	21,8	27,8	31,1	32,6	35,5	35,2	30,0	25,4	16,9	13,8	32,9	24,8
minimalna	-35,4	-32,9	-24,0	-8,3	-4,5	-0,2	4,2	0,2	-5,1	-10,1	-20,7	-29,0	-1,1	-13,8

Zestawienie 13. Temperatura powietrza [°C] w Szepietowie w latach 1961-95

Wartość	M i e s i ą c e												V-IX	Średnia wieloletnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
średnia	-4,3	-3,5	0,5	6,8	12,7	15,9	17,3	16,5	12,2	7,2	2,1	-2,0	14,9	6,8
maksymalna	11,5	15,5	21,2	26,7	29,9	32,0	36,6	36,4	29,5	25,0	16,5	14,1	32,9	24,6
minimalna	-33,8	-32,7	-23,3	-7,2	-2,9	1,0	4,8	2,2	-3,5	-8,6	-19,2	-27,2	-0,3	-12,5

Temperatura powietrza jest głównym elementem klimatu. Skrajne wartości temperatury w Siedlcach, w latach 1987-2011 osiągnęły minimum -35,4°C oraz maksimum 35,5°C, zaś w latach 1961-2011 osiągnęły w Białymstoku minimum -35,4°C oraz maksimum 35,5°C, w Szepietowie wyniosły -33,8°C i 36,6°C. Na omawianym terenie występuje dość

ciepłe lato o temperaturze lipca około 17,7°C oraz niezbyt mroźna zima o średniej temperaturze stycznia -4,0°C (wg stacji meteorologicznej w Białymstoku).

Średnia roczna wartość temperatury wyliczona dla dłuższego, 65-letniego okresu (1931-1995), wyniosła w Białymstoku 6,8°C. W skali województwa okazała się dość zbliżona do wartości z charakteryzowanego wyżej wielolecia.

Dla porównania analizując 65-letni ciąg pomiarów temperatury powietrza w Suwałkach największą tendencję spadkową (średnio o 0,17°C na 10 lat) zauważa się dla okresu letniego, nieco mniej wyraźną tendencję spadkową dla jesieni. Natomiast zimy stają się coraz cieplejsze (średnio o 0,2-0,3°C na 10 lat) [Górniak 2000].

W okresie 1931-1995 skrajnie chłodne były lata: 1940, 1941, 1942, 1987, które uważa się za najchłodniejsze w Polsce w minionym stuleciu. W roku 1940 wystąpiła najniższa średnia roczna temperatura, która wyniosła w Białymstoku 4,9°C.

Zmienność wieloletnia temperatury powietrza ma określoną cykliczność. Na terenie Polski najczęściej powtarza się 7,7-letni cykl (Lorenc 1996).

W województwie podlaskim przeważa pogoda ciepła, która utrzymuje się przez ponad 4 miesiące w roku. Okres, ze średnią dobową temperaturą poniżej zera, w Polsce północno-wschodniej jest najdłuższy w ciągu roku w nizinnej części kraju. Ponadto w większej części województwa czas trwania pogody mroźnej ($t_{\min}$ i $t_{\max} < 0$) jest praktycznie taki sam, jak w Zakopanem.

Zestawienie 14. Średnia liczba dni w roku (w latach 1951-1980) o określonym termicznym typie pogody w Białymstoku (w celu porównawczym w Suwałkach i w Warszawie)

Średnia temperatura doby	Typ pogody	Białystok	Suwałki	Warszawa
1	2	3	4	5
>25 °C	gorąca	0,2	0,3	1,6
15-25 °C	bardzo ciepła	80,7	70,2	91,8
5-15 °C	ciepła	122,2	124,9	131,2
0-5 °C	chłodna	72,8	72,6	72,6
-5-0 °C	zimna	51,7	54,0	46,3
-15-(-5) °C	mroźna	32,9	38,7	29,1
<-15 °C	bardzo mroźna	3,7	4,6	2,3
W tym pogoda przymrozkowa $t_{\min} < 0$ i $t_{\max} > 0$		78,0	73,0	69,0

Średni okres bezprzymrozkowy dla Białegostoku wynosi 155 dni, zaś dla Siemiatycz już 160 dni. Data ostatnich przymrozków przypada na 3 maja (± 11 dni) a pierwszych na 5 października (± 8 dni) [Pióro, 1973].

1.3.4.2. Usłonecznienie i zachmurzenie

Usłonecznienie (okres dopływu bezpośredniego promieniowania słonecznego wyrażony w godzinach) jest elementem bardzo zmiennym, wykazującym duże wahania dzienne, okresowe i wieloletnie. Wyniki pomiarów z lat 1966-1995 wskazują, że przeciętnie w ciągu roku usłonecznienie rzeczywiste trwa w województwie podlaskim 1548-1579 godzin, a więc średnio 4,2-4,3 godziny dziennie. Od maja do sierpnia średnie usłonecznienie w ciągu doby trwa ponad 7 godzin, natomiast w okresie od listopada do stycznia nie przekracza średnio 1,2 godziny.

Zachmurzenie uwarunkowane jest rodzajem masy powietrza i modyfikowane przez sezonowe zmiany intensywności promieniowania słonecznego oraz charakter powierzchni terenu. Średnie zachmurzenie w województwie jest najmniejsze od maja do września, a największe od listopada do lutego. W Białymstoku jest przeciętnie 36 dni pogodnych w roku. Dla Siemiatycz średnia liczba dni pogodnych wynosi ok. 51, zaś pochmurnych około 140 w roku. Średnie roczne zachmurzenie w Siemiatyczach wynosi 6,4 pokrycia nieba, średnia ilość burz 13. Największa zmienność zachmurzenia przypada na lipiec i sierpień (Górniak 2000).

1.3.4.3. Wiatry

Zestawienie 15. Średnia prędkość wiatru (km/h) w Siedlcach dla lat 1987-2011

Wartość	M i e s i ą c e												Średnia wieloletnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15
średnia	13,9	13,9	13,6	12,0	10,2	10,3	9,6	9,7	10,4	11,8	13,0	13,6	11,8

Średnia prędkość wiatru w Siedlcach wyniosła 11,8 km/h. Minimum średniej miesięcznej prędkości wiatru przypada na lipiec i sierpień, a maksimum na styczeń i luty.

Średnia prędkość wiatru w Białymstoku to 2,8 m/s (najniższa w województwie podlaskim), w Szepietowie 3,9 m/s, Białowieży 3,6 m/s. Maksymalna, rzeczywista prędkość wiatru w porywach odnotowana na stacji synoptycznej w Białymstoku wynosiła 30 m/s.

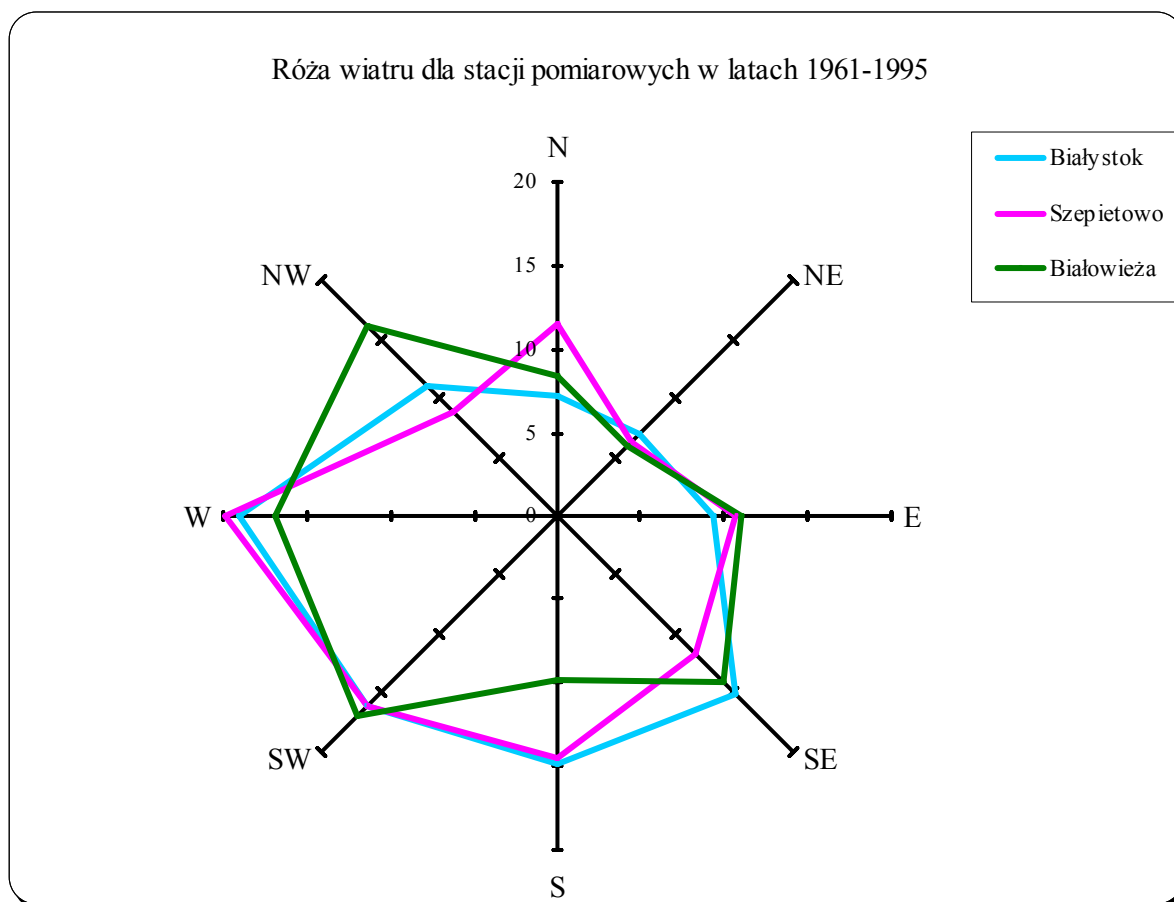
Minimum średniej miesięcznej prędkości wiatru przypada wszędzie na sierpień, a maksimum na styczeń. Od października do marca w województwie podlaskim dominują wiatry południowo-zachodnie, a od kwietnia do września północno-zachodnie i zachodnie.

W ciągu roku cisze atmosferyczne najczęściej występują w sierpniu. Generalnie w miesiącach letnich występują one dwukrotnie częściej niż zimą. Najmniejszą średnią roczną częstość cisz atmosferycznych notowano w rejonie Suwałk i Szepietowa (Górniak 2000).

Kierunki wiatrów dominujących w różnych regionach województwa podlaskiego przedstawia zestawienie 16 oraz wykres róży wiatrów.

Zestawienie 16. Udział (%) kierunków wiatru z poszczególnych kwadrantów w latach 1961-1995

Miejscowość	Kierunki wiatru [%]			
	N	E	S	W
1	2	3	4	5
Białystok	14,0	17,6	26,3	27,9
Szepietowo	18,1	18,6	26,3	30,3
Białowieża	15,9	17,1	20,6	27,5

1.3.4.4. Opady atmosferyczne

Średnia wielkość opadów atmosferycznych w latach 1961-1995 na Równinie Bielskiej wyniosła 593 mm, w Dolinie Górnej Narwi 574, zaś na Wysoczyźnie Drohickiej 576 mm rocznie. Opady przeważają w okresie ciepłym (maj - wrzesień), stanowiąc wtedy 56% sumy rocznej dla obu regionów klimatycznych. Maksimum, podobnie jak w większości dzielnic Polski, przypada na miesiące letnie (czerwiec-sierpień), minimum na luty. (Górniak 2000).

Zestawienie 17. Średnie sumy opadów miesięcznych [mm] w regionach fizjograficznych w latach 1961-1995

Region fizjograficzny	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	suma w okresie wegetacyjnym V-IX	suma w roku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Równina Bielska	33	27	32	40	59	72	73	70	57	45	44	41	331	593
Dolina Górnej Narwi	30	25	29	36	58	69	74	73	56	44	43	38	330	574
Wysoczyzna Drohicka	32	26	31	37	57	69	71	72	56	42	44	40	325	576
Województwo podlaskie	33	26	33	38	59	72	74	69	57	44	46	42	331	593

Zestawienie 18. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów dla stacji w Siedlcach w latach 1987-2011 (mm)

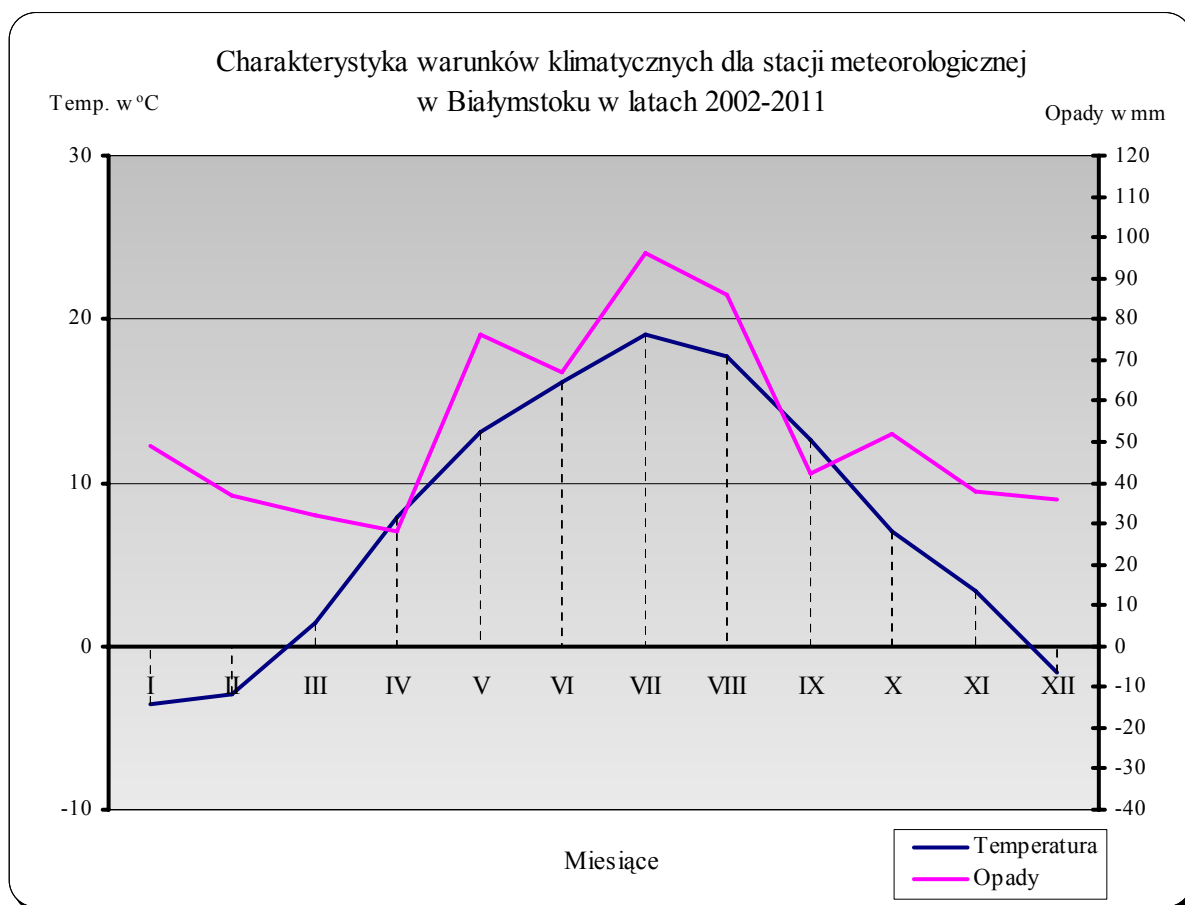
Wartość	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	suma w okresie wegetacyjnym V-IX	suma w roku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Średnia	28	27	31	36	51	70	73	76	60	32	38	34	330	556

Zestawienie 19. Średnie miesięczne i roczne sumy opadów dla stacji w Białymstoku w latach 2002-2011 (mm)

Wartość	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	suma w okresie wegetacyjnym V-IX	suma w roku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Średnia	49	37	32	28	76	67	96	86	42	52	38	36	367	639

Na wybranych posterunkach opadowych w województwie podlaskim, gdzie są prowadzone obserwacje od 1891 roku, zauważono, że w latach 1961-1995 sumy roczne opadów (dla 8 z 17 punktów obserwacyjnych) są o 10-15% wyższe niż w okresie 1891-1930. Tendencje te odnotowano głównie w rejonach, gdzie w ostatnich 50 latach nastąpił wyraźny wzrost powierzchni leśnych. Jest to efekt większej wilgotności powietrza nad lasami,

wywołanej wzmożoną transpiracją roślin oraz zwiększonej konwekcji mas powietrza (Tomanek 1972).

1.3.4.5. Wilgotność powietrza

Wilgotność powietrza najczęściej przedstawiamy za pomocą wilgotności względnej, wyrażonej w procentach. Jest to stosunek aktualnej prężności pary wodnej do maksymalnej prężności pary wodnej w danej temperaturze.

Przeciętna roczna względna wilgotność powietrza w województwie podlaskim waha się od 74,5 do 88,7%. Na obszarach wysoczyzn wynosi 81,5-81,8% i jest niższa niż w strefie pojezierzy i rozległych dolinach rzek. Okres od października do lutego należy do najwilgotniejszej części roku ze średnimi wartościami przekraczającymi 85%. Najmniejsza wilgotność występuje w maju spadając czasami poniżej 65% (Górniak 2000).

Zestawienie 20. Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody w regionie klimatycznym XII - Mazursko-Podlaskim

Liczba dni z typem pogody:		TYPY POGODY																																											
		Średnia maksymalna i minimalna dobowa temperatura powietrza [°C]																																											
		15,1-25,0		5,1-15,0		0,1-5,0		0,1-5,0		0,0-(-5,0)		0,0-(-5,0)		-5,1-(-15,0)		<-15,0																													
		T _{max} , T _{min} >0		T _{max} , T _{min} >0		T _{max} , T _{min} >0		T _{max} >0>T _{min}		T _{max} >0>T _{min}		T _{max} , T _{min} ≤0		T _{max} , T _{min} ≤0		T _{max} , T _{min} ≤0																													
		Średnie dobowe zachmurzenie nieba [%]																																											
		≤20		21-79		≤20		21-79		≥80		≤20		21-79		≥80		≤20		21-79																									
		Dobowa suma opadów atmosferycznych [mm]																																											
<0,1		≥0,1		<0,1		≥0,1		<0,1		≥0,1		<0,1		≥0,1		<0,1		≥0,1																											
Regiony klimatyczne:		Dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną, bez opadów		Dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurna, bez opadów		Dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurna, z opadem		Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, słoneczną, bez opadu		Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, słoneczną, z opadem		Dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, pochmurna, z opadem		Dni z pogodą chłodną, słoneczną, bez opadu		Dni z pogodą chłodną, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą chłodną, z dużym zachmurzeniem, z opadem		Dni z pogodą chłodną, bardzo chłodną, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą chłodną, bardzo chłodną, z dużym zachmurzeniem, z opadem		Dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie zimną, z dużym zachmurzeniem, z opadem		Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, słoneczną, bez opadu		Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą umiarkowanie mroźną, z dużym zachmurzeniem, z opadem		Dni z pogodą dość mroźną, słoneczną, bez opadu		Dni z pogodą dość mroźną, pochmurna, bez opadu		Dni z pogodą dość mroźną, z dużym zachmurzeniem z opadem		Dni z pogodą bardzo mroźną, słoneczną, bez opadu		Dni z pogodą bardzo mroźną, pochmurna, z opadem	
Środkowo mazurski	13,5	36,2	20,1	8,9	42,2	29,3	0,6	6,7	15,9	11,0	12,4	8,5	8,1	0,6	4,1	7,5	4,6	10,0	6,0	1,3	0,3																								
Mazursko-Podlaski	11,2	36,4	18,1	7,2	42,8	31,4	0,5	6,1	16,6	10,9	12,6	7,7	10,0	0,4	3,6	9,5	4,6	11,0	7,2	1,7	0,6																								

wg Woś A. 1999 - "Klimat Polski" - Typy pogody, regiony klimatyczne. Warszawa. PWN. Warszawa.

1.3.4.6. Pokrywa śnieżna

Opady śniegu stanowią średnio 21-22% sumy rocznej opadów. Pokrywa śnieżna w północno wschodniej Polsce występuje od początku listopada do końca kwietnia i ma charakter nietrwały, wywołany śródzimowymi odwilżami. W rejonie Białegostoku pokrywa śnieżna zalega średnio 81 dni (minimalnie 36, maksymalnie 132), w okolicach Szepietowa średnio 67 dni (minimalnie 18, maksymalnie 132), zaś w okolicach Białowieży średnio 85 dni (minimalnie 38, maksymalnie 130). W latach 1961-1995 najdłużej, bo 130-137 dni, śnieg utrzymywał się podczas zimowych sezonów 1967-1970. Najkrócej - 18 dni pokrywa śnieżna występowała w Szepietowie w sezonie zimowym 1974/1975. Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej dla sezonu zimowego wynosiła: w Białymstoku od 8 do 80 cm, w Szepietowie od 5 do 71 cm, w Białowieży natomiast od 8 do 95 cm (Górniak 2000).

1.3.4.7. Topoklimat obszarów leśnych

Podstawowym czynnikiem kształtującym klimat wnętrza lasu jest stopień zwarcia koron, które w znacznej mierze pochłaniają energię słoneczną oraz rodzaj podłoża, na którym rośnie las. Pod względem termicznym wewnątrz lasu jest w lecie chłodniejsze, zimą - cieplejsze niż teren otwarty. W związku z tym las wiosną i jesienią zmniejsza częstość przymrozków, wpływa również na wzrost wilgotności powietrza w warstwie przygruntowej. Stosunkowo duży kontynentalizm klimatu powoduje, że zagrożenie przymrozkami późnymi nie jest tak poważne, jak na obszarach o bardziej morskim klimacie. Rodzaj i rozmiar szkód spowodowanych przez mróz zależy od terminu jego wystąpienia i od temperatury. Przy spadkach temperatury poniżej -10°C w okresie zimowym mogą wystąpić uszkodzenia igieł. Należy pamiętać, iż liczba dni mroźnych i bardzo mroźnych (temperatury poniżej 0°C i -10°C) w lesie jest nieco większa. Temperatury przygruntowej warstwy powietrza, które przekraczają 50°C , występują stosunkowo rzadko.

Wnętrze lasu odznacza się swoistym klimatem o zmniejszonej amplitudzie temperatur, ponadto zwiększa się tu ilość opadów i zmniejsza prędkość wiatru, dłużej zalega pokrywa śnieżna. Wskutek ograniczonej wymiany powietrza z otoczeniem występuje w lesie większa wilgotność względna niż na terenach otwartych. Niższa temperatura w lesie i mniejsza prędkość wiatru powoduje, że parowanie wody jest w nim mniejsze niż na otwartym polu. Zwarty kompleks leśny modyfikuje prędkość i kierunek wiatru. Hamuje on w swym wnętrzu poziomy ruch powietrza, wzmacnia zaś ponad koronami drzew.

Prędkość wiatru ulega kilkukrotnemu zmniejszeniu w stosunku do obszarów bezleśnych. Do dna zbiorowisk leśnych dochodzi część opadu znad lasu, gdyż zachodzi tu tzw. zjawisko intercepcji opadu w pułapie drzewostanu. Częściowo w koronach drzew zostaje zatrzymany opad deszczu, szczególnie o małym natężeniu. Ilość wody opadowej na dnie lasu jest o kilkanaście procent mniejsza w stosunku do terenów otwartych. Wokół lasu, na jego brzegu powstaje specyficzny mikroklimat, zależny od położenia ściany drzew w stosunku do stron świata i przeważających kierunków napływu mas powietrza.

Wpływ lasu na jakość powietrza wyraża się:

- mniejszą zawartością dwutlenku węgla w powietrzu leśnym,
- intensywną emisją do atmosfery związków aromatycznych,
- mniejszą niż w terenie otwartym zawartością pyłu glebowego,
- wytwarzaniem pyłków roślinnych, które jako jądra kondensacji sprzyjają powstawaniu opadów.

Pokrywa śnieżna w kompleksach leśnych zalega dłużej niż w terenie otwartym ze względu na utrudnione napromieniowanie słoneczne. Szata śnieżna jest korzystnym zjawiskiem, ponieważ chroni glebę przed głębokim zamarzaniem, a rośliny przed wymarzeniem. Także w postaci śniegu kumuluje się woda, która zasila na wiosnę glebę i stanowi tym samym rezerwuuar niezależniający rośliny od niekorzystnego rozkładu opadów.

1.3.5. Typy siedliskowe lasu

W trakcie prac taksacyjnych V rewizji u. l. przyjmowano siedliskowe typy lasu na podstawie operatu glebowo-siedliskowego nadleśnictwa, kierując się zasadą, że w wyłączeniu leśnym przyjmowano typ o największym udziale powierzchniowym.

Zestawienie wynikające z rozliczenia powierzchni siedlisk w ramach wyłączeń taksacyjnych na powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa Hajnówka oraz obrazujące je wykresy przedstawiono na stronach następnych.

Dominującymi siedliskowymi typami lasu w Nadleśnictwie Hajnówka są: Lśw (21,38%), a następnie LMśw (18,11%), Lw (13,65%) i BMśw (13,42%).

Ze względu na strukturę troficzną siedliska Nadleśnictwa Hajnówka dzielimy na:

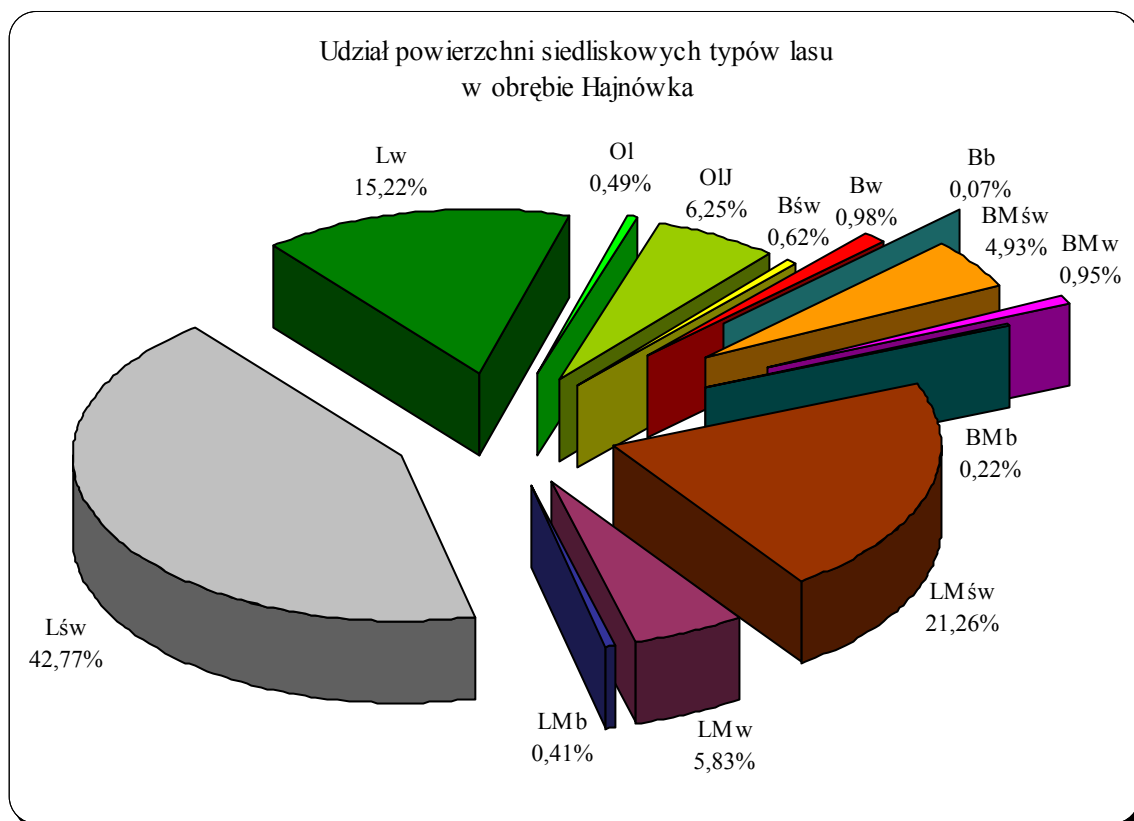
- bory i bory mieszane (Bśw, Bw, Bb, BMśw, BMw, BMb) – 23,70% (4290,30 ha),
- lasy i lasy mieszane (LMśw, LMw, LMb, Lśw, Lw) – 61,72% (11168,09 ha),
- olsy i olsy jesionowe (Ol, OIj) – 14,58% (2638,85 ha).

Przyjmując za kryterium strukturę wilgotnościową, wyszczególniamy:

- siedliska świeże (Bśw, BMśw, LMśw, Lśw) – 55,12% powierzchni (9973,87ha),
- siedliska wilgotne (Bw, BMw, LMw, Lw) – 28,66% powierzchni (5187,27 ha),
- siedliska bagienne i łęgowe (Bb, BMb, LMb, Ol, OIj) – 16,22% pow. (2936,10 ha).

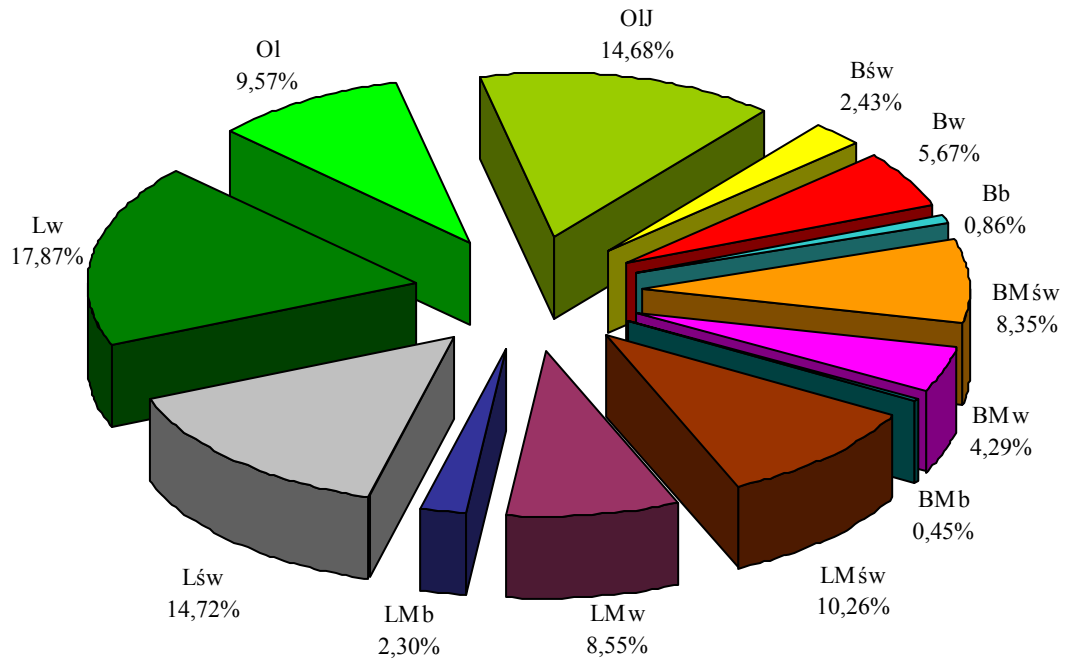
Zestawienie 21. Siedliskowe typy lasu w Nadleśnictwie Hajnówka (grunty zalesione i niezalesione)

Typy siedliskowe lasu	Obręb						Nadleśnictwo	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		Pow. ha	Udział %
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bśw	34,59	0,62	127,85	2,43	237,55	3,27	399,99	2,21
Bw	54,90	0,98	298,19	5,67	277,43	3,82	630,52	3,48
Bb	3,64	0,07	45,26	0,86	34,38	0,47	83,28	0,46
BMśw	275,20	4,93	439,20	8,35	1714,39	23,63	2428,79	13,42
BMw	53,17	0,95	225,76	4,29	417,87	5,76	696,80	3,85
BMb	12,46	0,22	23,39	0,45	15,07	0,21	50,92	0,28
LMśw	1186,52	21,26	539,30	10,26	1551,16	21,377	3276,98	18,11
LMw	325,56	5,83	449,88	8,55	614,28	8,47	1389,72	7,68
LMb	22,95	0,41	121,10	2,30	19,00	0,26	163,05	0,90
Lśw	2387,29	42,77	774,42	14,72	706,40	9,73	3868,11	21,38
Lw	849,29	15,22	939,84	17,87	681,10	9,39	2470,23	13,65
Ol	27,09	0,49	503,29	9,57	447,14	6,16	977,52	5,40
OlJ	348,68	6,25	772,22	14,68	540,43	7,45	1661,33	9,18
Ogółem	5581,34	100,00	5259,70	100,00	7256,20	100,00	18097,24	100,00

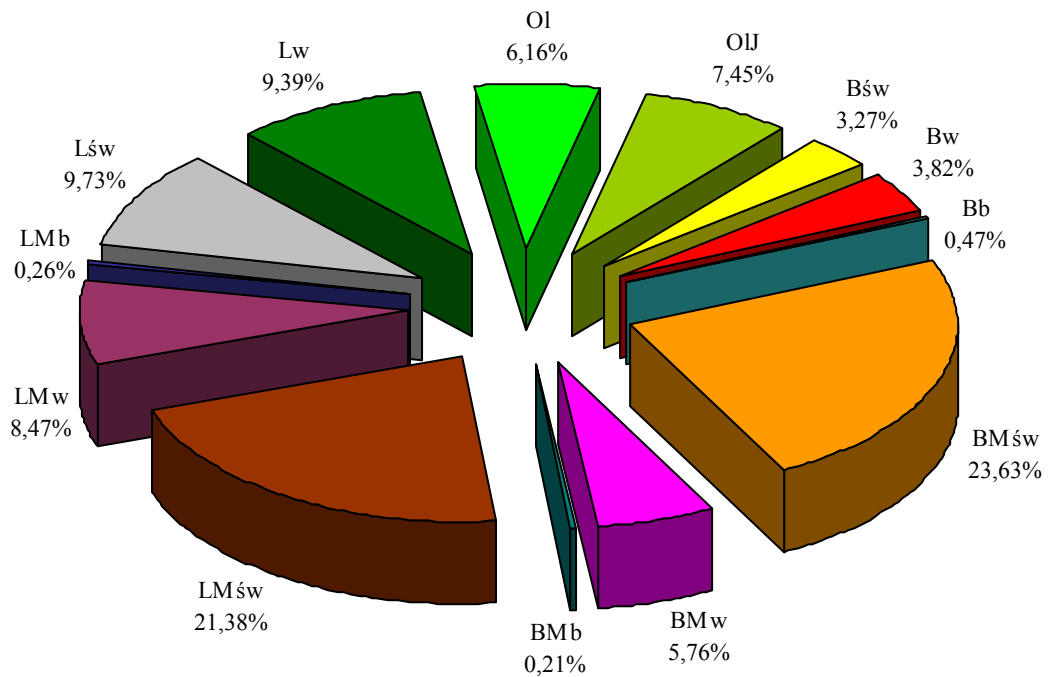

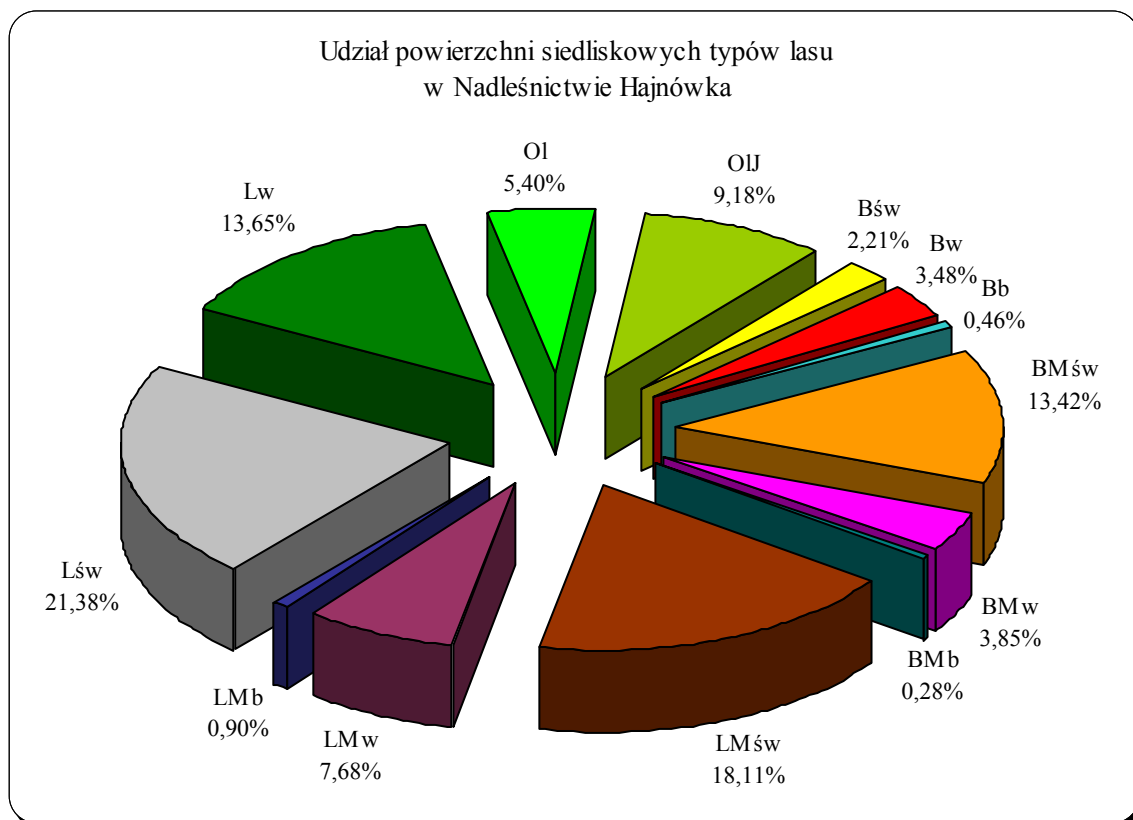

Udział powierzchni siedliskowych typów lasu
w obrębie Leśna

Udział powierzchni siedliskowych typów lasu
w obrębie Starzyna

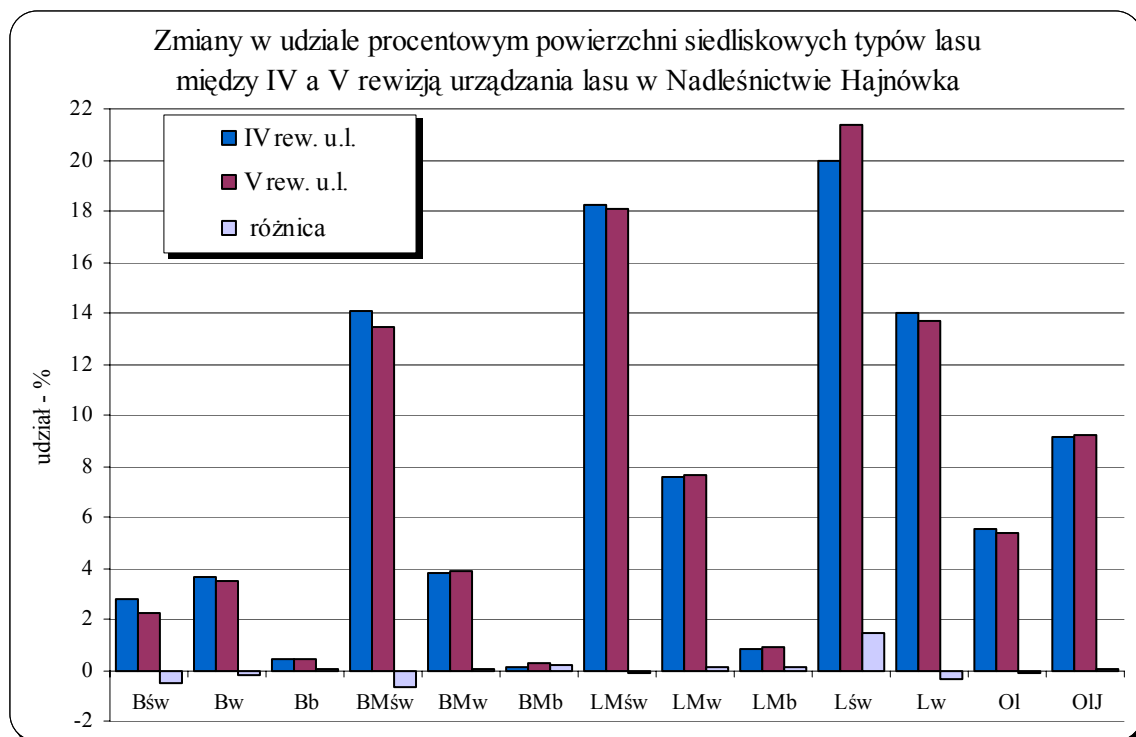

Poniższe zestawienie przedstawia zmiany powierzchni leśnej w rozbiciu na siedliskowe typy lasu między IV i V rewizją urządzania lasu w Nadleśnictwie Hajnówka.

Zestawienie 22. Zmiany powierzchni siedliskowych typów lasu między IV i V rewizją u. 1.
(grunty zalesione i niezalesione)

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Hajnówka					
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek	
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %
1	2	2	2	2	2	
Bśw	496,98	2,75	399,99	2,21	-96,99	-0,54
Bw	656,91	3,64	630,52	3,48	-26,39	-0,16
Bb	78,10	0,43	83,28	0,46	5,18	0,03
BMśw	2539,09	14,06	2428,79	13,42	-110,30	-0,64
BMw	683,44	3,78	696,80	3,85	13,36	0,07
BMb	21,29	0,12	50,92	0,28	29,63	0,16
LMśw	3292,44	18,23	3276,98	18,11	-15,46	-0,12
LMw	1363,20	7,55	1389,72	7,68	26,52	0,13
LMb	144,49	0,80	163,05	0,90	18,56	0,10
Lśw	3604,73	19,95	3868,11	21,38	263,38	1,43
Lw	2533,37	14,02	2470,23	13,65	-63,14	-0,37
Ol	1000,39	5,54	977,52	5,40	-22,87	-0,14
OIJ	1649,14	9,13	1661,33	9,18	12,19	0,05
Ogółem	18063,57	100,00	18097,24	100,00	33,67	0,00

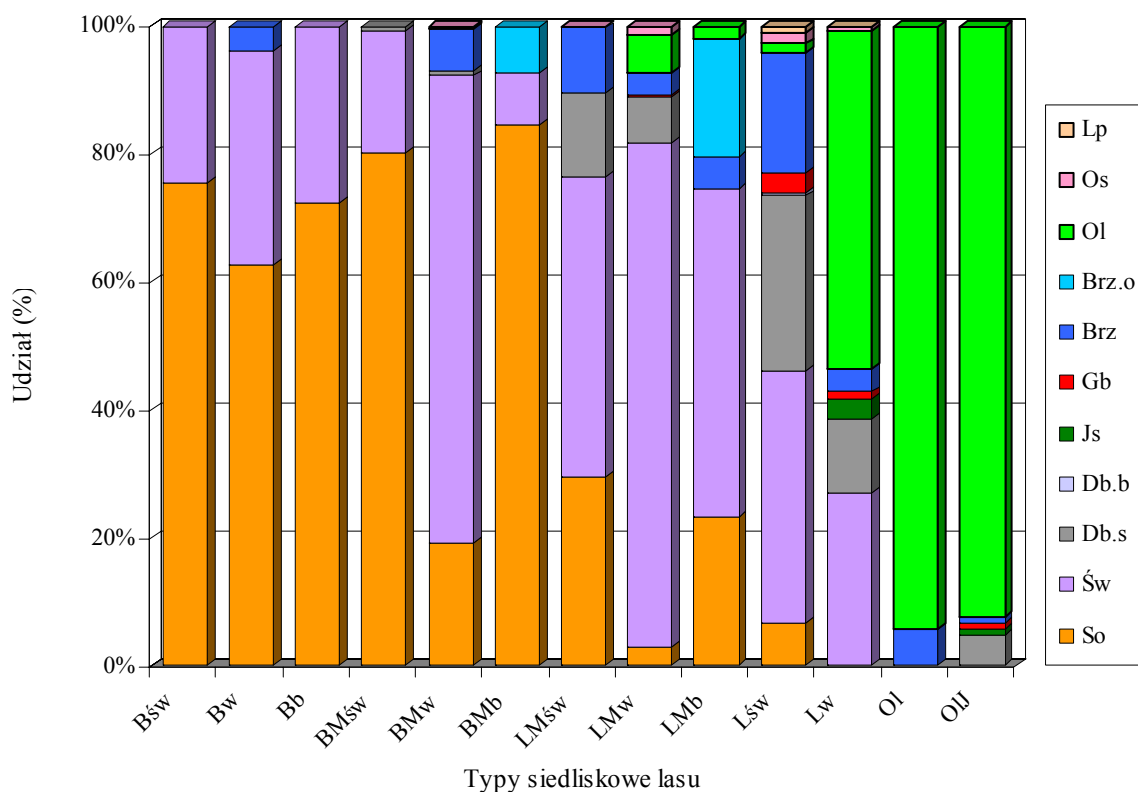
W porównaniu do poprzedniej rewizji najbardziej, bo o 263,38 ha, zwiększył się areal Lśw. Największe spadki nastąpiły w areale siedlisk: BMśw o 110,30 ha i Bśw o 96,99 ha. Zmiany w areale siedlisk wynikają przede wszystkim z tworzenia nowych wydziałów w oparciu o granice siedlisk naturalnych.

Poniżej przedstawiono udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w powierzchni leśnej zalesionej dla obrębów i Nadleśnictwa.

Zestawienie 23. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Hajnówka (grunty zalesione)

STL	Gatunek panujący											Razem
	So	Św	Db.s	Db.b	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bśw	26,08	8,51										34,59
Bw	34,36	18,41					2,13					54,9
Bb	2,63	1,01										3,64
BMśw	220,64	52,9	1,66									275,2
BMw	10,09	38,39	0,38				3,44			0,26		52,56
BMb	10,52	1,04						0,9				12,46
LMśw	351,44	554,36	155,49			0,59	121,04			3,38		1186,3
LMw	9,72	256,63	23,36			1,19	11,15		19,09	4,42		325,56
LMb	5,25	11,68					1,12	4,2	0,43			22,68
Lśw	156,45	940,95	654,31	9,17		74,72	448,97		33,69	39,31	26,33	2383,9
Lw	0,74	228,5	97,72		25,83	10,31	30,13		448,93	4,97	0,69	847,82
Ol							1,52		25,57			27,09
OIJ		0,47	16,67		2,84	2,79	3,69		321,12			347,58
Ogółem	827,92	2112,85	949,59	9,17	28,67	89,6	623,19	5,1	848,83	52,34	27,02	5574,28

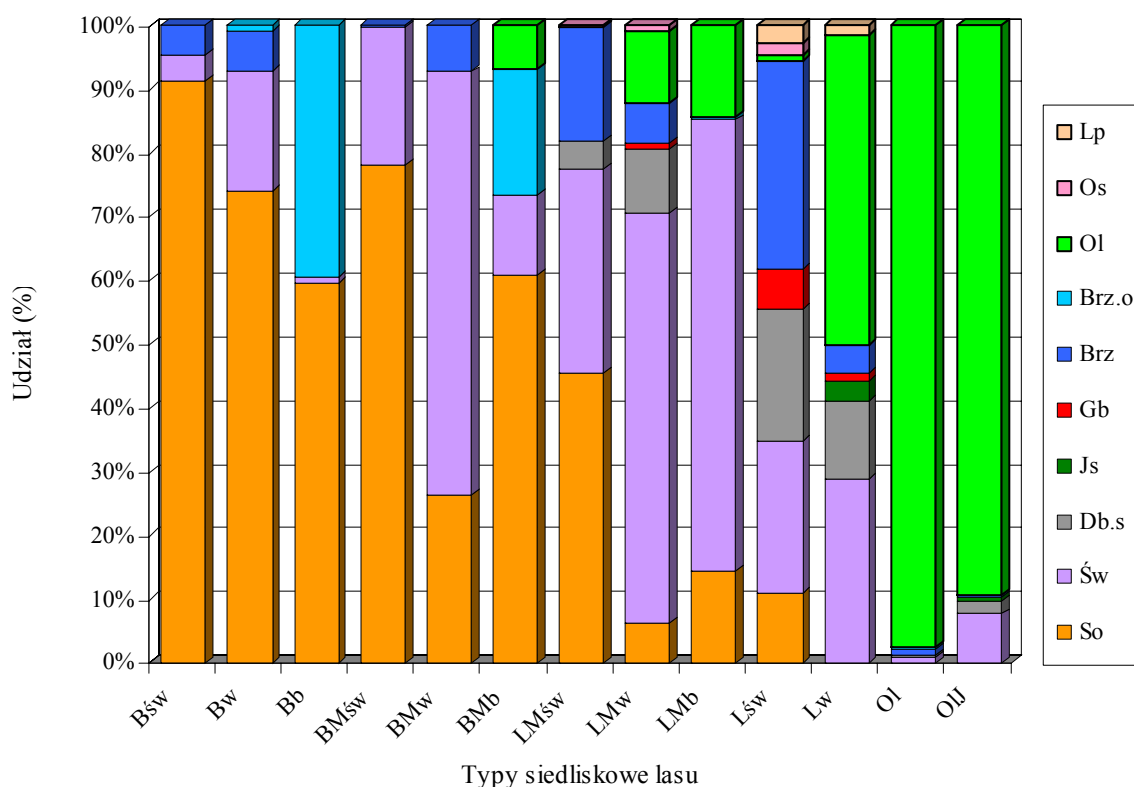
Udział procentowy gatunków panujących
w siedliskowych typach lasu w obrębie Hajnówka

Zestawienie 24. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Leśna (grunty zalesione)

STL	Gatunek panujący										Razem
	So	Św	Db.s	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11
Bśw	116,81	5,1				5,94					127,85
Bw	220,94	56,19				18,49	2,57				298,19
Bb	26,94	0,5					17,82				45,26
BMśw	342,51	95,12				1,41					439,04
BMw	59,23	149,98	0,43			16,12					225,76
BMb	14,21	2,97					4,6	1,61			23,39
LMśw	245,77	172,35	22,82			97,18			1,18		539,3
LMw	28,16	289,62	44,77		4,46	28,4		50,04	4,43		449,88
LMb	17,28	85,83					0,51	17,48			121,1
Lśw	84,05	184,76	158,23		48,54	251,21		8,89	13,56	21,74	770,98
Lw		271,56	115,15	29,4	10,06	41,65		458,11		13,91	939,84
Ol		4,66	0,61			4,37	2,03	461,7			473,37
OIJ		58,9	15,79	4,41	1,2	0,57		689,71			770,58
Ogółem	1155,9	1377,54	357,8	33,81	64,26	465,34	27,53	1687,54	19,17	35,65	5224,54

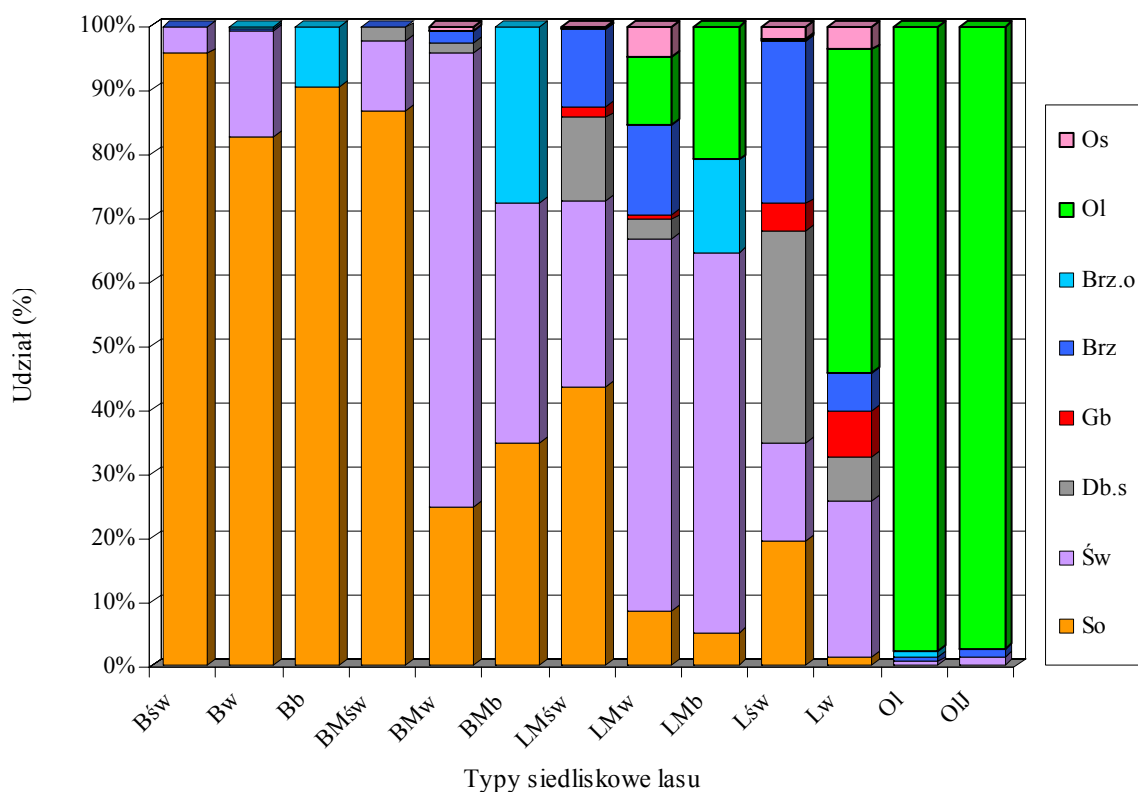
Udział procentowy gatunków panujących
w siedliskowych typach lasu w obrębie Leśna

Zestawienie 25. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w obrębie Starzyna (grunty zalesione)

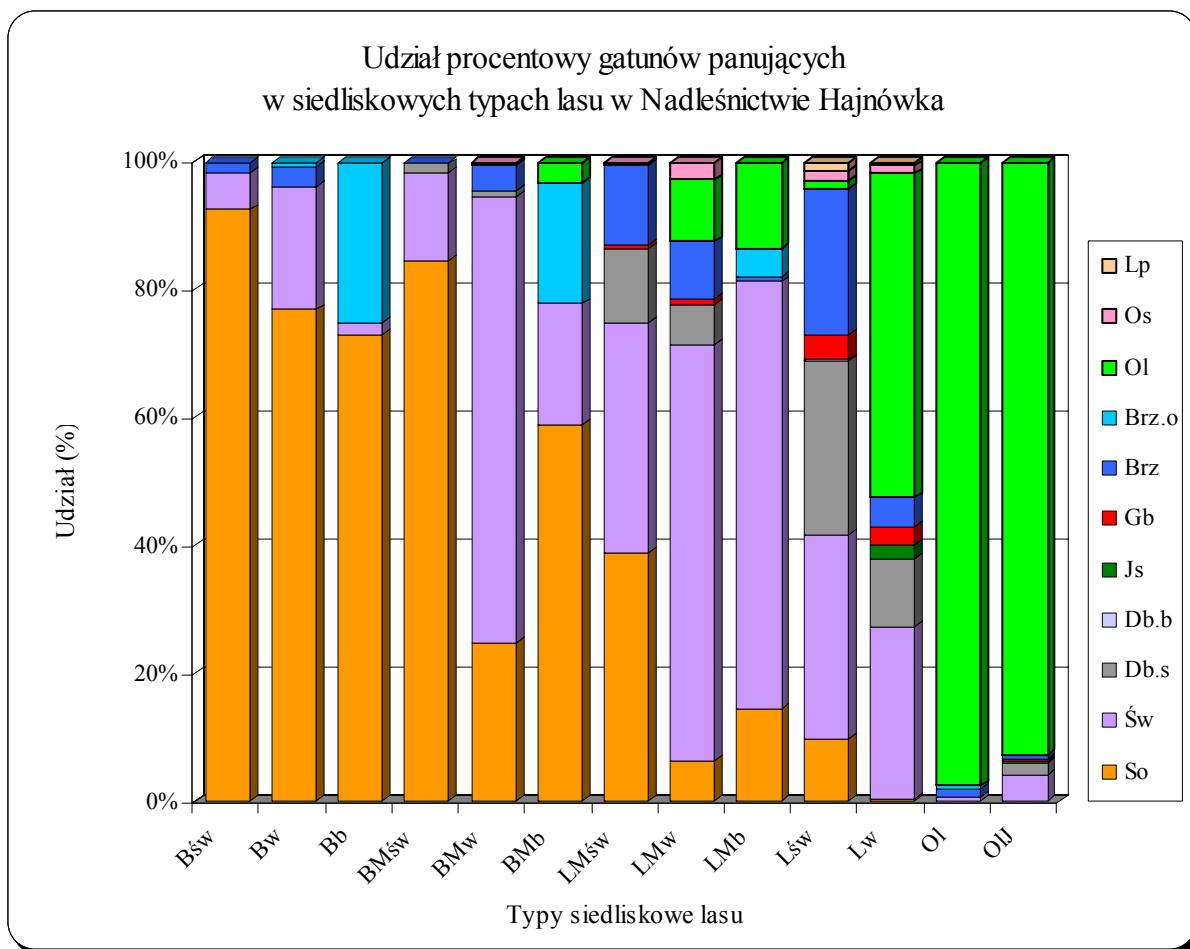
STL	Gatunek panujący								Razem
	So	Św	Db.s	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bśw	227,26	10,04			0,25				237,55
Bw	229,6	46,01			0,52	1,3			277,43
Bb	31,16					3,22			34,38
BMśw	1485,41	188,13	33,62		4,54				1711,7
BMw	104,19	296,53	5,76		8,37			3,02	417,87
BMb	5,25	5,65				4,17			15,07
LMśw	674,08	448,42	201,97	25,52	188,38		3,83	4,05	1546,25
LMw	51,95	357,97	17,95	4,47	86,17		65,6	29,54	613,65
LMb	0,95	11,32				2,76	3,97		19
Lśw	137,72	108,81	233,54	29,87	180,04		2,09	14,33	706,4
Lw	9,09	166,71	46,14	50,19	39,39		344,4	25,18	681,1
Ol		2,62			3,75	3,72	432,35		442,44
OlJ		7,67			6,69		526,07		540,43
Ogółem	2956,66	1649,88	538,98	110,05	518,1	15,17	1378,31	76,12	7243,27

Udział procentowy gatunków panujących
w siedliskowych typach lasu w obrębie Starzyna

Zestawienie 26. Udział powierzchniowy gatunków panujących według siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Hajnówka (grunty zalesione)

STL	Gatunek panujący											Razem
	So	Św	Db.s	Db.b	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bśw	370,15	23,65					6,19					399,99
Bw	484,9	120,61					21,14	3,87				630,52
Bb	60,73	1,51						21,04				83,28
BMśw	2048,56	336,15	35,28				5,95					2425,94
BMw	173,51	484,9	6,57				27,93			3,28		696,19
BMb	29,98	9,66						9,67	1,61			50,92
LMśw	1271,29	1175,13	380,28			26,11	406,6		3,83	8,61		3271,85
LMw	89,83	904,22	86,08			10,12	125,72		134,73	38,39		1389,09
LMb	23,48	108,83					1,12	7,47	21,88			162,78
Lśw	378,22	1234,52	1046,08	9,17		153,13	880,22		44,67	67,2	48,07	3861,28
Lw	9,83	666,77	259,01		55,23	70,56	111,17		1251,44	30,15	14,6	2468,76
Ol		7,28	0,61				9,64	5,75	919,62			942,9
OlJ		67,04	32,46		7,25	3,99	10,95		1536,9			1658,59
Ogółem	4940,48	5140,27	1846,37	9,17	62,48	263,91	1606,63	47,8	3914,68	147,63	62,67	18042,09

1.3.6. Zestawienie typów drzewostanów oraz orientacyjne składy upraw

Poniżej przedstawiono przyjęte przez KZP typy drzewostanów oraz orientacyjne składy odnowień dla poszczególnych typów siedliskowych lasu z uwzględnieniem zespołów roślinnych. W nawiasach ujęto procentowy udział gatunków, oczekiwanych w składzie upraw, pochodzących z odnowienia naturalnego.

Zestawienie 27. Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy upraw

TSL	Zespół roślinny	TD	Skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
1	2	3	4
siedliska świeże			
Bśw 1	<i>Peucedano-Pinetum typicum</i>	So	So 90-100%; Brzb + Św 5-10% (Brzb 5% z samosiewu)
Bśw 1	<i>Peucedano-Pinetum cladonietosum</i>	So	So 95-100%; Brzb do 5%
Bśw 2	<i>Peucedano-Pinetum myrtilletosum</i>	So	So 80-90%; Św 10-20% (Brzb 5% z samosiewu)
BMśw 1	<i>Calamagrostio-Piceetum</i>	Św-So	So 60-70%; Św 20-30%; Db 10-20% (Brzb 10% z samosiewu)

TSL	Zespół roślinny	TD	Skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
1	2	3	4
BMśw 1	<i>Pino-Quercetum</i>	Db-So	So 70-80%; Db 20-30%; (Brzb 10% z samosiewu)
BMśw 2	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	So-Św	Św 40-50%; So 40-50%; Db 10-20% (Brzb + Os 10% z samosiewu)
BMśw 2	<i>Calamagrostio-Piceetum</i>	Św-So	So 50-60%; Św 30-40%; Db 10-20% (Brzb 10% z samosiewu)
LMśw 1	<i>Melitti-Carpinetum</i>	So-Db	Db 50-70%; So 30-40%; Lp, Św 5-10% (Gb, Brz, Os 10-20% z samosiewu)
LMśw 1	<i>Potentillo albae-Quercetum</i>	Db	Db 70-80%; So 10-20%; Lp, Kl 5-10% (Brz, Gb do 5% z samosiewu)
LMśw 1	<i>Corylo-Piceetum</i>	Db-Św-So	So 40-50%; Św 20-30%; Db 20-30%; Lp, Kl 5-10%; (Brz, Os, Gb 5-10% z samosiewu)
LMśw 2	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	Św-Db	Db 40-50%; Św 30-40%; So 10-20%; Lp + Kl 5-10%; (Brz, Os, Gb 10-20% z samosiewu)
LMśw 2	<i>Corylo-Piceetum</i>	So-Db-Św	Św 30-40%; Db 30-40%; So 20-30%; Lp, Kl 5-10%; (Brz, Os, Gb 10-20% z samosiewu)
Lśw 1	<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	Lp-Św-Db	Db 50-60%; Św 20-30%; Lp + Kl 20-30% (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)
Lśw 1	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Św-Lp-Db	Db 40-50%; Lp + Kl + Js 20-30%; Św 20-30%, (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)
Lśw 2	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Lp-Js-Db	Db 30-40%; Js + Wz 20-30%; Lp + Kl + Ol 20-30%; Św 10-20%, (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)
siedliska wilgotne			
Bw 1	<i>Molinio-Pinetum typicum</i>	So	So 80-90%; Brz 10-20%
Bw 1	<i>Molinio-Pinetum ledetosum</i>	So	So 70-90%; Brz 10-30%
BMw 1	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	So-Św	Św 50-60%; So 30-40%; (Brzb, Os 10-20% z samosiewu)
BMw 1	<i>Quercu-Piceetum typicum</i>	Db-Św	Św 40-50%; Db 30-40%; So 10-20%; (Brzb, Os 10-20% z samosiewu)
BMw 2	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum sphagnetosum</i>	So-Św	Św 60-70%; So 20-30%; (Brzb 10-20% z samosiewu)
BMw 2	<i>Quercu-Piceetum sphagnetosum</i>	Db-Św	Św 60-70%; Db 20-30%; (Brzb, Os 20-30% z samosiewu)
LMw 1	<i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i>	Ol-Db-Św	Św 40-50%; Db 30-40%; Ol 20-30%; (Brz, Os, Gb, Kl 10-20% z samosiewu)
LMw 1	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	Lp-Św-Db	Db 30-40%; Św 30-40%; Lp + Kl 20-30% (Brz + Gb 20-30% z sadzenia i samosiewu)
LMw 2	<i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i>	Db-Ol-Św	Św 40-50%; Ol 30-40%; Db 20-30% (Brz, Os, Gb 20-30% z samosiewu)
LMw 2	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum var. Alnus glutinosa</i>	Db-Św-Ol	Ol 40-50%; Św 30-40%; Db 10-20%; Brz + Gb 20-30% z sadzenia i samosiewu)
Lw 1	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum var. Ficaria verna</i>	Ol-Js-Db	Db 40-50%; Js + Wz 20-30%; Ol 20-30%; Lp + Kl 10-20%; Św 10%; (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)
Lw 1	<i>Tilio-Carpinetum caricetosum</i>	Ol-Św-Db	Db 30-40%; Św 20-30%; Ol 20-30%; Lp + Kl 10-20%; Js + Wz 10-20%; (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)
Lw 2	<i>Tilio-Carpinetum caricetosum remotae</i>	Db-Ol	Ol 30-40%; Db 30-40%; Św 10-20%; Js + Wz i inne 10-20%; Lp + Kl 5-10%; (Gb, Os, Brzb 10-20% z samosiewu)

TSL	Zespół roślinny	TD	Skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
1	2	3	4
Lw 2	<i>Tilio-Carpinetum circaeetosum</i>	Db-Js-Ol	<i>Ol</i> 30-40%; <i>Js</i> + <i>Wz</i> 30-40%; <i>Db</i> 20-30%; <i>Lp</i> + <i>Kl</i> 5-10%; <i>Św</i> 5-10%
Lw 2	<i>Carici elongatae- Quercetum</i>	Ol-Db	<i>Db</i> 80-90%, <i>Ol</i> 10-20%; (<i>Gb</i> , <i>Os</i> , <i>Brzb</i> do 10% z samosiewu)
siedliska bagienne			
Bb 1	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So	<i>So</i> 100%; (<i>Brzom</i> + <i>Św</i> 5-10% z samosiewu)
Bb 2	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So	<i>So</i> 100%; (<i>Brzom</i> 5-10% z samosiewu)
Bb 3	<i>Ledo-Sphagnetum</i>	So	Odnowienie naturalne
BMb 1	<i>Sphagno girgensohnii- Piceetum</i>	So-Św	<i>Św</i> 60-70%; <i>So</i> 30-40% (<i>Brzom</i> + <i>Os</i> 20% z samosiewu)
BMb 2	<i>Sphagno girgensohnii- Piceetum</i>	So-Św	<i>Św</i> 70-80%; <i>So</i> 20-30%; (<i>Brzom</i> 20% z samosiewu)
BMb 2	<i>Sphagno-Betuletum</i>	So-Brz	<i>Brzom</i> 50-60% z sadzenia i samosiewu; <i>So</i> 30-40%; <i>Św</i> do 10%
BMb 3	<i>Sphagno girgensohnii - Piceetum myrtilletosum</i>	So-Św	Odnowienie naturalne
BMb 3	<i>Sphagno-Betuletum</i>	So-Brz	Odnowienie naturalne
LMb 1	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	So-Ol-Św	<i>Św</i> 50-60%; <i>Ol</i> 30-40%; <i>So</i> 10-20%; (<i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> + <i>Os</i> 20% z samosiewu i sadzenia)
LMb 1	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	<i>Ol</i> 60-70%; <i>Św</i> 30-40%; <i>Js</i> + <i>Brzb</i> do 10%
LMb 1	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	<i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> 40-50% z sadzenia i samosiewu; <i>So</i> 30-40%; <i>Św</i> 10-20%; <i>Ol</i> + <i>Os</i> 5-10%
LMb 2	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	Brz-Ol-Św	<i>Św</i> + <i>So</i> 50-60%; <i>Ol</i> 20-30%; <i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> 20-30% z samosiewu i sadzenia
LMb 2	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	<i>Ol</i> 50-60%; <i>Św</i> 40-50%; <i>Js</i> + <i>Brzb</i> 5-10%
LMb 2	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	<i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> 50-60% z sadzenia i samosiewu; <i>So</i> 30-40%; <i>Ol</i> 5-10%; <i>Św</i> 5-10%
LMb 2 + 3	<i>Betulo pubescentis - Piceetum</i>	Ol-Brz-Św	<i>Św</i> 50-70%; <i>Ol</i> 10-20%; <i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> 20-40% z samosiewu i sadzenia
LMb 3	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	Brz-Ol-Św	Odnowienie naturalne
LMb 3	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	Odnowienie naturalne
LMb 3	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	Odnowienie naturalne
Lł	<i>Stellario-Alnetum</i>	Wz-Js-Ol	<i>Ol</i> 50-60%; <i>Js</i> 20-30%; <i>Wz</i> 20-30%; <i>Db</i> 5-10%; <i>Św</i> i inne
	<i>Salicetum triandro viminalis</i>	Os-Wb	Odnowienie naturalne – bez użytkowania
Lł	<i>Ficario-Ulmetum</i>	Js-Wz	<i>Wz</i> 40-50%; <i>Js</i> 30-40%; <i>Ol</i> 10-20%; <i>Gb</i> , <i>Lp</i> , <i>Kl</i> + inne do 10%
OIJ 1	<i>Fraxino-Alnetum</i>	Ol-Js	<i>Js</i> 40-50%; <i>Ol</i> 30-40%; <i>Db</i> + <i>Wz</i> + <i>Kl</i> 10%; <i>Św</i> 10%; <i>Brzb</i> + <i>Gb</i> 10%
OIJ 2 + 3	<i>Fraxino-Alnetum</i>	Js-Ol	<i>Ol</i> 50-60%; <i>Js</i> 30-40%; <i>Db</i> 5-10%; <i>Wz</i> , <i>Lp</i> , 5-10%; <i>Gb</i> , <i>Iwa</i> , <i>Os</i> , <i>Brzb</i> z samosiewu
OI 1	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	Ol	<i>Ol</i> 70-80%; <i>Js</i> + <i>Wz</i> 10-20%; <i>Brzb</i> 10-20%; <i>Św</i> 5-10%
OI 2	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	Ol	<i>Ol</i> 80-90%; <i>Brzb</i> 10-20%
OI 3	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	Ol	<i>Ol</i> 90-100%; <i>Brzb</i> + <i>Brzom</i> + <i>Wb</i> do 10% z sadzenia i samosiewu

Na gruntach porolnych w maksymalnym stopniu należy dążyć do wprowadzania gatunków domieszkowych na wszystkich siedliskach.

Proponowane składy gatunkowe upraw na gruntach porolnych:

Bśw wariant żyzny – 8 So, 2 Brz i inne,

Bśw wariant ubogi – 9 So, 1 Brz i inne,

BMśw – 6 So, 2 Św, 2 Brz, Kl, Lp i inne,

LMśw – 4 Db, 3 So, 3 Św, Brz i inne,

Lśw – 6 Db, 2 Św, 2 gatunki cenne liściaste (Kl, Lp, Wz),

Bw – 9 So, 1 Św, Brz i inne,

BMw – 6 So, 4 Św, Brz i inne,

LMw – 5 Db, 2 Św, 2 So, 1 Ol, Js i inne,

Lw – 6 Db, 3 Js, 1Ol,

Bb – 100% odnowienie naturalne,

BMb – 100% odnowienie naturalne,

LMb – 100% odnowienie naturalne,

Ol – 10 Ol i inne,

OIJ – 6 Js, 3 Ol, 1 inne.

1.3.7. Charakterystyka walorów genetycznych lasu i bazy nasiennej

W Nadleśnictwie Hajnówka realizowanych jest szereg przedsięwzięć prowadzących do wyselekcjonowania najcenniejszych drzewostanów w celu zapewnienia bazy genetycznej przyszłym drzewostanom.

1.3.7.1. Wyłączone drzewostany nasienne

Na omawianym obszarze znajduje się 8 wyłączonych drzewostanów nasiennych tworzących bazę nasienną nadleśnictwa. Drzewostanem nasiennym nazywamy drzewostan składający się w znacznej większości lub wyłącznie z drzew nasiennych. Drzewostan taki daje nam gwarancję, że nasiona w nim zebrane zapewnią trwałą i zadowalającą produkcję leśną. Drzewo nasienne to okaz pochodzenia rodzimego, odznaczający się prawidłową budową strzały i korony, o pełnej zdolności do kwitnienia i obradzania nasion. Powinno je cechować duża zdrowotność, szybki przyrost oraz dobre właściwości mechaniczne i fizyczne drewna.

Zestawienie 28. Wylączone drzewostany nasienne w Nadleśnictwie Hajnówka

Lp.	Oddz.	Pow. [ha]	Siedl.	Skrócony opis taksacyjny	Rok uznania
1	2	3	4	5	6
Obwód Hajnówka					
1.	338C -b	11,76	Lśw	4Dbs 180; I-0,9	2006
	338C -f	1,48	Lśw	8Dbs 180; II-0,6	2006
Razem		13,24			
Obwód Leśna					
2.	413A -n	2,38	Lśw	6Dbs 93; I-0,8	2006
	413B -f	3,86	Lśw	7Dbs 83; I-0,8	2006
3.	439B -c	7,76	OlJ	9Ol 98; I-0,8	1980
4.	465B -h	1,61	Lw	8Ol 73; I-0,7	1989
	465B -i	2,61	OlJ	8Ol 73; II-0,8	1989
5.	488B -c	3,56	OlJ	7Ol 88; I-0,7	1963
	488D -d	3,97	OlJ	9Ol 83; II-0,7	1963
Razem		25,75			
Obwód Starzyna					
6.	663D -a	24,09	Lśw	4So 162; I-0,4	1960
7.	664A -a	3,20	OlJ	Ol 77; II-0,8	1989
	664A -h	1,74	Lw	9Ol 77; II-0,8	1989
	664A -i	5,20	Lw	9Ol 77; II-0,8	1989
	664B -b	4,17	Ol	9Ol 92; II-0,8	1989
	664B -c	3,80	OlJ	Ol 82; II-0,7	1989
8.	700B -c	17,10	LMśw	2Św 173; I-0,7	1980
	700B -f	7,18	BMśw	3Św 143; I-0,7	1980
Razem		66,48			
Łącznie Nadleśnictwo		105,47			

1.3.7.2. Gospodarcze drzewostany nasienne

Gospodarcze drzewostany nasienne zajmują powierzchnię 835,31 ha. Szczegółowy wykaz przedstawiono poniżej.

Zestawienie 29. Gospodarcze drzewostany nasienne w Nadleśnictwie Hajnówka

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny
1	2	3	4	5
Obwód Hajnówka				
1.	209B -b	So	8,92	Lśw; 4Św 92; I-0,7
2.	212C -d	Ol	2,47	OlJ; 5Ol 120; I-0,6
3.	212C -j	Ol	1,81	OlJ; 8Ol 28; II-1,3
4.	212C -k	Ol	1,93	OlJ; 5Ol 120; I-0,6
5.	213B -f	So	2,99	Bśw; 3So 60; I-0,7
6.	213C -a	Św	5,03	BMśw; 4Św 102; I-0,6
7.	213C -f	Św	7,92	LMśw; 4Św 102; I-0,5
8.	241A -b	Db	5,06	Lśw; 5Dbs 87; I-0,9
9.	241B -b	Db	5,83	Lśw; 8Dbs 87; I-0,5
10.	243D -g	Db	4,09	Lśw; 5Dbs 102; I-0,3
11.	246D -b	Św	5,49	Lśw; 3Św 100; I-0,5

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny
1	2	3	4	5
12.	247D -c	Lp	4,99	Lśw; 3Św 87; I-0,5
13.	247D -f	Kl	5,24	Lśw; 5Dbs 72; I-0,6
14.	247D -g	Lp	5,07	Lśw; 4Brz 87; I-0,6
15.	273B -c	Ol	1,87	Lw; 8Ol 83; II-0,6
16.	273B -m	Ol	4,41	OlJ; 9Ol 83; II-0,6
17.	274A -c	Św	3,00	Lśw; 4Św 170; I-0,8
18.	274A -g	Db	13,18	Lśw; 2Dbs 220; I-0,3
19.	274B -c	Św	3,81	LMw; 3Św 60; I-0,6
20.	274D -h	Św	7,70	LMśw; 2Św 113; II-0,8
21.	275A -g	Ol	5,99	Lw; 2Ol 83; II-0,6
22.	276A -d	Św	6,82	LMw; 3Św 90; I-0,6
23.	276C -a	Św	7,34	Lw; 2Św 93; I-0,7
24.	276C -b	Św	12,95	LMw; 4Św 93; I-0,3
25.	301A -f	Db	4,79	LMśw; 5Dbs 170; III-0,8
26.	302C -d	So	4,83	LMśw; 4Św 120; II-0,7
27.	302D -c	Db	10,62	LMśw; 2Św 92; I-0,6
28.	303A -c	Brz	12,03	Lśw; 4Brz 93; I-0,8
29.	303B -c	So	4,06	LMśw; 6So 83; IA-0,8
30.	305A -c	Św	10,79	Lśw; 2Św 80; I-0,3
31.	305B -i	Św	3,45	Lw; 3Św 123; II-0,5
32.	307A -i	Św	5,38	Lśw; 3Św 88; II-0,7
33.	307C -b	Św	6,34	Lśw; 2Ol 90; I-0,6
34.	332C -d	So	9,56	Lśw; 5So 93; IA-0,8
35.	359C -a	Db	7,62	Lśw; 3Dbs 240; II-0,6
36.	359D -d	So	6,27	LMśw; 3So 88; IA-0,8
37.	359D -i	So	1,82	Lśw; 3So 88; IA-0,7
38.	359D -j	So	2,12	LMw; 3Św 88; I-0,9
39.	362A -a	Gb	10,71	Lśw; 4Gb 62; II-0,9
40.	362A -b	Db	7,99	Lśw; 4Dbs 112; I-0,8
41.	362C -g	Św	7,10	Lśw; 3Św 112; II-0,5
42.	362D -c	Db	12,62	Lśw; 4Św 112; II-0,8
43.	389A -a	Lp	7,98	Lśw; 2Lp 70; I-0,9
44.	443C -a	Db	12,29	Lśw; 8Dbs 180; II-0,5
45.	443D -c	Db	9,04	Lśw; 2Gb 60; II-0,9
46.	444C -b	So	10,40	BMśw; 6So 85; IA-0,8
47.	444C -j	So	5,39	BMw; 6So 85; IA-0,9
48.	468B -d	So	2,93	BMśw; 8So 153; I-0,6
49.	468B -k	So	2,58	LMb; 5So 153; I-0,8
Razem obręb Hajnówka			312,62	
Obręb Leśna				
1.	382B -b	Brz	9,94	Lśw; 3So 92; I-0,3
2.	384B -a	So	3,66	LMśw; 6So 82; IA-0,9
3.	386D -b	Św	3,26	Lśw; 3Św 73; I-0,8
4.	412D -c	Ol	9,87	OlJ; 4Ol 112; I-0,7
5.	413D -a	Ol	13,24	OlJ; 4Ol 97; II-0,5
6.	414B -a	Brz	7,32	Lśw; 4Brz 88; I-0,5
7.	414B -c	Brz	8,33	Lśw; 4Brz 88; I-0,5
8.	435C -h	Ol	2,72	Ol; 5Ol 55; II-0,4
9.	435C -o	Ol	0,94	Ol; 5Ol 55; II-0,5
10.	435C -p	Ol	1,93	OlJ; 7Ol 55; II-0,7

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny
1	2	3	4	5
11.	436B -d	Św	3,10	BMw; 2Św 62; II-0,7
12.	436D -g	Św	11,70	Lw; 3Św 82; II-0,8
13.	437A -a	Św	3,50	Lw; 2Św 103; II-0,6
14.	441C -h	So	4,18	Lśw; 5So 66; IA-0,7
15.	442E -d	Lp	7,57	Lśw; 5Brz 83; I-0,5
16.	442E -f	Lp	10,25	Lśw; 4Brz 83; I-0,8
17.	443E -d	Db	6,21	Lśw; 6Dbs 193; II-0,6
18.	465A -h	Ol	3,82	OlJ; 8Ol 83; I-0,7
19.	465C -a	Ol	22,35	OlJ; 9Ol 88; I-0,6
20.	466A -d	Św	7,76	Lśw; 2Św 103; I-1,0
21.	468E -g	Św	3,16	LMśw; 3Św 153; I-1,0
22.	468E -i	Św	3,98	LMśw; 2Św 151; I-0,7
23.	489A -g	So	5,87	BMw; 6So 153; I-0,8
24.	489B -d	Św	4,02	BMśw; 5So 153; I-0,8
25.	489B -f	Św	6,47	LMśw; 2Św 153; I-0,8
26.	518B -c	So	3,07	BMśw; 5So 163; I-0,6
27.	518D -m	So	2,43	Bśw; 6So 161; I-0,6
28.	519A -d	So	2,71	Bśw; 3So 162; I-0,7
29.	519B -b	Św	6,50	BMśw; 3Św 153; I-0,6
30.	519D -d	So	3,23	BMśw; 4So 163; I-0,6
31.	604B -j	So	4,41	Bw; 8So 153; II-1,0
Razem obręb Leśna			187,50	
Obręb Starzyna				
1.	513D -c	Św	10,02	LMw; 3Św 92; II-0,3
2.	513D -g	Św	0,99	BMw; 3Św 62; I-0,7
3.	534B -g	Św	7,27	LMśw; 6So 112; I-0,7
4.	534C -d	Ol	9,71	OlJ; 9Ol 82; I-0,7
5.	534C -w	Ol	3,81	OlJ; 9Ol 82; I-0,7
6.	534C -x	Ol	1,25	OlJ; 9Ol 82; I-0,7
7.	534C -y	Ol	0,97	OlJ; 9Ol 82; I-0,7
8.	535B -a	Ol	14,92	OlJ; 9Ol 82; II-0,8
9.	535B -f	Ol	2,68	Lw; 6Ol 82; II-0,9
10.	536D -d	Św	17,66	LMśw; 3Św 82; I-0,7
11.	537B -c	Św	14,23	BMw; 2Św 172; I-0,8
12.	539C -c	So	4,58	Bśw; 4So 162; III-0,6
13.	539C -l	Św	2,48	Bw; 3Św 150; I-0,6
14.	539C -n	Św	4,28	Lw; 4Ol 80; I-0,7
15.	540A -g	Ol	7,99	Ol; 6Ol 60; III-0,5
16.	540A -l	Św	5,39	LMśw; 4Św 112; I-0,4
17.	594C -k	So	4,25	BMśw; 5So 172; I-1,0
18.	595A -a	Św	2,18	BMśw; 3Św 82; I-0,9
19.	595A -n	Św	2,72	LMśw; 3Św 82; I-0,9
20.	595D -i	Św	7,67	BMśw; 4Św 85; I-0,8
21.	597C -h	Ol	5,47	OlJ; 7Ol 77; II-0,7
22.	597D -a	So	6,29	BMśw; 8So 82; IA-0,9
23.	598A -a	Św	3,37	LMśw; 7Św 92; I-0,6
24.	598D -c	Św	1,46	LMśw; 7Św 107; I-0,8
25.	598D -m	Św	0,67	LMw; 6Św 107; II-0,8
26.	599B -b	Ol,Św	12,67	Lw; 2Gb 77; III-0,4
27.	599B -d	Ol	2,41	OlJ; 4Ol 90; II-0,3

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Skrócony opis taksacyjny
1	2	3	4	5
28.	599C -a	Św	2,49	Lw; 2Św 132; II-0,5
29.	599C -i	Db	8,75	Lśw; 6Dbs 182; II-0,5
30.	599D -c	Db	5,33	Lw; 3Dbs 172; II-0,7
31.	599D -g	Db	10,58	Lśw; 8Dbs 182; II-0,4
32.	599D -i	Db	0,98	LMw; 5Dbs 172; II-0,4
33.	629D -a	So	12,21	BMśw; 8So 80; IA-0,7
34.	630B -b	Ol	7,52	OIJ; 4Ol 77; I-0,6
35.	630B -i	Ol	2,16	Lw; 5Św 77; I-0,7
36.	630D -d	Św	8,64	BMśw; 2Dbs 172; II-0,8
37.	630D -k	Św	1,34	LMśw; 2Św 112; II-0,8
38.	633D -h	Db	3,71	LMśw; 7Dbs 67; I-0,9
39.	660C -g	So	5,30	BMśw; 5So 182; I-0,9
40.	662A -h	So	3,61	Bw; 5So 172; I-0,9
41.	662D -a	Św	2,94	BMw; 5Św 82; I-0,7
42.	662D -j	Św	0,77	LMśw; 5So 82; IA-0,8
43.	662D -k	Św	0,30	LMśw; 5Św 82; I-0,8
44.	663A -b	Db	6,71	LMśw; 4Dbs 182; II-0,8
45.	666C -i	So	2,43	Bśw; 3So 123; II-0,9
46.	668B -d	Św	4,70	BMw; 4Św 70; I-0,7
47.	668B -n	Św	4,16	LMb; 3Św 93; II-0,7
48.	668C -a	So	7,96	LMśw; 7So 73; IA-1,0
49.	693B -f	Św	6,26	BMśw; 5So 162; I-1,1
50.	693C -d	Św	6,64	LMśw; 3Dbs 180; II-0,8
51.	694B -f	Św	6,69	LMw; 2Św 110; III-0,5
52.	695A -f	Św	5,57	Lśw; 4Dbs 172; II-0,3
53.	696C -d	So	5,45	LMśw; 3So 182; IA-0,7
54.	696C -g	So	5,19	LMśw; 5So 182; IA-0,8
55.	697B -f	Db	5,09	LMśw; 3Św 75; II-0,6
56.	697C -c	Św	14,79	Lśw; 5Dbs 182; II-0,9
57.	701A -g	So	6,65	BMśw; 7So 83; IA-1,1
58.	731 -b	Ol	9,40	Ol; 6Ol 120; I-0,8
59.	732 -i	So	3,48	BMśw; 4So 150; I-0,9
Razem obręb Starzyna			335,19	
Ogółem Nadleśnictwo			835,31	

1.3.7.3. Źródła nasion i drzewa mateczne

W Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego zarejestrowano na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 2 źródła nasion i 179 drzew matecznych.

Zestawienie 30. Źródła nasion

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Rok uznania
1	2	3	4	5
Obręb Hajnówka				
1.	245C -k	Kl	3,35	2005
Obręb Leśna				
2.	413A -f	Kl	2,10	2005
Razem			5,45	

Zestawienie 31. Drzewa mateczne (dawniej doborowe)

Gatunek	Obręb Hajnówka	Obręb Leśna	Obręb Starzyna	Nadleśnictwo
	ilość sztuk			
1	2	3	4	5
So	2	3	34	39
Św	1	1	31	33
Db	19	6	15	40
Js	4	6	1	11
Ol	4	19	7	30
Brz	-	7	2	9
Os	3	5	9	17
Razem	33	47	99	179

W bloku „Osobliwości przyrodnicze” drzewa mateczne zakodowane zostały jako drzewa cenne. Ponadto w bloku „Informacje różne” opisano je jako drzewa doborowe z numerem drzewa.

1.3.7.4. Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne

Uprawy pochodne i bloki upraw pochodnych, w których materiał sadzeniowy pochodzi z nasion zebranych w wyłączonych drzewostanach nasiennych będą stanowić w przyszłości udokumentowaną bazę nasienną pokrywającą zapotrzebowanie gospodarstwa leśnego na nasiona o wysokiej wartości hodowlanej. Uprawy zakładane będą w ten sposób, aby tworzyły jak największe zwarte bloki, w których zapylenie i krzyżowanie odbywać się będzie przede wszystkim między potomstwem pochodzącym z wyłączonych drzewostanów nasiennych.

Na terenie nadleśnictwa realizowany jest 1 blok upraw pochodnych o łącznej powierzchni 18,93 ha.

Uprawy pochodne zajmują powierzchnię 22,66 ha, w tym:

- w obrębie Hajnówka 6,42 ha (oddz: 335B b),
- w obrębie Starzyna 16,24 ha (oddz: 727A a,c,i; 728D b).

Blok upraw pochodnych wniesiono (obwódką koloru brązowego) na mapę przeglądową, nasiennictwa i selekcji obrębu Starzyna.

Zestawienie 32. Blok upraw pochodnych w Nadleśnictwie Hajnówka

Pow. bloku [ha]	Gatunek pochodny	Oddz. i pododdz. włączone do bloku	Pow. pododdz. [ha]	Skrócony opis drzewostanu na 01.01.2007 r.	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Obręb Starzyna					
18,93	Db	727A -a	4,95	Lw; 4Brz 72	uprawa pochodna; KO
		727A -b	3,21	LMw; 3Os 72	d-stan
		727A -c	2,21	Lśw; 4Os 72	uprawa pochodna; KO
		727A -d	4,56	Lśw; 3Brz 72	d-stan
		727A -f	0,82	BMw; 7Św 72	d-stan
		727A -h	1,71	OIJ; 3OI 72	d-stan
		727A -i	1,47	Lw; 5Os 72	uprawa pochodna; KO
Razem w obrębie Starzyna			18,93 ha		
Ogółem Nadleśnictwo			18,93 ha		

1.3.7.5. Drzewostany zachowawcze i uprawy zachowawcze

Zinventaryzowano 4 drzewostany zachowawcze oraz 3 uprawy zachowawcze.

Zestawienie 33. Wykaz drzewostanów zachowawczych w Nadleśnictwie Hajnówka

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Rok uznania
1	2	3	4	5
Obręb Leśna				
1.	488C -b	Db	10,88	1996
Obręb Starzyna				
2.	700A -b	So,Św	19,65	1996
3.	700C -a	So,Św	6,63	1996
4.	729B -b	So	10,02	1996
Razem			47,18	

Zestawienie 34. Wykaz upraw zachowawczych w Nadleśnictwie Hajnówka

Lp.	Lokalizacja	Gat.	Pow. [ha]	Rok uznania
1	2	3	4	5
Obręb Hajnówka				
1.	416A -d	Jd	6,51	1997
2.	416C -c	Jd	5,34	1998
Obręb Starzyna				
3.	596C -d	So	4,05	1990
Razem			15,90	

1.3.8. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

1.3.8.1. Funkcje lasu i kategorie ochronności

Projekt lasów ochronnych został sporządzony przez BULiGL Oddział w Białymstoku w porozumieniu z RDLP oraz nadleśnictwem. Projekt lasów ochronnych nie uzyskał pozytywnej opinii rady gmin. Powierzchnia lasów ochronnych w zaokrągleniu do hektarów oraz ich lokalizacja są zgodne z wykazem lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne, który przesłano Ministrowi Środowiska do akceptacji.

Podział powierzchni leśnej na poszczególne funkcje lasu oraz dominujące kategorie ochronności w najbliższym 10-leciu przedstawia poniższe zestawienie i wykres zamieszczony na następnej stronie.

Zestawienie 35. Wykaz funkcji lasu i dominujących kategorii ochronności w Nadleśnictwie Hajnówka

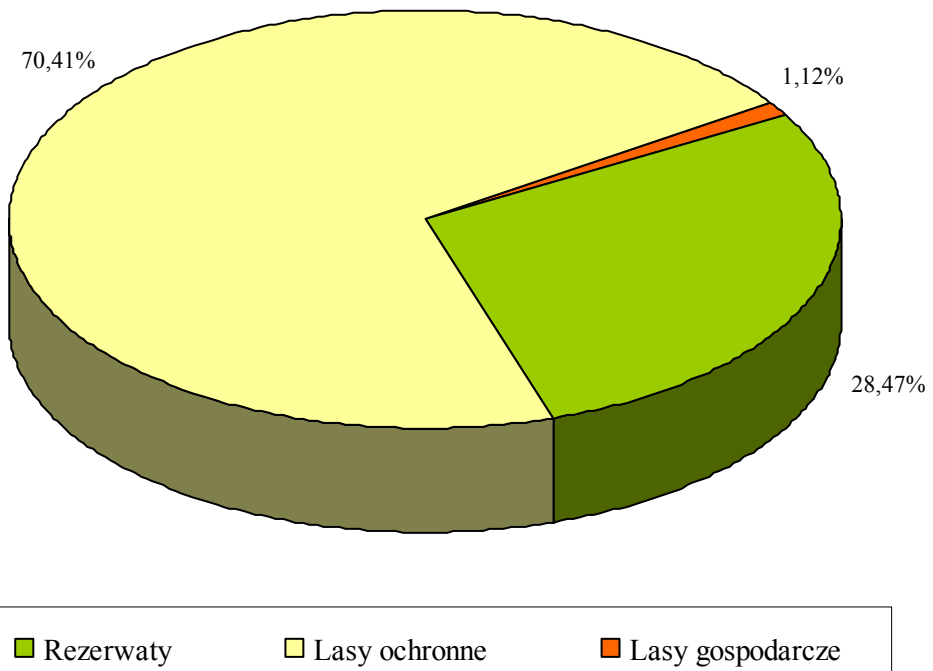
Kategoria lasów	Obręb			Nadleśnictwo
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia leśna zales. i nie zales. [ha]			
1	2	3	4	5
Rezerwaty	1656,14	2436,70	1059,41	5152,25
Lasy ochronne				
- wodochronne	999,35	922,96	2184,58	4106,89
- cenne fragmenty przyrody	2275,57	1627,38	3233,88	7136,83
- badawcze	58,89	2,01	91,97	152,87
- nasienne	-	18,22	66,48	84,70
- ostoje zwierząt chronionych	97,75	238,14	437,57	773,46
- w miastach i wokół miast	32,91	14,29	-	47,20
- obronne	445,27	-	-	445,27
Lasy ochronne razem	3904,74	2823,00	6014,48	12742,22
Lasy gospodarcze	20,46	-	182,31	202,77
Łącznie*	5581,34	5259,70	7256,20	18097,24

*Ogólna powierzchnia lasów ochronnych wg decyzji Ministra Środowiska BOA-Iplo-223/2053/2002 wynosi 7331 ha.

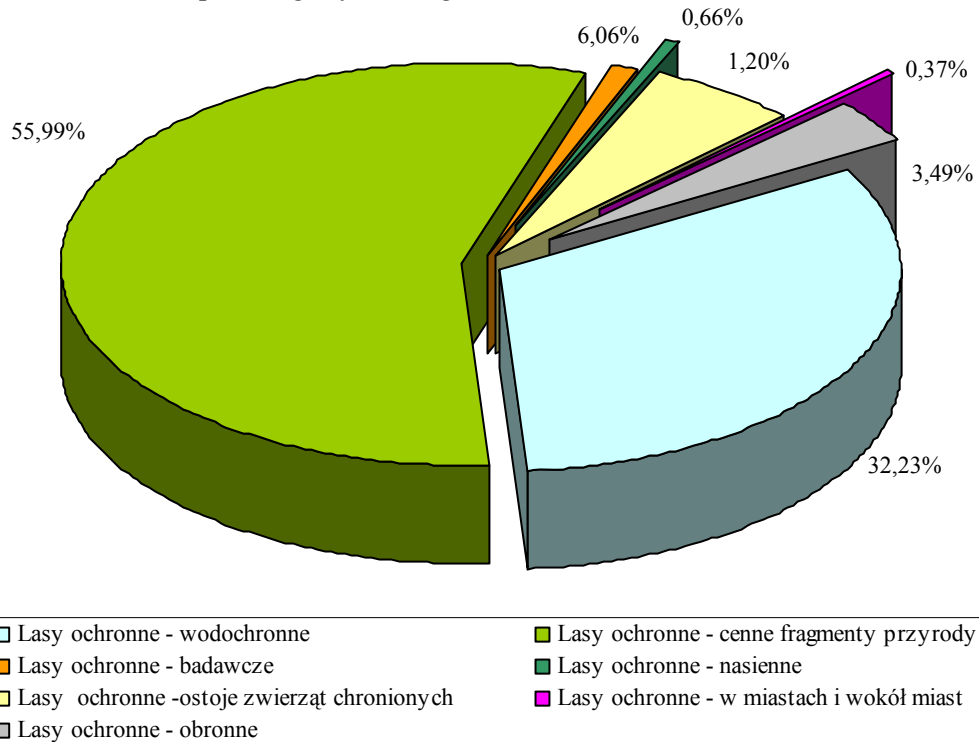
Lasy ochronne w Nadleśnictwie Hajnówka występują na powierzchni 12742,22 ha, co stanowi 70,41% powierzchni leśnej. Tak duży ich udział wynika z faktu, że gros drzewostanów leży w granicach obszarów Natura 2000 i zostały zakwalifikowane do cennych fragmentów rodzimej przyrody. Rezerwaty zajmują 28,47% powierzchni leśnej a lasy gospodarcze zaledwie 1,12%.

Kategorie ochronności mogą nakładać się wzajemnie. W omawianym nadleśnictwie, w wydzieleniach lasów ochronnych występuje od 1 do 3 kategorii ochronnych równocześnie. Powyższy wykaz został sporządzony według najważniejszej kategorii ochronności w danym wydzieleniu leśnym.

Udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie

Udział poszczególnych kategorii ochronności w Nadleśnictwie

Szczegółowa lokalizacja lasów ochronnych zawarta jest w bazach SILP, a także w „Wykazie lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne” oraz w projekcie Decyzji Ministra Środowiska w sprawie uznania lasów ochronnych. Dokumenty te zamieszczono jako załączniki do niniejszego opracowania.

1.3.8.2. Walory przyrodnicze

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się wiele elementów środowiska cennych z punktu widzenia szeroko rozumianej waloryzacji przyrodniczej. Zostaną one szerzej omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Hajnówka.

Spośród form ochrony przyrody funkcjonujących na omawianym terenie należy wymienić:

Leśny kompleks promocyjny „Puszcza Białowieska”

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Puszczy Białowieskiej” został ustanowiony Zarządzeniem Nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 1994 roku, jako jeden z 7 kompleksów powołanych w Polsce. W 2002 roku zmieniono nazwę LKP z „Lasy Puszczy Białowieskiej” na „Puszcza Białowieska”.

Rezerwaty przyrody

W Nadleśnictwie Hajnówka zlokalizowanych jest 13 rezerwatów przyrody o nazwach: Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera, Berezowo, Głęboki Kąt, Dębowy Grąd, Lipiny w Puszczy Białowieskiej, Michnówka, Nieznanowo, Olszanka – Myśliszcze, Przewłoka, Sitki, Starzyna, Szczekotowo i Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej.

Stwierdzono rozbieżności pomiędzy faktyczną powierzchnią rezerwatów po pomiarach geodezyjnych, a powierzchnią podaną wg aktów powołujących rezerwaty. Podana poniżej powierzchnia rezerwatów w arach różni się od powierzchni ewidencyjnej działek (w m²), na których leżą rezerwaty. Wynika to z matematycznej zasady zaokrąglania przy przeliczaniu z m² na ary.

Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera – o powierzchni 699,56 ha (łącznie powierzchnia wraz z częścią położoną w Nadleśnictwie Białowieża wynosi 1356,62 ha) utworzony w 1969 roku (M. P. Nr 16 z dnia 8.04.1969 r., poz.128). Utworzony w celu zachowania ze względów krajobrazowych naturalnych zespołów leśnych Puszczy Białowieskiej, położonych wzdłuż szosy Hajnówka – Białowieża.

Stwierdzono brak spójności w akcie prawnym powołującym rezerwat między powierzchnią, a wymienionymi oddziałami, jak również rozbieżności przebiegu granicy rezerwatu wykazaną w akcie prawnym, a stanem na gruncie. Odpowiednie pismo zostało wysłane przez RDLP w Białymstoku do RDOŚ celem korekty przebiegu granic (pismo ZO.II.7320/100/11). Do tej pory nie otrzymano odpowiedzi. Na potrzeby Planu przyjęto powierzchnię rezerwatu podaną w protokole KZP.

Berezowo – o powierzchni 115,37 ha, utworzony został w roku 1995 (M. P. Nr 33 z dnia 27.06.1995 r., poz. 389). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.

Głęboki Kąt – o powierzchni 40,25 ha, utworzony w 1979 roku (M. P. Nr 26 z dnia 31.10.1979 r., poz. 141). Celem ochrony jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego bór świerkowy torfowcowi o charakterze borealnym oraz olsy z licznymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich w runie.

Dębowy Grąd – utworzony w 1985 roku (M. P. Nr 7 z dnia 23.04.1985 r., poz. 60), o powierzchni 100,17 ha. Celem ochrony jest zachowanie drzewostanów naturalnego pochodzenia w Puszczy Białowieskiej, reprezentujących grądy: wilgotny i typowy oraz łąg olszowo-jesionowy.

Lipiny w Puszczy Białowieskiej – utworzony w 1961 roku (M. P. Nr 13 z dnia 13.02.1961 r., poz. 54), o powierzchni 56,28 ha. Celem jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedyne na terenie Puszczy Białowieskiej stanowiska dębu bezszypułkowego.

Stwierdzono brak spójności pomiędzy aktem prawnym powołującym rezerwat, a stanem na gruncie. Odpowiednie pismo zostało wysłane przez RDLP w Białymstoku do RDOŚ celem korekty przebiegu granic (pismo ZO.II.7320/100/11). Do tej pory nie otrzymano odpowiedzi.

Rezerwat Michnówka – utworzony w 1979 roku (M. P. Nr 26 z dnia 26.10.1979 r.). Powierzchnia rezerwatu wynosi 85,00 ha. Celem ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego oraz otaczających go drzewostanów reprezentujących szereg typowo wykształconych zbiorowisk leśnych występujących w Puszczy Białowieskiej.

Nieznanowo – o powierzchni 27,69 ha, został utworzony w 1974 roku (M. P. Nr 32, poz. 194). Celem ochrony jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z kilkoma dobrze wykształconymi zbiorowiskami.

Olszanka Myśliszcze – o powierzchni 278,09 ha, utworzony w 1995 roku (M. P. Nr 33 z dn. 27.06.1995 r., poz. 398) . Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.

Przewłoka – o powierzchni 78,51 ha, utworzony w 1995 roku (M. P. Nr 33 z dn. 17.07.1995 r., poz. 403). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc występowania rzadkich gatunków motyli.

Sitki – o powierzchni 35,17 ha, utworzony w 1979 roku (M. P. Nr 26 z dn. 31.10.1979 r., poz. 41). Celem ochrony jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego rzadko tu spotykane zbiorowiska borowe na wyniosłościach wydmowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin w runie.

Starzyna – o powierzchni 369,43 ha, utworzonym w 1979 roku (M. P. Nr 26 z dn. 31.10.1979 r. poz. 141). Celem ochrony jest zachowanie kilku charakterystycznych dla Puszczy Białowieskiej zbiorowisk występujących w całej skali ich zmienności, z licznymi stanowiskami roślin chronionych.

Szczekotowo – utworzony został w 1979 roku (M. P. Nr 26 z dnia 26.10.1979 r., poz. 141), o powierzchni 36,65 ha. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największe na tym terenie skupienie kurhanów z okresu wczesnego średniowiecza, jak również pozostałości po smolarniach z XVIII wieku.

Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej – o powierzchni 3849,74 ha (łącznie powierzchnia wraz z częścią położoną w Nadleśnictwie Białowieża i Browsk wynosi 8581,62 ha). Powołany 25 czerwca 2003 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 03.132.1236 z dnia 29 lipca 2003 r.) Szczególnymi cechami ochrony obszaru, są działania mające na celu zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów naturalnych i zbliżonych do naturalnych, typowych dla Puszczy Białowieskiej łęgów i olsów oraz siedlisk leśnych z dominacją starych drzewostanów z dużym udziałem olszy, dębu, jesionu, a także licznych gatunków rzadkich i chronionych roślin zielnych, grzybów i zwierząt oraz utrzymaniem procesów ekologicznych i zachowaniem różnorodności biologicznej.

Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska

Ustanowiony uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29.04.1986 r. (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 128) na łącznej powierzchni 78538 ha. Rozporządzenie Nr 4/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20.05.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 10, poz.48) uściśliło jego granice. Według danych Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska powierzchnia Obszaru wynosi obecnie 83242,41 ha. Celem Obszaru jest ochrona i zachowanie Puszczy Białowieskiej stanowiącej ostatnie ostoje naturalnych puszczy nizinnych

w Europie oraz wyróżniającej się wysokimi walorami krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.

Użytki ekologiczne

Rozporządzeniem Nr 6/97 Wojewody Białostockiego z dnia 7 sierpnia 1997 r. uznano 82 użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych. Szczegółowy wykaz zamieszczono w „Programie Ochrony Przyrody”.

Obszar Natura 2000

Na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Hajnówka znajduje się obszar Natura 2000 - PLC 200004 Puszcza Białowieska o powierzchni całej ostoi 63147,60 ha. W zarządzie Nadleśnictwa Hajnówka znajduje się około 19193 ha gruntów w zasięgu obszaru PLC Puszcza Białowieska. Dokładne omówienie obszaru przedstawiono w „Programie Ochrony Przyrody”.

Pomniki przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Hajnówka znajdują się 552 pomniki przyrody. Składa się na nie: 549 pojedynczych drzew, 2 grupy drzew (łącznie 6 szt.) oraz gład narzutowy. Ochroną pomnikową objęte są następujące gatunki drzew: sosna zwyczajna – 218 szt., dąb szypułkowy i bezszypułkowy – 211 szt., świerk – 84 szt., jesion wyniosły – 30 szt., grab pospolity – 4 szt., lipa drobnolistna – 5 szt., klon zwyczajny – 1 szt., wiąz – 1 szt., brzoza brodawkowata – 1 szt. Omówienie cech pomników przedstawiono w „Programie Ochrony Przyrody”.

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Na omawianym terenie ma swoje stanowiska wiele gatunków roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową ścisłą lub częściową. Występuje tu też szereg chronionych gatunków zwierząt, w tym wiele gatunków podlegających ochronie ścisłej. Ich szczegółowy wykaz zamieszczono w „Programie Ochrony Przyrody”.

1.3.8.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagadnienie zostało szerzej omówione w Programie Ochrony Przyrody. Zagrożenia środowiska można podzielić na trzy zasadnicze grupy: biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.

Z grupy zagrożeń abiotycznych na terenie Nadleśnictwa Hajnówka największe znaczenie mają: niedobór opadów, gwałtownie wiejące wiatry oraz okiść, a także wczesne i późne przymrozki.

Spośród czynników biotycznych do najpoważniejszych zagrożeń dla lasów Nadleśnictwa należy zaliczyć: gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadzych, występowanie grzybów pasożytniczych oraz zagrożenia ze strony ssaków roślinożernych.

Kolejną grupą zagrożeń są czynniki antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, niewłaściwa gospodarka odpadami, zagrożenia związane z infrastrukturą komunikacyjną oraz zagrożenie pożarowe. Zagrożenia związane z infrastrukturą komunikacyjną, związane są głównie z emisją spalin, hałasu i wibracji, tworzeniu barier ekologicznych oraz zmianie naturalnego charakteru krajobrazu.

1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej

Nadleśnictwo Hajnówka położone jest na terenie województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim (gminy: Hajnówka-miasto, Hajnówka, Dubicze Cerkiewne).

Zestawienie 36. Charakterystyka warunków ekonomicznych w gminach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Hajnówka

Gmina	Powierzchnia ogólna gminy [km ²]	Lesistość w gminie [%]	Grunty nadleśnictwa [ha]	Ludność w gminie [osób]	Zaludnienie [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
Powiat hajnowski					
Hajnówka-miasto	21,29	3,7	174,59	21583	1014
Hajnówka	292,93	56,3	17391,33	4212	14
Dubicze Cerkiewne	151,44	52,6	2088,14	1773	12

Zasięg administracyjny Nadleśnictwa Hajnówka obejmuje obszar około 32502 ha (obręb Hajnówka 12980 ha, obręb Leśna 10186 ha, obręb Starzyna 9336 ha).

Niezbywalną wartością terenu Puszczy Białowieskiej, stanowiącą szczególny walor jest wielokulturowość i symbioza wielu wyznań na tym obszarze. Dziedzictwem historycznym jest przemieszanie kultur polskiej, litewskiej, ruskiej i białoruskiej, która w wielu miejscowościach wytworzyła nową jakość. Temu kulturowemu konglomeratowi towarzyszy znaczne bogactwo zabytków. Cechą charakterystyczną dla omawianego terenu jest budownictwo drewniane.

Teren Nadleśnictwa położony jest poza zasięgiem dużych inwestycji przemysłowych. Nie obserwuje się już zanieczyszczeń rzeki Leśnej Prawej na taką skalę jak w latach

siedemdziesiątych, kiedy ścieki komunalne i przemysłowe z Hajnówki uczyniły z niej „martwą rzekę”. W perspektywicznych planach zagospodarowania obszary te pozostają nadal terenami rolniczymi ze znacznym udziałem gospodarki leśnej. Stopniowo coraz większego znaczenia nabiera agroturystyka.

Walory turystyczno-krajoznawcze w połączeniu z cennymi zasobami przyrodniczymi predysponują ten obszar do rozwoju szczególnych form turystyki (konna, rowerowa, piesza).

Przez teren Nadleśnictwa Hajnówka przebiegają szlaki komunikacyjne o mniejszym nasileniu ruchu tj. drogi wojewódzkie nr 689 i 685 oraz linia kolejowa Hajnówka-Czeremcha. Warunki komunikacyjne na terenie Nadleśnictwa przedstawiają się stosunkowo korzystnie. Oprócz wymienionych dróg wojewódzkich drogą z nawierzchnią asfaltową jest droga od drogi wojewódzkiej nr 685 przez Orzeszkowo, Piaski do Topiła. Dużą rolę w transporcie drewna odgrywają utwardzone drogi Orzeszkowo – Topiło prowadząca przez Łozice i dalej przez tzw. „Drogę Olemburską” i „Zieloną Drogę” do Czerlonki.

Przebiegające przez teren Nadleśnictwa drogi lokalne i leśne służą jako szlaki dojazdowe do w/w dróg. Zarówno ich stan jak i ilość nie budzi większych zastrzeżeń poza okresem jesienno – zimowo – wiosennym kiedy rozmokła nawierzchnia pokrywa się koleinami powstałymi od kół ciężkich pojazdów.

Nadleśnictwo powinno dokładać wszelkich starań do poprawnej współpracy z lokalnymi władzami administracji państwowej celem utrzymania szlaków komunikacyjnych pozostających w posiadaniu tych ostatnich.

Kolejka wąskotorowa wykorzystywana jest jedynie do celów turystycznych i porusza się na trasie Hajnówka – Topiło. Reszta torowiska jest zarosnięta a jedynym śladem po nim jest nasyp.

Kolej normalnotorowa Hajnówka – Białowieża (stanowiąca granicę między obrębami leśnymi: Hajnówka i Leśna) po zawieszeniu przez PKP przejazdów na tej trasie zarasta chwastami.

Sumując powyższe, drewno z obszarów Nadleśnictwa wywożone jest jedynie transportem kołowym.

Największymi odbiorcami krajowymi drewna z opisywanego terenu są przede wszystkim Pflaederer Grajewo S.A., International Paper Kwidzyn Sp. oraz Mondi Świecie S.A. – ok. 9% ogólnej sprzedaży drewna. Sprzedaż drewna dla odbiorców regionalnych stanowi ok. 29%, lokalnych niecałe 35%, detaliczna ok. 23% ogólnej sprzedaży nadleśnictwa. Potrzeby własne stanowią 4% ogólnej sprzedaży nadleśnictwa.

Większość prac leśnych zleca się zakładom usług leśnych i firmom wybieranym corocznie w drodze przetargów.

Lasy nadleśnictwa to przede wszystkim jeden duży kompleks leśny będący częścią Puszczy Białowieskiej, który stanowi ogółem 98,55 % powierzchni całego nadleśnictwa. Pozostałe grunty, położone głównie w zachodniej części nadleśnictwa, rozproszone są w małych i średnich kompleksach.

Zestawienie 37. Liczba i powierzchnia kompleksów leśnych w obrębach leśnych i nadleśnictwie

Obręb Nadleśnictwo	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów [szt.]	Łączna powierzchnia [ha]	Udział w pow. obrębu [%]
1	2	3	4	5
Obręb Hajnówka	do 1,00	1	0,22	0,01
	1,01 – 5,00	1	3,38	0,06
	5,01 – 20,00	-	-	-
	20,01 – 100,00	1	20,99	0,35
	100,01 – 500,00	-	-	-
	500,01 – 2000,00	-	-	-
	powyżej 2000,00	1	5895,73	99,58
Razem Obręb Hajnówka		4	5920,32	100,00
Obręb Leśna	do 1,00	4	0,67	0,01
	1,01 – 5,00	3	3,96	0,07
	5,01 – 20,00	1	7,61	0,13
	20,01 – 100,00	1	93,56	1,59
	100,01 – 500,00	-	-	-
	500,01 – 2000,00	-	-	-
	powyżej 2000,00	1	5761,54	98,20
Razem Obręb Leśna		10	5867,34	100,00
Obręb Starzyna	do 1,00	7	3,23	0,04
	1,01 – 5,00	6	16,86	0,22
	5,01 – 20,00	5	51,43	0,65
	20,01 – 100,00	1	84,07	1,07
	100,01 – 500,00	-	-	-
	500,01 – 2000,00	-	-	-
	powyżej 2000,00	1	7710,81	98,02
Razem Obręb Starzyna		20	7866,40	100,00
Nadleśnictwo Hajnówka	do 1,00	12	4,12	0,02
	1,01 – 5,00	10	24,20	0,12
	5,01 – 20,00	6	59,04	0,30
	20,01 – 100,00	3	198,62	1,01
	100,01 – 500,00	-	-	-
	500,01 – 2000,00	-	-	-
	powyżej 2000,00	3	19368,08	98,55
Razem Nadleśnictwo Hajnówka		34	19654,06	100,00

Do obowiązków nadleśnictwa należy utrzymanie w aktualnym stanie dokumentacji prawnej, związanej ze stanem posiadania i ze zmianami w rodzaju użytkowania gruntów. Właściciele i zarządzający obowiązują również ochrona znaków granicznych przed

zniszczeniem (art.38 ustawy „Prawo Geodezyjne i Kartograficzne” - Dz. U. Nr 30 poz. 163 z 1989 r.).

Podział powierzchniowy Nadleśnictwa Hajnówka stanowi część podziału Puszczy Białowieskiej, gdyż był on wykonany w jednym układzie dla całego obszaru. Jest on podziałem typu równinnego, regularnym, opartym na liniach ostepowych i oddziałowych, z wykorzystaniem w miarę możliwości dróg publicznych, leśnych i cieków wodnych. Linie ostepowe przebiegają w kierunku wschód - zachód. Linie oddziałowe przebiegają w zasadzie prostopadle do linii gospodarczych.

W trakcie prac urzędzeniowych zachowany został dotychczasowy podział na obręby leśne: Hajnówka, Leśna i Starzyna. Zmieniono dotychczasowy podział na leśnictwa. Po likwidacji leśnictw Lipiny, Sacharewo i Olszanka, funkcjonować będzie podział na 10 leśnictw, z zachowaniem ich dotychczasowych nazw (oprócz leśnictwa Judzianka, które przyjmuje nazwę Sacharewo) oraz zmianą części granic. Zachowano dotychczasową numerację oddziałów, a literowanie pododdziałów zmieniano w przypadkach istotnych zmian w oddziale. Nie zachowywano ciągłej literacji wydzieleń w oddziale.

W ramach prac terenowych nie odnawiano znaków oddziałowych, ani linii podziału powierzchniowego.

Zestawienie 38. Dane dotyczące podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Hajnówka

Wyszczególnienie	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
1	2	3	4	5
Liczba oddziałów [szt.]	219	205	263	687
Średnia powierzchnia oddziału [ha]	27,03	28,62	29,91	28,61
Maksymalna powierzchnia oddziału [ha]	41,41	90,58	62,83	90,58
Minimalna powierzchnia oddziału [ha]	3,59	11,84	11,87	3,59
Liczba wydzieleń literowanych [szt.]	1773	1975	2506	6254
Średnia powierzchnia wydzieleń literowanych [ha]	3,27	2,92	3,07	3,08
Liczba wydzieleń na pow. leśnej [szt.]	1550	1783	2242	5575
Średnia powierzchnia wydzieleń na pow. leśnej [ha]	3,60	2,95	3,24	3,25
Liczba wydzieleń na pow. nieleśnej [szt.]	137	177	221	535
Średnia pow. wydzieleń na pow. nieleśnej [ha]	1,20	2,82	1,94	2,04
Liczba wydzieleń na pow. leśnej związanej z gosp. leśną – wydzielenia literowane [szt.]	86	15	43	144
Średnia pow. wydzieleń na pow. leśnej związanej z gosp. leśną – wydzielenia literowane [ha]	0,66	0,54	0,54	0,58
Liczba wydzieleń nieliterowanych [szt.]	607	528	790	1925

Szczegółowa charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej wraz z prognozą spodziewanego wyniku ekonomicznego zawarta jest w „Ekspertyzie ekonomicznej Nadleśnictwa Hajnówka” stanowiącej odrębne opracowanie.

1.5. Charakterystyka stanu lasu i zasobów drzewnych nadleśnictwa

Ocenę stanu lasu sporządzono na podstawie danych z inwentaryzacji według stanu na dzień 01.01.2012 r. Możliwości produkcyjne lasów nadleśnictwa charakteryzują tabele nr: II, III, IV, Va, Vb, VI i VIIIb, które zamieszczone zostały w Rozdziale 9. „Tabele i wykazy instrukcyjne”. W poniższym rozdziale przedstawiono natomiast zestawienia i wykresy stanowiące wyciągi z tych tabel.

1.5.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

Poniżej przedstawiono udział powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących. Jest to syntetyczny wyciąg z tabeli nr II.

Zestawienie 39. Udział powierzchni drzewostanów wg bonitacji i gatunków panujących

Bonitacja	Gatunek panujący											Razem	
	So	Św	Dbs	Dbb	Js	Gb	Brz	Brzo	Ol	Os	Lp	[ha]	[%]
	Powierzchnia [ha]											[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Obwód Hajnówka													
IA	677,72											677,72	12,16
I	140,99	1478,66	436,59	7,74	28,67	9,39	621,16	0,35	448,75	52,34	25,3	3249,94	58,3
II	9,21	620,19	459,34			77,9	2,03	0,9	376,3		1,72	1547,59	27,76
III		14	48,53			2,31		3,85	23,78			92,47	1,66
IV			5,13	1,43								6,56	0,12
Razem	827,92	2112,85	949,59	9,17	28,67	89,6	623,19	5,1	848,83	52,34	27,02	5574,28	100
ha / %	14,85	37,91	17,04	0,16	0,51	1,61	11,18	0,09	15,23	0,94	0,48	100	100
Obwód Leśna													
IA	865,95											865,95	16,57
I	216,79	790,8	157,56		33,81	2,63	459,81	8,24	657,02	19,17	28,17	2374	45,45
II	47,29	546,04	188,35			43,23	5,53	8,97	919,15		7,48	1766,04	33,8
III	23,64	39,62	8,04			3,82		9,79	101,81			186,72	3,57
IV	2,23	1,08	3,85			14,58		0,53	9,56			31,83	0,61
Razem	1155,9	1377,54	357,8		33,81	64,26	465,34	27,53	1687,54	19,17	35,65	5224,54	100
ha / %	22,12	26,37	6,85		0,65	1,23	8,91	0,53	32,29	0,37	0,68	100	100
Obwód Starzyna													
IA	2379,01											2379,01	32,84
I	474,62	1207,51	111,19			11,71	516,07	10,76	621,19	76,12		3029,17	41,82
II	74,1	426,1	369,05			36,1	2,03	3,11	696,43			1606,92	22,19
III	26,04	16,27	55,1			44,38		1,3	58,73			201,82	2,79
IV	2,89		3,64			17,86			1,96			26,35	0,36
Razem	2956,66	1649,88	538,98			110,05	518,1	15,17	1378,31	76,12		7243,27	100
ha / %	40,82	22,78	7,44			1,52	7,15	0,21	19,03	1,05		100	100
Nadleśnictwo Hajnówka													
IA	3922,68											3922,68	21,74
I	832,4	3476,97	705,34	7,74	62,48	23,73	1597,04	19,35	1726,96	147,63	53,47	8653,11	47,96
II	130,6	1592,33	1016,74			157,23	9,59	12,98	1991,88		9,2	4920,55	27,27
III	49,68	69,89	111,67			50,51		14,94	184,32			481,01	2,67
IV	5,12	1,08	12,62	1,43		32,44		0,53	11,52			64,74	0,36
Razem	4940,48	5140,27	1846,37	9,17	62,48	263,91	1606,63	47,8	3914,68	147,63	62,67	18042,09	100
ha / %	27,38	28,5	10,23	0,05	0,35	1,46	8,9	0,26	21,7	0,82	0,35	100	100

1.5.2. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku

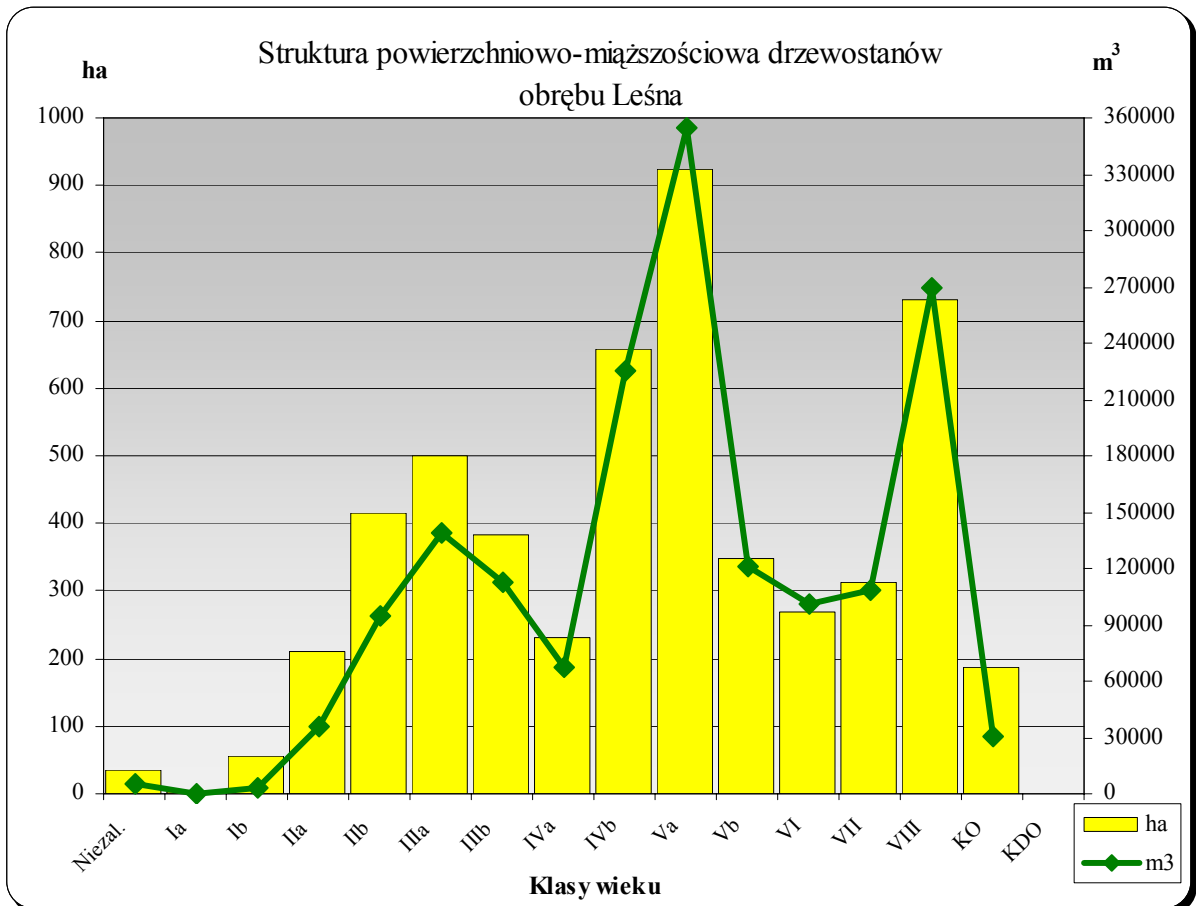
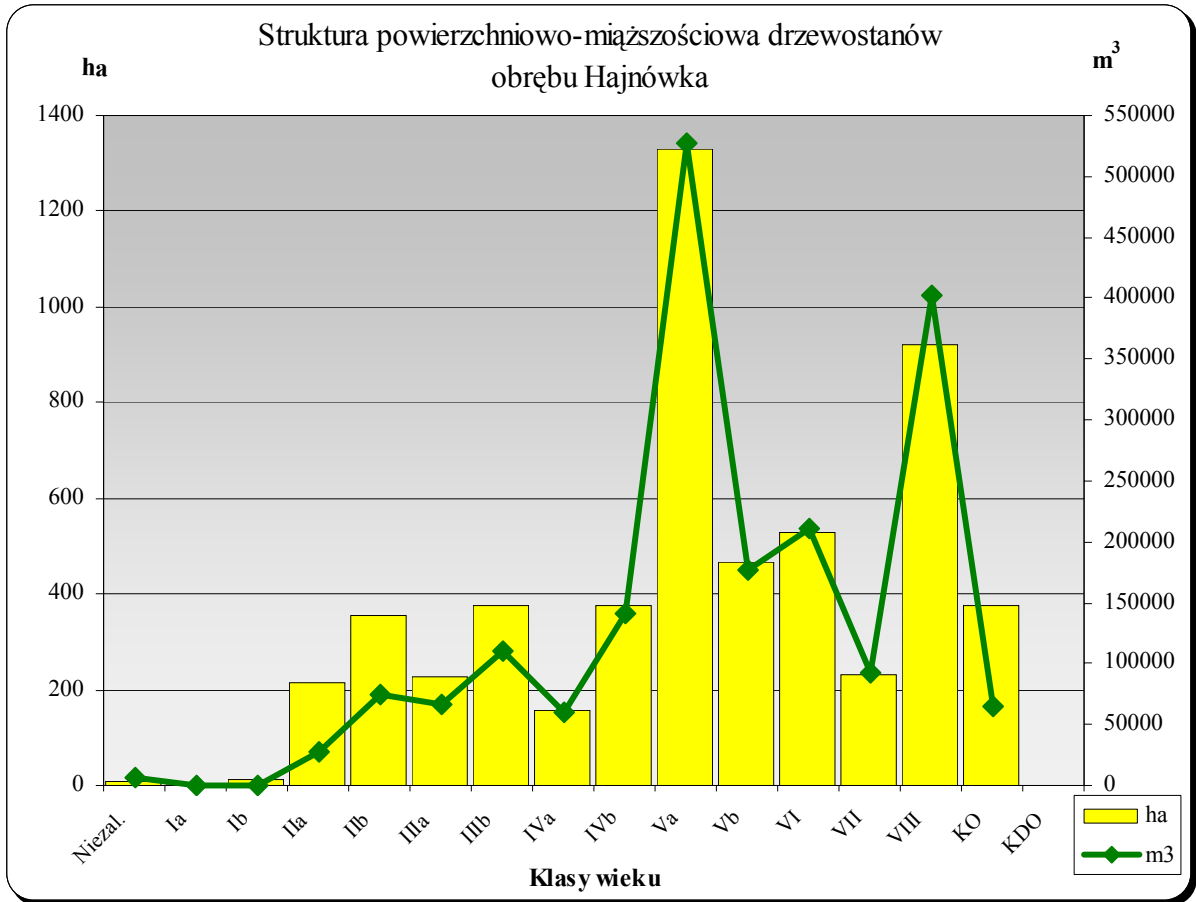
Strukturę wiekową przedstawiono w oparciu o dane zawarte w tabeli nr IV – tabeli klas wieku według siedliskowych typów lasu.

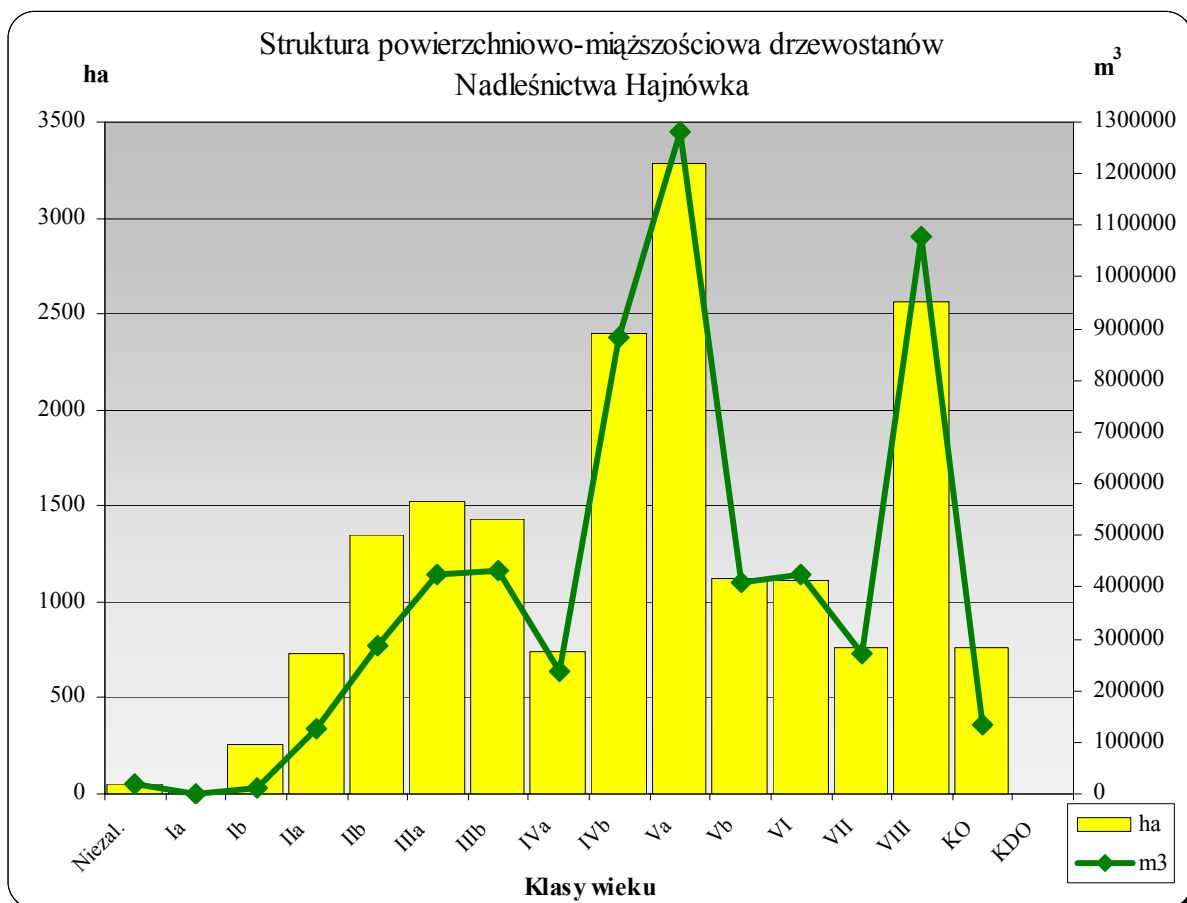
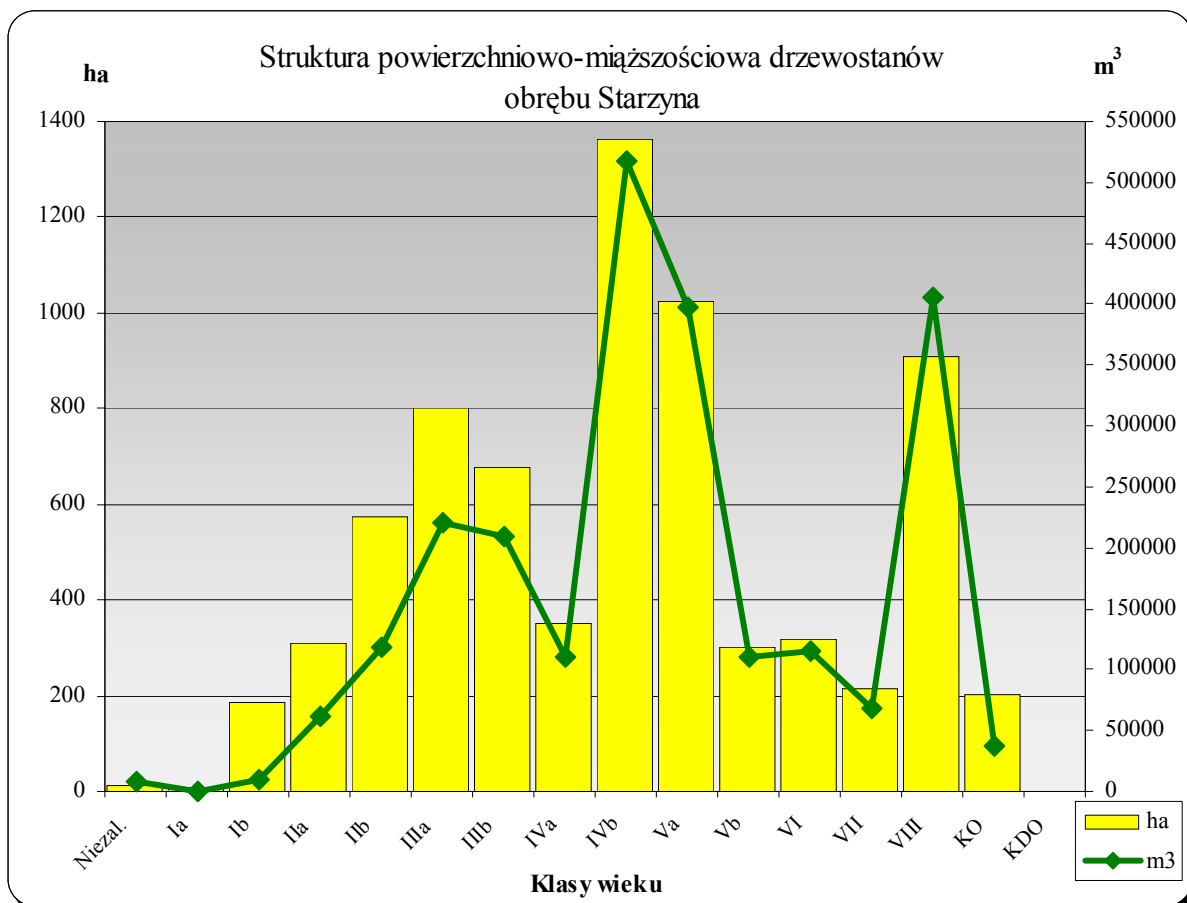
Zestawienie 40. Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
plazowiny	0,61	0,01	-	-	7,37	0,10	7,98	0,04
halizny i zręby	-	-	-	-	1,02	0,01	1,02	0,01
w produkcji ub.	4,30	0,08	3,60	0,07	-	-	7,90	0,04
pozostałe	2,15	0,04	31,56	0,60	4,54	0,06	38,25	0,21
Ia	2,96	0,05	2,53	0,05	7,89	0,11	13,38	0,07
Ib	13,53	0,24	55,94	1,06	184,70	2,55	254,17	1,40
IIa	213,17	3,82	211,17	4,01	311,22	4,29	735,56	4,07
IIb	356,82	6,39	415,24	7,89	573,39	7,90	1345,45	7,44
IIIa	225,16	4,04	498,56	9,48	799,83	11,02	1523,55	8,42
IIIb	377,06	6,76	381,62	7,26	677,07	9,33	1435,75	7,93
IVa	157,46	2,82	230,81	4,39	351,31	4,84	739,58	4,09
IVb	375,51	6,73	657,29	12,50	1363,12	18,79	2395,92	13,24
Va	1331,74	23,86	923,84	17,57	1025,75	14,14	3281,33	18,13
Vb	467,98	8,38	347,31	6,60	303,52	4,18	1118,81	6,18
VI	527,75	9,46	268,33	5,10	319,11	4,40	1115,19	6,16
VII	230,73	4,13	312,93	5,95	213,73	2,95	757,39	4,19
VIII i starsze	919,76	16,48	731,71	13,91	909,85	12,54	2561,32	14,15
KO	374,65	6,71	187,26	3,56	202,78	2,79	764,69	4,23
KDO	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	5581,34	100,00	5259,70	100,00	7256,20	100,00	18097,24	100,00

Zestawienie 41. Udział miąższościowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		m ³	%
	m ³	%	m ³	%	m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
plazowiny	65	0,00	-	-	455	0,02	520	0,01
halizny i zręby	-	-	-	-	33	0,00	33	0,00
w produkcji ub.	12	0,00	38	0,00	-	-	50	0,00
pozostałe	55	0,00	1210	0,07	245	0,01	1510	0,03
przestoje	5668	0,29	3995	0,24	7707	0,32	17370	0,29
Ia	-	-	-	-	45	0,00	45	0,00
Ib	435	0,02	3060	0,18	9325	0,39	12820	0,21
IIa	28140	1,43	35450	2,13	61670	2,58	125260	2,08
IIb	75385	3,84	94865	5,69	118360	4,96	288610	4,80
IIIa	66480	3,39	139395	8,36	220095	9,21	425970	7,08
IIIb	110495	5,63	112850	6,77	208595	8,73	431940	7,18
IVa	60165	3,06	67415	4,04	111085	4,65	238665	3,96
IVb	141035	7,18	224760	13,48	516815	21,64	882610	14,66
Va	527050	26,85	355155	21,30	397705	16,65	1279910	21,26
Vb	177145	9,02	120610	7,23	109890	4,60	407645	6,77
VI	210580	10,73	100550	6,03	114635	4,80	425765	7,07
VII	92730	4,72	108040	6,48	68945	2,89	269715	4,48
VIII i starsze	402190	20,49	269065	16,14	405200	16,96	1076455	17,88
KO	65680	3,35	30945	1,86	38065	1,59	134690	2,24
KDO	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	1963310	100,00	1667403	100,00	2388870	100,00	6019583	100,00

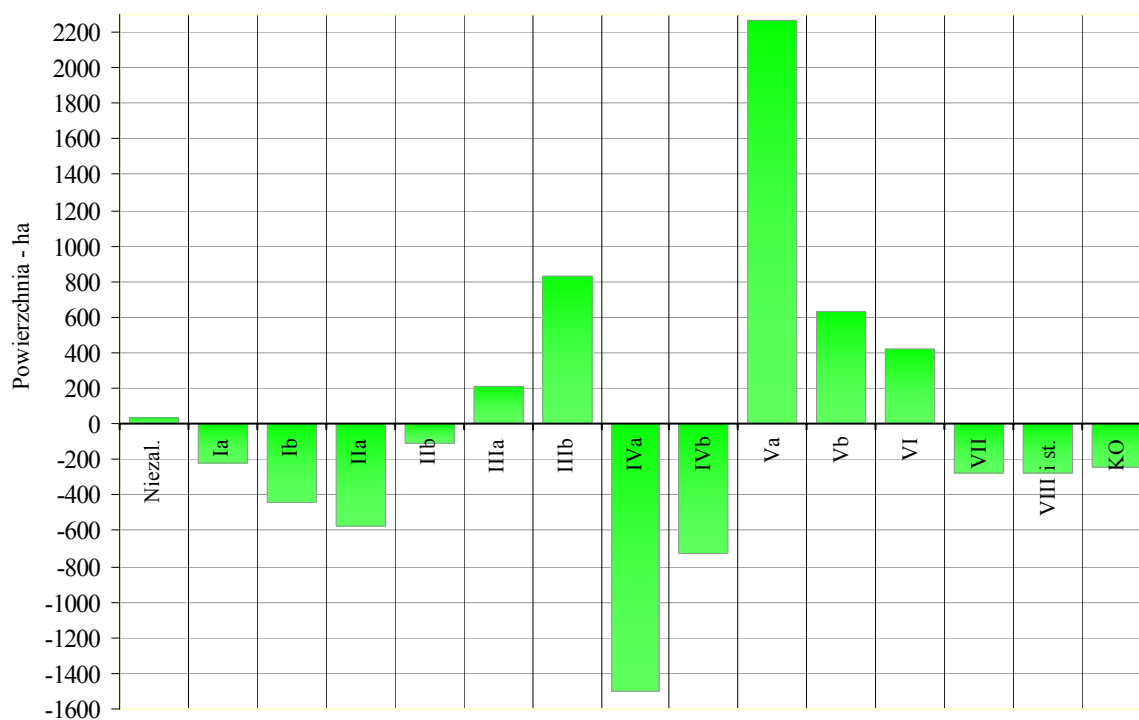

Zestawienie 42. Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku i powierzchni niezalesionej wg IV i V rewizji urządzania lasu

klasa wieku	Nadleśnictwo Hajnówka					
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
plazowiny	0,32	0,00	7,98	0,04	7,66	0,04
halizny i zreby	1,02	0,00	1,02	0,01	0,00	0,01
w produkcji ub.	7,11	0,04	7,90	0,04	0,79	0,00
pozostałe	6,42	0,04	38,25	0,21	31,83	0,17
Ia	235,84	1,31	13,38	0,07	-222,46	-1,24
Ib	695,01	3,85	254,17	1,40	-440,84	-2,45
IIa	1306,86	7,23	735,56	4,07	-571,30	-3,16
IIb	1452,69	8,04	1345,45	7,44	-107,24	-0,60
IIIa	1311,14	7,26	1523,55	8,42	212,41	1,16
IIIb	610,18	3,38	1435,75	7,93	825,57	4,55
IVa	2242,11	12,41	739,58	4,09	-1502,53	-8,32
IVb	3122,29	17,29	2395,92	13,24	-726,37	-4,05
Va	1016,42	5,63	3281,33	18,13	2264,91	12,50
Vb	487,65	2,70	1118,81	6,18	631,16	3,48
VI	695,99	3,85	1115,19	6,16	419,20	2,31
VII	1036,95	5,74	757,39	4,19	-279,56	-1,55
VIII i st.	2834,09	15,69	2561,32	14,15	-272,77	-1,54
KO	1001,48	5,54	764,69	4,23	-236,79	-1,31
KDO	-	-	-	-	-	-
Razem	18063,57	100,00	18097,24	100,00	33,67	0,00

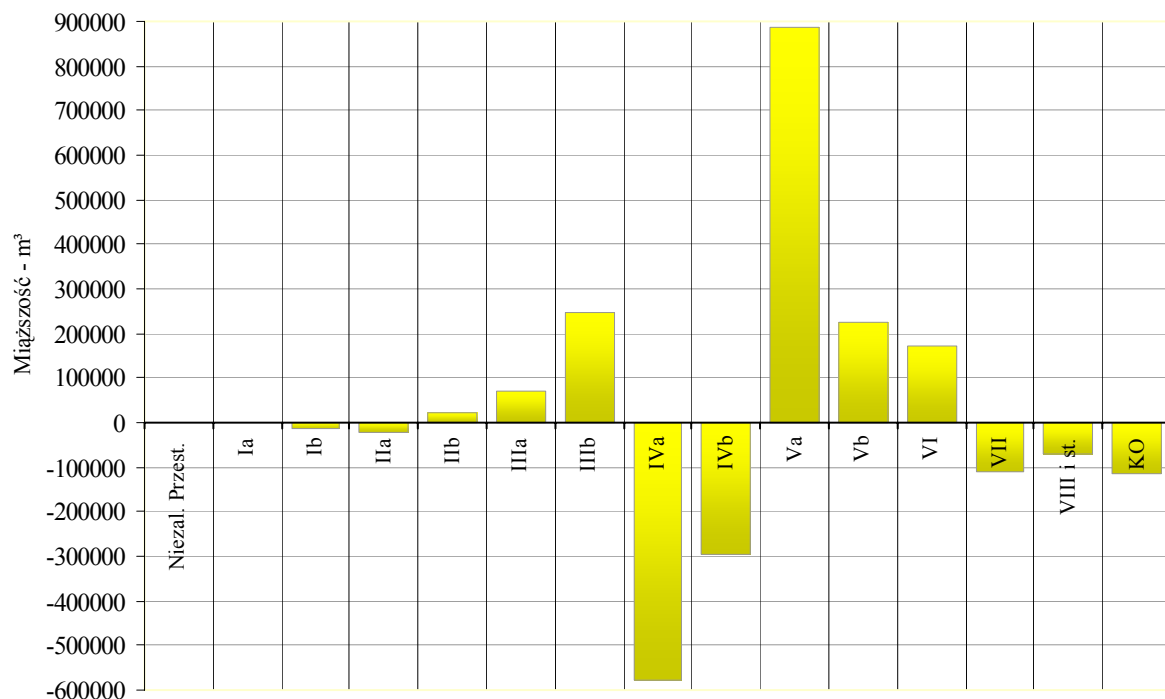
Zmiany powierzchni w klasach i podklasach wieku w stosunku do IV rewizji PUL

Zestawienie 43. Udział miąższościowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku i powierzchni niezalesionej wg IV i V rewizji urzędowania lasu

klasa wieku	Nadleśnictwo Hajnówka					
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1	2	3	4	5	6	7
plazowiny	-	-	520	0,01	520	0,01
halizny i zręby	-	-	33	0,00	33	0,00
w produkcji ub.	53	0,00	50	0,00	-3	0,00
pozostałe	172	0,00	1510	0,03	1338	0,03
przestoje	18369	0,33	17370	0,29	-999	-0,04
Ia	430	0,01	45	0,00	-385	-0,01
Ib	23855	0,42	12820	0,21	-11035	-0,21
IIa	145845	2,59	125260	2,08	-20585	-0,51
IIb	308825	5,48	288610	4,80	-20215	-0,68
IIIa	356775	6,33	425970	7,08	69195	0,75
IIIb	184620	3,27	431940	7,18	247320	3,91
IVa	817330	14,50	238665	3,96	-578665	-10,54
IVb	1177395	20,89	882610	14,66	-294785	-6,23
Va	391040	6,94	1279910	21,26	888870	14,32
Vb	183045	3,25	407645	6,77	224600	3,52
VI	252845	4,49	425765	7,07	172920	2,58
VII	378010	6,71	269715	4,48	-108295	-2,23
VIII i st.	1146225	20,34	1076455	17,88	-69770	-2,46
KO	250685	4,45	134690	2,24	-115995	-2,21
KDO	-	-	-	-	-	-
Razem	5635519	100,00	6019583	100,00	384064	0,00

Zmiany miąższości w klasach i podklasach wieku w stosunku do IV rewizji PUL

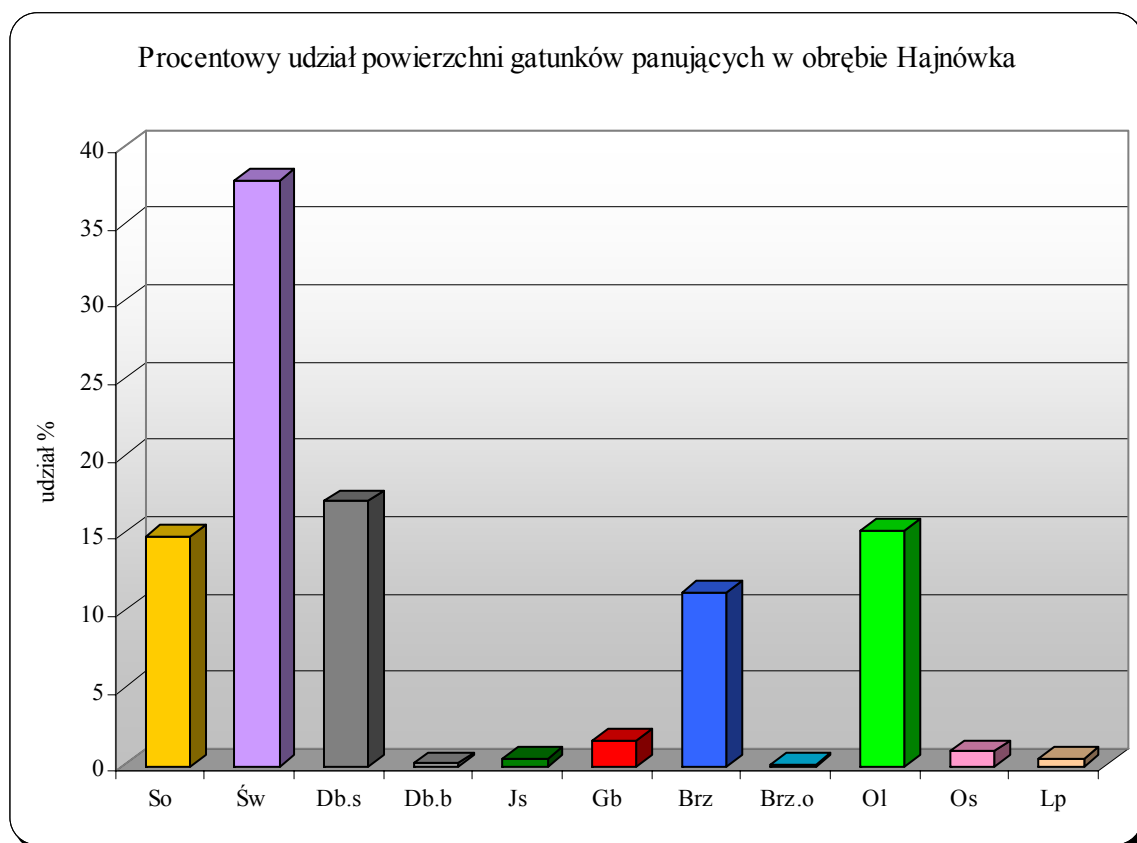

1.5.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących

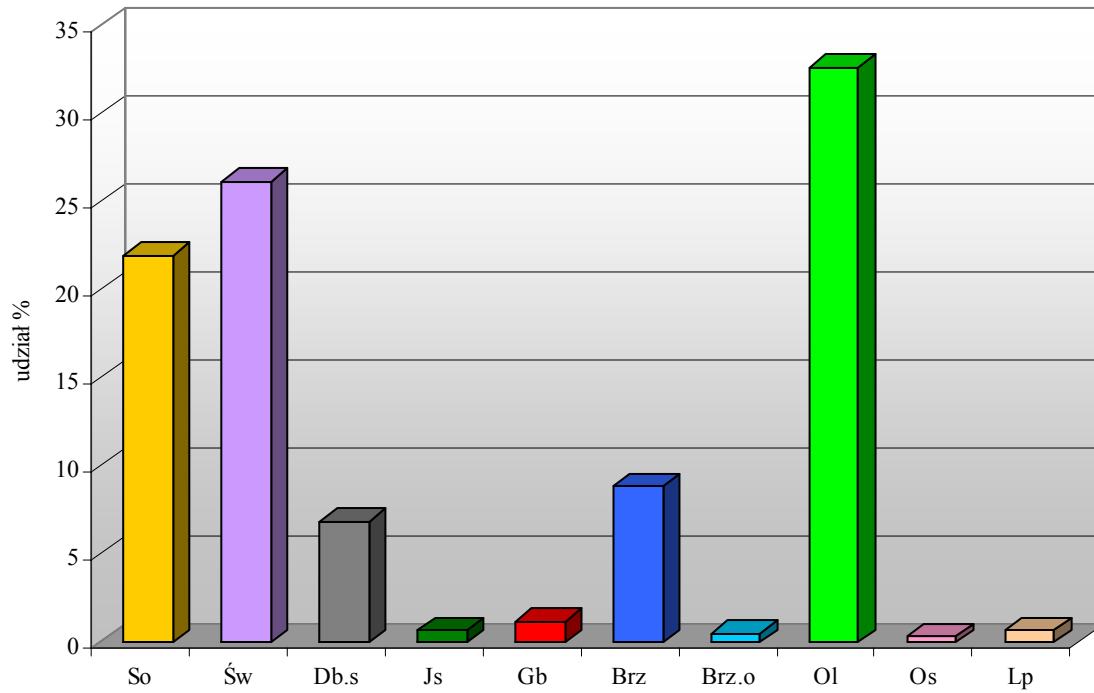
Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w nadleśnictwie jest świerk (28,49% powierzchni), tuż za nim plasuje się sosna (27,38%). Najliczniejszym gatunkiem liściastym jest olsza (21,70%). Gatunkami, które zajmują poniżej 1% powierzchni są dąb bezszypułkowy, jesion, brzoza omszona, osika oraz lipa.

Zestawienie 44. Udział powierzchniowy gatunków panujących (grunty zalesione)

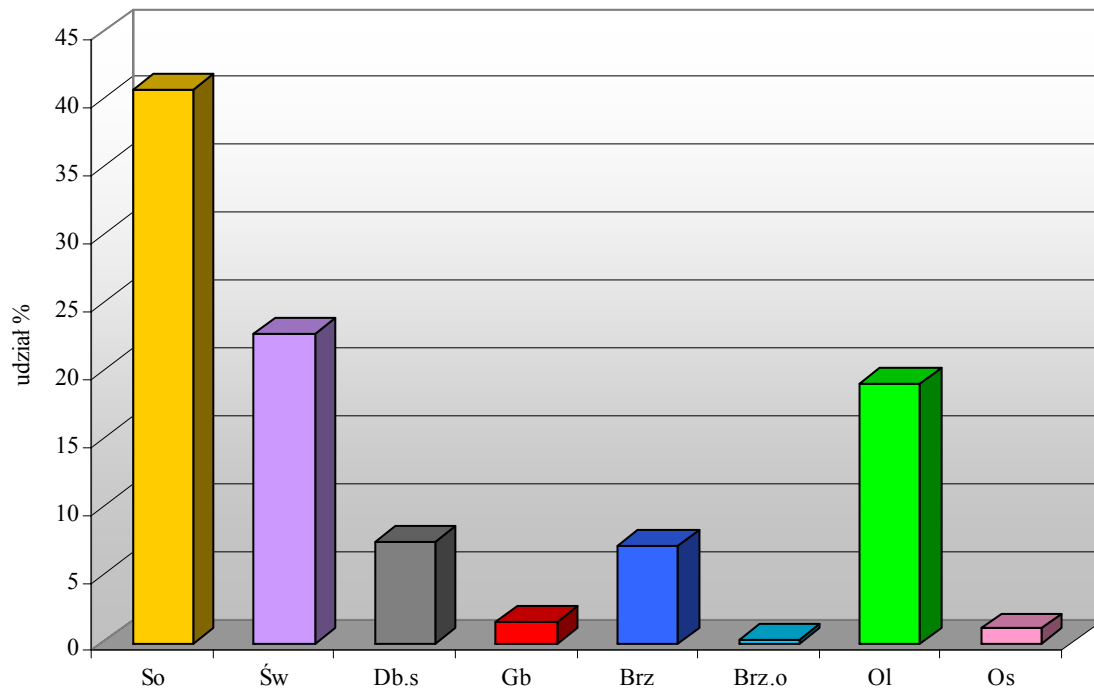
Gatunek	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
So	827,92	14,85	1155,90	22,12	2956,66	40,82	4940,48	27,38
Św	2112,85	37,90	1377,54	26,36	1649,88	22,78	5140,27	28,49
Db.s	949,59	17,04	357,80	6,85	538,98	7,44	1846,37	10,23
Db.b	9,17	0,16	-	-	-	-	9,17	0,05
Js	28,67	0,51	33,81	0,65	-	-	62,48	0,35
Gb	89,60	1,61	64,26	1,23	110,05	1,52	263,91	1,46
Brz	623,19	11,18	465,34	8,91	518,10	7,15	1606,63	8,91
Brz.o	5,10	0,09	27,53	0,53	15,17	0,21	47,80	0,26
Ol	848,83	15,23	1687,54	32,30	1378,31	19,03	3914,68	21,70
Os	52,34	0,94	19,17	0,37	76,12	1,05	147,63	0,82
Lp	27,02	0,49	35,65	0,68	-	-	62,67	0,35
Razem	5574,28	100,00	5224,54	100,00	7243,27	100	18042,09	100,00

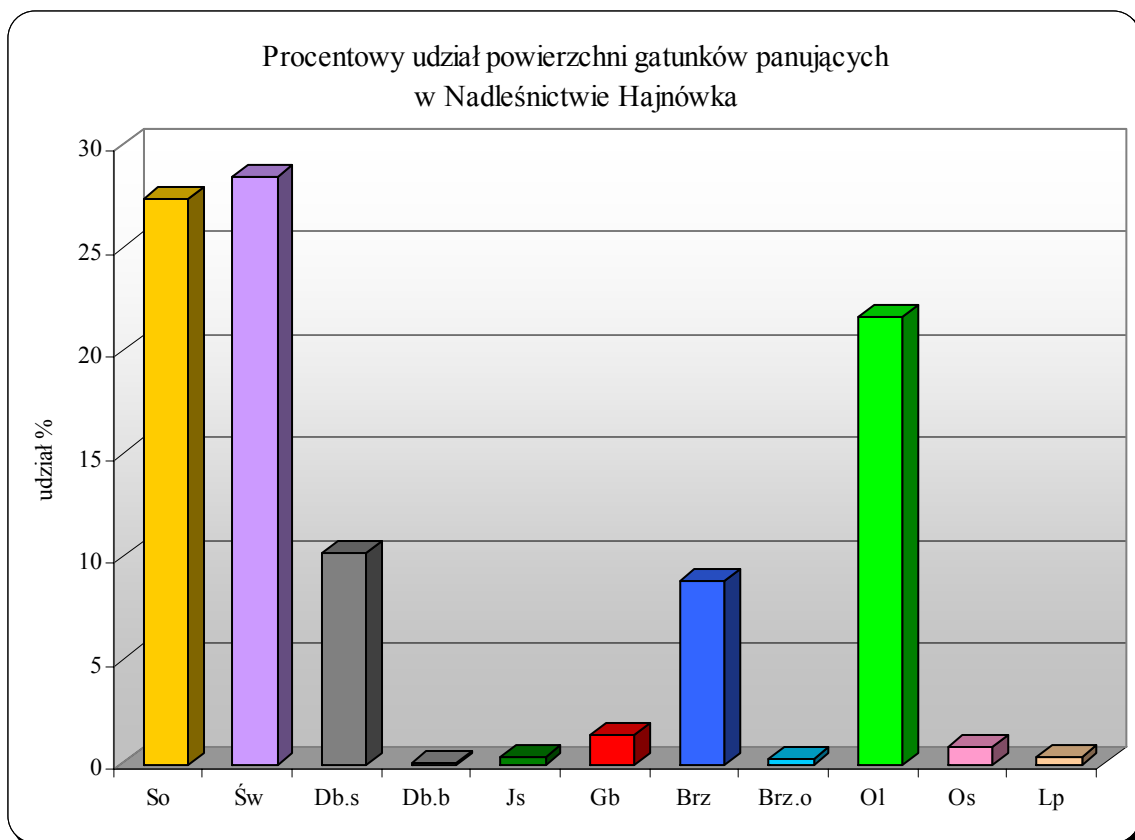

Procentowy udział powierzchni gatunków panujących w obrębie Leśna

Procentowy udział powierzchni gatunków panujących w obrębie Starzyna

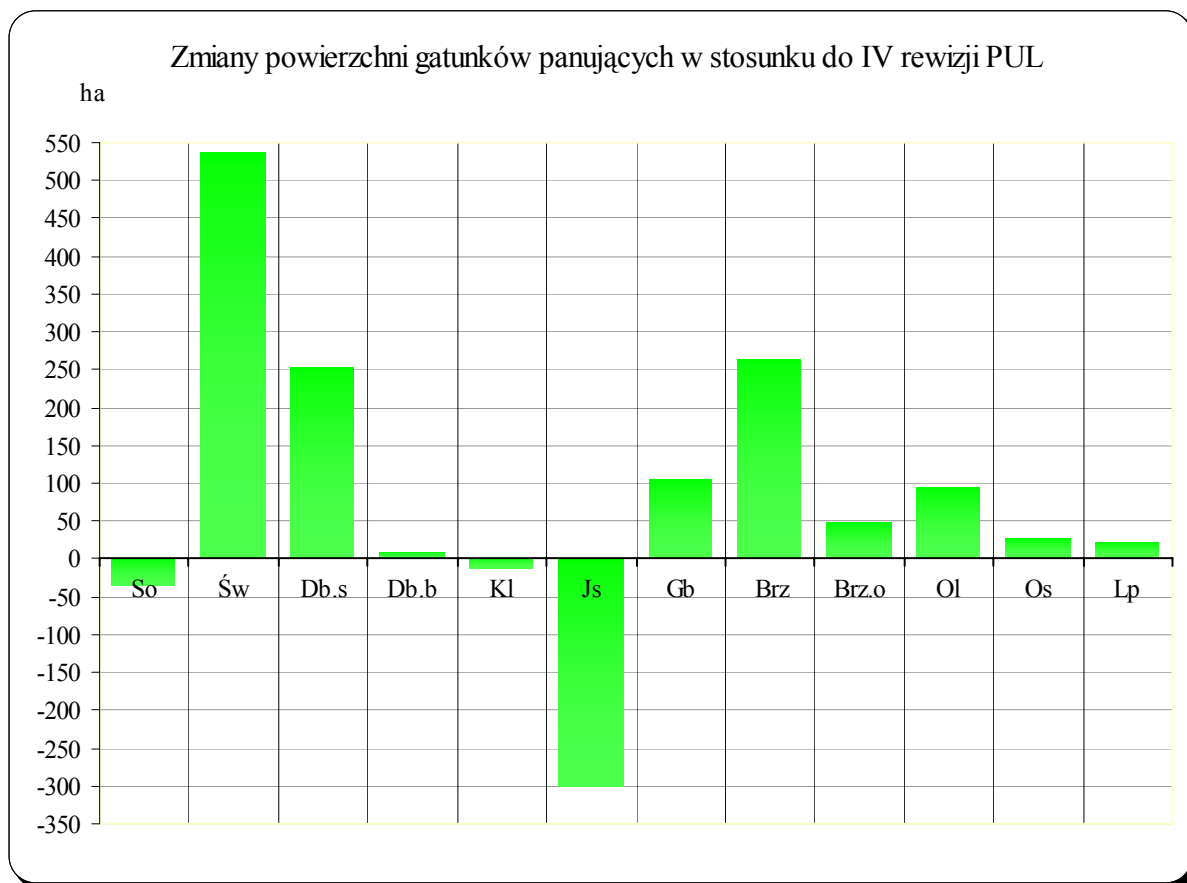

Zestawienie 45. Udział powierzchniowy gatunków panujących w IV i V rewizji urządzania lasu (grunty zalesione)

Gatunek	Nadleśnictwo Hajnówka					
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
So	4976,87	27,55	4940,48	27,38	-36,39	-0,17
Św	4604,56	25,49	5140,27	28,49	535,71	3,00
Db.s	2098,82	11,62	1846,37	10,23	252,45	-1,39
Db.b	-	-	9,17	0,05	9,17	0,05
Kl	13,11	0,07	-	-	-13,11	-0,07
Js	363,24	2,01	62,48	0,35	-300,76	-1,66
Gb	158,35	0,88	263,91	1,46	105,56	0,58
Brz	1869,76	10,35	1606,63	8,91	263,13	-1,44
Brz.o	-	-	47,80	0,26	47,80	0,26
Ol	3819,40	21,14	3914,68	21,70	95,28	0,56
Os	120,30	0,67	147,63	0,82	27,33	0,15
Lp	39,80	0,22	62,67	0,35	22,87	0,13
Ogółem	18064,21	100,00	18042,09	100,00	1009,04	0,00

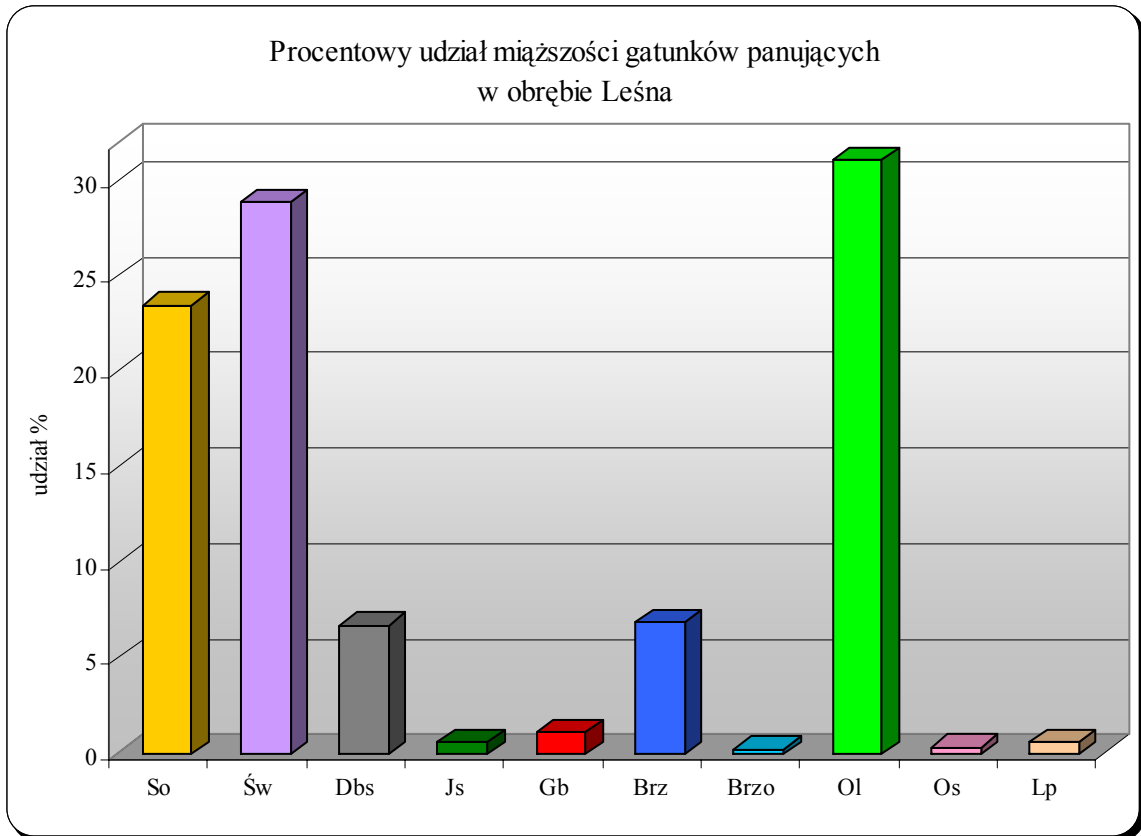
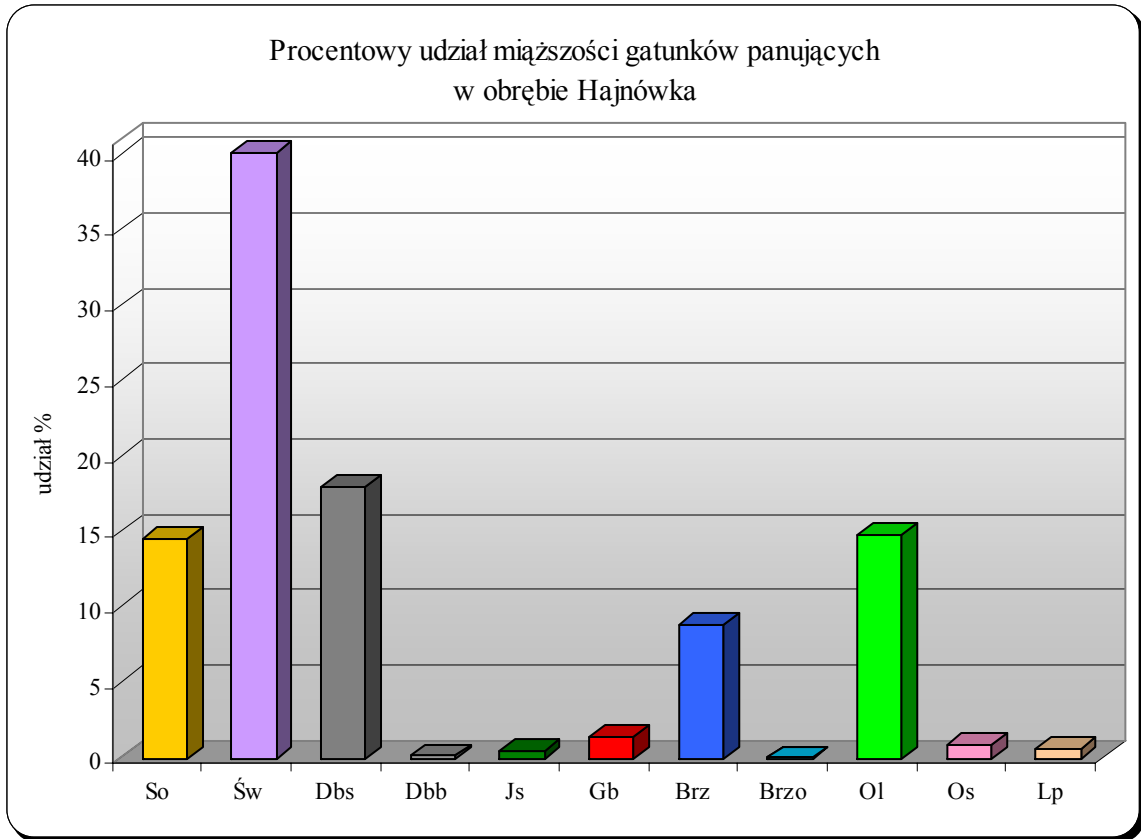
W IV rewizji powierzchnię dla Db.b podano łącznie z Db.s oraz Brz.o łącznie z Brz.

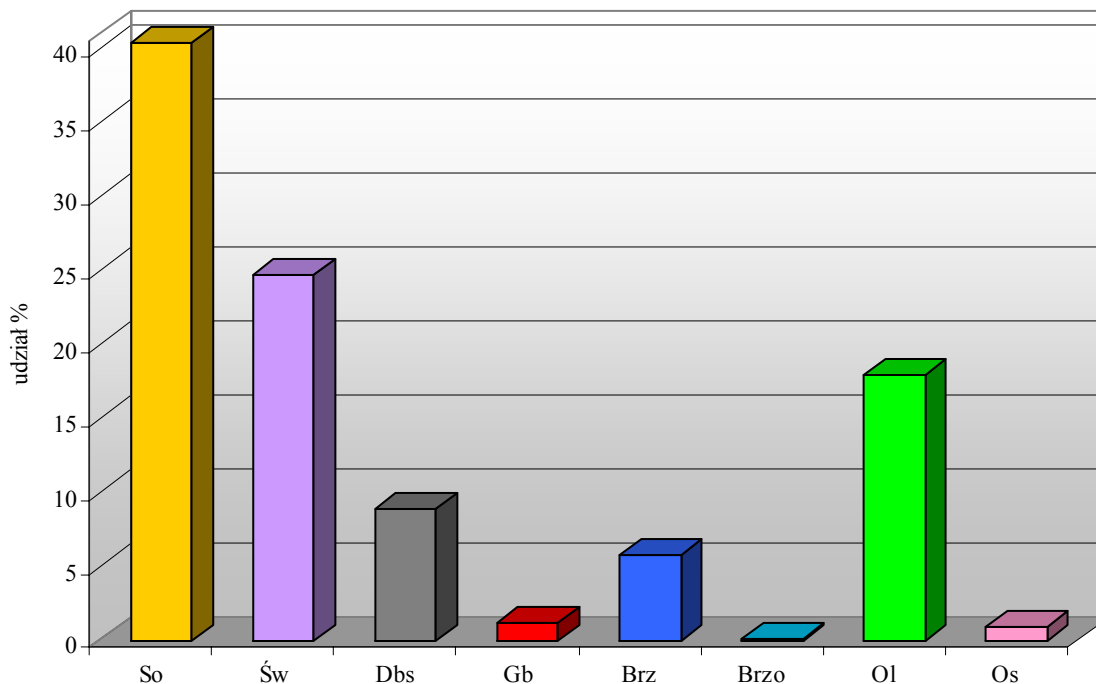
W stosunku do poprzedniej rewizji największe zmiany powierzchni gatunków panujących zanotowano w drzewostanach z panującym świerkiem (wzrost powierzchni o 535,71 ha) oraz drzewostanach jesionowych (spadek o 300,76 ha).

Zestawienie 46. Udział miąższościowy gatunków panujących (z przestojami)

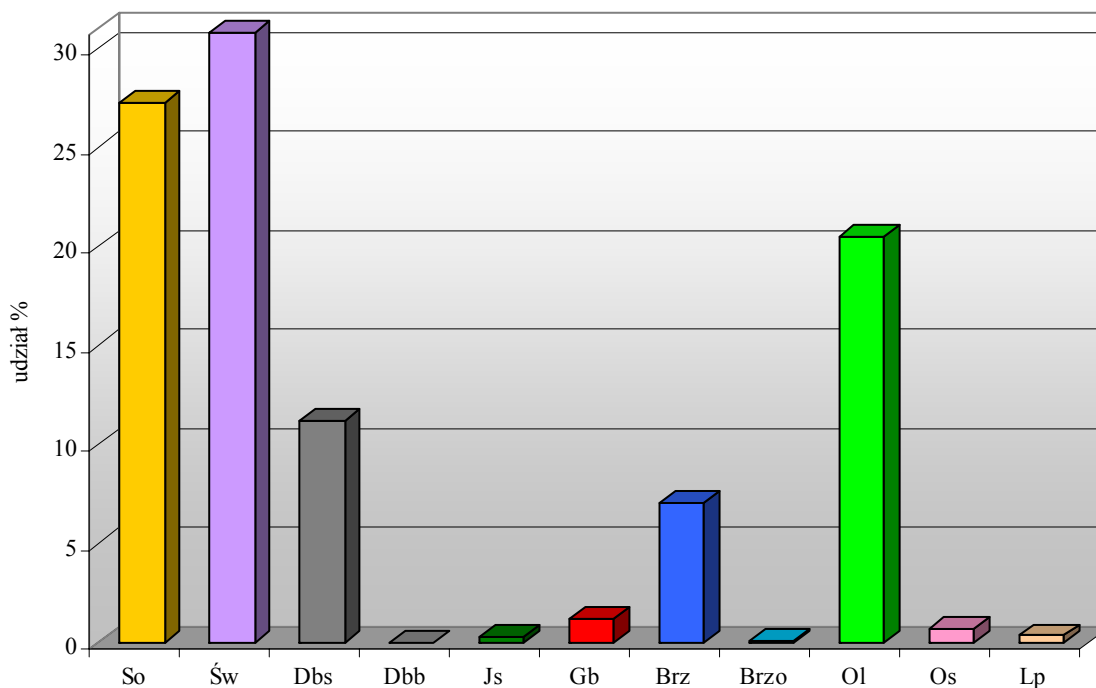
Gatunek	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		m ³	%
	m ³	%	m ³	%	m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
So	285975	14,57	391273	23,47	965212	40,41	1642460	27,29
Św	787229	40,10	480942	28,84	589430	24,67	1857601	30,85
Db.s	353085	17,98	112023	6,72	213155	8,92	678263	11,27
Db.b	3105	0,16	-	-	-	-	3105	0,05
Js	10665	0,54	9952	0,60	-	-	20617	0,34
Gb	27470	1,40	19385	1,16	28894	1,21	75749	1,26
Brz	173575	8,84	115133	6,90	138601	5,80	427309	7,10
Brz.o	450	0,02	3852	0,23	2795	0,12	7097	0,12
Ol	290414	14,79	518028	31,07	429687	17,99	1238129	20,57
Os	18477	0,94	6095	0,37	21096	0,88	45668	0,76
Lp	12865	0,66	10720	0,64	-	-	23585	0,39
Razem	1963310	100,00	1667403	100,00	2388870	100,00	6019583	100,00

Procentowy udział miąższości gatunków panujących
w obrębie Starzyna

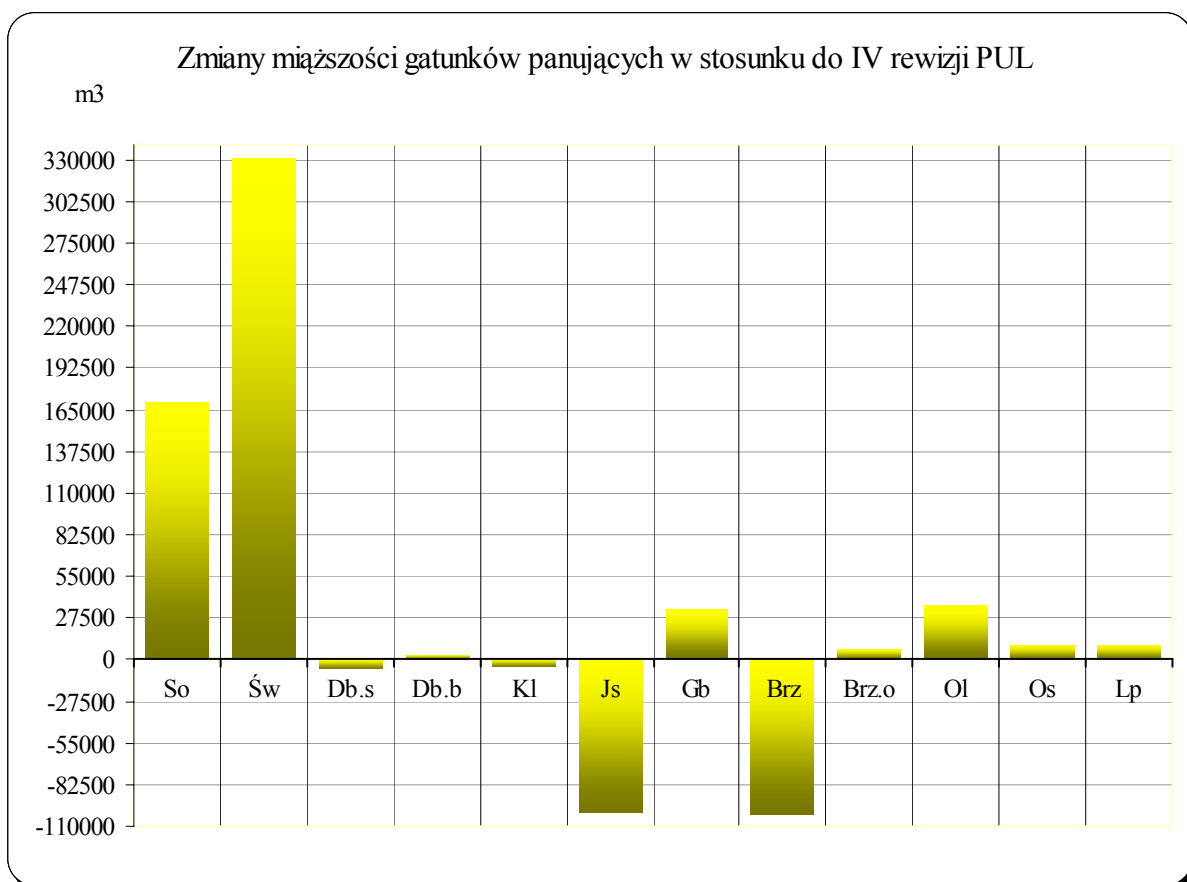
Procentowy udział miąższości gatunków panujących
w Nadleśnictwie Hajnówka

Zestawienie 47. Udział miąższościowy gatunków panujących w IV i V rewizji urządzania lasu (z przestojami)

Gatunek	Nadleśnictwo Hajnówka					
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1	2	3	4	5	6	7
So	1473300	26,14	1642460	27,29	169160	1,15
Św	1527015	27,10	1857601	30,85	330586	3,75
Db.s	684756	12,15	678263	11,27	-6493	-0,88
Db.b	-	-	3105	0,05	3105	0,05
Kl	5060	0,09	-	-	-5060	-0,09
Js	121092	2,15	20617	0,34	-100475	-1,81
Gb	43262	0,77	75749	1,26	32487	0,49
Brz	529524	9,39	427309	7,10	-102215	-2,29
Brz.o	-	-	7097	0,12	7097	0,12
Ol	1201833	21,33	1238129	20,57	36296	-0,76
Os	35646	0,63	45668	0,76	10022	0,13
Lp	14031	0,25	23585	0,39	9554	0,14
Ogółem	5635519	100,00	6019583	100,00	384064	0,00

W IV rewizji miąższość dla Db.b podano łącznie z Db.s oraz Brz.o łącznie z Brz.

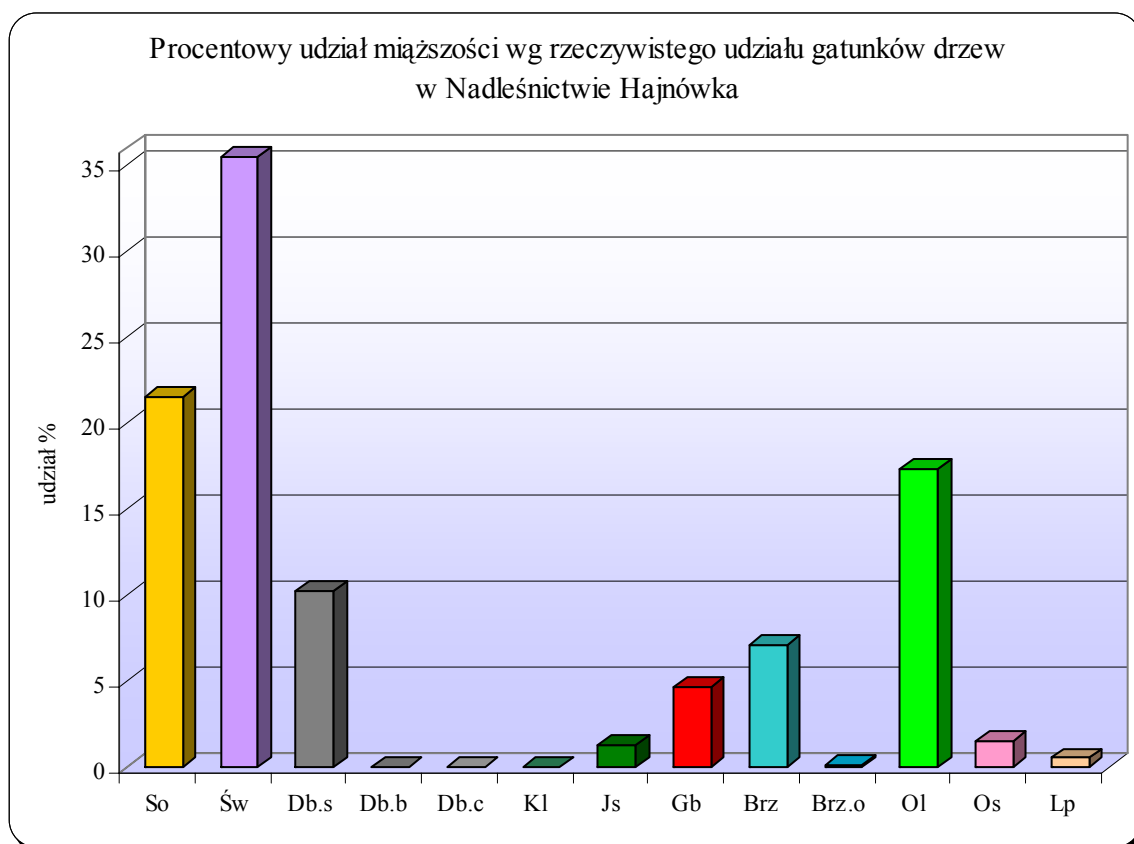

W stosunku do poprzedniej rewizji największe zmiany miąższości gatunków panujących zanotowano w drzewostanach z panującym świerkiem (wzrost miąższości o 330586 m³). Skorelowane jest to ze wzrostem powierzchni wydzieliń świerkowych.

1.5.4. Struktura miąższościowa wg rzeczywistego udziału gatunków drzew

Zestawienie 48. Struktura miąższościowa wg rzeczywistego udziału gatunków drzew (grunty zalesione)

Gatunek	Obwód						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		Hajnówka	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
So	248005	12,67	301665	18,15	742505	31,19	1292175	21,54
Św	818460	41,82	544210	32,74	770890	32,39	2133560	35,57
Db.s	297955	15,22	121180	7,29	195740	8,22	614875	10,25
Db.b	1930	0,10					1930	0,03
Db.c	40	0,00					40	0,00
Kl	1505	0,08	1805	0,11	120	0,01	3430	0,06
Js	28250	1,44	38175	2,30	8355	0,35	74780	1,25
Gb	132735	6,78	61815	3,72	87130	3,66	281680	4,69
Brz	139025	7,10	121655	7,32	165500	6,95	426180	7,10
Brz.o	645	0,03	4175	0,25	3220	0,14	8040	0,13
Ol	228655	11,68	439845	26,46	370965	15,58	1039465	17,32
Os	39880	2,04	15605	0,94	35960	1,51	91445	1,52
Lp	20425	1,04	12030	0,72	45	0,00	32500	0,54
Razem	1957510	100,00	1662160	100,00	2380430	100,00	6000100	100,00

W tabeli miąższościowej wg rzeczywistego udziału gatunków nie jest ujęta masa przestoi na gruntach zalesionych stąd różnice z tabelą wg gatunków panujących.

1.5.5. Spodziewany bieżący przyrost roczny (tablicowy) wg gatunków panujących

Syntetyczne zestawienie spodziewanego bieżącego przyrostu rocznego według gatunków panujących, przedstawiono w zestawieniu 49. Jak wynika z poniższych danych, najwyższy spodziewany przyrost bieżący w nadleśnictwie wykazują drzewostany sosnowe, które dają 33,44% spodziewanego bieżącego przyrostu rocznego. Tuż za nimi plasują się drzewostany świerkowe (32,19%).

Uwzględniając podział na klasy wieku, najwyższy przyrost bieżący spodziewany jest w nadleśnictwie w drzewostanach Va klasy wieku – 20915 m³/rok (17,05%).

Przeciętny spodziewany bieżący przyrost roczny tablicowy drzewostanów na 1ha wynosi w obrębie Hajnówka 6,37 m³, w obrębie Leśna 6,35 m³, w obrębie Starzyna 7,45 m³ oraz w Nadleśnictwie Hajnówka 6,80 m³.

Zestawienie 49. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących

Gatunek	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		m ³	%
	m ³	%	m ³	%	m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
So	6340	17,86	9200	27,73	25490	47,22	41030	33,44
Św	14635	41,24	10300	31,03	14540	26,94	39475	32,19
Db.s	5805	16,36	2035	6,13	3120	5,78	10960	8,94
Db.b	35	0,10	-	-	-	-	35	0,03
Js	140	0,39	100	0,30	-	-	240	0,2
Gb	445	1,25	295	0,89	535	0,99	1275	1,04
Brz	3405	9,59	2560	7,72	3040	5,63	9005	7,34
Brz.o	10	0,03	165	0,50	100	0,19	275	0,22
Ol	4300	12,12	8235	24,82	6890	12,77	19425	15,84
Os	170	0,48	95	0,29	260	0,48	525	0,43
Lp	205	0,58	195	0,59	-	-	400	0,33
Razem	35490	100,00	33180	100,00	53975	100,00	122645	100,00

1.5.6. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów

Łącznie w nadleśnictwie zainwentaryzowano szkody na powierzchni 4709,46 ha (powierzchnia całkowita), co stanowi 24,44% powierzchni leśnej zalesionej. Przeważającą część, bo aż 63,35%, stanowią drzewostany uszkodzone w stopniu I (od 11 do 25% uszkodzeń). Drzewostany uszkodzone w stopniu III (powyżej 60% uszkodzeń) występują sporadycznie (0,85%). Największą powierzchnię uszkodzeń stanowią szkody od zwierzyny i grzybów.

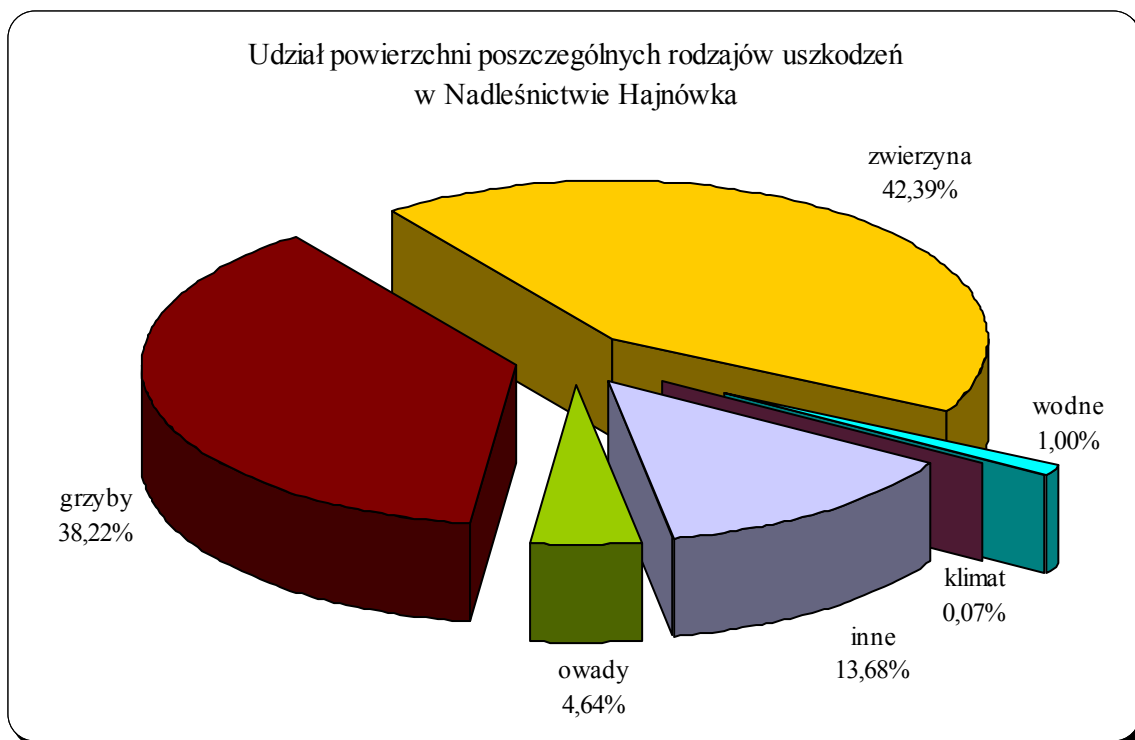
Zestawienie 50. Wykaz uszkodzeń w nadleśnictwie

Rodzaj uszkodzeń	Obręb, Nadleśnictwo	Stopień uszkodzenia				Łącznie
		0	1	2	3	
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Owady	Hajnówka	2,14	60,80	11,64	-	74,58
	Leśna	-	59,56	-	-	59,56
	Starzyna	13,56	70,18	1,74	-	85,48
	Nadl. Hajnówka	15,7	190,54	13,38	-	219,62
Grzyby	Hajnówka	141,28	390,70	23,89	-	555,87
	Leśna	-	248,46	113,31	-	361,77
	Starzyna	260,34	570,88	30,09	7,52	890,27
	Nadl. Hajnówka	401,62	1210,04	167,29	7,52	1807,91
Zwierzyna	Hajnówka	188,72	524,91	196,87	6,33	916,83
	Leśna	-	257,58	98,56	-	356,14
	Starzyna	89,51	516,21	125,87	1,03	732,62
	Nadl. Hajnówka	278,23	1298,70	421,30	7,36	2005,59
Wodne	Hajnówka	-	-	4,98	-	4,98
	Leśna	-	19,92	19,78	-	39,70
	Starzyna	1,22	1,51	-	-	2,73
	Nadl. Hajnówka	1,22	21,43	24,76	-	47,41
Klimat	Hajnówka	-	-	-	-	-
	Leśna	-	-	-	-	-
	Starzyna	-	3,47	-	-	3,47
	Nadl. Hajnówka	-	3,47	-	-	3,47
Inne	Hajnówka	78,68	56,85	7,52	-	143,05
	Leśna	111,89	116,30	56,04	6,43	290,66
	Starzyna	34,96	86,15	75,84	16,24	213,19
	Nadl. Hajnówka	225,53	259,30	139,40	22,67	646,90
Razem obręby	Hajnówka	410,82	1033,26	244,90	6,33	1695,31
	Leśna	111,89	701,82	287,69	6,43	1107,83
	Starzyna	399,59	1248,40	233,54	24,79	1906,32
Łącznie Nadleśnictwo	x	922,30	2983,48	766,13	37,55	4709,46
	<i>Orientacyjna powierzchnia zredukowana¹</i>	46,12	537,03	329,44	30,04	942,63

¹ Orientacyjna powierzchnia zredukowana:

przyjęto jako średnie następujące procenty uszkodzeń dla poszczególnych stopni:

„0” – 5%, „1” – 18%, „2” – 43%, „3” – 80%

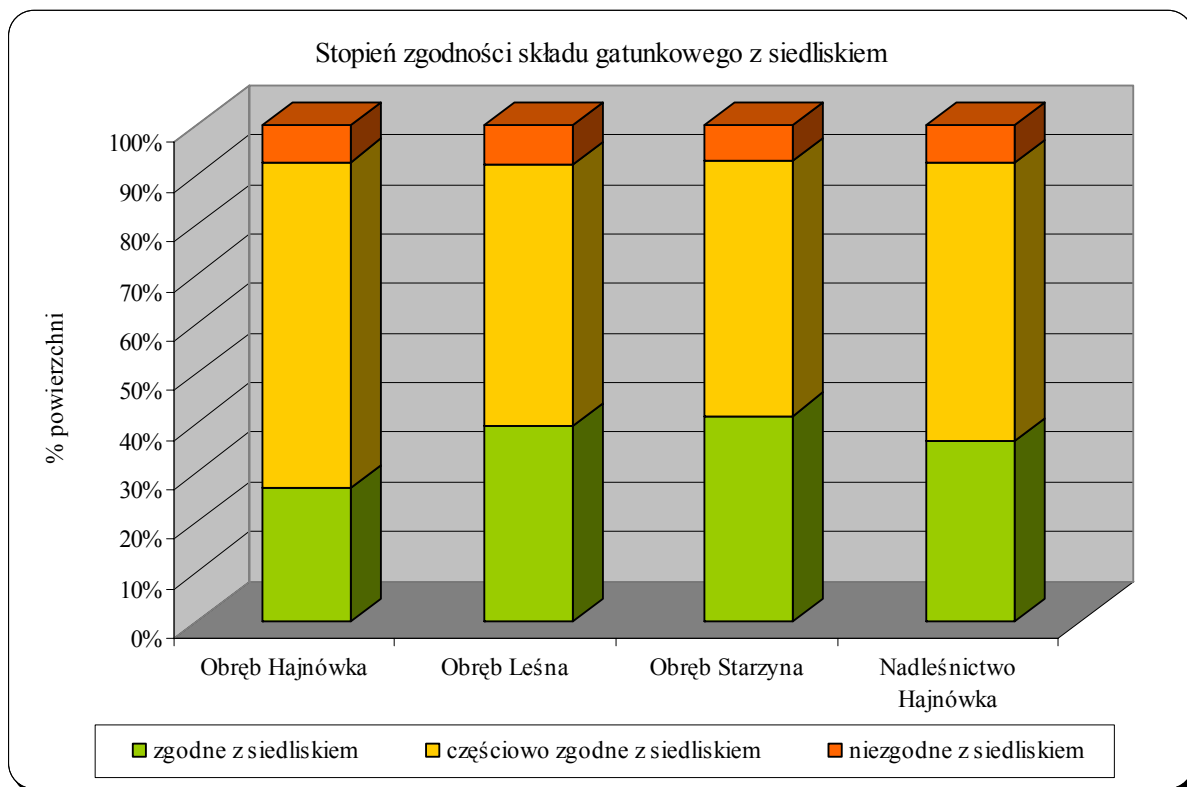

1.5.7. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Oceny stopnia zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem (a w zasadzie z przyjętym typem gospodarczym drzewostanu) dokonano na podstawie kryteriów zamieszczonych w Instrukcji urządzania lasu.

Zestawienie 51. Powierzchnia drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem

Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	Obręb						Nadleśnictwo Hajnówka	
	Hajnówka		Leśna		Starzyna		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Drzewostany:								
- zgodne z siedliskiem	1494,19	26,80	2063,42	39,49	3005,09	41,49	6562,70	36,38
- częściowo zgodne z siedliskiem	3673,41	65,90	2744,20	52,53	3728,02	51,47	10145,63	56,23
- niezgodne z siedliskiem	406,68	7,30	416,92	7,98	510,16	7,04	1333,76	7,39
Razem pow. leśna zalesiona	5574,28	100,00	5224,54	100,00	7243,27	100,00	18042,09	100,00

Drzewostany niezgodne z siedliskiem występują w Nadleśnictwie Hajnówka na 7,39% powierzchni leśnej zalesionej (1333,76 ha). Drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem występują na znacznym areale (10145,63 ha), zajmując 56,23% powierzchni. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują łącznie 36,38% powierzchni (6562,70 ha).

1.5.8. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Ocenę jakości hodowlanej i technicznej przeprowadzono w czterech grupach:

- uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych (na podstawie tabeli XI),
- uprawy i młodniki po rębniach złożonych oraz odnowienia podokapowe (na podstawie tabeli XII),
- młodniki i starsze drzewostany,
- jakość techniczna gatunków w drzewostanach projektowanych do odnowienia oraz drzewostanach w KO.

1.5.8.1. Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w obrębie Hajnówka

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mn.	
powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BMŚW	0,30										0,30
LMŚW					1,55						1,55
LŚW	1,11										1,11
Ogółem	1,41				1,55						2,96

Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w obrębie Leśna

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mn.	
powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
LW	0,92										0,92
LŚW					1,61						1,61
Ogółem	0,92				1,61						2,53

Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w obrębie Starzyna

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mn.	
powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BŚW	0,01										0,01
BMŚW	2,82										2,82
LMŚW	0,28			0,31	0,44						1,03
LMW							0,38				0,38
LW						1,02					1,02
Ogółem	3,11			0,31	0,44	1,02	0,38				5,26

Tabela nr XI. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w Nadleśnictwie Hajnówka

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat										Uprawy przepadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
	przy zadrzewieniu											
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mn.		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BŚW	0,01										0,01	
BMŚW	3,12										3,12	
LMŚW	0,28			0,31	1,99						2,58	
LMW	0,92						0,38				1,30	
LŚW	1,11					1,61					2,72	
LW							1,02				1,02	
Ogółem	5,44			0,31	3,60	1,02	0,38				10,75	

Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych, zgodnie z tabelą nr XI, zajmują w nadleśnictwie powierzchnię 10,75 ha, w tym w obrębie Hajnówka – 2,96 ha, obrębie Leśna 2,53 ha i w obrębie Starzyna – 5,26 ha. Uprawy zgodne ze składem gatunkowym zajmują powierzchnię 5,44 ha, co stanowi 50,60% wszystkich upraw. Uprawy częściowo zgodne zajmują 4,93 ha (45,86%), a niezgodne z pożądanym składem 0,38 ha (3,54%) upraw nadleśnictwa.

Największą powierzchnię (6,13 ha) zajmują uprawy o zadrzewieniu z przedziału 1,0-0,9. Jest to 57,02% łącznej powierzchni omawianej kategorii drzewostanów. Uprawy o zadrzewieniu mieszczącym się w przedziale 0,8-0,7 zajmują 3,60 ha (33,49%). Tylko 1,02 ha powierzchni upraw (9,49%) wykazuje najniższe zadrzewienie z przedziału 0,6-0,5. Uprawy przepadłe (o zadrzewieniu 0,4 i niższym) w omawianym obiekcie nie występują.

Jak wynika z powyższego opisu, uprawy i młodniki na powierzchniach otwartych są w Nadleśnictwie Hajnówka dość dobrze dostosowane do siedliska i osiągają dobry czynnik zadrzewienia. Są to jednak drzewostany wyjątkowo narażone na wszelkiego rodzaju zagrożenia (szczególnie od zwierzyny) i wymagają szczególnej pielęgnacji.

1.5.8.2. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych oraz odnowienia podokapowe

Tabela nr XII. Ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych w obrębie Hajnówka

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6
KO	LMŚW	DB.S	99,12	43,1	22
	LMW	DB.S	39,60	41,8	32
	LMW	ŚW	1,99	60,0	22
	LŚW	DB.S	229,06	40,8	22
	LŚW	GB	0,91	60,0	12
	LW	DB.S	3,97	34,6	32
Razem			374,65	41,6	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	LMW	ŚW	7,70	90,0	32
Razem			7,70	90,0	32
Ogółem			382,35	42,6	22

Tabela nr XII. Ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych w obrębie Leśna

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6
KO	BMŚW	DB.S	3,82	60,0	22
	BMŚW	ŚW	8,61	47,3	11
	BMW	ŚW	4,63	40,0	12
	LMŚW	DB.S	32,62	37,5	22
	LMW	DB.S	3,42	80,0	12
	LŚW	DB.S	129,23	36,9	21
	LW	DB.S	4,93	30,0	22
Razem			187,26	38,6	21
Ogółem			187,26	38,6	21

Tabela nr XII. Ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych w obrębie Starzyna

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6
KO	BMŚW	DB.S	0,82	40,0	22
	BMW	DB.S	3,95	40,0	22
	BMW	ŚW	2,32	80,0	21
	LMŚW	DB.S	38,17	41,9	21
	LMŚW	ŚW	1,56	70,0	22
	LMW	DB.S	13,87	40,3	21
	LMW	GB	10,02	50,0	12
	LMW	ŚW	9,43	30,0	21
	LŚW	DB.S	81,01	38,6	21
	LW	DB.S	28,96	33,7	22
	LW	KL	12,67	50,0	12
	Razem			202,78	40,3
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	LŚW	DB.S	12,15	100,0	21
Razem			12,15	100,0	21
Ogółem			214,93	43,7	21

Tabela nr XII. Ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych w Nadleśnictwie Hajnówka

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6
KO	BMŚW	DB.S	4,64	56,5	22
	BMŚW	ŚW	8,61	47,3	11
	BMW	DB.S	3,95	40,0	22
	BMW	ŚW	6,95	53,4	11
	LMŚW	DB.S	169,91	41,7	22
	LMŚW	ŚW	1,56	70,0	22
	LMW	DB.S	56,89	43,8	22
	LMW	GB	10,02	50,0	12
	LMW	ŚW	11,42	35,2	21
	LŚW	DB.S	439,30	39,2	22
	LŚW	GB	0,91	60,0	12
	LW	DB.S	37,86	33,3	22
	LW	KL	12,67	50,0	12
	Razem			764,69	40,5
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	LMW	ŚW	7,70	90,0	32
	LŚW	DB.S	12,15	100,0	21
Razem			19,85	96,1	21
Ogółem			784,54	41,9	22

Odnowienia podokapowe występują w drzewostanach w klasie odnowienia oraz w uprawach i młodnikach po rębniach złożonych. Ich łączna powierzchnia manipulacyjna wynosi 764,69 ha w KO i 19,85 w uprawach i młodnikach. Głównym gatunkiem w odnowieniach podokapowych jest dąb (712,55 ha). Czasami do warstwy tej zaliczamy też dobry jakościowo podrost, nalot a niekiedy podrost o charakterze drugiego piętra na przestrzeniach międzygniazdowych. Przeciętny procent pokrycia (zadrzewienia) młodego pokolenia upraw podokapowych wynosi w obrębie Hajnówka 41,6%, obrębie Leśna 38,6% oraz w obrębie Starzyna 40,3%. Natomiast przeciętny procent pokrycia w uprawach i młodnikach po rębniach złożonych w obrębie Hajnówka wynosi 90%, a Starzyna 100%. W omawianym obiekcie przeważają odnowienia o jakości hodowlanej 22.

1.5.8.3. Młodniki i starsze drzewostany

Młodniki i drzewostany, dla których w trakcie prac taksacyjnych określono wskaźnik jakości hodowlanej, zajmują w nadleśnictwie powierzchnię 15797,81 ha, z czego na obręb Hajnówka przypada 4697,86 ha, na obręb Leśna 4698,18 ha a na obręb Starzyna 6401,77 ha. Drzewostany najwyższej jakości hodowlanej (wskaźnik 11, 12 lub 21) zajmują w obrębie Hajnówka powierzchnię 3231,56 ha, w obrębie Leśna 2720,00, a w obrębie Starzyna 4721,90 ha, co stanowi odpowiednio 68,79%, 57,89% i 73,76% powierzchni drzewostanów danego obrębu. Drzewostany o najgorszej jakości hodowlanej (wskaźnik 34, 43 lub 44) występują w obrębie Hajnówka na powierzchni 1,76 ha, co stanowi 0,04% oraz w obrębie Starzyna na powierzchni 2,71 ha (0,04%).

Zestawienie 52. Jakość hodowlana w młodnikach i młodszych drzewostanach

Jakość hodowlana	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
11	955,02	985,52	1771,08	3711,62
12	2118,38	1495,45	2530,60	6144,43
13	193,34	49,18	87,68	330,20
14	-	-	-	
21	158,16	239,03	420,22	817,41
22	1090,67	1599,58	1426,93	4117,18
23	74,20	157,59	46,71	278,50
24	-	-	-	
31	13,54	14,89	18,52	46,95
32	87,25	154,54	71,68	313,47
33	-	2,40	7,60	10,00
34	-	-	-	

Jakość hodowlana	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
41	-	-	-	
42	5,54	-	18,04	23,58
43	1,76	-	2,71	4,47
44	-	-	-	
Łącznie	4697,86	4698,18	6401,77	15797,81

1.5.8.4. Jakość techniczna gatunków w drzewostanach

Główne gatunki w drzewostanach Nadleśnictwa Hajnówka osiągają przeważnie jakość techniczną wyrażoną wskaźnikiem 2 (1429,70 ha, co stanowi 63,70% drzewostanów w których określono jakość techniczną). Rzadziej jest to wskaźnik 1 lub 3, odpowiednio 29,69% i 4,25%. Stosunkowo niewielką powierzchnię zajmują drzewostany z jakością techniczną 4 (52,96 ha co stanowi 2,36% drzewostanów, w których określono jakość techniczną). W większości są to drzewostany grabowe.

Zestawienie 53. Jakość techniczna gatunków głównych w drzewostanach nadleśnictwa

Jakość techniczna	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
1	407,79	59,00	199,54	666,33
2	434,27	402,35	593,08	1429,70
3	15,00	38,48	41,81	95,29
4	19,36	26,53	7,07	52,96
Łącznie	876,42	526,36	841,50	2244,28

1.5.9. Charakterystyka powierzchni leśnej nie zalesionej

Zestawienie 54. Powierzchnia leśna nie zalesiona

Rodzaj powierzchni	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Halizny	-	-	1,02	1,02
Płazowiny	0,61	-	7,37	7,98
Poletka łowieckie	4,30	3,60	-	7,90
Grunty do naturalnej sukcesji	2,15	31,56	4,54	38,25
Ogółem	7,06	35,16	12,93	55,15

Jedyna halizna występuje w oddz.: 699Dr obrębu Starzyna i nie została przewidziana do uproduktywnienia. Położona jest w rezerwacie przyrody „Starzyna” nie posiadającego aktualnego Planu ochrony rezerwatu. Powstała w wyniku wydzielania się posuszu świerkowego. Nadleśnictwo nie uzyskało zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody oraz RDOŚ na odnowienie tej powierzchni.

Lokalizacja występujących w nadleśnictwie płazowin przedstawia się następująco:

- w obrębie Hajnówka – w oddz.: 443Ba;
- w obrębie Starzyna – w oddz.: 572Ao; 572Bh; 698Bm; 699Cj; 700Cg; 730Ah.

Wymienione płazowiny podobnie jak halizna położone są w rezerwach nie posiadających aktualnego Planu i nie zostały przewidziane do uproduktywnienia. Również powstały w wyniku wydzielania się posuszu świerkowego, a nadleśnictwo nie uzyskało zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody oraz RDOŚ na ich odnowienie.

Lokalizacja występujących w nadleśnictwie poletek łowieckich przedstawia się następująco:

- w obrębie Hajnówka – w oddz.: 210Eh; 244Di; 390Cc; 391Ci;
- w obrębie Leśna – w oddz.: 414Dg; 467Af; 467Ca; 468Eb.

Poletka łowieckie występujące w omawianym obiekcie zostały pozostawione bez wskazań gospodarczych, tak aby nadleśnictwo samo mogło zdecydować o sposobie ich zagospodarowania.

Lokalizacja gruntów do naturalnej sukcesji przedstawia się następująco:

- w obrębie Hajnówka – w oddz.: 210Bn; 275Dj; 276Ck; 359Ch; 386Bj;
- w obrębie Leśna – w oddz.: 410Ed,j; 410Ff; 212Bo; 413Cg; 435Cd; 439Dh; 462Dc,d; 485Af; 485Bc;
- w obrębie Starzyna – w oddz.: 535Ag; 572Ci; 599Aa.

Grunty te nie kwalifikują się do uproduktywnienia ze względu na trudności w odnowieniu, spowodowane głównie trudnymi warunkami siedliskowymi. Wszystkie grunty do naturalnej sukcesji występujące w nadleśnictwie zostały pozostawione bez wskazań gospodarczych.

Powierzchnia leśna nie zalesiona w omawianym obiekcie wynosi łącznie 55,15 ha, co stanowi 0,30% powierzchni leśnej.

1.5.10. Prezentacja zmian stanu zasobów drzewnych

Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię leśną i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu, przedstawiono w tabeli nr XIII zamieszczonej w Referacie Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka na Naradę Techniczno-Gospodarczą.

2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ W MINIONYM OKRESIE

W rozdziale tym zostały zawarte kopie następujących dokumentów:

1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka na Naradę Techniczno - Gospodarczą
2. Koreferat Inspektora Lasów Państwowych na Naradę Techniczno - Gospodarczą
3. Koreferat kierownika brygady urządzania lasu na Naradę Techniczno - Gospodarczą
4. Ocena gospodarki przeszłej Nadleśnictwa Hajnówka dokonana na NTG przez Dyrektora RDLP w Białymstoku w dniu 17.listopada 2011 roku.

**LEŚNY KOMPLEKS PROMOCYJNY
PUSZCZA BIAŁOWESKA
NADLEŚNICTWO HAJNÓWKA**

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA
W SPRAWIE ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ W OKRESIE
OBOWIĄZYWANIA PLANU URZĄDZANIA LASU
NA LATA 2002-2011.**

Hajnówka, wrzesień 2011

1. STAN POSIADANIA I STAN GRANIC

Ogólna powierzchnia nadleśnictwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2011r. wynosi 19655,9839 ha, i jest mniejsza o 9,1361 ha w stosunku do powierzchni wg stanu na dzień 31.12.2001r. Zmiany powierzchniowe w nadleśnictwie i obrębach w stosunku do IV rewizji przedstawia zestawienie tabelaryczne.

Zestawienie 2.

Obręb	Pow. na 01.01.2002r.		Razem 01.01.2002r.	Pow. na 31.12.2011r.		Razem 31.12.2011r.	Przybyło/ Ubyło
	Leśna	Nieleśna		Leśna	Nieleśna		
N-ctwo Hajnówka	18467,29	1197,83	19665,12	18553,61	1102,38	19655,98	-9,14
Obręb Hajnówka	5693,20	234,28	5927,48	5747,16	174,89	5922,05	-5,43
Obręb Leśna	5361,80	507,58	5869,38	5368,82	498,31	5867,13	-2,25
Obręb Starzyna	7412,29	455,97	7868,26	7437,62	429,18	7866,80	-1,46

W trakcie obowiązywania ostatniego Planu Urządzania Lasu powierzchnia nadleśnictwa zmalała o 9,14 ha. Zmiany w stanie posiadania wynikły z następujących przyczyn:

- 1) Sprzedaż osad pracowniczych z gruntem 7,78 ha,
- 2) Wymiana gruntów (-)3,95 ha (+) 2,59 ha,

Dokumentacja w/w zmian znajduje się w aktach nadleśnictwa.

Wykaz rozbieżności w klasyfikacji gruntów przedstawionych przez BULiGL i decyzję nadleśniczego w tej sprawie przedstawia poniższe zestawienie:

Obręb Hajnówka

Adres leśny	Adres administracyjny	Nr działki	Użytek wg SILP	propozycja BULiGL	Decyzja Nadleśniczego
01-14-1-01-209B -p -00	20-05-062-0009	245/1	Ls	Ps	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-01-210B -g -00	20-05-062-0009	246/9	Ps	D-STAN	przeklasyfikować
01-14-1-01-210D -b -00	20-05-062-0009	246/3	Ps	D-STAN	przeklasyfikować
01-14-1-01-210E -b -00	20-05-062-0009	245/20	Ps	S-PS	przeklasyfikować
01-14-1-01-210E -f -00	20-05-062-0009	245/1	Ls	PS	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-01-214D -i -00	20-05-062-0009	297/1	Ps	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-01-214D -j -00	20-05-062-0009	299/1	Ps	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-01-214D -k -00	20-05-062-0009	294	Ps	D-STAN	przeklasyfikować
01-14-1-02-275A -b -00	20-05-062-0009	385/1	Ps	D-STAN	nie przeklasyfikowywać

01-14-1-02-275A -j -00	20-05-062-0009	385/1	Ls	PS	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-02-275A -k -00	20-05-062-0009	385/1	Ps	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-02-275A -i -00	20-05-062-0009	385/1	Ls	PS	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-03-329A -k -00	20-05-011-0001	515/80	B-R	ZAB INNE	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-03-329D -bx -00	20-05-011-0001	2698/19	Ls	ZAB INNE	nie przeklasyfikowywać
01-14-1-03-329D -dx -00	20-05-011-0001	2698/12	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać

Obręb leśna

Adres leśny	Adr. administracyjny	Nr działki	Użytek wg SILP	propozycja BULIGL	Decyzja Nadleśniczego
01-14-2-05-382C -r -00	20-05-011-0004	1075	W	ROWY	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-382D -g -00	20-05-011-0004	1166	Ps	BAGNO	przeklasyfikować
01-14-2-05-382D -hx -00	20-05-011-0004	1166	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-382D -ix -00	20-05-011-0004	1166	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-382D -s -00	20-05-011-0004	1166	Lz-Ps	BAGNO	przeklasyfikować
01-14-2-05-384A -h -00	20-05-062-0027	566	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-384A -i -00	20-05-062-0027	566	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-384C -l -00	20-05-062-0027	569/7	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-384C -m -00	20-05-062-0027	569/6	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać
01-14-2-05-410A -g -00	20-05-062-0007	49/1	R	B-R	nie przeklasyfikowywać (brak zabudowań)
01-14-2-05-413A -bx -00	20-05-062-0027	583/10	Ps	DROGI L	przeklasyfikować
01-14-2-09-541C -s -00	20-05-062-0027	806	E-N	PL łOW-PS	nie przeklasyfikowywać

Obręb Starzyna

Adres leśny	Adr. administracyjny	Nr działki	Użytek wg SILP	propozycja BULIGL	Decyzja Nadleśniczego
01-14-3-11-573D -w -00	20-05-062-0027	1006	N	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-3-11-573D -x -00	20-05-062-0027	1306	N	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-3-11-573D -y -00	20-05-062-0027	1009/1	N	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-3-11-573D -z -00	20-05-062-0027	1307	N	D-STAN	nie przeklasyfikowywać
01-14-3-11-599A -h -00	20-05-062-0027	1148	Wp	STAW RYB	nie przeklasyfikowywać

01-14-3-14-694B -a -00	20-05-062-0014	73	E-N	E-Ps	Przeklasyfikować jedynie 1,07+1,22ha
01-14-3-14-694B -h -00	20-05-062-0014	73	E-PS	E-N	Przeklasyfikować jedynie 3,94 ha
01-14-3-14-731 -z -00	20-05-062-0006	100	W	ROWY W	nie przeklasyfikowywać

Granice nadleśnictwa są wyraźne, utrwalone gruntowymi słupami i zakopanymi pod nimi znakami podziemnymi. Pierwszy pomiar geodezyjno - rozgraniczający dokonano w 1957 r. Pomiary uzupełniające wykonywano sukcesywnie co 10 lat przed kolejnymi rewizjami urządzania lasu. Ostatni pomiar uzupełniający wykonano w 2001 r., w ramach stałej obsługi geodezyjnej przez geodetę inż. Jerzego Daniewicza, a na obszarze objętym tzw. Kontraktem dla Puszczy Białowieskiej przez BULiGL Oddział w Białymstoku.

Zestawienie 3.

Lokalizacja gruntów obcych w enklawach

Lp.	Obręb	Wieś	Lokalizacja /oddział /
1	Hajnówka	Lipiny	209 B, 210 B, 214 D, 275 B, 275D, 276 C, 307 A, 307 B, 306 B
2	Leśna	Wygoda Wierzchowskie	485 C 438 A
3	Starzyna	Piaski Długi Bród Wiluki Długi Bród Wygon Klakowo Wygon	594 AB, 566 CD, 567 C, 595 A 627 AB 692 B, 692 D, 693 A, 693 C, 725 A 628 ABCD 726 B, 727 A, 727 B, 732, 733, 734 732, 733 573 ACD

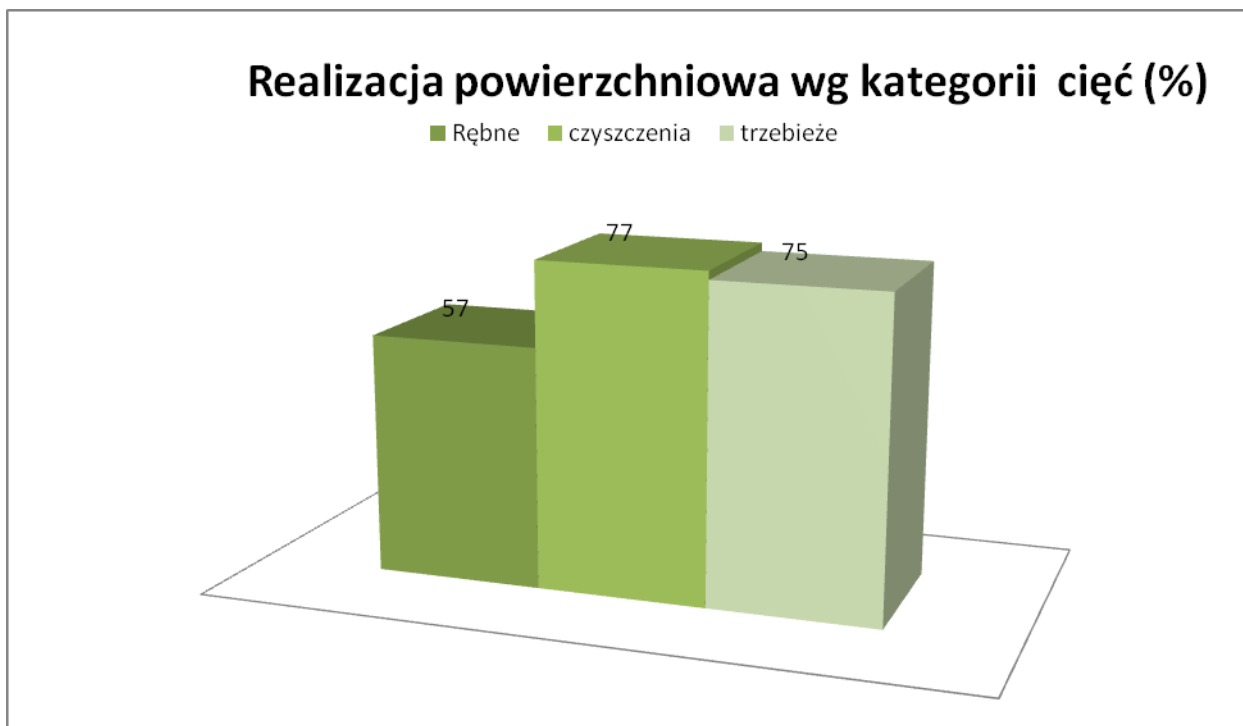
2. PORÓWNANIE ZAPLANOWANYCH ZADAŃ GOSPODACZYCH ZA UBIEGŁE 10-LECIE I ICH REALIZACJA NA PODSTAWIE WYKONANIA ZA 9 LAT I PLANU ROKU 10-TEGO

2a.W zakresie cięć rębnych i pielęgnacyjnych.

Tabela IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem.

Nadleśnictwo Hajnówka

Rok kalendarzowy	Użytki										
	Rębne				Przedrębne						Ogółem
	ha	m ³	Przygodne m ³	Razem m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m ³	ha	m ³			m ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2002	113,92	5604,63	1719,78	7324,41	62,24	152,69	847,84	19395,59	11593,61	31141,89	38466,30
2003	138,22	5979,88	2315,96	8295,84	66,62	289,60	740,95	21421,91	16865,18	38576,69	46872,53
2004	144,13	7336,56	1636,96	8869,39	95,19	387,60	903,49	22410,96	11225,74	34024,30	42997,82
2005	51,89	2698,17	1132,68	3830,85	85,62	344,52	1226,30	29861,55	8296,24	38502,31	42333,16
2006	65,54	3602,76	1441,32	4962,17	53,33	124,11	1125,36	27190,76	10064,03	37378,90	42422,98
2007	84,40	5705,59	1285,04	6988,42	57,45	232,71	1085,68	23820,16	12114,93	36167,80	43158,43
2008	89,49	5912,27	2122,62	8034,89	38,19	157,31	1010,31	22502,70	11073,84	33733,85	41768,74
2009	112,38	8231,97	1801,58	10033,55	33,09	141,99	1161,01	26728,95	7405,38	34276,32	44309,87
2010	112,73	6586,87	1251,58	7838,45	24,12	148,53	780,58	19928,92	5339,54	25416,99	33255,44
2011	9,17	636,00	1673,00	2309,00	8,30	122,00	215,28	3716,00	6053,00	9891,00	12200,00
Razem	921,87	52294,70	16380,52	68486,97	524,15	2101,06	9096,80	216977,50	100031,49	319110,05	387785,27
Przec. rocznie	92,19	5229,47	1638,06	6848,70	52,42	210,11	909,68	21697,75	10003,15	31911,01	38778,53
Roczny etat za okres ubiegły	163,56	11391,30	-	11391,30	68,46	219,40	1212,07	38380,30	-	38599,70	49991,00
% wyk	57	46	-	60	77	96	75	57	-	83	78

Realizacja masowa wg kategorii cięć (%)

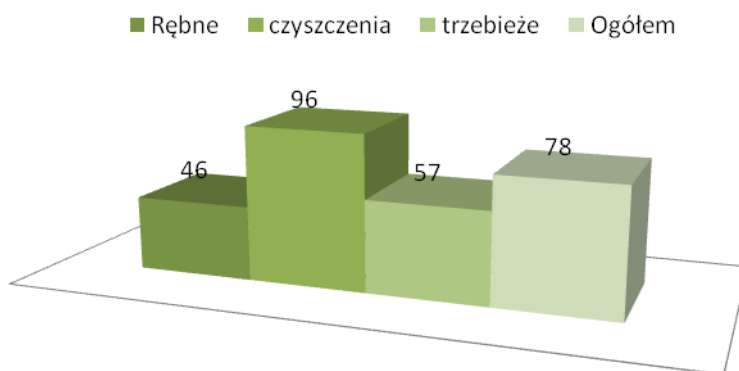

Tabela IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem

Obręb Hajnówka

Rok kalenda rzowy	Użytki										
	Rębne				Przedrębne						Ogółem
	Ha	m ³	Przygodne m ³	Razem m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m ³	ha	m ³			m ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2002	47,42	2618,05	1022,62	3640,67	39,49	125,60	211,01	5185,90	5335,62	10647,12	14287,79
2003	44,20	1668,35	682,41	2350,76	20,34	133,48	229,98	8617,75	8128,60	16879,83	19230,59
2004	43,53	2344,06	695,66	3039,72	34,05	152,04	299,37	8442,40	4339,05	12933,49	15973,21
2005	33,22	1701,52	527,06	2228,58	23,99	108,59	325,89	9142,42	3199,45	12450,46	14679,04
2006	40,72	1873,54	471,82	2345,36	13,50	43,00	349,31	8523,72	3511,67	12078,39	14423,75
2007	44,86	3316,69	458,21	3774,90	10,08	54,03	325,91	7640,81	4091,82	11786,66	15561,56
2008	53,68	3634,76	695,89	4330,65	6,36	38,23	283,11	6493,89	3645,60	10177,72	14508,37
2009	81,42	6285,65	674,15	6959,80	4,35	15,10	298,97	7792,76	2443,21	10251,07	17210,87
2010	47,56	3254,99	553,76	3808,75	1,50	17,15	275,67	7431,40	1061,50	8510,05	12318,80
2011*	4,26	310,00	797,00	1107,00	-	-	52,93	951,00	1922,00	2873,00	3980,00
Razem	440,87	27007,61	6578,58	33586,19	153,66	687,22	2652,15	70222,05	37678,52	108587,79	142173,98
Przec. rocznie	44,09	2700,76	657,86	3358,62	15,37	68,72	265,22	7022,21	3767,85	10858,78	14217,40
Roczny etety za okres ubiegły	67,38	5136,70	-	5136,70	16,68	41,60	342,37	10000,60	-	10042,20	15178,90
% wyk	65,44	52,58	-	65,39	92,15	165,20	77,47	70,22	-	108,14	93,67

*Plan

Tabela IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem.

Obręb Leśna

Rok kalend arzewy	Użytki										
	Rębne				Przedrębne						Ogółem
	Ha	m ³	Przygodne m ³	Razem m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m ³	ha	m ³			m ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2002	31,24	1248,45	382,75	1631,20	11,44	12,35	244,38	5531,80	1803,46	7347,61	8978,81
2003	61,94	2795,74	443,29	3239,03	14,91	51,62	143,42	3585,05	3485,97	7122,64	10361,67
2004	58,52	22828,85	207,96	3036,81	21,61	157,70	208,03	4777,50	2170,79	7105,99	10142,80
2005	14,41	547,48	282,16	829,64	15,50	146,65	323,17	7238,38	2247,80	9632,83	10462,47
2006	-	47,38	565,97	613,35	8,12	52,15	199,78	4964,16	3902,26	8918,57	9531,92
2007	27,08	1134,87	386,47	1521,34	15,67	113,57	245,20	5265,22	2973,57	8352,36	9873,70
2008	27,75	1360,73	486,91	1847,64	1,14	10,59	241,47	4436,98	2779,20	7226,77	9074,41
2009	22,75	933,83	570,48	1504,31	8,72	105,57	268,78	3702,03	2813,96	6621,56	8125,87
2010	30,99	646,07	646,74	1292,81	4,20	57,16	104,71	2873,81	2026,50	4957,47	6250,28
2011	4,91	-	440,00	440,00	-	-	2,07	47,00	1717,00	1764,00	2204,00
Razem	279,59	11543,40	4412,73	15956,13	101,31	707,36	1981,01	42421,93	25920,51	69049,80	85005,93
Przec. rocznie	27,96	1154,34	441,27	1595,61	10,13	70,74	198,10	4242,19	2592,05	6904,98	8500,59
Roczny etat za okres ubiegły	41,24	2521,10	-	2521,10	19,48	93,70	343,78	10905,60	-	10999,30	13520,40
% wyk	67,80	45,79	-	63,29	52,01	75,50	57,63	38,90	-	62,78	62,88

*Plan

Tabela IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem.

Obręb Starzyna

Rok kalenda rzewy	Użytki										
	Rębne				Przedrębne						Ogółem
	Ha	m ³	Przygodne m ³	Razem m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m ³	ha	m ³			m ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres wg lat											
2002	35,26	2542,96	314,41	2857,37	11,31	14,74	389,20	9390,51	4454,53	13859,78	16717,15
2003	32,08	1515,79	1190,26	2706,05	29,30	72,68	366,55	9073,59	5250,61	14396,88	17102,93
2004	42,08	2163,65	733,34	2896,99	31,61	66,11	393,89	9171,11	4715,90	13953,12	16850,11
2005	4,26	449,17	323,46	772,63	41,88	63,81	572,02	12948,31	2848,99	15861,11	16633,74
2006	24,82	1681,84	403,53	2085,37	28,16	12,20	571,35	13161,33	2650,10	15823,63	17909,00
2007	12,46	1254,03	440,36	1694,39	30,70	61,99	508,33	10782,13	5049,54	15893,66	17588,05
2008	8,06	916,78	939,82	1856,60	27,18	104,19	482,67	11316,57	4649,04	16069,80	17926,40
2009	8,21	950,14	556,95	1507,09	16,74	21,32	582,06	14312,56	2148,21	16482,09	17989,18
2010	34,18	2685,81	51,08	2736,89	15,63	58,41	390,83	8666,91	2251,54	10976,86	13713,75
2011	-	-	436,00	436,00	1,62	17,00	47,55	853,00	2414,00	3284,00	3720,00
Razem	201,41	13743,69	5389,21	18944,65	269,18	706,48	4463,64	104333,52	36432,46	141472,46	160605,36
Przec. rocznie	20,14	1374,37	538,92	1894,47	26,92	70,65	446,36	10433,35	3643,25	14147,25	16060,54
Roczny etat za okres ubiegły	54,93	3733,50	-	3733,50	32,30	84,10	525,91	17474,10	-	17558,20	21291,70
% wyk	36,67	36,82	-	50,75	83,35	84,01	84,88	59,71	-	80,58	75,43

*Plan

1. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu rębny.

Etat powierzchniowy użytków rębnych został zrealizowany w 57 %, w tym:

- obręb Hajnówka 65,44 %

- obręb Leśna 67,80 %
- obręb Starzyna 36,67 %

Wykonanie w/w zadań wynika z:

A / licznych ograniczeń, jakie zostały wprowadzone w trakcie realizacji planu.

a/ w wyniku powołania w 2003 r. rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej zrezygnowano z cięć rębnych na pow. 58,95 ha.

b/ wstrzymano z polecenia MŚ w 2011r. 4,23 ha w związku z weryfikacją cięć wg „zasad” prof. Wesołowskiego

B / z innych przyczyn:

a/ gatunek panujący osiągnął wiek powyżej 100 lat

b/ braku możliwości przejścia do następnego etapu cięć w rębniach złożonych w związku z dużymi szkodami wyrządzonymi przez zwierzynę leśną w odnowieniach gniazd I etapu.

Etat masowy w związku z w/w ograniczeniami został wykonany na poziomie Nadleśnictwa 60,1 %, w tym:

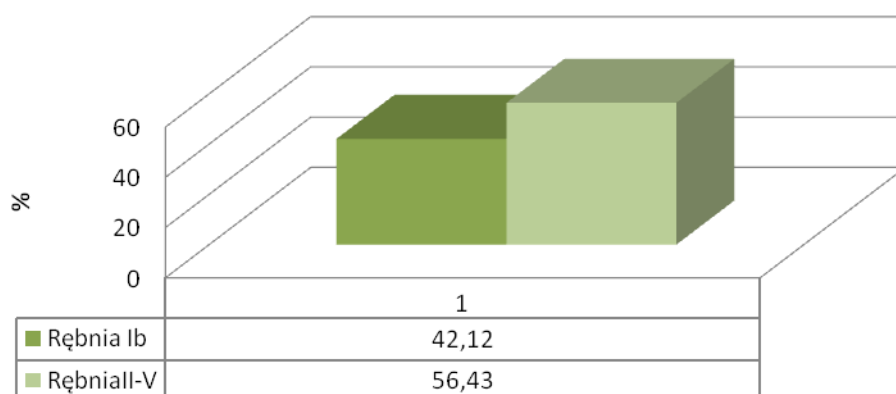
- Obręb Hajnówka - 65,39%
- Obręb Leśna - 63,29%
- Obręb Starzyna - 50,75%

Udział użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym stanowił 23,9 %, w tym obręby: Hajnówka 19,59%, Leśna 27,66%, Starzyna 28,45%

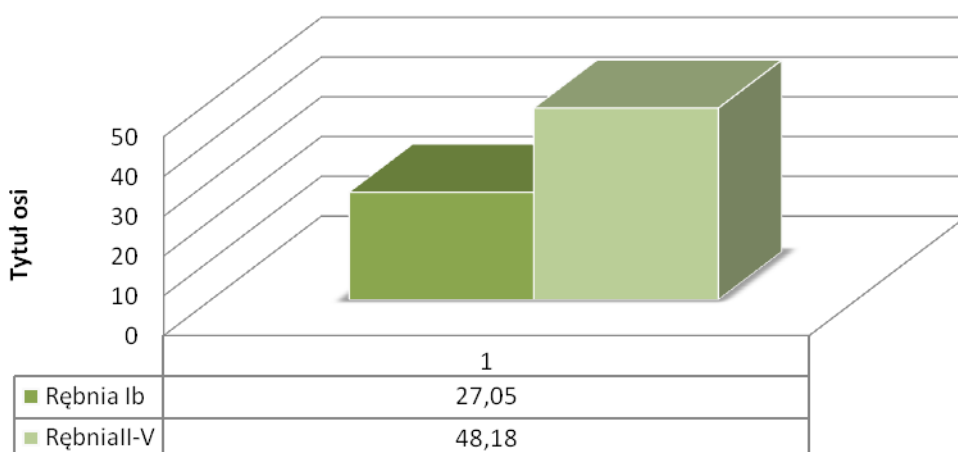
Realizację poszczególnych rębni zawiera niniejsze zestawienie:

Rębnia		Hajnówka		Leśna		Starzyna		Nadleśnictwo	
		pow.	masa	pow.	masa	pow.	masa	pow.	masa
Ib	Etat	-	-	4,10	920,0	2,31	256,0	6,41	11,26
	Wyk	-	-	-	-	2,7	304,62	2,70	304,62
	%	-	-	0	0	116,88	118,99	42,12	27,05
II-V	Etat	673,84	51364,0	408,30	24291,0	546,94	37079,0	1629,13	112737,0
	Wyk.	436,61	26712,44	274,68	11454,24	198,71	13853,34	919,17	54326,32
	%	64,75	52,0	67,27	47,15	36,32	37,36	56,43	48,18

Powierzchniowa realizacja poszczególnych rębni (%)

Mięszościowa realizacja poszczególnych rębni (%)

Na poziom realizacji cięć rębnych zupełnych (Ib) wpływ miało:

- a/ na pow. 3,18 ha zastosowano rębnię zastępczą IIIb,
- b/ na pow. 2,31 ha zaniechano cięć w związku z osiągnięciem przez gatunek panujący wieku powyżej 100 lat,
- c/ poza PUL zaliczono do wykonania Rb Ib pożarzysko na pow. 2,70 ha

Przyczyny zmian realizacji planu rębni II-V.

- a/ brak zgody WKOP, RDOŚ na realizację rębni w rezerwacie Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej – pow. 58,95 ha,

b/ wstrzymanie przez Ministerstwo Środowiska cięć planowanych na 2011 rok – pow. 4,23 ha,

c/ gatunek panujący osiągnął wiek powyżej 100 lat, bądź odnowienia z I etapu nie osiągnęły parametrów rozwojowych pozwalających na kontynuację cięć /szkody od zwierzyny/

1. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu przedrębnych.

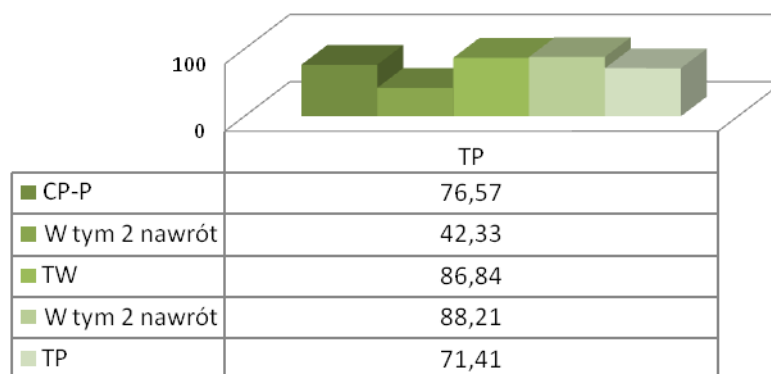
Realizacja przedrębnych ogółem

Ogółem	Hajnowka		Leśna		Starzyna		Nadlesnictwo	
	ha	m3	ha	m3	ha	m3	ha	m3
Etat	3590,48	100259	3632,01	110285	5582,15	175453	12805,24	385997
Wyk.	2775,27	108253,09	2095,79	68465,06	4461,06	133533,94	9555,57	320114,09
%	77,3	107,97	57,70	62,08	79,92	76,11	74,62	82,93

Realizacja przedrębnych wg poszczególnych kategorii cięć.

	CP-P			TW			TP	
	Pow.	W tym 2 nawrót	Masa ogółem	Pow.	W tym 2 nawrót	Masa ogółem	Pow.	masa
Etat	684,58	22,28	2194,00	2489,50	114,27	53921	9631,16	329882,00
Wyk.	524,15	9,43	2101,06	2161,72	100,79	36088,40	6877,04	181922,14
%	76,57	42,33	95,77	86,84	88,21	66,93	71,41	55,15

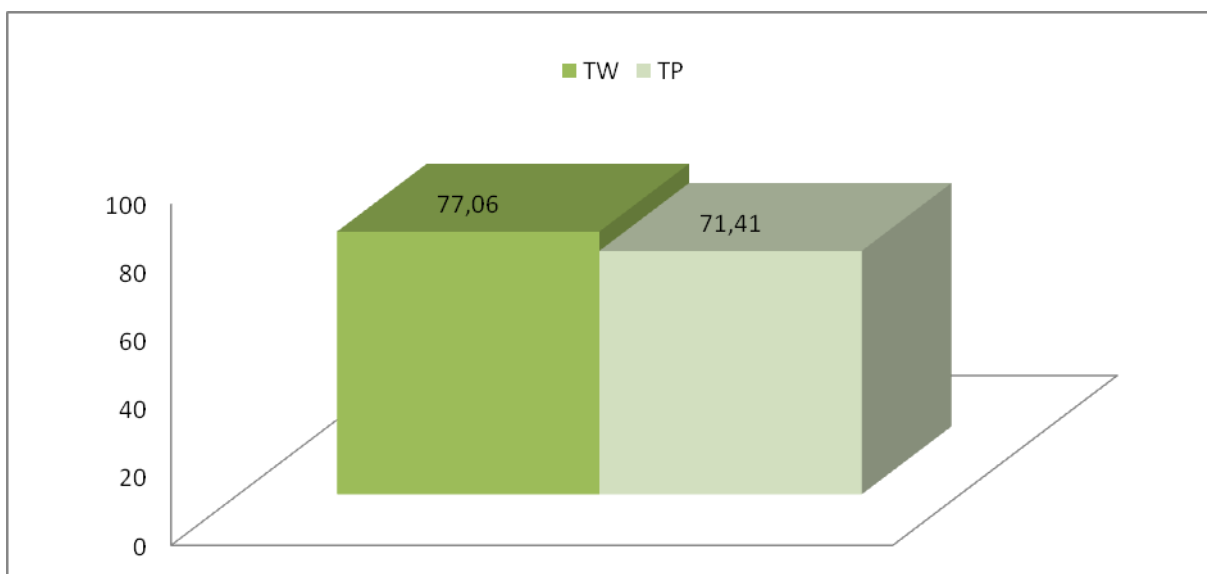
Pow. realizacja cięć przedrębnych wg poszczególnych kategorii cięć (%)

Intensywność cięć w użytkach przedrębnych:

Obręb	TW			TP			TW+TP		
	Plan	Wyk.	%	Plan	Wyk.	%	Plan	Wyk.	%
Hajnówka	15,86	17,03	107,38	31,95	29,70	92,96	29,21	27,17	93,02
Leśna	22,99	19,32	84,04	34,17	22,69	66,41	31,72	21,83	68,82
Starzyna	23,72	15,32	64,59	35,90	26,02	72,48	33,23	23,28	70,06
N-ctwo	21,66	16,69	77,06	34,25	26,45	77,23	30,14	23,85	79,14

Etat powierzchniowy cięć przedrębnych został zrealizowany w 74,62%, w tym:

- obręb Hajnówka – 77,30%
- obręb Leśna - 57,70%
- obręb Starzyna - 79,92%,

natomiast etat masowy w cięciach przedrębnych zrealizowano na poziomie:

- nadleśnictwo – 82,93 %
- obręb Hajnówka 107,97%
- obręb Leśna 62,08%
- obręb Starzyna 76,11%

Udział użytków przygodnych w użytkowaniu przedrębnym stanowił 31,35 %.

Na zrealizowanie powierzchniowego etatu cięć przedrębnych wpływ miało objęcie części wydziełów różnymi formami ochrony w trakcie obowiązywania PUL

a / w trzebieżach wczesnych:

- 416,37 ha z tytułu powołania w 2003 r. rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej,
- 9,73 ha z tytułu siedlisk priorytetowych NATURA 2000,
- 3,19 ha z tytułu ustanowienia nowych stref ochronnych wokół gniazd ptaków chronionych, granicznika płucnika, owadów tzw. naturalnych chrząszczy saproksylicznych
- 32,02 ha z tytułu wstrzymania cięć przez Ministerstwo Środowiska w 2011 roku.

Uzgadniając powyższe plan byłby przekroczony o 133,53 ha, w związku z wykonaniem części pozycji CP-P i TPP jako TWP.

b / w trzebieżach późnych

- 1422,02 ha z tytułu powołania w 2003 r. rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej,
- 14,39 ha z tytułu przekroczenia wieku powyżej 100 lat w gatunkach panujących,
- 66,69 ha z tytułu siedlisk priorytetowych NATURA 2000,
- 157,55 ha z tytułu ustanowienia nowych stref ochronnych wokół gniazd ptaków chronionych, granicznika płucnika, owadów tzw. naturalnych chrząszczy saproksylicznych
- 255,97 ha z tytułu wstrzymanie cięć przez Ministerstwo Środowiska w 2011 roku
- 671,64 ha z tytułu niezaszłej konieczności realizowania zabiegu TBS / zabieg w PUL nieobligatoryjny/

Na realizację II nawrotu CP-P i TWP wpływ miało:

a/ w CP-P .

- 10,63 ha wykonano jako TWP,
- 1,30 ha omyłkowo nie oznaczono w SILP jako zabieg NK,tj. II nawrót
- 0,92 ha ujęto dodatkowo do planu 2011

b/ w TWP

- 9,50 ha z tytułu objęcia powierzchni formą ochrony - rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej,
- 3,98 ha omyłkowo nie oznaczono w SILP jako zabieg NK,tj. II nawrót.

Analiza intensywności cięć w użytkowaniu przedrębny wynikała z potrzeb hodowlanych drzewostanów w chwili prowadzenia cięć.

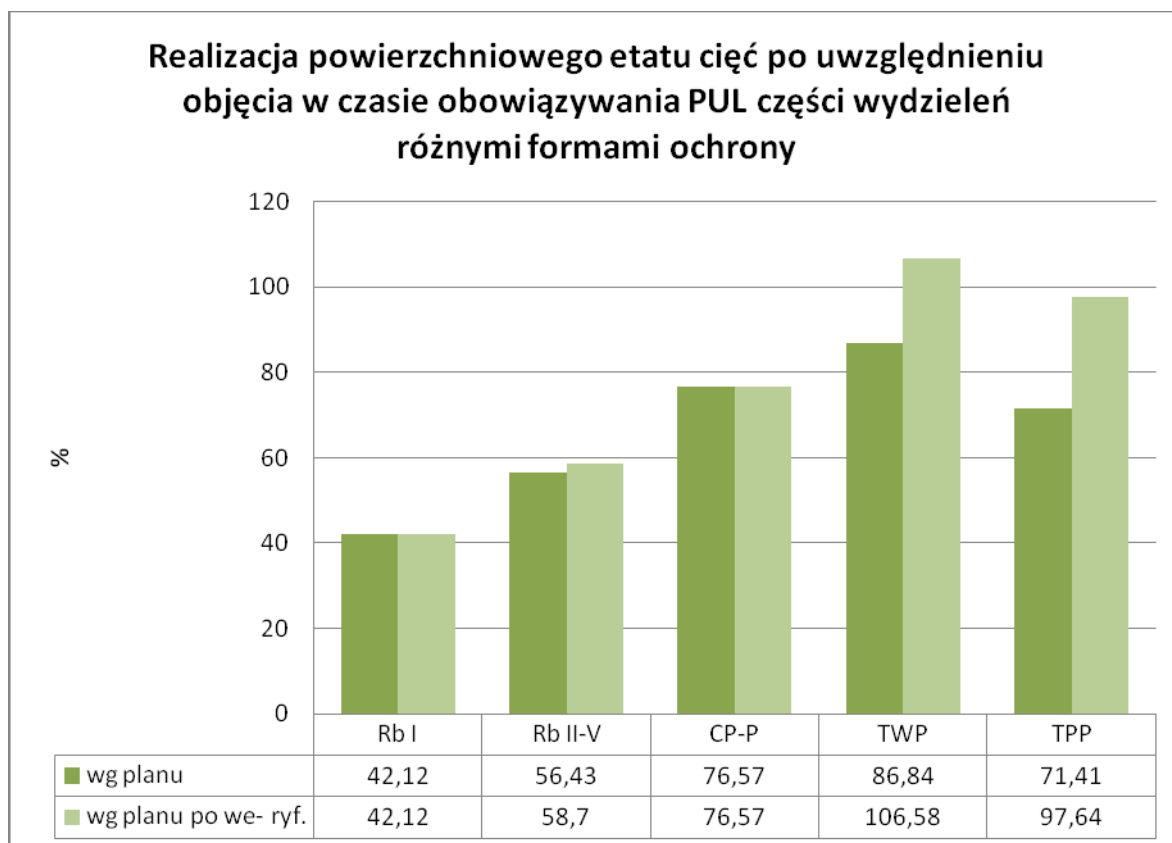
Ogółem w nadleśnictwie intensywność cięć trzebieżowych w stosunku do planu wyniosła:

- w TWP – 77,08 %,
- w TPP – 77,23 %

Reasumując, realizacja powierzchniowego etatu cięć po uwzględnieniu objęcia w czasie obowiązywania PUL części wydzieleń różnymi formami ochrony, przedstawia się jak niżej:

	Użytki rębne						Użytki przedrębne							
	Rb I		Rb II-V		Razem		CP-P		TWP		TPP		Razem	
	wg planu	wg planu po weryf.	wg planu	wg planu po weryf.	wg planu	wg planu po weryf.	wg planu	wg planu po weryf.	wg planu	wg planu po weryf.	wg planu	wg planu po weryf. x/	wg planu	wg planu po weryf.
Etat	6,41	6,41	1629,13	1565,92	1635,54	1572,23	684,58	684,58	2489,5	2028,19	9631,36	7043,1	12805,24	9755,87
Wyk.	2,70	2,70	919,17	919,17	921,87	921,87	524,15	524,15	2161,72	2161,72	6877,04	6877,04	9562,91	9562,91
%	42,12	42,12	56,43	58,7	56,36	58,63	76,57	76,57	86,84	106,58	71,41	97,64	74,68	98,02

x/ z uwzględnieniem Tbs (trzebież sanitarna)

Analizę użytkowania głównego, w nawiązaniu do decyzji MŚ, przedstawiono poniżej:

a / Pozyskanie drewna , nie więcej niż 499 910 m³.

- wykonano 387 785,27 m³, tj. 77,57 %.

b / Etat cięć w użytkowaniu rębnym 113 913 m³

- wykonano 68 486,97 m³, tj. 60,12 %

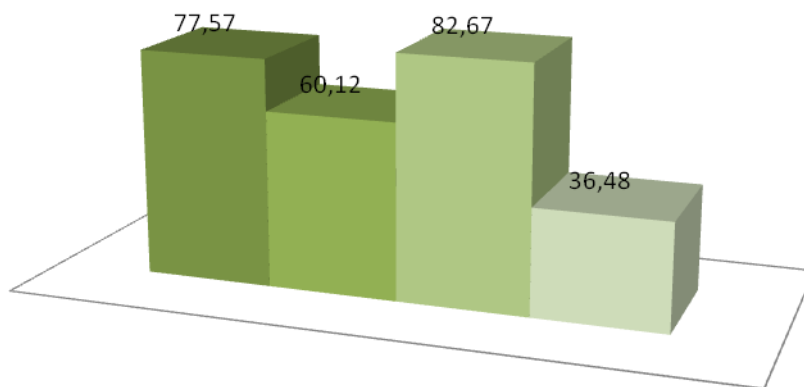
c / etat cięć w użytkowaniu przedrębnym 385 997 m³

- wykonano 319 110,05 m³, tj. 82,67 %

d / udział użytków przygodnych w użytkowaniu głównym stanowił

-36,48 %

Analizę użytkowania głównego, w nawiązaniu do decyzji MŚ (%)

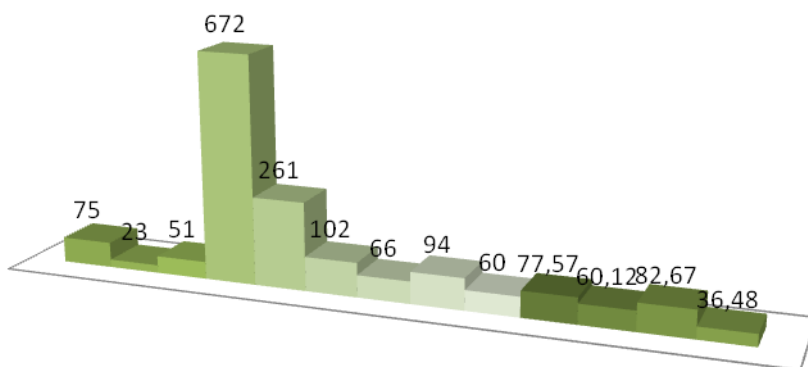

- Pozyskanie drewna
- Etat cięć w użytkowaniu rębnym
- Etat cięć w użytkowaniu przedrębnym
- udział użytków przygodnych

2b.W zakresie Hodowli Lasu:

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami														
Tabela nr X Nadleśnictwo o Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1)														
Rok kalendarzowy	Odnowienie i zalesienie							Pielęgnowanie			Melioracje			
	otwarte		pod osłoną				poprawki i uzupełnienia	wprowadzenie podsztyków	gleby	upraw	młodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, haleznicy, zrzeby	grunty nieleśne	przy reblach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1998	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1999	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2001	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2002	0,00	1,45	12,73	0,00	6,23	7,39	0,00	108,07	20,98	41,28	0,00	14,34	0,00	0,00
2003	0,00	0,00	12,41	0,00	4,71	5,17	0,00	85,30	22,63	29,99	0,00	22,14	0,00	0,00
2004	0,00	1,20	10,53	0,00	10,35	5,10	0,00	90,37	33,55	53,30	0,00	15,47	0,00	0,00
2005	0,00	0,00	7,40	0,00	7,63	4,29	0,00	71,50	28,84	62,91	0,00	10,01	0,00	0,00
2006	0,00	0,00	5,56	0,00	0,95	4,60	0,00	80,60	63,52	29,46	0,00	9,72	0,00	0,00
2007	0,00	0,31	5,14	0,00	0,77	3,31	0,00	73,02	15,84	37,47	0,00	10,31	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	12,32	0,00	0,97	0,45	0,00	26,33	11,85	17,59	0,00	11,82	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	14,78	0,00	0,00	0,91	0,00	11,86	10,65	26,84	0,00	14,90	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	15,97	0,00	0,60	0,15	0,00	2,27	0,00	10,30	0,00	1,14	0,00	0,00
Razem	0,00	2,96	96,84	0,00	32,21	31,37	0,00	549,32	207,86	309,14	0,00	109,85	0,00	0,00
Ogółem	3,91	3,45	187,83	0,00	64,74	68,40	0,00	939,59	572,37	899,05	0,00	233,19	0,00	0,00
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	0,00	13,22	166,67	0,00	4,92	0,00	0,00	184,49	330,62	376,26	0,00	0,00	0,00	0,00
% w wykonania		22,39	58,10		654,67			297,75	62,87	82,16				

Analiza w zakresie hodowli lasu (%)

■ płazowiny, halizny, zręby	■ grunty nieleśne
■ przy rębniach złożonych	■ dolesienia luk i przerzedzeń
■ poprawki i uzupełnienia	■ Pielęgnowanie gleby

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Tabela nr X

Nadleśnictwo o Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2)

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia						Pielęgnowanie			Melioracje				
	otwarte		pod osłoną				poprawki i uzupełnienia	wprowadzenie podszyciów	gleby	upraw	miodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	płazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1998	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1999	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2001	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2002	0,00	0,00	7,49	0,00	0,98	3,76	0,00	31,35	14,20	20,48	0,00	8,85	0,00	
2003	0,00	0,00	8,98	0,00	2,23	1,76	0,00	20,69	14,89	29,42	0,00	16,93	0,00	
2004	0,00	0,00	13,73	0,00	3,43	1,47	0,00	22,73	19,01	31,79	0,00	14,16	0,00	
2005	1,20	0,00	3,87	0,00	1,08	2,46	0,00	32,51	19,50	34,17	0,00	4,27	0,00	
2006	0,00	0,00	2,64	0,00	1,38	2,44	0,00	29,15	28,10	26,41	0,00	0,40	0,00	
2007	0,00	0,00	2,83	0,00	0,40	1,47	0,00	38,16	8,06	23,80	0,00	6,04	0,00	
2008	0,00	0,00	4,93	0,00	0,12	0,88	0,00	12,69	3,73	13,50	0,00	5,26	0,00	
2009	0,00	0,00	5,14	0,00	0,00	0,90	0,00	14,19	4,74	16,00	0,00	1,90	0,00	
2010	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,26	0,00	2,90	0,00	2,79	0,00	0,00	0,00	
Razem	1,20	0,00	50,61	0,00	9,62	15,40	0,00	204,37	112,23	198,36	0,00	57,81	0,00	
Ogółem	3,91	3,45	187,83	0,00	64,74	68,40	0,00	939,59	572,37	899,05	0,00	233,19	0,00	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	4,10	0,00	93,59	3,42	1,91	0,00	0,00	100,23	198,24	281,60	0,00	0,00	0,00	
% w wykonania	29,27		54,08	0,00	503,66			203,90	56,61	70,44				

Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami														
Tabela nr X														
Nadleśnictwo o Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3)														
Rok kalendarzowy	Odnowienie i zalesienia						Pielęgnowanie			Melioracje				
	otwarte		pod osłoną				poprawki i uzupełnienia	wprowadzenie podsztyłów	gleby	upraw	miodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy reblach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń									
Powierzchnia zredukowana - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1998	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1999	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2001	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2002	0,00	0,00	8,22	0,00	2,97	5,89	0,00	31,72	31,37	47,56	0,00	11,34	0,00	
2003	0,00	0,00	6,76	0,00	2,36	3,15	0,00	22,34	41,37	43,09	0,00	15,54	0,00	
2004	1,90	0,00	8,36	0,00	7,08	2,45	0,00	22,72	33,02	56,52	0,00	11,10	0,00	
2005	0,01	0,49	3,87	0,00	2,93	2,75	0,00	23,77	46,32	58,56	0,00	5,76	0,00	
2006	0,00	0,00	1,70	0,00	3,90	3,50	0,00	36,44	62,32	48,98	0,00	7,18	0,00	
2007	0,00	0,00	4,29	0,00	0,42	2,41	0,00	36,02	17,20	43,44	0,00	3,01	0,00	
2008	0,80	0,00	1,56	0,00	0,23	0,86	0,00	7,86	11,69	43,46	0,00	5,39	0,00	
2009	0,00	0,00	2,42	0,00	1,36	0,51	0,00	4,73	8,99	40,11	0,00	3,61	0,00	
2010	0,00	0,00	3,20	0,00	1,66	0,11	0,00	0,30	0,00	9,83	0,00	2,60	0,00	
Razem	2,71	0,49	40,38	0,00	22,91	21,63	0,00	185,90	252,28	391,55	0,00	65,53	0,00	
Ogółem	3,91	3,45	187,83	0,00	64,74	68,40	0,00	939,59	572,37	899,05	0,00	233,19	0,00	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	2,32	2,05	150,54	0,86	3,56	0,00	0,00	164,12	397,69	461,37	0,00	0,00	0,00	
% w wykonania	116,81	23,90	26,82	0,00	643,54			113,27	63,44	84,87				

1. Odnowienie plazowin , halizn i zrębów zaległych i bieżących.

Istotny wpływ na wielkość realizacji zadań z hodowli lasu wywarł poziom rzeczywistej realizacji użytkowania. Zadania ustalone w PUL zrealizowano w około 75%, przy czym odnowienia plazowin, halizn i zrębów zaległych w 100%.

2. Zalesienia gruntów porolnych

Zadanie zrealizowano w 23 % zalesiając i uznając odnowienia naturalne na pow. 3,45 ha. Pozostałą część gruntów przeznaczono na:

- a/ 1,91 ha do użytkowania rolnego na deputaty pracownicze,
- b/ 0,97 ha j.w na poletka łowieckie,
- c/ 2,40 ha do rekultywacji w ramach programu „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach NATURA 2000,
- d/ 6,54 ha do sukcesji naturalnej ze względu na niskie szanse udanego zalesienia /grunty podmokłe, porośnięte turzycą/.

3. Odnowienia przy rębniach złożonych.

Ujęte w PUL zadania zrealizowano w 51 % w związku z wstrzymaniem wielu rębni złożonych z przyczyn podanych przy analizie realizacji rębni II-V str. 12.

4. Podsadzenia produkcyjne.

Zadanie ujęte do planu pomyłkowo, na co sporządzono w 2003 roku stosowną notatkę z BULiGL.

5. Dolesianie luk i przerzedzeń.

Plan 10,39 ha zrealizowano w 82% z powodu wyłączenia dolesień luk na pow. 1,87 ha /czasowe składnice drewna/. Ogółem natomiast plan wyk. w 672%, gdyż zachodziła konieczność bieżącego odnawiania luk pohuraganowych.

6. Poprawki i uzupełnienia.

Poprawki wykonano na powierzchni 69,90ha zgodnie z potrzebami wykonania dodatkowych zabiegów na powierzchniach upraw uszkodzonych przez zwierzynę.

7. Pielęgnowanie gleby

Wykonano, nieznacznie przekraczając, w związku ze zmianą kwalifikacji zabiegów CW na pielęgnowanie gleby.

8. Pielęgnowanie upraw – CW.

Zadania zrealizowano w 66%. Na wykonanie miało wpływ objęcie części wydzieleń różnymi formami ochrony co skutkowało zmniejszeniem ilości upraw nowozakładanych. W związku z powołaniem rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej zadania obligatoryjne z zakresu CW zrealizowano w 89%.

9. Pielęgnowanie młodnika.

Zadanie zrealizowano w 94%. Na wykonanie pozostałej powierzchni zabiegu 59,37 ha w rezerwach przyrody nie uzyskano zgody WKP i RDOŚ

10. Melioracje agrotechniczne.

Zadanie realizowano stosownie do potrzeb wynikających z bilansu powierzchni do odnowień.

11. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych.

Wyniki dokonanej oceny przedstawia poniższa tabela.

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu

Typ siedliskowy lasu 1	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	0.4 i mniej		
powierzchnia - ha											
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BŚW	0,01									0,01	
BMŚW	2,23			0,89						3,12	
LMŚW	0,28	0,44		0,31	1,55					2,58	
LMW							0,38			0,92	
LŚW	1,11							1,61		2,72	
LW			1,02							1,02	
Ogółem	3,63	0,44	1,02	1,20	1,55		0,38	1,61	0,92	10,75	

Ocena dotyczyła 10,75 ha powierzchni otwartej. Uprawy ze zgodnym składem gatunkowym stwierdzono na powierzchni 55,91 %, częściowo zgodnym na 25,58 %, niezgodne na pow. 18,51 %. Upraw przypadłych nie stwierdzono.

12. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Tabela nr XII

Nadleśnictwo Hajnówka (01-14)

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	BMŚW	DB.S	4,64	56,5	22
	BMŚW	ŚW	3,64	30,0	12
	BMW	DB.S	13,95	50,2	12
	BMW	ŚW	6,95	53,4	11
	BŚW	DB.S	4,48	30,0	22
	LMŚW	DB.S	62,74	37,4	22
	LMŚW	ŚW	1,56	70,0	22
	LMW	DB.S	32,16	39,3	21
	LMW	GB	10,02	50,0	12
	LMW	ŚW	8,12	38,6	21
	LŚW	DB.S	367,58	40,0	22
	LŚW	GB	13,02	34,1	22
	LW	DB.S	29,18	33,0	22
Razem			558,04	39,9	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMW	ŚW	1,30	180,0	12
	LMW	ŚW	7,70	90,0	32
	LŚW	DB.S	12,15	21,6	21
Razem			21,15	56,3	22
Ogółem			579,19	40,5	22

Przedmiotowa powierzchnia w stosunku do ubiegłego okresu zmalała z 1013,05ha do 579,14 ha. Jest to wynik znacznych ograniczeń prawnych w realizacji rębni złożonych jakie pojawiły się w trakcie realizacji p.u.l. Przewiętny stopień pokrycia utrzymuje się na tym samym poziomie, tj. 40 - 41 %, podobnie jak jakość 22.

3. OCENA WPŁYWU DOKONYWANYCH ZABIEGÓW GOSPODACZYCH NA STAN LASU, TJ. NA:

3a . wielkość zasobów drzewnych na 1 ha,

Z porównania danych z tab. III V-tej rewizji i VIa IV-tej rewizji, wynika, że generalnie wykonane zabiegi wpłynęły korzystnie na wielkość zasobów drzewnych.

Gatunek	IV rewizja %	V rewizja %
So	26,10	28,48
Św	27,10	30,37

Db	12,20	11,04
Js	2,10	0,33
Gb	0,80	1,11
Brz	9,40	7,45
Ol	21,30	20,15
Os	0,60	0,8
Lp	0,30	0,27
Kl	0,10	0

Nastąpił wzrost zasobów ogółem w nadleśnictwie: z 5 635 294 m³ do 6 090 920 m³, w tym w gatunkach So, Św, Gb. Zmalały natomiast zasoby w Db i Js, jako wynik obserwowanego w ostatnich latach zjawiska zamierania tych gatunków.

3b. jakość upraw i młodników

Wpływ wykonywanych zabiegów na jakość upraw, młodników został częściowo omówiony w dziale IVB. Hodowli Lasu tab. XI, XII

W ocenie nadleśnictwa i kontroli ILP wynika, że:

- uprawy bardzo dobre stanowią 6,9 %
- uprawy dobre 11,5 %
- uprawy zadawalające 81,6 %

Słaba jakość hodowlana upraw spowodowana jest uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzynę płową i żubra, pomimo podejmowanych przez nadleśnictwa różnych działań ochronnych. Od 2011 roku nadleśnictwo planuje znacznie zwiększyć rozmiar grodzenia upraw.

Młodniki bardzo dobre stanowią 51,7 %, dobre 27,7 %, zadawalające 20,6 %, Przy młodnikach, podobnie jak i przy uprawach, przyczyną słabej jakości były szkody w młodnikach liściastych wyrządzone przez zwierzynę.

Skuteczność zabiegów ochronnych nadleśnictwo poprawi poprzez zwiększenie ilości grodzeń upraw.

3c / stan zdrowotny,

Stan zdrowotny lasu uległ pogorszeniu nie w wyniku wykonywanych zabiegów gospodarczych, lecz:

- z powodu wstrzymania od 2008 roku wszelkich cięć w rezerwatach przyrody. Szacowana przez nadleśnictwo ilość posuszu świerkowego w rezerwatach to 29 tyś. m³.

- zakaz pozyskania obumierających jesionów w wieku powyżej 100 lat oraz zasiedlonych przez naturalne owady saproksyliczne. Szkody te nadleśnictwo szacuje na 50 tys. m³ na pow. 600 ha.

3d / stan infrastruktury technicznej

- Budownictwo mieszkaniowe

W wyniku sprzedaży mieszkań ilość ich zmalała z 163 do 37. Nowych mieszkań w 10-leciu nie budowano. Zmodernizowano natomiast:

- nadleśniczówki 1
- leśniczówki – 2
- kancelarie – 1
- adoptowano budynek byłego OTL na siedzibę nadleśnictwa.
  - * pozostałe budowle.
- zmodernizowano budynek – magazyn łowiecki.
  - * drogi
- modernizowano 10 km dróg i 17 przepustów.

4. ROZMIAR WYKONANYCH PRAC ZALESIENIOWYCH.

Plan urządzania lasu przewidywał ich niewielki rozmiar /realizację omówiono przy analizie prac hodowlanych/.

5. ROZMIAR SZKÓD W LASACH SPOWODOWANYCH PRZEZ CZYNNIKI BIOTYCZNE, ABIOTYCZNE i ANTROPOGENICZNE.

5a . szkody w uprawach, młodnikach i żerdziowinach powodowane przez zwierzyne .

Wykaz uszkodzeń spowodowanych przez zwierzyne zawiera poniższe zestawienie.

WYKAZ USZKODZEŃ SPOWODOWANYCH PRZEZ ZWIERZYNE

	UPRAWY				MŁODNIKI				STARSZE DRZEWOSTANY				RAZEM NADLEŚNICTWO			
	do 20	21-50	>50	R-m	do 20	21-50	>50	R-m	do 20	21-50	>50	R-m	do 20	21-50	>50	R-m
	Powierzchnia w ha- stopnie uszkodzeń w %															
2002	157,62	182,82	32,62	373,06	236,65	117,52	2,05	356,22	747,39	14,86	6,88	769,13	1141,66	315,20	41,55	1498,41
2003	206,73	90,51	2,63	299,87	218,70	48,46	6,94	274,10	436,27	22,62		458,89	861,70	161,59	9,57	1032,86
2004	193,93	62,10	5,56	261,59	192,50	48,78		241,28	305,58	17,06		322,64	692,01	127,94	5,56	825,51
2005	221,54	94,19	1,05	316,78	184,65	82,21	1,11	267,97	247,61	8,29		255,90	653,80	184,69	2,16	840,65
2006	184,02	105,96	7,41	297,39	194,37	59,25	1,11	254,73	232,88	30,54		263,42	611,27	195,75	8,52	815,54
2007*	142,29	75,16	2,84	220,29	184,48	43,17	2,74	230,39	215,38	38,07		253,45	542,15	156,40	5,58	704,13
2008*	131,26	79,00	6,30	216,56	188,94	21,26	3,58	213,78	197,21	15,27		212,48	517,41	115,53	9,88	642,82
2009*	118,05	87,90	5,82	211,77	97,21	20,80	2,39	120,40	74,45	10,25		84,70	289,71	118,95	8,21	416,87
2010*	122,62	59,18	2,43	184,23	122,62	59,18	2,43	184,23	171,71	26,36	1,76	199,83	394,92	86,70	4,19	485,81
2011*	37,03	152,85	49,72	239,60	147,10	73,87	2,69	223,66	77,99	6,02		84,01	262,12	232,74	52,41	547,27

* Z wyłączeniem rezerwatów

Szkody te stanowią duży problem w utrzymaniu dobrej jakości upraw i młodników. Notowane są one na przestrzeni analizowanego okresu na pow. średnio ok. 800 ha. W ostatnich latach nastąpił ich znaczący wzrost, zwłaszcza w uprawach i młodnikach w przedziale 21-50 % i ponad 50 %. Ich sprawcami są żubr, łos i jelen. Dotychczasowe metody zabezpieczania upraw repelentami, pakułami i spiralkami, nie zdały egzaminu. Od 2009 r. wdraża się zabezpieczanie młodników gałęziami, a od 2011 r. nadleśnictwa zamierza zwiększyć radykalnie powierzchnię upraw zabezpieczanych wełną i grodzeniami żerdziowymi.

5b . szkody powodowane przez pożary.

W IV rewizji PUL nadleśnictwa został w zakresie do II kategorii palności. Ilość i powierzchnia pożarów odnotowana w analizowanym okresie była znacznie mniejsza niż w poprzednim. W poprzednim 10-leciu odnotowano je na pow. 17,62 ha., a w obecnym okresie na pow. 7,11 ha.

Zestawienie

Rok	Ilość	Pow. w ha	Straty w tys. zł	Przyczyny
2002	5	5,03	45,6	Nieostrożność dorosłych i podpalenia.
2003	6	0,65	Bez strat	Podpalenia
2004	1	0,14	Bez strat	Nieustalone
2005	4	0,01	Bez strat	Nieostrożność dorosłych i nieletnich.
2006	6	1,21	30,0	Nieostrożność dorosłych, podpalenia, turystyka, nieustalone i pozostałe.
2007	4	0,07	1,0	Podpalenia
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
Razem	26	7,11	76,6	

Na zmniejszenie pożarów oprócz warunków pogodowych miało wpływ też wyposażenie nadleśnictw w samochód patrolowy z modułem gaśniczym.

5c . szkody powodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogenne.

Drzewostany nadleśnictwa są stosunkowo dobrze odporne na działanie w/w czynników. Głównym problemem jest ograniczanie pojawiających się cyklicznie gradacji szkodników wtórnych świerka.

Powyższe działania zostały utrudnione w wyniku wprowadzonych od 2008 roku przez WKP i RDOŚ zakazów usuwania drzew trocinkowych w rezerwatach przyrody.

W ostatnich latach na dużą skalę nastąpiło też zamieranie jesionów. Ograniczania skutków tego zjawiska, jest niemożliwe z uwagi na zakaz wycinania drzew w wieku powyżej 100 lat, jak też opanowanie obumierających jesionów przez naturalne gatunki owadów saproksylicznych. Inne, występujące przejściowo, zjawisko zamierania drzewostanów dębowych opanowanych przez opiętki, aktualnie zanika.

Niewielkim problemem jest natomiast występowanie szkód powodowanych przez grzyby patogeniczne w szkółce leśnej: osutka sosny, zgorzel siewek, mączniak dębu. Ograniczanie szkód prowadzi się poprzez stosowanie, w sposób, przemienny fungicydów.

5d. szkody spowodowane przez zanieczyszczenie środowiska.

Istotnym problemem w nadleśnictwie były szkody w drzewostanach i na użytkach nieleśnych powodowane przez zanieczyszczenia wód rzeki Leśnej Prawej. Z chwilą oddania do użytku oczyszczalni ścieków w Hajnówce i sukcesywne podłączanie producentów zanieczyszczeń do sieci kanalizacyjnej, następuje stopniowa regeneracja środowiska przyrodniczego.

W nadleśnictwie występuje nadal zjawisko zaśmiecania obrzeży lasu na granicy miasta Hajnówka. Przeprowadzane akcje zbierania śmieci połączone z edukacją leśną, przyczyniają się do stopniowego zmniejszania tego zjawiska.

5e . szkody powodowane przez czynniki klimatyczne.

W ubiegłym 10-leciu nie notowano większych szkód spowodowanych przez w/w czynniki poza wystąpieniem w 2009 roku wiatrołomów o masie 1 200m³, jak też uszkodzeń sadzonek dębowych na szkółce poprzez spóźnione przymrozki.

6. UŻYTKI UBOCZNE.

a/ pozyskanie choinek

Zapotrzebowanie na choinki systematycznie spada. Ich średnia sprzedaż to 390sztuk. Powyższa wielkość absolutnie nie narusza trwałości lasu.

b/ gospodarka łowiecka.

Stan ilościowy zwierzyny i czasoprzestrzenny rozkład oraz pozyskanie przedstawiono w niżej zamieszczonych tabelach.

Zestawienie 1

Gatunek	2002/2003			2003/2004			2004/2005			2005/2006			2006/2007		
	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła
Łoś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeleń	60	32	15	36	33	19	30	14	12	38	15	26	56	15	-
Sarna	15	9	3	15	14	3	15	12	6	15	5	11	17	7	-
Dzik	70	63	14	90	102	10	80	36	12	80	57	20	100	76	-
Lis	15	10	-	15	12	-	15	10	-	20	10	-	20	10	-
Jenot	-	2	-	6	2	-	10	-	-	10	3	-	10	4	-
Kuna	6	-	-	3	-	-	5	1	-	5	1	-	5	1	-

Gatunek	2007/2008			2008/2009			2009/2010			2010/2011		
	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła	Plan	Wyk.	Padła
Łoś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeleń	62	21	27	70	62	19	85	56	8	100	79	8
Sarna	17	10	12	17	17	8	20	14	-	20	7	4
Dzik	100	81	15	200	130	16	250	260	-	180	133	1
Lis	17	20	-	17	17	-	17	17	-	17	0	-
Jenot	15	4	-	15	15	-	15	15	-	15	1	-
Kuna	5	3	-	5	3	-	5	-	-	5	-	-

Czasoprzestrzenny rozkład populacji
Zestawienie 2

Rok	Zagęszczenie jeleni			Zagęszczenie dzików			Zagęszczenie sarny		
	dla całego obszaru P.B.	dla całego N-ctwa	%	dla całego obszaru P.B.	dla całego N-ctwa	%	dla całego obszaru P.B.	dla całego N-ctwa	%
2007	2354	870	38	1076	410	19	1293	440	44
2008	1380	510	22	1838	700	33	1265	495	43
2009	2300	850	37	2100	800	38	1150	450	39
2010	2300	850	37	2625	1000	48	1150	450	39
2011	2706	1000	44	1838	700	33	1150	450	39

Stany zwierzyny określone na podstawie inwentaryzacji w analizowanym okresie przedstawia poniższa tabela. Stan w stosunku do docelowego jest następujący:

Zestawienie 3.

Rodzaj zwierzyny	Stan docelowy	Stan zwierzyny na 31.03. w % stanu docelowego w 2017 r.					
		2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Łosie	18 szt.	55,6	55,6	83,3	83,3	83,3	83,3
Jelenie	444 szt.	201,8	195,9	114,9	191,4	191,4	225,2
Sarny	1200 szt.	42,1	36,7	41,3	37,5	37,5	37,5
R-m jedn. jelenich	744 j.j.	99,8	96,1	79,8	104,1	104,1	115,3
Dziki	585 szt.	75,6	70,1	119,7	136,8	170,9	119,7

W analizowanym 5-leciu, w latach łowieckich 2007/08 – 2011/2012 planowane pozyskanie zwierzyny określono z uwzględnieniem ubytków naturalnych powodowanych przez duże drapieżniki: wilki, których populacja na terenie Puszczy Białowieskiej określana jest na 50 osobników i rysie, których liczbę ocenia się na 10-12 sztuk.

Przy zagospodarowaniu populacją łośi kierowano się, zalecanym również przez ZLN IBL w Białowieży, utrzymaniem w puszczy moratorium na odstrzał tego gatunku.

Aktualny stan populacji saren w porównaniu z liczebnością planowaną do osiągnięcia w 2017 roku nie pozwala na pełne gospodarowanie tym gatunkiem. Zgodnie z „Raportami...” ZLN IBL w Białowieży kozy i kozłeta nie są obiektem polowań. Do pozyskania może być przeznaczona tylko niewielka liczba kozłów na obrzeżach puszczy.

Stan zwierzyny i struktura populacji:

Jeleń

W analizowanych latach minimalnie i maksymalne zagęszczenie jeleni wynosiło 23 i 45 osobników / 1000 ha /zagęszczenie obliczone dla całego badanego terenu odpowiednio 45 i 47 sztuk – cały obszar Puszczy Białowieskiej /. Frekwencja jeleni wynosiła od 22 do 44 sztuk ogólnej liczby jeleni /powierzchnia nadleśnictwa stanowi ok. 37 % badanego terenu. Przy minimalnym zagęszczeniu 23 szt./1000 ha obecne było 22 % populacji przy maksymalnym 45 szt./1000 ha 44 % całej populacji jeleni.

Sarna

Szacowana liczebność zwierzyny na 10.03.2011 r. wynosi 560 szt., w tym: kozy razem-196 szt., kozy-364 szt.

Dzik

Szacowana liczebność na 10.03.2011r. wynosiła 800 szt., w tym:przelatki-565, pozostałe-235 szt.

Łoś

Liczebność łosi jest niewielka. Pozyskanie łowieckie wstrzymano w 1996 r. Obecnie stan łosia wynosi 20 szt. a Wieloletni Plan Hodowlany zakłada, że jego liczebność wzrośnie do 45 szt. na terenie całej puszczy.

Do oceny liczebności i struktury populacji ssaków łownych i chronionych posłużyły następujące metody:

1. Pędzenia próbne zwierzyny z 14 oddziałów.
2. Monitorowanie frekwencji przejść zwierzyny przez transektykontrolne.
3. Obserwacje bezpośrednie zwierzyny prowadzone na terenie całej Puszczy przez służbę leśną.
4. Konsekwentne przestrzeganie szczególnie ustalonych metod gromadzenia danych terenowych umożliwia dokonywanie porównań wyników otrzymanych dla poszczególnych gatunków zwierząt w kolejnych latach i sezonach.
5. Wszystkie dane są opracowywane wspólnie z IBL Zakład Lasów Naturalnych w Białowieży /Raport o stanie zwierzyny w Puszczy Białowieskiej w poszczególnych latach/.

Zagospodarowanie łowisk:

- Wykasza się 124,60 ha łąk śródleśnych, z których pozyskuje się siano służące do zimowego dokarmiania.
- Zakładane są sady dzikich drzew owocowych, których obecna powierzchnia wynosi 11ha
- Zakładanie poletek stanowiących żer dla zwierzyny na pniu- 5,86ha
- Budowa brogów: obecnie 8szt., docelowo 12szt.
- Budowa wodopoi: obecnie 6szt., ponadto ciągle zwiększanie dostępu do wody zwierzynie.
- Lizawki – 410szt.
- Wykładanie soli z mikroelementami- 3t w sezonie.

7. OCENA WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY.

Program Ochrony Przyrody i Wartości Kulturowych w Leśnym Kompleksie Promocyjnym Puszcza Białowieska obowiązujący w latach 2002-2011 został opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Gospodarki Leśnej w Białymstoku.

W POP nałożono na Nadleśnictwo szereg działań ochronnych, które zostały i są na bieżąco realizowane.

Podstawą działań na rzecz ochrony przyrody jest Ustawa o ochronie przyrody, Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną, Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną.

W trakcie obowiązywania POP 2002-2011 w 2004 r. zmianom uległy:

- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. Dz. U. Nr 92 poz. 880.
- Rozporządzenie w sprawie dziko występujących roślin objętych ochroną z dn. 9.07.2004 r. Dz. U. Nr 168 poz. 1764.
- Rozporządzenie w sprawie dziko występujących grzybów objętych ochroną z dn. 9.07.2004 r. Dz. U. Nr 168 poz. 1765.
- Rozporządzenie w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną z dn. 28.09.2004 r. Dz. U. Nr 220 poz. 2237.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) została powołana do życia nowa instytucja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, którego

odpowiednikiem na szczeblu regionalnym jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Na terenie Nadleśnictwa Hajnówka występują następujące formy ochrony przyrody:

- 1. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000** – system obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzących razem spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem jest utrzymanie różnorodności biologicznej nie tylko poprzez ochronę najcenniejszych i rzadkich elementów przyrody, ale również typowych, powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych.

W skład Natury 2000 wchodzi:

Specjalny obszar ochrony siedlisk - obszar wyznaczony, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Obszar specjalnej ochrony ptaków - obszar wyznaczony, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Granice zasięgu terytorialnego nadleśnictwa prawie w całości pokrywają się z granicami obszarów wchodzących w skład europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000

- 2. Obszar Chronionego Krajobrazu** – zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.
- 3. Rezerwat przyrody** – w myśl Ustawy o ochronie przyrody, obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi

Nazwa rezerwatu	Data powołania	Rodzaj zadań	Typ rezerwatu	Powierzchnia wg POP 2002-2011
Lipiny w Puszczy Białowieskiej	12.12.1961	Zadania ochronne	leśny	56,29 ha
Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera	8.04.1969	Zadania ochronne	leśny	699,56 ha
Nieznanowo	16.09.1974		leśny	27,70 ha
Głęboki Kąt	16.10.1979		leśny	40,26 ha
Michnówka	16.10.1979		torfowiskowy	84,92 ha
Sitki	16.10.1979		leśny	35,20 ha
Starzyna	16.10.1979	Zadania ochronne	leśny	369,43 ha
Szczekotowo	16.10.1979		leśny	36,63 ha
Dębowy Grąd	11.04.1985		leśny	100,17 ha
Olszanka	27.06.1995	Plan ochrony	faunistyczny	276,76 ha

Myśliszcze		rezerwatu		
Przewłoka	27.06.1995	Plan ochrony rezerwatu	faunistyczny	78,52 ha
Berezowo	27.06.1995	Plan ochrony rezerwatu	faunistyczny	115,42 ha
Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej	25.06.2003	Zadania ochronne	leśny	3849,26*
Razem:			5770,12	

W trakcie trwania POP 2002-2011, powołano w 2003 rezerwat Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej. Cel rezerwatu: zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów naturalnych i zbliżonych do naturalnych, typowych dla Puszczy Białowieskiej łągów i olsów oraz siedlisk leśnych z dominacją starych drzewostanów z dużym udziałem olszy, dębu, jesionu, a także licznych gatunków rzadkich i chronionych roślin zielnych, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i zachowanie różnorodności biologicznej.

4. Użytki ekologiczne - zgodnie z postanowieniami Ustawy o ochronie przyrody, są pozostałości ekosystemów nieleśnych, zasługujące na ochronę ze względu na zachowanie unikatowych zasobów genowych i naturalnych typów zbiorowisk. W odniesieniu do Puszczy Białowieskiej są to najczęściej bagna, torfowiska i szuwarowiska, oczka wodne i starorzecza oraz kępy drzew i krzewów, położone głównie w dolinie rzeki Leśnej jak i rozrzucone po całej Puszczy.

Rozporządzeniem Nr 6/97 Wojewody Białostockiego z dnia 7 sierpnia 1997 r., uznano 82 użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i objęto ich ochroną. Łączna powierzchnia użytków ekologicznych w

nadleśnictwie wynosi 609,89 ha, z czego 337,51 ha stanowią użytki w rezerwacie Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej.

- 5. Pomniki przyrody** - pomnikami przyrody w myśl Ustawy o ochronie przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej lub nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów.

Na terenie Nadleśnictwa zaewidencjonowano 552 pomniki (555 drzew i gład narzutowy):

sosna – 213 szt.,

dąb – 210 szt.,

świerk – 84 szt.,

jesion – 30 szt.,

grab – 4 szt.,

lipa – 5 szt.,

klon – 1 pomnik,

wiąz – 1 pomnik,

brzoza – 1 pomnik,

dąb + sosna – 1 pomnik,

4 sosny – 1 pomnik,

gład narzutowy – 1 pomnik

W trakcie trwania POP 2002-2011 Wojewoda Podlaski Rozporządzeniem Nr 10/08 ustanowił 51 nowych pomników przyrody w Nadleśnictwie Hajnówka. Rozporządzeniem nr 7/09 z dn. 27.07.2009 r. Wojewoda Podlaski zniósł w nadleśnictwie 3 pomniki przyrody.

Pomniki przyrody w Nadleśnictwie (z wyjątkiem gładu) to drzewa o okazałych wymiarach pierśnicy i wysokości, a ich wiek przekracza niekiedy 400 lat. Stan zdrowotny drzew pomnikowych jest bardzo

zróznicowany. Wiele z nich porażonych jest przez huby i mursz. Część bocznych koron i wierzchołków stopniowo obumiera, a wiele egzemplarzy zbliża się do śmierci fizycznej lub są już martwe.

W grudniu 2010 r. przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne i konserwujące 7 pomników przyrody polegające na wykonaniu cięć pielęgnacyjno-redukcyjnych poprawiających statykę drzewa, z usunięciem posuszowych gałęzi oraz cięć korygujących zmierzających do niwelowania wad korony oraz zapobiegającym ewentualnym rozłamaniom.

W 2010 i 2011 r. pozyskiwano pędy z pomników przyrody w ramach programu „Archiwum klonów leśnych Polski północno-wschodniej”. W Archiwum gromadzone będą m.in. drzewa mateczne, drzewa pomnikowe rosnące w lesie, krzewy i krzewinki gatunków ginących. Głównym celem programu jest zabezpieczenie genotypów dla selekcji indywidualnej, ochrona zasobów genowych cennych genotypów oraz tworzenie bazy nasiennej.

6. Ochrona gatunkowa - ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Rzadkie gatunki flory i fauny zinwentaryzowane przez Służbę Leśną i specjalistów z wybranych dziedzin to m.in.:

- leniec bezpodkwiatowy
- sasanka otwarta
- nasięźrzał pospolity
- pełnik europejski

- wielosił błękitny
- kosaciec syberyjski
- kukulka Fuscha
- podkolan biały
- orlik pospolity
- gnieźnik leśny
- buławnik czerwony
- parzydło leśne
- żubr
- wilk
- ryś
- traszka grzebieniasta
- żmija zygzakowata
- pachnica dębowa
- zgniotek cynobrowy
- ponurek Schneidera
- przeplatkamaturalna

W trakcie trwania POP 2002-2011, w 2002 r. wprowadzono do stosowania wzór „Karty Informacji Przyrodniczej” na której umieszcza się informacje o zaobserwowanych nowych stanowiskach rzadkich roślin, zwierząt oraz meldunki o dostrzeżonych zmianach w różnych formach ochrony.

7. Strefy ochronne grzybów - w celu ochrony ostoi grzybów objętych ochroną gatunkową ustalono 31 stref ochrony wokół stanowisk granicznika płucnika – stan na 31.01.2011 r.

W trakcie obowiązywania POP 2002-2011, Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków pod kierownictwem Andrzeja Ryś wykonało projekt ochrony stanowisk porostu granicznika płucnika (*Lobariapulmonaria*) na terenie nadleśnictwa Hajnówka. Wyznaczono 60 stanowisk – stan na 1.05.2002 r. (63 drzewa – 55 klonów i 8 jesionów). Porost ten jest sklasyfikowany w „Czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce” w kategorii E, czyli jest gatunkiem wymierającym.

Do dnia expiracji POP 2002-2011, RDOŚ wydał kilka decyzji w sprawie powołania stref ochrony graniczka płucnika *Lobariapulmonaria*

- 6.02.2008 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku ustalił 57 stref ochronnych stanowisk granicznika płucnika
- 22.10.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku ustalił 8 nowych stref ochrony granicznika płucnika z 13 stanowiskami tego porostu.
- Decyzją z 7 maja 2010 r. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ustalił na terenie nadleśnictwa nową strefę ochrony stanowisk granicznika płucnika o pow. ponad 9 ha.
- 2.06.2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku ustalił 1 strefę ochronną stanowiska granicznika płucnika
- 31.01.2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zlikwidował strefy ochronne granicznika płucnika *Lobaria pulmonaria* znajdujące się w rezerwacie Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej.

8. Strefy ochronne ptaków - w celu ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową ustalono strefy ochrony wokół gniazd ptaków (stan na 09.05.2011 r.)

- 13 stref orlika krzykliwego
- 4 strefy bociana czarnego
- 1 strefa puchacza

W trakcie obowiązywania POP 2002-2011, dokonywano kilkakrotnie weryfikacji granic miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków drapieżnych i bociana czarnego:

- decyzją z dn. 01.12.2003 r. Wojewoda Podlaski wyznaczył 18 stref (orlik krzykliwy – 11, bocian czarny – 5, puchacz – 2 strefy),
- decyzją z dn. 25.03.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wyznaczył na terenie nadleśnictwa 8 stref (orlik krzykliwy – 5, bocian czarny – 3),
- decyzją z dn. 21.04.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wyznaczył na terenie nadleśnictwa 3 strefy (orlik krzykliwy – 2, bocian czarny – 1),
- decyzją z 9.05.2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustalił nowe granice 13 stref orlika krzykliwego.

W związku z brakiem ptaków w rewirach:

- decyzją z dn. 10.07.2007 r. Wojewoda Podlaski zlikwidował 1 strefę orlika krzykliwego,
- decyzją z dn. 20.08.2007 r. Wojewoda Podlaski zlikwidował 2 strefy bociana czarnego i 1 strefę orlika krzykliwego,
- decyzją z dn. 6.09.2008 r. Wojewoda Podlaski zlikwidował 1 strefę bociana czarnego i 1 strefę puchacza,
- decyzją z dn. 23.03.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zlikwidował 2 strefy orlika krzykliwego,
- decyzją z dn. 7.12.2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zlikwidował 1 strefę orlika krzykliwego,
- decyzją z dn. 18.11.2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zlikwidował 1 strefę bociana czarnego.

W 2006 r. dokonano ewidencji ilościowej obiektów ochrony przyrody w SILP (rezerwaty, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, Obszar Chronionego Krajobrazu, Natura 2000, strefy ochronne zwierząt).

Na podstawie zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 czerwca w sprawie ustalenia systemu okresowej, powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych w latach 2006 – 2007, wykonana została powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk dzikiej fauny i flory, o których mowa w przepisach unijnych, w tzw. Dyrektywie Siedliskowej. Zinwentaryzowane stanowiska roślin i zwierząt:

sasanka otwarta, leniec bez podkwiatowy, żuraw, bóbr, wydra, wilk, ryś, żubr, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, zalotka większa, pachnica dębowa, zgniotek cynobrowy, ponurek Schneidera, szlaczkoń szafraniec, przeplatka aurinia, przeplatka matura, czerwonończyk nieparek.

91E0 – 1 Wikliny nadrzeczne (*Salicetum triandro-viminalis*)

91E0 – 3. Łęg olszowo-jesionowy (*Fraxino-Alnetum*)

91D0 – 2. Bór sosnowy bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*)

91D0 – 5. Borealna świerczyna bagienna (*Sphagno girgensohnii-Piceetum*)

91D0 – 6. Sosnowo-brzozowy las bagienny (*Thelypteridi-Betuletum pubescentis*)

9170 – 2. Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*)

9170 – 21. Grąd miodownikowy (*Melitti-Carpinetum*)

91I0 – 1. Świetlista dąbrowa (*Potentillo albae-Quercetum*)

6430 – 3. Niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe

3150 – 2 Starorzecza i drobne zbiorniki wodne z klasy Potametea, Lemnetea

7140 – 1. Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (*Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)

- 7110 - 1. Niżowe torfowiska wysokie
- 6410-1 Zmiennowilgotne łąki olszewnikowo-trzęślicowe (*Molinietum caeruleae*)
- 6510 Niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 6150 – 1.1. Łąka rajgrasowa (*Arrhenatheretum elatioris*)
- 2330 - 1 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi
- 6230-4 Niżowe murawy bliźniczkowe
- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*)
- 6120-1 Ciepłolubne murawy napiaskowe

8. ANALIZA POWIERZCHNI LESNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH P.U.L

Zestawienie wskaźników dotyczących poszczególnych rewizji PUL zawarto w tab. XIII sporządzonej przez nadleśnictwo.

TABELA XIII. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu.

Nadleśnictwo Hajnówka

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			1958	1968	1979	1992	2002	2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Powierzchnia zalesiona i niezalesiona	ha		17281,17	17340,94	17982,98	18063,57	18045,09
2	Zasoby miąższości	m ³		3441968	3714026	4868015	5635519	6097740
3	Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w klasach wieku:							
	- II a	m ³		125	108	91	100	170
	- II b	m ³		195	290	150	185	215
	- III a	m ³		244	305	249	258	280
	- III b	m ³		269	327	309	314	301
	- IV a	m ³		323	355	358	372	326
	- IV b	m ³		268	384	380	378	367
	- V a	m ³		303	334	374	394	390
	- V b	m ³		271	382	390	357	366

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			1958	1968	1979	1992	2002	2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	- VI	m ³		321	375	375	373	386
	-VII	m ³		292	369	373	396	361
	-VIII i starsze	m ³					402	418
	KO	m ³		187	224	224	249	284
	KDO	m ³			187			
	BP	m ³						
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zal. i niezal.)	m ³		237	285	293	325	338
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lat		83	80	80	81	85
6	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³				6,42	6,78	6,89
7	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha - zredukowany	m ³				4,81	6,78	-
8	Przeciętna roczna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,94	1,99	0,73	0,49	0,47
9	Przeciętna roczna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,69	0,72	3,71	2,25	2,21
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³			50,71	12,44	34,74	15,68

Z porównania danych na początek i koniec analizowanego 10-lecia wynika, że następuje nadal poprawa poszczególnych parametrów korzystnie wpływających na trwałość lasów, bioróżnorodność i produktywność siedlisk:

- przeciętna zasobność wzrosła z 325 m³/ha do 338 m³/ha
- bieżący przyrost drzewostanów z 6,78 na 6,89 m³/ha.

Nastąpił też wzrost zasobności w poszczególnych klasach wieku, z wyjątkiem niewielkiego spadku w klasach IIIb do Va, z powodu wydzielającego się posuszu jesionowego i dębowego.

Wzrost przeciętnego wieku z 81 do 85 lat świadczy o starzeniu się drzewostanów i niekorzystnie wpływ na zachowanie trwałości lasu.

Augustynka, dnia 12.11.2011r.

DGLP w Warszawie
Białostocki Region Inspekcyjny**K o r e f e r a t**Inspektora LP - mgr inż. Jana Szatyłowicza
do projektu planu urządzenia lasu zawartego w materiałach
na Naradę Techniczno – Gospodarczą **Nadleśnictwa Hajnówka**Ad pkt. 1. *Wstęp* - uwag nie wnoszę.Ad pkt. 2. *Stwierdzenie zgodności wykonanych prac z przepisami prawnymi oraz obowiązującymi zasadami i ustaleniami KZP.*Uwag nie wnoszę poza pkt.2.2.1. *Podział powierzchniowy.* W projekcie pul określono, że w latach 2002-2011, powierzchnia nadleśnictwa w wyniku sprzedaży i wymiany gruntów zmniejszyła się o 9,06 ha. W referacie nadleśniczego w sprawie analizy gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu ul. oraz z kontroli kompleksowej wynika, że powierzchnia zmniejszyła się o 10,02 ha.Ad pkt. 3. *Wyniki prac inwentaryzacyjnych obrazujące obecny stan lasu na tle przyrodniczych warunków produkcji leśnej.*W pkt 3.1.1. *Siedliskowe typy lasu.* Tabela 4 na str. 13. *Zmiany powierzchni siedliskowych typów lasu w ramach IV i V rewizji urządzenia lasu.* Nastąpiły niewielkie różnice w procentowym udziale siedlisk w badanym okresie, m.in. zwiększył się udział Lśw o 1,5%, zmniejszył udział BMśw (-0,65%), Bśw (-0,48%), Lw (-0,42%). W pozostałych siedliskach zmiany poniżej 0,03%. Na str. 7 w pkt 2.2.4. *Prace glebowo-siedliskowe* podano, że typy siedliskowe zostały przyjęte zgodnie z operatem glebowym opracowany w latach 1995-1996. W opracowaniu brak komentarza wykonawcy planu urządzenia lasu do powstałych różnic.W pkt 3.1.2. *Charakterystyka najważniejszych gatunków drzew,* Tabela 10 (str. 20) ilustruje zmiany udziału powierzchniowego gatunków panujących w IV i V rewizji urządzenia lasu. Wynika z niej, że zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów z panującym gatunkiem: jesion (-1,66%), dąb (-1,36%), brzoza (-1,46%). Natomiast, znacząco zwiększyła się powierzchnia w których gatunkiem panującym jest świerk (+ 536 ha tj. 2,94%). W minionym 10-leciu lasy nadleśnictwa okresowo, (lata 2002-2003, 2006-20008) nękane były przez szkodniki owadzie, głównie kornika drukarza i gatunki towarzyszące. Na części powierzchni wystąpiły znaczne wypady świerka z górnych warstw drzewostanów (I-III klasa Krafta). Udział świerka w ogólnym pozyskaniu, w latach realizacji planu urządzenia lasu był wysoki i wynosił ok. 35% (134 474 m³). W trakcie kontroli kompleksowej kontrolujący stwierdzali zmniejszanie udziału świerka w drzewostanach. Dane zawarte w tabeli nr 10 nie przedstawiają takiej tendencji. Brak jest komentarza wykonawcy pul do tych zmian. Uwaga ta dotyczy również Tabeli nr 12 (str. 24) przedstawiającej zmiany udziału miąższości wg gatunków panujących. Wyniki inwentaryzacji pokazują zmniejszanie miąższości w gatunkach panujących: jesion (-1,81%) i brzoza (-1,34%) a wzrost w gatunku panującym: świerk (+3,71%), sosna (+1,18%).

Do pozostałych zapisów tego punktu uwag nie wnoszę.

Ad pkt. 4. *Ocena gospodarki leśnej za ubiegły okres* - uwag nie wnoszę.

Ad pkt. 5. *Propozycja gospodarki leśnej na przyszły okres gospodarczy.*

- ppkt. 5.1. *Stan posiadania* - uwag nie wnoszę,

- ppkt 5.2. *Podział według dominującej funkcji lasów* - uwag nie wnoszę,

- ppkt. 5.3. *Podział na gospodarstwa* - uwag nie wnoszę,

- ppkt. 5.4. *Wieki rębności* - uwag nie wnoszę,

- ppkt. 5.5.1. *Obliczone i proponowane etaty użytkowania rębego* - uwag nie wnoszę.

- ppkt. 5.5.3. Proponowany etat użytkowania przedrębego w wysokości 290 000 m³ został ustalony na poziomie nieprzekraczającym 50% przyrostu bieżącego, spodziewanego w okresie obowiązywania planu. Został wyliczony dla drzewostanów projektowanych do cięć w użytkowaniu przedrębnym (dla czyszczeń późnych i trzebieży) o powierzchni ogólnej 6 361ha. Biorąc pod uwagę, że cięcia przedrębne planowane są tylko na 30% powierzchni leśnej zalesionej, ustalony etat należy uznać za minimalny z możliwych do przyjęcia. W jego rozmiarze nie uwzględniono potencjalnej masy użytków przygodnych, które nadleśnictwo będzie zobowiązane pozyskać w ramach np. usuwania posuszu czynnego, złomów, wywrotów. Ewentualne próby zmniejszenia proponowanego etatu, uniemożliwią prowadzenia racjonalnej gospodarki w przyszłym 10-leciu.

ppkt. 5.7. – *Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej. Tabela 33. Zestawienie gospodarczych typów drzewostanu oraz orientacyjnych składów gatunkowych odnowień w typach siedliskowych lasu z uwzględnieniem zespołów roślinnych.*

Proponowane składki gatunkowe przyszłych odnowień są bardzo szczegółowe. Realizacja ich może być utrudniona przy występowaniu na wydzieleniach różnych wariantów żyzności, uwilgotnienia siedlisk leśnych i zespołów roślinnych. Sztuczne wprowadzanie domieszek liściastych (lipa, klon) na żyznych siedliskach oraz świerka nie zawsze jest uzasadnione. W trakcie lustracji terenowych stwierdzano, odnowionych gniazdach jest duża ekspansja gatunków drzewiastych i krzewów (grab, klon, lipa, świerk, leszczyna). Spełniają one rolę gatunków domieszkowych i pielęgnacyjnych. W drzewostanach z udziałem świerka występują liczne stożki odnowień naturalnych, głównie w lukach i przerzedzeniach. Przy przebudowie drzewostanów należy dążyć do jak największego wykorzystania istniejących odnowień naturalnych oraz ich inicjowanie. Proponuje uproszczenie składów gatunkowych poprzez określenie % udziału gatunków głównych tj. dąb, sosna, olsza których nie można uzyskać na drodze odnowień naturalnych. Dla gatunków domieszkowych oraz świerka ustalić udział z mniejszą dokładnością i wprowadzać do składu upraw tylko w ramach odnowień naturalnych.

ppkt. 5.12. *Programu ochrony przyrody* nie otrzymałem i w niniejszym koreferacie nie ustosunkowuję się do jego treści.

Koreferat sporządzono w 5 egzemplarzach z przeznaczeniem dla:

1. DGLP w Warszawie,
2. RDLP w Białymstoku,
3. BULiGL w Białymstoku,
4. Nadleśnictwa Hajnówka,
5. BRI w Białymstoku.

INSPEKTOR
Lasów Państwowych
mgr inż. Jan Saryłowicz

KOREFERAT
kierownika brygady urządzania lasu
na II Komisję Techniczno-Gospodarczą
do Referatu Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka w sprawie analizy
gospodarki leśnej w okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu
na lata 2002-2011

Białystok 2011 r.

Ocena gospodarki ubiegłego okresu Nadleśnictwa Hajnówka za okres 1.01.2002-31.12.2011 r.

Podstawę analizy gospodarczej w minionym okresie stanowi Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata od 2002 do 2011 dla Nadleśnictwa Hajnówka, opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku i zatwierdzony Decyzją DL.lp – 611 – 21JJ/03 z dnia 10 czerwca 2003 r. Ministra Środowiska.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA

1. Położenie

- a) Położenie obiektu, jego sąsiedztwo oraz zasięg terytorialny bez uwag.
- b) Podział na obręby leśne bez uwag, podział na leśnictwa przedstawiony będzie w projekcie nowego planu zgodnie z przedstawionym przez nadleśnictwo.

Powierzchnia poszczególnych leśnictw, obrębów leśnych i nadleśnictwa, w zaokrągleniu do 1 ara, w nowym planie urządzenia lasu wynika bezpośrednio z zaktualizowanej powierzchni poszczególnych działek ewidencyjnych ujawnionych w nowym rejestrze gruntów nadleśnictwa według stanu na 31.01.2010 r.. Aktualna powierzchnia leśnictw została przedstawiona w Referacie BULiGL na NTG.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż powierzchnia podana z dokładnością do 1 m² (zestawiona w planie u. l. w tabeli nr 1) może się różnić od powierzchni zaokrąglonej do 1 ara, która jest zestawiona w pozostałych tabelach. Różnice w powierzchni wynikają z matematycznej zasady zaokrąglania przy przeliczaniu z m² na ary.

2. Rys historyczny

Bez uwag. Zagadnienia dotyczące tego tematu szerzej omówione będą w tomie I pul.

3. Stan posiadania i stan granic

Powierzchnia ogólna wchodząca do planowania urządzeniowego nadleśnictwa bez uwag.

Ponadto w nadleśnictwie znajduje się 10 działek geodezyjnych o powierzchni 1,9109 ha będących we współwłasności, gdzie powierzchnia zredukowana w zarządzie nadleśnictwa wynosi 0,0,7024 ha.

Zestawienie powierzchni nadleśnictwa wg stanu na 31. 12. 2010r. obrębami przedstawia się następująco:

Obręb	Powierzchnia ewidencyjna - ha	Powierzchnia taksacyjna - ha
Obręb Hajnówka	5920,5030	5920,32
Obręb Leśna	5867,1346	5867,34
Obręb Starzyna	7866,4354	7866,40
Nadleśnictwo Hajnówka	19654,0730	19654,06

4. Podział powierzchniowy

Bez uwag.

5. Charakterystyka ekonomicznych warunków produkcji leśnej

a) Podział lasu na grupy i kategorie ochronności.

Projekt lasów ochronnych przyszłego okresu został opracowany przez BULiGL Oddział w Białymstoku i przekazany RDLP w Białymstoku celem przedstawienia Ministrowi Środowiska do zatwierdzenia. Tabelaiczne dane z projektu lasów ochronnych w nadleśnictwie przedstawione będą w „Materiałach na NTG”.

b) Charakterystyka warunków przyrodniczych.

Zagadnienie to w sposób wyczerpujący przedstawione zostanie przez wykonawcę w Referacie na NTG.

II. DOKUMENTACJA

Bez uwag.

III. PRZYJĘTY PODZIAŁ GOSPODARCZY W IV REWIZJI PUL

Bez uwag.

IV. PORÓWNANIE ZAPLANOWANYCH ZADAŃ GOSPODARCZYCH ZA UBIEGŁE 10-LECIE I ICH WYKONANIE

A. W zakresie cięć rębnych i pielęgnacyjnych.

Zadania w zakresie cięć rębnych i pielęgnacyjnych realizowane były na podstawie pul oraz licznych zarządzeń wynikających ze zmiany prawa ograniczających ich wykonanie.

B. W zakresie hodowli lasu.

Rozmiar prac odnowieniowych, zalesieniowych i pielęgnacyjnych obrębami i sumarycznie w całym nadleśnictwie omówiono w sposób wyczerpujący w referacie Nadleśniczego. Należy stwierdzić, że wielkość wykonania znacznej części prac hodowlanych jest uzależniona od stopnia realizacji planu cięć rębnych. W trakcie prac inwentaryzacyjnych stwierdzono właściwe wykonanie tych prac, a więc dobór gatunków do siedlisk, urozmaicenie gatunkowe zakładanych upraw, wykorzystanie odnowień naturalnych i uwzględnienie mikrosiedlisk. Części zaplanowanych zabiegów np. podsadzeń, melioracji agrotechnicznych i czyszczeń nie wykonano z powodu braku takich potrzeb na gruncie.

Zagadnienie nasiennictwa i selekcji przedstawiono przez wykonawcę planu w Referacie na NTG.

Nadleśnictwo prowadzi produkcję szkółkarską na dobrym poziomie, opartą na wyselekcjonowanej bazie nasiennej. Powierzchniowy areal szkółek pozwala pokryć potrzeby na materiał sadzeniowy. W ramach poprawek i uzupełnień wprowadzano gatunki docelowe. Sadzonki używane do tych celów to głównie wielolatki. Materiał sadzeniowy stosowany w ramach poprawek i uzupełnień był najlepszej jakości.

Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych przedstawia się następująco:

Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
	zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
	przy zadrzewieniu										
	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5	1.0-0.9	0.8-0.7	0.6-0.5		
powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BŚW	0,01										0,01
BMŚW	3,12										3,12
LMŚW	0,28			0,31	1,99						2,58
LMW	0,92						0,38				1,30
LŚW	1,11				1,61						2,72
LW						1,02					1,02
Ogółem	5,44			0,31	3,60	1,02	0,38				10,75

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawia się następująco;

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
	1	2	3	4	5
KO	BMŚW	DB.S	4,64	56,5	22
	BMŚW	ŚW	8,61	47,3	11
	BMW	DB.S	3,95	40,0	22
	BMW	ŚW	6,95	53,4	11
	LMŚW	DB.S	169,91	41,7	22
	LMŚW	ŚW	1,56	70,0	22
	LMW	DB.S	56,89	43,8	22
	LMW	GB	10,02	50,0	12
	LMW	ŚW	11,42	35,2	21
	LŚW	DB.S	439,30	39,2	22
	LŚW	GB	0,91	60,0	12
	LW	DB.S	37,86	33,3	22
	LW	KL	12,67	50,0	12
	Razem			764,69	40,5
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	LMW	ŚW	7,70	90,0	32
	LŚW	DB.S	12,15	100,0	21
Razem			19,85	96,1	22
Ogółem			784,54	41,9	22

Bardzo znaczący wpływ na skład jak i jakość hodowlaną młodego pokolenia miał udział szkód powodowanych przez zwierzynę płową i żubra.

V. OCENA WPŁYWU DOKONYWANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU

Bez uwag.

VI. ROZMIAR WYKONYWANYCH PRAC ZALESIENIOWYCH

Bez uwag.

VII. ROZMIAR SZKÓD W LASACH SPOWODOWANYCH PRZEZ CZYNNIKI BIOTYCZNE, ABIOTYCZNE I ANTROPOGENICZNE

a) Szkody w uprawach, młodnikach i żerdziowinach powodowane przez zwierzynę.

W referacie omówiono stan szkód od zwierzyny. Zagrożenie nie jest równomierne rozłożone i związane głównie z ostojami i szlakami migracyjnymi zwierząt. Wysoka liczebność zwierzyny oraz jej różnorodność (m. in. występowanie żubrów) ma znaczący wpływ na stan zdrowotny oraz jakość drzewostanów, głównie młodszych klas wieku oraz odnowień naturalnych i sztucznych.

b) Szkody powodowane przez pożary.

Bez uwag.

c) Szkody powodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogenne.

Bez uwag.

d) Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska.

Bez uwag.

e) Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne.

Bez uwag.

VIII. UŻYTKOWANIE UBOCZNE

Bez uwag.

IX. OCENA WYKONYWANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

Zagadnienie to zostało szczegółowo omówione w referacie Nadleśniczego. W trakcie terenowych prac urządzeniowych weryfikowano przebieg granic siedlisk przyrodniczych, zarejestrowano osobliwości natury, rzadkie rośliny podlegające ochronie gatunkowej, a całość zagadnienia ujmuje Program Ochrony Przyrody sporządzony jako odrębny dokument.

X. ANALIZA POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH P.U.L

Zmiany w stanie zasobów drzewnych wynikają z naturalnych czynników przyrodotwórczych, działalności gospodarczej i w niewielkim stopniu zmian powierzchniowych. Wskaźniki charakteryzujące zmiany stanu zasobów drzewnych w poszczególnych okresach gospodarczych przedstawia poniższa tabela:

Tabela XIII. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urzędzenia lasu.

Lp	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:					
			<i>1.X.1958</i> (definit.)	<i>1.X.1968</i> (I rew.)	<i>1.I.1979</i> (II rew.)	<i>1.I.1992</i> (III rew)	<i>1.I.2002</i> (IV rew.)	<i>1.I.2012</i> (Vrew.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Powierzchnia zalesiona i niezalesiona	ha		1728,17	17340,94	17982,98	18063,57	18097,24
2	Zasoby miąższości	tys. m ³		3441968	3714026	4868015	5635519	6018853
3	Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w klasach wieku							
	- II a	m ³		125	108	91	100	170
	- II b	m ³		195	290	150	185	214
	- III a	m ³		244	305	249	258	280
	- III b	m ³		269	327	309	314	301
	- IV a	m ³		323	355	358	372	323
	- IV b	m ³		268	384	380	378	368
	- V a	m ³		303	334	374	394	390
	- V b	m ³		271	382	390	357	364
	- VI	m ³		321	375	375	373	382
	- VII	m ³		292	369	373	396	356
	- VIII i tarsze	m ³					402	420
	- KO	m ³		187	224	224	249	175
	- KDO	m ³			187	-	-	-
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zal. i niezal.)	m ³		237	285	293	325	333
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lat		83	80	80	81	86
6	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³				6,42	6,78	6,78
7	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha - zredukowany	m ³				4,81	6,78	-
8	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,94	1,99	0,73	0,49	0,47
9	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,69	0,72	3,71	2,25	2,20
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³			50,71	12,44	34,74	10,67

Porównanie zapasu na powierzchni leśnej zalesionej między V a IV rewizją u. l. w obrębach i ogółem w nadleśnictwie przedstawia poniższe zestawienie:

Obręb, nadleśnictwo	IV rewizja u. l.	V rewizja u. l.	Różnica
	m ³ grubizny brutto		
Obręb Hajnówka	1810371	1963175	152804
Obręb Leśna	1615124	1666988	51864
Obręb Starzyna	2209799	2388690	178891
Nadleśnictwo Hajnówka	5635294	6018853	383559

Z powyższego zestawienia wynika, w minionym okresie gospodarczym odłożyło się 383559 m³ grubizny brutto.

XI. TURYSTYKA I EDUKACJA

Bez uwag.

Koreferat opracował

Kierownik brygady BULiGL O/Białystok

.....
mgr inż. Krzysztof Wojciuk

**Ocena gospodarki przeszłej Nadleśnictwa Hajnówka
dokonana przez Dyrektora RDLP Białystok na Naradzie Techniczno-Gospodarczej
w dniu 17 listopada 2011 r.**

Podstawę oceny stanowią:

- Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Hajnówka na okres gospodarczy od 1.01.2002 do 31.12.2011 r.,
- Analiza gospodarki przeszłej Nadleśnictwa Hajnówka za okres od 01.01.2002 do 31.12.2011 dokonana przez Nadleśniczego,
- Koreferat Białostockiego Regionu Inspekcyjnego w Białymstoku do analizy Nadleśniczego,
- Koreferat Wykonawcy projektu planu urządzenia lasu do analizy Nadleśniczego,
- Plany gospodarcze i sprawozdania z ich wykonania.

Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa (wg opisu taksacyjnego) w początkowym okresie obowiązywania planu urządzenia lasu wynosiła 19665, 12 ha w tym pow. leśna 18 466,23ha. W wyniku niewielkich zmian powierzchniowych zmniejszyła się o 9,06 ha. (sprzedaż gruntu na mocy art. 40a i 38 pkt.3 Ustawy o lasach,) i wg stanu na 1.01.2012r. wynosi 19 656,06 ha w tym pow. leśna 18 563,06 ha. Na terenie nadleśnictwa występuje 10 działek stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych o ogólnej pow. 1,9109 ha o pow. zredukowanej 0,7024 ha. Gruntów spornych na terenie nadleśnictwa nie ma.

Nadleśnictwo założyło księgi wieczyste na 100% powierzchni zarządzanych gruntów.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Hajnówka został zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-611-20JJ/03 z dn. 10.06.2003r. Ze względu na wyjątkowe znaczenie Puszczy Białowieskiej Decyzja wprowadziła specjalne zalecenia dotyczące trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach Nadleśnictwa Hajnówka:

1. O wykonaniu każdego z zatwierdzonych zadań decydują wyłącznie względy ochronne i pielęgnacyjne – hodowlane, w tym konieczność przebudowy drzewostanów przejściowych, a nie względy ekonomiczne.
2. Nie dopuszcza się, z wyjątkiem przypadków określonych w pkt. 3 i 4, wycinania drzew w wieku ponad 100 lat.
3. Do przebudowy – w ramach cięć rębnych – drzewostanów w wieku ponad 100 lat, mogą być przeznaczone tylko drzewostany z przewagą świerka uszkodzonego przez korniki, drzewostany z przewagą brzozy lub drzewostany z przewagą osiki.
4. W przypadku niezbędnej konieczności osłaniania młodego pokolenia w drzewostanach przebudowywanych, dopuszcza się możliwość usunięcia pojedynczych drzew w wieku ponad 100 lat, z wyjątkiem dębów, jesionów, klonów, wiązów.

5. Sposoby wykonywania zabiegów ochronnych i pielęgnacyjno – hodowlanych powinny uwzględniać konieczność gromadzenia, szczególnie w starych drzewostanach dojrzewających i dojrzałych, odpowiedniej bazy drewna martwego (co najmniej 3-5 drzew na 1 hektar drzewostanów).

W trakcie realizacji zadań ochronnych zasady te były przestrzegane.

I. Użytkowanie zasobów drzewnych

Plan urządzenia lasu (zatwierdzony Decyzją MŚ z dnia 10.03.2003r. na lata 2002-2011) przewidywał pozyskanie drewna w ilości nie większej niż 499 910 m³ grubizny netto. W dziesięcioleciu pozyskano 387 785 m³ (78 %), w tym:

- w użytkowaniu rębny: plan 113 913 m³ grubizny netto zrealizowano w 60 % pozyskując 68 487 m³,
- w użytkowaniu przedrębny: plan 12 805,24 ha o miąższości szacunkowej 385 997 m³ grubizny netto, wykonano pod względem powierzchniowym w 75 % oraz pod względem miąższościowym w 83 %.

Użytkowanie lasu z potrzeb sanitarnych (użytkowanie przygodne) wyniosło łącznie 36,5% użytków głównych, w tym 23,9 % użytkowania rębego, natomiast 31,4 % użytkowania przedrębego.

W trakcie realizacji planu błędnie kwalifikowano i ewidencjonowano w SILP pozyskanie użytków przygodnych.

Wykonanie zadań z zakresu cięć pielęgnacyjnych i odnowieniowych w wysokości podanej w referacie Nadleśniczego, wynikało z zaleceń wprowadzonych Decyzją zatwierdzającą plan ul oraz Rozporządzenia w sprawie uznania lasów naturalnych za rezerwat przyrody „Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej” z dn.25.06.2003r. Istotny wpływ odegrały również Decyzja nr 24 Dyrektora Generalnego L.P. z dn. 27 sierpnia 1996 r., Decyzja 48 Dyrektora Generalnego L.P. z dn 6 lipca 1998 roku oraz Decyzją MŚ z dnia 6 grudnia 2010r. dotyczącą weryfikacji cięć na rok 2011.

II. Hodowla lasu

Wykonanie zadań z zakresu pielęgnacji, w wysokości podanej w referacie Nadleśniczego, wynikało przede wszystkim z potrzeb hodowlanych. Rozpatrując łącznie powierzchnię odnowień na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanów należy stwierdzić, że zadania te wykonano zgodnie z potrzebami hodowlano - ochronnymi. Zadania dotyczące

zalesień zrealizowano w 23%. Pozostałą część gruntów przeznaczono do użytkowania rolnego jako deputaty, na poletka łowieckie, do rekultywacji w ramach programu „Orlika krzykliwego” oraz do sukcesji naturalnej. Na wielkość wykonywanych poprawek i uzupełnień decydujący wpływ miały szkody wyrządzone przez zwierzynę. Wykonanie zadań w zakresie pielęgnacji gleby wynikało z konieczności kilkakrotnych powtórzeń zabiegów dla osiągnięcia zamierzonego celu. W ramach poprawek i uzupełnień wprowadzano gatunki docelowe. Materiał sadzeniowy stosowany w ramach poprawek i uzupełnień był najlepszej jakości.

Skład upraw i młodników na powierzchniach otwartych jest zgodny w 56%, częściowo zgodny ze składem pożądanym w 25%. Na terenie Nadleśnictwa zarejestrowano uprawy niezgodnych ze składem pożądanym w ilości 18,58%, natomiast upraw przypadłych nie stwierdzono. Bardzo znaczący wpływ na skład i jakość hodowlaną młodego pokolenia miały szkody powodowane przez zwierzynę. Dotychczasowe metody zabezpieczania upraw repelentami, pakułami, spiralkami nie sprawdziły się w warunkach nadleśnictwa. Na podkreślenie zasługują zadania z małej retencji zrealizowane we współpracy z PTO.

III. Ochrona lasu

Działania Nadleśnictwa Hajnówka zmierzały do utrzymania właściwego stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu.

Nadleśnictwo na bieżąco usuwało drzewa zasiedlone przez korniki oraz wykładało pułapki klasyczne i feromonowe. Pozwoliło to na stałą kontrolę rozwoju owadów i zapewniło dbałość o stan sanitarny lasu. Na terenie nadleśnictwa występowało masowe zamieranie jesionu oraz zarejestrowano zjawisko zamierania dębów opanowanych przez opieńka. Działania Nadleśnictwa w zakresie ochrony lasu ocenia się, jako skuteczne i właściwe.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa występują trzy obwody wyłączone z dzierżawienia, które tworzą OHZ LP. W celu utrzymania gospodarki łowieckiej na właściwym poziomie nadleśnictwo dążyło do poprawy łowieckiego zagospodarowania terenu, warunków bytowania zwierzyny, utrzymania odpowiedniej liczebności zwierzyny łownej z uwzględnieniem właściwej struktury wiekowej i płciowej.

Nadleśnictwo zostało zakwalifikowane do drugiej kategorii zagrożenia pożarowego.

W minionym 10 – leciu odnotowano pożary na pow. 7,11 ha. Straty wyniosły 76,6 tys. zł.

IV. Ochrona przyrody

W minionym dziesięcioleciu nadleśnictwo realizując wytyczne Programu Ochrony Przyrody

zadbało o zachowanie lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych zbiorowisk, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Pozostawiono w stanie nienaruszonym śródleśne polany. W celu ochrony i zachowania różnorodności biologicznej pozostawiano drzewa martwe, dziuplaste, wykroty, gałęzie oraz drzewa o określonych gatunkach i pierśnicach. W nadleśnictwie nie prowadzono cięć ponad 100 - letnich drzew i drzewostanów, za wyjątkiem niezbędnych cięć sanitarnych. Na bieżąco prowadzony był monitoring przyrodniczy. Przed przystąpieniem do realizacji zadań ochronnych i hodowlanych sporządzano ocenę potencjalnego wpływu na różnorodność biologiczną. Ochronie podlegały stanowiska roślin gatunków rzadkich i ginących, prowadzona była ich ewidencja. Na powierzchni przeznaczonej do cięć odnowieniowych pozostawiano do starości fizjologicznej co najmniej 5 - 10 % powierzchni bez stosowania jakichkolwiek zabiegów.

Nadleśnictwo w ramach promocji wartości przyrodniczych podejmowało szereg działań edukacyjnych. W roku 2011 zorganizowano konkurs plastyczny „Las wokół nas”. W konkursie wzięło udział 650 uczestników z terenu powiatu hajnowskiego. Dokonano w SILP ewidencji ilościowej obiektów ochrony przyrody (rezerwatów, użytków ekologicznych, pomników przyrody, Obszaru Chronionego Krajobrazu, Natura 2000, stref ochronnych zwierząt).

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie podkreślić należy właściwe działania Pana Nadleśniczego dla zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia właściwego stanu sanitarnego drzewostanów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy, uznaję gospodarkę zasobami oraz realizację zadań gospodarczych w zakresie hodowli, ochrony lasu i ochrony przyrody, ochrony przeciwpożarowej, edukacji przyrodniczej, gospodarki łowieckiej, użytkowania ubocznego za prawidłowe.

W najbliższym 10-leciu konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na prawidłowe prowadzenie ewidencji z wykonania zadań w SILP oraz poprawa stanu upraw poprzez stosowanie grodzień.

Stwierdzam, iż zadania planowe zrealizowane w minionym 10 - leciu nie naruszają postanowień zawartych w artykule 8 Ustawy o Lasach z dn. 28.09.1991r. (tj. powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów).

DYREKTOR
 DYREKTOR
 Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
 w Białymstoku

 mgr inż. Ryszard Ziemblicki

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Podstawowym celem realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest zachowanie ekosystemu leśnego przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym, oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Realizować się to powinno przez:

- stopniowe dostosowywanie składów gatunkowych biocenoz leśnych do warunków biotopu w trakcie naturalnych bądź kierowanych procesów przebudowy,
- skuteczną ochronę cennych elementów flory i fauny, w szczególności opisanych w programie ochrony przyrody obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz obiektów nie objętych ochroną prawną a cennych i ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej,
- zabezpieczenie takiej ilości zasobów leśnych, która zapewnia prawidłową relację między zapotrzebowaniem rynku na ekologiczny surowiec - drewno, a zapewnieniem trwałego przyrostu zasobów leśnych, realizowane poprzez wyważanie stosunku pozyskania do przyrostu oraz przestrzeganie zoptymalizowanych etatów użytkowania,
- preferowanie, w ekonomicznie i przyrodniczo uzasadnionych przypadkach, naturalnego procesu odnawiania lasu oraz zalesiania gruntów nieleśnych a także jak najpełniejszego wykorzystywania procesów zachodzących w starszych drzewostanach,
- wykonywanie zabiegów w sposób zapewniający zachowanie dominującej, ochronnej funkcji, lasu w lasach ochronnych,
- uwzględnienie, na każdym etapie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki, społecznych i ochronnych zapotrzebowań.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów. Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane przez określenie gospodarczych typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz przez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiąganie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jego jakości. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań

i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody itp.

W Nadleśnictwie Hajnówka najważniejszym celem gospodarki leśnej na najbliższy okres gospodarczy będzie prowadzenie wszelkich zabiegów gospodarczo-ochronnych w taki sposób, aby nie pogorszyć naturalnego bogactwa i zróżnicowania środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszarów Natura 2000, jak i poza nimi. Priorytetem jest zapewnienie maksymalnej ochrony chronionym, cennym bądź rzadkim gatunkom ze świata roślinnego i zwierzęcego oraz „naturowym” siedliskom leśnym. Założony cel należy osiągnąć poprzez:

- właściwe rozpoznanie terenowe rozmieszczenia stanowisk chronionych, cennych lub rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz mikrosiedlisk chronionych zbiorowisk leśnych w celu zapewnienia im należytej ochrony podczas wykonywania zaplanowanych zabiegów,
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, a na chronionych siedliskach leśnych także zgodnie z zasadami „Poradnika ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000”, zwracając przy tym uwagę na wyłączenie z zabiegów najcenniejszych fragmentów drzewostanów na zaplanowanej powierzchni oraz pozostawianie odpowiedniej ilości drzew dziuplastych i martwego drewna,
- przeprowadzanie zabiegów w terminach jak najkorzystniejszych dla chronionych cennych lub rzadkich elementów przyrody.

3.2. Podstawy gospodarki przyszłego okresu

3.2.1. Podstawy organizacji gospodarstwa leśnego i regulacji użytkowania

Zasada zrównoważonej gospodarki leśnej polega na przyjęciu elastycznych sposobów gospodarowania odpowiednio do funkcji lasu, regulacji użytkowania umożliwiającej kształtowanie pożądanej struktury zasobów drzewnych i wzmaganie stabilności lasu. Ma ona na celu odtworzenie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych. Różnorodność funkcji lasów oraz konieczność zapewnienia trwałości tych funkcji przejawia się w podziale lasów na kategorie ochronne oraz gospodarstwa. Kategorie ochronne są wynikiem wyodrębnienia dominujących funkcji lasów, natomiast podział na gospodarstwa realizuje w praktyce ideę zachowania trwałości i wielofunkcyjności lasów poprzez odpowiednio zaprojektowany rozmiar i lokalizację użytkowania oraz zaplanowanie zabiegów pielęgnacyjnych

i hodowlanych. Prawidłowo zaplanowany i wykonany plan gospodarczo-ochronny jest zatem podstawowym elementem zapewnienia wielofunkcyjności lasów poprzez zachowanie ich trwałości, oraz realizacji funkcji gospodarczej, jaką jest dostarczanie na rynek ekologicznego surowca drzewnego. Na terenie LKP „Puszcza Białowieska”, zaplanowane w rozpoczynającym się dziesięcioleciu zabiegi gospodarczo-ochronne wynikają z celów postawionych przez Plan zadań ochronnych, jak np. polepszenie stanu siedlisk przyrodniczych poprzez zwiększenie dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska. Cel założony do osiągnięcia w konkretnym wydzieleniu warunkuje sposób wykonania zabiegu. Wielkość zaplanowanych użytków wynika z sumy miąższości zaprojektowanej do pozyskania w planowanych zabiegach gospodarczo-ochronnych.

3.2.2. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, w oparciu o ustalenia KZP cały obszar Nadleśnictwa Hajnówka zakwalifikowano do gospodarstwa specjalnego.

3.2.3. Wieki rębności

Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu w gospodarstwie specjalnym wieków rębności nie określano.

3.2.4. Podział na ostępy

Ponieważ cięcia odnowieniowe zaplanowano rębniami złożonymi z przewagą rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej, a podział wydzieleń na pasy zrębowe dotyczył tylko trzech przypadków na obrębie Starzyna, nie zachodziła potrzeba dzielenia obrębów na ostępy.

3.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

3.3.1. Użytkowanie rębne

Etat użytkowania rębnego wynika z sumy miąższości drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania. Planowane cięcia hodowlano-odnowieniowe dotyczą drzewostanów do wieku 100 lat. Przyjęty etat traktowany jest jako maksymalny możliwy do zrealizowania i jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb ochrony czynnej w poszczególnych wydzieleniach. Zaplanowane zabiegi mają na celu zwiększenie stopnia

dostosowania składu gatunkowego do siedliska poprzez wprowadzenie pod okap przebudowywanego drzewostanu cennych gatunków liściastych. Kwalifikowanie drzewostanów w gospodarstwie specjalnym do użytkowania rębego przeprowadzono zgodnie z ustaleniami KZP i wynikało z potrzeb hodowlano – ochronnych drzewostanów.

Ich wielkości obrębami i dla nadleśnictwa przedstawiono w tabeli nr XIV.

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego w obrębie Hajnówka

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)						1301	41346	41300
Razem						1301	41300	41300

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego w obrębie Leśna

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)						526	12455	12500
Razem						526	12455	12500

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego w obrębie Starzyna

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
m3 brutto								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)						495	30689	30700
Razem						495	30689	30700

Tabela nr XIV. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego w Nadleśnictwie Hajnówka

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
m3 brutto								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)						2322	84490	84500
Razem						2322	84490	84500

Zbiorcze zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych na podstawie tabeli nr XV dla nadleśnictwa i obrębów zamieszczono poniżej.

Zestawienie 55. Powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych wg rodzajów rębni

Gospodarstwo specjalne	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Hajnówka	-	7,80	407,87	415,67	-	415,67
Obręb Leśna	-	9,97	126,21	136,18	-	136,18
Obręb Starzyna	-	1,56	296,94	298,50	-	298,50
Nadleśnictwo Hajnówka	-	19,33	831,02	850,35	-	850,35

Łączną miąższość użytków rębnych (netto) na 10-lecie przedstawiono w zestawieniu poniżej:

Zestawienie 56. Zestawienie łączne użytków rębnych netto w Nadleśnictwie Hajnówka

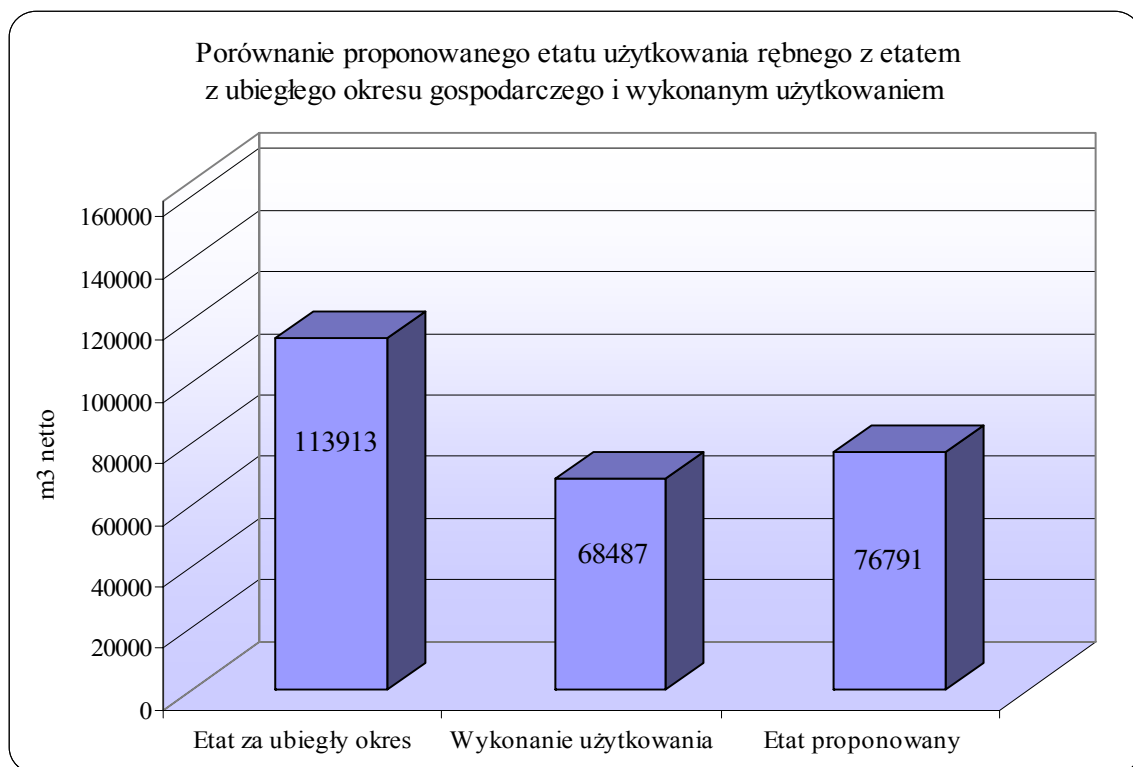
Obręb	Zaliczone na etat			Nie zaliczone na etat	Razem użytki rębne
	Miąższość	5% spodziewany przyrost miąższości	Miąższość z 5% przyrostem		
	m ³ netto				
1	2	3	4	5	6
Hajnówka	36024	1801	37825	-	37825
Leśna	10722	536	11258		11258
Starzyna	26389	1319	27708	-	27708
Nadleśnictwo	73135	3656	76791	-	76791

Miąższość netto użytkowania rębnego zaliczonego na poczet etatu podaje się łącznie z 5 % spodziewanym przyrostem. Przyjęta suma użytków rębnych, określa *maksymalną* wielkość użytkowania rębnego w bieżącym 10-leciu w Nadleśnictwie Hajnówka.

Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawiono poniżej:

Zestawienie 57. Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem

Etat za ubiegły okres gospodarczy 1.01.2002- 31.12.2011	Wykonanie użytkowania w minionym okresie	Etat proponowany na okres gospodarczy 1.01.2012 - 31.12.2011
m ³ netto		
1	2	3
113913	68487	76791

3.3.2. Rozmiar użytkowania rębnego nie zaliczonego na poczet etatu

Nie planuje się pozyskania użytków rębnych nie zaliczonych na etat.

3.3.3. Użytkowanie przedrębne

W ramach użytkowania przedrębnego planowane są czyszczenia późne z pozyskaniem grubizny (CP-P), trzebieże selekcyjne (TW, TP). Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych.

Zestawienie 58. Powierzchnia drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych wg rodzajów cięć

Wyszczególnienie	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Czyszczenia	4,03	5,42	129,90	139,35
Trzebieże wczesne	244,15	154,43	379,57	778,15
Trzebieże późne	713,22	653,55	1869,18	3235,95
Łącznie	961,40	813,40	2378,65	4153,45

Tabela XVI (i pochodna tabela 57) uwzględnia następujące zabiegi w użytkowaniu przedrębnym: CP-P, TW i TP. Powierzchnia zabiegów czyszczeń późnych (CP), czyli bez pozyskania miąższości w Nadleśnictwie wynosi 511,82 ha.

Nie przewiduje się użytkowania przedrębnego w drzewostanach nie wymagających takich zabiegów, w drzewostanach ponad 100-letnich (w których wiek przynajmniej jednego gatunku, wynosi co najmniej 100 lat i jednocześnie udział tego gatunku w drzewostanie wynosi co najmniej 10%), w drzewostanach na siedliskach Lł, Ol, OIJ, LMb i BMb oraz w rezerwatach. Wszelkie działania hodowlano-ochronne zostały ukierunkowane na zachowanie zgodności biocenozy z biotopem, w tym ograniczenie zjawisk neofityzacji, monotypizacji i pinetyzacji w Puszczy Białowieskiej.

Powierzchnia drzewostanów nie objętych użytkowaniem przedrębnym i rębnym wynosi w Nadleśnictwie 12923,90 ha, przy czym w obrębie Hajnówka – 4166,59 ha (74,7% pow. leśnej zalesionej), w obrębie Leśna – 4254,42 ha (81,4% pow. leśnej zalesionej) i obrębie Starzyna – 4502,89 ha (62,2% pow. leśnej zalesionej).

Orientacyjny etat użytkowania przedrębego ustala się w m³ grubizny netto, sumarycznie dla całego obrębu, bez podziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku.

Proponowany rozmiar miąższości użytków przedrębnych jest maksymalną wielkością do pozyskania. Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych drzewostanach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych tych drzewostanów.

Zestawienie 59. Zestawienie proponowanego użytkowania przedrębego

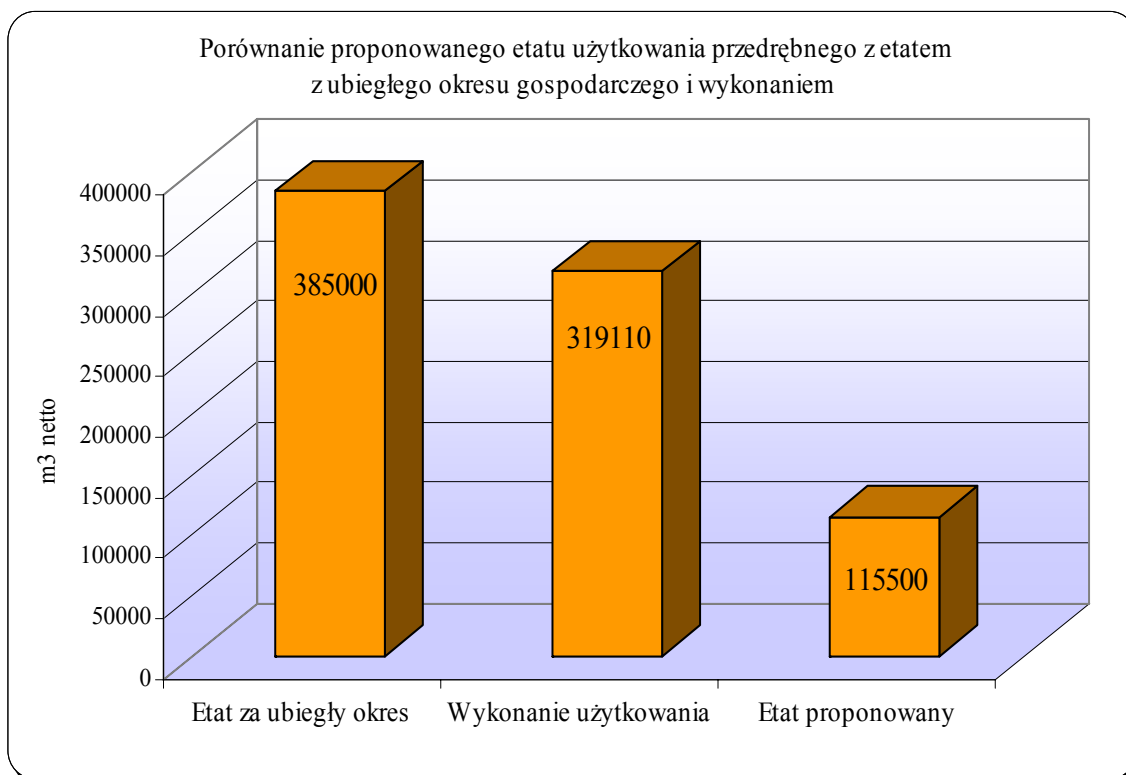
Wskaźnik rozmiaru cięć pielęgnacyjnych	Powierzchnia	Rozmiar cięć	Intensywność
	ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4
Obręb Hajnówka			
Proponowana wielkość użytkowania przedrębego	961,40	24420	25,40
Obręb Leśna			
Proponowana wielkość użytkowania przedrębego	813,40	20498	25,20
Obręb Starzyna			
Proponowana wielkość użytkowania przedrębego	2378,65	70765	29,75
Nadleśnictwo Hajnówka			
Proponowana wielkość użytkowania przedrębego	4153,45	115683	27,85

Miąższościowy rozmiar użytkowania przedrębego przedstawia się następująco:

obręb Hajnówka	-	24400 m ³ netto
obręb Leśna	-	20400 m ³ netto
obręb Starzyna	-	70700 m ³ netto
Nadleśnictwo	-	115500 m ³ netto

Przyjęta wielkość nie przekracza 50% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów wymagających zabiegów hodowlano-ochronnych.

Proponowany rozmiar użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Hajnówka wynosi **11 5500 m³** grubizny netto na **4153,45 ha** powierzchni, a intensywność cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym – **27,85 m³/ha**.

3.3.4. Zestawienie łączne etatu użytków głównych

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć w obrębie Hajnówka

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu	415,67	110,26	41346	36024
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			2067	1801
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	415,67	110,26	43413	37825
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu				
1. uprzątńnięcie płazowin				
2. uprzątńnięcie nasienników i przestojów				
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone				
Razem użytki rębne	415,67	110,26	43413	37825
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	4,03		31	25
B. Trzebieże	957,37		30469	24375
Razem użytki przedrębne	961,40		30500	24400
Ogółem użytki główne (I+II)	1377,07	110,26	73913	62225

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Użytkowanie główne w obrębie Hajnówka realizowane będzie na powierzchni 1377,07 ha, co stanowi 24,7% powierzchni leśnej.

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć w obrębie Leśna

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu	136,18	36,56	12455	10722
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			623	536
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	136,18	36,56	13078	11258
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu				
1. uprzątńnięcie płazowin				
2. uprzątńnięcie nasienników i przestojów				
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone				
Razem użytki rębne	136,18	36,56	13078	11258
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	5,42		32	26
B. Trzebieże	807,98		25468	20374
Razem użytki przedrębne	813,40		25500	20400
Ogółem użytki główne (I+II)	849,58	36,56	38578	31658

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu
 Użytkowanie główne w obrębie Leśna realizowane będzie na powierzchni 849,58 ha, co stanowi 16,3% powierzchni leśnej.

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć w obrębie Starzyna

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu	298,50	77,49	30689	26389
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			1534	1319
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	298,50	77,49	32223	27708
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu				
1. uprzątńnięcie płazowin				
2. uprzątńnięcie nasienników i przestojów				
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone				
Razem użytki rębne	298,50	77,49	32223	27708
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	129,90		1270	1016
B. Trzebieże	248,75		87105	69684
Razem użytki przedrębne	2378,65		88375	70700
Ogółem użytki główne (I+II)	2677,15	77,49	120598	98408

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

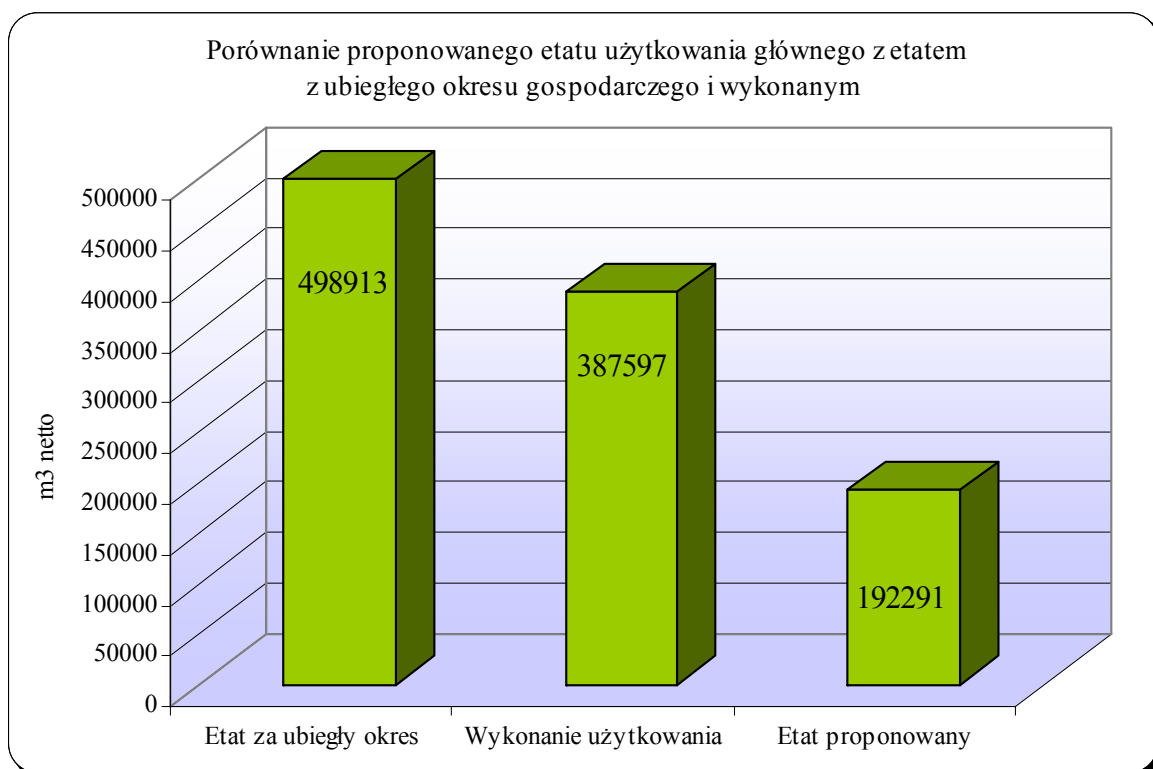
Użytkowanie główne w obrębie Starzyna realizowane będzie na powierzchni 2677,15 ha, co stanowi 37,0% powierzchni leśnej.

Tabela nr XVII. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć w Nadleśnictwie Hajnówka

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu	850,35	224,31	84490	73135
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			4224	3656
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	850,35	224,31	88714	76791
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów				
3. pozostałe				
Razem nie zaliczone				
Razem użytki rębne	850,35	224,31	88714	76791
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	139,35		1333	1067
B. Trzebieże	4014,10		143042	114433
Razem użytki przedrębne	4153,45		144375	115500
Ogółem użytki główne (I+II)	5003,80	224,31	233089	192291

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Użytkowanie główne w Nadleśnictwie Hajnówka realizowane będzie na powierzchni 5003,80 ha, co stanowi 27,7% powierzchni leśnej.

3.4. Plan użytkowania lasu

3.4.1. Użytkowanie rębne

Decyzją Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto, podane w poniższym zestawieniu, sposoby użytkowania rębego i rodzaje cięć odnowieniowych według siedliskowych typów lasu.

Zestawienie 60. Sposoby użytkowania rębego i rodzaje cięć według siedliskowych typów lasu

Typ siedliskowy lasu	gospodarstwo	Okres odnowienia	Nawrót cięć	Przyjęty rodzaj cięcia
1	2	3	4	5
BMśw	S	30	X	IIIB
		20		IIIA
LMśw	S	40	X	IVD
		30		IIIB
		20		IIIA
Lśw	S	40	X	IVD
		30		IIIB

Zestawienie 61. Powierzchnia poszczególnych rodzajów cięć odnowieniowych w nadleśnictwie

Rodzaj cięć odnowieniowych	Powierzchnia manipulacyjna	Powierzchnia do odnowienia
	powierzchnia [ha]	
1	2	3
IIIa	41,62	12,49
IIIau	1,18	0,59
IIIb	13,84	4,23
IIIbu	8,79	3,79
IVd	775,56	201,01
IVdu	9,36	2,20
Razem w nadleśnictwie	850,35	224,31

Cięcia odnowieniowe generalnie projektowano zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu. W uzasadnionych przypadkach zastosowano odstępstwa od przyjętych zasadniczych sposobów użytkowania rębego.

W przypadku małych powierzchni wydzielen w miejsce cięć stopniowo-gniazdowych (IVd) zaplanowano odpowiednio:

- na siedliskach LMśw cięcia gniazdowe (IIIb, IIIa),
- na siedliskach Lśw cięcia gniazdowe (IIIb),

W dziewięciu wypadkach na BMśw w miejsce rębni IIIb zastosowano rębnię IIIa (obręb Starzyna).

Zasadnicze prowadzenie użytkowania rębego przebiegać będzie z zastosowaniem cięć stopniowo-gniazdowych (IVd) (784,92 ha powierzchni manipulacyjnej i 203,21 ha

powierzchni do odnowienia). Związane jest to z przewagą siedlisk lasowych na terenie omawianego obiektu. Cięcia gniazdowe (IIIa, IIIb) zajmują znacznie mniejszy areal (65,43 ha powierzchni manipulacyjnej i 21,10 ha powierzchni do odnowienia).

Z uwagi na duże powierzchnie niektórych drzewostanów wyznaczonych do odnowień oraz długi czas przebudowy cięciami gniazdowymi bywa, że pasy manipulacyjne sąsiadujących ostępów stykają się. Ponieważ nie planowano podziału na lata, zadanie to przypadnie administracji LP.

Nazwy etapów cięć w poszczególnych rębniach złożonych są następujące:

rębnia	IIIa	1-sze cięcie	- gniazdowe
		2-gie cięcie	- uprzątające
IIIb		1-sze cięcie	- gniazdowe
		2-gie cięcie	- gniazdowe
		3-cie cięcie	- uprzątające
IVd		1-sze cięcie	- gniazdowe
		2-gie cięcie	- gniazdowe
		3-cie cięcie	- gniazdowe
		4-te cięcie	- uprzątające

Użytkowanie rębne nie zostało zaplanowane w rezerwatach przyrody, drzewostanach ponad stuletnich oraz w strefach ochrony całorocznej ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej. Wyłączono z użytkowania rębne także drzewostany na siedliskach bagiennych i łągowych (Bb, BMb, LMb, OIJ).

Należy zwrócić uwagę by cięcia odnowieniowe w drzewostanach znajdujących się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych przeprowadzać w sposób wynikający z charakteru powierzchni i w uzgodnieniu z prowadzącym badania. W lasach stanowiących strefy ochrony zwierząt podlegających ochronie gatunkowej na wszelkie zabiegi odnowieniowe w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W przypadku występowania stref ochrony stanowisk granicznika płucnika zabiegi odnowieniowe wykonywać zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody Art.60 ust.6 oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 9.07.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną. Ponadto, po cięciach uprzątających powinny pozostać fragmenty starodrzewiu z nienaruszonymi warstwami dolnymi, w ilości nie mniejszej niż 5% powierzchni manipulacyjnej.

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano dla każdego obrębu mapy przeglądowe cięć w skali 1:20000. Rębnie zaznaczono kolorem czerwonym a powierzchnie do odnowienia kolorem żółtym. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju

rębni i procencie masy do pobrania. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również granice rezerwatów, wyłączonych i gospodarczych drzewostanów nasiennych oraz bloki upraw pochodnych. Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarcze w skali 1:5000 oraz mapy gospodarczo-przeładowe projektowanych cięć rębnych w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych.

3.4.2. Użytkowanie przedrębne

W ramach użytkowania przedrębnego zaprojektowano zabiegi CP-P, TW oraz TP. O terminie ich wykonania zdecyduje gospodarz danego terenu z zastrzeżeniem, że w pierwszej kolejności należy wykonywać zabiegi określone jako pilne. Intensywność zabiegu będzie zależała od aktualnego stanu drzewostanu.

Planowane zabiegi zawarte są we wskazówkach opisu taksacyjnego. Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu zostało sporządzone zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego na podstawie wskazań gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (Tabela XVI).

3.5. Plan hodowli lasu

Podstawowym dokumentem określającym sposoby i metody prowadzenia prac pielęgnacyjnych są Zasady hodowli lasu, wprowadzone w życie Zarządzeniem Nr 99 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r.

Podstawą do planowania czynności hodowlanych w całym cyklu produkcyjnym jest gospodarczy typ drzewostanu, który ukierunkowuje proces produkcji leśnej. Hodowlany cel produkcji leśnej jest realizowany poprzez właściwe postępowanie w poszczególnych fazach wzrostu i rozwoju drzewostanów.

Aby spełnić w/w zadanie należy dążyć do:

- wyhodowania zdrowych, silnych genetycznie sadzonek prowadząc gospodarke nasienną opartą na zasadach genetyki i selekcji,
- zakładania upraw zgodnych z optymalnym składem dla siedliska o właściwej formie zmieszania oraz właściwym ich pielęgnowaniu przy wykorzystaniu lokalnych warunków,
- urozmaicania składów gatunkowych upraw leśnych i zalesień gruntów porolnych wszędzie tam, gdzie istnieją ku temu warunki,
- wyhodowania młodników o właściwym składzie gatunkowym,

- doprowadzenia do właściwego składu drzewostanów poprzez odpowiednio wykonywane zabiegi pielęgnacyjno-selekcyjne,
- utrzymywania wysokiej produktywności lasu, której wskaźnikiem jest przyrost bieżący oraz wykorzystywania wytwarzanych zasobów drzewnych,
- maksymalnego uwzględniania lokalnych warunków siedliska,
- właściwego zagospodarowania w lasach ochronnych i zapewnienia wypełnianych przez nich funkcji, dla których zostały wydzielone,
- wzbogacania składu gatunkowego drzewostanów i stosowania różnych form zmieszania w zależności od istniejących mikrosiedlisk,
- maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych,
- biologicznej zabudowy obrzeży lasu i dróg oraz linii podziału powierzchniowego,
- rozszerzania zakresu pielęgnacji siedlisk i wzbogacania biocenozy leśnych,
- zakładania wzdłuż dróg i szlaków komunikacyjnych pasów obsadzonych gatunkami liściastymi mając na uwadze ochronę przeciwpożarową oraz aspekty krajobrazowe,
- stosowania odpowiednich środków i metod zabezpieczania upraw przed zwierzyną.

Zbioreczy wykaz wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu dla obrębów i nadleśnictwa przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Zestawienie 62. Powierzchnia przewidziana do zabiegów hodowlanych

Wskazanie	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Odnowienia i zal. halizn, płazowin, zrębów	-	-	-	-
Zalesienia gruntów nieleśnych	-	-	-	-
Odnowienie zrębów projektowanych	-	-	-	-
Odnowienia przy rębniach złożonych	110,26	36,56	77,49	224,31
Podsadzania produkcyjne	-	-	-	-
Dolesienia luk i przerzedzeń	1,45	0,75	1,63	3,83
Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach	-	-	1,06	1,06
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia	11,17	3,74	8,97	23,88
Wprowadzanie podszytów	-	-	-	-
Pielęgnowanie upraw (CW)	242,97	89,10	138,14	470,21
Pielęgnowanie młodników (CP)	198,87	104,04	208,91	511,82
Melioracje wodne	-	-	-	-
Melioracje agrotechniczne	110,94	37,31	79,12	227,37

W niniejszym planie hodowli lasu nie przewidziano do odnowienia występujących na terenie nadleśnictwa halizny i płazowin o łącznej powierzchni 9,00 ha ze względu na ich położenie w rezerwatach.

Nie planowano zalesień gruntów nieleśnych.

Wszystkie zabiegi odnowieniowe projektowane są rębiami złożonymi. Nie planowano odnowień otwartych zrębów.

Powierzchnię do odnowienia pod osłoną, przy rębniach złożonych, zaplanowano na 224,31 ha. Wynika ona z sumy powierzchni zredukowanej do odnowienia zamieszczonej w planie cięć.

Nie planowano podsadzeń produkcyjnych natomiast dolesienia luk i przerzedzeń zajmą łączną powierzchnię 3,83 ha.

Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących zaprojektowano podczas prac taksacyjnych na powierzchni 1,06 ha.

W drzewostanach w których będą prowadzone rębnie złożone projektowaną do odnowienia powierzchnię zwiększono o 10% z tytułu uszkodzeń młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew oraz przez zwierzyne.

Wprowadzania podszytów nie planowano.

Czyszczenia wczesne planowane są w uprawach pod osłoną, na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia oraz w dolesionych lukach. Powierzchnia planowanych czyszczeń wczesnych i pielęgnacji gleby jest sumą powierzchni wydzieleń, w których przewiduje się te zabiegi.

Pielęgnowanie młodników obejmuje całość czyszczeń późnych bez względu na to, czy będzie tam pozyskiwana miąższość, czy też nie.

Powierzchnię projektowanych zabiegów pielęgnacyjnych w uprawach i młodnikach zainwentaryzowanych na gruncie oraz w uprawach nowozakładanych i planowanym dolesieniem luk przedstawiono poniżej.

Zestawienie 63. Zabiegi pielęgnacyjne powierzchni zainwentaryzowanych oraz nowo zakładanych w Nadleśnictwie Hajnówka

Uprawy, młodniki	CW	CP	CP+CPP
1	2	3	4
Obwód Hajnówka			
Nowo zakładane ¹⁾	111,71		
Zainwentaryzowane	131,26	198,87	4,03
Razem	242,97	198,87	4,03
Obwód Leśna			
Nowozakładane ¹⁾	37,31		
Zainwentaryzowane	51,79	104,04	5,42
Razem	89,10	104,04	5,42
Obwód Starzyna			
Nowo zakładane ¹⁾	79,12		
Zainwentaryzowane	59,02	208,91	129,90
Razem	138,14	208,91	129,90

Uprawy, młodniki	CW	CP	CP+CPP
1	2	3	4
Nadleśnictwo Hajnówka			
Nowo zakładane ¹⁾	228,14		
Zainwentaryzowane	242,07	511,82	139,35
Łącznie	470,21	511,82	139,35

¹⁾ zabiegi wraz z zaplanowanymi podsadzeniami i dolesieniami luk

Nawożenie mineralne i melioracje wodne nie są projektowane.

Melioracje agrotechniczne obejmują zespół czynności związanych z przygotowaniem powierzchni do odnowienia: usunięcie podszytów, wyrównanie i oczyszczenie powierzchni po pracach zrębowych. Zabieg ten zaprojektowany jest w planowanych rębniach oraz dolesieniach luk.

3.6. Plan ochrony lasu

Celem zachowania dobrej zdrowotności i naturalnej odporności lasów, należy szczególną uwagę poświęcić właściwemu stanowi sanitarnemu lasu. Poniżej przedstawia się działania dotyczące zapobiegania poszczególnym grupom uszkodzeń lasu.

3.6.1. Ochrona upraw i szkółek przed szkodnikami występującymi w glebie

Na omawianym terenie nie stwierdza się, w skali mogącej mieć znaczenie gospodarcze, szkodników występujących w glebie.

W celu przeciwdziałania powstawaniu szkód powodowanych przez pędraki należy przeprowadzać:

- kontrole zapędrczenia powierzchni przeznaczonych do zalesienia i odnowienia,
- kontrole zapędrczenia w szkólkach.

3.6.2. Ochrona starszych upraw i młodników przed szkodnikami nękającymi

Drzewostany sosnowe I klasy wieku zajmują 0,87% powierzchni leśnej, dlatego szkodniki nękające nie stanowią istotnego zagrożenia dla drzewostanów nadleśnictwa.

W uzasadnionych przypadkach należy stosować zwalczanie mechaniczne bądź chemiczne. Powierzchnie zrębowe narażone na wystąpienie tego szkodnika winny być odnawiane po przelegiwaniu.

3.6.3. Ochrona drzewostanów przed szkodnikami pierwotnymi

Drzewostany nadleśnictwa są stosunkowo dobrze odporne na działanie szkodników pierwotnych. Potencjalnym zagrożeniem może być pojaw miechuna świerkowca (świerkowca większego - *Physokermes piceae*). W wyniku żeru tego gatunku następuje osłabienie drzewostanów świerkowych w różnym wieku, co może prowadzić do ich zamierania. Dotyczy to przede wszystkim drzewostanów na siedliskach bagiennych i gruntach porolnych, które ulegają rozpadowi.

W bieżącym 10-leciu szczególną uwagę należy zwrócić na właściwe wykonywanie corocznych ocen stopnia zagrożenia poprzez:

- obserwację intensywności lotu motyli brudnicy mniszki (pułapki feromonowe),
- wiosenną kontrolę liczenia gąsienic,
- obserwację drzewostanów świerkowych pod kątem występowania miechuna świerkowca,
- jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny zimujących w glebie: strzygoni choinówki, barczatki sosnówki, poprocha cetyniaka, osnui gwiazdzistej i boreczników.

W przypadku wystąpienia gradacji należy liczyć się z możliwością zastosowania metody chemicznej lub chemiczno-biologicznej.

3.6.4. Ochrona lasu przed szkodnikami wtórnymi

Lasy nadleśnictwa narażone są na okresowe gradacje szkodników wtórnych. Dotyczy to w głównej mierze kornika drukarza.

Zwiększonemu występowaniu szkodników wtórnych sprzyja osłabienie drzew przez: zakłócenia stosunków wodnych, niekorzystne warunki siedliskowe (grunty porolne), czynniki atmosferyczne, pożary, uszkodzenia przez zwierzynę łowną i szkodniki pierwotne.

Aby ograniczyć rozmiar powstających szkód przewiduje się następujące działania:

- utrzymanie właściwego stanu sanitarnego lasu,
- przeprowadzanie okresowych kontroli występowania szkodników wtórnych w okresie jesiennym oraz przy okazji innych czynności w pozostałych porach roku,
- wykładanie drzew pułapkowych i ich korowanie w terminach określonych przez Instrukcję ochrony lasu oraz stosowanie pułapek feromonowych na kornika drukarza,
- terminowy wywóz surowca drzewnego z lasu,

- ochronę naturalnych wrogów owadów szkodliwych poprzez zawieszanie budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy, budowę poidel, grodzenie i ochrona mrowisk, dokarmianie ptaków, zakładanie remiz itp.

3.6.5. Ochrona lasu przed chorobami grzybowymi

W ostatnich latach na terenie nadleśnictwa nie notowano większych szkód związanych z występowaniem grzybów. Na szkółkach potencjalne zagrożenie dla sadzonek stanowi pasożytnicza zgorzel siewek, osutka sosnowa i mączniak dębu. Konieczne jest zaprawianie nasion preparatami zalecanymi przez Zakład Ochrony Lasu oraz stosowanie fungicydów.

W drzewostanach starszych grzyby pasożytnicze zasiedlają głównie drzewa okaleczone lub stare i osłabione. Szkody powodowane przez te patogeny polegają głównie na osłabianiu lub czasem zabijaniu pojedynczych drzew. Występuje tu m.in. opieńka miodowa, obwar sosnowy oraz różne gatunki grzybów niszczących drewno (np. czyrenie, żółciak siarkowy). Patogeny te powodują deprecjację surowca na pniu, ale w skali całego nadleśnictwa nie mają większego znaczenia.

Najdotkliwsze szkody w drzewostanach może wyrządzać korzeniowiec wieloletni (huba korzeniowa). Dotyczy to przede wszystkim drzewostanów na glebach porolnych. Lokalnie w celu opanowania tego patogena zaleca się przeprowadzanie zabiegów pielęgnacyjnych w okresach najmniejszego zagrożenia tj. wiosną oraz stosowanie preparatów biologicznych z grzybami konkurencyjnymi. Zwalczanie tego patogena realizuje się przez zabezpieczanie pni preparatem Pg-IBL (*Phlebia gigantea*). W stosunku do innych patogenów należy prowadzić wyszukiwanie porażonych drzew i usuwać je w ramach cięć pielęgnacyjnych.

3.6.6. Ochrona lasu przed zwierzyną płową

Szkody od zwierzyny dotyczą głównie drzewostanów młodszych klas wieku oraz drzewostanów o strukturze KO. Obniżają one przydatność hodowlaną i zdrowotną młodego pokolenia drzew leśnych, a w skrajnych przypadkach mogą one lokalnie spowodować konieczność powtórznego odnowienia danej powierzchni. W Nadleśnictwie Hajnówka najwięcej szkód wyrządza żubr, jeleń i łoś. Nową kategorią są pojawiające się w ostatnich latach uszkodzenia starszych drzewostanów powodowane przez bobry.

Najistotniejszym zagadnieniem w zakresie przeciwdziałania tym szkodom jest:

- utrzymanie stanu zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej na poziomie gospodarczo znośnym,

- właściwe zagospodarowanie poletek łowieckich,
- zwiększenie naturalnej bazy żerowej poprzez odtworzenie oraz właściwe zagospodarowanie małych łąk śródleśnych,
- dokarmianie, instalowanie lizawek i wykładanie drzew zgryzowych,
- grodzenie upraw,
- stosowanie indywidualnych środków zabezpieczających sadzonki przed zgryzaniem i spalowaniem w miejscach mniej narażonych na szkody.

3.6.7. Poziom uszkodzeń drzewostanów w oparciu o monitoring

Nadmierna emisja dwutlenku węgla, tlenków azotu i dwutlenku siarki tworzy złożony układ czynników antropogenicznych niekorzystnie oddziałujących na lasy. Aby rozpoznać te zagrożenia prowadzony jest monitoring uszkodzeń lasu (monitoring biologiczny), zintegrowany w swej zasadniczej części (SPO I rzędu) z założonymi w latach 2005-2009 powierzchniami wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu (WISL). Na gruntach Nadleśnictwa Hajnówka zlokalizowane są trzy czynne powierzchnie SPO I rzędu (oddz.412Ba, 596Bf, 636Cj).

Organizację sieci i koordynację systemu monitoringu lasu prowadzi Instytut Badawczy Leśnictwa. Na powierzchniach tych oceniane są cechy morfologiczne i zdrowotnościowe drzew takie jak stopień defoliacji i odbarwienia igliwia (liści), proporcje przyrostu pędów, czy specyfikacja uszkodzeń. Coroczne obserwacje pozwalają określić poziom uszkodzenia drzewostanów nadleśnictwa w stosunku do obszarów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku i całego kraju. Głównym wskaźnikiem brany pod uwagę przy ocenie poziomu uszkodzenia drzewostanów jest procent defoliacji koron (szacowany w 5% odstopniowaniu).

W lasach nadleśnictwa powinny być prowadzone zabiegi poprawiające biologiczną odporność lasu na czynniki szkodliwe. W tym celu zaleca się:

- szersze stosowanie udoskonalonej ogniskowo-kompleksowej metody ochrony lasu, szczególnie na terenach pierwotnych ognisk gradacyjnych szkodników liściożernych, poprzez zakładanie remiz roślin nektarodajnych, pojników, wywieszanie budek lęgowych, grodzenie mrowisk,
- wzbogacanie i urozmaicanie monolitycznych środowisk leśnych poprzez wprowadzanie biocenotycznych domieszek gatunków liściastych,
- zachowywanie w trzebieżach drzew wyróżniających się wysoką żywotnością,

- zwiększanie naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny w lasach m.in. poprzez odtwarzanie oraz właściwe zagospodarowanie małych łąk śródleśnych, zwiększanie ilości preferowanych przez zwierzynę gatunków domieszkowych oraz wykorzystywanie nadarzających się możliwości tworzenia poletek zgryzowych oraz punktów oporu środowiska.

Wszystkie czynności nie ujęte w niniejszym opracowaniu należy wykonywać zgodnie z Instrukcją ochrony lasu oraz obowiązującymi przepisami.

Integralną częścią planu ochrony lasu są mapy przeglądowe ochrony lasu w skali 1:20000 sporządzone dla poszczególnych obrębów. Na mapach tych zaznaczono:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- obszary uszkodzone przez owady,
- obszary uszkodzone przez grzyby,
- obszary uszkodzone przez zwierzynę łowną,
- obszary uszkodzone przez wodę,
- obszary uszkodzone przez klimat,
- inne uszkodzenia,
- drzewostany na gruntach porolnych (stwierdzone podczas prac glebowo-siedliskowych),
- lokalizację pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę i strzygonię choinówkę.

Na mapie tej zaznaczono tylko te partie lasu, których uszkodzenie jest istotne i przekracza 10%.

3.7. Plan ochrony przeciwpożarowej

Plan ochrony przeciwpożarowej opracowano w oparciu o § 103 i § 104 Instrukcji urządzania lasu, posługując się wytycznymi Instrukcji ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych z 1996 roku, a także innymi dyrektywami zawartymi w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, m. in. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U. Nr 58 poz. 405) oraz Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 563). Zawiera on analizę zagrożeń wynikających ze stanu środowiska leśnego, w powiązaniu ze stwierdzonymi w ostatnim dziesięcioleciu pożarami, a także sposobami zapobiegania pożarom i metodami ich zwalczania. Należy go traktować jako założenia programowe do wykorzystania przy opracowaniu corocznych planów operacyjnych, zwanych „Sposobami postępowania na

wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla obszarów leśnych”.

Pod pojęciem zagrożenia pożarowego lasu rozumie się istnienie takich warunków, przy których możliwe jest powstanie niekontrolowanego procesu spalania wymagającego zorganizowanej akcji do jego likwidacji. O występowaniu czynników kształtujących zagrożenie pożarowe lasu decydują w szczególności:

- pora roku a przede wszystkim zaleganie pokrywy śnieżnej,
- wiek i skład drzewostanów oraz rodzaj pokrywy gleby,
- intensywność zabiegów gospodarczych i sposobów użytkowania drzewostanów,
- sieć dróg komunikacyjnych i nasilenie ruchu na drogach,
- atrakcyjność turystyczna i obfitość płodów runa leśnego,
- rozmieszczenie zakładów przemysłowych oraz osad ludzkich wśród lasów,
- inne warunki lokalne.

3.7.1. Zagrożenie pożarowe lasu

Całość lasów nadleśnictwa została zakwalifikowana do III kategorii (małe zagrożenie pożarowe). Zaliczenia do tej kategorii dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U. Nr 58 poz. 405), w oparciu o wyliczenia przedstawione poniżej.

Punktacja przyporządkowana poszczególnym kryteriom klasyfikacji drzewostanów jest następująca:

- * Powierzchnia drzewostanów w wieku do 40 lat = 12,7% (przedział do 30%); procent powierzchni wybranych siedliskowych typów lasu (Bs, Bśw; BMśw) = 15,2% (przedział do 30%); ilość punktów z tabeli 1 załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska = **1**
- * Liczba pożarów w nadleśnictwie w latach 2002 – 2011 wyniosła 26; średnia roczna = 2,6; ilość punktów z tabeli 2 załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska = **10** (przedział 1,6-3,0);
- * Wartość współczynnika hydrodynamicznego Sielaninowa „k” z wzoru:

$$k = \frac{P \times 10}{t}$$

gdzie :

k – wartość współczynnika

P – oznacza sumę opadów

t – oznacza sumę średnich temperatur dobowych danego miesiąca

Zestawienie 64. Główne parametry klimatyczne w okresie największego zagrożenia pożarowego

Wyszczególnienie	Miesiące							Razem
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Suma średnich opadów dobowych (mm)	38	73	63	90	77	50	49	440
Suma średnich temperatur dobowych (°C)	240	405	486	575	539	372	244	2861
Wartość współczynnika „k”	1,58	1,80	1,30	1,57	1,43	1,34	2,01	1,58

ilość punktów z tabeli 3 załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska = 4

* Ilość punktów przyporządkowanych wskaźnikowi zanieczyszczeń powietrza za okres ostatnich 5 lat:

$$Wz = S_{\text{srSO}_2} * S_{\text{srNO}_2} * L_{\text{mSO}_2 > 10}$$

gdzie :

Wz – wskaźnik zanieczyszczeń powietrza

S_{srSO_2} – średnie stężenie siarki w ostatnich 5 latach [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

S_{srNO_2} – średnie stężenie azotu w ostatnich 5 latach [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

$L_{\text{mSO}_2 > 10}$ – liczba miesięcy ze stężeniem siarki większym od $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$

ilość punktów przy wskaźniku mniejszym niż 644 = 0

Łączna ilość punktów = 15 (przedział poniżej 16 punktów) = III kategoria zagrożenia pożarowego (małe zagrożenie pożarowe).

3.7.1.1. Analiza sytuacji pożarowej w minionym okresie gospodarczym

W minionym okresie gospodarczym na terenie Nadleśnictwa Hajnówka miało miejsce 26 pożarów lasu na łącznym areale 7,11ha. Ich zestawienie sporządzone na podstawie danych dostarczonych przez nadleśnictwo przedstawiono poniżej.

Zestawienie 65. Wykaz pożarów na gruntach nadleśnictwa w minionym dziesięcioleciu

Rok	Ilość pożarów	Powierzchnia w ha	Przeciętna powierzchnia pożarów	Przyczyny
1	2	3	4	5
2002	5	5,03	1,01	Nieostrożność dorosłych, podpalenia
2003	6	0,65	0,11	Podpalenia
2004	1	0,14	0,14	Nieustalone
2005	4	0,01	0,00	Nieostrożność dorosłych i nieletnich
2006	6	1,21	0,20	Nieostrożność dorosłych, podpalenia, turystyka, nieustalone
2007	4	0,07	0,02	Podpalenia
2008	0	-	-	
2009	0	-	-	
2010	0	-	-	
2011	0	-	-	

3.7.1.2. Analiza drzewostanów z podaniem obszarów zobowiązanych do wykonania pasów przeciwpożarowych

W myśl Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. (Dz. U. Nr 58 poz. 405) oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21.04.2006 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 563) pasy przeciwpożarowe służą zabezpieczeniu przeciwpożarowemu lasów położonych przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe. Obowiązek utrzymywania pasów przeciwpożarowych dotyczy:

- lasów położonych przy szlakach kolejowych, zakładach przemysłowych, obiektach magazynowych, obiektach użyteczności publicznej i poligonach,
- lasów położonych przy drogach poligonowych i międzypolygonowych oraz drogach dojazdowych do obiektów przemysłowych i magazynowych,
- drzewostanów w wieku do 30 lat położonych przy drogach publicznych o nawierzchni utwardzonej oraz przy parkingach.

Obowiązek urządzania i utrzymania pasów przeciwpożarowych ciąży na kierownikach lub właścicielach obiektów przemysłowych lub magazynowych, właścicielach linii kolejowych, komendantach poligonów oraz właścicielach lub zarządcach lasów położonych przy drogach publicznych lub parkingach (w miejscach wymaganych).

Pasy przeciwpożarowe typu C utrzymywane są na długości 5,5 km w oddz.: 330G, 331F, 331G, 358B, 358D, 358C, 357D, 357C, 357A, 330F obrębu Hajnówka.

Pasy przeciwpożarowe na liniach podziału powierzchniowego utrzymywane są na obrębie Starzyna na długości 12,4 km w oddz.:

1. 566A/566B, 566C/566D,

2. 566A/566C, 566B/566D,
3. 538Aa,f(cz.)/538Bf,
4. 659Ag,l/659Bj, 660A/660C, 660B/660D,
5. 659Ag/660Af, 659B/660C,
6. 660A/660B, 660C/660D
7. 596A/596B, 596Cb/596Dc,
8. 628Bi/628Da, 629A/629C, 629B/629D, 630A/630C, 630Bd,g(cz.)/630Dc(cz.),d,
9. 724A/724B, 629C/724B, 724B/724C, 724B/grunty wsi Wojnówka,
10. 724A/692Cr,
11. 725Bb/725Ba,
12. 725Ba/726A,
13. 726A/726B.

Wzdłuż linii kolejowej Hajnówka – Czeremcha utrzymywany jest pas ppoż. o nieokreślonym typie, o szerokości 1,5 m z odłożonymi bruzdami po obu stronach toru na granicy terenu kolei i terenów leśnych Nadleśnictwa. Jego długość wynosi 1,35 km po obu stronach torowiska, a jego utrzymanie leży w zakresie obowiązków PKP.

Szczegółowa lokalizacja w/w pasów została przedstawiona na mapie ochrony przeciwpożarowej w skali 1:50000.

Dodatkowo, w omawianym nadleśnictwie obszarami o potencjalnie podwyższonym zagrożeniu pożarem są tereny na siedliskach Bśw i BMśw. Tereny te narażone są na najczęściej występujący pożar pokrywy gleby, a także najgroźniejszy w skutkach pożar całkowity. Na terenie Nadleśnictwa Hajnówka drzewostany na siedliskach borowych świeżych zajmują 15,2% powierzchni leśnej.

Terenami potencjalnie zagrożonymi pożarami podpowierzchniowymi są obszary na siedliskach Bb, BMb i LMb. Powstawaniu takich pożarów sprzyjają długie okresy suszy, powodujące obniżenie poziomu wód gruntowych. Siedliska bagienne zajmują na omawianym obszarze 1,6% powierzchni leśnej.

Szczególnie narażone na pożary są również drzewostany w I i II klasie wieku. Na terenach tych pożar pokrywy gleby może łatwo przekształcić się w pożar całkowity, doprowadzający do zupełnego zniszczenia danego fragmentu lasu. Na terenie Nadleśnictwa Hajnówka wydzielenia leśne w tym wieku zajmują łącznie tylko 12,7% powierzchni leśnej.

Drzewostany, które ze względu na warunki siedliskowe i wiek drzewostanu są szczególnie zagrożone wystąpieniem pożarów zostały przedstawione na mapie ochrony przeciwpożarowej.

W celu właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu pasami ppoż., w najbliższym 10-leciu nadleśnictwo powinno:

- utrzymać w dobrym stanie pasy przeciwpożarowe typu C oraz rozważyć utrzymanie pozostałych pasów,
- otoczyć pasem przeciwpożarowym miejsca o wzmożonej penetracji turystycznej, np. parkingi leśne,
- utworzyć nowe pasy ppoż. w miarę zmieniających się potrzeb, szczególnie w nowo powstałych uprawach i drzewostanach w wieku do 30 lat,
- nadzorować, na podległym sobie terenie, utworzenie i utrzymywanie pasów ppoż przez inne zobowiązane do tego podmioty,
- zakładać biologiczne pasy przeciwpożarowe – pasy typu D w ramach realizacji planu cięć i planu hodowli na obszarach o podwyższonym potencjalnym zagrożeniu pożarem,

3.7.1.3. Stopień penetracji lasu

Mimo usytuowania obszaru nadleśnictwa na terenie szczególnie atrakcyjnej turystycznie Puszczy Białowieskiej penetracja lasu w okresie wakacyjnym nie jest duża. Ruch turystyczny został skanalizowany w stronę Białowieży. W czasie urodzaju płodów runa leśnego, zwłaszcza w okresie grzybobrania, stopień penetracji głównie przez ludność miejscową jest większy i dotyczy terenów w sąsiedztwie głównych dróg i parkingów leśnych.

3.7.1.4. Zagrożenia związane ze szlakami komunikacyjnymi

Przez teren Nadleśnictwa Hajnówka przebiegają szlaki komunikacyjne o mniejszym nasileniu ruchu tj. drogi wojewódzkie nr 689 z Hajnówki w kierunku Białowieży i nr 685 z Hajnówki w kierunku Kleszczel oraz linia kolejowa Hajnówka-Czeremcha. Zagrożenie pożarowe powodowane przez transport materiałów niebezpiecznych jest zatem niewielkie.

3.7.1.5. Lokalizacja różnego typu obiektów stwarzających zagrożenie pożarowe

Do obiektów stwarzających potencjalne zagrożenie pożarem zaliczyć należy jednostkę wojskową na terenie której znajduje się składnica materiałów wybuchowych.

3.7.1.6. Lokalizacja jednostek gaśniczych

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Hajnówka zlokalizowana jest Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP w Hajnówce oraz Powiatowe Stanowisko Kierowania.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowane są 3 jednostki Ochotniczych, wśród nich 1 włączono do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Mają one swoje siedziby w miejscowościach:

- Mochnate-KSRG,
- Nowokornino,
- Orzeszkowo.

W miejscowościach Dubicze Osoczne oraz Nowoberezowo zlokalizowane są Ochotnicze Straże Pożarne typu „M”. Z uwagi na brak środka transportu ich przydatność w systemie ratowniczym jest znikoma, dlatego nie przedstawiono ich na mapie.

3.7.1.7. Okres swobodnego rozwoju pożaru

Okres swobodnego rozwoju pożaru zależy od następujących czynników:

- wykrycia i lokalizacji pożaru,
- systemu alarmowania, organizacji łączności i organizacji akcji bojowej,
- odległości pożaru od baz sprzętu pożarowego, zastępów ratowniczych, osad i straży pożarnych,
- zaopatrzenia w sprzęt ratowniczy, dostępu do wody,
- sieci dróg dojazdowych.

W warunkach Nadleśnictwa Hajnówka wykrywanie i lokalizacja pożarów prowadzone jest przez patrole ppoż., administrację leśną i osoby postronne. Należy ocenić, że ten etap trwa od kilku do 15 minut. Od chwili zaalarmowania JRG PSP do wyjazdu mijają ok. 1 minuta, natomiast organizacja zastępów OSP wynosi ok. 5 minut. Zakładając, że pojazdy gaśnicze poruszają się ze średnią prędkością ok. 40 km/h, czas dojazdu do pożaru dla poszczególnych jednostek w obrębie ich działania, jest zróżnicowany w zależności od odległości do miejsca zdarzenia oraz stanu drogi dojazdowej. Okres swobodnego rozwoju pożaru na omawianym terenie wynosi od 20 do 40 minut (średnio 30 minut).

Należy założyć, że okres swobodnego rozwoju pożaru do momentu wkroczenia zawodowych lub ochotniczych straży pożarnych będących w KSRG wynosi od 7 do 30 minut.

Przebieg pożaru na etapie gaszenia zależy od rodzaju pożaru, temperatury i wilgotności powietrza, panującego wiatru, dostępu do wody, stosowanych środków gaśniczych, organizacji akcji gaszenia i naturalnych oraz sztucznych przerw ograniczających i osłabiających rozszerzanie się pożaru.

3.7.1.8. Ocena sezonowości występowania zagrożenia pożarowego obszaru leśnego Nadleśnictwa Hajnówka

Zagrożeniem pożarowym lasu nazywamy istnienie takich warunków w lesie, w których zachodzi możliwość powstania procesu palenia się substancji leśnej. Kształtują je następujące czynniki:

- możliwość pojawienia się zarzewia ognia, bodźca energetycznego zdolnego do zainicjowania procesu spalania się materiałów palnych znajdujących się w lesie,
- rodzaj i charakter palnych materiałów znajdujących się w miejscu pojawienia się bodźca energetycznego, ich ilość i rozmieszczenie na powierzchniach leśnych,
- warunki meteorologiczne rzutujące na wilgotność pokrywy gleby i powietrza, a tym samym decydujące o możliwości palenia się lasu.

Wilgotność materiałów palnych jest tym czynnikiem, który determinuje możliwość ich zapalenia się. Wpływa ona również na rozprzestrzenienie się pożarów lasu. Opracowane metody oceny możliwości powstawania pożarów leśnych w zależności od wilgotności ściółki i wilgotności powietrza mają ułatwić prognozowanie możliwości powstania pożarów. Na podstawie wielkości tych parametrów ustala się stopień zagrożenia pożarowego lasu. Wielkości graniczne wspomnianych elementów dla poszczególnych stopni zagrożenia podano poniżej.

Zestawienie 66. Progi wilgotności ściółki i powietrza stosowane przy określaniu stopnia zagrożenia pożarowego lasu

Stopnie zagrożenia pożarowego lasu	Wartości wilgotności mierzone o godzinie [%]			
	9 ⁰⁰		13 ⁰⁰	
	ściółki	powietrza	ściółki	powietrza
1	2	3	4	5
Brak zagrożenia – 0	61-75	96-100	41-75	86-100
Zagrożenie małe – I	41-60	86-95	31-40	76-85
Zagrożenie duże – II	21-40	76-85	16-30	51-75
Zagrożenie katastrofalne – III	0-20	0-75	0-15	0-50

Stopień zapalności dna lasu zależy od składu runa, wilgotności nagromadzonej leżaniny i ściółki oraz od rozkładu pogody w roku (głównie opadów atmosferycznych).

W związku z tym, że siedliska Bśw i BMśw (gdzie próchnica posiada rozbudowaną warstwę materii organicznej, a pokrywa dna lasu jest głównie zadarniona lub mszysta) stanowią 15,2% powierzchni leśnej Nadleśnictwa Hajnówka, stopień zagrożenia pożarami od tej strony można uznać za mały.

Znaczne zagrożenie pożarowe występuje w okresie wczesnowiosennym. W okresie tym wzrasta intensywność wypalania traw na polach i łąkach w sąsiedztwie lasów. Szczególnie podatne na zapalenia są lasy, w których występują znaczne ilości łatwopalnych materiałów, zwłaszcza suchych traw. Najczęściej o tej porze roku występują pożary pokrywy gleby. W miarę rozwoju roślin runa zagrożenie pożarowe maleje.

Ponownie szczególnie narażone na możliwość wystąpienia pożaru całkowitego są lasy w miesiącach letnich, w których ściółka na skutek silnego przesuszenia ma niewielką wilgotność. Dodatkowym zagrożeniem jest też wzmożona w tym okresie penetracja lasu przez turystów, a także zbieraczy owoców runa leśnego. W miesiącach letnich na skutek obniżenia poziomu wód gruntowych występują też pożary podpowierzchniowe.

Jesienią dużą palnością charakteryzuje się pokrywa z czernicą, wrzosem oraz wysuszona ściółka liściasta. Ponownie wzrasta też penetracja lasu, tym razem przez poszukiwaczy grzybów. Pomimo to, w tym okresie następuje najczęściej zmniejszenie zagrożenia pożarowego. W miesiącach zimowych zagrożone pożarami są najczęściej lasy na siedliskach wilgotnych, na których występuje wysokie runo zwłaszcza trzcinnik i inne trawy oraz turzyce.

3.7.2. System obserwacyjno – alarmowo - gaśniczy

W systemie działań przygotowujących do szybkiego wykrywania i gaszenia pożarów podstawowe znaczenie ma istnienie sieci obserwacyjno-alarmowej. Nadleśnictwo, na swoim terenie nie posiada wieży obserwacyjnej. Opisywany teren jest monitorowany z dostrzegalni położonych w leśnictwie Olchówka w Nadleśnictwie Browsk oraz leśnictwie Dobrowoda w Nadleśnictwie Bielsk.

W systemie obserwacyjno-alarmowym Nadleśnictwa Hajnówka funkcjonują uruchamiane przy najwyższym stopniu zagrożenia pożarowego naziemne patrole przeciwpożarowe oraz patrole lotnicze organizowane na poziomie RDLP w Białymstoku.

Ze sprzętu gaśniczego Nadleśnictwo posiada samochód patrolowo-gaśniczy, gaśnice uniwersalne, ciągnik Ursus, pług LPZ-75 oraz sprzęt podręczny. Leśnictwa posiadają łączność stacjonarną i komórkową. Samochody służbowe i prywatne kierownictwa, straż leśna, oraz PAD w nadleśnictwie wyposażone są w radiostacje. Na terenie nadleśnictwa

zlokalizowane są punkty czerpania wody (wykorzystywane są naturalne ciekły wodne) oraz sieć dojazdów pożarowych.

Požary lasu są przede wszystkim następstwem bezpośredniego, nieostrożnego obchodzenia się z ogniem przez ludzi lub też wynikiem nieodpowiedniej eksploatacji maszyn i urządzeń. W gestii nadleśnictwa jest podjęcie działań zapobiegających pożarom. Chodzi zwłaszcza o oddziaływanie wychowawcze na tę część społeczeństwa, która z różnorodnych powodów może mieć styczność z lasem. Nadleśnictwo powinno prowadzić akcję uświadamiającą współpracując w tym zakresie ze strażą pożarną, szkołami, organizacjami młodzieżowymi i społecznymi. Administracja LP w celu dotarcia do masowego odbiorcy, z tematem zagrożenia pożarowego w lasach, powinna wykorzystywać w jak największym zakresie środki masowego przekazu (radio, telewizję i prasę). Akcją uświadamiającą należy wzmocnić w okresie największego zagrożenia pożarowego w lasach.

Przy opracowaniu corocznych planów operacyjnych, zwanych „Sposobami postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla obszarów leśnych” należy wykorzystać zamieszczone poniżej zestawienia, które w trakcie obowiązywania planu mogą ulegać zmianie:

- prognozowanie zagrożenia
- plan alarmowania,
- magazyny sprzętu przeciwpożarowego,
- punkty czerpania wody,
- dojazdy pożarowe.

System prognozowania zagrożenia pożarowego obszarów leśnych w Nadleśnictwie Hajnówka jest zgodny z Zarządzeniem Nr 15 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 lutego 2008 Znak ZO-2511-1-2/08 gdzie wprowadzono nowy podział obszarów leśnych Polski na strefy prognostyczne.

Prognozowanie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych dla 14 strefy, w której znajduje się Nadleśnictwo Hajnówka, odbywa się w punkcie prognostycznym Zielona w Nadleśnictwie Dojlidy wraz z punktami pomocniczymi Rudka – Nadleśnictwo Rudka, Wólka Terechowska – Nadleśnictwo Bielsk oraz Czerwonka – Nadleśnictwo Białowieża.

Informacja o zagrożeniu pożarowym publikowana jest na stronie internetowej RDLP w Białymstoku: www.bialystok.lasy.gov.pl w odnośniku „zagrożenie pożarowe lasu”. W zależności od stopnia zagrożenia pożarowego podejmowane są określone w Instrukcji ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych czynności dla ograniczenia możliwości powstania pożaru, jego szybkiego wykrycia i ugaszenia (patrz poniższa tabela).

Zestawienie 67. Przedsięwzięcia ochronne w zależności od stopnia zagrożenia pożarowego

Przedsięwzięcia ochronne	Stopień zagrożenia			
	0	I	II	III
1	2	3	4	5
Utrzymywanie dyżurów w PAD Nadleśnictwa		x	x	x
Utrzymywanie dyżurów w PAD Nadleśnictwa po godzinach pracy		x	x	x
Wzmocnienie dyżurów w PAD Nadleśnictwa o pełnomocników Nadleśniczego w biurze lub w domu ze środkiem transportu			x	x
Dyżury w punktach obserwacyjnych		x	x	x
Uruchomienie patroli w rejonach szczególnie zagrożonych				x
Wprowadzenie stanu pogotowia dla obsługi specjalistycznego sprzętu gaśniczego		x	x	x
Wprowadzenie stanu pogotowia dla obsługi innego sprzętu przydatnego przy gaszeniu pożaru			x	x
Gotowość startowa dla samolotów LBL		x	x	x
Wprowadzenie stanu pogotowia dla całego nadleśnictwa				x

Zestawienie 68. Plan alarmowania

Jednostka	Adres	Telefon	Radiotelefon
1	2	3	4
KP PSP w Hajnówce	ul. 11 listopada 4 11-200 Hajnówka	85 6829591	Białystok 2-105
KW PSP w Białymstoku	ul. Warszawska 3 15-062 Białystok	85 6537341	Białystok 2-100
PAD Nadleśnictwa	ul. Kolejki Leśne 12 17-200 Hajnówka	85 6832460 85 6832378	Białystok 1-14
PAD RDLP Białystok	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	085 748-18-22 kom. 606226993	Białystok 1-100
LBL Białystok	Aeroklub Białostocki ul. Ciołkowskiego 2 15-545 Białystok	85 7426019 85 7426456	Białystok 1-200
Policja	ul. Armii Krajowej 1 17-200 Hajnówka	85 8734200	
Wojsko	J. W. Nieznany Bór 17-200 Nieznany Bór	85 6822004	
Służby medyczne	ul. Lipowa 190 17-200 Hajnówka	85 6829202 85 6829203 85 6829204	

Zestawienie 69. Kierownictwo jednostki, kadra inż.-techn. upoważniona do organizowania i kierowania akcją gaśniczą z ramienia L.P.

Funkcja	Imię i nazwisko	Adres	Telefon Radiotelefon
1	2	3	4
Nadleśniczy	mgr inż. Grzegorz Bielecki	ul. Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego 75/1m.8 15-111 Białystok	85 7433533 kom.693334227 Białystok 1-14-01
Zastępca Nadleśniczego	mgr inż. Bazył Wołkowycki	ul. Celna 17/2 17-200 Hajnówka	85 6825242 kom.605150870 Białystok 1-14-02
Inżynier Nadzoru	mgr inż. Andrzej Nowak	ul. Tropinka 37 17-230 Białowieża	85 6812757 kom.693157332
Sekretarz Nadleśnictwa	inż. Bazył Ginszt	ul. Główna 49 17-200Dubiny	85 6822978 kom.603652601
Komendant Straży Leśnej	mgr.inż Paweł Wiszniewski	Teremiski 28 17-230 Białowieża	85 6812667 kom.693153616 Białystok 1-14-10

Zestawienie 70. Plan alarmowania leśnictw, wykaz łączności telefonicznej

Leśnictwo	Lokalizacja	Telefon	PSP	OSP
			Telefon	
1	2	3	4	5
Postołowo	209Bn	85 6822530	JRG Hajnówka 998	Nowosady 686 30 88 Nowokornin 686 44 17 686 44 00
Krynoczka	329Ac	85 6824039	JRG Hajnówka 998	Białowieża 681 22 14 681 22 72
Wilczy Jar	468Ek	85 6824224	JRG Hajnówka 998	Białowieża 681 22 14 681 22 72
Sacharewo	383Aa	85 6822639	JRG Hajnówka 998	Mochnate 686 88 37 873 48 36 Orzeszkowo 682 50 05 873 41 73 873 41 50
Czerlonka	413Ad	85 6823220	JRG Hajnówka 998	Orzeszkowo 682 50 05 873 41 73 873 41 50
Leśnica	468Ek	85 6812557	JRG Hajnówka 998	Białowieża 68 12 297 68 12 502
Łozice	536Af	85 6853131	JRG Hajnówka 998	Orzeszkowo 682 50 05 873 41 73 873 41 50

Leśnictwo	Lokalizacja	Telefon	PSP	OSP
			Telefon	
1	2	3	4	5
Topiło	598Di	85 6853134	JRG Hajnówka 998	Dubicze Cerkiewne 685 22 21 685 20 61 685 20 73 Werstok 685 22 20
Długi Bród	598Di	85 6853178	JRG Hajnówka 998	Dubicze Cerkiewne 685 22 21 685 20 61 685 20 73 Policzna 685 21 23 749 34 91
Słobódka	632Cd	85 6853181	JRG Hajnówka 998	Policzna 685 21 23 749 34 91

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych alarmowane są poprzez Powiatowe Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce.

Radiotelefony :

OSP Nowokornin	437-27
OSP Białowieża	439-21, 437-21
OSP Mochnate	439-26
OSP Orzeszkowo	437-26
OSP Dubicze Cerk.	439-24, 437-24
OSP Werstok	brak
OSP Policzna	437-29

3.7.3. Dysponowanie sił lotniczych i sprzętu specjalistycznego

W zasięgu działania RDLP w Białymstoku działają 2 Leśne Bazy Lotnicze :

Leśna Baza Lotnicza Białystok – Krywlany tel. (085) 7429309

Wyposażenie:

- samolot patrolowy - gaśniczy Dromader M18B (zbiornik wody pojemność 2200 l), cały sezon zagrożenia pożarowego.

Leśna Baza Lotnicza Rostki Nadleśnictwo Drygały tel. 087 424 05 60

- samolot patrolowy - gaśniczy Dromader M18B (zbiornik wody pojemność 2200 l), cały sezon zagrożenia pożarowego.

Zasady dysponowania :

Dysponować samolot lub śmigłowiec mogą RDLP Białystok, RDLP Olsztyn, Nadleśnictwo, Komendy Wojewódzkie PSP, Powiatowe Stanowiska Kierowania Komend Powiatowych PSP, za pośrednictwem :

- PAD RDLP tel. (085) 7481822, radiotelefon 1-0 , który koordynuje pracę LBL Białystok – Krywlany, radiotelefon 1-2
- Nadleśnictwo Drygały tel. 087 424 05 74, radiotelefon 1 - 27, które koordynują pracę LBL Rostki

W sytuacjach szczególnych loty dysponować można kontaktując się bezpośrednio z lotniskiem.

Zestawienie 71. Dysponowanie specjalistycznego sprzętu i pracowników do obsługi

Rodzaj sprzętu	Lokalizacja	Osoba obsługująca	Telefon Radiotelefon
1	2	3	4
Samochód patrolowo-gaśniczy Mitsubishi L-200	Przy biurze Nadleśnictwa oddz. 329Dw	Paweł Wiszniewski	85 6825244 kom.605150872 1-14-10
		Robert Sakowski	85 605150871 1-14-10
Pług LPZ-75	Baza Nadleśnictwa 383Aa	ZUL	Nie są zawierane umowy wieloletnie
Ciągnik Ursus	Baza Nadleśnictwa 383Aa	ZUL	

Wykorzystuje się również do pomocy ludzi i sprzęt z Zakładów Usług Leśnych wykonujących usługi na terenie Nadleśnictwa. Opracowany jest sposób przepływu informacji Nadleśnictwo - ZUL na wypadek powstania pożaru na podstawie Umowy z ZUL, na usługi gospodarki leśnej.

Zestawienie 72. Wykaz baz sprzętu pomocniczego

Lokalizacja	Telefon	Wykaz sprzętu				
		szpadle	siekiery	motyki	tłumice	gaśnice
1	2	3	4	5	6	7
L-ctwo Postołowo 209Bn	85 6822530	15	5	15	-	-
L-ctwo Krynoczka 329Ac	85 6824039	28	4	13	-	-
L-ctwo Czerlonka 468Ek	85 6824224	20	7	10	-	-
L-ctwo Sacharewo 383Aa	85 6822639	20	-	-	10	11
L-ctwo Łozice 536Af	85 6853131	21	8	10	-	-
L-ctwo Długi Bród 598Di	85 6853178	30	10	15	-	-

Zgodnie z §11 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów Nadleśnictwo Hajnówka posiada wystarczającą ilość środków w bazach sprzętu do gaszenia pożarów.

3.7.4. Dostępność terenów leśnych i stan zaopatrzenia wodnego

3.7.4.1. Dostępność terenów leśnych

Szybkie wykrycie pożaru i zaalarmowanie o jego powstaniu jednostek ratowniczych decyduje w dużej mierze o tempie i rozmiarze działań gaśniczych. Niemniej skuteczność warunkuje także stan dróg, posiadane środki gaśnicze oraz sprzęt pożarniczy. Brak dróg oraz ich zły stan ograniczają zdolności manewrowe jednostek ratowniczych, utrudniają prowadzenie działań ratowniczych, a przez to mogą rzutować na rozprzestrzenianie się pożarów lasu na znaczne powierzchnie.

W celu zapewnienia właściwych warunków działania pojazdom ratowniczym należy:

- oznakować i utrzymać w stanie ciągłej przejezdności drogi dojazdowe do punktów czerpania wody i baz sprzętu,
- niezwłocznie usuwać przeszkody w przypadku zatarasowania dróg i linii wiatrołomami,
- na drogach jednopasmowych budować mijanki,
- punkty czerpania wody przygotować w sposób odpowiedni do ich zadań poprzez budowę podjazdów dla sprzętu gaśniczego,
- mosty tymczasowe przebudować na trwałe.

3.7.4.2. Dojazdy pożarowe

W przypadku budowy nowych lub przebudowy istniejących dojazdów pożarowych, należy im nadać następujące parametry:

- nawierzchnię gruntową lub utwardzoną o nośności co najmniej 100 kN i nacisku na oś 50 kN,
- promienie zewnętrzne łuków o długości co najmniej 11 m,
- odstęp między koronami drzew do wysokości 4 m liczonej od nawierzchni jezdni co najmniej 6 m,
- szerokość jezdni co najmniej 3 m,
- plac manewrowy o wymiarach co najmniej 20 x 20 m w przypadku drogi nieprzelotowej,

- mijanki o szerokości 3 m i długości 23 m położone od siebie w odległości nie większej niż 300 m z zapewnieniem z nich wzajemnej widoczności, w przypadku dróg o jednym pasie ruchu.

Zestawienie 73. Wykaz dojazdów pożarowych

Nr dojazdu pożar.	Przebieg drogi (oddziały)	Parametry drogi (nawierzchnia, szer., przeszkody terenowe itp.)
1	2	3
1	Droga Zwierzyniecka - linia oddziałowa: 419D, 419B, 391D, 391B, 362D, 362B, 335D, 335B, 307D.	Droga asfaltowa, szerokość 6m z możliwością zawracania.
2	Dojazd ppoż. nr 2 został zlikwidowany.	-
3	536ABD, 537C, 569ABD, 598A, C/D, 598D, 598C/632A, 599C.	Droga asfaltowa i żwirowa utwardzona, szer. 6m, możliwość zawracania.
4	536ABD, 537C, 569ABD, 598A, C/D, 598D, 598C/D, 598D, 631B/632A, 631D/632C, 664B/665A, 664B, 664D, 664C, 663D, 696B, 696A, 695B, 695C, 694D/695C, 726B/727A.	Droga asfaltowa i żwirowa utwardzona, szer. 6m, możliwość zawracania.
5	Droga Zwierzyniecka - 419D, 444BD, 468BCE.	Droga asfaltowa i żwirowa utwardzona, szer. 6m, możliwość zawracania.
6	Wjazd od „Majdanu” w stronę „toru białowieskiego”, 355C, 384ABD, 412B/413A.	Droga asfaltowa i żwirowa utwardzona, szer. 6m, możliwość zawracania.

Dojazdy pożarowe zostały oznakowane w terenie przy pomocy tablic. Sieć dojazdów pożarowych w Nadleśnictwie Hajnówka jest wystarczająca dla jednostek LP III kategorii zagrożenia pożarowego. Jako dojazdy pożarowe wykorzystywane mogą być drogi innych własności, szczególnie drogi gminne. Należy rozważyć zmianę numeracji dojazdów pożarowych na ciągłą dla całego Nadleśnictwa.

3.7.4.3. Stan zaopatrzenia wodnego

Źródła wody do celów przeciwpożarowych powinny być zapewnione w ilości co najmniej 50 m³, zgromadzonych w postaci nie więcej niż dwóch zbiorników w obrębie chronionej powierzchni lub cieką wodnego o stałym przepływie wody nie mniejszym niż 10 dm³/s przy najniższym stanie wód, z zapewnieniem najbliższego stanowiska czerpania wody w terenie o promieniu nie większym niż 5 km.

Przystosowanie do celów przeciwpożarowych istniejących zasobów wodnych polega na:

- zbudowaniu dojazdu o parametrach drogi pożarowej, umożliwiającej przejazd pojazdem bez zawracania lub zakończonej placem manewrowym,
- zbudowaniu w miarę potrzeb studzienek ssawnych lub innych urządzeń umożliwiających pobór wody, chronionych przed zamulaniem i zamarznięciem,
- zapewnieniu możliwości poboru wody z głębokości nie większej niż 6 m licząc od osi pompy,

- zbudowaniu zastawek na rowach, kanałach melioracyjnych, rzeczkach i strumieniach,
- zapewnieniu dostępu do istniejącej sieci hydrantów.

Wykaz istniejących punktów czerpania wody w Nadleśnictwie Hajnówka przedstawia poniższe zestawienie.

Zestawienie 74. Wykaz punktów czerpania wody

Nr	Lokalizacja	Rodzaj	Pojemność	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Leśnictwo Wilczy Jar oddz. 307B	Rzeka Łutownia	Bez ograniczeń	Droga dojazdowa – asfaltowa; pobór wody z mostu; możliwość korzystania cały rok.
2.	Leśnictwo Długi Bród oddz. 598Da	Jezioro Basen	252 tys. m ³	Droga dojazdowa – asfaltowa; pobór wody z mostu; możliwość korzystania cały rok.
3.	Leśnictwo Długi Bród oddz. 599Ah	Jezioro Basen	252 tys. m ³	Droga asfaltowa i betonowa; pobór wody z utwardzonego nabrzeża; możliwość korzystania cały rok.
4.	Leśnictwo Słobódka oddz. 727Af	Zbiornik sztuczny	50 m ³	Droga dojazdowa- asfaltowa i zwirowa.
5.	Leśnictwo Czerlonka oddz. 468Em	Zbiornik sztuczny	50 m ³	Droga dojazdowa- asfaltowa i zwirowa.
6.	Leśnictwo Sacharewo oddz. 413Aj	Zbiornik sztuczny	50 m ³	Droga dojazdowa- asfaltowa i zwirowa.
7.	Leśnictwo Postołowo oddz. 209B,	Hydrant	Bez ograniczeń	Hydrant znajduje się przy leśniczówce Postołowo; droga dojazdowa - asfaltowa.
8.	Leśnictwo Krynoczka oddz. 329A,	Hydrant	Bez ograniczeń	Wzdłuż drogi asfaltowej (ul. Celna).
9.	Leśnictwo Długi Bród oddz.599C	Hydrant	Bez ograniczeń	5 hydrantów położonych na terenie wsi Topiło.
10.	Leśnictwo Sacharewo oddz. 383 A	Hydrant	Bez ograniczeń	Hydranty wzdłuż ul. Wrzosowej.
11.	Leśnictwo Krynoczka oddz. 329Dx	Hydrant	Bez ograniczeń	Hydrant przy biurze nadleśnictwa.

Wymienione zbiorniki wodne jak i rzeka mają możliwość pobrania wody przy pomocy motopompy i udostępnione są dla dojazdu sprzętu ciężkiego wraz z możliwością mijania.

Zbiornikiem wodnym, który umożliwiłaby bezpośredni pobór wody śmigłowcem jest staw Topiło. W związku z tym ewentualne prowadzenie akcji gaśniczej przy pomocy śmigłowców nie będzie utrudnione.

Uwzględniając przynależność Nadleśnictwa Hajnówka do III kategorii zagrożenia pożarowego należy uznać stan zaopatrzenia w wodę dla celów gaśniczych za wystarczający.

3.7.5. Zadania profilaktyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Konieczne jest prowadzenie gospodarstwa leśnego, tak by zwiększyć biologiczną odporność drzewostanów na powstawanie i rozwój pożarów leśnych.

Podstawowe znaczenie będą miały:

- działania i czynności zmniejszające ilość materiałów łatwo zapalnych w lesie. Ważny przy tym jest termin i czas realizowania zadań ochronnych i hodowlanych,
- działania utrudniające rozwój pożarów, hamujące szybkość ich rozprzestrzeniania się, a nawet mogące całkowicie wstrzymać ich rozwój, zwłaszcza tych o mniejszej intensywności,
- działania mające na celu uświadamianie społeczeństwa oraz odpowiednie ukierunkowanie ruchu turystycznego.

Zmniejszenie ilości materiałów palnych w lesie można osiągnąć przez:

- wykaszanie traw wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ich zaorywanie lub niszczenie środkami chemicznymi,
- usuwanie gałęzi, chrustu, wierzchołków drzew, odpadów poeksploatacyjnych, i innych materiałów palnych na odległość powyżej 30 m od dróg i linii oddziałowych.

W ramach działań utrudniających rozwój pożarów należy wykonać:

- wprowadzanie podszytów, domieszek drzew i krzewów liściastych, zwłaszcza wzdłuż dróg oraz na obrzeżach upraw zakładanych na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego,
- utrzymywanie istniejących pasów przeciwpożarowych w należyтым stanie,
- zakładanie pasów przeciwpożarowych przy biwakach i parkingach leśnych.

W działaniach uświadamiających społeczeństwo oraz ukierunkowujących ruch turystyczny należy:

- prowadzić wśród społeczności lokalnej akcję propagandową o tematyce przeciwpożarowej skierowaną zarówno do dorosłych, jak młodzieży i dzieci,
- dążyć do uświadamiania społeczności lokalnej na temat szkodliwości wypalania traw i skutków powstałych przez to pożarów (w okresach kiedy ten proceder występuje),
- rozwieszać plakaty i ogłoszenia, o treści edukacyjnej, w miejscach zbiorowego przebywania ludności np. przed sklepami, urzędami, przy budynkach LP,
- ustawić tablice informacyjno-ostrzegawcze w miejscach o największej penetracji i przy drogach prowadzących do lasu,

- egzekwować zakaz poruszania się po terenach leśnych w okresach największego zagrożenia pożarowego,
- w okresach największego zagrożenia administracja LP powinna korzystać ze środków masowego przekazu, by dotrzeć ze swymi komunikatami do jak największej liczby odbiorców.

3.7.6. Instrukcja postępowania dla pracowników nadleśnictwa w przypadku zaistnienia pożaru lasu

Punkt Alarmowo – Dyspozycyjny Nadleśnictwa zobowiązany jest:

- a) zaalarmować KPPSP w Hajnówce,
- b) zaalarmować kadrę kierowniczą Nadleśnictwa, miejscowego leśniczego lub osoby wyznaczone przez nadleśniczego do interwencji w wypadku pożaru,
- c) jeśli zachodzi potrzeba żądać niezwłocznie pomocy lotnictwa,
- d) zaalarmować PAD RDLP,
- f) uruchomić na polecenie kierujących akcją gaśniczą dostarczanie na miejsce pożaru sprzętu specjalistycznego lub pomocniczego,
- g) stale współpracować i utrzymywać łączność z miejscem pożaru, kierownictwem Nadleśnictwa, PSP, samolotami i PAD RDLP.

Kierownictwo Nadleśnictwa, personel inżynieryjno - techniczny winny:

- a) udać się na miejsce pożaru,
- b) zorganizować i podjąć akcję gaśniczą, w tym:
  - zaalarmować potrzebną liczbę pracowników nadleśnictwa,
  - sprowadzić do pożaru środki i sprzęt gaśniczy będący w dyspozycji nadleśnictwa,
  - wyznaczyć pracowników w celu szybkiego doprowadzenia na miejsce pożaru lub koncentracji wezwanych jednostek straży pożarnej i sił lotniczych,
  - wyznaczyć osobę aktualnie dyżurującą do udania się na miejsce pożaru lub samemu udać się samochodem na miejsce pożaru,
  - zorganizować w miarę potrzeby ewakuację ludzi i mienia z zagrożonych budynków lub terenów,
  - zapewnić stałą łączność pomiędzy miejscem pożaru a nadleśnictwem,
  - dostarczyć na miejsce pożaru napoje chłodzące dla gaszących,
- c) przy organizacji dostępu do pożaru uwzględnić istniejące dojazdy pożarowe,
- d) do koordynacji działań gaśniczych używać map ochrony ppoż. Nadleśnictwa Hajnówka,

- e) przekazać kierownictwo akcji dowódcy jednostki straży pożarnej z chwilą jej przybycia, współpracować z nim i podporządkować się jego rozkazom w trakcie akcji gaśniczej,
- f) przejąć pożarzysko po upewnieniu się, że jest właściwie zgaszone bez widocznych żarzących się pni, gałęzi itd. oraz zorganizować jego dogaszenie i zabezpieczenie,
- g) ustalić okoliczności powstania i rozprzestrzeniania się pożaru (ustalenie miejsca powstania pożaru, przyczyny oraz zabezpieczenie śladów, uzyskanie oświadczeń naocznych świadków) przy współudziale Policji i PSP, jeszcze w trakcie trwania pożaru.

Po pożarze Nadleśnictwo zobowiązane jest:

- a) oszacować straty po pożarowe,
- b) podjąć czynności niezbędne w celu ustalenia sprawcy pożaru i uzyskaniu odszkodowania za poniesione straty,
- c) przy pożarze ponad 10 ha powołać komisję, która sporządzi analizę okoliczności i przyczyn powstania pożaru oraz przebiegu akcji gaśniczej,
- d) prowadzić rejestr pożarów i przekazać meldunek o pożarze do RDLP Białystok.
- e) każdorazowo w terminie do 5 dni od powstania pożaru wysłać pocztą internetową lub fax-em meldunek z pożaru do właściwej komendy rejonowej PSP.

3.7.7. Mapa ochrony przeciwpożarowej

Kierując się wytycznymi „Instrukcji urządzania lasu” opracowano mapę ochrony przeciwpożarowej w skali 1:50000, która stanowi integralną część planu. Posłuży ona jako materiał pomocniczy do opracowania rocznych szczegółowych planów operacyjnych. Na mapie tej oznaczono za pomocą kolorów i symboli:

- lasy nadleśnictwa, innych nadleśnictw oraz innych kategorii własności,
- granice województwa i gmin,
- granice zasięgu nadleśnictwa, obrębów leśnych i leśnictw,
- siedziby: gmin, powiatu, nadleśnictwa i leśnictw,
- siedziby straży pożarnych,
- punkty telefoniczne w jednostkach Lasów Państwowych,
- miejsca lokalizacji radiostacji,
- specjalistyczne i pomocnicze bazy sprzętu przeciwpożarowego,
- punkty czerpania wody i hydranty,
- ciekły, zbiorniki wodne i bagna,

- tereny szczególnie zagrożone pożarem na siedliskach borowych, I i II klasy wieku oraz torfowiska na siedliskach bagiennych,
- drogi krajowe, drogi główne, ważniejsze drogi gruntowe i leśne oraz dojazdy pożarowe,
- pasy przeciwpożarowe,
- parkingi,
- miejsca wypoczynkowe, zadaszenia, miejsca palenia ognisk,
- miejsca poboru wody przez powietrzne statki pożarnicze,
- przejazdy kolejowe,
- wieże przeciwpożarowe (obserwacyjne),
- podziałkę azymutalną w stosunku do każdej wieży przeciwpożarowej,
- koordynaty z numerem mapy koordynatu,
- siatka geograficzna z opisanymi wartościami współrzędnych,

3.8. Kierunkowe zadania z zakresu użytkowania ubocznego oraz gospodarki łowieckiej

3.8.1. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne wynikać będzie z zapotrzebowania gospodarki i uzyskiwanych efektów ekonomicznych. Nadleśnictwo nie przewiduje pozyskania żywicy, karpiny i kory garbarskiej. Użytkowanie uboczne dotyczyć będzie głównie zagospodarowania łowieckiego, a ponadto pozyskania i sprzedaży choinek oraz gospodarki łąkowo-rolnej. Pozyskiwanie choinek świerkowych dla potrzeb zaopatrzenia rynku lokalnego miało w ostatnim okresie znaczenie marginalne (średnio 390 sztuk rocznie).

Lasy nadleśnictwa zasobne są w produkty runa leśnego, lecz wysokość ich pozyskania jest trudna do ustalenia i wynika z lokalnego zapotrzebowania oraz urodzaju w danym roku.

3.8.2. Gospodarka łowiecka

Obowiązujące obecnie w Polsce prawo określa łowiectwo, jako planowe gospodarowanie zwierzyną, zgodnie z potrzebami gospodarki i ochrony przyrody. Obejmuje ono hodowlę i ochronę zwierzyny, polowanie oraz wprowadzanie upolowanej zwierzyny do obrotu gospodarczego.

Celem gospodarki łowieckiej w nadleśnictwie jest utrzymanie możliwie najliczniejszego stada zwierzyny w odpowiedniej strukturze wiekowej i płciowej przy znośnych gospodarczo szkodach w drzewostanach. Gospodarka łowiecka w lasach musi być integralną częścią gospodarki leśnej, a zwierzyna składową częścią ekosystemu leśnego.

Zachowanie lasu i jego wielofunkcyjnego charakteru traktować należy jako priorytetowe zadanie hodowli. Nadmiar szkód w uprawach i młodnikach, który uniemożliwia dostosowanie ich składu gatunkowego do potencjału siedliska oraz osiągnięcie właściwej jakości, musi być sygnałem do ograniczenia stanu pogłowia zwierzyny.

Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Hajnówka prowadzona jest w trzech wyłączonych obwodach łowieckich w ramach OHZ. Szerzej gospodarka łowiecka omówiona jest w Referacie nadleśniczego na Naradę Techniczno - Gospodarczą.

Wykaz powierzchni poletek łowieckich w poszczególnych obrębach zamieszczone jest w zestawieniu 75.

Zestawienie 75. Wykaz powierzchni poletek łowieckich

Obręb	Na powierzchni leśnej	Na powierzchni nieleśnej	Razem
	powierzchnia [ha]		
1	2	3	4
Hajnówka	4,30	2,47	6,77
Leśna	3,60	3,68	7,28
Starzyna	-	5,66	5,66
Nadleśnictwo Hajnówka	7,90	11,81	19,71

W bieżącym okresie gospodarczym działalność z zakresu gospodarki łowieckiej powinna obejmować następujące zagadnienia:

- utrzymanie w wysokiej kulturze poletek łowieckich,
- zakładanie pasów zaporowych, dokarmianie zwierzyny w celu ochrony upraw rolnych,
- stałe uzupełnianie ilości paśników, lizawek i innych urządzeń łowieckich,
- ochronę ostoi zwierzyny poprzez odpowiednie oznakowanie i ograniczenie wstępu,
- planowy odstrzał, zapewniający właściwą strukturę płci, wieku oraz kondycji i liczebności poszczególnych gatunków,
- ochronę upraw i młodników przez gradzenie oraz stosowanie indywidualnych zabezpieczeń,

Nakłady poniesione na właściwą gospodarkę łowiecką zrekompensują się mniejszymi szkodami od zwierzyny w drzewostanach.

Opisane wyżej zagadnienia ilustruje mapa sytuacyjno – przeglądowa gospodarki łowieckiej w skali 1:20000

3.9. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej

3.9.1. Budownictwo i remonty dróg

W trakcie prac terenowych zinwentaryzowano wszystkie drogi będące w stanie posiadania nadleśnictwa. Drogi te remontowane są na bieżąco w miarę potrzeb i posiadanych środków finansowych.

W związku ze zgłoszeniem przez Wójta Gminy Hajnówka potrzeby budowy miejsca postojowego przy cmentarzu prawosławnym w Hajnówce, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 689, na powierzchni leśnej w oddz. 355 Bj, nadleśnictwo powinno uwzględnić powyższe przedsięwzięcie w zakresie zadań na najbliższe dziesięciolecie. Będzie to wiązało się ze zmianą kategorii użytkowania na powierzchni około 500 m².

3.9.2. Budownictwo ogólne

Zadania w tym zakresie obejmą bieżące remonty leśniczówek i zabudowań gospodarczych. Realizacja potrzeb w zakresie budownictwa zależeć będzie od możliwości finansowych nadleśnictwa i zadań ujętych w planie perspektywicznym RDLP w Białymstoku.

3.9.3. Melioracje wodne

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej zinwentaryzowało rowy i ciek wodne będące w posiadaniu nadleśnictwa. Urządzenia wodno-melioracyjne będące w stanie posiadania nadleśnictwa winny być oczyszczane i konserwowane na bieżąco w miarę potrzeb i posiadanych środków finansowych według programów retencjonowania wody.

3.9.4. Mała retencja

Pojęcie „mała retencja” jest umowne i jego kryterium jest kubatura wody danego zbiornika (do 5 mln m³).

Lasy wpływają korzystnie na stabilność układu hydrograficznego. Powodują zatrzymanie wód opadowych w ściółce i próchnicy nawet na długie okresy czasu. W trosce o stabilność bilansu wodnego powołano lasy wodochronne o wiodącej funkcji ochronnej na powierzchni 4106,89 ha. Całkowita powierzchnia lasów, gdzie wodochronność jest jedną z kategorii ochronnych wynosi w nadleśnictwie 4766,85 ha. Obejmują one ciągi mokradeł (siedlisk bagiennych i podmokłych), tereny w sąsiedztwie cieków, źródeł wodnych oraz naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. Gospodarka leśna na tych terenach

przyporządkowana jest celowi ochronnemu. Postępowanie w tym zakresie odnosi się do zachowania cieków wodnych w swoich naturalnych korytach, ochrony śródleśnych bagien, drobnych zbiorników wodnych i utrzymywanie sprawności przepustów pod drogami. Sposobem gospodarczym można wykonać małe zbiorniki zasilane wodami gruntowymi w bezodpływowych zagłębieniach i obniżeniach terenu położonych poza istniejącą siecią hydrograficzną oraz instalować urządzenia melioracji wodnych nie związanych z poborem wody (np. odpływ regulowany). Wykonanie innych urządzeń małej retencji wymaga sporządzenia dokumentacji technicznej obejmującej m. in. operat wodnoprawny.

Szczegółowo zagadnienia małej retencji zostały omówione w „Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Hajnówka”.

3.9.5. Turystyka i rekreacja

Znaczenie lasu, jako jednego z podstawowych elementów środowiska życia człowieka, w dobie cywilizacji przemysłowej, nabiera nowego znaczenia. Związane jest to z rosnącym zapotrzebowaniem na atrakcyjne tereny rekreacyjne.

Nadleśnictwo Hajnówka to teren o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych i krajoznawczych. Unikalność Puszczy Białowieskiej i sąsiedztwo Białowieskiego Parku Narodowego oraz bogactwo fauny i flory lasów puszczańskich stwarza sprzyjające warunki do wypoczynku i uprawiania różnorodnych form turystyki. Lasy udostępniane są poprzez ciekawie poprowadzone szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne atrakcyjne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym wraz z jedną z większych atrakcji na terenie Puszczy Białowieskiej – kolejką wąskotorową.

Obecne na terenie nadleśnictwa obiekty turystyczne zostały zinwentaryzowane i naniesione na mapę sytuacyjno - przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego, natomiast zagadnienia zagospodarowania turystycznego szerzej omówione zostały w Programie ochrony przyrody.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program Ochrony Przyrody na okres 1.01.2012 - 31.12.2021 r. sporządzony został jako oddzielny tom, do którego załączono mapę sytuacyjno - przeglądową walorów przyrodniczo - kulturowych Nadleśnictwa Hajnówka w skali 1:50 000.

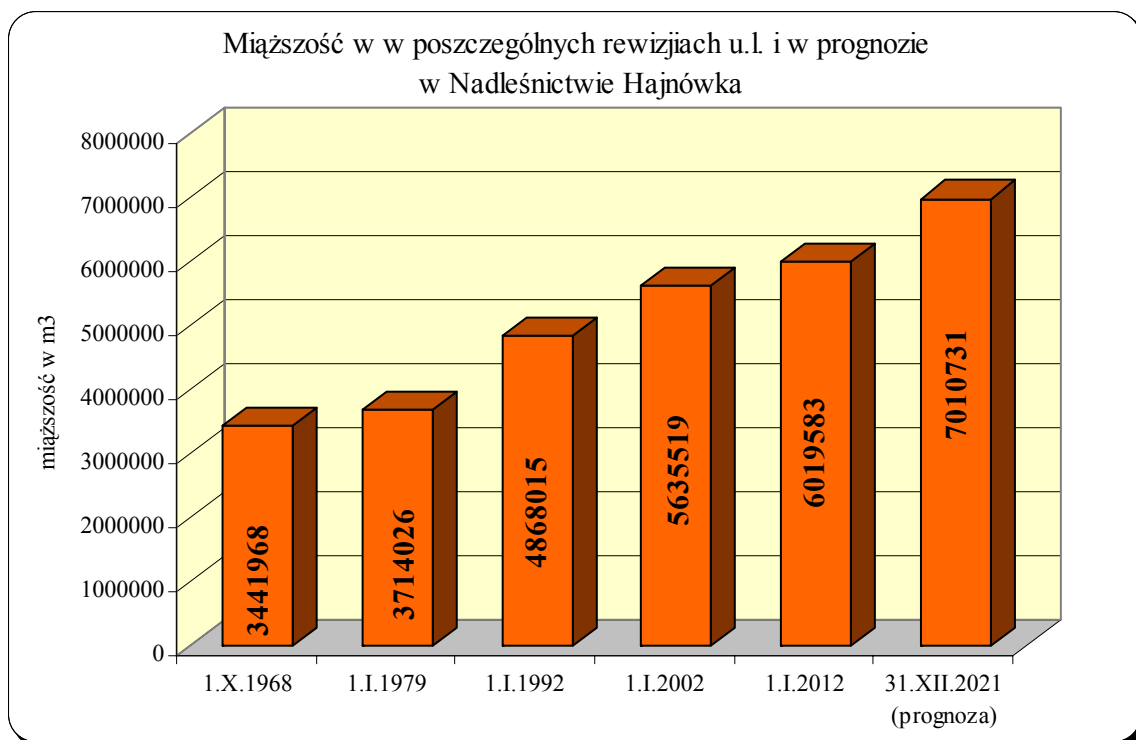
5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Przewidywany stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla obrębów leśnych i nadleśnictwa na dzień 31.12.2021 r. obliczono według zasad określonych w § 123 Instrukcji urządzania lasu, uwzględniającej projektowany rozmiar użytkowania.

Zestawienie 76. Powierzchnia i miąższość drzewostanów na gruntach leśnych na początku i na końcu bieżącego okresu gospodarczego

Obręb	Jedn.	Grunty leśne zalesione	
		Stan na:	
		01.01.2012	31.12.2021
1	2	3	4
Hajnówka	ha	5574,28	5574,28
	m ³ brutto	1963178	2244165
Leśna	ha	5224,54	5224,54
	m ³ brutto	1666155	1959377
Starzyna	ha	7243,27	7243,27
	m ³ brutto	2388137	2807189
Nadleśnictwo Hajnówka	ha	18042,09	18042,09
	m³ brutto	6017470	7010731

Wyniki prognozy wskazują na zwiększenie miąższości na powierzchni leśnej zalesionej na koniec 2021 roku o 16,51%.

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

6.1. Prace przygotowawcze

6.1.1. Prace geodezyjne

Za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjęto rejestr gruntów sporządzony na podstawie SILP, według stanu na 1 stycznia 2010 roku, zaktualizowany na 31 grudnia 2011 roku i zaakceptowany przez nadleśniczego. Klasyfikacja gruntów rolnych została przyjęta zgodnie z ewidencją powszechną. Podstawowym materiałem geodezyjnym dla prac urządzeniowych był podkład leśnej mapy numerycznej, na którym uwzględniono wszystkie zmiany w stanie posiadania. Niezgodności klasyfikacji ze stanem faktycznym stwierdzone na gruncie (zmiana rodzaju użytków), zostały przedstawione w formie wykazu rozbieżności celem przeklasyfikowania.

6.1.2. Prace glebowo-siedliskowe

Prace glebowo-siedliskowe w opisywanym obiekcie zostały wykonane w latach 1995-1997 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku (Umowa Nr 875 z dnia 18 kwietnia 1995 r.). Operat glebowo-siedliskowy stanowił podstawę podczas prac urządzeniowych.

6.2. Właściwe prace urządzeniowe

6.2.1. Prace terenowe

Terenowe prace urządzeniowe wykonane zostały w 2010 roku przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku i uaktualnione o zmiany wynikające z prowadzenia gospodarki leśnej w 2011 roku. Stan prac przyjęto na 01.01.2012 r.

Jako sposób inwentaryzacji zapasu przyjęto III wariant metody matematyczno-statystycznej polegający na pomiarze zasobów drzewnych na losowo wybranych w obrębie leśnym kołowych powierzchniach próbnych.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona została w trzech etapach:

Etap pierwszy – szacunek zasobności drzewostanów (podczas sporządzania opisu taksacyjnego), z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych, określenie bonitacji i zadrzewienia na podstawie „Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów”, opracowanych przez Bolesława Szymkiewicza (Wydanie V. PWRiL. Warszawa 1986).

Etap drugi - inwentaryzacja miąższości zasobów obrębu leśnego statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. W tym celu rozlosowano przy pomocy programu „Taksator” 4052 szt. powierzchni próbnych.

Etap trzeci - wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach (z zastosowaniem równań regresji) do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną – w warstwach gatunkowo-wiekowych.

W dniach 23-26 maja 2011 roku powołany przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku Zespół kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Hajnówka skontrolował 51 powierzchni kołowych w obrębie Hajnówka. Zespół przyjął całość pomiarów w nadleśnictwie, gdyż nie stwierdzono błędów grubych, a bezwzględna wartość statystyki (Z) mieściła się w normie zgodnie z § 62 pkt 1j instrukcji urządzania lasu.

Po zakończeniu prac terenowych uzgodniono także opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla poszczególnych leśnictw.

6.2.2. Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach 2010-2011. Do wprowadzenia danych taksacyjnych posłużono się programem *Taksator 5.9*, zaś do ich przetwarzania programem *Taksator 6.0.9*. Mapę numeryczną wykonano za pomocą aplikacji *LEMAN*.

Dane taksacyjne, na podstawie których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej, przystosowane do aplikacji „*Mapnik*”.

Poniżej podano podział administracyjny Nadleśnictwa Hajnówka na leśnictwa.

Zestawienie 77. Podział administracyjny na leśnictwa

Nr leśnictwa	Leśnictwo	Numery oddziałów	Grunty zalesione i nie zalesione	Grunty związ. z gosp. leśną	Grunty nieleśne	Razem
			powierzchnia w ha			
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Hajnówka						
1	Postołowo	209A,B; 210A,B,C,D; 211A,B,C,D; 212A,B,C,D; 213A,B,C,D; 214A,B,C,D; 215A,B,C,D; 241A,B,C,D; 242A,B,C,D; 243A,B,C,D; 244A,B,C,D; 245A,B,C,D; 246A,B,C,D; 247A,B,C,D; 271A,B,C,D; 272A,B,C,D; 273A,B,C,D; 274A,B,C,D; 275A,B,C,D; 276A,B,C,D;	2028,88	51,52	98,00	2178,40
2	Krynoczka	301A; 302A,B,C,D; 303A,B,C,D; 304A,B,C,D; 305A,B,C,D; 329A,B,C,D,E; 330A,B,C,D; 331A,B,C,D; 332A,B,C,D; 333A,B,C,D; 355A,B,C; 356A,B,C,D; 357A,B,C,D; 358A,B,C,D; 359A,B,C,D;	1834,40	69,10	19,22	1922,72

Nr leśnictwa	Leśnictwo	Numery oddziałów	Grunty zalesione i nie zalesione	Grunty związ. z gosp. leśną	Grunty nieleśne	Razem
			powierzchnia w ha			
1	2	3	4	5	6	7
		360A,B,C,D; 385A,B; 386A,B,C; 387A,B,C,D;				
3	Wilczy Jar	306A,B,C,D; 307A,B,C,D; 334A,B,C,D; 335A,B,C,D; 361A,B,C,D; 362A,B,C,D; 388A,B,C,D; 389A,B,C,D; 390A,B,C,D; 391A,B,C,D; 416A,B,C; 417A,B,C,D; 418A,B,C,D; 419A,B,C,D; 442A,B; 443A,B,C,D; 444A,B,C,D; 468A,B;	1718,06	53,80	47,34	1819,20
Razem			5581,34	174,42	164,56	5920,32
Obwód Leśna						
4	Sacharewo	382A,B,C,D; 383A,B,C,D; 384A,B,C,D; 385C,D,E; 410A,B,C,D,E,F; 411A,B,C,D; 412A,B,C,D; 413A,B,C,D; 435A,B,C,D,E; 436A,B,C,D; 437A,B,C,D; 438A,B,C,D; 459A,B; 460A,B; 461A,B,C,D; 462A,B,C,D; 485A,B,C,D;	1504,25	33,60	341,44	1879,29
5	Czerlonka	386D; 414A,B,C,D; 415A,B,C; 416D; 439A,B,C,D; 440A,B,C,D; 441A,B,C,D; 442C,D,E; 443E; 463A,B,C,D; 464A,B,C,D; 465A,B,C,D; 466A,B,C,D; 467A,B,C,D; 468C,D,E; 486A,B,C,D; 487A,B,C,D; 488A,B,C,D; 489A,B,C,D; 490A,B,C,D; 491A,B,C,D;	1972,13	37,15	36,39	2045,67
6	Leśnica	515A,B,C; 516A,B,C,D; 517A,B,C,D; 518A,B,C,D; 519A,B,C,D; 540C,D,H; 541A,B,C,D; 542A,B,C,D; 543A,B,C,D; 574A,B,C,D; 575A,B,C,D; 576A,B,C,D; 602A,B; 603A,B,C,D; 604A,B,C,D; 635A; 636A,B,C; 637A,B,C,D; 670A,B,C;	1783,32	38,54	120,52	1942,38
Razem			5259,70	109,29	498,35	5867,34
Obwód Starzyna						
7	Łozice	459; 460C,D; 483A,B,C,D; 484A,B,C; 511A,B,C; 512A,B,C,D; 513A,B,C,D; 514A,B,C,D; 534A,B,C,D,E,F; 535A,B,C,D; 536A,B,C,D; 537A,B,C,D; 538A,B,C,D; 539A,B,C,D; 566A,B,C,D; 567A,B,C,D; 568A,B,C,D; 569A,B,C,D; 570A,B,C,D; 571A,B,C,D;	2057,82	46,70	114,10	2218,62
8	Topiło	514E; 540A,B,E,F,G; 572A,B,C,D; 573A,B,C,D; 600A,B,C,D; 601A,B,C,D; 633A,B,C,D; 634A,B,C,D,E,F,G; 666A,B,C,D; 667A,B,C,D; 668A,B,C,D; 669A,B,C,D,E; 699A,B,C,D; 700A,B,C; 701A,B; 702A,B; 703A; 730A;	1671,36	34,72	150,68	1856,76
9	Długi Bród	594A,B,C,D; 595A,B,C,D; 596A,B,C,D; 597A,B,C,D; 598A,B,C,D; 599A,B,C,D; 627A,B,C,D; 628A,B,C,D; 629A,B,C,D; 630A,B,C,D; 631A,B,C,D; 632A,B,C,D; 659A,B; 660A,B,C,D; 661A,B,C,D; 662A,B,C,D;	1643,56	55,97	118,37	1817,90
10	Słobódka	663A,B,C,D; 664A,B,C,D; 665A,B,C,D; 692A,B,C,D; 693A,B,C; 694A,B,C,D; 695A,B,C,D; 696A,B,C,D; 697A,B,C,D; 698A,B,C,D; 724A,B,C,D; 725A,B; 726A,B; 727A,B; 728A,B,C,D; 729A,B,C; 730A; 735; 736; 736A; 731; 732; 733; 734	1883,46	43,94	45,72	1973,12
Razem			7256,20	181,33	428,87	7866,40
OGÓLEM NADLEŚNICTWO			18097,24	465,04	1091,78	19654,06

Prace Terenowe i kameralne wykonane zostały przez brygadę urządzeniową U-2 BULiGL Oddział w Białymstoku w składzie:

mgr inż. Krzysztof Wojciuk	– kierownik brygady
inż. Arkadiusz Dąbkowski	– asystent taksatora
inż. Stanisław Krętowski	– taksator specjalista
Emilian Łempicki	– starszy taksator
Leonarda Romanowicz	– starszy geodeta
mgr inż. Grzegorz Siemieńczuk	– taksator specjalista
Marzanna Siemieńczuk	– starszy taksator
mgr inż. Janusz Szpakowicz	– pomoc techniczna
mgr Sławomir Szubzda	– taksator specjalista
inż. Paweł Wołkowycki	– pomoc techniczna

W pracach terenowych brali też udział:

- mgr inż. Andrzej Bogacki	taksator specjalista
- mgr inż. Piotr Godlewski	pomoc techniczna
- mgr inż. Paweł Klim	pomoc techniczna
- Andrzej Muklewicz	taksator specjalista
- mgr inż. Mirosław Murawski	taksator specjalista

oraz pracownicy BULiGL Oddział w Warszawie:

- Michał Potocki
- Wojciech Szperna
- Piotr Zawadzki

Nadzór merytoryczny nad całokształtem prac sprawował Z-ca Dyrektora BULiGL Oddział w Białymstoku mgr inż. Marek Ksepko.

6.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Hajnówka zawiera następujące części składowe:

Opis ogólny lasów nadleśnictwa (elaborat) wykonano w 3 egzemplarzach: dla Nadleśnictwa, RDLP i DGLP. Dołączono do niego następujące dokumenty:

- zarządzenie Nr 123 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19.09.1994 r. w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Białymstoku oraz terytorialnego zasięgu działania RDLP w Białymstoku,

- protokół ustaleń Komisji Założeń Planu z dnia 25 marca 2010 r.,
- protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Hajnówka,
- notatkę służbową protokół z sesji referatowej Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urządzeniowym” Białowieża - 19 maja 2011r.,
- protokół ustaleń Narady Techniczno – Gospodarczej z dnia 17-18 października 2011 r.,
- wykaz rozbieżności,
- wykaz lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne,
- czyste strony na kronikę.

Program Ochrony Przyrody wykonano jako oddzielny tom w 3 egzemplarzach i stanowi on część opisanego ogólnego.

Opisy taksacyjne wykonane dla obrębu w 2 egzemplarzach: dla Nadleśnictwa i RDLP.

W skład tomu wchodzi:

- opis taksacyjny lasu,
- wykaz skrótów i symboli,
- zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (tabela I),
- zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji (tabela II),
- powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących (tabela III),
- powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących (tabela IV),
- powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu (tabela Va),
- miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu (tabela Vb),
- tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących - przyrost tablicowy (tabela VIIIb),
- zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach (tabela XV),

- zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (tabela XVI),
- zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć (tabela XVII),
- zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu (tabela XVIII),
- wykaz obiektów bazy nasiennej (Wzór nr 2),
- wykaz drzewostanów w klasie odnowienia (Wzór nr 4),
- wykaz projektowanych cięć rębnych (Wzór nr 6),
- wykaz drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne,
- wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu.

Opisy taksacyjne dla leśnictw wykonane zostały w 1 egzemplarzu. Tom zawiera:

- opis taksacyjny lasu,
- wykaz skrótów i symboli,
- wykaz projektowanych cięć rębnych (Wzór nr 6),
- wykaz drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne,
- wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu,
- wyciąg z opisanego ogólnego,
- uwagi z programu ochrony przyrody.

Aneks ekonomiczny do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa w 3 egzemplarzach.

Materiały kartograficzne

Na całość opracowania kartograficznego składają się następujące mapy:

- mapy gospodarcze w skali 1:5 000 z działkami ewidencyjnymi - 2 egz.
- mapy gospodarczo-przeładowe leśnictw w skali 1:10 000
  - drzewostanów - 2 egz.
  - cięć - 1 egz.
  - „czyste” - 2 egz.
- mapy przeładowe dla obrębu w skali 1:20 000
  - drzewostanów - 3 egz.
  - siedlisk - 3 egz.
  - cięć - 3 egz.
  - ochrony lasu - 3 egz.

- nasiennictwa i selekcji - 3 egz.
  - zagospodarowania rekreacyjnego - 3 egz.
  - gospodarki łowieckiej - 3 egz.
  - „czyste” - 20 egz.
- mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1:50 000 dla nadleśnictwa
- obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa - 4 egz.
  - ochrony przeciwpożarowej - 4 egz.
  - walorów przyrodniczo-kulturowych - 5 egz.
  - funkcji lasu - 3 egz.
  - „czyste” - 5 egz.

Poza tym przekazano nadleśnictwu:

- płytę CD z Programem Ochrony Przyrody,
- płytę CD z elaboratem,
- mapę numeryczną na nośniku cyfrowym.

Referat opracował:

Taksator Specjalista

mgr Sławomir Szubzda

Kierownik Brygady

mgr inż. Krzysztof Wojciuk

Starszy Inspektor Nadzoru i Kontroli

mgr inż. Adam Majer

**Dyrektor Oddziału BULiGL
w Białymstoku**

mgr Jerzy Małyшко

Literatura

- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. Białystok, 1995-1998. *Charakterystyka gleb i siedlisk leśnych nadleśnictw Puszczy Białowieskiej*, Białystok.
- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. Białystok, 2001. *Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Hajnówki 1.01.2002 – 31.12.2011*, Białystok.
- Górniak A., Zieliński P., 1999. *Ochrona zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych*. Konf. Naukowo-Techniczna, Augustów: 127-132.
- Górniak A., 2000 - *Klimat województwa podlaskiego*. IMGW. Białystok.
- Gumiński R., 1951 - *Meteorologia i klimatologia dla rolników*. PWRiL, Warszawa.
- Kondracki J., 2000. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Kondracki, Matuszkiewicz, 1978. *Mapa geologiczna Polski 1:200000, ark. Białowieża*.
- Kwiatkowski W., 1994. *Krajobrazy roślinne Puszczy Białowieskiej*. [W:] Phytocenosis Vol. 6 (N.S.): 35 - 87, Warszawa - Białowieża.
- Lorenc H., 1996 - *Struktura i zasoby energetyczne wiatru w Polsce*. Materiały Badawcze IMiGW. Meteorologia no 25. Warszawa.
- Matuszkiewicz J., 2008. *Regionalizacja geobotaniczna Polski*. IGiPZ. Warszawa.
- Musiał A., 1992. *Studium rzeźby glacialnej północnego Podlasia*. Rozprawy Uniwersytetu Warszawskiego.
- Obmiński Z., 1977. *Ekologia lasu*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- Okołowicz W., 1973-78 - *Regiony klimatyczne*. [w:] *Narodowy Atlas Polski*. Ark. 29.
- Pióro S. J., 1973. *Klimat województwa białostockiego*. *Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzeń Rolnych*. Białystok.
- Romer E., 1949 - *Regiony klimatyczne Polski*. Prace Wrocł. Tow. Nauk., ser. B, nr 16.
- Szafer W., Pawłowski B., 1972. *Regiony geobotaniczne*. [w:] *Narodowy Atlas Polski*. Ark. 38. Instytut Geografii PAN, Warszawa.
- Śliwiński J., 2007. *Puszcze wielkoksiażęce na północnym Podlasiu i zachodniej Grodzieńszczyźnie w XV-XVI wieku*. Wyd. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Olsztyn.
- Tomanek J., 1972 - *Meteorologia i klimatologia dla leśników*. PWRiL, Warszawa.

- Więcko E., 1984. *Puszcza Białowieska*. Warszawa.
- Wiszniewski W., Chełchowski W., 1987 - *Regiony klimatyczne*. [w:] *Atlas hydrologiczny Polski*. Wydawnictwa Geologiczne. Warszawa.
- Woś A., 1994 - *Typy pogody, regiony klimatyczne*. [w:] *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej - Ark. 31.8*. PPWK. Warszawa.
- Woś A., 1999 - *Klimat Polski*. PWN, Warszawa.

7. ZAŁĄCZNIKI

W rozdziale tym zostały zawarte kopie następujących dokumentów:

1. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Białymstoku.
2. Protokół ustaleń Komisji Założeń Planu.
3. Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Hajnówka.
4. Protokół z sesji referatowej Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urządzeniowym”.
5. Protokół ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej.
6. Protokół z posiedzenia Komisji Projektu Planu.
7. Pismo Ministra Środowiska
8. Pisma Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych
9. Zmiany w projekcie planu urządzenia lasu
10. Protokół kontroli bieżącej robót urządzeniowych Nadleśnictwa Hajnówka (wykaz rozbieżności).
11. Wykaz lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne.

REGIONALNA DYREKCJA
Lasów Państwowych

ZARZĄDZENIE Nr 123

926 - 3 PAŹ. 1994

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
z dnia 19 września 1994r.

w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania
nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz terytorialnego zasięgu działania
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Na podstawie art. 32, ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994r. Nr 1, poz. 3) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Określa się terytorialny zasięg działania następujących nadleśnictw: Augustów, Białobrzegi, Białowieża, Bielsk, Borki, Browek, Czarna Białostocka, Czerwony Dwór, Dojlidy, Drygały, Elk, Giżycko, Głęboki Bród, Gołdap, Hajnówka, Knyszyn, Krynki, Łomża, Maskulińskie, Nowogród, Nurzec, Olecko, Pisz, Płaska, Pomorze, Rajgród, Rudka, Supraśl, Suwałki, Szczebra, Waliły, Żednia – zgodnie z załącznikiem do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Terytorialny zasięg działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku stanowi sumę terytorialnych zasięgów działania nadleśnictw wymienionych w § 1.

§ 3.

Szczegółowe granice terytorialnych zasięgów działania jednostek Lasów Państwowych wymienionych w § 1 i 2 podlegają naniesieniu na mapy topograficzne w układzie współrzędnych 1942 w skali 1:50000, które przechowywane są w trzech kopiach w :
– nadleśnictwach,
– Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku,
– Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie;
w formie odpowiedniego zestawu arkuszy tej mapy.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

MINISTER

Stanisław Zelichowski

9 UZASADNIENIE

do Zarządzenia Nr 123 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 września 1994r. w sprawie określenia terytorialnego zasięgu działania nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz terytorialnego zasięgu działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Zgodnie z § 8, ust. 2, pkt 1 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych pismem z dnia: 1994-09-05, znak: DG-10-0116-12/94, wystąpił do Ministra OŚ, ZNiL z wnioskiem o określenie terytorialnego zasięgu działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku i nadleśnictw wchodzących w jej skład.

Obowiązek określenia przez Ministra OŚ, ZNiL terytorialnego zasięgu działania jednostek Lasów Państwowych wynika z art. 32, ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.).

W granicach określonych terytorialnym zasięgiem działania nadleśnictw, nadleśniczowie sprawują zarząd nad lasami, gruntami i innymi nieruchomościami będącymi w zarządzie Lasów Państwowych, przejmują lasy i grunty do zalesień będące własnością Skarbu Państwa przekazywane w trybie art. 74 ustawy o lasach, sprawują – zgodnie ze stosownymi zleceniami nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności SP, sprawują nadzór nad lasami Skarbu Państwa przekazanymi w użytkowanie innym jednostkom w trybie art. 40 ustawy o lasach oraz pełnią inne funkcje wynikające z ustawy o lasach.

Jednoznaczne określenie terytorialnych zasięgów działania nadleśnictw wyeliminuje spory kompetencyjne pomiędzy nadleśniczymi, dotyczące pełnienia w/w funkcji na konkretnym terenie.

Lp.	Nadleśnictwo	WOJEWODZTWO Gmina	Obreby ewidencyjne
1	2	3	4
	Gołdap c.d.	M-to Gołdap Gm. Gołdap	wszystkie Barkowo cz., Bołupiany, Galwiecie, Jabłońskie, Juchnajcie cz., Konikowo, Kośmidry, Kozaki cz., Łobody, Marcinowo cz., Pietraszki cz., Rożyńsk cz., Skocze, Włosty, Wołkajcie.
15.	Hajnówka	BIAŁYSTOK Gm. Hajnówka Gm. Dubicze Cerkiewne	Bielszczyzna, Borek, Chytra, Czyżyki, Dubicze Osocz, Dubiny, Kotówka, Lipiny, Łozice, Mochnate, Noweberezowo, Nowokornin, Orzeszkowo, Pasieczniki D., Postołowo, Progale, Puciska, Sawiny Gród, Skryplewo, Stare Berezowo, Trywieża, Wasilkowo, Wierzchowskie, Wygoda. Górny Gród, Klakowo, Krugie, Krugie II, Starzyna cz., Wygon.
16.	Knyszyn	BIAŁYSTOK Gm. Czarna Białostocka Gm. Dobrzyniewo Gm. Jasionówka Gm. Jaświły M-to Knyszyn Gm. Knyszyn Gm. Krypno Gm. Mońki M-to Mońki Gm. Tykocin ŁOMŻA M-to Goniądz Gm. Goniądz Gm. Rutki Gm. Trzcianne Gm. Zawady	Lacka Buda, Karczmisko. Kopisk wszystkie wszystkie wszystkie Chobotki, Czechowizna, Guzy, Grądy, Jaskra, Kalinówka Kościelna, PGR Knyszyn, Kasjerskie Nowiny, Nowiny Zdroje, Ogrodniki, Poniklica, Wodziłówka, Wójtowce, Zofiówka. wszystkie wszystkie wszystkie wszystkie wszystkie Białosuknie Szlachta, Białosuknie Przedmieście, Doły, Downary cz., Dawidowizna, Klewianka, Kramkówka Duża, Kramkówka Mała, Krzeczce, Łazy, Mierkienniki, Olszowa Droga cz., Owieczki, Piwowary, Smogurówka Goniądzka, Smogurówka Dolistowska, Szafranki, Uścianek, Wroceń, Wójtostwo. wszystkie Bajki Stare, Bogusze, Chojnowo, Kolonia Boguszewo, Krynice, Laskowiec, Milewo, Mroczyki, Niewiarowo, Pisanki, Szafranki, Trzcianne Korczak, Wilamówka, Wyszowate, Zubole, Zucielec. wszystkie

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W BIAŁYMSTOKU

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu

określający

ZAŁOŻENIA DO SPORZĄDZENIA PROJEKTU PLANU URZĄDZANIA LASU

NADLEŚNICTW

BIAŁOWIEŻA, BROWSK, HAJNÓWKA

Leśnego Kompleksu Promocyjnego

„Puszcza Białowieska”

Białystok, 25 marca 2010 rok

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka, odbyło się w dniu 25 marca 2010r. w regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

W Komisji udział wzięli:

Przewodniczący Komisji:

Ryszard Ziemblicki – Dyrektor RDLP w Białymstoku

Członkowie:

- 1) Aleksander Bołbot –Białowieski Park Narodowy,
- 2) Jacek Łoziński – Wigierski Park narodowy,
- 3) Jacek Przypaśniak – DGLP w Warszawie,
- 4) Janusz Łogoźny – Ministerstwo Środowiska,
- 5) Hubert Donderowicz - Białostocki Region Inspekcyjny,
- 6) Andrzej Jaworski - Białostocki Region Inspekcyjny,
- 7) Adam Pawłowski – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- 8) Janusz Szwałkiewicz- Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie,
- 9) Wojciech Chmielewski - Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie,
- 10) Rafał Zagroba - Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie,
- 11) Marek Masłowski –RDLP w Białymstoku,
- 12) Krzysztof Oniszczyk – RDLP w Białymstoku,
- 13) Piotr Zbrożek – RDLP w Białymstoku,
- 14) Maria Protasiewicz –RDLP w Białymstoku,
- 15) Robert Cierech – RDLP w Białymstoku,
- 16) Grzegorz Bielecki – Nadleśnictwo Hajnówka,
- 17) Wojciech Niedzielski –Nadleśnictwo Białowieża,
- 18) Robert Trąbka - Nadleśnictwo Browsk,

Na podstawie referatów Nadleśniczych i koreferatu Naczelnika Zasobów oraz po przeprowadzonej dyskusji, Komisja Założeń Planu oceniła stan prac przygotowawczych oraz opracowała założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego plany na środowisko.

A. WSTĘP – REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE LKP „PUSZCZA BIAŁOWIESKA”

Wielka wartość przyrodnicza i materialna Puszczy Białowieskiej nakłada na Nadleśnictwa Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska” obowiązek szczególnej dbałości o jej stan dzisiejszy i przyszły. Chroniąc różnorodność biologiczną i naturalność Puszczy, obok funkcji ochronnych widzimy w niej też miejsce na realizację innych funkcji lasu: społecznych, turystycznych i gospodarczych. Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Puszczy Białowieskiej” ustanowiony został dnia 19 grudnia 1994 r w polskiej części obiektu, na gruntach Lasów Państwowych - Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka, podległych administracyjnie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Zasady funkcjonowania LKP „PB” określają poniżej zamieszczone ważniejsze regulacje w postaci zarządzeń i decyzji wydanych przez Ministra właściwego ds. środowiska oraz Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie wykonywania zadań ochronno – hodowlanych w Puszczy Białowieskiej, aktualnych w okresie obowiązywania planów urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka tj. od 1.I.2002 r. do 31.XII.2011 r.

➤ Decyzja Ministra Środowiska z dnia 10 czerwca 2003 r. (DL.lp-611-22JJ/03) zatwierdziła plany urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża , Browsk, Hajnówka. Ze względu na wyjątkowe znaczenie Puszczy Białowieskiej wprowadziła specjalne zalecenia dotyczące trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

1. O wykonaniu każdego z zatwierdzonych zadań decydują wyłącznie względy ochronne i pielęgnacyjno-hodowlane, w tym konieczność przebudowy drzewostanów przejściowych, a nie względy ekonomiczne.

2. Nie dopuszcza się, z wyjątkiem przypadków określonych w pkt. 3,4, wycinania drzew w wieku ponad 100 lat.

3. Do przebudowy - w ramach cięć rębnych - drzewostanów w wieku ponad 100 lat, mogą być przeznaczone tylko drzewostany z przewagą świerka uszkodzonego przez korniki, drzewostany z przewagą brzozy lub drzewostany z przewagą osiki.

4. W przypadku niezbędnej konieczności odsłaniania młodego pokolenia w drzewostanach przebudowywanych, dopuszcza się możliwość usunięcia pojedynczych drzew w wieku ponad 100 lat, z wyjątkiem dębów, jesionów, klonów i wiązów.

5. Sposoby wykonywania zabiegów ochronnych i pielęgnacyjno-hodowlanych powinny uwzględniać konieczność gromadzenia, szczególnie w drzewostanach dojrzewających i dojrzałych, odpowiedniej bazy drewna martwego (co najmniej 3-5 drzew na 1 hektar drzewostanów).

➤ Decyzja Nr 23 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 8 listopada 1994 r. była wydana w celu ochrony ekosystemów Puszczy Białowieskiej w części nie objętej Białowieskim Parkiem Narodowym. Decyzja ta wprowadziła Zasady postępowania ochronnego i hodowlanego w Puszczy Białowieskiej. Wyodrębnione zostały trzy obszary o odmiennych metodach postępowania, stosownie do ich walorów. Zasięg poszczególnych stref przedstawia się następująco:

1. Obszar I obejmuje Obręb Browsk (bez Leśnictwa Lewkowo), Leśnictwo Jelonka z Obrębu Narewka oraz Obręb Zwierzyniec i Leśnictwa Stoczek, Podolany z Obrębu Białowieża. Obszar spełnia rolę strefy ochronnej dla Białowieskiego Parku Narodowego i w całości tworzy gospodarstwo specjalne, w którym zagospodarowanie lasu prowadzone jest wg potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów.
2. Obszar II – obejmuje pozostałą część kompleksu głównego Puszczy Białowieskiej oraz grunty graniczące od północnej części Puszczy ze zbiornikiem wodnym „Siemianówka” i rzeką Narwią. W obszarze tym tworzy się gospodarstwa w powiązaniu z siedliskowymi typami lasu i ich wariantami. Jest to strefa wielofunkcyjnej gospodarki leśnej prowadzonej z uwzględnieniem podwyższonych rygorów ochronnych, zwłaszcza ograniczenia zrębów zupełnych.
3. Obszar III – obejmuje pozostałą część gruntów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictw puszczańskich. Obszar ten znajduje się poza głównym kompleksem Puszczy Białowieskiej.

➤ Zarządzenie Nr 30 z dnia 19 grudnia 1995 r. Dyrektora Generalnego L.P. w sprawie ustanowienia Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Puszczy Białowieskiej”, w którym należy doskonalić gospodarkę leśną na podstawach ekologicznych oraz prowadzić rozpoznanie stanu lasu.

➤ Zarządzenie Nr 11 z dn. 14 lutego 1995 r. Dyrektora Generalnego L.P., zmienionym Zarządzeniem Nr 11 A z dn. 11 maja 1999 r. wprowadziło wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

➤ Decyzją Nr 9 z dn. 19 maja 1995 r. Minister OŚZNiL powołał pierwszą Radę Naukowo - Społeczną LKP „Lasy Puszczy Białowieskiej”, jako organ doradczy i opiniodawczy w zakresie realizacji zadań tego LKP. W jej miejsce, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych Decyzją Nr 81 z dn. 12 maja 2003 r. powoła Radę Naukowo - Społeczną dla LKP „PB”, która jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora RDLP w Białymstoku.

➤ Decyzja Nr 24 z dn. 27 sierpnia 1996 r. Dyrektora Generalnego L.P. wprowadziła zasady ochrony starych drzew o charakterze pomnikowym (żywych i obumarłych) oraz rzadkich gatunków drzew w Puszczy Białowieskiej. W obszarze pierwszym (spełniającym rolę strefy ochronnej Białowieskiego Parku Narodowego) i drugim (do którego zaliczona została pozostała część kompleksu głównego) istnieje obowiązek: pozostawiania na pniu od 3 - 5 szt. starych drzew na 1 ha do biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, wyłączenie z wyrębu wszystkich drzew zarówno żywych i martwych , które osiągnęły następujące wymiary pierśnic:

- 80 cm: dąb szypułkowy, bezszypułkowy, sosna zwyczajna, świerk pospolity,
- 70 cm: olsza czarna, jesion wyniosły, lipa drobnolistna, grab zwyczajny, osika,
- 60 cm: klon zwyczajny,
- 30 cm: wierzba iwa.

Wyłączono z wyrębu wszystkie gatunki rzadkie bez względu na wiek, wymiary i położenie o ile nie zajmują pow. od 0,10 ha wzwyż, a ich wyrąb nie jest uzasadniony potrzebami hodowlanymi lub sanitarnymi. Dopuszczono możliwość odstępstw od tych postanowień za zgodą Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na wniosek dyrektora RDLP.

➤ Decyzja Nr 48 z dn.6 lipca 1998 r. Dyrektora Generalnego L.P. wprowadziła zakaz wyrębu ponad 100 - letnich drzew i drzewostanów o charakterze naturalnym na całym obszarze części zagospodarowanej Puszczy (kryterium naturalności stanowi wiek 100 lat).Wymieniony zakaz nie dotyczy „niezbędnych cięć sanitarnych”, ale na ich wykonanie konieczna jest zgoda Głównego Konserwatora Przyrody.

Konsekwencją tych działań powinno być opracowanie odpowiednich metod postępowania hodowlanego i ochronnego w ekosystemach leśnych LKP” Puszcza Białowieska”, umożliwiającą realizowanie planu urządzenia lasu w okresie najbliższych 10 lat.

B. STAN PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH DO PLANU URZĄDZENIA

LASU

B1. weryfikacja dokumentów ewidencyjnych dostarczonych wykonawcy planu urządzenia lasu

Pracami urządzenia lasu będą objęte wszystkie grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie nadleśnictw puszczańskich, w tym grunty Obiektu „Kryniczka” o pow. 448,41 ha położonym w obr. ewid. Lipiny na terenie Nadleśnictwa Hajnówka, przekazane w użytkowanie MON – Rejonowemu Zarządowi Infrastruktury w Olsztynie na podstawie Art. 40 Ustawy o lasach. Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Białowieska” jest gospodarczym obiektem leśnym, zarządzanym w imieniu Skarbu Państwa przez trzy Nadleśnictwa: Białowieża, Hajnówka i Browsk, podzielone na 8 obrębów leśnych, stanowiących jednostki urządzeniowo - inwentaryzacyjne. Puszcza Białowieska położona jest w II Krainie przyrodniczo leśnej Mazursko-Podlaskiej, dzielnicy 6 – Puszcza Białowieska. Administracyjnie położona jest w województwie podlaskim, powiecie hajnowskim, gminach: Białowieża, Hajnówka, Narewka, Narew, Dubicze Cerkiewne i m. Hajnówka.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictw Puszczy Białowieskiej wg stanu na 1 stycznia 2010r. wynosi 52 667, 03 ha, w tym powierzchnia leśna 50 660,82 ha,

W ramach prac przygotowawczych nadleśniczowie udostępnią wykonawcy projektu planu urządzenia lasu dane, na które składać się będą:

- Zaimportowana baza materiałów źródłowych SILP, wg stanu na 1 stycznia 2010 roku,
- Leśna mapa numeryczna (LMN) sporządzona zgodnie z Zarządzeniem nr 74 DGLP z dnia 23.08.2001 r., z późniejszymi zmianami, wg stanu na 1 stycznia 2010 roku, aktualna mapa ewidencji gruntów (warstwa działek, użytków, punktów granicznych, zasięgu terytorialnego) w formie numerycznej.
- Rejestr gruntów w formie numerycznej dla Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka, wg stanu na 1 stycznia 2010 roku, który powinien być wydrukowany i potwierdzony przez Nadleśniczego.

Powyższe materiały muszą być ze sobą spójne.

Rejestr przekazany wykonawcy planu urządzenia lasu powinien być zgodny z powszechną ewidencją gruntów. W razie zmian danych ewidencyjnych w trakcie sporządzania planu nadleśnictwo dostarczy dokumentację wykonawcy. W trakcie prac przygotowawczych nadleśnictwo porówna użytki w rejestrze i na mapie ze stanem faktycznym oraz dokona

ewentualnych aktualizacji zarówno w przekazanych danych jak i w starostwach. Wszelkiego rodzaju zmiany ewidencyjne (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiany klasyfikacji i rodzaju użytków) należy zakończyć do 30 czerwca 2011r. Wszystkie późniejsze zmiany w ewidencji wnoszone przez nadleśnictwa będą dokonywane szczególnie, w uzasadnionych przypadkach, wynikających z potrzeb postępowania administracyjnego, wówczas dokumentacja geodezyjna powinna zawierać (wykazy zmian danych ewidencyjnych, decyzje, protokoły zdawczo – odbiorcze, mapy ewidencyjne) w formie cyfrowej i analogowej. Księgami wieczystymi objęte są grunty w Nadleśnictwie Białowieża - 99,98%, w Nadleśnictwie Browsk - 99,70%, w Nadleśnictwie Hajnówka - 100% .

Grunty nieleśne zalesione zostaną przeniesione do powierzchni leśnej z odpowiednio wykonaną dokumentacją geodezyjną. Wszystkie propozycje zmian ewidencyjnych wymagać będą przeprowadzenia prac geodezyjnych, celem dokonania wpisów do ewidencji powszechnej. Klasyfikacja gruntów rolnych zostanie przyjęta zgodnie z ewidencją powszechną. Niezgodności klasyfikacji ze stanem faktycznym na gruncie (zmiana rodzaju użytków, zmiana konturów) zostaną przedstawione przez wykonawcę prac nadleśniczemu przed przekazaniem prac terenowych, w celu podjęcia pisemnej decyzji przez nadleśniczego o sposobie ujęcia w projekcie planu u.l.

Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie SILP i zaakceptowany przez nadleśniczego wraz z zaistniałymi zmianami po 1 stycznia 2010 roku, przekazany protokołem wykonawcy prac.

Niezgodności stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokolarnie uzgodnione i spisane jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania (protokół rozbieżności).

B2.możliwość wykorzystania zdjęć lotniczych i satelitarnych do prac urządzania lasu

Podczas prac taksacyjnych zostanie wykonana ortofotomapa na podstawie zobrazowania lotniczego lub satelitarnego wykonanego w terminie VII 2010 roku.

B3. grunty sporne, stanowiące współwłasność, przeznaczone do zalesienia, wyłączone z zarządu na podstawie art. 40 ustawy o lasach, przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne, wyłączone z produkcji a pozostające w stanie posiadania nadleśnictwa.

Zestawienie powierzchni (ha) w poszczególnych Nadleśnictwach LKP "PB" wg stanu na 31.12.2009r.

Rodzaj gruntu	Białowieża	Browsk	Hajnówka
Powierzchnia ogółem (ze współwłasnościami)	12593,23	20417,52	19656,28
Powierzchnia gruntu nadleśnictwa bez współwłasności	12592,80	20414,91	19655,77
Lasy razem	12226,29	19880,92	18553,61
Grunty leśne zalesione	11955,09	19313,00	18059,57
Grunty niezalesione	37,62	43,27	14,87
Grunty związane z gospodarką leśną	233,58	524,65	479,17
Szkółki leśne	6,14	0,00	7,04
Grunty przeznaczone do zalesienia	0,00	0,71	0,00
Grunty wyłączone z zarządu na podst. art. 40	0,00	24,27	454,12
Grunty wyłączone z produkcji a pozostające w stanie posiadania nadleśnictwa	0,00	0,39	0,00
Grunty sporne	0,00	0,25	0,00

B4. inne zagadnienia dotyczące wykonawstwa urzędniowego

Nadleśnictwa przekażą dane z SILP na potrzeby opracowania planu u.l. w drodze importu do oprogramowania „Taksator” oraz dane geometryczne. Przekazywane dane geometryczne powinny być zaktualizowane i zgodne ze stanem w SILP i na gruncie na dzień 1.01.2010. Dane geometryczne LMN, należy przekazać w postaci warstw w strukturze wykonawcy. Przekazanie ww. danych należy udokumentować protokołem podpisanym przez nadleśniczego i wykonawcę prac.

Dokumenty, które nie zostały wprowadzone do bazy SILP (nie zaktualizowały bazy) udostępnione zostaną zgodnie z Instrukcją u.l. (cz. I. § 8). Przekazane dane w formie elektro-

nicznej i analogowej powinny stanowić komplet dokumentów ewidencyjnych według stanu na 1 stycznia roku obowiązywania nowego planu urządzenia lasu.

B5. zmiany numeracji oddziałów oraz sposoby oznakowania oddz. i pododdz. w terenie

Podział powierzchniowy i numerację oddziałów należy przyjąć wg poprzedniego planu. Granice pododdziałów należy oznaczyć w terenie zgodnie z § 17 Instrukcji Urządzania Lasu poprzez wykonanie obrączek na korze drzew na wysokości 1,5m i znaków kierunkowych na wylotach i skrzyżowaniach. Oznaczenia nie mogą naruszać miazgi drzew. W nadleśnictwach Białowieża i Browsk należy uzupełnić i wyraźnie oznaczyć w terenie słupy oddziałowe. Wydzielenia leśne wchodzące w skład obiektów nasiennych pozostaną pod tym samym adresem i z tą samą powierzchnią, jeżeli zajdzie potrzeba zmian w zakresie adresu i powierzchni pozycje takie zostaną zgłoszone nadleśnictwu do konsultacji.

C AKTUALIZACJA OPRACOWANIA GLEBOWO SIEDLISKOWEGO ORAZ OPRACOWANIE FITOSOCJOLOGICZNE

Nadleśnictwa LKP "PB" posiadają operat glebowo - siedliskowy sporządzony w latach 1995 – 1998 wg „Zasad kartowania siedlisk leśnych” opracowanych przez IBL w 1994 r. Do powyższych zasad opracowano uzupełnienia metodyczne uwzględniające specyficzne cechy siedlisk i zbiorowisk leśnych Puszczy Białowieskiej, zatwierdzone w dn. 30.06.1995 r. Opracowanie glebowo-siedliskowe w LKP „PB” wykonało Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Białymstoku, w konsultacji z prof. dr hab. Aleksandrem W. Sokołowskim. W ramach opracowania dokonano szczegółowej inwentaryzacji i kartografii gleb oraz siedlisk wraz ze wstępnym rozpoznaniem aktualnych i potencjalnych zespołów roślinnych. Wyróżniono zbiorowiska naturalne, odkształcone, zniekształcone, zdegradowane oraz leśne zbiorowiska zastępcze. Prace glebowo – siedliskowe i fitosocjologiczne będą stanowić podstawę do prowadzenia prac urządzeniowych. Należy wykonać prace siedliskowe i fitosocjologiczne na obiekcie „Krynica”. Na potrzeby V rewizji p.u.l. wykonawca prac urządzeniowych dostosuje warstwę numeryczną siedlisk i gleb do obowiązującego standardu leśnej mapy numerycznej (SLMN) na termin odbioru prac tj. 1.01.2012. Podczas opracowania projektu planu urządzenia lasu opis siedliska należy dostosować do Klasyfikacji Gleb Leśnych Polski (CILP 2000), aby był zgodny ze słownikiem programu TAKSATOR.

D. AKTUALIZACJA ZASIĘGU OBSZARÓW CHRONIONYCH

Powierzchniowe i punktowe obiekty chronione zostaną przyjęte zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) - od Regionalnego Konserwatora Przyrody i Dyrektora Białowieskiego Parku Narodowego uzupełnionymi o informację z nadleśnictw.

Strefy ochrony chronionych gatunków zostaną przyjęte zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) - od Regionalnego Konserwatora Przyrody, uzupełnionymi o informację z nadleśnictw.

Opis granic i powierzchnię Białowieskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny, wykonawca prac urzędniowych przyjmie z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 listopada 1947 r. o utworzeniu Białowieskiego Parku Narodowego oraz z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1996 r. w sprawie Białowieskiego Parku Narodowego.

Stan granic Natura 2000 zostanie przyjęty zgodnie z:

- zatwierdzonymi obszarami Natura 2000 – wg danych zawartych na stronie Ministerstwa Środowiska,
  - Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198, poz. 1226).
  - Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej, zatwierdzone przez Komisję Europejską w dniu 12 grudnia 2008 roku.
- wyznaczonymi i zgłoszonymi do Komisji Europejskiej nowymi obszarami Natura 2000 w 2009r. – wg danych Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego (WZS) przy Wojewodzie Podlaskim.

Opis i lokalizacja chronionych siedlisk przyrodniczych zostaną przyjęte zgodnie z danymi zawartymi w inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe oraz informacjami od Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego.

Nowo powstałe formy ochrony zostaną uwzględnione w obecnym planie urzędzenia lasu oraz ujęte w zaktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka, a granice przedstawione na odpowiednich mapach przeglądowych i sytuacyjnych.

Wniosek o uznanie lasu za ochronny przygotowuje RDLP na podstawie aktualizacji dokonanej przez wykonawcę prac urządzania lasu. Aktualizacja zostanie wykonana zgodnie z Zarządzeniem nr 61 DGLP z dnia 12 listopada 2007r. Do kategorii lasów stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody należy włączyć obszary Natura 2000, wyznaczone przez Ministra Środowiska oraz powierzchniowe stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej. Projekt lasów ochronnych zostanie przekazany RDLP w Białymstoku podczas odbioru prac terenowych urządzania lasu.

E. PODZIAŁ LASU ZE WZGLĘDU NA DOMINUJĄCE FUNKCJE

Lasy obszarów chronionych w zagospodarowanej części Leśnego Kompleksu Promocyjnego mają bardzo zróżnicowany charakter. Występują obiekty ochrony konserwatorskiej, powołane z mocy ustawy o ochronie przyrody, jak również obiekty i fragmenty lasu chronione z mocy ustawy o lasach i przepisów wewnętrznych, obowiązujących w Lasach Państwowych oraz zasad szczegółowych dotyczących Puszczy Białowieskiej. W celu zapewnienia warunków kompleksowej ochrony przyrody, w oparciu o dotychczasową waloryzację przyrodniczo leśną, należy zarejestrować w terenie, podczas taksacji wszystkie szczególnie cenne fragmenty przyrodnicze (wg. załączników Dyrektyw Unii Europejskiej).

Zgodnie z § 10 instrukcji urządzania lasu lasy nadleśnictwa zostaną podzielone, ze względu na dominującą rolę pełnionych funkcji ochronnych, na dwie główne grupy lasów:

- **LASY REZERWATOWE** - na terenie lasów zagospodarowanych Puszczy Białowieskiej ochroną konserwatorską objęto 21 rezerwatów przyrody na powierzchni 12 047,52 ha.

Rezerваты przyrody w LKP „Puszcza Białowieska „

L P	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Plan ochrony	Cel ochrony	Rodzaj rezerwatu	Pow. (ha)
Nadleśnictwo Białowieża						
1	Kozłowe Borki	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995r.	od 4.01.2008 do 3.01.2028	zachowanie w naturalnym stanie zbiorowisk leśnych z dużym udziałem boru świerkowo-torfowcowego o charakterze borealnym i bogatej florze mszaków	leśny	246,15
2	Podcerkwa	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.199r.	od 4.01.2008 do 3.01.2028	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej ze specyficznymi środowiskami występowania reliktovej fauny motyli odznaczającej się dużym bogactwem gatunków i występo-	faunistyczny	228,17

				waniem form endemicznych		
3	Pogorzelce	Zarządzenie MLiPD z 16.09.1974	brak	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej ze zbiorowiskami leśnymi grądowymi, z dużym udziałem lipy drobnolistnej	leśny	7,63
4	Wysokie Bagno	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie w naturalnym stanie rozległego torfowiska porośniętego borcem świerkowym oraz fragmentu zatorfionej doliny rz. Narewki ze stanowiskiem bobrów	leśny	77,92
5	Podolany	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 4.01.2008 r do 3.01.2028 r	zachowanie w naturalnym stanie grodu wilgotnego z dużym udziałem dębów pomnikowych	leśny	15,10
6	Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej	Rozpo. Ministra Środowiska z 25.06.2003	brak	zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów (w szczególności olsów i łęgów oraz starych drzewostanów) charakterystycznych dla Puszczy Białowieskiej, a także ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i różnorodności biologicznej	leśny	3072,73
7	Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera	Zarządzenie MLiPD z 08.04.1969	brak	zachowanie ze względów krajobrazowych naturalnych zespołów leśnych Puszczy Białowieskiej, położonych wzdłuż szosy Hajnówka - Białowieża	leśny	656,13
Nadleśnictwo Hajnówka						
1	Olszanka Myśliszcze	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 5.09.2008 r do 4.09.2028 r.	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej ze specyficznymi środowiskami występowania reliktovej fauny motyli odznaczającej się dużym bogactwem gatunków i występowaniem form endemicznych	faunistyczny	276,76
2	Nieznano-wo	Zarządzenie MLiPD z 16.09.1974	brak	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z dobrze zachowanymi zbiorowiskami leśnymi grądowymi i bagiennymi oraz typu boru mieszanego	Leśny	27,70

3	Głęboki Kąt	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego bór świerkowy, torfowcowy o charakterze borealnym	torfowiskowy / leśny	40,26
4	Michnówka	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego torfowisko wysokie oraz otaczające je lasy reprezentujące szereg dobrze zachowanych zbiorowisk leśnych borowych i grądowych	torfowiskowy	84,92
5	Sitki	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z rzadko tu spotykanymi zbiorowiskami borów na wyniosłościach wydmowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin w runi	leśny	35,20
6	Starzyna	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z dobrze wykształconymi zespołami leśnymi typu boru mieszanego z licznymi stanowiskami roślin chronionych	leśny	369,43
7	Szczekotowo	Zarządzenie MLiPD z 16.10.1979	brak	zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej obejmującego zbiorowiska grądowe z licznymi drzewami pomnikowymi oraz największy na tym terenie skupienia kurhanów wczesnośredniowiecznych, jak również pozostałości po smolarni z XVIII	leśny	36,63
8	Dębowy Grąd	Zarządzenie MLiPD z 11.04.1985	brak	zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z dobrze wykształconymi zespołami grądowymi i łągu olszowo-jesionowym, z licznym udziałem dębów o wym. pomnikowych, jesionu i wiązów około pomnikowych, występujące liczne gatunki zwierząt (ssaki owadożerne, drapieżne, roślinożerne oraz gryzonie)	leśny	100,17
9	Berezowo	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 4.01.2008 r. do 3.01.2028 r	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej ze specyficznymi środowiskami występowania reliktovej fauny motyli odznaczającej się dużym bogactwem gatunków i występo-	leśny	115,42

				waniem form endemicznych		
10	Lipiny	Zarządzenie MLiPD z 12.12.1961	brak	zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jedyne na terenie Puszczy Białowieskiej stanowiska dębu bezszypułkowego, występującego w drzewostanie mieszanym obok dębu szypułkowego	leśny	56,29
11	Przewłoka	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 4.01.2008 r. do 3.01.2028r	zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej ze specyficznymi środowiskami występowania reliktovej fauny motyli odznaczającej się dużym bogactwem gatunków i występowaniem form endemicznych	faunistyczny	78,52
12	Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej	Rozpo. Ministra Środowiska z 25.06.2003	brak	zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów (w szczególności olsów i łęgów oraz starych drzewostanów) charakterystycznych dla Puszczy Białowieskiej, a także ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i różnorodności biologicznej	leśny	3849,26
13	Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera	Zarządzenie MLiPD z 08.04.1969	brak	zachowanie ze względów krajobrazowych naturalnych zespołów leśnych Puszczy Białowieskiej, położonych wzdłuż szosy Hajnówka - Białowieża	leśny	699,56
Nadleśnictwo Browsk						
1	Siemianówka	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 5.08.2003 r. r. do 4.08.2023	zachowanie fragmentu Puszczy Białowieskiej odznaczającego się bogactwem szaty roślinnej z dominującymi zbiorowiskami leśnymi bagiennymi występującymi na obrzeżu górnej Narwi, w sąsiedztwie zb. Siemianówka	leśny	224,54
2	Dolina Waliczówki	Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995	od 14.08.200r. do 13.08.202r	zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zespołów roślinności turzycowej, występujących w strefie źródłiskowej strumienia leśnego, oraz lasu łęgowego o charakterze naturalnym	florystyczny	44,75
3	Gnilec	Zarządzenie MOŚZNiL z	od 5.08.2003r. do 4.08.202	zachowanie w naturalnym stanie zbiorowisk turzycowych z udziałem rzadkich gatunków roślin naczyniowych i mszaków, jedyne	florystyczny	37,21

		27.06.1995	3r	na terenie Puszczy Białowieskiej		
4	Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej	Rozporządzenie Ministra Środowiska z 25.06.2003	Brak	zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasów (w szczególności olsów i łęgów oraz starych drzewostanów) charakterystycznych dla Puszczy Białowieskiej, a także ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt oraz utrzymanie procesów ekologicznych i różnorodności biologicznej	leśny	1667,07

Występują rozbieżności pomiędzy faktyczną powierzchnią rezerwatów po pomiarach geodezyjnych, a powierzchnią podaną wg rozporządzenia o ich utworzeniu.

➤ LASY OCHRONNE

Aktualnie zgodnie z Decyzjami Ministra Środowiska do lasów ochronnych zakwalifikowano 18397,62 ha Mając na względzie obszary występowania siedlisk przyrodniczych, zmiany w zasięgu stref gniazdowania i regularnego przebywania ptaków należy dokonać aktualizacji zasięgu i lokalizacji lasów uznanych za ochronne. Podczas wykonywania prac urzędniowych należy wnioski o uznanie lasów za ochronne przygotować w oparciu o Zarządzenie nr 61 DGLP z dnia 12 listopada 2007r. Aktualizację kategorii ochronności i ich granic należy uzgodnić z RDLP i właściwym nadleśnictwem. Mapa zasięgu i lokalizacji projektowanych lasów ochronnych sporządzona zostanie na podkładzie map przeglądowych w skali 1:20 000 dla obrębów leśnych. Lasy spełniające funkcję dwu i więcej kategorii ochronności należy opisać wg wyróżnionych kryteriów ochronności oraz właściwie oznaczyć na mapie.

Proponujemy wyróżnić następujące kategorie ochronności lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne:

- Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, przewidywane do szczególnej ochrony czynnej, w tym obszary Natura 2000 oraz strefy ochrony stanowisk występowania granicznika płucnika w Nadleśnictwie Hajnówka i Browsk, a w Nadleśnictwie Białowieża zarejestrowane stanowiska granicznika płucnika
- Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, to grunty leśne na terenie obiektu JW. 3090 - Nieznany Bór „Kryniczka” Nadleśnictwo Hajnówka, będące w użytkowaniu MON zgodnie z Art. 40 Ustawy o lasach. Lasy te należy wyłączyć z użytkowania rębego i włączyć do gospodarstwa specjalnego.

- Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego - projekt powinien obejmować wyłączone z użytkowania drzewostany nasienne, zgodne z aktualnym rejestrem bazy nasiennej. Lasy te należy wyłączyć z użytkowania rębego i włączyć do gospodarstwa specjalnego.
  - Lasy wodochronne należy bardzo uważnie i starannie kwalifikować obszary źródłiskowe, wszystkie lasy wzdłuż cieków wodnych (tworzące ciągi hydrologiczne) oraz lasy położone na siedliskach bagiennych i wilgotnych. Szczególną ochroną powinny być objęte wodne źródliska puszczańskie oraz siedliska bagienne.
  - Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej tj. lasy stanowiące strefy ochrony zwierząt należy wskazać w oparciu o uaktualnione Decyzje Wojewody lub RDOŚ wyznaczające granice tych stref ..
  - Lasy położone w granicach administracyjnych miast, to lasy położone w Nadleśnictwie Hajnówka. Położone są na obrzeżach miasta Hajnówka oraz w okolicy osady Topiło. Lasy te należy wyłączyć z użytkowania rębego i włączyć do gospodarstwa specjalnego.
  - Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, kategoria ta dotyczy założonych przez IBL powierzchni naukowych położonych w Nadleśnictwie Hajnówka i Białowieża.
- **LASY GOSPODARCZE** – Aktualnie do tej grupy zaliczono pozostałe 27 743,23 ha. Należy w nowym planie powierzchnię zweryfikować i do lasów gospodarczych zaliczyć lasy poza obszarami Natura 2000, które występują w Nadleśnictwach Browsk i Hajnówka.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe Puszczy Białowieskiej od dawna stanowiły przedmiot ochrony. Lasy puszczańskie zostały uznane za obszar chronionego krajobrazu oraz została utworzona otulina BPN.

Lasy zaliczone do otulin Parków Narodowych.

Strefa ochronna tzw. otulina Białowieskiego Parku Narodowego została utworzona na podstawie art. 14 ust.7 i 10 ustawy z dn. 16 października 1991 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów poz. 424 z dn. 16 lipca 1996 r. w sprawie powiększenia BPN Dz. U. Nr 93 , w lasach nadleśnictw puszczańskich obejmuje ona pas lasów zmiennej szerokości, o powierzchni 3 224,26 ha. Lasy te wchodzi w całości do obszaru I określonego Decyzją Nr 23 Ministra OŚNiL.

Lasy położone na obszarach chronionego krajobrazu.

W roku 1986 decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej Lasy Puszczy Białowieskiej wraz z otaczającymi je gruntami zostały uznane za Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska o pow. ok. 88 000 ha, w centrum którego znajduje się Białowieski Park Narodowy. Otaczają go lasy gospodarcze i rezerwy przyrody z przewagą drzewostanów o charakterze naturalnym. Strefę wewnętrzną stanowią tereny zagospodarowane rolniczo i lasy powstałe głównie z zalesień nieużytków porolnych.

W celu zapewnienia warunków kompleksowej ochrony przyrody, w oparciu o dotychczasową waloryzację przyrodniczo leśną, należy zarejestrować w terenie, podczas taksacji wszystkie gatunki i siedliska objęte ochroną europejską (wg danych BPN, RDOŚ - Wymienione w załącznikach Dyrektyw Unii Europejskiej).

F. USTALENIE I UZGODNIENIE CECH DRZEWOSTANÓW

Ustalenie cech drzewostanów należy wykonać na podstawie § 26 Instrukcji Urządzania Lasu, w oparciu o:

- wykaz wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych,
- wykaz upraw pochodnych oraz projektowanych bloków upraw pochodnych,
- wyznaczone strefy ochrony gatunkowej,
- wyniki powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej,
- nowy podział lasów ochronnych,
- prace glebowo-siedliskowe.

Nadleśnictwo w porozumieniu z RDLP przekaze kopie dokumentacji dotyczącej nasiennictwa i selekcji (decyzje i wykazy drzewostanów będących w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego). W trakcie prowadzonych prac urzędniowych przyjęta zostanie zasada zachowania dotychczasowych adresów i powierzchni powyższych drzewostanów, jeżeli podczas prac taksacyjnych nie zostaną stwierdzone ewidentne zmiany w danych powierzchniach.

W miarę możliwości należy uwzględnić cechę lasów wyłączonych z zagospodarowania o ile stanowią odrębne wydzielenia.

G. PODZIAŁ LASU NA GOSPODARSTWA

Puszcza Białowieska stanowi bogaty przyrodniczo obszar, który musi być chroniony w sposób kompleksowy. Rezerwaty, pomniki przyrody, użytki ekologiczne rozmieszczone są niemal równomiernie na terenie całego kompleksu.

W celu ochrony ekosystemów Puszczy Białowieskiej w części nie objętej granicami Parku Narodowego, działania hodowlano - ochronne będą realizowane w układzie trzech obszarów o odmiennych i zróżnicowanych reżimach ochronnych, stosownie do walorów tych obszarów (zgodnie z Decyzją Nr 23 Ministra OŚZNiL) oraz w oparciu o wymagania dotyczące Obszaru Natura 2000.

W celu zachowania wymogów Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej, zapewnienia trwałej ochrony i zrównoważonego gospodarowania w szczególnym obiekcie jakim jest Puszcza Białowieska należy utworzyć gospodarstwo specjalne.

I. GOSPODARSTWO SPECJALNE I

- 1) Lasy rezerwatowe.
- 2) Lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne.
- 3) Lasy stanowiące ostoje strefy ochrony zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej.
- 4) Lasy stanowiące strefy ochrony stanowisk występowania granicznika płucnika w Nadleśnictwie Hajnówka i Browsk. W Nadleśnictwie Białowieża zarejestrowane stanowiska granicznika płucnika
- 5) Lasy cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym(w szczególności na gruntach podmokłych), unikatowych, rzadkich i ważnych dla regionu (w tym wszystkie drzewostany na siedliskach bagiennych i łągowych- Bb, BMb, LMb, Lł.).
- 6) Lasy stanowiące miejsca występowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory NATURA 2000.
- 7) Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa
- 8) Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych.
- 9) Lasy przeznaczone do masowego wypoczynku i turystyki wokół miasta Hajnówka i osady Topiło.
- 10) Lasy pozostałe Obszaru I określonego Decyzją nr 23 Ministra OŚZNiL.

II. GOSPODARSTWO SPECJALNE II

Należy tutaj zaliczyć pozostałe drzewostany Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska” nie zaliczone wcześniej do gospodarstwa specjalnego I, a stanowiące fragmenty Obszaru II (poza kompleksem puszczańskim) i III wg Decyzji Nr 23.

H. SPOSOBY WYKONYWANIA INWENTARYZACJI LASU DO PLANU URZĄDZENIA

Inwentaryzację lasu do planu urządzenia lasu należy wykonać zgodnie z obowiązującą Instrukcją Urządzenia Lasu oraz specyfikacją istotnych warunków zamówienia będących podstawą do zawarcia umowy z Wykonawcą. Inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona zostanie statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału kołowych powierzchni próbnych. Na powierzchniach kołowych należy wyliczyć ilość drewna martwego, na podstawie projektu *Instrukcji urządzenia lasu*.

Inwentaryzacja zapasu w drzewostanach I klasy wieku zostanie wykonana w oparciu o szacunek wzrokowy z wykorzystaniem tablic zasobności.

W drzewostanach od II klasy wieku inwentaryzacja zostanie przeprowadzona w oparciu o statystyczną metodę reprezentacyjną.

Rozmieszczenie i lokalizację powierzchni kołowych należy wykonać na mapach gospodarczych (w skali 1:5 000). Granic powierzchni kołowych nie należy oznaczać w terenie, a pomiar pierśnic wykonać wyskalowanym ramieniem średnicomierza w kierunku środka powierzchni próbnej. Pierśnicę drzew powyżej wyskalowanej miary ramienia średnicomierza należy obliczyć na podstawie pomiaru ich obwodu na wys. 1.3 m. *W oparciu o § 31 ust.14 instrukcji u.l. należy zrezygnować z szacowania miąższości dla drzew z dolnych warstw drzewostanu, których pierśnica nie osiągnęła 7 cm oraz pomiaru na powierzchniach kołowych gatunków krzewiastych.*

W elaboracie należy zamieścić informację: że statystyczna metoda reprezentacyjna pomiaru miąższości nie daje dokładnych wyników dla drzewostanu i nie może być podstawą do rozliczenia masy na pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnięta jest dla obrębu leśnego.

Zgodnie z pismem DGLP (Znak:ZU-7019-13/10 z dnia 29 stycznia 2010r.) stratyfikację grup drzewostanów dla potrzeb inwentaryzacji zasobów drzewnych, należy wykonać po sporządzeniu nowych opisów taksacyjnych, a przekazanie nowej bazy opisów taksacyjnych do nadleśnictwa nie później niż do dnia 1 stycznia 2012 roku.

Szacowanie stopnia uszkodzenia drzewostanu wykonywane będzie zgodnie z obowiązującą instrukcją u.l.. Przy czym należy dokonać szacowania uszkodzeń drzewostanów bez względu na ich wiek, tj. również w I klasie wieku. W drzewostanach, w których występuje więcej niż jeden czynnik uszkodzeń, należy w bazie danych zapisać rodzaj uszkodzenia, który ma większy wpływ na dany drzewostan.

I. PROPOZYCJE WIEKÓW RĘBNOŚCI DLA GATUNKÓW LASOTWÓRCZYCH

W gospodarstwie specjalnym wieki rębności pominięto, gdyż etat będzie sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb czynnej ochronny, jakie zostaną zidentyfikowane jako konieczne dla usunięcia skutków zniekształceń antropogenicznych oraz podtrzymania funkcjonowania układów półnaturalnych siedlisk przyrodniczych oraz hodowlanych drzewostanów.

J. ZAKRES AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

Istniejący program ochrony przyrody, wg stanu na 1 stycznia 2002 r. winien być zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110 i 111 Instrukcji Urządzania Lasu.

Aktualizacja Programu Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa będzie dotyczyła weryfikacji:

- 1) adresów wszystkich form ochrony występujących w nadleśnictwie,
- 2) ważniejszych obiektów zabytkowych, wg informacji Państwowej Służby Ochrony Zabytków i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- 3) wykazu istniejących form ochrony przyrody,
- 4) wykazu drzew zasługujących na ochronę,
- 5) wykazu drzewostanów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym,
- 6) listy gatunków flory podlegających ochronie ścisłej i częściowej,
- 7) opisanie Obszarów Natura 2000 i związane z tym kierunkowe zmiany we wskazaniach gospodarczych dla drzewostanów zaliczonych do obszarów naturalnych.

Źródłem danych do aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa będą:

- 1) dane wykonawcy prac z inwentaryzacji terenowej,

- 2) dane nadleśnictwa, w tym inwentaryzacja przyrodnicza nadleśnictwa wykonana w 2007 roku,
- 3) dane służb RDOŚ – Regionalnego Konserwatora Przyrody w Białymstoku,
- 4) dane służb Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku,
- 5) dane Ministerstwa Środowiska dotyczące inwentaryzacji przyrodniczych obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000.

Na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych wykonawca prac dokona aktualizacji Programu Ochrony Przyrody na podstawie zebranych materiałów i ich weryfikacji terenowej. Natomiast na pozostałych gruntach, będących w zasięgu terytorialnym działania nadleśnictwa aktualizacja Programu Ochrony Przyrody zostanie wykonana w oparciu o zebrane materiały z RDOŚ i z nadleśnictwa.

Przy aktualizacji Programu Ochrony Przyrody należy zwrócić szczególną uwagę na powołane od 2002 roku oraz projektowane formy ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe). Szczegółowe dane należy przedstawić dla gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Białowieża, Browsk, Hajnówka oraz całego LKP „Puszcza Białowieska”, jak również oddzielnie dla gruntów będących w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Białowieża, Browsk, Hajnówka oraz całego LKP „Puszcza Białowieska”, nie będących w jego zarządzie.

Na terenie Nadleśnictw występuje szereg gatunków chronionych zarówno roślin, grzybów i zwierząt. Ponadto Nadleśnictwa w zakresie bogactwa przyrodniczego posiadają uaktualniane na bieżąco rejestry prowadzone w formie kart występowania gatunków oraz monitoringu obiektów chronionych, na poziomie leśnictw, są to „skoroszyty ochrony przyrody”. Wykonawcy oprócz wyżej wymienionej dokumentacji zostaną przekazane wyniki inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w latach 2006-2007. Wszystkie wymienione powyżej formy ochrony, w tym gatunki oraz dokumentacja przekazana przez Nadleśnictwo powinny zostać uwzględnione w planie urządzenia lasu.

Ponadto w programie ochrony przyrody należy:

- omówić ogólnie sposoby realizacji zabiegów gospodarczych w odniesieniu do zachowania miejsc występowania najcenniejszych gatunków chronionych,
- uwzględnić i opisać w sposób syntetyczny „Zasady postępowania w lasach ochronnych” przekazane przez RDLP,
- opisać wytyczne do prowadzenia gospodarki na cennych przyrodniczo siedliskach w odniesieniu do wykazu wskazań ochronnych w opisach taksacyjnych, - uwzględnić w

formie opisowej wewnętrzne uregulowania LP oraz dane Nadleśnictwa dotyczące pozostawiania drewna martwego w lesie.

W programie ochrony przyrody należy podać sumaryczną powierzchnię (bez szczegółowej lokalizacji) drzewostanów wyłączonych z użytkowania decyzją Nadleśniczego w ramach realizacji zaleceń certyfikacyjnych FSC.

Opisy szczegółowe, wykazy i tabele wykonane dla form ochrony przyrody i zabytków należy uaktualnić, jedynie dla gruntów zarządzanych przez LP, dla pozostałych należy opisać ich sumaryczną ilość w zasięgu terytorialnym oraz zaznaczyć na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych.

Aktualizacja będzie dotyczyła:

- 1) Wykazu pomników przyrody oraz użytków ekologicznych (zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr pomników przyrody oraz użytków ekologicznych prowadzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska).
- 2) Aktualnego wykazu stref ochrony gatunków chronionych (od 2009 roku każda czynność gospodarcza polegająca na wycince drzew lub krzewów w strefie ochrony całorocznej lub okresowej w ciągu całego roku winna odbywać się za zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska).
- 3) Obszaru Chronionego Krajobrazu: „Puszcza Białowieska” - Uchwała Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. zmiana: Rozporządzenie Wojewody Białostockiego Nr 4/98 z 20.05.1998 r. Rozporządzenie Nr 13/04 Wojewody Podlaskiego z 16.09.2004 r. Rozporządzenie Nr 7/05 Wojewody Podlaskiego z 25.02.2005 r.
- 4) Obiektów dziedzictwa historycznego i kulturowego (rodzaj obiektu, lokalizacja, wpis do rejestru ewidencji zabytków)

W opracowaniu należy odnieść się do Rezerwatu Biosfery „Puszcza Białowieska” (2005 r). Obszarom Natura 2000 należy poświęcić oddzielny rozdział opisując szczegółowo poniżej wymienione obszary.

- 1) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Puszcza Białowieska (kod PLC200004) powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, które zostało zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 roku, a następnie rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 roku (wykorzystanie informacji z SDF).

- 2) Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk) „Puszcza Białowieska” (kod PLC200004) zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 12 grudnia 2008 roku (wykorzystanie informacji z SDF)
- 3) Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków PLB200007 „Dolina Górnej Narwi” powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r.
- 4) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH200010 „Ostoja w Dolinie Górnej Narwi” po pozytywnej decyzji Rady Ministrów w dniu 20 października 2009r. , został zgłoszony do Komisji Europejskiej. Fakt zgłoszenia zobowiązuje do co najmniej nie pogarszania stanu obszaru.

Należy zamieścić aktualny wykaz chronionych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt z podziałem na gatunki chronione, rzadkie, i z Czerwonej Księgi uwzględniając:

- 1) Wyniki powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczącej siedlisk przyrodniczych leśnych i nieleśnych, gatunków chronionych roślin i zwierząt, wykonywanej w latach 2006 – 2008,
- 2) Wyniki inwentaryzacji wykonanej przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny działający w 2008 roku przy Wojewodzie Podlaskim,
- 3) Wyniki prowadzonego na bieżąco monitoringu w zakresie ochrony przyrody,
- 4) Aktualne informacje o środowisku dostępne w publikacjach naukowych oraz udostępnionych przez lokalne NGO-sy.

W Programie należy zamieścić aktualny wykaz i lokalizację obszarów HCVF wyznaczonych przez Nadleśnictwo.

Zaleca się wykonanie map (jako oddzielnych warstw LMN):

- 1) mapy obszarów Natura 2000 oraz rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 na tle planowanego użytkowania rębego, zalesień i zmian przeznaczenia gruntów,
- 2) mapy form ochrony przyrody oraz wartości kulturowych,
- 3) mapy obszarów HCVF oraz obszarów nieobjętych gospodarowaniem.

Program należy sporządzić, jako oddzielne opracowanie (nagrane na płytę CD w edycji z możliwością szerokiego udostępnienia w celach edukacyjnych). W takiej wersji nie powinny się znaleźć dokładne lokalizacje gatunków chronionych.

K. ZALECENIA W ZAKRESIE PROJEKTOWANIA DZIAŁAŃ ODNOWIENIOWYCH I PIELEGNACYJNYCH

Wielka wartość przyrodnicza Puszczy Białowieskiej i konieczność egzekwowania Dyrektyw Unii Europejskiej wymaga nowelizacji dotychczas obowiązujących zarządzeń i decyzji w sprawie zagospodarowania i ochrony Puszczy Białowieskiej. Zmiany te nie mogą jednak naruszać zapisów ustawy o lasach, a w szczególności wykonania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów (Art. 9 Ustawy o lasach) oraz obowiązku trwałego utrzymania lasu, w tym obowiązku skutecznego odnowienia powierzchni.

Aktualne regulacje prawne w Puszczy Białowieskiej powodują minimalizację ingerencji antropogenicznych w naturalne procesy zachodzące w ekosystemach leśnych. Zapewni to duży udział starodrzewi w kompleksie puszczańskim, zachowanie siedlisk przyrodniczych i biotopów wielu gatunków ptaków, chrząszczy, motyli, nietoperzy oraz pozostałych zwierząt będących przedmiotami ochrony Natura 2000.

Również z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000 konieczne będzie zaprojektowanie w planie urzędniowym zabiegów ochronnych służących poprawie stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub zachowaniu właściwego, stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. Planowanie to z uwagi na obowiązujące ograniczenia, będzie dotyczyło drzew i drzewostanów do wieku 100 lat. Za niezbędne dla spełnienia warunków trwałości lasu uznaje się zabiegi wspierające istniejące lub powstające odnowienia naturalne, a także wynikające z utrzymania i kształtowania stabilności lasu poprzez m.in. zminimalizowanie ryzyka gwałtownego rozpadu drzewostanów (głównie z udziałem świerka).

W drzewostanach przy planowaniu i realizacji działań hodowlano – ochronnych należy stosować:

- 1) Zabiegi odnowieniowe, których celem jest inicjowanie i odślanianie młodego pokolenia uzyskanego z odnowień naturalnych, lub wprowadzonego sztucznie.
- 2) zabiegi pielęgnacyjne, pozwalające na stopniową regulację składu gatunkowego w kierunku, celu określonego typem gospodarczym drzewostanu. *Realizacja tego celu na siedliskach Natura 2000 służy poprawie stanu ochrony siedliska przyrodniczego.*

Oprócz potrzeb hodowlano – ochronnych drzewa (w tym wywroty i złomy) w Puszczy Białowieskiej mogą być wycinane z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi (w strefach szlaków turystycznych, dróg publicznych, linii podziału powierzchniowego, granicy państwa). Jednocześnie prowadzi się ścinę osik oraz pozostawia wycięte drzewka z

czyszczeń późnych i trzebieży wczesnych do zgryzania i spałowania przez coraz większą populację kopytnych.

W związku z powyższym, proponujemy następujące zasady zagospodarowania Puszczy Białowieskiej, stosownie do walorów przyrodniczych.

1. ZABIEGI ODNOWIENIOWE

A. Gospodarstwo specjalne I

Jest to gospodarstwo, w którym czynności ochronne będą służyły poprawie oraz zachowaniu właściwego, stanu ochrony siedliska przyrodniczego. Zabiegi hodowlano – ochronne należy prowadzić w drzewostanach, gdzie naturalne procesy sukcesyjne zmierzają do uproszczenia lub/i zubożenia składu gatunkowego i struktury drzewostanów (np. wypieranie przez grab innych gatunków pożądaných w składzie zbiorowisk). Odnowienie sztuczne winno być ograniczone do gatunków głównych w sytuacji, kiedy będzie zapewnione odnowienie gatunków domieszkowych z samosiewu. Przy braku odnowień naturalnych należy wprowadzić gatunki domieszkowe równocześnie z gatunkami głównymi. Nie będzie to dotyczyło gatunków lekkonasiennych (brzoza, olsza, osika), które w warunkach rozluźnionego drzewostanu lub otwartej przestrzeni łatwo odnawiają się z samosiewu. Na siedliskach lasowych, jako domieszka, powinny się znaleźć wierzba iwa, jabłoń dzika, grusza dzika, jarzębina, a w olsach wierzby: pięciopęcikowa i krucha.

Wyłączenie z użytkowania i zabiegów hodowlano – ochronnych wszystkich siedlisk bagiennych i łągowych zapewni skuteczne zachowanie w stanie naturalnym borów, lasów, brzezin i świerczyn bagiennych. Postępowanie hodowlane powinno być dostosowane do specyfiki poszczególnych siedlisk przyrodniczych i ukierunkowane na zachowanie tego co naturalne. Powinno zapewnić zachowanie jak największej liczby cech i elementów naturalnego lasu, a przede wszystkim pełnego składu gatunkowego drzew, krzewów, runa nienaruszonej gleby, zróżnicowanej struktury wiekowej i mozaiki faz rozwojowych, obecność starych drzew i martwego drewna. W trakcie kształtowania kolejnego pokolenia drzew (sadzenie, pielęgnacja) należy dążyć do polepszenia stopnia zachowania siedliska, aby osiągnąć w przyszłości właściwy stan ochrony.

Do gospodarstwa specjalnego I proponujemy włączyć:

Rezerваты istniejące - postępować zgodnie z opracowanymi planami ochrony rezerwatów lub wg zadań ochronnych wydanych przez Dyrektora RDOŚ.

Lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne - zagospodarowanie polega na wykonywaniu cięć o charakterze sanitarnym i cięć rozluźniających lub cięć odnowieniowych.

Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa - wykonanie zabiegów hodowlano–ochronnych z uwzględnieniem specyfiki tego typu lasów .

Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych - prowadzić działania wynikające z charakteru powierzchni i w uzgodnieniu z prowadzącym badania.

Lasy stanowiące strefy ochrony zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – postępować zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody Art.60 ust.6 oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 28.09.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną. Na wszelkie zabiegi planowane w strefie częściowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji OŚ.

Lasy stanowiące strefy ochrony stanowisk występowania granicznika płucnika w Nadleśnictwie Hajnówka oraz Nadleśnictwie Browsk – postępować zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody Art.60 ust.6 oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 9.07.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną. W Nadleśnictwie Białowieża zarejestrowano na razie stanowiska granicznika płucnika.

Lasy cenne pod względem przyrodniczym (zaliczone do siedlisk priorytetowych) na siedliskach bagiennych Bb, BMb, LMb oraz łągów Lł: - drzewostany wyłączyć z użytkowania, a w szczególności objąć ochroną występujące zespoły roślinne *Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubesentis*, *Betulo pubescenti-Piceetum*, *Sphagno-Betuletum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*, *vaccinio uliginosi-Picetum*, *Ledo-Sphagnetum*, *Salicetum triandro viminalis*, *Ficario-Ulmetum*.

Lasy przeznaczone do masowego wypoczynku i turystyki - w drzewostanach tych należy prowadzić cięcia hodowlane, w sposób wynikający z potrzeb młodego pokolenia oraz cięcia ochronne, o ile zaistnieje taka potrzeba.

Lasy w których występują dobra kultury materialnej - prowadzić działania wynikające z charakteru powierzchni, za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Lasy stanowiące ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory Natura 2000 - postępowanie dostosować do wymagań siedliska przyrodniczego oraz biotopów gatunków będących przedmiotem ochrony.

Przy prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych pozostawiać bez zabiegu ok. 10-20% powierzchni.

B. Gospodarstwo specjalne II

- **Drzewostany zaliczone do pozostałej części Obszaru II i Obszar III (poza obszarami włączonymi do gospodarstwa specjalnego I) wg Decyzji Nr 23.**

Jest to gospodarstwo położone poza głównym kompleksem puszczańskim. Dla zapewnienia trwałości i stabilności drzewostanów należy dążyć do inicjowania i kontroli procesów odnowieniowych, wykorzystując w stopniu maksymalnym odnowienia naturalne (w miarę potrzeb uzupełniane sztucznymi) i dążyć do uzyskiwania składów odnowień zbliżonych do naturalnych wzorców. Postępowanie hodowlane powinno być dostosowane do specyfiki poszczególnych siedlisk i ukierunkowane na zachowanie naturalnych składników ekosystemów leśnych i na stopniowe przywracanie naturalnego charakteru siedliskom zniekształconym. W trakcie kształtowania kolejnego pokolenia drzew (sadzenie, pielęgnacja) działania winny w maksymalnym stopniu uwzględniać potrzeby zachowania trwałości lasu, a także zachowania możliwie najlepszej kondycji zdrowotnej ekosystemów leśnych. Zwiększenie różnorodności biologicznej zwłaszcza organizmów związanych z martwym drewnem i starymi drzewami zostanie zapewnione poprzez realizację Decyzji MŚ w sprawie zakazu wycinania starych ponad 100-letnich drzew i drzewostanów. Odnowienie należy realizować na niewielkich powierzchniach, z uwzględnieniem wymagań poszczególnych gatunków. Zostaną zastosowane zabiegi w formie złożonych cięć częściowych, gniazdowych, stopniowych i przerębowych lub ich kombinacji dostosowanych do warunków siedliskowo-drzewostanowych i zmierzających do odtworzenia konkretnego zbiorowiska

Tab. 1. PROPONOWANE SPOSOBY ODNOWIENIA LASU RODZAJE I GRUPY CIĘĆ ODNOWIENIOWYCH POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU POŁOŻONYCH POZA GŁÓWNYM KOMPLEKSEM PUSZCZAŃSKIM (STREFA II ,III).

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Sposób zagospodarowania
1	Bśw	Cięcia gniazdowe, z krótkim lub średnim okresem odnowienia i pozostawieniem starych drzew jako przestoje
2	Bw	Cięcia gniazdowe z krótkim lub średnim okresem odnowienia i pozostawieniem starych drzew jako przestoje
3	Bb	Wyłączyć z użytkowania rębego
4	BMśw	Cięcia gniazdowe i częściowe z pozostawieniem kęp starodrzewu

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Sposób zagospodarowania
5	BMw	Cięcia gniazdowe i częściowe i gniazdowe z pozostawieniem kęp starodrzewu
6	BMb	Wyłączyć z użytkowania rębego
7	LMśw	Cięcia stopniowo gniazdowe ze średnim lub długim okresem odnowienia
8	LMw	Cięcia stopniowo gniazdowe ze średnim lub długim okresem odnowienia
9	L Mb	Wyłączyć z użytkowania rębego
10	Lśw	Cięcia stopniowo gniazdowe z długim lub bardzo długim okresem odnowienia z pozostawieniem starych drzew w postaci kęp i przestojów
11	Lw	Cięcia stopniowo gniazdowe z długim lub bardzo długim okresem odnowienia z pozostawieniem starych drzew w postaci kęp i przestojów
12	OI	Cięcia gniazdowe z pozostawieniem fragmentów drzewostanów do naturalnej sukcesji
13	OIJ	Cięcia stopniowo gniazdowe z długim lub bardzo długim okresem odnowienia z pozostawieniem starych drzew w postaci kęp i przestojów
14	LI	Wyłączyć z użytkowania rębego za wyjątkiem odsłaniania odnowień naturalnych

Projektując sposoby odnowienia, należy uwzględniać naturalne fazy rozwoju drzewostanu. Zabiegi ukierunkować pod kątem potrzeb już istniejącego odnowienia oraz stworzenia warunków dla jego inicjowania. Aby zrealizować powyższe cele należy dopuścić możliwość stosowania następujących sposobów zagospodarowania:

- ◆ Cięcia gniazdowe (IIIb) - zmodyfikowane projektować na siedlisku: BMśw, BMw, - szerokości pasa manipulacyjnego 150m na pow. 6-9 ha lub na pow. całego wydzielenia z okresem odnowienia 30 lat. Modyfikacja rębni polega na konieczności odnowienia przeważającej powierzchni sadzeniem z braku możliwości uzyskania odnowień naturalnych gatunków głównych oraz łączeniu i poszerzaniu gniazd w kolejnych etapach.
- ◆ Cięcia stopniowo – gniazdowe (IVd) projektować na siedlisku: Lśw, LMw, Lw OIJ- Prowadzić zagospodarowanie na powierzchni całych wydziałów, okres odnowienia 40-60lat, zaś pobór masy w pierwszym wejściu ograniczyć wg potrzeb hodowlano-

ochronnych do ok. 20 %. Realizacja polega na wykonywaniu cięć przerebowych, gniazdowych a nawet zupełnych na niewielkich powierzchniach. Za każdym razem cięcie należy dostosować do wymagań odnawianych gatunków.

- ◆ Cięcia gniazdowe (III a) projektować na siedliskach: Bśw, Bw, Ol na szerokości pasa do 100 m. Projektować dwa pasy zrębowe w 10-leciu oraz 30% poboru masy i 30% powierzchni do odnowienia.
- ◆ Cięcia stopniowo – gniazdowe projektować na siedliskach: LMśw - okres odnowienia 20 - 40 lat. I etap gniazda 15-20 arów i wprowadzenie w nich dębu, na mniejszych gniazdach świerka, łącznie na 30% powierzchni; przy większej powierzchni gniazda na jednym gnieździe lokalizować po 2 gatunki, w przypadku gniazd powyżej 30 arów można włączyć do składu sosnę. Sosna wprowadzana zasadniczo po cięciu uprzątającym. BMw - z okresem odnowienia 20-40 lat, na powierzchni całych wydzień.

W wykazie cięć przy projektowaniu zabiegów odnowieniowych nie stosować współczynnika redukcyjnego z tytułu pozostawiania na zrębach kęp ekologicznych, grup drzew oraz stref ekotonowych wzdłuż dróg publicznych. Wykaz projektowanych ww. zabiegów wykonać zgodnie z § 98 IUL dla pierwszego 10-lecia bez przydziału działek zrębowych na lata,

Drzewostany „Przejściowe tzw. pocentururowskie”

Drzewostany „przejściowe” występujące w Puszczy Białowieskiej, powstały w wyniku eksploatacji lasu i zajmują powierzchnię około 6,5 tys. ha., co stanowi 15 % powierzchni polskiej części Puszczy. Za drzewostany „przejściowe” uznaje się 80 – 90 letnie drzewostany osikowe, brzozowe i olszowe z odrosli, grabowe powstałe na rozległych zrębach zupełnych wyciętych w czasie I wojny światowej, oraz z kontraktu tzw. CENTURY (1924 – 1929), a także drzewostany ponad 100-120 letnie o zubożałym niedostosowanym do siedliska składzie gatunkowym, w tym z dominacją ekspansywnego grabu (*ustalenie z konferencji nt. Postępowanie z drzewostanami „Przejściowymi w nadleśnictwach LKP „ PB”*).

Cięcia odnowieniowe proponujemy prowadzić w zależności od typu siedliskowego lasu i aktualnego składu gatunkowego drzewostanu z zachowaniem wszystkich istniejących gatunków docelowych. Drzewostany zawierające w składzie minimum 30% gatunków zgodnych z siedliskiem pozostawić do przebudowy w formie cięć pielęgnacyjnych (tzw. trzebież przekształceniowa). W przypadku braku lub niewystarczającego udziału cennych przyrodniczo gatunków (np. dębu, jesionu) wypieranych ze składu gatunkowego przez obecnie bardziej ekspansywne gatunki (np. grab) należałoby zastosować cięcia gniazdowe lub

stopniowe na niewielkich powierzchniach właśnie w celu wzbogacenia składu gatunkowego o wymienione przykładowo gatunki cechujące się większymi wymaganiami świetlnymi.

W gospodarstwie specjalnym II projektowane cięcia odnowieniowe będą wynikały ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych i dostosowane do wymagań ekologicznych gatunków przewidzianych do odnowienia. Proponowane modyfikacje z zastosowaniem zagospodarowania gniazdowego (IIIa i IIIb) i stopniowo - gniazdowego (IV d) należy szerzej opisać w planie hodowli opisanego ogólnego (elaboratu).

W opisanym ogólnym należy szeroko opisać wymogi wynikające z zasad hodowli lasu oraz zasad i kryteriów certyfikacji w kwestii postępowania z cięciami wzdłuż cieków wodnych, bagien zbiorników wodnych z uwzględnieniem elementów specyficznych i szczególnych dla Nadleśnictwa LKP „Puszcza Białowieska”

2. ZABIEGI PIELEGNACYJNE

Celem nadrzędnym cięć pielęgnacyjnych (czyszczeń, trzebieży) będzie popieranie gatunków drzew charakterystycznych dla danego siedliska oraz stopniowe eliminowanie ze składu drzew obcych geograficznie lub ekologicznie. W trakcie wykonywania cięć należy promować powstające naloty i podrosty typowe dla danego siedliska przyrodniczego. Cięcia powinny stanowić stopniową regulację składu gatunkowego dążąc do celu określonego typem gospodarczym drzewostanu z jednoczesnym zachowaniem szerokiego wachlarza gatunków dla urozmaicenia struktury oraz zwiększenia odporności drzewostanów.

Przy pielęgnacji upraw, podczas wykaszania, nie należy eliminować pojawiających się z samosiewu gatunków domieszkowych, a jedynie regulować ich udział. Czyszczenia późne i trzebież wczesna powinny być wykonywane z niewielką intensywnością, ale przy częstych nawrotach. Zabiegom tym powinna stale towarzyszyć świadomość celu, jakim jest kształtowanie lasu o pełnym składzie gatunkowym drzewostanu, warstwy krzewów i runa, zgodnych z warunkami siedliska. Odpowiednie zabiegi hodowlano ochronne powinny regulować dopływ światła do dna lasu celem wzbogacenia runa leśnego i utrzymania cennych gatunków roślin i zwierząt wymagających większej ilości światła. Przeprowadzana selekcja będzie zgodna z naturalnymi procesami zachodzącymi w ekosystemach leśnych ze szczególnym uwzględnieniem biogrup, które tworzą się zwykle w lasach naturalnych. Ma również ona na celu kształtowanie stabilności lasu i wzmocnienie jego odporności na działanie czynników abiotycznych (śniegu, wiatru). Należy pozostawić w lesie do

naturalnego rozkładu wszystkie drzewa dziuplaste, leżące martwe oraz posusz „jałowy” i drewno murszejące.

Jednym z podstawowych czynników utrzymania właściwego stanu siedliska przyrodniczego, jego żyzności i stabilności jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach. Ich zakłócenie spowodowane działalnością człowieka, winno być przywrócone do stanu pierwotnego poprzez lokalne zastosowanie zabiegów korygujących (ochrona miejsc występowania bobra, drobne zastawki na ciekach z drewna, kamieni, powalonych drzew), a także spowalniających spływ wody z lasu.

Czyszczeniami należy objąć uprawy i młodniki na powierzchniach otwartych, jak również młode pokolenie pod osłoną (na powierzchni zredukowanej). Przy projektowaniu CP należy kierować się wytycznymi zawartymi w *Zasadach Hodowli Lasu*. Projektowanie czyszczeń późnych z pozyskaniem miąższości grubizny zostanie w planie zapisane jako wskazówka „CP; CP-P”. Natomiast drzewostany, w których nie będzie przewidywane pozyskanie grubizny otrzyma jedynie wskazówkę CP. Drzewostany, w których zaprojektowano czyszczenie późne z pozyskaniem masy należy uzgodnić z Nadleśnictwem.

Zgodnie z wytycznymi § 147 pkt. 2 ZHL nie należy projektować liczby nawrotów w czyszczeniach i trzebieżach wczesnych. Pilność zabiegu określić na podstawie faktycznych potrzeb pielęgnacyjnych poszczególnych drzewostanów z zastosowaniem wytycznych § 46 *Instrukcji Urządzania Lasu*, potrzeba wprowadzenia pilności zabiegu na konkretnych pozycjach będzie przedmiotem odrębnego uzgodnienia z Nadleśnictwem.

Zabiegu trzebieży późnej nie należy projektować w drzewostanach o zwarcu luźnym lub przerywanym, zagęszczeniu luźnym z wyjątkiem trzebieży przekształceniowej.

W wyłączonych drzewostanach nasiennych należy projektować wskazówkę TP wykonywaną jako cięcia sanitarno-selekcyjne, dotyczy to również gospodarczych drzewostanów nasiennych nie przewidzianych do użytkowania rębego.

Przy projektowaniu rozmiaru cięć należy uwzględnić pozyskanie w mijającym okresie gospodarczym oraz przeciętny poziom wielkości pozyskania w cięciach przygodnych z ostatnich 5 lat.

Zgodnie z instrukcją urządzania lasu etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym na I 10-lecie zostanie ustalony w oparciu o *Instrukcję Urządzenia Lasu* (§ 94), sumarycznie dla całego obrębu, wg rodzajów cięć, gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, bez uwzględniania gospodarstw. Maksymalna miąższość do pozyskania dla nad-

leśnictwa zostanie zaproponowana na Naradzie Techniczno – Gospodarczej (NTG), a wyniknie z faktycznych potrzeb hodowlano ochronnych drzewostanów.

L. ZALECENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA HODOWLANEGO z uwzględnieniem lokalnych warunków

W trakcie kształtowania kolejnego pokolenia drzew proponuje się następujące gospodarcze typy drzewostanów, orientacyjne składy odnowień na poszczególnych typach siedliskowych lasu z uwzględnieniem zespołów roślinnych.

Tab. 2. PROPONOWANE SKŁADY ODNOWIEŃ (GAT. GŁÓWNE, DOMIESZKOWE I PIONIERSKIE)

Typ siedliska	Zespół roślinny	Przyrodniczy typ drzewostanu	Proponowany skład orientacyjny zakładanej uprawy w %.
Bśw1	<i>Peucedano-Pinetum typicum</i>	So	So 90-100; Brzb+S _w 5-10 (Brzb 5% z samosiewu)
Bśw1	<i>Peucedano-Pinetum cladonietosum</i>	So	So 95-100; Brzb do 5%
Bśw2	<i>Peucedano-Pinetum myrtiletosum</i>	So	So 80-90; Ś _w 10-20 (Brzb 5% z samosiewu)
BMśw1	<i>Calamagrostio-Piceetum</i>	Ś _w -So	So 60-70; Ś _w 20-30; Db 10-20 (Brzb 10% z samosiewu)
BMśw1	<i>Pino-Quercetum</i>	Db-So	So 70-80; Db 20-30; (Brzb 10% z samosiewu)
BMśw2	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	So-Ś _w	Ś _w 40-50; So 40-50; Db 10-20 (Brzb+Os 10% z samosiewu)
BMśw2	<i>Calamagrostio-Piceetum</i>	Ś _w -So	So 50-60; Ś _w 30-40; Db 10-20 (Brzb 10% z samosiewu)
LMśw1	<i>Melitti-Carpinetum</i>	So-Db	Db 50-70; So 30-40; L _p , S _w 5-10 (Gb, Brz, Os 10-20% z samosiewu)
LMśw1	<i>Potentillo albae-Quercetum</i>	Db	Db 70-80; So 10-20; L _p , Kl 5-10 (Brz, Gb do 5% z sam.)
LMśw1	<i>Corylo-Piceetum</i>	Db-Ś _w -So	So 40-50; Ś _w 20-30; Db 20-30; L _p , Kl 5-10; (Brz, Os, Gb 5-10% z samosiewu)
LMśw2	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	Ś _w -Db	Db 40-50; Ś _w 30-40; So 10-20; L _p +Kl 5-10; (Brz, Os, Gb 10-20% z samosiewu)
LMśw2	<i>Corylo-Piceetum</i>	So-Db-Ś _w	Ś _w 30-40; Db 30-40; So 20-30; L _p , Kl 5-10; (Brz, Os, Gb 10-20% z samosiewu)
Lśw1	<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	L _p -Ś _w -Db	Db 50-60; Ś _w 20-30; L _p +Kl 20-30; (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lśw1	<i>Tilio-Carpinetum stachyeto-</i>	Ś _w -L _p -Db	Db 40-50; L _p +Kl +Js 20-30; Ś _w

	<i>sum</i>		20-30, (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lśw2	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Lp-Js-Db	Db 30-40; Js+Wz 20-30 ;Lp+ Kl+Ol 20-30; Św 10-20, (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Bw1	<i>Molinio-Pinetum typicum</i>	So	So 80-90; Brz 10-20
Bw2	<i>Molinio-Pinetum ledetosum</i>	So	So 70-90; Brz 10-30;
BMw1	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum typicum</i>	So-Św	Św 50-60; So 30-40; (Brzb,Os 10-20 % z samosiewu)
BMw1	<i>Quercu-Piceetum typicum</i>	Db-Św	Św 40-50; Db 30-40; So 10-20; (Brzb,Os 10-20 % z samosiewu)
BMw2	<i>Vaccinio myrtilli-Piceetum sphagnetosum</i>	So-Św	Św 60-70; So 20-30; (Brzb 10-20 % z samosiewu)
BMw2	<i>Quercu-Piceetum sphagnetosum</i>	Db-Św	Św 60-70; Db 20-30; (Brzb,Os 20-30 % z samosiewu)
LMw1	<i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i>	<u>Ol-Db-Św</u>	Św 40-50; Db 30-40; Ol 20-30; (Brz, Os, Gb, Kl 10-20% z samosiewu)
LMw1	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	Lp-Św-Db	Db 30-40;Św 30-40; Lp+Kl 20-30 Brz+Gb 20-30 z sadz. i samosiewu) Ol+Os i inne 10%
LMw2	<i>Quercu-Piceetum stellarietosum</i>	Db-Ol-Św	Św 40-50; Ol 30-40; Db 20-30, (Brz, Os, Gb 20-30% z samosiewu)
LMw2	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i> <i>var. Alnus glutinosa</i>	Db-Św-Ol	Ol 40-50; Św 30-40, Db 10-20 Brz+Gb 20-30 % z sadz. i samosiewu);
Lw1	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> <i>var. Ficaria verna</i>	Ol-Js-Db	Db 40-50, Js+Wz 20-30, Ol 20-30; Lp+Kl 10-20; Św 10, (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lw1	<i>Tilio-Carpinetum caricetosum remotae</i>	Ol-Św-Db	Db 30-40; Św 20-30, Ol 20-30; Lp+ Kl 10-20%;Js+Wz 10-20; (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lw2	<i>Tilio-Carpinetum caricetosum remotae</i>	Db-Ol	Ol 30-40,Db 30-40; Św 10-20, Js+Wz i inne 10-20; Lp+Kl 5-10; (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lw2	<i>Tilio-Carpinetum circaeaetosum alpinae</i>	Db-Js-Ol	Ol 30-40; Js+Wz 30-40; Db 20-30; Lp+Kl 5-10; Św5-10; (Gb, Os, Brzb 10-20 z samosiewu)
Lw2	<i>Carici elongatae-Quercetum</i>	Ol Db	Db 80-90, Ol 10-20 (Gb, Os, Brzb do 10% z samosiewu)
Bb1	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So	So 100%; (Brzom+Św 5-10% z samosiewu)
Bb2	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So	So 100%; (Brzom 5-10% z samosiewu)
Bb3	<i>Ledo-Sphagnetum</i>	So	Odnowienie naturalne
BMb1	<i>Sphagno girgensohnii- Picee-</i>	So Św	Św 60-70%; So 30-40 (Brzom+Os

	<i>tum myrtilletosum</i>		20% z samosiewu)
BMb2	<i>Sphagno girgensohnii- Piceetum myrtilletosum</i>	So Św	Św 70-80%, So 20-30%; (Brzom 20% z samosiewu)
BMb2	<i>Sphagno-Betuletum</i>	So-Brz	Brzom 50-60 z sadz. i samosiewu, So 30-40; Św do 10
BMb3	<i>Sphagno girgensohnii- Piceetum myrtilletosum</i>	So Św	Odnowienie naturalne
BMb3	<i>Sphagno-Betuletum</i>	So-Brz	Odnowienie naturalne
LMb1	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	So-Ol-Św	Św 50-60%; Ol 30-40; So 10-20; (Brzb+Brzom+Oś 20% z samosiewu i sadzenia)
LMb1	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	Ol 60-70; Św 30-40; Js+Brzb do 10
LMb1	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	Brzb+Brzom 40-50 z sadzenia i samosiewu; So 30-40, Św 10-20; Ol+Os 5-10;
LMb2	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	Brz-Ol-Św	Św+So 50-60%; Ol 20-30; Brzb+Brzom 20-30% z samosiewu i sadzenia
LMb2	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	Ol 50-60; Św 40-50; Js+Brzb 5-10
LMb2	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	Brzb+Brzom 50-60 z sadzenia i samosiewu, So 30-40, Ol 5-10; Św 5-10;
LMb2+3	<i>Betulo pubescentis-Piceetum</i>	Ol-Brz-Św	Św 50-70; Ol 10-20; Brzb+Brzom 20-40% z samosiewu i sadzenia
LMb3	<i>Sphagno girgensohnii – Piceetum thelypteridetosum</i>	Brz-Ol-Św	Odnowienie naturalne
LMb3	<i>Piceto-Alnetum</i>	Św-Ol	Odnowienie naturalne
LMb3	<i>Thelypteri-Betuletum</i>	So-Brz	Odnowienie naturalne
Lł	<i>Stellario-Alnetum</i>	Wz Jś Ol	Ol 50-60, Jś 20-30, Wz 20-30, Db5-10, Św i inne
	<i>Salicetum triandro viminalis</i>	Oś Wb	Odnowienie naturalne – bez użytkowania
Lł	<i>Ficario-Ulmetum</i>	Jś Wz	Wz 40-50; Js 30-40; Ol 10-20%; Gb, Lp, Kl + inne do 10
OIJ 2-3	<i>Fraxino-Alnetum</i>	Jś Ol	Ol 50-60, Jś 30-40, Db5-10, Wz, Lp, 5-10 Gb, Iwa, Oś, Brz.b. z sam.
OIJ1	<i>Fraxino-Alnetum</i>	<u>Ol</u> -Js	Js 40-50 Ol 30-40; Db+Wz+Kl 10; Św 10; Brzb+Gb 10
OI1	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	<u>Ol</u>	Ol 70-80; Js + Wz 10-20; Brzb 10-20; Św 5-10
OI2	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	<u>Ol</u>	Ol 80-90; Brzb 10-20
OI3	<i>Carici elongatae-Alnetum</i>	<u>Ol</u>	Ol 90-100; Brzb+Brzom+Wb do 10% z sadzenia i samosiewu

Na gruntach porolnych oraz poza kompleksem puszczańskim (leśnictwa Narew, Lewkowo) w maksymalnym stopniu należy dążyć do wprowadzania gatunków domieszkowych na wszystkich siedliskach. Na gruntach tych proponujemy następujące składy gatunkowe upraw:

Bśw w. żyzny - 8 So, 2Brz i inne,

Bśw w . ubogi – 9 So, 1 Brz i inne,

Bw – 9So, 1 Św, Brz i inne

BMśw – 6 So, 2 Św, 2 Brz, Kl, Lp i inne

BMw – 6So, 4 Św, Brz i inne

LMśw – 4Db, 3So, 3Św, Brz i inne

LMw – 5Db, 2Św, 2So, 1Ol Js i inne

Lśw – 6Db, 2Św, 2 gat. cenne liść. (Kl, Lp,Wz)

Lw – 6 Db, 3Js, 1Ol

OIJ – 6Js, 3Ol , 1 inne

Ol – 10 Ol i inne

Bb, BMb, LMb – 100% odnowienie naturalne.

Ponadto:

- do czasu ustąpienia choroby zamierania jesionu należy dążyć do zastępowania w składzie Js na Ol, Wz, Kl
- na gruntach porolnych, drzewostany w I kl. wieku należy uznawać jako zgodne z STL,
- poprawki i uzupełnienia projektować według potrzeb stwierdzonych podczas prac terenowych, natomiast w uprawach nowo projektowanych przyjąć na poziomie 10 % (tabela XVIII),
- nie należy projektować uzupełnień w lukach o powierzchni mniejszej niż 0,05 ha, z wyjątkiem sytuacji, spadku pokrycia poniżej 70%,
- nie należy projektować uzupełnień w miejscach o nadmiernym uwilgotnieniu pozostawiając je do odnowienia w drodze sukcesji naturalnej,
- dolesienia luk należy projektować jedynie w drzewostanach, w których powstały warunki umożliwiające skuteczne wprowadzenie gatunków cienioznośnych tj. powierzchnia luki wynosi co najmniej 0,10 ha na siedlisku co najmniej BMśw. Luki powstające na siedliskach o dużym uwilgotnieniu lub na siedlisku Bśw (szczególnie w d-stanach III b i starszych klas wieku) należy pozostawić do odnowienia w drodze sukcesji naturalnej.
- projektowanie wprowadzanie podsadzeń (odnowienia wyprzedzające) powinno być poprzedzone cięciami trzebieżowymi (wskazówka TP). Długofalowy plan przebudowy

powinien uwzględnić dalsze cięcia TP o charakterze przekształceniowym oraz kolejne etapy odnowienia,

- pielęgnowaniem gleby objąć powierzchnię upraw już istniejących, w których zabieg taki jest niezbędny oraz wszystkie nowo projektowane odnowienia i odnowienia wyprzedzające (bez dolesienia luk); na Bśw konieczność projektowania pielęgnacji gleby należy uzgodnić z Nadleśnictwem,
- CW w nowo zakładanych uprawach należy projektować po pierwszym cięciu odnowieniowym,
- czyszczeniami należy objąć uprawy i młodniki na powierzchniach otwartych, jak również młode pokolenie pod osłoną (na powierzchni zredukowanej)
- przy projektowaniu CP należy kierować się wytycznymi zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu.
- melioracje agrotechniczne planować przy wszystkich cięciach odnowieniowych oraz podsadzeniach produkcyjnych.
- nadleśnictwo przedstawi szczegółową informację o sposobach wykonywania cięć w rębniach złożonych, kolejności wprowadzania pod okap drzewostanu gatunków przewidzianych w orientacyjnym składzie upraw,
- **na etapie uzgodnienia zadań ochronnych oraz planu w obszarach Natura 2000, projekt tych działań powinien zostać przedstawiony RDOŚ w celu uzyskania pisemnej opinii w tym zakresie.**

Na chronionych siedliskach przyrodniczych należy przyjąć następujące składy gatunkowe drzewostanu i cele hodowlane wg (opracowanie IBL - BLP-341)

STL	Typ i nazwa siedliska przyrodniczego	PTD	Zespół roślinny	1.Gat. główne 2.Gat. domieszko- we 3.Gatunki pionierskie	Uwagi
Bs Bśw	Śródlądowy bór chrobotkowy 91T0	So	<i>Cladonio – Pinetum</i> <i>Peucedano Pinetum pulsatilletosum</i>	1. So 2. Brz	Wyłączyć z użytkowania
Bb	Sosnowy bór bagienny 91D0 - 2	So	<i>Vaccinio uliginosi – Pinetum</i>	1.So, Brz om, Św 2. Ol cz,Db, 3. Os	Wyłączyć z użytkowania
LMb	Brzeziny bagiennie 91D0 - 1	Brz	<i>Dryopteridi- Betuletum</i>		Odnowienie naturalne

			<i>Sphagno- Betuletum</i>		
BMb	Borealna świerczyna bagienna 91D0 5	Św	<i>Sphagno girgensohnii- Piceetum myrtilletosum</i>		Wyłączyć z użytkowania rębego
LMb	Sosnowo – brzo-zowy las bagienny 91D0- 6	So Brz	<i>Dryopteridi thelypteridis - Betuletum pubescen-tis</i>		Odnowienie naturalne, wyłączyć z użytkowania
Lśw	Grąd subkontynentalny 9170- 2	Lp-Św- Db	<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	1. Gb, Lp, Kl, Db. 2. Św, Gr,Jb, Jw., Wz, Js, Czm, 3. Os, Brz, Jrz, So	
		Lp-Jś- Db	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>		
		So-Db	<i>Melitti Carpinetum</i>		
Lw		Gb- Sw- Db	<i>Tilio Carpinetum circaeetosum re-motae</i>		
Lw		Ol- Db-Jś	<i>Tilio Carpinetum circaeetosum al-pine</i>		
LMśw		Lp- So-Db	<i>Melitti - Carpinetum</i>		
		Db- Św-So	<i>Corylo-Piceetum</i>		
	Św- Db	<i>Tilio Carpinetum calamagrostieto-sum</i>			
Lł	Łęg wierzby 91E0 - 1	Oś- Wb	<i>Salicetum triandro viminalis</i>	1.Wb,Tp, 2. Db, Lp, Czr, Gr, GB, Jb, Czm 3. Os, Brz, Wb.	Odnowienie naturalne
OIJ	Niżowy łęg jesio-nowo – olszowy 91E0 - 3	Jś-Ol	<i>Fraxino-Alnetum</i>	1. Ol, Jś, 2. Db, Lp, Czr, Gr, GB, Jb, Czm 3. Os, Brz, Wb.	Odnowienie naturalne
Lł	Łęg wiązowo – jesionowy typowy 91F0 - 1	Jś-Wz	<i>Ficario-Ulmetum typicum</i>	1.Js, Wz, 2. Db, Gb,Lp,Kl, Czr, Gr, Jb, Czm, 3. Ol cz., Tp, Wb	Odnowienie naturalne
	Łęg wiązowo – jesionowy śle-dziennicowy	Jś-Wz	<i>Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum</i>		Odnowienie naturalne

91F0 - 1				

Tab. 3. PROPOZYCJA METOD OCHRONNY LEŚNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Zidentyfikowane leśne siedliska przyrodnicze	Zalecane metody ochrony
Śródlądowy bór chrobotkowy 91T0	• Wyłączyć z użytkowania rębego. • Systematycznie wycinać podszyty osłaniające porosty. • Nie pozostawiać gałęzi na powierzchni, gdzie występują porosty.
Brzezina bagienna 91D0 – 1	• Zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. • Zapobiegać sztucznym regulacjom poziomu wody, które prowadziły by do osuszenia. • Wyłączyć z trzebieży późnych i użytkowania rębego. • Pozostawić naturalnej sukcesji. • Nie prowadzić uzupełnień i dolesień. • Pozostawiać posusz jałowy.
Sosnowy bór bagienny 91D0 – 2a, 2b	• Zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. • Zapobiegać sztucznym regulacjom poziomu wody, które prowadziły by do osuszenia. • Wyłączyć z trzebieży późnych i użytkowania rębego. • Pozostawić do naturalnej sukcesji. • Nie prowadzić uzupełnień i dolesień. • Pozostawiać posusz jałowy.
Borealna świerczyna bagienna 91D0 - 5	• Odstąpić od trzebieży i użytkowania rębego. • Kompleksowa ochrona stabilności właściwych stosunków hydrologicznych. • Zapobiegać sztucznym regulacjom poziomu wody prowadzących do osuszenia. • Pozostawiać drzewa martwe, zamierające oraz wykroty. • Pozostawić do naturalnej sukcesji. • Nie prowadzić uzupełnień i dolesień.
Sosnowo – brzozowy las bagienny 91D0 - 6	• Nie planować użytkowania rębego i trzebieży późnych • Luki pozostawić do sukcesji naturalnej. • Nie prowadzić uzupełnień i dolesień. • Pozostawiać posusz jałowy.
Grąd subkontynentalny 9170 - 2	• Drzewostany liściaste z typowym składem gatunkowym, bez obcych domieszek wyłączyć z użytkowania rębego. • Drzewostany wymagające działań ochronnych i odnowieniowych prowadzić z zastosowaniem cięć stopniowych i gniazdowych (IVd) z wydłużonym okresem od-

	nowienia, pozostawiając kępy starodrzewu, drzewa z dziuplami. • Stymulować odnowienie naturalne drzew charakterystycznych dla siedliska. • Cięcia pielęgnacyjne (trzebieże i czyszczenia późne) powinny mieć charakter przekształceniowy polegający na popieraniu w drzewostanie gatunków ekologicznie pożądanych. • W drzewostanach zniekształconych (np. brzozowych) musi nastąpić przerzedzenie drzewostanu, w celu sztucznego podsadzenia gatunków charakterystycznych dla siedliska. • Pozostawiać drzewa martwe, zamierające oraz wykroty. • Odnowienie sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska: Db, Kl, Lp, Wz.
Łęg wierzbowy 91E0 - 1	• Wyłączyć z użytkowania rębego. • Pozostawić do naturalnej sukcesji. • Eliminować gatunki obce geograficznie np. klon jesionolistny. • Akceptować osiedlanie się bobrów. • Zapobiegać sztucznym regulacjom poziomu wody w szczególności osuszaniu.
Nizowy łęg jesionowo – olszowy 91E0 - 3	• Ochrona warunków siedliskowych w tym przede wszystkim ochrona warunków wodnych. W miarę możliwości realizować sieć kamiennie – drewnianych bystrotoków. • Wyłączyć z użytkowania za wyjątkiem odślaniania odnowień naturalnych. Wówczas cięcia odnowieniowe prowadzić z zastosowaniem cięć częściowych (w przypadku odnowień naturalnych jesionu) lub cięć stopniowych z wydłużonym okresem odnowienia. • Bezwzględnie chronić zdrowe jesiony. • Akceptować osiedlanie się bobrów. • Stymulować odnowienie naturalne drzew charakterystycznych dla siedliska: olchy, a szczególnie jesionu, którego stare pokolenie stopniowo zamiera. • W cięciach rębnych pozostawić pojedyncze drzewa i martwe drewno zgodnie z wytycznymi (20%) . • Cięcia pielęgnacyjne (trzebieże i czyszczenia późne) wykonywać jedynie w drzewostanach przegęszczonych zwracając jednocześnie uwagę na gatunki obce: klon jesionolistny, • Odnowienie sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska: olszą , wiązem, jesionem.... Olsza będzie stanowiła przedplon dla jesionu. • Regulować strukturę wspierając i/lub tworząc biogrupy. • Pozostawiać posusz jałowy.
Łęg wiązowo – jesionowy	• Wyłączyć z użytkowania za wyjątkiem odślaniania odnowień naturalnych. • Pozostawiać drzewa martwe, zamierające oraz wykroty.

typowy 91FO - 1	• Zapobiegać trwałym zmianom stosunków wodnych. • Cięcia pielęgnacyjne powinny mieć charakter przekształceniowy polegający na popieraniu w drzewostanie gatunków ekologicznie pożądanych.

Tab. 4. PROPOZYCJA OCHRONNY NIELEŚNYCH SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Zidentyfikowane nieleśne siedliska przyrodnicze	Zalecane metody ochrony
Śródlądowe wydmy z otwartymi murawami ze szczotliczą i mietlicą 2330	• Nie zalesiać. • Zapobiegać nielegalnemu pozyskaniu piasku. • Wycinać na bieżąco wyrastające drzewa i krzewy. • Zlikwidować dzikie drogi zniekształcające wydmy.
Starorzeczca i naturalne jeziora eutroficzne 3150	• Nie lokalizować obiektów rekreacyjnych. • Nie odprowadzać wody rowami melioracyjnymi, chyba że jest to jezioro przepływowe. • Nie prowadzić wycięcia drzewostanów w srefach przylegających do zbiorników. Należy pozostawić ekoton o szerokości co najmniej dwóch wysokości drzew.
Suche wrzosowiska 4030 Wrzosowiska janowcowe – 4030-1 Wrzosowiska mącznicowe – 4030-3	Wrzosowiska janowcowe – 4030-1 • Ochrona zachowawcza, bierna Wrzosowiska mącznicowe – 4030-3 • Zahamowanie procesu sukcesji wtórnej, co umożliwi utrzymanie odpowiednich warunków siedliskowych. • Utrzymanie prześwietlonych fragmentów drzewostanu (suche bory sosnowe)
Niżowe murawy bliźniaczkowe 6230	• Należy dbać o zachowanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych. • Ochrona konkretnych płatów muraw dostosowana do warunków lokalnych.
Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410	• Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie • Zbiór siana powinien być przeprowadzony jesienią, po przekwitnięciu większości roślin.
Ziolorśla nadrzeczne 6430 - 3	• Ochrona powinna być prowadzona w ramach ochrony całego, łęgowego kompleksu przyrodniczego (91E0) • Dążyć do utrzymania szerokich aluwii nadrzecznych o naturalnej dynamice poziomu wody. • Powstrzymać ekspansję gatunków obcego pochodzenia w dolinach rzecznych.
Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie 6510	• Nie zalesiać. • Nie zmieniać na użytki orne. • Utrzymanie lub przywrócenie koszenia.
Torfowiska wysokie z	• Pozostawiać bez wskazań gospodarczych do naturalnej

rośl. torfotwórczą 7110 - 1	sukcesji.
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140	• Pozostawiać bez wskazań gospodarczych do naturalnej sukcesji. • Nie pozyskiwać torfu. • Zabezpieczyć przed wydeptywaniem. • Zachowanie naturalnego poziomu wody, a jeżeli został obniżony, to przywrócenie do stanu maksymalnie mu bliskiemu.

M. ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE UŻYTKOWANIA UBOCZNEGO I ZAGOSPODAROWANIA ŁOWIECKIEGO

Nie projektować w planie urządzenia lasu pozyskiwania użytków ubocznych. Zagadnienia z zakresu zagospodarowania łowieckiego przedstawić w elaboracie oraz na mapach przeglądowych. Jednym z celów funkcjonowania OHZ Nadleśnictwa Hajnówka jest „odtworzenie zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących”, co sprowadza się konkretnie do występowania żubrów na tym terenie. Dlatego w przyszłych działaniach należy utrzymać możliwie jak największą ilość powierzchni otwartych i półotwartych celem zapewnienia odpowiedniej bazy żerowej temu gatunkowi i pozostałemu zespołowi kopytnych. W Nadleśnictwie Białowieża przeklasyfikowanie kategorii użytkowania gruntów poletek łowieckich należy uzależnić od możliwości uzyskania dopłat bezpośrednich. Kierunkowe wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego zostaną omówione w części ogólnej planu urządzenia lasu.

P. ZAGADNIENIA W ZAKRESIE REKREACYJNEGO ZAGOSPODAROWANIA LASU

Zagadnienia z tego zakresu omówić w elaboracie i przedstawić na mapie sytuacyjno-przeglądowej. Obszar nadleśnictw LKP „Puszcza Białowieńska” cieszy się coraz szerszym zainteresowaniem w zakresie rekreacji i wypoczynku. Nadleśnictwa dążą do zaspokojenia rosnących potrzeb turystów, wspierając rozwój takich form turystyki, które nie są uciążliwe dla przyrody Puszczy. Starają się, aby ruch turystyczny był pod kontrolą. Wykonawca planu u.l. dokona inwentaryzacji istniejących urządzeń turystycznych oraz zaprojektuje nowe w uzgodnieniu z nadleśnictwem oraz RDLP. . Zagospodarowanie turystyczne powinno ograniczać penetrację turystyczną w głąb Puszczy, a w szczególności w odniesieniu do: rezerwatów, stref ochrony zwierząt i grzybów chronionych, chronionych siedlisk leśnych i niele-

śnych, wyłączonych drzewostanów nasiennych. W ramach prac terenowych zainwentaryzowane zostaną wszystkie urządzenia oraz obiekty turystyczne znajdujące się i planowane na gruntach nadleśnictwa. Informacja o obiektach turystycznych poza gruntami nadleśnictwa zamieszczona zostanie wg danych z nadleśnictwa. Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów nadleśnictw zostaną omówione w części ogólnej planu urządzenia lasu i przedstawione na mapach zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:20 000.

Aktualny stan obiektów turystycznych wg Nadleśnictw:

w Nadleśnictwie Białowieża:

- Szlaki turystyczne piesze – łącznie 61 km: czerwony – 9 km, zielony – 9,5 km, niebieski – 20 km, żółty – 18 km, czarny (łącznikowe i doprowadzające do ciekawych miejsc) – 5 km.
- Szlaki turystyczne konne – łącznie 23 km: Czerlonka-Czerłońska Dróżka-Tryb Jagielloński-Tryb Zwierzyniecki-Czerlonka (4,5 km); Czerlonka-Tryb Grubolipny-Góra Batorskiego (11 km); Droga Sinicka od szosy do toru kolejowego (3 km); Grudki-Tryb Jagielloński-OEL-Podolany (4,5 km).
- Ścieżki edukacyjne (5 sztuk) – łącznie 15 km: „Szlak Królewskich Dębów i Wielkich Książąt Litewskich” (0,5 km); „Żebra Żubra” (4 km), „Krajobrazy Puszczy, cz. I i cz. II (6,5 km); „Puszczańskie Drzewa” (3,5 km), „Miejsce Mocy” (0,5 km).
- Punkty edukacyjne – 4 szt.: zwirownia k. OEL, matematyczny (na terenie OEL), „ptasi zegar” (na terenie OEL), drzewostan nasienny, składnica leśna i ambona leśna (na terenie OEL) .
- Miejsca palenia ognisk o ograniczonym dostępie: uroczysko Gierkówka (zadaszenie, stół, ławy – 10 miejsc), teren OEL „Jagiellońskie” stoły i ławy 40-60 osób, Pogorzelce (zadaszenie, stoły, ławy, kominek – 40 osób), szkołka leśna w Czerlonce (zadaszenie, stół, ławy – 20 osób).
- Kempingi – kemping Grudki (zadaszenia, stoły, ławy, przyłącza elektryczne, szalet, umywalnia – do 100 osób).
- Miejsca postoju samochodów – łącznie 4: oddz.oddz. 367Ar, 424Dabc, 500Da/529Abd, 452Bij.
- Miejsca postoju pojazdów konnych – łącznie 4: oddz.oddz. 367Ar, 473Cg, 424Da, 500Da.
- Ośrodek Edukacji Leśnej- Jagiellońskie – szt. 1 .
- Miejsca sprzedaży pamiątek – 1 szt.: oddz. 424Da.
- Wiaty i zadaszenia – łącznie 10 szt.: przy „Żebrach Żubra” (1), ur. „Gierkówka” (1), ur. Hajduki (1), Pogorzelce (1), Budy (3), przy ścieżce „Krajobrazy Puszczy” (1), oddz. 428Dc (1), oddz. 452Bc (1).
- Szlaki rowerowe: zielony – 9,5 km, żółty – 20 km, niebieski – 23 km,
- Ścieżki i punkty edukacyjne – system 30 punktów edukacyjnych przy turystycznych szlakach żółtym, zielonym, niebieskim i czarnym prezentujących: zjawiska geologiczne, typy lasu i stosowane metody zagospodarowania, zagospodarowanie łowieckie, pomniki przyrody, zjawiska hydrologiczne,

w Nadleśnictwie Hajnówka:

- Szlaki turystyczne-piesze: szlak zielony Hajnówka - Białowieża 11 km, szlak niebieski - Mały szlak Powstania Styczniowego 21 km, szlak czerwony Walk Partyzanckich 12 km, szlak żółty Białowieża - Topiło 15 km.

- Miejsca rekreacyjno-ogniskowe: Topiłówka 598 Df.
- Miejsca palenia ognisk: Lipiny 271 Bb, Łozice 536 Bh, Topiło 598, Postołowo 214D, Judzianka 383 Ah.
- Mini Skansen Kolejki Wąskotorowej 329 D.
- Punkt Informacji turystycznej - Zwierzyniec 419 Da.
- Ścieżki dydaktyczne: Kolejką wąskotorową z Hajnówki do Topiła 11 km, Leśne Osobliwości 2 km, Harcerska Górka 3 km.
- Szlaki rowerowe: łącznie 50 km. (zielony, żółty, niebieski).

w Nadleśnictwie Browsk:

- Szlaki turystyczne: szlak czerwony (Rezerwat Szczekotowo – Narewka) – dł. ok. 10 km; czarny (łączący) – dł. 2 km; zielony (Jelonka – Kosy Most) – dł. ok. 5km; żółty (Białowieża – Narewka) – dł. ok. 7 km; niebieski (Białowieża – Siemianówka) – dł. ok. 30km;
- Łączna długość szlaków przebiegających po terenie Nadleśnictwa Browsk to ok. 60 km.
- Oznakowanie jest widoczne w terenie ze względu na stałą opiekę przez poszczególne oddziały PTTK.
- II. Parkingi leśne: Świnoroje oddz. 78Cb, Gruszki oddz. 62Bh
- Izba przyrodniczo – leśna.
- Minimuzeum sprzętu leśnego.
- Miejsca palenia ognisk (biwakowe): 78 Cb, 78Ba (pow. 1,61ha) – Leśnictwo Świnoroje, 92Cs (pow. 0,05ha) – Leśnictwo Przechody, 80 Cb (pow. 0,40ha) – Lesnictwo Olchówka.
- Leśne wiaty edukacyjne – 4 sztuki.
- Leśne ścieżki edukacyjne – 4 szt.
- Punkty edukacyjne: 28 obiektów małej retencji, ogród leśny.

R. WYTYCZNE W ZAKRESIE OCHRONY LASU I OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Zadania z zakresu ochrony lasu omówić w elaboracie na podstawie danych zebranych podczas prac terenowych, informacji uzyskanych z Nadleśnictwa oraz stosownych prognoz. Zagadnienia z tego zakresu przedstawić na mapach przeglądowych. Nie należy kodować informacji o strefach uszkodzeń przemysłowych. W czasie taksacji inwentaryzować uszkodzenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.

Zagadnienia dotyczące ochrony przeciwpożarowej omówić w elaboracie i przedstawić na mapie sytuacyjnej. Na podstawie zał. nr 1 do Rozporządzenia MŚ z dnia 22.03.2006 r. (Dz. U. Nr 58 poz. 405) należy ustalić kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa.

OCHRONA LASU

W trakcie terenowych prac urzędniowych wykonawca prac przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń:

- wyrządzonych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- spowodowanych czynnikami grzybowymi,
- drzewostanów uszkodzonych przez szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- wyrządzonych przez czynniki atmosferyczne,
- spowodowanych przez pożary,
- z tytułu zakłócenia stosunków wodnych,
- innych uszkodzeń antropogenicznych,
- oraz zainwentaryzuje drzewostany na gruntach porolnych.

Zgodnie z instrukcją urządzania lasu opisuje się tylko główną przyczynę uszkodzenia drzewostanu.

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Całość lasów Nadleśnictw Browsk i Hajnówka została w IV rewizji urządzania lasu zakwalifikowana do II kategorii zagrożenia pożarowego, natomiast lasy Nadleśnictwa Białowieża do III kategorii zagrożenia pożarowego. W nowym planie dla nadleśnictw zostanie wyliczona kategoria zagrożenia pożarowego, na podstawie ilości pożarów, struktury typów siedliskowych lasu, udziału I i II klasy wieku oraz emisji przemysłowych. Całość zagadnień dotyczących ochrony p. pożarowej zostanie naniesiona na mapy tematyczne i uzgodniona w Nadleśnictwach Browsk i Hajnówka z Komendantem Wojewódzkim PSP w Białymstoku.

Od wykonawcy należy oczekiwać analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej takich jak: sieć punktów systemu obserwacyjno – alarmowego, sieć punktów czerpania wody i dojazdów do nich, rozmieszczenia i wyposażenia baz sprzętu, sieci pasów p. pożarowych, sieci dojazdów pożarowych i innych wymienionych w paragrafie 103 *Instrukcji Urządzania Lasu*. Efektem analizy i oceny powinny być konkretne zalecenia działań uzupełniających lub korekcyjnych.

Rozdziału o ochronie przeciwpożarowej nie należy utożsamiać z innym dokumentem - „*Sposobami postępowania na wypadek pożaru*”, który jest dokumentem operacyjnym sporządzanym przez nadleśnictwo.

Wykonawca zamieści na LMN obiekty, uznane w myśl Porozumienia Komendanta Głównego PSP i Dyrektora Generalnego LP z 13 czerwca 2007 r. w sprawie współpracy w zakresie wdrażania map numerycznych nadleśnictw do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP za przydatne dla PSP (zał. nr 1 do porozumienia).

S. ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE REKULTYWACJI TERENÓW ZDEWASTOWANYCH

W nadleśnictwach LKP „Puszcza Białowieska” w zasadzie nie stwierdza się terenów zdewastowanych. Na terenie Nadleśnictwa Browsk (leśnictwa Lewkowo i Gnilec) działają firmy zajmujące się przeładunkiem produktów naftowych, gazu oraz kruszyw. W Nadleśnictwie Hajnówka występują wyrobiska po eksploatacji żwiru w oddz. 303 Dg, 383 Ba, 536 Bo, 536 Db, 242 Af, 332 Cf, 388 Df, 380 Cd, 386 Dd, 414 Df, 441 Cg, 468 Er, 498 Dg. Należy je nadal pozostawić do sukcesji naturalnej.

T. PRZYJĘTY PODZIAŁ NA LEŚNICTWA

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy do 30 czerwca 2011 r. nowy podział na leśnictwa, tj. ich nazwy, numerację, przyporządkowanie oddziałów, celem poczynienia stosownych zmian w adresach leśnych komputerowej bazy danych. Podział na obręby leśne zostanie przyjęty zgodnie z ustalonymi zasadami zagospodarowania Puszczy Białowieskiej w uzgodnieniu z RDLP w Białymstoku.

U. SZCZEGÓŁOWY ZAKRES I WYMAGANIA FORM MAP PRZEGLĄDOWYCH

W skład planu urządzenia lasu wejść:

- 1) Opis ogólny Nadleśnictwa (wydruk i plik źródłowy, PDF).
- 2) Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa (wydruk i plik źródłowy, PDF).
- 3) Opisy taksacyjne dla obrębów wraz z tabelami i wykazami (wydruk i plik).
- 4) Wykazy projektowanych cięć użytkowania rębego dla poszczególnych obrębów.
- 5) Prognoza.
- 6) Materiały kartograficzne w formie LMN oraz wydruki i PDF:
  - mapy gospodarcze w skali 1: 5000 (dla Nadleśnictwa – oddziałami w formie skoroszytu, dla RDLP w formie arkuszy A1 z naniesionymi działkami cięć odnowieniowych oraz granicami i numerami działek ewidencyjnych),
  - mapy przeglądowe drzewostanów, siedlisk, cięć, gospodarki łowieckiej, ochrony lasu, nasiennictwa i selekcji, funkcji lasu w skali 1:20 000, - 3 komplety,
  - mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:20 000,- 5 kompletów (w tym dla RDOŚi WPIS),
  - mapa sytuacyjna ochrony przeciwpożarowej lasu w skali 1:50000, - 4 egzemplarze,
  - mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa w skali 1:50

000 (bez nanoszenia granic obrębów ewidencyjnych),- 4 egzemplarze,

- mapa sytuacyjna z podziałem na arkusze mapy gospodarczej,
- ortofotomapa.

ponadto:

- wykaz cięć przedrębnych –wydruk 1 egzemplarz,
- wykaz projektowanych zadań z hodowli lasu- wydruk 1 egzemplarz,
- opisy taksacyjne, wykaz cięć rębnych, przedrębnych oraz zadań z hodowli lasu dla leśnictw
- wykonanie NMT w formacie ESRI Grid, i TIN
- mapy operacyjne ochrony p.poż w skali 1:50 000 - 3 egzemplarze,
- mapy przeglądowe do wniosku o uznanie lasów za ochronne – 3 komplety + 1 komplet kopi z rozbiciem na gminy oraz obręby leśne,
- mapy gospodarczo-przeglądowe rozmieszczenia roślin wybranych (uzgodnionych z N-ctwem) z wykazu zamieszczonym w Programie Ochrony Przyrody i chronionych siedlisk przyrodniczych (w tym określonych jako punktowe) w skali 1:10000 dla leśnictw – 2 komplety,
- mapy gospodarczo-przeglądowe leśnictw sporządzone w skali 1:10 000 („czyste”) po 2 komplety,
- mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:20 000 („czyste”) 20 szt,
- mapy sytuacyjne w skali 1 : 50 000 (czyste) – 5szt.
- mapy jako zał. Prognozy
- mapy jako zał. Programu Ochrony Przyrody

Nie należy aktualizować map gospodarczych (twardych arkuszy) znajdujących się w Nadleśnictwie. Materiały kartograficzne należy wykonać zgodnie z nową instrukcją urządzania lasu i standardem leśnej mapy numerycznej oraz umową zawartą pomiędzy wykonawcą, a zleceniodawcą – RDLP w Białymstoku.

V. ZAKRES I SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC DODATKOWYCH

Proponuje się opracowanie zintegrowanego planu urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka LKP ”PB” spełniającego wymogi planu ochrony Obszaru Natura 2000 PLC 200004 Puszcza Białowieska (zgodnie z Art. 29/30 ustawy o ochronie przyrody).

Informacja o obiektach inżynierskich, groźniach, itp. zostanie przyjęta z nadleśnictwa. W ramach prac taksacyjnych należy wyodrębnić w poszczególnych wydzieleniach miejsca kultu religijnego, cmentarze wraz z lokalizacją na LMN. W ramach prac kameralnych na-

leży wykonać zestawienie przeciętnej zasobności, bieżącego przyrostu miąższości oraz projektowanego użytkowania przedrębego w stosunku do zasobności i przyrostu miąższości gat. panujących oraz klas i podklas wieku.

Składniki prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko oraz propozycja wytycznych wykonania mapy przeglądowej na potrzeby prognozy.

W przypadku wykonywania zintegrowanego planu urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka nie ma obowiązku wykonywania prognozy !

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.Nr.199, Poz. 1227) oraz Zarządzeniem Nr 12 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 lutego 2009 r. w sprawie zmiany instrukcji urządzania lasu, Dyrektor RDLP w Białymstoku wystąpił z wnioskiem do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (pisma Znak:ZZ-7014-11, 12, 13/09 z dnia 08.06.09r.) o uzgodnienie zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka na okres 01.01.2012 – 31.12.2021r. Dyrektor RDLP uzyskał stosowne uzgodnienia (RDOŚ Białystok z dnia 22, 23 czerwca 2009 r. oraz PWIS z dnia 17 czerwca 2009r.). Materiały opisowe i kartograficzne do Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu proponujemy wykonać w formie wydruku i nagrane na płytę CD (5 egzemplarzy):

Należy wykonać mapy:

- przeglądową z naniesionymi stanowiskami oraz siedliskami gatunków ptaków chronionych z załącznika I Dyrektywy Rady 79/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 r. (z późn. zmianami) w skali 1:20 000 z podziałem na obręby leśne – 3 egzemplarzy oraz 1:50 000 dla nadleśnictwa (5 egzemplarzy) i LKP „PB” (3 egzemplarzy)
- siedlisk przyrodniczych (w tym punktowych) i stanowisk gatunków roślin wymienionych w załączniku I i II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w skali 1:20 000 z podziałem na obręby leśne (3 egzemplarzy) oraz 1:50 000 dla nadleśnictwa (5 egzemplarzy) i LKP „PB” (3 egzemplarzy)

Formy wykazów tabelarycznych do w/w Prognozy zostaną szczegółowo określone podczas Narady Techniczno-Gospodarczej planu urządzenia lasu.

Poza opracowaniami przewidzianymi obowiązującą *Instrukcją Urządzania Lasu* z 2003 r., RDLP proponuje wykonanie:

- opracowanie siedliskowe na obiekcie „Kryniczka”
- zbiorczego elaboratu LKP „Puszcza Białowieska” wraz z mapami:
  - drzewostanów w skali 1 : 50 000,
  - siedlisk w skali 1 : 50 000,
- odrębnego opracowania Programu Ochrony Przyrody dla całego Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska” wraz z mapą:
  - przeglądową walorów przyrodniczych w LKP „PB” w skali 1 : 50 000, ochrony przyrody wartości kultury

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Białowieża Browsk, Hajnówka LKP „PB” na środowisko zostanie wykonana w oparciu o zakres i stopień szczegółowości ustalony z RDOŚ w Białymstoku i PWIS w Białymstoku, zgodnie z załącznikami 2 i 3 i stanowić będzie uzupełnienie prac urzędniowych

W. SPECYFICZNE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE INWENTARYZACJI LASU I GOSPODARKI LEŚNEJ

Na terenie Nadleśnictwa Browsk ma miejsce zalesianie słabych gruntów porolnych. Powiększające się zasoby leśne nadleśnictwa będą miały wpływ na stan lasów puszczańskich, a także na tworzenie korytarzy ekologicznych. Stąd też prawidłowe zagospodarowanie tych obszarów ma szczególne znaczenie.

Zachodzi również potrzeba korekty lokalizacji obszaru II, wyodrębnionego w Decyzji Nr 23 , do której to zostały zaliczone grunty Nadleśnictwa Browsk i Nadleśnictwa Hajnówka leżące poza kompleksem puszczańskim. Specyficzne warunki siedliskowo – drzewostanowe oraz sposób zagospodarowania Puszczy Białowieskiej przemawiają za koniecznością odbywania w trakcie prac urzędniowych konferencji naukowych oraz dodatkowych zebrań zespołów roboczych.

Przyjęte sposoby zagospodarowania i zasady prowadzenia gospodarki łowieckiej w otulinie BPN zostaną przedstawione do konsultacji Dyrektorowi Białowieskiego Parku Narodowego. Projektowanie podsadzeń produkcyjnych, poprawek, uzupełnień i dolesień luk (większych niż 15 arów) wymaga uzgodnień z nadleśnictwem i RDLP. Na powierzchniach do zalesienia i odnowienia oraz na uprawach 1-2 letnich proponuje się wprowadzenie poprawek i uzupełnień na poziomie średnim 10 % powierzchni.

Ustalenia dotyczące postępowania na chronionych siedliskach przyrodniczych zostaną uzgodnione pomiędzy Wykonawcą i Zamawiającym przy udziale RDOŚ, BPN, IBL i nauki w formie notatki, która stanowić będzie wytyczne w tym zakresie. Siedliska przyrodnicze w tym również wykazywane jako punktowe, które stanowią zwarte płaty, należy ujmować, jako oddzielne pododdziały, uwzględniając kryterium powierzchniowe IUL tworzenia nowych pododdziałów. Projektować odpowiednią wskazówkę przyjmując w/w cele ochronne lub hodowlane. Określenie zasięgów płatów siedlisk zostanie dokonane w oparciu o dostępne materiały kartograficzne i wykazy tabelaryczne, przekazane Wykonawcy przez Nadleśnictwo. W przypadku siedlisk punktowych należy przyjąć powierzchnię oszacowaną z inwentaryzacji 2006-2007, w innych przypadkach nową powierzchnię pododdziału. W przypadku siedlisk przyrodniczych nie stanowiących odrębnego wydzielenia, nie należy redukować powierzchni projektowanego zabiegu, a oddzielne postępowanie przyjąć na etapie realizacji planu.

W trakcie prac należy uwzględnić następujące wskazówki:

- dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzielen o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej,
- grunty leśne niezalesione, na których zinwentaryzowano siedliska cenne przyrodniczo przeznaczyć do objęcia szczególną ochroną,
- na powierzchniach uzgodnionych z Nadleśnictwem, na których występują istotne uszkodzenia drzewostanu spowodowane przez bobry, nie projektować wskazówki gospodarczej,
- w przypadku opisywania upraw po rębniach, pozostawione na zrębach „kępy ekologiczne” należy opisywać razem z uprawą jako powierzchnie nie stanowiące wydzielenia, w przypadku zwartych płatów drzewostanów, w których zaistniała konieczność innego postępowania hodowlanego należy wydzielić w odrębne pododdziały.

Propozycja pozostawienia drzewostanów bez wskazań gospodarczych zostanie szczegółowo przeanalizowana i uzgodniona z RDLP w Białymstoku.

X. SPRAWY ORGANIZACYJNE - współpraca wykonawcy planu z nadleśnictwem podczas prac terenowych i kameralnych

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych zostaną przygotowane szkice terenowe z naniesioną warstwą siedlisk i zbiorowiskami fitosocjologicznymi. Po zakończeniu prac taksacyjnych warstwowanie przeprowadzić należy wg nowych adresów. Należy prowadzić ścisłą współpracę taksatorów z leśniczymi w celu wspólnej analizy granic wyłączeń taksacyjnych, powierzchni nie stanowiących wydzielen, powierzchni leśnych niezalesionych i przypadłych

upraw, drzewostanów projektowanych do cięć pielęgnacyjnych i odnowieniowych, gruntów do sukcesji naturalnej i drzewostanów bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie.

Nadleśnictwo udostępni Wykonawcy wszelkie posiadane przez siebie materiały potrzebne do sporządzenia Planu Urządzenia Lasu.

Współpraca Wykonawcy i Nadleśnictwa powinna przybrać następującą formę:

a/przed rozpoczęciem prac zostanie zorganizowane szkolenie dotyczące specyfiki prac urządzeniowych na Obszarach Natura2000,

b/ w trakcie prac urządzeniowych będą prowadzone uzgodnienia dotyczące lokalizacji siedlisk przyrodniczych, ich stanu oraz w zakresie ustalenia zadań ochronnych

c/w poszczególnych leśnictwach członkowie drużyn urządzeniowych powinni uzgodnić z leśniczymi szczególne uwarunkowania terenu.

d/ stwierdzone w trakcie prac elementy wymagające wyjaśnień, należy uzgadniać na bieżąco z leśniczymi lub kierownictwem nadleśnictwa oraz RDLP.

W trakcie prac urządzeniowych należy ponadto uzgadniać na bieżąco z Nadleśnictwem:

- powierzchnie leśne niezalesione,
- powierzchnie drzewostanów w KO i KDO,
- powierzchnie drzewostanów przeznaczonych do cięć odnowieniowych,

Nadleśnictwo w uzupełnieniu informacji zawartych w referacie Nadleśniczego przekaze Wykonawcy następujące materiały:

- lokalizację powierzchni, w których występują istotne szkody od zwierzyny i innych czynników biotycznych i abiotycznych,
- protokoły oceny udatności upraw na pow. otwartej i pod osłoną drzewostanu z trzech ostatnich lat,

oraz wykazy:

- poletek łowieckich,
- założonych upraw pochodnych,
- drzew matecznych,
- drzewostanów zachowawczych,
- gospodarczych drzewostanów nasiennych,
- wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- drzewostanów na gruntach porolnych (nie ujętych w dotychczasowym planie UL),
- inne do ujęcia w planie urządzenia lasu, programie ochrony przyrody oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000.

Wykonawca w szczególności uzgodni z Nadleśnictwem lokalizację:

- gruntów leśnych niezalesionych (w tym przewidzianych do objęcia ochroną prawną i przewidzianych do naturalnej sukcesji),

- drzewostanów w KO i KDO,
- planowanych odnowień,
- inne zagadnienia będą konsultowane z Nadleśnictwem w zależności od potrzeb.
- przed Naradą Techniczno-Gospodarczą Wykonawca uzgodni z Nadleśnictwem i RDLP wykaz cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych.

Ścisła współpraca pomiędzy Wykonawcą, a Nadleśnictwem i RDLP w czasie sporządzania planu urządzenia lasu ma na celu właściwe ujęcie stanu faktycznego oraz właściwe opracowanie czynności ochronnych i hodowlanych.

Uzgodnienie wyników prac terenowych w leśnictwie zawierające powyższe zagadnienia powinno mieć formę protokołu zaakceptowanego przez kierownika (inspektora) wykonawcy, RDLP w Białymstoku i nadleśniczego. Zaakceptowanie przez Nadleśniczego materiałów z prac terenowych jest warunkiem koniecznym do dalszego przetwarzania danych przez wykonawcę. Wyniki uzgodnień sformułowane zostaną w sporządzonym protokóle. Powyższe będzie stanowiło załączniki do protokołów odbioru prac wg etapów zawartej umowy.

Y. TERMINY I SPOSOBY KONTROLI ORAZ ODBIORU PRAC TAKSACYJNYCH

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 VIII 2002 r. prace taksacyjne będą kontrolowane i dokumentowane na bieżąco przez przedstawicieli RDLP w Białymstoku w obecności przedstawicieli Nadleśnictwa Białowieża, Browsk, Hajnówka oraz Wykonawcy planu urządzenia lasu.

Wykonawca udostępni Nadleśnictwu wstępne wydruki opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych celem weryfikacji i dokonania ewentualnych wyjaśnień. Okres przeznaczony na weryfikację opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych będzie nie dłuższy niż 30 dni. Szczegółowe terminy odbioru prac urządzeniowych przygotowawczych, terenowych i kamealnych zostaną określone w umowie.

Po sporządzeniu wstępnego wydruku opisów taksacyjnych z przywiązaniem wydzieleń do działek i rozliczeniem pow. oraz po wykreśleniu map gospodarczych (tematycznych), materiały zostaną przekazane nadleśnictwu celem analizy i ostatecznej korekty. Uzgodnieniu podlegać będą także sporządzone wykazy cięć odnowieniowych. Inne specyficzne zagadnienia nie ujęte w niniejszym protokole, bądź też te które wynikną w trakcie terenowych prac urządzeniowych, będą sukcesywnie konsultowane z nadleśnictwem i uwzględniane w opra-

cowywanym planie urządzeniowym dla nadleśnictwa po zatwierdzeniu przez Radę Techniczno Gospodarczą.

W chwili obecnej trwają prace nad nową instrukcją urządzania lasu na potrzeby V rewizji urządzania lasu. Z chwilą zatwierdzenia do użytku służbowego w opracowywanym projekcie planu urządzania lasu należy uwzględnić zagadnienia, które zostaną wprowadzone jako obligatoryjne nową instrukcją urządzania lasu na potrzeby V rewizji (Traktować należy jako prace dodatkowe).

Z. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W PROCESIE TWORZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU. ZAPEWNIONY BĘDZIE POPRZEZ:

1. ogłoszenia w BIP,
2. możliwość składania uwag i wniosków do założeń planu urządzania lasu,
3. możliwość zapoznania się z projektem planu urządzania lasu i składanie uwag (ogłoszenie o wyłożeniu planu do konsultacji zostanie ogłoszona w BIP RDLP i lokalnej prasie),
4. możliwość udziału w Komisji Projektu Planu mający charakter debaty publicznej.

Sekretarz: *M. Protasiewicz Wydz. ZZ RDLP*

Przewodniczący

Znak: ZZ 7014 / 12/ 11

Białystok, dn. 2011 .05. 27

PROTOKÓŁ Z WYKONANIA TESTU KONTROLI POMIARU MIĄŻSZOŚCI
W NADLEŚNICTWIE HAJNÓWKA

Zespół kontroli pomiaru miąższości powołany przez Dyrektora RDLP
w Białymstoku Zarządzeniem nr 16 z dn. 13 maja 2011 r w składzie:

1. Maria Protasiewicz – RDLP,
2. Krzysztof Wojciuk – BULiGL O/Białystok,
3. Bazyl Wołkowyski – Nadleśnictwo Hajnówka,
4. Andrzej Nowak – Nadleśnictwo Hajnówka

W dniu 13 maja 2011 r. Komisja w składzie: Piotr Zbrożek, Maria Protasiewicz,
Jacek Ksepko, Krzysztof Wojciuk dokonała losowania powierzchni próbnych
w Nadleśnictwie programem Taksator 5.2.9. Wylosowano 51 powierzchni
kołowych.

W dniach od 23 maja do 26 maja 2011 r. Zespół powołany ww. Zarządzeniem
wykonał test kontroli pomiaru miąższości .

Wykonawca planu urządzenia lasu przygotował i przekazał Zespołowi następujące
materiały:

1. podkłady map z informacją o wielkości powierzchni próbnych,
2. karty dokumentu źródłowego,
3. szkice zawierające domiary do punktów w terenie,
4. bazę w oprogramowaniu Taksator 5.2.9 oraz warstwę powierzchni kołowych
na LMN.

Zespół podczas prac terenowych dokonał pomiaru wielkości powierzchni próbnej,
wszystkich pierśnic drzew na pow. próbnej, wysokości średniego drzewa gatunku
i wieku z każdej grupy.

Wyniki pomiarów były zapisywane w programie Taksator 5.2.9., następnie
dokonano obliczenia pola powierzchni przekroju pierśnicowego oddzielnie dla
każdej powierzchni oraz sporządzono zestawienie danych pierwszego pomiaru
i pomiaru kontrolnego zgodnie z § 62 pkt.1 g. instrukcji urządzania lasu zał. nr 2
(szt.1).

Podczas kontroli Zespół nie stwierdził błędów grubych.

Bezwzględna wartość statystyki (Z):

1. pola przekroju pierśnicowego wynosi 0,049 ,
2. wysokości 0,008 .

Na kontrolowanych powierzchniach próbnych stwierdzono rejestrację drewna martwego (pniaki, drewno stojące, drewno leżące).

Decyzja:

Zespół kontroli pomiaru miąższości przyjmuje całość pomiarów w Nadleśnictwie, gdyż nie stwierdzono błędów grubych, a bezwzględna wartość statystyki (Z) obliczona jest mniejsza od 2 zgodnie z § 62 pkt.1 j instrukcji urządzania lasu.

ZESPÓŁ:

1. *M. Krawiec*

3. *hcy*

2. *MR*

4. *J*

AKCEPTUJĘ

Z. Krawiec

PROTOKÓŁ
z sesji referatowej Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na
obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urzędziowym”
Białowieża - 19 maja 2011r.

Otwarcia Konferencji dokonał Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku mgr inż. **Ryszard Ziemblicki**. Na wstępie powitał wszystkich zaproszonych i przybyłych gości (*lista w załączeniu*).

W swoim referacie poinformował, że celem zwołania Konferencji jest wskazanie rozwiązań w planowaniu urzędziowym, które pozwolą na wykonanie nowego planu, w sposób spełniający warunki zachowania trwałości lasu, jego ochrony oraz zachowania cennych zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem wymogów dotyczących obszarów Natura 2000, a także różnorodności biologicznej oraz kierunków w zakresie rozwoju funkcji społecznych. Zwrócił uwagę, że podczas sesji terenowej na wybranych powierzchniach zostaną omówione preferowane metody odnowienia lasu i możliwości ich zastosowania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ochronę leśnych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku. Nawiązał do historii zagospodarowania wg poszczególnych rewizji urzędziowych. Przedstawił drogę, która doprowadziła do utworzenia LKP „Puszcza Białowieska” i wypracowania proekologicznych zasad postępowania w tym wyjątkowym kompleksie leśnym.

Przed rozpoczęciem sesji referatowej głos zabrali:

Krzysztof Janeczko – (*Dyrektor Departamentu Leśnictwa*) w imieniu Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska Janusza Zaleskiego podziękował za zaproszenie. Następnie odczytał list do organizatorów i uczestników Konferencji. (zał. nr 1).

Wyraził zadowolenie, że tematyka Konferencji uwzględniła różne formy ochrony przyrody. Unikalne walory Puszczy, puszczański charakter drzewostanów winien być zachowany lub odbudowany. Pogratulował organizatorom znakomitego wyboru tematu przewodniego Konferencji i doboru Prelegentów. Będę z zainteresowaniem przysłuchiwał się wszystkim wystąpieniom, a wnioski, które Państwo sformułują zostaną przekazane Panu Ministrowi J. Zaleskiemu.

Grzegorz Furmański – (*Zastępca Dyrektora Generalnego L.P. ds. Gospodarki Leśnej*) Międzynarodowy Rok Lasów jest bogaty w spotkania i Konferencje, obowiązki służbowe nie pozwoliły Panu Dyrektorowi Generalnemu Marianowi Piganowi na udział w dzisiejszym spotkaniu. W imieniu Dyrektora i swoim przekazał życzenia. Podkreślił, że zależy nam by Puszcza Białowieska zaczęła zbliżać środowiska, by konferencja dała materiał do przemyśleń, by nowy plan urzędzenia lasu w zakresie gospodarowania lasami był jednolitym i jedynym dokumentem regulującym działania. Wyraził przekonanie, że od Konferencji Puszcza będzie zbliżać, a nie dzielić.

Jacek Zakrzewski (*Prezes Polskiego Towarzystwa Botanicznego - PTB*) podziękował za umożliwienie organizacji 55 Zjazdu PTB na terenie RDLP Białystok. Podkreślił, że odbył się on dzięki wsparciu PGL LP. Dodał, że PTB jest drugim po PTL co do lat/wieku działalności towarzystwem. Stwierdził, że chciałby by tak jak na polskich leśników mogą liczyć botanicy, tak leśnicy mogli liczyć na polskich botaników. W imieniu PTB wręczył dyplomy następującym osobom: M. Piganowi, R. Ziemblickiemu, W. Fonderowi, L. Magrelowi, Z. Szkiruciowi, dyr. Bambizie, J. Dawidziukowi, W. Niedzielskiemu, E. Chursowiczowi, E. Komendzie, M. Mądrzakowi, A. Wyłuckiemu, T. Winiewiczowi, M. Sienkiewiczowi, A. Stobińskiemu, T. Wasilewskiemu, D. Godlewskiemu, J. Szklarzewskiemu, W. Sieradzkiemu. Dyr. R. Ziemblicki zaproponował powołanie Komisji wniosków. Przewodniczącym Komisji został Pan prof. dr hab A. Grzywacz (SGGW).

W jej skład weszli: prof. dr hab. B. Brzeziecki (SGGW), prof. dr hab. B. Jędrzejewska (IBS-PAN), dr inż. J. Czerepko (IBL), J. Przypaśniak (DGLP), M. Protasiewicz (RDLP), M. Ksepko (BULiGLO/Białystok).

Sesja referatowa I – Aspekty ochrony ekosystemów Puszczy Białowieskiej
przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Grzywacz

***Adam Zbyryt (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku) -
 Ochrona bioróżnorodności w świetle obowiązującego ustawodawstwa na
 przykładzie Puszczy Białowieskiej***

Ochrona prawna daje tylko podwaliny do ochrony poszczególnych gatunków, populacji lub ekosystemów. Puszcza Białowieska jest najlepiej ekosystemem na świecie. Istnieje potrzeba szybkiego stworzenia Planu zadań ochrony dla Obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowieska”.

Nowe Plany Urządzenia Lasu 3 nadleśnictw puszczańskich zostaną poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Gospodarka leśna musi być prowadzona na podstawie kodeksu dobrych praktyk, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony (nie naruszają zakazów wprowadzonych w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową – ustawa o ochronie przyrody - art. 52 ust. 1 pkt 1, 3-5 i 11),

Sporządzając programy ochrony gatunków np. planowany dla orlika krzykliwego w ramach projektu LIFE+ m.in. w Puszczy Białowieskiej należy zamieścić w przygotowywanym PUL.

Stwierdził, że „problem drzew kornikowych” będzie istniał dopóty, dopóki w ustawie o lasach będzie widniał zapis: „w celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych (art. 9. ust. 1 pkt 2).

Zaakcentował potrzebę wykonania planów ochrony lub zadania ochronie dla 8 rezerwatów przyrody, które ich nie posiadają,

Janusz Czerepko (Instytut Badawczy Leśnictwa) - Mokradła leśne w Puszczy Białowieskiej: dynamika, zagrożenia i ochrona.

Zaprezentował zmiany warunków klimatycznych, takich jak wzrost temperatury powietrza, spadek ilości opadów atmosferycznych, szczególnie w ostatnim okresie, co powoduje obniżenie się poziomu wód gruntowych, jak i wilgotności siedlisk mokradeł leśnych w Puszczy Białowieskiej.

Podkreślił, że w zbiorowiskach mokradeł zachodzą zmiany zarówno w składzie gatunkowym, jak i strukturze pionowej fitocenoz. We wszystkich zbiorowiskach nastąpił bujny rozwój drugiego piętra drzewostanu, podszytu i warstwy zielonej, przy jednoczesnym spadku pokrycia warstwy mchów. Przeciętna liczba gatunków roślin w zdjęciu zwiększyła się o dwa taksony. Ogólna liczba gatunków w dwu porównywanych okresach badawczych zmalała aż o 40 taksonów, z czego 20 dotyczyło tylko flory mchów. Analiza roślinności na podstawie wskaźników ekologicznych wskazuje na osuszenie się siedlisk w przeciągu ostatnich czterdziestu

lat. Spadek stopnia uwilgotnienia siedlisk spowodował wzrost pokrycia warstwy zielonej i krzewów, przy jednoczesnej redukcji pokrycia warstwy mchów. W składzie gatunkowym runa zaznaczył się proces zanikania gatunków charakterystycznych dla torfowisk, takich jak *Sphagnum spp.*, mających zasadnicze znaczenie w sedymentacji torfu. Na siedliskach lasów bagiennych następuje ekspansja szeregu gatunków mezo- i eutroficznych lasów liściastych, głównie w wyniku postępującego procesu mineralizacji torfu prowadzącego do wzrostu żyzności siedlisk. Przedstawił kierunki zmian sukcesyjnych jakie zaszły w badanych zespołach roślinnych:

- zespół *Ledo-Sphagnetum magellanici* zmienił swój skład florystyczny w kierunku *Vaccinio uliginosi-Pinetum*,
- zespół *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, w części płatów upodabnia się do borów wilgotnych,
- zespół torfowcowo-brzozowego lasu bagiennego uległ zmianom składu florystycznego głównie ze względu na pojawienia się gatunków mezo- i eutroficznych lasów liściastych, choć kierunek tych zmian jest jeszcze niestabilizowany,
- zespół *Sphagno girgensohnii-Piceetum* podlega zmianom roślinności, głównie ze względu na rozpad drzewostanu świerkowego i tym samym wzrostowi udziału gatunków liściastych, zarówno grądowych, jak i łągowych,
- *Thelypteridi – Betuletum pubescentis* zmieniło swój skład florystyczny w kierunku żyzniejszych postaci *Sphagno girgensohnii-Piceetum*,
- *Ribeso nigri-Alnetum* w większości płatów upodabnia się do uboższych postaci *Fraxino-Alnetum*, rzadziej natomiast do *Thelypteridi – Betuletum pubescentis*,
- zespoły łągow *Fraxino-Alnetum* i *Ficario-Ulmetum* zwiększają w swoim składzie gatunkowym udział gatunków grądowych i upodabniają się tym samym do łągów niskich.

W przypadku torfowisk wysokich i przejściowych warto rozważyć odsłanianie dolnych warstw drzewostanu poprzez ograniczanie ekspansji gatunków liściastych. Ma to na celu umożliwienie rozwoju wysokotorfowiskowych gatunków światłożądnych. Przy planowaniu zabiegów małej retencji należy przede wszystkim uwzględnić ochronę źródeł, jak i działalność bobrów. Wpływ działań ochronnych na biocenozę występujące na biotopach łągowych i bagiennych winne podlegać monitoringowi.

Jerzy Gutowski (IBL- Europejskie Centrum Lasów Naturalnych)- Gospodarka leśna, a ochrona bezkręgowców w Puszczy Białowieskiej.

Podkreślił, że podstawowym atutem Puszczy Białowieskiej jest zachowanie naturalnych procesów przyrodniczych, w tym związanych z martwym drewnem. Puszcza Białowieska powinna być traktowana jako model lasu naturalnego i w możliwie dużej skali należy pozwolić na spontaniczny przebieg procesów przyrodniczych. Za priorytet w Puszczy Białowieskiej uznał ochronę resztek lasów naturalnych. W związku z tym jakakolwiek ingerencja w takich drzewostanach nie powinna mieć miejsca. Spośród 21 rezerwatów istniejących w Puszczy Białowieskiej, 16 zostało powołanych w celu ochrony fragmentów lasów naturalnych. W takich przypadkach wszelka ingerencja człowieka, w tym i ograniczanie liczebności kornika drukarza poprzez usuwanie zasiedlonych świerków, jest niepożądana i koliduje z ustalonymi celami rezerwatów

Na pozostałych obszarach sposób prowadzenia gospodarki leśnej powinien być kompromisem między celami hodowlanymi i społecznymi oraz koniecznością

zachowania siedlisk i gatunków „naturowych”, a także innych cennych elementów przyrody. Dla zachowania pełni różnorodności bezkręgowców saproksylicznych konieczna jest różnorodność form, rozmiarów i stopni rozkładu martwego drewna. Stwierdził, że las, w którym jest mniej niż 10 m³/ha grubowymiarowego martwego drewna oceniany jest jako zdegradowany. Natomiast ilość powyżej 30 m³/ha wydaje się wystarczająca dla bytowania większości saproksylicznych organizmów. W trakcie prac urzędniowych należałoby zinwentaryzować wszystkie pozostałości lasów zbliżonych do naturalnych, by można było wyłączyć je z wszelkich cięć i zabiegów. W pracach hodowlanych na terenach leżących poza lasami zbliżonymi do naturalnych należałoby protegować gatunki drzew będące w niedoborze, np. wiązy, lipę drobnolistną i klon pospolity. W pobliżu starodrzewów należałoby zadbać o ciągłość pokoleniową pospolitych, ale słabo odnawiających się w niektórych miejscach gatunków, jak sosna zwyczajna i dąb szypułkowy, by zapewnić miejsca rozwoju dla populacji cennych owadów związanych z tymi drzewami. Szczególny nacisk należałoby położyć na zabezpieczenie siedlisk dla gatunków najrzadszych, unikatowych, które posiadają w Puszczy jedyne swoje stanowiska w Polsce, albo są to populacje istotne dla ich przetrwania.

Jacek Hilszczański (Instytut Badawczy Leśnictwa). Wymagania chrząszczy saproksylicznych – czyli jak wyglądała pierwotna puszcza?)- doniesienie,

Zaprezentował, że Puszcza Białowieska jest dobrym przykładem obszaru zanikania ciepłolubnych gatunków saproksylicznych, pomimo rosnących ilości martwego drewna. Typowe gatunki zanikające: Jelonek rogacz, Kozioróg dębosz, Bogatek wspaniały, Pilnicznik fiołkowy, Pachnica dębowa. W lasach gospodarczych nie da się określić ilości martwego drewna, aby spełnić wymagania wszystkich gatunków. Ochrona powinna koncentrować się w skali krajobrazu i na określonych typach martwego drewna. Należy prowadzić aktywne działania na rzecz ochrony ciepłolubnych gatunków saproksylicznych.

Bogumiła Jędrzejewska, Tomasz Borowik (Instytut Biologii Ssaków PAN), Piotr Wawrzyniak (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku) - Zarządzanie populacjami gatunków ssaków kopytnych i ich drapieżnikami w aspekcie zachowania trwałości lasu i realizacji celów ochrony przyrody w Puszczy Białowieskiej.

W referacie została przedstawiona m.in. dynamika liczebności żubra w latach 1800-2000, oraz innych ssaków kopytnych w PB w latach 1890-2010. Zaprezentowany został wpływ ssaków kopytnych na odnowienie drzew leśnych. Omówiono dynamikę liczebności oraz pozyskanie łowieckie jeleni, dzików, saren w Puszczy Białowieskiej w latach 1990-2010. Zwrócono uwagę, że celem poprawy naturalnych warunków bytowania zwierzyny jest utrzymywanie łąk i poletek łowieckich (308,8 ha), sadów owocowych (28,7 ha), brogów oraz ich zaopatrywanie w siano (29 sztuk), wodopojów (36 sztuki), lizawek (1082 szt) oraz wykładanie drzew do zgryzania i spałowania. W celu pogodzenia różnorodnych celów zarządzania ekosystemem, populacje takich gatunków jak: żubr, jeleń, dzik wymagają mechanizmów regulacji liczebności ze strony człowieka. Sposób użytkowania środowiska ma istotny wpływ na populacje zwierząt. Podczas prowadzenia upraw leśnych należy pamiętać o potrzebach pokarmowych dużych roślinożerców; W szczególności należy stosować ochronę indywidualną drzewek bez wyłączania całych powierzchni z użytkowania przez

zwierzęta. Łowiectwo odgrywa znaczącą rolę w miejscowej ekonomii, a jego kulturotwórcza rola powinna być podkreślana w większym stopniu.

Dyskusja.

Jan Łukaszewicz (IBL) Obowiązujące formy ochrony przyrody na terenie Puszczy Białowieskiej nachodzą na siebie, kłócą się i są sprzeczne. Czy mamy chronić obecnie charakter Puszczy i bioróżnorodność, czy zachodzące procesy. Czy jest taka forma ochrony przyrody, jak zakaz wycinki ponad 100 letnich drzew? Podkreślano w wielu referatach, że jest to forma szkodliwa dla różnorodności. Czy w określonych przypadkach nie powinno się z niej zrezygnować. Czy RDOŚ i GDLP nie powinny wnioskować o zmianę zapisów .

A. Zbyryt (RDOŚ) Zakaz wycinki ponad 100 letnich drzew, nie jest formą ochrony przyrody. Wynika z Decyzji 48/ 1998 r. Dyrektora Generalnego L.P.

Czesław Okołów (PTTK) Zwrócił uwagę, że Puszcza Białowieska polsko – białoruska posiada Status Dziedzictwa Światowego.

Adam Wajrak (Gazeta Wyborcza) Czy pozyskanie drewna przez L.P. w poszczególnych okresach było podobne do wielkości pozyskania przez CENTURĘ . Przytoczył wielkości pozyskania z prezentacji R. Ziemblickiego.

Ryszard Ziemblicki (RDLP w Białymstoku). W okresie powojennym pozyskanie drewna w Puszczy było bardzo duże, jednakże nie osiągnęło takich parametrów jak w okresie Century. Należało by się skupić po okresie transformacji - 1989 r. Ostatnie ograniczenia z tytułu zaniechania cięć nie prowadzą w dobrym kierunku, spowodowało to bardzo znikomą ilość drzewostanów do 20 lat. Ochrona czynna powinna być prowadzona obok ochrony konserwatorskiej. Należy postawić taki cel działań ochronnych na terenie Puszczy, aby wypracować takie kierunki i rozwiązania, które umożliwią ochronę siedlisk i zachowanie gatunków, które są cenne na tym obszarze.

Janusz Korbel (TOK) Jeżeli brak drzewostanów w młodym wieku dla Puszczy jest zagrożeniem, to jak rozumieć wrażenie jakie na przyjezdnych pozostawia na nich Białowieski Park Narodowy? Występują tu najstarsze drzewa w Puszczy (świerki, dęby, lipy) różnych gatunków. Nie obserwujemy jednak kończenia się lasu, nie ma tu mniejszej ilości gatunków niż w lasach gospodarczych, wręcz odwrotnie, jest za to najwięcej drzew pomnikowych.

Andrzej Grzywacz (SGGW) Wolałbym, żeby mówiono, że w powiecie hajnowskim jest najwięcej drzew pomnikowych województwa. Jest biała plama drzew pomnikowych w Parku Narodowym. Wiemy, że w Parku chronimy wszystko, wobec tego nie ma potrzeby wyznaczania drzew pomnikowych. Ale gdyby po wymiarach rozpatrzeć, to okazałoby się, że jest ich od 13- 15 tys., Oznacza to, że na terenie powiatu hajnowskiego drzewa pomnikowe stanowią połowę wszystkich drzew w Polsce. Jest to jeden z wielu argumentów mówiących o wysokiej wartości Puszczy Białowieskiej. Wydaje nam się, że o Puszczy Białowieskiej wiemy wszystko, a w szczególności o rezerwacie ścisłym BPN otóż nie. Prof. Faliński prowadził badania na temat inwentaryzacji roślin zarodnikowych. Oznaczono 1830 gatunków tylko

grzybów makroskopowych widocznych gołym okiem. Ilość tę należy pomnożyć przez 2 lub 3, żeby oddać wszystkie gatunki grzybów i tych mikroskopijnych..
Podziękował referującym i biorącym udział w dyskusji.

Sesja referatowa II – Kierunki zmian w planowaniu urzędziowym przewodniczyła prof. dr hab Bogumiła Jędrzejewska

Ryszard Poznański (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) Gospodarowanie lasami, a ochrona przyrody w lasach.

Przedstawił przykłady skutków stosowania biernych i aktywnych form ochrony przyrody oraz genezę powstania zasad konserwatorskiej ochrony przyrody i gospodarowanie lasami w USA i w Europie Środkowej. Omówił zasady współczesnej konserwatorskiej ochrony przyrody oraz podstawy nowej filozofii w ochronie przyrody. Stwierdził, że podstawowym celem działań gospodarczych i ochrony przyrody w lasach jest integracja wszystkich funkcji lasu: ochronnych, biologicznych, społecznych i produkcyjnych oraz zapewnienie utrzymania trwałości ich istnienia. Działania te uwzględniają ustalenia konwencji o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, a więc również takie, na jakich rozwija się nowoczesna ochrona przyrody.

Las jako układ biologiczny charakteryzuje się otwartością na wpływy otoczenia przyrodniczego i gospodarczego oraz zdolnością do przybierania rozmaitych struktur. Struktury te nie zużywają się w czasie funkcjonowania i rozwoju układu, lecz regenerują w pewnych granicach, w zależności od własnych zdolności samoregulacyjnych oraz pracy leśników.

Właściwości te wykorzystywane są w leśnictwie do racjonalnego użytkowania ekosystemów leśnych i ich czynnej ochrony. Ekosystemy leśne są układami biologicznymi zmiennymi, dynamicznymi i nietrwałymi o niskich zdolnościach do samoregulacji. W takich ekosystemach regulacyjna działalność człowieka jest niezbędna, stanowi bowiem narzędzie do utrzymania trwałości ich istnienia. Działalność w leśnictwie na zasadach trwałości i zrównoważonego rozwoju, poprzez regulację umożliwia utrzymanie istniejących oraz odtworzenie utraconych struktur leśnych.

Arkadiusz Bruchwald (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego) - Ryzyko uszkodzeń drzewostanów, a stabilność lasu.

Zwrócił uwagę, że lasy Puszczy Białowieskiej należą do grupy najbardziej zagrożonych w Polsce na działanie czynników abiotycznych. Charakteryzują się one bowiem dużym udziałem drzewostanów o wysokim współczynniku ryzyka uszkodzenia. Układ przestrzenny tych drzewostanów jest skupiskowy, co grozi wystąpieniem szkód wielkopowierzchniowych w przypadku wystąpienia silnego wiatru.

Niska stabilność lasu Puszczy Białowieskiej wynika z kilku najważniejszych przyczyn.

- a) dużego udziału drzewostanów świerkowych,
- b) dużego udziału siedlisk wilgotnych i bagiennych, zajmowanym przez świerka, sosnę i brzozę,
- c) dużego udziału drzewostanów bardzo starych i wysokich,

Plany cięć dla nadleśnictw puszczańskich ustalono na poziomie znacznie niższym, niż to wynika z możliwości produkcyjnych tych lasów. Na kształtowanie stabilności lasu największy wpływ wywierają cięcia rębne. Ich zaniżanie prowadzi do wzrostu

średniego wieku i średniej wysokości drzewostanów nadleśnictwa i tym samym do obniżania się stabilności lasu. Lasom Puszczy Białowieskiej grozi klęska ekologiczna. Niska stabilność tych lasów, która będzie się z upływem lat obniżała wskutek zaniżonych cięć rębnych, prowadzi do uzyskania bardzo wysokich szkód w przypadku wystąpienia silnego wiatru. Mogą to być szkody znacznie wyższe od tych, które stwierdzono po wichurze w marcu 1983 r. w Puszczy Białowieskiej, ocenione wówczas na 440 tys. m³ miąższności surowca drzewnego.

Jan Matras (Instytut Badawczy Leśnictwa) - Realizacja zadań z zakresu selekcji i nasiennictwa w Puszczy Białowieskiej.

Tytułem wstępu scharakteryzował podstawy prawne funkcjonowania bazy nasiennej, wartości hodowlane i genetyczne głównych gatunków drzew lesnych w regionie 208 Puszcza Białowieska. Stwierdził, że populacje sosny, świerka, brzozy, dębu szypułkowego, olszy czarnej oraz topoli osiki są wyjątkowo wartościowe zarówno z hodowlanego jak i ochronnego punktu widzenia. Wykorzystanie materiału rozmnożeniowego tych populacji poza regionem pochodzenia nawet dla celów gospodarczych, to jednocześnie ochrona ich zasobów ex situ stanowiących wtórne zabezpieczenie zasobów genowych w nich występujących.

Zapelował, aby w nowo opracowywanych planach urzędzenia dopuścić wykonanie niezbędnych zabiegów związanych z prowadzeniem zakwalifikowanej bazy nasiennej, wynikających z zapisów zawartych w obowiązujących uregulowaniach prawnych. Należy rozważyć również potrzebę wprowadzenia w istniejących uregulowaniach prawnych dotyczących funkcjonowania leśnej bazy nasiennej dodatkowych zapisów dopuszczających w określonych sytuacjach rezygnację z realizacji niektórych działań (np. cięć sanitarno-selekcyjnych w zakwalifikowanych drzewostanach).

Tomasz Wesołowski (Pracownia Biologii Lasu Uniwersytetu Wrocławskiego) - wystąpienie w imieniu Fundacji Greenpeace Polska, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, WWF Polska oraz Towarzystwa Ochrony Krajobrazu. Nowe plany urzędzenia lasu – jak minimalizować straty przyrodnicze w Puszczy Białowieskiej.

Wyraził stanowisko, że cała Puszcza powinna być chroniona jako park narodowy. Przedstawił priorytety ochrony Puszczy stwierdzając, że ochrona naturalnych procesów ekologicznych i ewolucyjnych jest kluczowa, a ochrona gatunków i siedlisk jej podporządkowana. Interwencja ludzka w przebieg procesów (np. gospodarka leśna, rozbudowa sieci komunikacyjnych) jest sprzeczna z celami ochrony. Możliwe jest jedynie minimalizowanie zasięgu przestrzennego i intensywność ingerencji

Przedstawił zasady minimalizowania strat przyrodniczych. Należy m. in. poza rezerwatami wyłączyć z pozyskania drewna i wszelkich zabiegów hodowlano-ochronnych wszystkie drzewostany ponad stuletni; wszystkie drzewostany na siedliskach Lł, OI, OIJ, LMb, BMb; drzewostany „pionierskie” z przewagą osiki i/lub brzozy powyżej III klasy wieku, miejsca występowania dzięciołów chronionych Dyrektywą Ptasia i gat. objętych ochroną strefową, chrząszczy saproksylicznych (Dyr. Siedliskowa, Czerwona Księga IUCN) reliktowych porostów.

Zaproponował, aby w drzewostanach, przy wszelkich zabiegach gospodarczo-ochronnych pozostawić na wszystkich siedliskach wszystkie drzewa powyżej (V klasy wieku: Db -oba gatunki, Lp, Gb, Kl, Js, Wz -wszystkie gatunki, So, Sw; IV klasy

wieku: Brz -oba gatunki, Os, Ol -II klasy wieku: lwa, Jrz; na siedliskach L św i Lw: wszystkie lipy, klony, wiązy i jesiony oraz – w cięciach przedrębnych graby – o ile ich udział w drzewostanie nie przekracza 40%; wszystkie obumierające i martwe drzewa liściaste, w tym wykroty i wiatrołomy wszystkie drzewa dziuplaste. Pozyskanie drewna ograniczyć do drzewostanów pochodzących z nasadzeń, jego wielkość nie przekracza 30 000 m³/rocznie (ustalenia Zespołu Prezydenckiego).

Odnosił się do prac hodowlanych. Zaapelował, aby w okresie rozrodu ptaków i chrząszczy saproksylicznych (1 marca do 31 sierpnia) nie wykonywać zabiegów gospodarczych w drzewostanach (cięć rębnych, trzebieży późnych i wczesnych, cięć sanitarnych, użytkowania przygodnego) poza działaniami dla usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa ludzi. Odnosił się do planu zagospodarowania przestrzennego P. Białowieskiej oraz zmniejszenia wpływu agresywnych form turystyki.

Stwierdził, że proponowane zalecenia zmniejszą nacisk człowieka na przyrodę Puszczy Białowieskiej i zredukują koszty gospodarki leśnej. Pozwoli to na zachowanie/odtworzenie najcenniejszych walorów przyrodniczych Puszczy do czasu objęcia ich ochroną. Przyznał, że głęboko wierzą Organizacje, które reprezentuje, że nowe plany urządzania będą obowiązywać bardzo krótko, a cała Puszcza zostanie wkrótce objęta ochroną.

Tomasz Podgajniak (CDM Sp. z o.o. w Warszawie)

Marek Ksepko (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Białymstoku)
- Zasada przezorności, podstawą koncepcji planowania urządzeniowego w Puszczy Białowieskiej.

Na wstępie przedstawił interpretację zasady przezorności, która została zapisana w Traktacie o ustanowieniu Unii Europejskiej, jako jedna z kilku fundamentalnych zasad ochrony środowiska „Wszelkie wątpliwości muszą być interpretowane zawsze na korzyść środowiska przyrodniczego”. Stwierdził, że plany i prognozy powinny być opracowywane stosownie do stanu współczesnej wiedzy (Ustawa o oś art. 52 ust.1)

Jest to jednoznaczna przesłanka do stwierdzenia, że źródłem informacji o przedmiotach ochrony, które są analizowane pod kątem planowanych wskazań gospodarczych w projekcie pul są obowiązujące dokumenty oraz najbardziej aktualne wyniki badań, prowadzonych według stale doskonalonych metodyk i możliwie długoterminowe.

Zasada przezorności nakazuje przyjąć, że zmiany w reżimie gospodarowania lasem, takim jak Puszcza Białowieska, muszą być wprowadzane z zachowaniem należytej ostrożności, bez gwałtownego odwracania kierunków i muszą być programowane w taki sposób, aby w każdej chwili, w przypadku pojawienia się negatywnych tendencji, można było podjąć skuteczne działania je odwracające. Pozostawianie dużych powierzchni leśnych Puszczy ochronie biernej to swoisty eksperyment, szczególnie w kontekście obserwowanych współcześnie zmian klimatycznych. W podsumowaniu zaznaczono, że podstawowym obowiązkiem gospodarz terenu wydaje się działanie, a nie zaniechanie. Z tego wywiedziono myśl o konieczności planowania działań, w ramach sporządzania planu urządzenia lasu, dla całej opracowywanej powierzchni.

Janusz Dawidziuk (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej) Plan urządzenia wybranego obrębu leśnego Puszczy Białowieskiej w formie lasu ciągłego – doniesienie

Przedstawił aspekty prowadzenia fragmentu lasów Puszczy Białowieskiej wg modelu lasu ciągłego, np. w ramach jednego obrębu. Przedstawił cechy modelu

lasu ciągłego (podział na jednostki kontrolne, stałe powierzchnie kontrolne – cykliczne pomiary co 5/10 lat, modelowe krzywe struktury lasu, rzeczywiste krzywe struktury lasu w jednostce kontrolnej, zasady postępowania hodowlano – ochronnego zmierzające do zrównania krzywej modelowej i rzeczywistej struktury lasu w jednostce kontrolnej) oraz zasady postępowania hodowlano – ochronnego (eliminacja zrębów, ostępów, wieków rębności, użytkowania rębego, przedrębego, gospodarowania drzewostanem jako jednostką planistycznie – inwentaryzacyjną; stosowane zabiegi w postaci cięć jednostkowych, grupowych, kępowych stymulujących odnowienie naturalne - zasady opracowane przy współpracy z nauką; dla Db i So dopuszczalne odnowienie sztuczne z groźeniem kęp i gniazd odnowieniowych).

Zaproponował, aby za jednostkę kontrolną modelu lasu ciągłego (jednostka kontrolna – obszar Puszczy na którym czynnie budujemy strukturę lasu naturalnego) przyjąć 1 pełny oddział podziału powierzchniowego Puszczy – o pow. ok. 100ha. Konieczne jest ustalenie pierśnic granicznych dla najcenniejszych, najgrubszych gatunków drzew oraz ustalenie wartości pożądanej drewna martwego/ ha w jednostce kontrolnej. Kontrola procesu będzie prowadzona za pomocą stałych powierzchniach kontrolnych. Długi okres procesu – 30-50 lat i wyżej.

Podkreślił, że niezbędny jest nadzór naukowy nad procesem i stała kontrola procesu. Ideowo model ten jest trudny do podważenia, daje większe gwarancje stabilności lasu i wzbogacania bioróżnorodności na poziomie najważniejszego elementu ekosystemu leśnego, tj. warstwy drzew. Lansuje aktywną ochronę i jest alternatywą dla ochrony biernej. Zaproponował wdrożenie tego sposobu postępowania od nowego cyklu zarządzania lasu na terenie jednego wybranego obrębu leśnego Puszczy. Kontrolę procesu należy pozostawić w rękach nauki, przeniesie to spory o Puszcze z obszaru emocji na grunt naukowej weryfikacji.

Zdzisław Szkiruć (Białowieski Park Narodowy)- Plan Ochrony Białowieskiego Parku Narodowego na lata 2011 – 2031.

Omówił etapy opracowania i konsultacji projektu Planu Ochrony BPN. Przedstawił najważniejsze planowane zadania Parku (zarządzanie w Puszczy Białowieskiej populacją żubra, utrzymanie ekosystemów nieleśnych stanowiących bazę żerową dużych roślinożerców, ptaków i owadów, zachowanie różnorodnych pod względem gatunków zbiorowisk łąkowych, zachowanie stanowisk chronionych gatunków roślin, likwidacja ognisk obcych gatunków roślin, przeciw działanie gatunkom inwazyjnym tylko na terenie objętym ochroną czynną lub krajobrazową, rewitalizacja i utrzymanie założenia Parku Pałacowego, utrzymanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, prowadzenie hodowli restytucyjnej żubrów, poprawa struktury genetycznej stada żubrów, przyrost do 300 ha powierzchni łąk śródleśnych i przyleśnych dostępnych żubrowi na obszarze Puszczy Białowieskiej, zwiększenie ilości wodopojów). Projekt rozporządzenia został wysłany do Ministerstwa Środowiska dnia 08.11.2010 roku.

Przedstawił ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie m.in. wyznaczenia korytarzy ekologicznych na terenie polan osadniczych oraz na terenach leśnych; utrzymania, zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, poboru wód podziemnych w ujęciach gminnych na poziomie nie przekraczającym ich możliwości regeneracyjnych; utrzymania obecnego rowerowo-pieszego charakteru przejścia granicznego z Białorusią Białowieża – Piererow.

Zwrócił uwagę na cechy szczególne planu ochrony BPN

- około 40% terenu parku zostało utrzymane w reżimie ochronnym – ochrony czynnej, ale na tym terenie (z wyjątkiem siedlisk nieleśnych) nie zaplanowano żadnych zabiegów ochronnych,
- brak pozyskania drewna,
- zwiększenie terenów objętych zadaniami ochrony czynnej (siedliska nieleśne) z ok 40 ha do ok 110 ha rocznie,
- rozgródzenie wszystkich upraw (ok 20 km),
- jest on jednocześnie planem ochrony dla obszaru Natura 2000 PLC Puszcza Białowieska w granicach Parku,
- wprowadza płachty podogonowe dla koni na obszarach objętych ochroną ścisłą,
- głównym zadaniem służb terenowych będzie monitoring.

Bogdan Brzeziecki (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego)- Postępowanie hodowlano-ochronne w drzewostanach Puszczy Białowieskiej: ogólne uwarunkowania i proponowane kierunki działań.

Przedstawił ogólne uwarunkowania postępowania hodowlano-ochronnego w drzewostanach Puszczy Białowieskiej oraz szczegółowe, wybrane propozycje w tym zakresie. Jako punkt wyjścia przyjął założenie o **wielofunkcyjnym** charakterze Puszczy Białowieskiej i o wynikającej stąd konieczności znalezienia **kompromisowych** rozwiązań, zapewniających możliwość realizacji, obecnie i w przyszłości, wszystkich ważnych funkcji tego wyjątkowego obiektu na możliwie jak najwyższym poziomie, przyjmując podział Puszczy na dwie zasadnicze, zintegrowane przestrzennie strefy: strefę **ochrony ścisłej** oraz strefę **trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej**.

Omówił znaczenie ochrony ścisłej dla zachowania walorów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej, jako **jedynej** koncepcji ochrony przyrody stanowiącej, w odniesieniu do ekosystemów leśnych, alternatywę dla współczesnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Jednocześnie, podkreślił, że ochrona ścisła nie zapewnia automatycznie trwałego zachowania wszystkich istotnych elementów różnorodności biologicznej, ilustrując to przykładami dotyczącymi aktualnego statusu dynamicznego gatunków drzew, tworzących drzewostany występujące w Rezerwacie Ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego. Wykazał, że wiele z tych gatunków (np. dąb, sosna, jesion, klon, wiąz i osika) i pośrednio gatunków z nimi związanych (porosty, owady, grzyby, ptaki) jest, w warunkach ochrony ścisłej, w mniejszym lub większym stopniu zagrożonych, aż do możliwości całkowitego ustąpienia włącznie. W dalszej kolejności omówił główne kierunki działań zmierzających do zachowania unikalnych walorów ekosystemów leśnych Puszczy Białowieskiej w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

W podsumowaniu stwierdził, że unikalne połączenie walorów produkcyjnych i pozaprodukcyjnych drzewostanów, nie mające praktycznie odpowiednika w skali całego naszego kraju i nie tylko, stanowi o niepowtarzalnym charakterze Puszczy Białowieskiej i jej wyjątkowym statusie na tle wszystkich innych lasów. Trwale zachowanie tego stanu stanowi prawdziwe wyzwanie naszych czasów. Jest to jednocześnie najważniejsze zadanie dla gospodarki leśnej prowadzonej na terenie Puszczy Białowieskiej. Aby zrealizować to zadanie, musi ona zaadoptować nowatorskie metody postępowania, bazujące na głębokiej wiedzy leśnej i ekologicznej oraz w maksymalnym stopniu uwzględniające specyfikę obiektu. Zagospodarowana część Puszczy Białowieskiej powinna stanowić ważny wzorzec (model) oraz poligon doświadczalny dla proekologicznej, trwale zrównoważonej i

wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w naszym kraju. Rezygnacja z gospodarki leśnej na terenie Puszczy byłaby wielką stratą dla leśnictwa, nie tylko polskiego, którą nie będzie łatwo zastąpić.

Dyskusja.

Adam Wajrak (Gazeta Wyborcza) – Rozumienie różnorodności biologicznej jako ilości gatunków nie ma nic wspólnego z definicją bioróżnorodności. Powinno nam zależeć na gatunkach puszczańskich związanych ze starym lasem. Należy zachować bioróżnorodność gatunków w mikroskali jakim jest Puszcza Białowieska. Zaproponował dyskusję na ten temat.

Ryszard Kapuściński (LOP) - Szkoda, że nie udało się porozumieć w sprawie opracowania wspólnego planu zadań ochronnych dla Puszczy Białowieskiej. W kwestii ochrony przyrody nie da się rozdzielić dyskusji o Parku i pozostałych lasach w Puszczy. Dotychczas najslabszym punktem tego rodzaju planów była sprawa określenia zadań ochronnych. Nasza wiedza na temat tego co chronić jest coraz pełniejsza, natomiast wciąż mamy problemy z odpowiedzią na pytanie jak chronić? Aby te zadania określić, wykonawca projektu planu musi znać zarówno przedmiot ochrony (siedliska przyrodnicze i gatunki wymagające ochrony) jak i cele, które chcemy dzięki tym działaniom osiągnąć. Cała Puszcza, jako obszar Natura 2000, ma do spełnienia jeden ogólny cel. Jest nim zachowanie, w stanie nie pogorszonym, siedlisk i gatunków, dla których ten obszar wyznaczono. Cel ten należy jednak rozpisać na poszczególne siedliska przyrodnicze i gatunki, które obecnie wymagają czynnej ochrony. Dyrektywa siedliskowa dopuszcza gospodarowanie, a zatem nie ma sprzeczności w godzeniu potrzeb ochrony przyrody z potrzebami gospodarczymi, choć pogodzenie związanych z tym różnych interesów nie jest łatwe. Problem w tym, że obecna organizacja ochrony przyrody w naszym kraju jest bardzo ułomna. Należy w ochronie przyrody wprowadzić normalność. Na decyzje organów ochrony przyrody nie mają dziś większego wpływu argumenty merytoryczne. Dziś największy wpływ na decyzje organów ochrony przyrody mają media i najbardziej radykalne i krzykliwe organizacje. To jakie zabiegi mamy wykonywać decyduje artykuł, a nie rzeczywistość.

Jan Łukaszewicz (IBL) – zwrócił uwagę na kilka spraw dotyczących ochrony przyrody. Ostatnio wiele osób patrzy na ochronę przyrody przez jeden wybrany element ekosystemu (pachnica, dzięciol trójpalczasty) nie patrzy się na cały ekosystem, nie patrzy się na drzewostan, który kształtuje całość ekosystemu. Musimy patrzeć na całość ekosystemu, a nie na wybrane elementy. System ochrony przyrody obowiązujący przez dziesięciolecia sprawdził się, o czym świadczy wyznaczona powierzchnia Obszaru Natura 2000. Na terenie RDLP w Białymstoku tą formą objęto ponad 50% powierzchni. W tej chwili Natura 2000 jest programem statycznym. Program ten jest krytykowany coraz częściej przez Stany Zjednoczone i Kanadę. Musimy się zastanowić, czy ten program nie przyniesie szkody przyrodzie. W. Walankiewicz (Uniwersytet Przyrodniczy) – odniósł się do referatu prof. B. Brzezieckiego, na temat zaniku takich gatunków jak sosna i dąb. Z prac naukowych wynika (m.in. Bobiec,) , że udział sosny w Puszczy Białowieskiej jest zwiększony przez kilkaset letnie pożary wywoływane celowo bądź przypadkowo.. Dąb w rezerwacie ścisłym doskonale się odnawia. Występują duże płaty , których liczebność w różnych klasach wiekowych jest 10 krotnie większa niż w starych

grądach. Praca naukowa (Kowalski –SGGW o drzewostanach w BPN), która dowodzi, że dąb nie był gatunkiem licznym, występował w domieszce w grądzie.

Wiesław Walankiewicz – udział sosny w P.B. był zwiększony przez kilkuset letnie pożary. Obecnie sosna ustępuje, gdyż ilość pożarów jest znikoma. Nawiązał do odnowień dęba i sosny w rezerwacie ścisłym (badania:Kowalski – SGGW).

Jerzy Gutowski (IBL) - odniósł się do referatu M. Ksepko w sprawie obaw objęcia większej powierzchni ochroną bierną. Nie ma dowodów naukowych, jak las będzie się zachowywał. Gospodarka leśna od 200 lat wprowadziła zmiany i tu możemy dopatrywać się pewnych minusów. Las doskonale sobie radzi i dotrwał do naszych lat. Odstąpiliśmy od tej idei, szukamy innych rozwiązań. To nie jest eksperyment. Większa część drzewostanów pocenturowskich ma skład gatunkowy docelowy, taki jakiego oczekujemy. Formacja leśna w naszych warunkach niżowej Europy , to formacja dominująca, bez ingerencji człowieka wszystkie tereny otwarte powracają do lasu. Eksperymentem jest działalność człowieka, a nie pozostawienie lasu ochronie biernej.

Przemysław Chylarecki (OTOP) odniósł się do modeli rozkładu wielkości drzew z populacji przedstawionych w referacie B. Brzezieckiego. Zwrócił uwagę, że istnienie takiego rozkładu wielkości osobników populacji może nastąpić w systemie, w którym spełniane są dwa warunki. Stałe tempo dostawy najmłodszej klasy wiekowej i stała śmiertelność osobników w jednostce czasu. Takiego procesu generującego taki właśnie rozkład wielkości osobników, czy takiej demografii populacji możemy się spodziewać tylko dla gatunków, które mają +/- nieograniczony dostęp do zasobów, które są dominujące w danym zespole. Natomiast nie możemy oczekiwać, że wszystkie gatunki będą realizować taki rozkład wielkości drzew. Stwierdził, że w tym kontekście ma bardzo mieszane uczucia w stosunku do modelu rozkładu wielkości drzew w populacji, które zostały przedstawione przez dr. Dawidziuka. Dęby nigdy nie będą realizować takiego modelu w lasach mieszanych.

Bogumiła Jedrzejewska (IBS) - podsumowując sesję referatową stwierdziła, że z zainteresowaniem wysłuchano wszystkich referatów. Jednak zaskakujące były głosy, które przedstawiały próbę obrony przyrody przed samą przyrodą np. bobrami, wilkami. Uwagi dotyczące szkodliwości ochrony biernej nie były celem tego bloku tematycznego. Celem było zaproponowanie nowych trendów i kierunków w urządzaniu Puszczy Białowieskiej. Padły w tym zakresie dwie propozycje, które są bardzo cenne i mogą zapoczątkować dyskusję. Propozycję i oczekiwania strony organizacji ekologicznych przedstawił prof. Wesołowski. Natomiast ze strony Lasów bardzo konkretne propozycje przedstawili prof. Brzeziecki i dr Dawidziuk. Są one rewolucyjne wobec obecnego podejścia leśnego. Propozycja ta wymaga rzetelnego rozpatrzenia. W obu tych propozycjach jest wiele punktów stycznych, co może zaowocować nowatorstwem w gospodarowaniu Puszczą Białowieską.

Komentarz BJ do słów R. Kapuścińskiego: Nie ma sytuacji nienormalnych, tam gdzie sytuacja jest realna. Musimy się pogodzić z tym, że zmieniają się formy funkcjonowania naszego społeczeństwa, nacisku społecznego, podejmowania decyzji. W dobie internetu wiele osób zmobilizuje się bardzo szybko do działania, to nie jest nienormalne, ale realne. Jako społeczeństwo mamy obecnie inne wymagania co do funkcjonowania lasów, a zwłaszcza Puszczy Białowieskiej. Powstaje wiele konstruktywnych pomysłów do rozwijania na przyszłość.

Sesja referatowa III – Przewidywane kierunki rozwoju funkcji społecznych przewodniczył prof. dr hab Tomasz Zawila- Niedźwiecki

Paweł Rutkowski, Jacek Zientarski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) - Oczekiwania społeczno – przyrodnicze ekologów i przyrodników związanych z Puszcą Białowieską.

Przedstawił cytaty z prasy oraz publikacji naukowych dotyczące gospodarowania i działań w Puszczy Białowieskiej, uwypuklając szereg sprzecznych na ten temat poglądów i zaleceń. Stwierdził, że najwłaściwszym sposobem zarządzania powinno być opracowanie i wdrożenie zintegrowanego planu, czyli prawo winno być dostosowane do Puszczy Białowieskiej, a nie Puszcza do prawa.

Zwrócił też uwagę, że podejście do zróżnicowanie form ochrony ekosystemów może być odmienne, w zależności od tego, czy patrzy się na Puszcę poprzez pryzmat procesów naturalnych w niej zachodzących, czy też z punktu widzenia zaleceń dotyczących gatunków i siedlisk przyrodniczych, których zachowania wymaga sieć Natura 2000. Nie wykluczył tym samym, że pogodzeniu obu celów może sprzyjać dotychczasowy podział na strefy ochrony ścisłej, strefy ochrony czynnej oraz obszar, w którym prowadzona jest gospodarka leśna.

Janusz Korbel (Towarzystwo Ochrony Krajobrazu)- Gospodarowanie na obszarze Puszczy Białowieskiej, z perspektywy planowania przestrzennego, ochrony krajobrazu i wartości kulturowych i przyrodniczych. doniesienie.

Stwierdził, że należy dążyć/stworzyć jednolite zarządzanie Puszcą Białowieską, istnienie czterech jednostek administracyjnych zarządzających jest niewłaściwe z punktu widzenia planisty i brakuje planu zagospodarowania dla całego obszaru, co sprzyja podejmowaniu niewłaściwych decyzji lokalizacyjnych, należy ograniczyć punkty generujące ruch turystyczny wewnątrz kompleksu na rzecz takich miejsc na obrzeżach Puszczy.

Wojciech Sobociński (Las Polski) - Oczekiwania społeczno – przyrodnicze ekologów i przyrodników związanych z Puszcą Białowieską.

Postulaty przyrodników związanych z Puszcą Białowieską są znacznie szersze i liczniejsze niż te, o których przede wszystkim informują media. Co gorsze bywają one sprzeczne. Dotyczy to między innymi sposobu ochrony przyrody w Puszczy Białowieskiej. Czy całą objąć ochroną bierną niezależnie od formy zarządzania, czy pozostawić w obecnym kształcie, zdając się na metody i sposoby ochrony przyrody zaproponowane w ramach obszaru Natura 2000, a może utworzyć zupełnie nowy twór. A może czas zrobić krok dalej i nadać Puszczy Białowieskiej międzynarodową rangę. Nie chodzi tu o rangę obiektu przyrodniczego, bo tę już ma, ale również obiektu, na którego zarządzanie będzie wpływała społeczność międzynarodowa?

Niezależnie od wszystkiego z pewnością problemem podstawowym pozostanie pozyskanie drewna oraz konieczność wzrostu udziału drzew zamierających i martwych w drzewostanach puszczańskich.

Według części przyrodników głównym wyznacznikiem wielkości pozyskania w nadleśnictwach puszczańskich mogą pozostać potrzeby hodowlane i ochronne w drzewostanach gospodarczych. Są jednak spore różnice w tym, które drzewostany za takie uznać.

Obecne kryteria nie są jasne i nie powinny wynikać wprost z IUL czy dotychczasowych zarządzeń Dyrektora LP.

Nie ma wątpliwości, że gospodarka leśna w Puszczy Białowieskiej uległa w ostatnich 20 latach olbrzymim przemianom. Dzisiaj zmierza ku jak najbardziej przyjaznym przyrodzie i jak najmniej inwazyjnym metodom gospodarowania. Część przyrodników uważa, że właśnie taka powinna być rola obecnych lasów gospodarczych Puszczy Białowieskiej w najbliższych dziesięcioleciach.

Společnym postulatem coraz liczniejszej grupy przyrodników jest również zaprzestanie działań konfliktujących poszczególne grupy zainteresowane działaniami na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej. Chodzi tu zarówno o rodzaj podejmowanych akcji, jak i sposób prowadzenia dyskusji.

Włodzimierz Pietrocuk (Starostwo Powiatowe w Hajnówce) - Oczekiwania mieszkańców związanych z Puszcą Białowieską.

Odczuwalny jest deficyt dialogu w sprawie Puszczy Białowieskiej, także jej zagospodarowania turystycznego, sieci komunikacyjnej, podaży drewna. Pełne, precyzyjne określenie oczekiwań społecznych związanych z zarządzaniem obszarami Natura 2000, w tym tak ważnymi i wrażliwymi na obecność człowieka jak Puszcza Białowieska jest niemożliwe. Nikt dotychczas nie przeprowadził kompleksowych badań tego zagadnienia. Należy sądzić, iż oczekiwania społeczne są tak różne jak zróżnicowana jest nasza lokalna społeczność, jak różna jest świadomość możliwości korzystania z zasobów puszczy oraz związanych z tym ograniczeń przyrodniczych.

Próba klasyfikacji oczekiwań społecznych widzianych z perspektywy mieszkańców przypuszczańskich miejscowości to realizacja wspieranego przez państwo, przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej programu gospodarczego rozwoju regionu dającego możliwości reorientacji zawodowej, w tym szczególnie rozwoju usług turystycznych i okółoturystycznych oraz ekologicznego rolnictwa i produkcji zdrowej żywności.

Generalnie jednym z najpilniejszych oczekiwań jest wdrożenie rzeczywistego dialogu dla znalezienia rozsądnego kompromisu między potrzebami puszczańskiej przyrody, a aspiracjami cywilizacyjnymi mieszkańców.

Mirosław Stepaniuk (Lokalna Grupa Działania Puszcza Białowieska) - Inicjatywa Leader w regionie Puszczy Białowieskiej.

Inicjatywa LEADER 2007-2013 –to dotychczasowe dokonania w zakresie opracowania i wydania monografii kilku wsi w Gminie Hajnówka oraz promocji działań Lokalnej Grupy Działania "Puszcza Białowieska" - opracowanie logo LGD PB, wykonanie tablic informacyjnych, systematyczne opracowywanie materiałów informacyjnych i promocyjnych do umieszczenia na stronie internetowej i w lokalnej prasie, organizacja konferencji promującej podejście LEADER; Założenia programowe funkcjonowania LGD Puszcza Białowieska, w ten sposób realizują lokalną strategię rozwoju w okresie 2009-2015.

Dążenie do zdynamizowania rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich LGD „Puszcza Białowieska”, przy równoczesnym zachowaniu pełni bogactwa zasobów środowiskowych. Omówił misję Lokalnej Grupy Działania „Puszcza Białowieska” oraz przedsięwzięcia lokalnej strategii rozwoju (Kraina Żubra obszarem atrakcyjnym turystycznie; produkty i usługi regionu Puszczy Białowieskiej znane i

cenione; aktywne i zintegrowane społeczeństwo skupione wokół regionalnych centrów kultury).

**Marek Giergiczy (Uniwersytet Warszawski- Wydział Nauk Ekonomicznych)
Rekreacyjna wartość Puszczy Białowieskiej i jej konsekwencje dla kierunku
rozwoju funkcji społecznych na terenie zagospodarowanej części Puszczy
Białowieskiej.**

Dokonał analizy funkcji lasu. Wzrost jednych funkcji lasu może ograniczać funkcje pozostałe, co rodzi konflikty między nimi (Polityka Leśna Państwa (1997).

Antagonizm

między intensywnym użytkowaniem gospodarczym a funkcjami ekologicznymi lub rekreacją. Uzasadnił równocześnie, że niektóre funkcje lasów mogą uzupełniać się wzajemnie: rozwijanie funkcji ekologicznej lasów stwarza szersze możliwości wykorzystywania na potrzeby turystyki (funkcja społeczna).

Z punktu widzenia ekonomii, celem gospodarowania powinna być maksymalizacja nadwyżki ekonomicznej (sumy korzyści netto dostarczanych społeczeństwu).

Lasy w Polsce są bardzo zróżnicowane jeżeli chodzi o możliwości realizacji poszczególnych funkcji. Rozwijanie wszystkich funkcji lasu w tym samym miejscu i czasie, może prowadzić do nieefektywności.

Na danym obszarze, poszczególne funkcje powinny być realizowane w stopniu, który maksymalizuje nadwyżkę ekonomiczną. (np.: jeżeli las jest cenny przyrodniczo to funkcja wiodącą powinna być funkcja ochronna, natomiast na obszarach o niskich walorach przyrodniczych i niewielkim potencjale rekreacyjnym powinna dominować funkcja produkcyjna.

Poinformował, że badania przeprowadzone w WOEE wskazują, że Puszcza Białowieska jest postrzegana przez społeczeństwo jako wyjątkowo cenny kompleks leśny. O wyjątkowości Puszczy świadczą zarówno badania preferencji ujawnionych, bazujące na danych rynkowych, jak i badania preferencji deklarowanych.

Badanie TC wskazuje, że nadwyżka ekonomiczna z tytułu wizyty na terenie Puszczy jest ponad 6-krotnie wyższa niż nadwyżka ekonomiczna z tytułu wizyty w 'przeciętnym lesie' na terenie Polski. Badania ekonomiczne wskazują, że funkcją wiodącą na terenie Puszczy Białowieskiej powinna być funkcja ochronna i tam gdzie to możliwe funkcja społeczna, a funkcja gospodarcza powinna zostać ograniczona do minimum.

Jeżeli ograniczenie funkcji produkcyjnych spowoduje pogorszenie sytuacji ekonomicznej części lokalnej ludności to, w takiej sytuacji, straty powinny zostać zrekompensowane z budżetu państwa.

Dyskusja.

Ryszard Kapuściński (LOP) Natura 2000 jest nową formą ochrony przyrody, w związku z tym brakuje nam jeszcze doświadczenia. Powinniśmy mieć świadomość jaki jest stan prawny i podział ról (kompetencji i obowiązków). Uwagi kierowane przez czynnik społeczny często nie trafiają pod właściwy adres. Natura 2000 sformułowana jest w ustawie o ochronie przyrody w pozycji nadrzędnej w stosunku do pozostałych form ochrony przyrody. Również plan urządzenia lasu musi dostosować swoje zapisy do planu ochrony obszaru Natura 2000. Nadleśniczy jest wykonawcą planu, ale za to co jest w planie zapisane odpowiada zatwierdzający plan i tam należy kierować uwagi i zastrzeżenia. Dziś ustawa o dostępie do informacji o środowisku daje duże

możliwości czynnikom opiniującym. Każdy głos musi być rozpatrzony, ale z drugiej strony uwagi i opinie nie są wiążące dla organu zatwierdzającego plan. Istnieje obawa, że decydujący wpływ na ustalenia zawarte w planach będą mieli ci, co głośniej protestują, a nie ci którzy przedstawiają argumenty merytoryczne. W chwili obecnej dyskusja nad poszerzeniem Białowieskiego Parku Narodowego jest sprawą drugorzędną. Dziś nie jest ważne którędy przebiega granica Parku, ponieważ cała polska część Puszczy Białowieskiej jest obszarem Natura 2000, dla którego będzie opracowany jeden plan ochrony. Nie oznacza to jednak, aby tej dyskusji nie kontynuować. W pierwszym rządzie należy zadbać o to, aby parki narodowe w Polsce odzyskały swoją dawną pozycję, gdyż obecna sytuacja parków jest opłakana. Parki mają dobrą bazę ale nie mają pieniędzy na zadania ochronne. Dyrektor Parku Narodowego jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 powinien opracować wytyczne do planu ochrony, pośrednio również dla planu urządzenia lasu. Być może tylko część siedlisk i gatunków „naturowych” wymaga dziś czynnej ochrony. Zabiegi powinniśmy planować pod kątem ich wpływu na elementy Natura 2000. Ochrona przyrody jest obszarem marnotrawstwa środków. Środki wydatkowane są przede wszystkim na różnego rodzaju plany (często dublujące się), a na wykonanie zadań ochronnych zwykle środków już nie ma. Mówiąc o podziale ról nasuwa się wniosek: szanujmy siebie nawzajem. Dziś decydujący głos mają laicy a nie wiedza naukowa i doświadczenie. Brakuje determinacji ze strony organów ochrony przyrody, które w imię łagodzenia napięć ustępują pod presją tych, którzy najgłośniej krzyczą. Nie próbują nawet oddzielić słusznych uwag od zwykłej demagogii.

Janusz Dawidziuk (BULiGL) Wartość Puszczy Białowieskiej, jako wartość rekreacyjna, wynika z dwóch czynników: rzeczywistej wartości bioróżnorodności Puszczy, (choć trudno oczekiwać od przeciętnego przyjeżdżającego turysty, aby mógł tę bioróżnorodność „poczuć”, docenić i renomy Puszczy wynikającej z reklamy. Więc dlaczego turysta tutaj przyjeżdża? ; przyjeżdża dlatego że jest to rozreklamowane, że wypada odwiedzić Puszcze Białowieską. Dziękuję Panu Panie Redaktorze Wajrak za to, że pisze Pan w swojej Gazecie o walorach Puszczy (a pisze dlatego, że jest stroną w sporze o przyszłość Puszczy), że ją promuje, dzięki czemu reklamuje walory rekreacyjne i turystyczne Puszczy. Niedobrym rozwiązaniem dla Puszczy i społeczności lokalnej będzie radykalne zaniechanie tego sporu. Spieramy a więc strony mobilizują się do przedstawienia nowych, „mocnych” argumentów. Ten 30 letni spór zmusił leśników do poszukiwania nowych rozwiązań, nowych propozycji, które ciągle doskonalimy i zgłaszamy. One podnoszą jakość naszego gospodarowania, jakość tego co w Puszczy robimy. Mobilizują nas nasi adwersarze. A tak naprawdę, myślę że wielu naukowców się ze mną zgodzi, w wyniku gospodarki leśnej – nastawionej na ochronę, rzeczywistego zagrożenia dla gatunków cennych Puszczy, dla *Pachnicy* czy dla innych, nie ma. Tu większą rolę odgrywają procesy naturalne niż nasze działania. Wobec tego kompromisowo i optymistycznie chciałbym spojrzeć na oś naszego sporu. Spierajmy się dalej, na tym skorzysta Puszcza Białowieska i lokalna społeczność.

Czesław Okołów (PTTK) W tym roku będziemy obchodzili 90 lecie Białowieskiego Parku Narodowego, a na 25 lecie BPN prof. Jan Jerzy Karpiński przedstawił bardzo klarowny rachunek ekonomiczny. Ile zyskuje Białowieża z tytułu istnienia Parku, z tytułu przyjazdu turystów. Wyliczył ile złotych zapłacono za pocztówki, za noclegi za wyżywienie. Ja jako Dyrektor Parku usiłowałem namówić różnych ekonomistów, żeby

taki rachunek przeprowadzili. Nie udało się. Albo ekonomia podupadła, albo moc przerobowa komputerów jest za mała. Dziękuję.

Adam Wajrak (Gazeta Wyborcza) Dziękuję Panu Dyrektorowi Dawidziukowi że się troszczy o moje pisanie jednak wolałbym chodzić do lasu i obserwować spokojnie dzięcioły i pisać tylko i wyłącznie o tym. Brak ingerencji przede wszystkim przysłuży się Lasom Państwowym, a w mniejszym stopniu memu pisaniu bo ja tylko z tego będę miał to, że sobie od czasu do czasu pójdę na dzięcioły.

Tomasz Zawila Niedźwiedzki (IBL) Jako naukowiec polemizowałbym z tym, że wiedza jest dobra lub zła. Wiedza jest obiektywna.

Aleksander W. Sokołowski (emerytowany profesor IBL) Dziś powinniśmy uzmysłowić sobie, że koncentrując się na PB nie obronimy przyrody naszej ani Świata. Te nasze działania powinny być połączone ze śledzeniem efektów działań ekonomicznych, inwestycyjnych w powiązaniu ze stanem środowiska przyrodniczego i gatunków które tworzą różne ekosystemy. Przez cały dzisiejszy dzień nie usłyszałem zdania o potrzebie ochrony niektórych szczególnych gatunków roślin, ani o roślinach niższych jak mchy, wątrobowce. O sprawie grzybów padło kilka zdań, ale o roślinach kwiatowych nic. Mamy gatunki które zanikają to jest na przykład przylaszczka, sasanka otwarta, obuwik pospolity. Na archiwalnych mapach z przed 50 lat zaznaczono stanowiska tych gatunków w Rezerwacie Ścisłym a obecnie one zanikły. Warto zbadać czego zanikającym gatunkom brakuje do ich przetrwania. Ponadto w Ustawie o lasach mówi się, że celem gospodarki jest zapewnienie trwałości nie tylko drzewostanu. W powszechnym odbiorze społecznym las to drzewostan. Tak nie jest. Ochrona trwałości lasów to ochrona całego ekosystemu, wszystkich składników i całej bioróżnorodności. System zagospodarowania lasu nakierowany jest na zapewnienie trwałości ekosystemu jako całości z wszystkimi elementami: roślinnymi, zwierzęcymi, grzybowymi i tym wszystkim co w lesie żyje, łącznie ze środowiskiem fizycznym. To jest celem działania gospodarki leśnej. Temu kierunkowi działania jest podporządkowane leśnictwo. Plan urządzenia lasu ma zapewnić trwałość wszystkim elementom, wszystkim gatunkom, nie tylko tym tak zwanym cennym. To tak jak gdyby ludzi podzielić na bardziej i mniej cennych. Do czego to zmierza? Należy właściwie rozumieć zapisy które regulują sposób podejścia do gospodarki leśnej, która w odniesieniu do ochrony przyrody są bardzo istotnym elementem. Polska leży w strefie klimatu leśnego. 75% gatunków grzybowych, roślinnych, zwierzęcych ma swoje środowisko w lesie. Wobec tego tu musimy się koncentrować. Las jest odpowiedzialny za ochronę przyrody w sensie generalnym. Przyrodę musimy chronić wszędzie, zarówno w mieście, jak i w rolnictwie. Natura 2000 jest jednak również ochroną punktową. Jest to niewystarczające. Musimy podchodzić do sprawy ochrony przyrody globalnie a nie punktowo. Koncentrując sprawę ochrony przyrody tylko na Puszczy Białowieskiej, przyrody w Kraju nie ochronimy.

Paweł Rutkowski (UP) Mam uwagę dotyczącą referatu nt. rekreacyjnych funkcji lasu. Nie wiem czy to jest wynik badań przeprowadzonych ściśle dla Puszczy Białowieskiej czy to jest wycinek badań szerszych, prowadzonych od wielu lat. Przypominam sobie wyniki badań sprzed wielu lat, dotyczących wyceny wartości lasu w ogóle, w tym Puszczy Białowieskiej. Przy wycenie opartej na kosztach dojazdu do danego miejsca budzi to wątpliwości z tego względu że można tu dojechać praktycznie tylko samochodem i tu ten koszt w sposób naturalny będzie najwyższy.

Natomiast jeśli chodzi o liczbę odwiedzin, to przewyższały Puszczę Białowieską lasy podmiejskie. Pamiętam z tamtych badań, że większość przyjeżdżających do Puszczy jako cel podawała chęć zobaczenia żubrów. W związku z czym ukłon w stronę Pana redaktora Wajraka za popularyzację Puszczy. Z tym czy jest to pierwotny las bym polemizował, ale marketingowo p. redaktor robi dobrą robotę, bo to, co pisze ludzi przyciąga.

Pytanie w stronę referującego: Czy ta wartość rekreacyjna wzrosłaby w momencie gdyby zaprzestano użytkowania Puszczy? Mam wrażenie, że nie, bo dla większości przyjeżdżających, którzy widzą tylko wycinek Puszczy, ta wartość będzie podobna, bez względu na to, czy część będzie użytkowana, czy nie. Co nie oznacza że jestem za tym aby Puszczę użytkować.

Ryszard Kapuściński (LOP) Udostępniając Parki Narodowe idziemy na żywioł bez szerszego przemyslenia. Wiele lat temu kiedy pracowałem w Świętokrzyskim Parku Narodowym to analizę przestrzennego zagospodarowania terenu robiono już 36 km od granic parku. Metodą „strefowania” różnicowano np. kwestię zagospodarowania turystycznego. Im bliżej najcenniejszych fragmentów przyrody Parku, tym mniej udogodnień, a więcej ograniczeń. Dziś szalet, schron, kosz na śmieci tworzą z parku narodowego niemal park miejski. Istnieje obawa, że dla zwiększenia wpływów z turystycznego udostępniania parku, będą podejmowane dalsze działania w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej. Ochrona przyrody wymaga rezygnacji z jednych korzyści, zwykle materialnych, na rzecz innych korzyści, zwykle niematerialnych.

Marek Giergiczny (UW) W tej ankiecie dodatkowo było pytanie w skali 1 do 10 w jakim stopniu celem wizyty było odwiedzenie Puszczy Białowieskiej. Wszystkie te wartości były ważone przez deklaratywność odwiedzenia Białowieskiego Parku Narodowego. Rzeczywiście, najczęściej deklarowanym, głównym celem wizyty była chęć zobaczenia żubra. Jednak jak się okazuje cel wizyty jest skorelowany z dystansem podróży. *Ceteris paribus* podróżujący z dalszych miejsc, częściej jako główny cel deklarowali chęć zobaczenia lasu naturalnego. Dlatego pomimo, że głównym celem wizyty była chęć zobaczenia żubra (54% respondentów) to w kategoriach ekonomicznych największą część nadwyżki konsumenta (korzyści netto z tytułu wizyty w Puszczy Białowieskiej) należy przypisać chęci zobaczenia lasu naturalnego (60% całkowitej nadwyżki ekonomicznej). Ponad to cel wizyty był w kwestionariuszu sformułowany jako: **zobaczenie żubra w naturalnym środowisku**. Z uwagi na to sformułowanie, nie można tego celu przypisać tylko i wyłącznie chęci zobaczenia żubra. Z uwag zgłaszanych przez respondentów wynika, że bardzo duże znaczenie miał fakt iż miejscem oglądania żubra jest właśnie Puszcza Białowieska.

Andrzej Grzywacz (SGGW) W Europie są dwa systemy podatkowe w stosunku do lasów. W Polsce jest system że podatek leśny jest stosunkowo niewielki do obrotów jaki Lasy Państwowe posiadają. To jest około 6 miliardów złotych. W innych krajach Lasy są traktowane jak normalne przedsiębiorstwo płacące normalne podatki ale wszystko to co nie jest związane z produkcją jest z budżetu państwa. Wszyscy ekonomiści są zgodni. W najbliższych latach nie ma szans w naszym kraju uzyskiwania znacznie większych wpływów budżetowych na funkcje pozaprodukcyjne. Wobec tego, mówiąc o różnych funkcjach trzeba zauważyć, że one wszystkie muszą istnieć. Bez funkcji gospodarczej nie będzie pieniędzy na funkcje ochronne. Budżet w Polsce jest tak skonstruowany że żeby komuś dodać trzeba komuś zabrać. Jeżeli ktoś mówi że trzeba chronić to on ma rację ale rzadko kiedy wskazuje źródła

finansowania. Proszę żeby widzieć całość a nie tylko pewne funkcje. I jeszcze jeden temat. Istnieje takie pojęcie jak przekład międzykulturowy. Warto na takie konferencje zaprosić specjalistów od tego zagadnienia. Okazuje się że często o podobnych rzeczach mówimy różnymi językami. Jak słuchałem prof. Wesołowskiego to z częścią jego wystąpienia się zgadzam, tyle że wypowiedziano to w innym języku niż my to mówimy. Gdyby tak usiąść bez uprzedzeń, to wiele rzeczy dałoby się doprowadzić do wspólnego mianownika.

Artur Obidziński (SGGW) Jeżeli odłożylibyśmy kwestie ambicjonalne tzn. kto jest bardziej uprawniony do zarządzania Puszcą Białowieską, to cała reszta sporu jest pozorem. Postulowane cele jak ochrona konkretnych gatunków owadów, zwierząt, potrawów, roślin, przy różnorodności drzewostanów wcale się nie wyklucza, dlatego że ten obiekt jest tak duży, że można znaleźć dla realizacji wszystkich celów miejsce do realizacji. Nasze doświadczenia ochronna wykazują jak często się myliliśmy. Jak często ochrona konserwatorska lub czynna okazywała się błędem i później się wycofywaliśmy. I to co teraz projektujemy w najlepszej intencji może okazać się niedoskonałe. Istnieje metoda tzw. rozpraszania ryzyka. Dlaczego nie zaplanować realizacji celów w różnych obszarach, w różnych strefach. Wtedy spełnione będą nie tylko cele ochronne ale i cele społeczno – ekonomiczne. Po 20 latach będzie można takie działanie zweryfikować.

Tomasz Zawila-Niedźwiecki (IBL) Zasada rozpraszania ryzyka nie jest nową. Znana jest od połowy XIX wieku.

Jerzy Gutowski (IBL) Niepotrzebnie przeciwstawiamy ochronę bierną ochronie czynnej. Te dwa rodzaje ochrony wzajemnie się uzupełniają. Dla pewnych ekosystemów należy zastosować ochronę bierną np. dla lasów, natomiast ochrona czynna dla wszystkich środowisk półotwartych które mogą się zmienić a które chcemy utrzymać. Tylko ochrona czynna. Oczywiście ta ochrona kosztuje. Wymaga pieniędzy i środków. Kwestia jest tylko taka jaki procent powierzchni Puszczy powinien być objęty ochroną czynną a jaki ochroną bierną. Jeżeli zgadzamy się z tym że jest to najcenniejszy obiekt niżowy w Europie gdzie powinniśmy chronić procesy, to ochrona bierna powinna być większa niż jest obecnie. Im większy jest ten obszar tym lepiej mogą zachodzić takie zjawiska jak wielkoobszarowe zaburzenia które są nieodłączną częścią naturalnych ekosystemów w oparciu o które funkcjonują pewne gatunki. Odnosząc się do wystąpienia Pana Jacka Hilszczańskiego który stwierdził że pewne gatunki nie potrafią przeżyć w obszarze ochrony ścisłej. Przynajmniej dane że maleje liczebność pachnicy w Puszczy Białowieskiej. Nie ma takich badań które by udowadniały że jest tak tylko że jest odwrotnie. Większość badań dotyczących tych gatunków była przeprowadzana w terenach antropogenicznie zmienionych jeśli chodzi o pachnicę, kozioroga czy jelonka. Badania przeprowadzone w Puszczy Białowieskiej wykazują że gatunki te równie dobrze znoszą ocienienie. Jedynie jelonki, kozioróg, które były notowane, a których od dłuższego czasu nie mamy. Można wnosić że to za sprawą gospodarki, która otwierała lasy (wypasanie, wypalanie) te gatunki tu dotarły a teraz się wycofały. Inne: pachnica, zgmiotki, zagłębek bruzdkowany, ponurek tajgowy, ponurek Szneidera, albo dobrze znoszą ocienienie a niektóre wręcz znajdują tam warunki optymalne. Dwa gatunki kserotermiczne ***Anthaxia chevrieri* GORY et LAP. (Buprestidae)** i ***Hispa atra* L. (Chrysomelidae)** znalezione w Rezerwacie ścisłym BPN mogą więc bytować w obszarze objętym ochroną ścisłą.

Jacek Hilszczański (IBL) Jeżeli zastosujemy żywiolowe pułapki feromonowi i okaże się że te owady są lub ich nie ma i stwierdzimy, że ta populacja jest tak liczna to wówczas przeproszę prof. Gutowskiego że powiedziałem nieprawdę.

Andrzej Demianowicz (Zieloni 2004) W Polsce jest w tej chwili delegacja Komisji Europejskiej Ochrony Środowiska Naturalnego Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności. Spotkała się dziś z organizacjami ekologicznymi. Z satysfakcją chcę zakomunikować że na tamtym spotkaniu były 4 osoby. Jako że większość jest tu, zostałem upoważniony do przekazania pozdrowień organizatorom i uczestnikom tej konferencji. Niech ta dyskusja trwa bo jest potrzebna, a wnioski jakie z niej wynikną niech służą propagowaniu w nowej perspektywie finansowej UE.

Tomasz Zawila-Niedźwiecki (IBL) Podsumowanie. Najważniejsze co się wyłania z dzisiejszej sesji to, że konieczny jest dialog, poszukiwanie kompromisu, który leży w interesie Puszczy Białowieskiej. Ten dialog nie może być zdominowany przez ideologię. Tam gdzie jest ideologia nie ma miejsca na dyskusję. Potęgowanie atmosfery, że dzieje się coś niedobrego jest niewłaściwe. Apel do wszystkich aby posługiwać się i tu na Sali i w doniesieniach prasowych precyzyjnym językiem opartym na wiedzy, na podstawach naukowych, nie na emocjach.

Ryszard Ziemblicki (RDLP w Białymstoku) Dziękuję za udział w pierwszym dniu konferencji, a zwłaszcza moderatorom. Sukcesem jest to, że mogliśmy się wspólnie spotkać wysłuchać referatów. Jestem przekonany, że dzięki tej dyskusji tworzony plan urządzenia lasu będzie miał określoną wartość.

Notowała:

Maria Protasiewicz RDLP w Białymstoku

Protokół
z programu terenowego Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony
ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu
urządzeniowym”

Nadleśnictwo Browsk i Białowiecki Park Narodowy - 20 maja 2011r.

20 maja – sesja terenowa - prowadzącym była Maria Protasiewicz gł. specjalista ds. urządzania lasu RDLP w Białymstoku..

Na powierzchniach zlokalizowanych w Nadleśnictwie Browsk przedstawiona została historia prowadzenia drzewostanów od 1948 roku, wg opracowanych planów urządzania lasu. (Maria Protasiewicz - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku). Omówiono postawiony cel hodowlany i wykonane zabiegi pielęgnacyjne i odnowieniowe (Dariusz Skirko, Jarosław Stocki - Nadleśnictwo Browsk). Zaprezentowana została inwentaryzacja i propozycje zabiegów ochronnych mających zapewnić trwałość ekosystemów leśnych przez Jerzego Półtoraka (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Białymstoku).

W ożywionej dyskusji głos zabrała większość uczestników Konferencji.

Temat I. Postępowanie hodowlane w drzewostanach sosnowo- świerkowych na siedlisku boru mieszanego świeżego.

Obiekt nr 1 – Nadleśnictwo Browsk.

Oddz. 153 Ch – BMśw, pow. 2,04 ha.

Drzewostan świerkowy różnowiekowy 30 % stanowi świerk (103 l.), po 10% świerka (143 l. i 63 l.) oraz 20% sosna (143 l.), 10% dąb (143 l.), 10% brzoza (103 l.), 10% osika (73 l.) Podrost świerkowy w wieku 28 lat oraz 13 lat.

Odnowienia naturalne sosny w wieku 13 lat (pow. ok. 30 arów, ogrodzona płotem z żerdzi).

Dyskusja

skupiła się na odnowieniu naturalnym sosny, na powierzchni pozostawiono kilka drzew ponad 100 letniej sosny.

- **Jan Łukaszewicz:** przedstawił dwa rozwiązania, które mogą być przyjęte. Pierwsze: nie prowadząc działań gospodarczych spowodujemy zmniejszenie lub zanik odnowienia naturalnego sosny. Drugie rozwiązanie przedstawiało zastosowanie działań hodowlanych pod kątem ochrony uzyskanego odnowienia naturalnego. Stwierdził, że należy promować sosnę do gatunku głównego, a pod nią pojawiają się inne drzewa.
- **Paweł Rutkowski:** zapytał Wykonawcę planu, jak różnicowany jest BMśw od LMśw? Zwrócił uwagę na odnowienie naturalne dębu.
- **Jerzy Półtorak:** prace urządzeniowe zostały oparte o wykonane opracowanie siedliskowe. Odnowienia dębowe pojawiały się, ale ginęły z braku pielęgnacji, albo zabezpieczenia przed zwierzyną.

➤ **Paweł Rutkowski**: stwierdził, że zmiana kwalifikacji siedliska zmusza do popierania gatunków liściastych. Jest kwestią decyzji planistycznych, jak dalej będziemy postępować.

➤ **Bogdan Brzeziecki**: wskazał na wartość opracowań glebowo-siedliskowych i brak podstaw do zmiany siedliskowego typu lasu (zespołu roślinnego), z uwagi na istniejące odnowienie część starych sosen należałoby usunąć, dopuścić światło, należy szukać rozwiązań kompromisowych, stare, dziuplaste sosny pozostawić. Nawiązał do prowadzenia działań hodowlano – ochronnych w formie lasu ciągłego, w którym odnowienie jest elementem kluczowym.

➤ **Aleksander W. Sokołowski** zwrócił uwagę na sporą ilość siewek dębu, które w drugim lub trzecim roku giną z braku światła.

➤ **Ryszard Kapuściński** - ingerencja człowieka ma na celu zachowanie bogactwa gatunkowego (w tym przypadku chodzi o sosnę), tu ten cel jest realizowany; odnowienie sosnowe uzyskane dzięki zabiegom hodowlanym - bez ingerencji człowieka byłoby możliwe do uzyskania w przypadku wystąpienia pożaru lub huraganu. Czynna ochrona przyrody wymaga podjęcia określonych działań w danym czasie, a nie czekanie na przypadek losowy.

➤ **Paweł Rutkowski** – nie chcę negować, żadnych prac ani wyników, tylko chcę podkreślić konsekwencję realizacji założonego celu. Jeżeli zakładamy, że celem na tej powierzchni ma być sosna, bez względu na to jakie czynniki się na to złożyły, to odślanianie odnowień sosny i eliminacja gatunków konkurencyjnych prowadzące do przerzedzenia drzewostanu są zasadne.

➤ **Arkadiusz Bruchwald** – nawiązał do historii powstania odnowienia sosny, zabieg który przeprowadzono na demonstrowanej powierzchni można powtórzyć na pozostałej części drzewostanu.

➤ **Jerzy Gutowski**: sosen w Polsce nie brakuje choć w Puszczy starych 140 letnich sosen nie jest zbyt wiele. nie należy usuwać starych sosen, na rzecz młodego odnowienia.

Obiekt nr 2 – Nadleśnictwo Browsk.

Oddz. 153 Cg - BMśw Pow. 9,95 ha.

Drzewostan w 60% sosnowy w wieku 83 lat. Po 20% stanowi świerk (83 l. i 63 l.).

Pojedynczo brzoza, osika (83 l.) oraz miejscami sosna (133l.) dąb (83l.) świerk (33l.)

Zwarcie pełne, zagęszczenie bardzo duże.

Dyskusja:

skupiła się na prowadzeniu cięć hodowlanych celem kształtowania drzewostanów stabilnych.

➤ **Marka Ksepko** – urządzenie lasu zawsze uczyło się na Puszczy – otwiera cykl urzędzeniowy i potem tu zdobyte doświadczenia wykorzystywaliśmy w innych obiektach. Obecnie mamy inne podejście niż kiedyś, mamy szerokie spojrzenie na las w ujęciu całościowym (biocenoza) i tak planujemy, by stan naszych lasów był coraz lepszy. Konieczne są jednak odpowiedzialne decyzje.

➤ **Paweł Rutkowski** – będę nawiązywał do przyjętego celu. W normalnym lesie gospodarczym zalecona byłaby tu trzebież z nastawieniem na hodowlę sosny. Jednakże jeżeli celem nie musiała być sosna tylko świerk, wtedy należałoby drzewostan prześwietlić i uzyskalibyśmy odnowienie naturalne świerka. Jeżeli uznamy, że naczelną wartością są stare sosny, to one zacieniają dno lasu i nie

będzie tu odnowienia naturalnego. Wielu hodowców będzie miało różną wizję, każda jest do obrony. Urządzeniowcy mają trudne zadanie, gdyż taksator nie może wyjść z danej powierzchni bez podjęcia decyzji.

➤ **Zdzisław Szkiruć** – należy odpowiedzieć sobie na dwa pytania: co się stanie gdy w demonstrowanym drzewostanie będą wykonywane zabiegi, a co gdy ich się zaniecha. Obyśmy wyjaśnili co będzie się działo przy jednej, czy drugiej opcji.

➤ **Arkadiusz Bruchwald** – jesteśmy w drzewostanie, który ma wysoką jakość hodowlaną i produkcyjną. Jest to jeden z najładniejszych drzewostanów świerkowo-sosnowych. My patrzymy na pojedynczy drzewostan patrzymy co tu robić i jak robić. Koncepcji jest dużo. Należy spojrzeć nie na jeden drzewostan, a na cały las. Jeżeli takich drzewostanów będzie dużo, to w poszczególnych drzewostanach można przeprowadzić różne planowanie. W jednym nic nie robimy, w drugim zamieniamy na świerka, w trzecim powtórzymy sosnę, w czwartym wprowadzamy dęba. Puszcza pozwala na takie działanie. Uzyskujemy nowe doświadczenia. Potrzebą takich działań jest dobra osłona naukowa.

➤ **Aleksander W. Sokołowski** – pozostawiając tę powierzchnię procesom naturalnym, sosna będzie eliminowana stopniowo przez świerk. Ze względu na specyfikę Puszczy Białowieskiej należy ingerować w drzewostan i popierać sosnę.

➤ **Andrzej Grzywacz** – zadał pytanie w jakim celu miałyby być prowadzone zabiegi skoro drzewostan ten za 17 lat osiągnie wiek 100 lat i nie wolno prowadzić zabiegów.

➤ **Maria Protasiewicz** obowiązuje Decyzja 48 Dyrektora Generalnego z roku 1998. W wypracowanych założeniach do projektu planu u.l. przewiduje się do pozostawienia bez ingerencji człowieka 20 % powierzchni nie objętej gospodarowaniem w danym wydzieleniu.

➤ **Paweł Rutkowski** – brakuje tu planu zintegrowanego. Jeżeli jest to drzewostan świerkowy, który jest dostosowany do naturalnych warunków siedliskowych i powiązany z gatunkami istotnymi z punktu widzenia Natury 2000, to należy go zostawić. Jeżeli z kolei uznamy, że sosna ma istotne walory, np. genotypowe, to należy podjąć działania zmierzające do jej zachowania. Nie można jednak podjąć jednoznacznej decyzji, bez odniesienia się do całej Puszczy. Stąd potrzebne jest jej strefowanie żeby powiedzieć, w którym miejscu, która część Puszczy jaką rolę pełni.

➤ **Janusz Czerepko** - zadał pytanie, jak będzie wyglądał drzewostan pozostawiony samemu sobie? Nawiązał do powierzchni podobnej w BPN, na której występuje sosna (w wieku 300 lat) pojedynczo w pierwszym piętrze, oraz brzoza. Drzewostan świerkowy obumarł totalnie. Jest dużo martwego drewna: 250-300 m³/ha. Świerk za 10 lat będzie zmurszał. Stwierdził, że prezentowanej powierzchni drzewostan pozostawiony samemu sobie będzie wyglądał podobnie, odnowi się brzoza, będą stały pojedyncze sosny. Stwierdził, że zespół roślinny *Calamagrostio-Piceetum* jest we właściwym stanie ochrony siedliska i nic nie należy robić. Jednak czy w przyszłości w tym miejscu znów powstanie drzewostan świerkowy?

➤ **Bogdan Brzeziecki** – jeżeli porównamy prezentowany drzewostan i drzewostan w Białowieskim Parku Narodowym to tam mamy do czynienia z fazą rozpadu. Brzozowy - podobny drzewostan „rozpadł” się w BPN i odnowiła się tam sama brzoza; tu celem są drzewostany mieszane, a więc staramy się utrzymać sosnę, świerka, brzozę i gatunki domieszkowe; jeżeli perspektywa jest taka że powyżej 100 lat nic nie robimy to działania są pod ogromnym znakiem zapytania.

**Temat II: Postępowanie ochronne na siedliskach grądu subkontynentalnego.
Obiekt nr 3 – Nadleśnictwo Browsk.**

Oddz. 123Bd, Lśw – 9170(B) grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum stachyetosum) w stanie B.

Drzewostan dwupiętrowy, po rębni IVd. Pow. 6.89 ha.

I p. drzewostan w 60% brzożowy (88l), pozostałe 40 % stanowią dąb, lipa, klon, świerk (88l.). Pojedynczo rośnie stary dąb (138 l.) oraz jesion, olsza (88 l.) miejscami wiąz (88 l.). Zagęszczenie przerywane luźne.

II p. drzewostan grabowy w 80% oraz świerk pozostałe 20% (88 l.) Pojedynczo grab, świerk, (38 l.) Msc. grab w wieku 88lat. Zagęszczenie przerywane luźne.

Na powierzchni występuje podrost klonowy (10 % udziału) i wiązowy (10 % udziału) z naturalnego odnowienia oraz dębowy (80 % udziału) z odnowienia sztucznego w wieku 8 lat. Zd 0.3. Wszystkie gniazda są ogrodzone siatką.

Dyskusja:

czy zasadne jest działanie pod kątem stworzenia warunków do odnowienia dęba.

➤ **Janusz Czerepko** – stwierdził, że w świetle obowiązujących przepisów art. 1 Dyrektywy Siedliskowej, państwa członkowskie na obszarze Natura 2000 prowadzą działania zmierzające do przywracania, bądź zachowania właściwego stanu ochrony siedliska. Mamy na prezentowanej powierzchni stan niezadowolający, czyli B. Powinniśmy zrobić wszystko, aby właściwy stan siedliska przywrócić. W tej chwili drzewostan nie zrealizował „naturowego” składu gatunkowego (zbliżony do tego, jaki jest określony jako docelowy w BPN wg planu ochrony). Aby realizować zapis Dyrektywy , czyli przywracać właściwy stan ochrony, należy dostosowywać skład drzewostanu do siedliska. Jeżeli pozostawiamy i nic nie robimy , to należy wykazać dlaczego i uzasadnić. Są to obowiązki, jakie wynikają z Dyrektywy i wynikają winne być ujęte w planie zadań ochronnych.

➤ **Jan Łukaszewicz** – nie możemy wybierać między ochroną ścisłą a zabiegami hodowlanymi. Tutaj należy w świetle obowiązującego prawa, wykonać cięcia hodowlane i ochronne, wykorzystując to co było wykonane wcześniej. Celem jest dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.

➤ **Janusz Czerepko** - stwierdził, że mówił o dwóch skrajnych kierunkach postępowania.

➤ **Bogdan Brzeziecki** – skoro jest 30 % istniejącego odnowienia to jest to duży wskaźnik i bym się nie spieszył z dalszymi pracami odnowieniowymi w tym konkretnym drzewostanie. Mając cel dalekosiężny należy uzyskać przestrzenną mozaikę poszczególnych faz rozwojowych. Jest to drzewostan stosunkowo młody, świerk nie wyczerpał swoich możliwości wzrostowych i przyrostowych. Można pozostawić z delikatnymi cięciami ochronnymi na powierzchniach między gniazdowych oraz cięcia pielęgnacyjne w gniazdach. Koniecznie należy dbać o wielogatunkowość i zachować mieszany charakter. Poczekajmy do następnej fazy rozwojowej i podejmiemy decyzje.

➤ **Paweł Rutkowski** – ważne jest określenie „ do czego dążymy”. Na tej powierzchni jest klon z grabem. Jeżeli chcemy je zachować, to nasze działania należy kierować na ochronę tych gatunków przed zwierzyną. Natomiast jeżeli w drzewostanie chcemy mieć dąb, to powierzchnia wymaga aktywniejszego działania z naszej strony. Gdyby był to las gospodarczy, to działania byłyby ukierunkowane na uzyskanie w drzewostanie dębu. Natomiast w grądzie, jako siedlisku przyrodniczym, można mieć bardzo zróżnicowany skład i trudno jednoznacznie określić, co można uznać za skład optymalny. Obawiam się przy tym tworzenia szablonów. A ponieważ

dyskutujemy nad planem urządzenia lasu, to należy przyjąć, że ktoś drzewostan ten przeszedł i musiał podjąć decyzję, najlepszą przy danym stanie wiedzy. Przy okazji można też zwrócić uwagę na to, że jeżeli mamy wyłączyć z użytkowania drzewostany powyżej 100 lat, to hodowla nie ma sensu. Natomiast jeżeli mamy wypromować nie jakość, tylko określony skład gatunkowy, to pewne działania są wymuszone.

➤ **Marek Giergiczy** – jeżeli zaprzestaniemy jakichkolwiek działań, to dlaczego byłoby to nie zgodne z prawem. W europejskim prawie nie ma czegoś takiego jak procesy ekologiczne?

➤ **Jan Łukaszewicz** – pojawi się grab i nastąpi zubożenie składu gatunkowego.

➤ **Adam Pawłowski** – nie ma obowiązku, żeby w każdym wydzieleniu projektować zadania, aby osiągnąć idealny skład gatunkowy, a i co za tym idzie stan siedliska FV można to rozpatrywać w skali całej ostoi. Należy procesy wydłużyć w czasie.

➤ **Janusz Czerepko** – właściwy stan siedliska w ekosystemach leśnych występuje, gdy mamy m.in. właściwy dla danego typu biotopu skład gatunkowy drzewostanu. Na obszarach ochrony ścisłej prawo krajowe i międzynarodowe honoruje procesy naturalne, natomiast na obszarach lasów gospodarczych trzeba jednak planować działania zmierzające do przywrócenia właściwego stanu siedliska przyrodniczego. Jesteśmy w myśl Dyrektywy Siedliskowej zobowiązani do poprawy stanu siedlisk przyrodniczych lub ich utrzymania we właściwym stanie ochrony.

Obiekt nr 4 – Nadleśnictwo Browsk.

Oddz. 98Cd, Lśw – 9170(B) grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum typicum)
Drzewostan dwupiętrowy, po rębni IV. Pow. 7.07 ha.

Panujący grab w wieku 88 i 58 lat stanowi drugie piętro. Zd. 0,4 Drzewostan I p. stanowi po 30% świerk, dąb (128 l.), brzoza (88 l.) oraz 10% klon (128 l.) Zd. 0,3. Podrost klonu i wiązu z odnowienia naturalnego w wieku 15 i 8 lat o jakości hodowlanej 12, Zd 0.3.

Dyskusja:

czy zasadne jest działanie pod kątem stworzenia warunków do odnowienia dęba.

➤ **Zdzisław Szkiruc** – stan prezentowanego siedliska określony został jako B, trzeba będzie to wytłumaczyć zewnętrznym partnerom, co myśmy zrobili. Opracowując plan urządzenia lasu, czy zadania ochronne możemy zakwestionować zapisy SDF i dane zweryfikować. Jakie konsekwencje mogą być dla administratora terenu jeżeli ocena będzie dziś B, za 6 lat znowu B, a celem jaki mamy uzyskać to stan właściwy. Będziemy oceniani i należy spojrzeć na to z tego punktu widzenia.

➤ **Janusz Czerepko** – nie mamy jeszcze odpowiedzi jakie będą konsekwencje ani w UE, ani w Polsce. Mamy do czynienia z siedliskiem 9170 i zapewne przekonamy się jakie będą konsekwencje w sensie nie wykonania działań, czy nie osiągnięcia celu określonego w ramach planów zadań ochronnych.

➤ **Adam Pawłowski** – musimy patrzeć na całość tego siedliska w Ostoi Puszcza Białowieska, nie możemy się skupiać na każdym wydzieleniu. Będziemy rozliczani z tego, czy prowadziliśmy działania zmierzające do poprawy tego stanu siedliska. Zgodziliśmy się z tym, że należy prowadzić działania na powierzchni między gniazdowej. Będą też powierzchnie, wydzielania, w których nie będziemy działań prowadzić. Natomiast nie będzie problemu z udowodnieniem Komisji Europejskiej, że kontynuowanie cięć ochronnych było zasadne.

- **Arkadiusz Bruchwald** – ilość martwego drewna powinna być zwiększana stopniowo a nie jednorazowo, należy zdefiniować ilość martwego drewna i proces prowadzący do zmian.
- **Maria Protasiewicz** – poinformowała o rejestrowaniu ilości drewna martwego na powierzchniach kołowych podczas prowadzonych prac terenowych. Wyniki zostaną przedstawione na kolejnym spotkaniu. Poprosiła o stanowisko organizacji ekologicznych, czy na takich powierzchniach należy kontynuować proces odnowienia?
- **Robert Cyglicki** – stanowisko organizacji jest znane. Zawarte zostało na str. 18 materiałów konferencyjnych, tam są konkretne wytyczne, które powinny być uwzględnione w opracowywanym planie urządzenia lasu. Nie powinniśmy rozmawiać o korzystnym stanie danego siedliska patrząc na jedno wydzielenie i cieszyć się, że zostało to już wyjaśnione.
- **Maria Protasiewicz** – poprosiła o zwrócenie uwagi na sąsiedni drzewostan dwupiętrowy na siedlisku Lśw – 9170(w stanie A) grąd subkontynentalny (Tillo Carpinetum tp) o pow. 13,38 ha. Jest to drzewostan dębowy w wieku 133 lat z panującą brzozą, świerkiem, klonem, lipą 113 lat oraz osiką 83 lata. Zd. 0,6 W drugim piętrze grab, świerk 83 lata oraz grab, dąb, klon, lipa, świerk w wieku 53 lata. Na takich powierzchniach nie planuje się cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych. Natomiast jeżeli na nielicznych siedliskach przyrodniczych w stanie B (jak to na którym jesteśmy, czy byliśmy poprzednio) założymy, że celem jest uzyskanie wielowiekowych i wielogatunkowych drzewostanów zgodnych z siedliskiem przyrodniczym to zmusza planistę do zapisania zabiegów odnowieniowych i pielęgnacyjnych.
- **Aleksander W. Sokołowski** – zaproponował aby wyliczyć potrzebną ilość martwego drewna, a następnie dla uzyskania lepszego efektu ekologicznego ciąć je na fragmenty i rozrzucać po drzewostanie.
- **Janusz Czerepko** – w odniesieniu do stanowiska Greenpeace podkreślił, że dobrze jest nie zmieniać swoich poglądów . Ale należy zauważyć że z historii ochrony przyrody, jak i gospodarki leśnej w Puszczy Białowieskiej wyciągnąć wnioski, że my się jeszcze wielu rzeczy uczymy i zmieniamy swoje stanowisko i chyba to nie jest zle? Mamy szansę w tej chwili opracowywać plan zadań ochronnych, czyli rozpoznać stan różnorodności biologicznej szczególnie elementów ważnych z punktu widzenia Wspólnoty Europejskiej. W dalszej perspektywie możemy się wspólnie zastanowić się nad działaniami ochronnymi, czy też odstąpić od działań. Mamy możliwość bardzo dobrego rozpoznania siedlisk, zastanowić się nad np. ilością martwego drewna. Obowiązuje nowe prawo i jest teraz dobra okazja do weryfikowania poglądów zarówno przez leśników w zakresie ochrony przyrody, jak i organizacji ekologicznych.
- **Robert Cyglicki** – Jeżeli Państwo robicie nowe inwentaryzacje i wrzucacie zebrane informacje do bazy danych, to chcielibyśmy żeby została ona udostępniona na potrzebę dalszych analiz, tak abyśmy mogli spojrzeć na Puszcę jako cały organizm. Zebrane informacje powinny zostać zderzone z wytycznymi i wymogami Natura 2000, i dopiero wówczas możemy weryfikować swoje stanowisko, jeżeli ku temu będą przesłanki.

Temat III: Postępowanie hodowlane i ochronne w drzewostanach na siedliskach boru mieszanego świeżego celem zapewnienia trwałości lasu.

Obiekt nr 5 – Białowiecki Park Narodowy.

BPN Obręb Ochronny Hwoźna– Oddz. 158, drzewostan św–so lub so–św, faza terminalna, dynamika rozwoju kornika drukarza była ograniczana do 2005r.

(usuwano drzewa trocinkowe), zaewidencjonowano: 2004r.- 949 drzew trocinowych, 2005 – doszło 83, 2006 – 36, 2007 – 819, 2008 – 1167 szt., w 2009r.

przeprowadzono inwentaryzację odnowienia naturalnego (5,5 tys. szt./ha – gb, db, lp, jrż, św).

Dyskusja:

ochrona procesów naturalnej regeneracji drzewostanów sosnowo- świerkowych na BMśw i LMśw

➤ **Zdzisław Szkiruć** - faza rozpadu drzewostanu – w Parku narodowym obraz do zaakceptowania, ale czy w całej Puszczy?

➤ **Bogdan Brzeziecki** – w tym miejscu przebiegają naturalne procesy, rozpoczął się proces unaturalniania, kluczową sprawą jest proporcja ilości takiej powierzchni w Puszczy Białowieckiej - już dziś procesy naturalne przebiegają na ponad 50 % powierzchni Puszczy – na tych powierzchniach następuje zubożenie różnorodności, dlatego Na pozostałej powierzchni Puszczy prowadzić należy działania ochronne w celu utrzymania różnorodności biologicznej na obecnym poziomie.

➤ **Jan Łukaszewicz** – były głosy o pozostawieniu Puszczy procesom naturalnym od 20 do 100%, popieram propozycję prof. Brzezieckiego aby na części Puszczy nie objętej ochroną ścisłą (ok. 50%) prowadzić ochronę czynną, która jest zawarta w leśnictwie wielofunkcyjnym realizowanym na terenie całych Lasów Państwowych.

➤ **Janusz Dawidziuk** aktualne planowanie odbiega od procedur racjonalnego działania, mnożymy i dublujemy plany; jest plan urządzenia lasu dotyczący gospodarki wielofunkcyjnej, plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000, plan ochrony obszaru Natura 2000, plan ochrony Parku Narodowego wraz z otuliną, brakuje planów ochrony dla większości rezerwatów ; planowanie powinna poprzedzać kompleksowa inwentaryzacja gatunków chronionych; trzeba zinwentaryzować, a następnie opracować plan ochrony, zdecydować o priorytetach, ustalić sposoby postępowania.

➤ **Przemysław Chylarecki** – Mówiąc o wyznaczaniu sieci obszarów o różnym statusie ochronnym stwierdził, że posiadamy programy komputerowe i narzędzia do optymalizacji wielu kryteriów, które można w tym celu wykorzystywać. Pozwoli to na opracowanie optymalnej sieci obszarów chronionych. Wskazał na potrzebę posiadania aktualnych baz danych z inwentaryzacji urządzeniowej dotyczących całego kompleksu Puszczy. Bo tylko w oparciu o aktualne dane i posiadaną wiedzę o tych populacjach i o ich wymaganiach życiowych będziemy mogli zaproponować sensowne rozwiązanie.

➤ **Ryszard Kapuściński** – powstanie plan zadań ochronnych a nie plan ochrony, firma wykonująca plan urządzenia lasu musi kontynuować prace, jest wiele racji z różnych stron, dlatego projekt planu poddany zostanie konsultacjom, nie będzie zapewne zadowolający dla wszystkich stron.

➤ **Andrzej Antczak** - zwrócił uwagę na wiele wspólnych, zbieżnych postulatów. Poprosił o przepływ informacji w obie strony. My jako zarządcy LKP „PB” chcielibyśmy, aby organizacje ekologiczne udostępniły nam własne dane z inwentaryzacji na potrzeby tworzonego planu.

➤ **Zdzisław Szkiruć** – po pół roku prac wiemy że plan zadań ochronnych nie jest w stanie odpowiedzieć na wiele pytań. Mimo powszechnie funkcjonującego poglądu, że Puszcza jest najlepiej zbadanym obiektem w Polsce, gdy chcemy uzyskać kompleksową wiedzę o jakimś gatunku w skali całej Puszczy okazuje się, że nie ma takich danych.

➤ **Andrzej Bruchwald** – z SILP nadleśnictw można bardzo wiele informacji uzyskać, czego przykładem był mój wczorajszy referat. Przedstawił przykładowe wielkości uzyskane z baz danych.

➤ **Przemysław Chylarecki** – dostęp do danych SILP jest, ale dane się dezaktualizują i są niepełne. Praca na nieaktualnych danych prowadzi do nieporozumień, które wszyscy znamy.

➤ **Janusz Dawidziuk** – należy ustalić co chcemy chronić w pierwszej i w dalszej kolejności, jaka jest hierarchia, ustalić hierarchię celów i przedmiotów ochrony, a następnie proponować działania ochronne.

➤ **Maria Protasiewicz** – w połowie czerwca pojawią się pierwsze informacje (wstępne wydruki opisów taksacyjnych) z którymi w lipcu będzie można się zapoznać.

➤ **Zdzisław Szkiruć** – w końcu czerwca lub w lipcu będzie można zapoznać się z koncepcją opartą o aktualne dane z projektu PZO.

Obiekt nr 6 – Nadleśnictwo Browsk.

Oddz. 128Cb KO pow. 14.16 ha.

Drzewostan gospodarczy nasienny w 70% świerkowy, otulina rezerwatu. Świerk (143,103, 73 l.), 30% sosna (143l.) oraz pojedynczo brzoza (103,63 l.) grab (63 l.), miejscami dąb (183, 63 l.) Podrost świerkowy w wieku 21 lat. Podsadzenia sosnowe w wieku 7 i 3 lat. Na zrębie sanitarnym (po gradacji kornika) uzyskano odnowienie naturalne sosny na ręcznie przygotowanych placówkach.

Dyskusja:

zachowanie trwałości drzewostanów świerkowych i dbałości o jego stan sanitarny.

➤ **Adam Bohdan** – zadał pytanie o ilość martwego drewna na tej powierzchni.

➤ **Jerzy Półtorak** – przedstawił, że martwe drewno inwentaryzowane jest w skali całej Puszczy Białowieskiej, nie mamy jeszcze wyników z tych pomiarów.

➤ **Jerzy Gutowski** – stwierdził, że lepsze informacje byłyby o martwym drewnie, gdyby analizowano stopień rozkładu.

➤ **Ryszard Kapuściński** – słowa uznania organizatorom za konferencję, uświadomiliśmy sobie że ochrona Puszczy Białowieskiej jest procesem trudnym, przed nami dalsze etapy tworzenia planu urządzenia lasu w tym konsultacje społeczne.

➤ **Maria Protasiewicz** poinformowała, że wykonana inwentaryzacja w ramach prac urzędzeniowych wraz z projektem zabiegów odnowieniowych, pielęgnacyjnych może być przedłożona do konsultacji w połowie lipca br.

Notowała:

Maria Protasiewicz RDLP w Białymstoku

Podsumowanie - zamknięcie Konferencji „Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urządzeniowym”

Nadleśnictwo Browsk - Ośrodek Edukacji Nadleśnictwa Browsk – 20.05.2011r.

Ryszard Ziemblicki

Dobrze się stało iż doszło do takiego spotkania. Różnice pomiędzy głoszącymi referaty są czymś naturalnym. Już dziś 42% powierzchni Puszczy jest poddana ochronie konserwatorskiej, a z planowanymi na tym etapie dalszymi wyłączeniami spowoduje, że ponad 50% powierzchni Puszczy będzie chroniona w tej postaci. Leśnicy dostrzegają pozytywne elementy tego rodzaju ochrony.

Ta konferencja nie jest ostatnim forum na którym będzie omawiany proces tworzenia planów urządzenia lasu. Czekają nas między innymi przewidziana prawem publiczna debata. Zależy nam na tym, aby przyszły plan był spójny z planem zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Mamy świadomość, że plan musi spełniać reżimy tej formy ochrony. Chodzi również o stworzenie planu w oparciu o który leśnicy będą wiedzieli jak realizować swoje zadania.

Podczas obrad i części terenowej padło wiele wniosków. Stwarza to istotną trudność

w wypracowaniu dokumentu końcowego zawierającego te wnioski. Bardzo proszę prof. Andrzeja Grzywacza o przedstawienie wyników prac komisji wniosków.

Andrzej Grzywacz

Jestem w bardzo trudnej sytuacji. Powstało dużo wniosków. Komisja w składzie Bogdan Brzeziecki, Janusz Czerepko, Andrzej Grzywacz, Bogumiła Jędrzejewska, Marek Ksepko, Maria Protasiewicz wraz z innymi osobami szczególnie mam tu na myśli Andrzeja Antczaka, przygotowała propozycje, które będą przedmiotem dyskusji, uwag i uzupełnień. Dokument nazywa się : „Podsumowanie i wnioski .... „ Propozycje organizacji pozarządowych są wnioskami przedstawionymi w referacie przez prof. Tomasza Wesołowskiego. Łącznie tekst jest bardzo długi. Trudno było z niego coś wyselekcjonować. Stworzony dokument składa się z trzech części: pierwszej jak gdyby preambuły, wniosków które udało się zgeneralizować oraz wniosków wyjętych z poszczególnych wystąpień.

(Tu prof. A. Grzywacz odczytał propozycję tekstu „Podsumowania i wniosków...”)
Bardzo proszę otwieram dyskusję.

Adam Wajrak

Panie profesorze, przepraszam ale widzę strasznie dużo sprzeczności w tych wnioskach generalnych. Jeżeli to ma być tak że pod wnioskami mają podpisać się wszyscy uczestnicy tej konferencji to myślę że to nie jest w porządku. Proponuję, abyśmy takimi wnioskami konferencji nie kończyli. Raczej wniosek powinien być ogólny, pod którym wszyscy jesteśmy w stanie się podpisać, a jeżeli nie to jestem przekonany, że pozostałe organizacje się nie podpiszą (może LOP się podpisze). Organizacje będą chciały abyśmy postawili tu wyraźne rozgraniczenie ponieważ nasze stanowisko w wielu punktach jest sprzeczne z tym co zostało zapisane

Andrzej Grzywacz

Ja to rozumiem ale postawiony zostałem w bardzo trudnej sytuacji. Problem jest techniczny. Nie da się w tak krótkim czasie spisać wniosków z wypowiedzi bardzo wielu osób. Może zrobić w ten sposób. Nad przygotowanym tekstem jeszcze popracujemy, całość materiałów udostępniemy, roześlemy, zbierzemy uwagi. Nie chodzi o to aby każdy zgadzał się ze wszystkimi wnioskami. Może przyjąć do wiadomości.

Przemysław Chylarecki

Panie profesorze sądzę że tego rodzaju dokumenty mają sens kiedy rysują konsensus a nie podkreślają co nas różni. Jeżeli robimy dokument który ma kilka stron to każdy z nas znajdzie w tym dokumencie coś z czym się nie zgadza. Szansę na konsensus mają te dokumenty które mają 3-4 punkty które są w stanie nas wszystkich połączyć. Praca nad dokumentem który jest długi, usiłuje pogodzić te sprzeczności to będzie czas stracony.

Andrzej Grzywacz

To jest prawda ale z drugiej strony należy zauważyć że to są wnioski z konferencji na której były różne głosy, różne punkty widzenia i jakiś dokument chcemy dać do Biura Urządzenia Lasu aby mogło podeprzeć się w swoich pracach właśnie tą dyskusją.

Andrzej Wajrak.

Wnioski płynące z części referatów są nie do przyjęcia.

Bogumiła Jędrzejewska.

Nie jesteśmy forum, które ma wypracowywać konsensus na temat Puszczy Białowieskiej i jej przyszłości. Zadaniem komisji było zebranie z dwóch dni konferencji wszystkich wniosków, jakie padły, bez ich przeinaczania. Aktualna próba redakcji dokumentu ma plusy i minusy: Jest pierwszym szkicem protokołu z tego, co uczestnicy konferencji mówili wczoraj i dzisiaj. Jeżeli uda nam się uczciwie przedstawić to, co proponują organizacje pozarządowe z jednej strony, a specjaliści z różnych dziedzin z drugiej, wówczas wykonawcy planu będą mieli cały materiał do dyspozycji. Wszyscy, którzy chcieli zabrać głos podczas konferencji i przedstawić swoją wizję, mieli taką możliwość. Widzę potrzebę dalszej znacznej pracy redakcyjnej nad tym dokumentem. Pierwsza krótka forma wniosków jest niespójna z dłuższym tekstem. Chodzi o to, aby powstał jednolity dokument zawierający wszystko, co zostało powiedziane z podaniem, kto jest autorem wypowiedzi.

Robert Cyglicki

Może rzeczywiście nie ma potrzeby przedstawiania wniosków tylko przekazanie wszystkich materiałów instytucji tworzącej plan urządzenia lasu z podpisem który wniosek jest czyj. Natomiast nie formułować wniosków, które można by określić, że są to wnioski uczestników tej konferencji.

Przemysław Chylarecki

Proponuję przekazać wykonawcom planu dokument, który otrzymaliśmy przed konferencją. Tracimy czas robiąc dokument mniejszej objętości, szczególnie że się różnimy. Czy musimy to robić skoro to ma nas dzielić.

Bogumiła Jędrzejewska

Ale materiały konferencyjne nie zawierają informacji z dyskusji, sesji referatowej i terenowej. Rzetelny protokół z konferencji pozwoli na równoprawne przedstawienie poglądów i da szansę różnym propozycjom.

Robert Cyglicki

Prezentowane wnioski zgłaszane były przez poszczególne osoby i nie da się ukryć, że są one często sprzeczne i wzajemnie wykluczające się Przedstawiciele BUL są z nami, słyszeli zgłaszane uwagi i dyskusję. Więc dlaczego mamy tworzyć jakiś dokument, który będzie dodatkowo mówił o wnioskach uczestników konferencji? Nie tworzymy wrażenie, że to są wnioski uzgodnione, bo w prezentowanej formie takimi nie są.

Janusz Dawidziak

Zupełnie się zgadzam z linią rozumowania Pani profesor. My jako wykonawcy planu stoimy przed problemem terminu wykonania projektu planu. Nie nazywajmy dokumentu wnioskami tylko np. uwagami z konferencji. Dajmy jednak jakiś dokument dla planisty który będzie podstawą szukania w projekcie planu jakiegoś kompromisu; projektu, który będzie poddany jeszcze konsultacji społecznej, przed ostatecznym zatwierdzeniem przez Ministra.

Adam Wajrak

[Bezosobowa forma wniosków] to jest rozpraszanie odpowiedzialności za sformułowania, które padły, a z którymi wiele osób się kategorycznie nie zgadza. Należy oczekiwać, że osoby, które mówiły o zwalczaniu kornika albo o zagrożeniu

wiatrołomami, podpiszą się pod tym. Również organizacje, które podpisały się pod propozycjami prof. Wesołowskiego, powinny wziąć na siebie odpowiedzialność za zgłoszone wnioski.

Andrzej Grzywacz

Przygotujemy Protokół z konferencji, zapiszemy kto co mówił. Również gotów jestem podpisać się pod wnioskami zawartymi w tzw. preambule stworzonymi przez komisję której mam zaszczyt przewodniczyć.

Ryszard Kapuściński

Zgadzam się aby potraktować dokument z konferencji jak protokół. Przychylam się do wniosku Pana Chylareckiego. Sądzę, że przynajmniej w kilku kwestiach bylibyśmy w stanie przyjąć dziś wspólne ustalenia, np. w kwestii zagadnień priorytetowych. Niewątpliwym priorytetem powinno być w tej chwili pilne sporządzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska. Wszyscy zgadzamy się że ochrona ścisła jest potrzebna ale różnimy się w kwestii jaki procent powierzchni Puszczy poddać tej ochronie.

Wniosek wspólny mógłby dotyczyć ochrony czynnej, tzn. zadania ochronne formułujemy tylko wobec tych siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000, które obecnie takiej pomocy potrzebują. Warto przy tej okazji stwierdzić, że my w tym gronie niczego nie rozstrzygamy, a jedynie wyrażamy nasze opinie, racje merytoryczne i oczekiwania.

Aleksander W. Sokołowski

Było coś wspólnego skoro zebraliśmy się i uczestniczyliśmy w ciągu tych dwóch dni. Jest coś co nas łączy – troska o los Puszczy. Wszystkim nam zależy na trwałości Puszczy, na zachowaniu bogactwa przyrodniczego, jego różnorodności. Czy moglibyśmy się zgodzić że to jest wspólne dla nas wszystkich? Że wszystkim nam zależy na ochronie.

Adam Wajrak.

Panie profesorze, zapiszemy że wszystkim nam zależy na ochronie Puszczy. Dziękujemy organizatorom za zorganizowanie tego spotkania. Będzie to bardzo dobre podsumowanie.

Aleksander W. Sokołowski

Analiza wniosków szczegółowa pozwoli konstruować sposoby postępowania na które oczekują urzędnicy. Chodzi o to, aby plan urządzenia lasu w maksymalnym stopniu uwzględniał stanowiska osób zainteresowanych. Leśnicy mają otrzymać zadania do wykonania. Dajmy coś od siebie wykonawcom planu.

Andrzej Grzywacz

Podejmuję decyzję. Jak najbardziej rzetelnie, podaniem kto co powiedział, pomijając z referatów informacje ilustrujące, jako protokół z konferencji prześlemy wszystkim. Wszystkie wypowiedzi, nie wartościując ich, umieścimy na stronie internetowej.

Bogumiła Jędrzejewska

Tekst będzie rozesłany do Państwa, aby móc sprawdzić zapis własnych wypowiedzi pod kątem, czy nie zostały pominięte czyjeś postulaty.

Robert Cyglicki

Preambułę ograniczyć do dwóch zdań:

Wszystkim nam zależy na ochronie Puszczy. Dziękujemy organizatorom konferencji.

Oklaski.

Ryszard Ziemblicki

Dziękuję Państwu bardzo. Cieszę się z tak szerokiej reprezentacji. Wydaje mi się że cel jaki postawiliśmy sobie przed konferencją, właśnie dobro Puszczy Białowieskiej, połączył nas. I to jest budujące. Myślę że kolejne spotkania będą wносиły coraz więcej. Przed nami narada techniczno – gospodarcza, wyłożenie planu do publicznej wiadomości. To są formy przepływu informacji które będziemy udostępniać. Dziękuję Państwu za udział w konferencji. Dziękuję współorganizatorowi konferencji Dyrektorowi Białowieskiego Parku Narodowego p. Zdzisławowi Szkiruciowi.

Andrzej Grzywacz

Zabrakło mi na tej konferencji elementu ekonomicznego. Ponosi się nakłady na pielęgnację drzewostanów do 100 lat. Jeżeli te koszty byłyby zapisane „w poczet ochrony przyrody” to tak, ale jeżeli w nadleśnictwie jest zapisane wyłącznie „w koszty” to nie. Nie chodzi tu o konkretne pieniądze ale o zapis. Wówczas wiadomym byłby serwitut Lasów Państwowych na rzecz ochrony przyrody. Na przykład z polskich lasów ludzie wynoszą ok. miliarda zł. rocznie.

Marek Giergiczny

Z punktu widzenia społeczeństwa funkcje są równoznaczne, a LP są w trudnej sytuacji gdyż funkcja ochronna jest pewnym kosztem. Dla społeczeństwa funkcja ochronna jest może ważniejsza niż rekreacyjna. Społeczeństwo staje się coraz bardziej zamożne, stąd funkcje pozaprodukcyjne będą nabierały znaczenia.

Andrzej Grzywacz.

Na pewno jest to temat na kolejną konferencję.

Dziękuję Państwu.

Brawa

Notowała:

Maria Protasiewicz RDLP w Białymstoku

Protokół ustaleń
Narady Techniczno – Gospodarczej
zwołanej celem omówienia wyników prac terenowych
i przyjęcia zapisów projektów planów urządzenia lasu na lata 2012-2021
dla Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska

Narada Techniczno-Gospodarcza zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku odbyła się w dniu 17-18 listopada 2011 r. z udziałem przedstawicieli:

- a) Ministerstwa Środowiska
  - dr inż. Krzysztof Janeczko – Ministerstwo Środowiska, Dyrektor Departamentu Leśnictwa
  - mgr inż. Janusz Łogożny – Główny Specjalista w MŚ, Departament Leśnictwa Wydział ds. Gospodarki Leśnej

- b) Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych
  - mgr inż. Jacek Przypaśniak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki DGLP w Warszawie
  - mgr inż. Jolanta Błasiak - Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody DGLP w Warszawie
  - mgr inż. Jan Szatyłowicz – BRI DGLP
  - mgr inż. Hubert Donderowicz – Białostocki Region Inspekcyjny
  - mgr inż. Andrzej Jaworski - BRI Białystok

- c) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku
  - mgr inż. Ryszard Ziemblicki – Dyrektor RDLP w Białymstoku
  - mgr inż. Marek Masłowski – Zastępca Dyrektora RDLP ds. Gospodarki Leśnej
  - mgr inż. Piotr Zbrożek – Naczelnik Wydziału Zasobów
  - mgr inż. Cezary Świstak – Naczelnik Wydziału Planowania i Analiz Ekonomicznych
  - mgr inż. Stanisław Kułak – Naczelnik Wydziału Zagospodarowania Lasu
  - mgr inż. Krzysztof Oniszczyk – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu
  - mgr inż. Włodzimierz Protasiewicz – Naczelnik Wydziału Kontroli i Ochrony Mienia
  - mgr inż. Maria Protasiewicz – Główny Specjalista ds. urządzania lasu – Wydział Zasobów
  - dr inż. Piotr Wawrzyniak – Wydział Ochrony Lasu
  - mgr Barbara Gołowacz - Wydział Ochrony Lasu
  - mgr inż. Andrzej Antczak - Stanowisko ds. Koordynacji Działań LKP "Puszcza Białowieska"
  - mgr inż. Adam Kwiatkowski – Wydział Ochrony Lasu

- d) Nadleśnictw:
  - mgr inż. Wojciech Niedzielski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża
  - mgr inż. Jolanta Błyskun – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Białowieża
  - inż. Andrzej Chrenowski – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Białowieża
  - mgr inż. Dariusz Skirko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Browsk
  - mgr inż. Jerzy Ługowoj – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Browsk
  - mgr inż. Jarosław Stocki – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Browsk
  - mgr inż. Grzegorz Bielecki – Nadleśniczy Nadleśnictwa Hajnówka
  - mgr inż. Bazyl Wołkowycki – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Hajnówka

- mgr inż. Andrzej Nowak – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Hajnówka
- mgr inż. Agnieszka Laskowska-Ginszt – Dział Gospodarki Leśnej w Nadleśnictwie Hajnówka

e) Białowieskiego Parku Narodowego:

- mgr inż. Zdzisław Szkiruc – Dyrektor BPN
- mgr inż. Aleksander Bołbot – Zastępca Dyrektora BPN
- mgr Mateusz Szymura - Starszy specjalista ds. ochrony przyrody w BPN
- mgr inż. Andrzej Karczewski - Nadleśniczy Obrębu Ochronnego Hwoźna

f) Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej:

- dr inż. Janusz Dawidziuk – Dyrektor Zarządu BULiGL w Sękocinie Starym
- inż. Jan Broda – Szef Produkcji Zarządu BULiGL w Sękocinie Starym
- mgr inż. Bożydar Neroj – Starszy Inspektor Nadzoru w Zarządzie BULiGL w Sękocinie Starym
- mgr inż. Andrzej Leonowicz - Starszy Inspektor Nadzoru w Zarządzie BULiGL w Sękocinie Starym
- mgr Jerzy Małyszko – Dyrektor BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Marek Ksepko – Zastępca Dyrektora BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Adam Majer – Starszy Inspektor Nadzoru i Kontroli BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Jacek Ksepko – Główny Technolog BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Krzysztof Wojciuk – Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Tadeusz Witkowski - Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Jerzy Półtorak - Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- mgr inż. Janusz Porowski – Zastępca kierownika brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku

g) Zaproszonych gości z głosem doradczo-opiniodawczym

- dr inż. Rafał Paluch – Instytut Badawczy Leśnictwa, Europejskie Centrum Lasów Naturalnych w Białowieży
- dr inż. Karol Zub - Instytut Biologii Ssaków PAN Białowieża
- Tomasz Borowik - Instytut Biologii Ssaków PAN Białowieża
- dr inż. Czesław Okołów – Wiceprezes PTTK Białowieża
- dr inż. Janusz Czerepko – Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Ekologii Lasu
- dr inż. Jan Łukaszewicz - Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Hodowli Lasu i Genetyki Drzew Leśnych
- dr hab. Wanda Olech – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego Katedra Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt
- Piotr Szymczuk – Starszy specjalista w RDOŚ w Białymstoku, stanowisko ds. lokalizacji inwestycji na obszarach chronionych i uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego
- Łukasz Meina - Specjalista w RDOŚ w Białymstoku, stanowisko ds. ochrony gatunkowej roślin i zwierząt
- Adam Pawłowski - Starszy specjalista w RDOŚ w Białymstoku, stanowisko ds. ochrony obszarów Natura 2000
- Wojciech Chmielewski – Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie

- Janusz Szwałkiewicz – Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie
- Marek Kwiatkowski – Głos Lasu
- Anatol Filipczuk – Stowarzyszenie Pszczelarzy Rejonu Puszcza Białowieskiej
- Adam Bohdan – Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot Białystok
- Anna Kubacka – Dyrektor Zespołu Szkół Leśnych w Białowieży
- Marek Kwiatkowski – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych
- Mikołaj Pawlicz – Wójt Gminy Narewka
- Helena Bagrowska – Urząd Gminy Hajnówka, kierownik Referatu inwestycji, planowania przestrzennego i gospodarki gruntami
- Andrzej Wołkowycki – Urząd Gminy Białowieża
- Włodzimierz Wołkowycki – Przewodniczący Rady Gminy Białowieża (kadencja 2010-2014)
- Jerzy Droń – Wiceprzewodniczący Rady Gminy Białowieża (kadencja 2010-2014)
- Jerzy Sirak – Burmistrz Miasta Hajnówka
- Andrzej Nowak – PTL PB
- Mikołaj Janowski – Radny Województwa Podlaskiego
- Wojciech Gutowski – Radny Gminy Białowieża
- Marek Szczerba – PW Sawiccy Sp. J. Hajnówka
- Anatol Kalinowski – Składnica Wojsk Inżynieryjno-Saperskich Nieznany Bór Jednostka Wojskowa 4226
- Alina Wawrzyniuk - Składnica Wojsk Inżynieryjno-Saperskich Nieznany Bór Jednostka Wojskowa 4226
- Cecylia Cacciatori – IBL.

Główne tezy dyskusji

przedstawione przez BULiGL Oddz. w Białymstoku i rdLP w Białymstoku

Przewodniczący obradom **Dyrektor Marek Masłowski (rdLP w Białymstoku)** – powitał przybyłych gości, podkreślając udział w spotkaniu Pana Krzysztofa Janeczko – Dyrektora Departamentu Leśnictwa w MŚ. Przedstawił założenia NTG i proces konsultacji roboczych projektu planu. Omówił prace, które dotychczas zostały wykonane. Stwierdził, że ***Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska (PUL) winien być zgodny z założeniami opracowywanego równolegle Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru PLC200004 Puszcza Białowieska.***

Dyrektor Jerzy Małyszko (BULiGL Oddz. w Białymstoku) – poinformował, że przedstawione wyniki prac urzędzeniowych dla Nadleśnictw LKP PB korespondują z PZO i stanowią sumę koniecznych działań ochronnych w stosunku do siedlisk przyrodniczych i gatunków. ***Niewykonanie zaproponowanych zabiegów może skutkować pogorszeniem stanu ochrony niektórych elementów sieci Natura 2000.***

Przedstawiciele BULiGL (Marek Ksepko, Janusz Porowski) – przedstawili wyniki inwentaryzacji urzędzeniowej i przyrodniczej oraz omówili Programy Ochrony Przyrody (POP), Prognozy Oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko (POOŚ) w ujęciu nadleśnictw i całego LKP. Dokonali analizy porównawczej różnych wielkości etatów 10 letnich, poczynając od propozycji tzw. zespołu Prof. Wesołowskiego (300 tys. m³), Ministra Środowiska (485 tys. m³), z wyłączeniem powierzchni rezerwatów z obliczeń wskaźników głównych (2200 tys. m³) a kończąc na porównaniu do typowego lasu

gospodarczego (2900 tys. m³). Następnie przedstawili koncepcję lasu ciągłego, planowaną do zrealizowania w leśnictwie Łączyno (Nadleśnictwo Browski).

Generalnym wnioskiem wynikającym z opracowanych POOŚ jest brak istotnych oddziaływań PUL dla Nadleśnictw LKP PB na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Reprezentujący Białostocki Region Inspekcyjny Andrzej Jaworski - odniósł się do stanu upraw w całym obszarze LKP PB, które są intensywnie niszczone m.in. przez żubra.

Pozytywnie ocenił projekt PUL.

Kierownicy Nadleśnictw LKP PB Wojciech Niedzielski, Dariusz Skirko i Grzegorz Bielecki – podkreślili czynny udział administracji Nadleśnictw w procesie tworzenia projektu PUL. Zaproponowali rozszerzenie zakresu tolerancji przy planowaniu orientacyjnych składów upraw, podnieśli problem sposobu inwentaryzacji zwierzyny oraz wnioskowali o zapisy w PUL informujące, że przy obecnych ograniczeniach nie ma możliwości realizacji cięć sanitarno-selekcyjnych w drzewostanach nasiennych. **Generalnym wnioskiem jest brak zasadniczych uwag do projektu PUL.**

Dyskusja uczestników spotkania

Jan Janowski (Sejmik Wojewódzki) – wyraził uznanie dla ogromu pracy włożonej w przygotowanie projektu PUL. Podkreślił ograniczenia w planowaniu i gospodarce leśnej (25 tys. ha obszarów chronionych). Nie zgodził się z wnioskiem w POOŚ dotyczącym wpływu PUL na zanieczyszczenie powietrza. Argumentował to koincydencją pomiędzy lokalnymi ograniczeniami w dostępności do surowca drzewnego (w tym opałowego) i jego wysoką ceną a zużyciem węgla w miejscowościach puszczańskich, co poparł osobistym przykładem. Wnioskował o ekspercką ocenę wpływu ograniczeń na wzrost zużycia węgla wśród lokalnej społeczności. **Zaproponował pozyskanie na poziomie 300 tys. m³ rocznie, bowiem takie są potrzeby mieszkańców Puszczy i wiąże się to bezpośrednio z ochroną powietrza oraz całego środowiska przyrodniczego.** Uznał, że zmniejszenie pozyskania drewna w Puszczy miało podkreślić negatywny stosunek lokalnej społeczności do zawodu leśnika. Dodał, że ochrona Puszczy jest najważniejszym celem i na tej podstawie zaproponował **stworzenie w Puszczy Białowieskiej centrum ochrony środowiska w skali europejskiej na bazie Technikum Leśnego i Zamiejscowego Wydziału Leśnego Politechniki Białostockiej w Hajnówce.**

Anatol Filipczuk (Stowarzyszenie Pszczelarzy) – podniósł kwestię pochodzenia materiału sadzeniowego używanego w okresie międzywojennym przez spółkę CENTURA do odnowień. Wnioskował o poszukiwanie dokumentacji historycznej. Poruszył kwestię ustnych, międzypokoleniowych przekazów dotyczących tej kwestii. **Głównym wnioskiem wpływającym z wypowiedzi była konieczność wyjaśnienia proveniencji przedmiotów ochrony, zanim systemem ochrony przyrody zostaną objęte.**

Jan Łukaszewicz (Instytut Badawczy Leśnictwa) – podkreślił rangę omawianego dokumentu, z naciskiem na unikalny w skali światowej poziom opracowania. Zaznaczył, że człowiek jest coraz rzadziej uwzględniany w ochronie przyrody i przestaje być traktowany jako naturalny element ekosystemu. Stwierdził, że przy średniej wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Białowieża wynoszącej 98 lat, nie ma mowy o zakazie wycinania drzew ponad 100 letnich – gdyż są one po prostu wyłączone z działań. Postawił pytanie: jaka będzie

przyszłość tych drzewostanów? Zaznaczył, że wnioskodawcy całkowitego wyłączenia Puszczy z działań uważają, iż „natura” rządzi się przez klęski i taka jest przyszłość tych drzewostanów. Ze względu na nagromadzenie dużych ilości drewna martwego Puszczy grożą wielkie pożary (zgodnie z zapisami historycznymi w 1811 r. pożar trwał od maja do października). To będą skutki ponaregionalne. Poruszył również zagadnienie uwalniania CO₂ z obumierającej materii organicznej.

W odniesieniu do różnorodności biologicznej zaznaczył, że wzorowanie się w planowaniu urzędziowym na Białowieskim Parku Narodowym jest błędem. Przypomniał badania na tzw. powierzchniach Włoczewskiego w BPN i zaobserwowane na nich wskaźniki obniżania się różnorodności biologicznej. Zwrócił uwagę na dominującą, ekspansywną rolę graba i związany z tym zanik ekotypu sosny puszczańskiej na siedliskach uboższych grądów.

Skrytykował koncentrowanie się na gatunkach niszowych (pachnica dębowa, zgniotki), które zawsze były obecne w leśnictwie wielofunkcyjnym. Przypomniał badania w Niemczech które pokazują, że kompleksy objęte ścisłą ochroną przyrody mają coraz mniejszy areal siedlisk przyrodniczych. Jako przykład przywołał cenny zespół świetlistej dąbrowy, który w Puszczy powstawał podczas wypasu bydła a obecnie istnieje konieczność dużych nakładów finansowych, żeby to siedlisko przyrodnicze utrzymać.

Generalnym wnioskiem pozostaje kwestia negatywnego wpływu wyłączenia z aktywności ludzkiej dużych powierzchni leśnych (połowa omawianego obszaru), co może skutkować obniżeniem bioróżnorodności oraz naruszyć stabilność i trwałość lasów Puszczy Białowieskiej.

Mikołaj Pawilcz (Wójt gm. Narewka) – wyraził duże zainteresowanie planowanym efektem realizacji zabiegów ochronnych. Wyraził obawę o pracę w lesie dla lokalnej społeczności. Zgłosił problem braku informacji o drewnie opałowym (w PUL?). Zainteresował się informacją o dużej ilości drewna martwego w kontekście możliwości jego pozyskiwania w niewielkich ilościach na potrzeby lokalnej społeczności. Przypomniał o problemie spalania w domowych instalacjach grzewczych węgla oraz brykietów i przechodzenia na te paliwa coraz większej liczby mieszkańców gmin. Wspomniał o informacji, że powiat hajnowski należy prawdopodobnie do najbardziej zapyłonych. *Jako główną uwagę zgłosił kwestię włączenia całej powierzchni lasów do kategorii lasów ochronnych i negatywnej opinii samorządów na ten temat, powodowanej obniżeniem budżetu gmin z tego tytułu.*

Leon Chlabicz (Przewodniczący Rady Gminy Narewka) – podniósł kwestię skali zjawisk jakie się dokonują w Puszczy. Według niego są to procesy dynamiczne i wymagające odpowiedniego czasu, bowiem wszystko co żyje ma określoną ilość czasu na aktywność w środowisku. *Są przykłady na to, że można „pobrać użytki z przyrody” bez uszczerbku na niej i zagospodarować je na potrzeby człowieka.*

Adam Bohdan (organizacje pozarządowe) – oświadczył, występując w imieniu wszystkich ekologicznych organizacji pozarządowych, że kilkakrotnie przedstawiły one uwagi do projektu PUL. Postulował wysokość etatu na poziomie 48,5 tys m3 rocznie. Zapytał o definicję drzewostanów ponad 100 letnich, gdyż według niego istniejące definicje sprzeczne. Pytał: jakie prace będą prowadzone w tych drzewostanach. Oświadczył, że nie doczekali się odpowiedzi ze strony BULiGL i Dyrektora rdLP na powyższe pytania. Prosił Dyrektora rdLP w Białymstoku o wnioski i uwagi w powyższych kwestiach.

Marek Masłowski – poinformował, że zgłoszone wnioski są gromadzone i będą analizowane. Zadaniem wykonawcy projektu PUL (BULiGL) jest dokonanie kompromisu pomiędzy różnymi oczekiwaniami, tak by nie szkodzić środowisku. Jeżeli jedna ze stron

sporu twierdzi, że jedynym wyjściem jest wybrany przez nią wariant, to do kompromisu nigdy nie dojdzie. ***W tak cennym obiekcie nie jest rzeczą prostą pogodzenie bardzo skrajnych poglądów.*** Zadeklarował jednak próbę zmierzenia się z tą kwestią. Podkreślił, że wnioski ekologicznych organizacji pozarządowych dotarły jako pierwsze, ale obecnie wpływają uwagi od innych uczestników procesu tj. mieszkańców gmin, samorządów i przedsiębiorców lokalnych. Po upływie czasu koniecznego na uwzględnienie wszystkich uwag, projekt PUL zostanie przedłożony do zatwierdzenia w Ministerstwie Środowiska. Dyrektor podkreślił, że obecne spotkanie służy przedstawieniu eksperckich wariantów efektów planowania, po czym zostaną one poddane ocenie i wyborowi. Obecnie nie jest możliwe określenie wielkości pozyskania. ***Bez zbędnej zwłoki zostanie uruchomiony proces konsultacji projektu PUL z organem wydającym opinię a po nim zostaną wydane stosowne decyzje.***

Jerzy Sirak (Burmistrz m. Hajnówka) – podkreślił szczegółowość projektu PUL. W imieniu społeczności lokalnej życzył, by zaproponowane wskaźniki użytkowania pozostały na niezmiennym poziomie. Podtrzymał wniosek Wójta z Gminy Narewka dotyczący zwiększenia dostępności drewna opałowego dla mieszkańców powiatu hajnowskiego. Przypomniał, że w 1994 r. (w trakcie powiększenia Białowieskiego Parku Narodowego) Premier Cimoszewicz deklarował rekompensaty dla gmin Białowieża, Narewka i Hajnówka, których gminy nie otrzymały. Nawiązał do wieloletniego istnienia i rozwoju zakładów z terenu powiatu hajnowskiego, które dziś również zatrudniają wiele osób. ***Opracowanie tak złożonego projektu PUL pokazuje nam, że możliwe jest łączenie funkcji ochronnych, społecznych i gospodarczych nawet w bardzo cennym obiekcie.***

Marek Szczerba (Przedsiębiorstwo „Sawiccy”) – zaznaczył, że miejscowi przedsiębiorcy stracili dostęp do materiału z Puszczy. Domniemywał, że być może obecnie istnieje szansa na poprawę tego stanu rzeczy. Lokalne towary nie są konkurencyjne, bowiem gatunki takie jak brzoza wozi się aż z Gołdapi, dębinę spod Dorohuska, co pociąga za sobą dodatkowy koszt w wysokości ok. 100 złotych do każdego metra sześciennego. Zaznaczył, że brzoza z siedlisk puszczańskich jest bardzo dobrej jakości, jest „biała” jak brzoza skandynawska i nieporównywalna jako materiał do innych. Pytał ***czy w przyszłym roku (2012) będzie taka sytuacja, że od wiosny do końca lata będą wstrzymane jakiegokolwiek prace na terenie Puszczy?***

Walenty Wasiluk (Stowarzyszenie SANTA Obrona Puszczy Białowieskiej) – nawiązując do swoich reportaży o Puszczy Białowieskiej i Parkach Narodowych podzielił się kilkoma osobistymi spostrzeżeniami. ***Główną tezą wypowiedzi była krytyka nadmiaru drewna martwego w Puszczy.***

Marek Masłowski – stwierdził, że jest ogrom zabiegów hodowlano-ochronnych do zrealizowania, a drewno jest jego naturalnym efektem dodatkowym. Z korzyści uzyskanych w ten sposób Lasy Państwowe finansują działania konieczne dla utrzymania stanu ochrony. W komentarzu do postulatu pozyskiwania części drewna martwego na potrzeby lokalnej społeczności wspominał, że drewno opałowe musi cechować się pewnymi parametrami jakościowymi. W odpowiedzi na wcześniejsze pytania podkreślił, że ***terminy wykonywania zabiegów nie wynikają z PUL.***

Jacek Przypaśniak (Naczelnik Wydziału UL gdLP) – podkreślił, że decyzje powołujące lasy ochronne skutkują finansowo dla gmin. Przypomniał, że ***realizacja zapisów prawa ochrony przyrody dotyka leśników szczególnie na etapie sporządzenia projektu PUL, że w ostatnim***

okresie (10 lat) przybyło rezerwatów i innych form ochrony przyrody wynikających z wdrożenia sieci Natura 2000. Lasy ochronne, które są pochodną tych zmian powinny być zweryfikowane właśnie na etapie tworzenia projektu PUL. Stosowne wnioski zostały przygotowane przez wykonawcę z udziałem LP i złożone do właściwego Ministra celem zatwierdzenia. Do dzisiaj Minister decyzją powołał lasy ochronne dla Nadleśnictwa Białowieża. Odniósł się również do oczekiwań przedmówców co do poprawy dostępu do surowca drzewnego i przypomniał, że pozyskanie jest pochodną potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów i siedlisk.

Wojciech Gutowski (Radny Gmina Białowieża) – obserwując dyskusję zastanawiał się, czy nie może być większej symbiozy między Parkiem Białowieskim a Lasami Państwowymi. Podkreślił swoje obawy co do udziału „osób trzecich”, które naciskają na wzrost ograniczeń w gospodarce. *Przypomniał, że nie wszystkie puszczańskie rezerваты mają plany ochrony i, że nie jest ustalone jak prowadzić w nich działania. Jako przykład podał „nienaturalną” proporcję liczby drzew martwych do żywych w Rezerwacie Szafera.* Zauważył, że prawdopodobnie szkodzi to przyrodzie i zaburza niektóre procesy. Według niego jest to równorzędne z sabotażem i działaniem na szkodę Skarbu Państwa.

Podając przykład ekologicznych organizacji pozarządowych zaakcentował, że jako społeczeństwo nie powinniśmy ulegać wpływom i skrajnym postawom niektórych z nich. Przypomniał, że właśnie dlatego leśnicy wyhamowali realizację obecnego PUL.

Marek Masłowski – skomentował powyższą wypowiedź tłumacząc dużą liczbę leżących martwych drzew w Rezerwacie Szafera koniecznością ich wycinki ze względu na bezpieczeństwo ludzi (drzewa „pokornikowe”).

Jan Łukaszewicz – wniósł apel do organizacji ekologicznych, o konieczności ochrony różnorodności Puszczy Białowieskiej. *Przypomniał, że spojrzenie na las tylko przez pryzmat drzew starych jest błędem, bowiem musi w nim być również pokolenie drzew młodych.*

Janusz Czerepko (IBL) – postulował zapisy w POOŚ, odnośnie zlecenia przez RDOŚ wykonania planów ochrony dla rezerwatów. Zaznaczył, że w PZO są informacje fragmentaryczne a *wskazaniem głównym winno być powstanie Planu Ochrony obszaru Natura 2000.* Jako naukowiec zajmujący się typologią leśną, w tym stanem siedlisk leśnych, zwrócił uwagę na fakt ciągłego wzrostu udziału drewna martwego w starszych drzewostanach liściastych na skutek ich starzenia się, co nie jest zjawiskiem jednoznacznie korzystnym.

Wanda Olech (SGGW) – zwróciła uwagę, że w Programie Ochrony Przyrody zbyt mało informacji poświęcono żubrom.

Marek Ksepko – oświadczył, że konieczność opracowania Planu Ochrony Obszaru Natura 2000 została zapisana w PZO, a informacja o żubrze zostanie wzbogacona w POP.

Krzysztof Janeczko – przekazał stanowisko i oczekiwania Ministra Środowiska z dn. 27.10.2011 r. co do pryncypiów w planowaniu urządzeniowym i gospodarce leśnej w Puszczy. Zwrócił uwagę, że pozyskanie będzie ograniczone do 50 tys. m³ rocznie. Uznał, że ta wielkość powinna zaspokoić rynek lokalny. Stanowisko to skierowane zostało do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Zaznaczył, że przedstawi Ministrowi wszystkie głosy, jakie były podnoszone podczas dyskusji i *podkreślił duże znaczenie inicjatywy prowadzenia części drzewostanu w formule lasu ciągłego.* Obiecał rozmowę z Ministrem na ten temat.

Marek Masłowski – podziękował wykonawcy oraz wszystkim tym, którzy przybyli na naradę i udział w dyskusji. Jeszcze raz przypomniał, że *dokument należy dopracować tak, aby maksymalnie uwzględnić interesy wszystkich stron.*

Komisja po przeprowadzeniu dyskusji nad:

- a) szczegółową analizą gospodarki leśnej ubiegłego okresu, przedstawioną przez nadleśniczego
- b) materiałami przedstawionymi przez kierowników pracowni ul.:
  - wynikami prac inwentaryzacyjnych,
  - oceną wpływu realizacji zadań gospodarczych minionego okresu na obecny stan lasu,
  - propozycjami planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2012-2021,
  - projektem aktualizacji programu ochrony przyrody dla N-ctw na okres 2012-2021,
  - prognozą oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko,

podjęła następujące ustalenia:

A. Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

1. Zakres i forma podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu

Zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska zawarte są w dokumentach planistycznych województwa podlaskiego i powiatu hajnowskiego. Ponadto teren działania Nadleśnictw będzie objęty Planem Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000, gdzie znajdują się adekwatne zapisy.

Przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie gospodarki leśnej przedstawia się następująco:

- ochrona środowiska – lasy pozostające w zasięgu Nadleśnictw nie są znacząco narażone na zanieczyszczenia powietrza,
- ochrona przyrody – obszar powiatu charakteryzuje się bogactwem obszarów i obiektów chronionych,
- udokumentowane złoża kopalin – problemem może być pozyskiwanie piasku i żwiru z nieudokumentowanych złóż bez stosownych koncesji,
- gospodarowanie wodami – zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest brak właściwie rozwiązanej gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin puszczańskich,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – problemy w zakresie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne nie występują,
- obronność kraju – pewne znaczenie ma bezpośrednie sąsiedztwo terenów nadleśnictw Białowieża i Browsk z granicami Państwa oraz zagrożenie pożarowe obszarów leśnych,
- ochrona krajobrazu – w omawianych dokumentach nie są planowane inwestycje ani zadania z zakresu gospodarki leśnej mogące w znacznym stopniu wpłynąć na otaczający krajobraz,
- ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyk i rekreacji – zachowanie walorów tych terenów wymaga zrównoważonego rozwoju gospodarki turystycznej,
- przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu – położenie planowanych inwestycji nie powinno mieć wpływu na gospodarkę leśną prowadzoną w Nadleśnictwach,

Komisja akceptuje przedstawiony w PPUL zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

2. Wyniki inwentaryzacji

W pełni zaakceptowano wyniki inwentaryzacji lasu wykonane przez BULiGL obrazujące aktualny stan lasu na tle przyrodniczych warunków produkcji leśnej. Prace terenowe odebrano komisyjnie w dniu 15, 16 i 22.06.2011 r., powierzchniowo kołowe w dniach: 26-30.04, 5-12.05 i 23-26.05.2011 r. Test kontroli pomiaru miąższości nie wykazał błędów grubych. Komisja odbioru terenowych prac urządzania lasu uznała, że prace wykonano w terminie i zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia. Nie wniesiono również zastrzeżeń co do jakości ich wykonania.

3. Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego

Ocena gospodarki ubiegłego okresu omówiona została wyczerpująco w referacie nadleśniczego i kierownika ZOL oraz w koreferacie Białostockiego Regionu Inspekcyjnego LP w Białymstoku i wykonawcy projektu planu, które załączone będą w elaboratach. Komisja przyjmuje wnioski wynikające z analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu.

Końcowa ocena gospodarki leśnej w ubiegłym okresie gospodarczym dokonana została przez Dyrektora RDLP w Białymstoku.

Dyrektor RDLP stwierdził, że zadania planowe zrealizowane w minionym 10-leciu nie naruszają postanowień zawartych w artykule 8 Ustawy o Lasach z dnia 28.09.1991 r.

Na podstawie analizy, uznał gospodarkę zasobami oraz realizacji zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej, edukacji przyrodniczej, gospodarki łowieckiej, użytkowania ubocznego, za prawidłowe.

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w Nadleśnictwach podkreślił działania kierowników jednostek dla zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia właściwego stanu sanitarnego drzewostanów.

W najbliższym 10-leciu konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na poprawne prowadzenie ewidencji z wykonanych zadań w SILP oraz doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. W Nadleśnictwie Hajnówka zwrócono uwagę na konieczność poprawy stanu upraw poprzez stosowanie ogrodzeń.

Oceny zostaną zamieszczone w elaboratach.

4. Wytyczne w zakresie ochrony lasu

Komisja przyjmuje przedstawiony w referacie projekt ochrony lasu i akceptuje plan ochrony przeciwpożarowej. Nadleśnictwa LKP Puszczy Białowieskiej zaliczono w całości do III kategorii (małego) zagrożenia pożarowego.

5. Komisja stwierdza zgodność wykonanych prac z:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20.12.2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i zasad sporządzania planu urządzenia lasu,
- projektem Instrukcji urządzania lasu z 2011 r.,
- Instrukcją urządzania lasu z 2003 r.,
- Zasadami hodowli lasu z 2002 r.,
- ustaleniami KZP i ustaleniami dodatkowymi podjętymi w ramach odbioru prac terenowych.

6. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne prowadzone będzie na dotychczasowym poziomie w zakresie pozyskania choinek i gospodarki łowieckiej.

7. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zagadnienia zagospodarowania rekreacyjnego będą opisane w elaboracie i przedstawione na wspólnej mapie funkcji lasu. Komisja akceptuje projekt zagospodarowania rekreacyjnego.

8. Potrzeby w zakresie budownictwa

Zagadnienia inwestycyjne zostały szeroko i właściwie omówione w referacie nadleśniczego.

Przyjęto następujące zadania na najbliższy okres gospodarczy:

- w zakresie budownictwa ogólnego:
  - bieżące remonty istniejących leśniczówek i zabudowań gospodarczych;
  - usunięcie eternitu z pokryć dachowych budynków mieszkalnych i gospodarczych;
  - sprzedaż zbędnych nieruchomości.
- w zakresie budownictwa drogowego:
  - bieżące utrzymanie i remonty istniejących dróg leśnych.
  - rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci dróg;
- w zakresie budownictwa wodnego:
  - w zakresie budowy i konserwacji zbiorników małej retencji (N. Hajnówka) - bieżąca konserwacja.
  - utrzymanie urządzeń wodno-melioracyjnych we właściwym stanie;
  - w N. Browsk - podłączenie osiedla Gruszki do sieci kanalizacyjnej.

9. Program ochrony przyrody

Zgodnie z ustaleniami KZP Programy ochrony przyrody Nadleśnictw zostały uaktualnione przez BULiGL na lata 2012-2021. Aktualizacja Programów polegała na uwzględnieniu nowych adresów leśnych oraz danych z inwentaryzacji lasu wg stanu na 01.01.2012 r. Zamieszczono również nowe, dotychczas nieuwzględnione informacje, celem poszerzenia i wzbogacenia opracowania m.in. o obszary sieci Natura 2000 oraz dane z „Inwentaryzacji Przyrodniczej siedlisk oraz gatunków flory i fauny”.

Wykonawca dokonał aktualizacji Programów ochrony przyrody zgodnie z wytycznymi §§ 110, 111, 112 instrukcji urządzania lasu i sporządził mapy walorów przyrodniczo-kulturowych oraz przedstawił Programy edukacji leśnej społeczeństwa.

NTG zaakceptowała, przedstawiony na posiedzeniu, projekt aktualizacji programów ochrony przyrody.

10. Prognoza oddziaływania na środowisko

W ramach oddziaływania ustaleń projektu planu urządzania lasu na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na formy ochrony przyrody;
- oddziaływanie na ludzi;
- oddziaływanie na chronione gatunki;
- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym;

- oddziaływanie na wodę;
- oddziaływanie na powietrze;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi;
- oddziaływanie na krajobraz;
- oddziaływanie na klimat;
- oddziaływanie na zasoby naturalne;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.

Generalnym wnioskiem z projektu Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu jest to, że Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Komisja akceptuje przedstawione prognozy oddziaływania na środowisko PPUL.

11. Inne ustalenia

Nadleśniczkowie zaakceptowali zaproponowane przez wykonawcę wykazy cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębego i przedrębego oraz pozostałe czynności gospodarcze związane z projektem planu urządzenia lasu.

Projekty planów urządzenia lasu zostaną zestawione w zakresie przewidzianym w Instrukcji urządzania lasu z 2003 roku. Materiały kartograficzne zostaną wykonane zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia oraz Protokołem z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa.

Komplet dokumentów zostanie sporządzony również w postaci elektronicznej, w celu przekazania do opiniowania do RDOŚ i PWIS.

B. Projekt planu urządzenia lasu

1. Stan posiadania

Komisja przyjmuje stan posiadania nadleśnictw wg grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania.

Nadleśnictwa LKP Puszcza Białowieska należą do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Nadleśnictwo Białowieża składa się z dwóch obrębów leśnych: Białowieża i Zwierzyniec. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Białowieża wg stanu 01.01.2012 r. wynosi 12592,6200 ha.

Grunty stanowiące współwłasność – 3,2087 ha (pow. udziału N-ctwa Białowieża 0,4749 ha), grunty sporne nie występują.

Nadleśnictwo Browsk składa się z trzech obrębów leśnych: Browsk, Lacka Puszcza, Narewka. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Browsk wg stanu na 01.01.2012 r. wynosi 20414,9187 ha .

Dodatkowo na terenie obrębu Browsk znajduje się 12,18 ha gruntów, w których Nadleśnictwo znajduje się we współwłasnościach z osobami fizycznymi (udział 6/28, powierzchnia zredukowana – 2,61 ha). Grunty te nie zostały objęte projektem planu urządzenia lasu.

Nadleśnictwo Hajnówka składa się z trzech obrębów leśnych: Hajnówka, Leśna i Starzyna. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Hajnówka wg stanu na 01.01.2012 r. wynosi 19654,0730 ha.

Na terenie nadleśnictwa występuje 10 działek stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych o ogólnej powierzchni 1,9109 ha i zredukowanej 0,7024 ha.

Powierzchnia ta nie jest elementem planowania urządzeniowego. Grunty sporne nie występują.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie Decyzji Ministra Środowiska z dnia 07 listopada 2011 roku (DL-lpn-612-17/49660/11/JŁ).

Udział powierzchniowy [ha] poszczególnych kategorii przedstawia się następująco:

Nadleśnictwo Białowieża:

Kategoria lasów	Obręb		Nadleśnictwo Białowieża
	Białowieża	Zwierzyniec	
	Powierzchnia leśna [ha]		
I. Rezerwaty	1913,89	2220,33	4134,22
II. Lasy ochronne, w tym:	4514,81	3363,11	7877,92
Lasy wodochronne	1277,45	913,99	2191,44
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	3167,87	2336,26	5504,13
Lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	12,89	-	12,89
Lasy stanowiące drzewostany nasienne	10,74	4,72	15,46
Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	45,86	108,14	154,00
Razem	6428,70	5583,44	12012,14

Nadleśnictwo Browsk:

Kategoria lasów	Obręb			Nadleśnictwo Browsk
	Browsk	Lacka Puszcza	Narewka	
	Powierzchnia leśna [ha]			
I. Rezerwaty	1128,20	72,30	675,13	1875,63
II. Lasy ochronne, w tym:	4283,26	6159,28	5314,12	15756,66
Lasy badawcze	-	3,14	13,16	16,30
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	2005,02	3584,80	3 741,08	9330,90
Lasy glebochronne	1,50	0,21	0,00	1,71
Lasy nasienne	16,69	31,37	2,78	50,84
Lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową	150,62	662,56	191,95	1005,13
Lasy wodochronne	2109,43	1 877,21	1 365,15	5351,79
III. Lasy gospodarcze	1257,38	472,71	26,27	1756,36
Razem	6668,84	6704,29	6015,52	19388,65

Nadleśnictwo Hajnówka:

Kategoria lasów	Obręb			Nadleśnictwo Hajnówka
	Hajnówka	Leśna	Starzyna	
	Powierzchnia leśna zales. i niezales. [ha]			
I. Rezerwaty	1656,14	2436,70	1059,41	5152,25
II. Lasy ochronne, w tym:	3904,74	2823,00	6014,48	12742,22
wodochronne	999,35	922,96	2184,58	4106,89
cenne fragmenty przyrody	2275,57	1627,38	3233,88	7136,83
badawcze	58,89	2,01	91,97	152,87
nasienne	-	18,22	66,48	84,70
ostoje zwierząt chronionych	97,75	238,14	437,57	773,46
w miastach i wokół miast	32,91	14,29	-	47,20
obronne	445,27	-	-	445,27
III. Lasy gospodarcze	20,46	-	182,31	202,77
Razem	5581,34	5259,70	7256,20	18097,24

3. Przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Komisja podtrzymuje ustalenia KZP o zakwalifikowaniu całego obszaru Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieża do gospodarstwa specjalnego.

4. Wieki rębności

Komisja podtrzymuje ustalenia KZP o nie określaniu w gospodarstwie specjalnym wieków rębności.

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego

Ponieważ całość powierzchni leśnej Nadleśnictw zalicza się do gospodarstwa specjalnego, nie określono etatów teoretycznych użytkowania rębego. Przyjęty etat użytkowania rębego stanowi sumę stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy.

Nadleśnictwo Białowieża:**a) Uzytki rębne**

Przyjęte etaty użytkowania rębego m³ brutto przedstawiają się następująco:

<i>Obręb</i>	<i>Gospodarstwo specjalne m³ brutto</i>
Białowieża	8142
Zwierzyniec	1401
Nadleśnictwo	9543

Lokalizację ciec rębnych oraz szczegółowe formy zaprojektowanych rębni, które są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP i BULiGL.

W gospodarstwie specjalnym użytkowanie rębne planowano zgodnie z ustaleniami KZP kierując się potrzebami hodowlanymi drzewostanów.

Zestawienia etatu użytkowania rębego (gospodarstwo specjalne):

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto/pow. ha							
Białowieża	-	-	-	-	-	898	8142	8140
Zwierzyniec	-	-	-	-	-	125	1401	1400
Razem	-	-	-	-	-	1023	9543	9540

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych.

Rodzaj zabiegu	Obręb		Nadleśnictwo
	Białowieża	Zwierzyniec	
	powierzchnia [ha]		
Czyszczenia późne (CP-P)	75,26	32,51	107,77
Trzebieże (TW+TP)	2368,13	1266,74	3634,87
Razem	2443,39	1299,25	3742,64

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębnego przyjęto po przeanalizowaniu:

– wyników użytkowania przedrębnego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z ciec pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,

– spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów (poza rezerwatami) do wieku 90 lat, w których nie planuje się użytkowania rębego.

Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego:

Wyszczególnienie	Obręb		Nadleśnictwo
	Białowieża	Zwierzyniec	
	Etat - m ³ - netto Wskaźnik - m ³ netto/ha		
Etat wg wykonania w ostatnich 5 latach	<u>57042</u> 38,42	<u>43614</u> 44,56	<u>100656</u> 40,86
Etat wg wykonania w ubiegłym okresie	<u>158575</u> 34,32	<u>106242</u> 28,17	<u>264817</u> 31,56
Etat wg 50% spodziewanego bieżącego przyrostu	<u>95700</u> 39,17	<u>62300</u> 47,95	<u>158000</u> 42,22

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane Komisja przyjęła orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie w wysokości: **150 000 m³ netto przy wskaźniku 42,22 m³/ha** co stanowi 50% spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów (poza rezerwatami) do wieku 90 lat, w których nie planuje się użytkowania rębego.

Drzewostany cenne ekologicznie nie są ujęte w etacie powierzchniowym użytkowania przedrębego. Komisja akceptuje powierzchnię drzewostanów nie objętych zabiegiem cięć pielęgnacyjnych w wysokości 7948,98 ha (obręb: Białowieża - 3741,50 ha, Zwierzyniec - 4207,48 ha).

Przyjęty łączny etat na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Białowieża kształtuje się następująco:

Rodzaj użytkowania	Projektowany rozmiar pozyskania					
	Obręb				Nadleśnictwo	
	Białowieża		Zwierzyniec			
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
	m ³					
Rębne	8142	6968	1401	1217	9543	8185
Przedrębne	119625	95700	77875	62300	197500	158000
Nadleśnictwo razem	127767	102668	79276	63517	207043	166185

Nadleśnictwo Browsk:**a) Użytki rębne**

Przyjęte etaty użytkowania rębego m³ brutto przedstawiają się następująco:

<i>Obręb</i>	<i>Łącznie [m³ brutto]</i>
Browsk	11793
Lacka Puszcza	17301
Narewka	30662
Nadleśnictwo	59756

Lokalizację cieć rębnych oraz szczegółowe formy zaprojektowanych rębni, które są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli Nadleśnictwa, RDLP i BULiGL.

W projekcie planu urządzenia lasu nie zaplanowano pozyskania użytków rębnych nie zaliczonych na etat powierzchniowy.

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany w wieku poniżej 100 lat, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu oraz nie ma przesłanek do pozostawienia ich bez wskazań gospodarczych.

<i>Rodzaj zabiegu</i>	<i>Obręb Browsk</i>	<i>Obręb Lacka Puszcza</i>	<i>Obręb Narewka</i>	<i>Nadleśnictwo Browsk</i>
	<i>powierzchnia [ha]</i>			
Czyszczenia późne (CP-P)	75,46	125,88	181,58	382,92
Trzebieże (TW+TP)	3691,41	3592,85	2670,55	9954,81
Razem	3766,87	3718,73	2852,13	10337,73

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego przyjęto po przeanalizowaniu:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cieć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego, z wyłączeniem rezerwatów oraz drzewostanów ponad 100-letnich.

Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego:

Wyszczególnienie	Obwód Browsk	Obwód Lacka Puszcza	Obwód Narewka	Nadleśnictwo Browsk
	<i>Etat na 10-lecie - m³- netto</i> <i>Wskaźnik - m³ netto/ha</i>			
Etat wg wykonania w ubiegłym okresie	<u>185087</u> 34,96	<u>188835</u> 31,71	<u>164596</u> 33,53	<u>538518</u> 33,33
Etat wg wykonania w ostatnich 5 latach	<u>73983</u> 35,40	<u>102684</u> 42,08	<u>79730</u> 42,60	<u>256397</u> 40,05
Etat wg 50% spodziewanego bieżącego przyrostu drzewostanów przedrębnych	<u>136733</u> 36,30	<u>131289</u> 35,30	<u>112935</u> 39,60	<u>380957</u> 36,85

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane Komisja przyjęła orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie w wysokości: **380957 m³ netto przy wskaźniku użytkowania przedrębego 36,85 m³/ha** co stanowi 50% spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny, za wyłączeniem rezerwatów i drzewostanów ponad 100-letnich.

Drzewostany o niskim i równomiernym zwarcu i zadrzewieniu, wydzielania w których stosunkowo niedawno wykonano zabiegi pielęgnacyjne, drzewostany na siedliskach bagiennych, drzewostany niedostępne (np. zalane wodą), siedliska przyrodnicze z właściwym drzewostanem, rezerваты przyrody, drzewostany w wieku powyżej 100 lat zostały pozostawione bez wskazań gospodarczych. Komisja akceptuje powierzchnię drzewostanów nie objętych zabiegami w wysokości 7791,81 ha.

Przyjęty łączny etat użytkowania (bez 5% przyrostu użytków rębnych) na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Browsk kształtuje się następująco:

Etat	Obwód						Nadleśnictwo	
	Obwód Browsk		Obwód Lacka Puszcza		Obwód Narewka		m ³ brutto	m ³ netto
	m ³ brutto	m ³ netto	m ³ brutto	m ³ netto	m ³ brutto	m ³ netto		
Rębne zaliczone na etat	11793	10109	17301	14905	30662	26692	59756	51706
Rębne nie zaliczone na etat	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem użytki rębne	11793	10109	17301	14905	30662	26692	59756	51706
Przedrębne	170916	136733	164111	131289	141169	112935	476196	380957
Ogółem	182709	146842	181412	146194	171831	139627	535952	432663

Nadleśnictwo Hajnówka:**a) Użytki rębne**

Przyjęte etaty użytkowania rębego m³ brutto przedstawiają się następująco:

<i>Obręb</i>	<i>Łącznie [m³ brutto]</i>
Hajnówka	81000
Leśna	44700
Starzyna	75800
Nadleśnictwo	201500

Lokalizację ciec rębnych oraz szczegółowe formy zaprojektowanych rębni, które są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu, były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP i BULiGL.

W gospodarstwie specjalnym użytkowanie rębne planowano zgodnie z ustaleniami KZP kierując się potrzebami hodowli – ochronnymi drzewostanów.

Nie planuje się pozyskania użytków rębnych nie zaliczonych na etat.

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany lub ich części, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu.

Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego:

<i>Rodzaj zabiegu</i>	<i>Obręb Hajnówka</i>	<i>Obręb Leśna</i>	<i>Obręb Starzyna</i>	<i>Nadleśnictwo Hajnówka</i>
	<i>powierzchnia [ha]</i>			
Czyszczenia późne (CP-P)	12,20	9,30	152,12	173,62
Trzebieże (TW+TP)	1673,46	1298,78	3454,47	6426,71
Razem	1685,66	1308,08	3606,59	6600,33

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego przyjęto po przeanalizowaniu:

– wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z ciec pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,

– spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.

Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego:

Wskaźnik rozmiaru cięć pielęgnacyjnych	Obręb			Nadleśnictwo	
	Hajnówka	Leśna	Starzyna		
Plan użytkowania przedrębego na lata 2002-2011 (IV rewizja)	planowana powierzchnia zabiegów przedrębnych [ha]	3590,50	3632,60	5582,14	12805,24
	planowany rozmiar cięć [m ³ netto]	100000	110000	175000	385000
	intensywność [m ³ /ha]	27,85	30,29	31,35	30,07
Użytkowanie przedrębne w okresie ostatnich 5-ciu lat	powierzchnia zabiegów przedrębnych [ha]	1258,88	891,96	2103,31	4254,15
	rozmiar cięć [m ³]	43599	28922	62706	135227
	intensywność [m ³ /ha]	34,63	32,43	29,81	31,79
Tabela spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu według tabel z 50% przyrostu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny	planowana powierzchnia zabiegów przedrębnych [ha]	1685,66	1308,08	3606,59	6600,33
	spodziewany przyrost bieżący nie objętych rębniami [m ³ brutto/m ³ netto]	<u>175980</u> 140780	<u>150380</u> 120300	<u>401380</u> 321100	<u>727740</u> 577580
	50% spodziewanego przyrostu bieżącego nie objętego rębniami [m ³ netto]	70390	60150	160550	290640
	planowany rozmiar cięć [m ³ netto]	70000	60000	160000	290000
	intensywność [m ³ /ha]	41,53	45,87	44,36	43,94

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane Komisja przyjęła orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie w wysokości: **290000 m³ netto przy wskaźniku 43,94 m³/ha** co stanowi 50% spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości z wszystkich drzewostanów młodszych (do V kl.w. włącznie) nie objętych użytkowaniem rębny z wyłączeniem rezerwatów przyrody.

Drzewostany w rezerwach przyrody, na siedliskach bagiennych i łągowych, o niskim i równomiernym zwarcie i zadrzewieniu głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, niektóre drzewostany na siedliskach silnie wilgotnych oraz inne cenne ekologicznie nie są ujęte w etacie powierzchniowym użytkowania przedrębego. Komisja akceptuje powierzchnię drzewostanów nie objętych zabiegiem cięć pielęgnacyjnych w wysokości 9138,38 ha.

Przyjęty łączny etat na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Hajnówka kształtuje się następująco:

Obręb	Użytkowanie rębne	Użytkowanie przedrębne	Razem
	m ³ grubizny brutto/netto		
Hajnówka	81000 / 64800	87500 / 70000	168500 / 134800
Leśna	44700 / 35760	75000 / 60000	119700 / 95760
Starzyna	75800 / 60640	2000000 / 160000	275800 / 220640
Nadleśnictwo	201500 / 161200	362500 / 290000	564000 / 451200

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębego

Komisja nie wniosła uwag do zaprezentowanych przez wykonawcę PPUL wytycznych w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych właściwych I 10-lecia wg rodzajów rębni.

Nadleśnictwo Białowieża:

Obręb	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem	
powierzchnia [ha]					
Białowieża	-	1,98	113,24	115,22	115,22
Zwierzyniec	-	-	22,18	22,18	22,18
Razem nadleśnictwo	-	1,98	135,42	137,40	137,40

Nadleśnictwo Browsk:

Obręb	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem	
powierzchnia [ha]					
Browsk	-	-	241,32	241,32	241,32
Lacka Puszcza	-	-	320,68	320,68	320,68
Narewka	-	-	448,42	448,42	448,42
Razem	-	-	1010,42	1010,42	1010,42

Nadleśnictwo Hajnówka:

Obręb	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem	
powierzchnia [ha]					
Hajnówka	-	11,48	858,76	870,24	870,24
Leśna	-	9,97	516,39	526,36	526,36
Starzyna	-	39,04	770,90	809,94	809,94
Razem nadleśnictwo	-	60,49	2146,05	2206,54	2206,54

7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Komisja akceptuje przyjęte w PPUL gospodarcze typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw ustalone na KZP.

Jednocześnie Komisja dopuszcza, aby w uzasadnionych przypadkach Nadleśniczy, uwzględniając zmienność warunków w ramach typu siedliskowego lasu oraz doświadczenia miejscowe, modyfikował składy gatunkowe upraw w zakresie:

- udziału poszczególnych gatunków głównych w granicach +/- 20%,
- w łącznym udziale gatunków głównych w granicach +/- 30%,
- w łącznym udziale gatunków domieszkowych i biocenotycznych +/- 40%.

Nadleśnictwo Białowieża:

Zadania z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie przedstawiają się następująco:

<i>Wskazanie</i>	<i>Obręb</i>		<i>Nadleśn. [ha]</i>
	<i>Białowieża [ha]</i>	<i>Zwierzyniec [ha]</i>	
Odnowienia powierzchni leśnej niezalesionej, w tym:	-	-	-
odnowienie zrębów	-	-	-
odnowienie halizn	-	-	-
odnowienie płazowin	-	-	-
Zalesienie gruntów nieleśnych	-	-	-
Odnowienie zrębów zupełnych projektowanych	-	-	-
Razem na powierzchni otwartej	-	-	-
Odnowienia przy rębniach złożonych	30,41	5,66	36,07
Podsadzenia produkcyjne	-	-	-
Dolesienia luk i przerzedzeń	5,42	2,90	8,32
Razem odnowienia pod osłoną	35,83	8,56	44,39
Ogółem odnowienia i zalesienia	35,83	8,56	44,39
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	-	-	-
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia	3,58	0,86	4,44
Razem poprawki i uzupełnienia	3,58	0,86	4,44
Ogółem odnowienia, zalesienia, poprawki i uzupełnienia	39,41	9,42	48,83

Nadleśnictwo Browsk:

<i>Wskazanie</i>	<i>Obręb</i>			<i>Nadleśn. [ha]</i>
	<i>Browsk [ha]</i>	<i>Lacka P. [ha]</i>	<i>Narewka [ha]</i>	
Odnowienia powierzchni leśnej niezalesionej, w tym:				
odnowienie zrębów, halizn, płazowin				
odnowienie gruntów w produkcji pomocniczej i gruntów związanych z gospodarką leśną	0,23		0,57	0,80
Zalesienie gruntów nieleśnych				
Odnowienie zrębów zupełnych projektowanych				
Razem na powierzchni otwartej	0,23	0,00	0,57	0,80
Odnowienia przy rębniach złożonych	45,94	65,93	97,85	209,72
Podsadzenia produkcyjne				
Dolesienia luk i przerzedzeń	3,64	82,77	2,20	88,61
Razem odnowienia pod osłoną	49,58	148,70	100,05	298,33
Ogółem odnowienia i zalesienia	49,81	148,70	100,62	299,13
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	0,00	0,94	0,42	1,36
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia	4,98	14,86	10,06	29,90
Razem poprawki i uzupełnienia	4,98	15,80	10,48	31,26
Ogółem odnowienia, zalesienia, poprawki i uzupełnienia	54,79	164,50	111,10	330,39

Nadleśnictwo Hajnówka:

Wskazanie	Obręb			Nadleśn. [ha]
	Hajnówka [ha]	Leśna[ha]	Starzyna[ha]	
Odnowienia i zal. halizn, płazowin, zrębów	-	-	-	-
Zalesienia gruntów nieleśnych	-	-	-	-
Odnowienie zrębów projektowanych	-	-	-	-
Odnowienia przy rębniach złożonych	231,88	135,10	217,26	584,24
Podsadzenia produkcyjne	-	-	-	-
Dolesienia luk i przerzedzeń	1,45	0,75	1,63	3,83
Razem odnowienia pod osłoną	233,33	135,85	218,89	588,07
Popr. i uzupełnienia w istniejących upr. i młodn.	-	-	1,06	1,06
Popr. i uzupełnienia w uprawach projektowanych	23,32	13,59	21,89	58,80
Razem poprawki i odnowienia	23,32	13,59	22,95	59,86
Wprowadzanie podszytów	-	-	-	-
Ogółem odnowienia, poprawki i uzupełnienia	256,55	149,44	241,84	647,83
Pielęgnowanie upraw (CW)	364,09	181,01	286,17	831,27
Pielęgnowanie młodników (CP)	190,49	110,13	192,23	492,85
Melioracje wodne	-	-	-	-
Melioracje agrotechniczne	232,56	135,85	218,89	587,30

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Protokółowali:

Tadeusz Witkowski
Krzysztof Wojciuk
Jerzy Półtorak
Adam Majer

Przewodniczący Komisji:

mgr inż. Marek Masłowski

PROTOKÓŁ

z Posiedzenia Komisji Projektu Planu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka

LKP „Puszcza Białowieska”,

która odbyła się 30 grudnia 2011 r. w Ośrodku Edukacji Leśnej „Jagiellońskie” Nadleśnictwa Białowieża.

Komisja Projektu Planu zwołana została przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku celem przedstawienia informacji o projekcie planów urządzenia lasu, prowadzonych konsultacjach społecznych oraz omówienia opinii, uwag i

wnioseków zgłoszonych do projektu planów urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka.

Przewodniczącym Komisji Projektu Planu był Ryszard Ziemblicki – Dyrektor RDLP

w Białymstoku

Wykaz uczestników:

a) Ministerstwa Środowiska

- Janusz Łogoźny – Główny Specjalista, Departament Leśnictwa

b) Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych

- Jacek Przypaśniak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki

- Jolanta Błasiak - Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody DGLP w Warszawie

- Andrzej Jaworski - BRI Białystok

c) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku

- Ryszard Ziemblicki – Dyrektor RDLP w Białymstoku

- Marek Maślowski – Zastępca Dyrektora RDLP ds. Gospodarki Leśnej

- Piotr Zbrożek – Naczelnik Wydziału Zasobów

- Stanisław Kułak – Naczelnik Wydziału Zagospodarowania Lasu

- Krzysztof Oniszczyk – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu

- Włodzimierz Protasiewicz – Naczelnik Wydziału Kontroli i Ochrony Mienia

- Maria Protasiewicz – Główny Specjalista ds. urządzania lasu – Wydział Zasobów

- Piotr Wawrzyniak – St. Specjalista ds. Łowiectwa - Wydział Ochrony Lasu

- Barbara Gołowacz - Specjalista - Wydział Ochrony Lasu

- Andrzej Antczak - Główny Specjalista ds. Koordynacji Działań LKP "Puszcza Białowieska"

- Jerzy Tkaczenko - St. Specjalista ds. kontroli – Wydział Kontroli

- Adam Kwiatkowski – Specjalista - Wydział Ochrony Lasu

- Marcin Sołoguba - Specjalista - Wydział Zasobów

d) Nadleśnictw:

- Wojciech Niedzielski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża

- Jolanta Błyskun – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Białowieża

- Andrzej Chrenowski – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Białowieża

- Dariusz Skirko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Browsk

- Jerzy Ługowoj – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Browsk

- Jarosław Stocki – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Browsk

- Grzegorz Bielecki – Nadleśniczy Nadleśnictwa Hajnówka

- Andrzej Nowak – Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Hajnówka, PTL PB

- Agnieszka Laskowska-Ginszt – Dział Gospodarki Leśnej w Nadleśnictwie Hajnówka

e) Białowieskiego Parku Narodowego:

- Mateusz Szymura - Starszy specjalista ds. ochrony przyrody w BPN

- Andrzej Karczewski - Nadleśniczy Obrębu Ochronnego Hwoźna

f) Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej:

- Jan Broda – Szef Produkcji Zarządu BULiGL Warszawa

- Jerzy Małyszko – Dyrektor BULiGL Oddział w Białymstoku

- Marek Ksepko – Zastępca Dyrektora BULiGL Oddział w Białymstoku

- Adam Majer – Starszy Inspektor Nadzoru i Kontroli BULiGL Oddział w Białymstoku

- Jacek Ksepko – Główny Technolog BULiGL Oddział w Białymstoku
- Krzysztof Wojciuk – Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- 2
- Tadeusz Witkowski - Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- Jerzy Półtorak - Kierownik brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku
- Janusz Porowski – Zastępca kierownika brygady urzędzeniowej BULiGL Oddział w Białymstoku

g) oraz zaproszonych gości z głosem doradczo-opiniodawczym:

- Rafał Paluch – Europejskie Centrum Lasów Naturalnych w Białowieży
- Karol Zub - Instytut Biologii Ssaków PAN Białowieża
- Czesław Okołów – PTTK Białowieża
- Janusz Czerepko – Instytut Badawczy Leśnictwa
- Jan Łukaszewicz - Instytut Badawczy Leśnictwa
- Marek Jabłoński - Instytut Badawczy Leśnictwa
- Jacek Hilszczański - Instytut Badawczy Leśnictwa
- Ryszard Kapuściński – Liga Ochrony Przyrody
- Adolf Korczyk – Wydział leśny - Politechnika Białostocka
- Mikołaj Janowski – Radny Województwa Podlaskiego
- Adam Pawłowski - RDOŚ w Białymstoku,
- Albert Litwinowicz – Wójt Gminy Białowieża
- Elżbieta Laprus – przedstawiciel społeczności lokalnej
- Wojciech Chmielewski – Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie
- Marek Kwiatkowski – Głos Lasu, CILP
- Anatol Filipczuk – Stowarzyszenie Pszczelarzy Rejonu Puszczy Białowieskiej
- Anna Kulbacka – Dyrektor Zespołu Szkół Leśnych w Białowieży
- Henryk Łukaszewicz – Radny Województwa Podlaskiego
- Włodzimierz Pietruczuk – Starosta Powiatu Hajnowskiego
- Mikołaj Pawilcz – Wójt Gminy Narewka
- Helena Bagrowska – Urząd Gminy Hajnówka
- Andrzej Wołkowycki – Urząd Gminy Białowieża
- Włodzimierz Wołkowycki – Przewodniczący Rady Gminy Białowieża
- Jerzy Droń – Wiceprzewodniczący Rady Gminy Białowieża
- Jerzy Sirak – Burmistrz Miasta Hajnówka
- Wojciech Gutowski – Radny Gminy Białowieża
- Rafał Zubkowicz – Las Polski
- Wojciech Sobociński – Las Polski
- Adam Wajrak – Gazeta Wyborcza
- Walenty Wasiluk - Stowarzyszenie SANTA Obrona Puszczy Białowieskiej
- Jan Kędyś - Stowarzyszenie SANTA Obrona Puszczy Białowieskiej
- Jan Chomczuk – Stowarzyszenie Samorządowców Euroregionu „Puszcza Białowieska”
- Norbert Wiącek – Turystyka „Orlik”

Przewodniczący obrad **Ryszard Ziemblicki Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku** powitał przybyłych gości. Następnie otworzył posiedzenie Komisji Projektu Planu mającej charakter debaty publicznej w sprawie „Projektu planu urządzenia lasu (planu u.l.) **Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Białowieska**” oraz „Prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 „Puszcza Białowieska”.

Na wstępie przedstawił rolę Puszczy Białowieskiej, która była przedmiotem nieustannych kontrowersji. Podkreślił, że ostatnie dziesięciolecie to okres szczególnej dbałości o jej wartość przyrodniczą i dużych ograniczeń w prowadzeniu cięć hodowlanych.

3

Nawiązał do historii utworzenia i zasad funkcjonowania Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska”, który ustanowiony został 19 grudnia 1994r. na gruntach Lasów Państwowych – Nadleśnictw: Białowieża, Browsk i Hajnówka, w zasięgu

administracyjnym Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Wymienił

dodatkowe regulacje obowiązujące w postaci zarządzeń i decyzji wydanych przez Ministra

właściwego ds. środowiska oraz Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie

wykonywania zadań ochronno- hodowlanych w Puszczy Białowieskiej:

∞ Decyzja Nr 23 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 listopada 1994 r. wydana w celu ochrony ekosystemów Puszczy Białowieskiej. Decyzja ta wprowadziła zasady postępowania ochronnego i hodowlanego w Puszczy Białowieskiej. Wyodrębniono trzy obszary o odmiennych metodach postępowania stosownie do ich walorów.

∞ Zarządzenie Nr 30 Dyrektora Generalnego L.P z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie

ustanowienia Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Białowieska”, w którym należy prowadzić rozpoznanie stanu lasu oraz doskonalić gospodarkę leśną na podstawach ekologicznych.

∞ Zarządzenie Nr 11 z dnia 14 lutego 1995 roku Dyrektora Generalnego L.P. zmienione Zarządzeniem Nr 11A Dyrektora Generalnego L.P. z dnia 11 maja 1999 r. (wprowadza wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych).

∞ Decyzja nr 24 Dyrektora Generalnego L.P. z dn. 27 sierpnia 1996 r. (wprowadza zasady ochrony starych drzew o charakterze pomnikowym żywych i obumarłych oraz rzadkich gatunków drzew w Puszczy Białowieskiej).

∞ Decyzja Nr 48 Dyrektora Generalnego L.P. z dnia 6 lipca 1998 roku (wprowadza zakaz wycięcia ponad 100-letnich drzew i drzewostanów o charakterze naturalnym na całym obszarze części zagospodarowanej Puszczy (kryterium naturalności stanowi wiek

100 lat). Wymieniony zakaz nie dotyczy niezbędnych cięć sanitarnych, ale na ich wykonanie konieczna jest zgoda Głównego Konserwatora Przyrody.

Podkreślił, że aktualne regulacje prawne w Puszczy Białowieskiej powodują minimalizację

ingerencji antropogenicznych w naturalne procesy zachodzące w ekosystemach leśnych.

Zapewnia to duży udział starodrzewi w kompleksie puszczańskim, zachowanie siedlisk

przyrodniczych i biotopów wielu gatunków ptaków, chrząszczy, motyli, nietoperzy oraz

pozostałych zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

4

Podkreślił, że plan urządzenia lasu powinien gwarantować realizację zabiegów ochronnych służących poprawie stanu siedliska przyrodniczego lub zachowaniu właściwego stanu siedlisk przyrodniczych. Planowanie to z uwagi na obowiązujące ograniczenia dotyczy drzew i drzewostanów do wieku do 100 lat.

Przypomniał, że zgodnie z Ustawą z dnia 3 X 2008r. o udostępnianiu informacji o

środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, Zarządzeniem Nr 12 Dyrektora Generalnego LP z dn. 9.02.2009r. projekt planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

został wyłożony do publicznego wglądu na okres 21 dni w siedzibie nadleśnictwa dla którego został sporządzony. Ogłoszenie o terminie i miejscu wyłożenia ukazało się w Gazecie Wyborczej oraz Biuletynie Informacji Publicznej RDLP i nadleśnictw. W nadleśnictwach zostały ustalone stałe dyżury osób upoważnionych do udzielania informacji o projekcie planu. Został wykonany specjalny tom, pt., „Materiały dotyczące konsultowania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Białowieża, Browsk, Hajnówka na lata 2012 – 2021.” W trakcie wyłożenia projektu planu u.l. było wiele opinii,

uwag i wniosków na temat projektowanych przedsięwzięć z zakresu zaplanowanych czynności ochronnych i hodowlanych oraz zadań wynikających z programu ochrony przyrody. Proces konsultacji zaleceń ochronnych i hodowlanych oraz zadań wynikających

z programu ochrony przyrody, z samorządami terytorialnymi oraz lokalnymi i regionalnymi

organizacjami społecznymi, to obowiązek dyrektora rdLP.

Poinformował, że przed skierowaniem projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka do zatwierdzenia, dyrektor rdLP sporządza pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru właściwego wariantu przyjętego w

planie. Po zatwierdzeniu w drodze decyzji planu u.l. przez ministra właściwego do spraw

środowiska, dyrektor rdLP:

1. podaje do publicznej wiadomości informację o zatwierdzeniu i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem i podsumowaniem,

2. przekazuje decyzję do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (PWIS),

3. monitoruje oddziaływanie planu u.l. na środowisko.

Podkreślił, że podczas dzisiejszego posiedzenia podstawowym zadaniem będzie omówienie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków do projektu planu u.l. oraz udzielenie odpowiedzi na opinie o charakterze zastrzeżeń do ustaleń zawartych w projekcie planu u.l.

wraz ze wstępnym sformułowaniem uzasadnienia.

5

Stwierdził, że sporządzony projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska jest zgodny z założeniami opracowanego równoległe Planu Zadań Ochronnych dla obszaru PLC200004 Puszcza Białowieska.

Następnie przedstawił przebieg spotkania:

1. Omówienie podstawowych danych o LKP „PB” oraz Nadleśnictwie Białowieża, Browsk,

Hajnówka z zakresu projektu planu urządzenia lasu i Programu Ochrony Przyrody – Andrzej Antczak wraz z nadleśniczymi.

2. Przedstawienie przebiegu prowadzonych konsultacji społecznych - M. Protasiewicz.

3. Zaprezentowanie wniesionych uwagi, opinii i wniosków do projektu planu urządzenia

lasu oraz Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka.

4. Przedstawienie uzasadnienia w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski wniesione do projektu planu oraz Programu Ochrony Przyrody – Nadleśniczowie, Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Białymstoku.

A. Antczak □ przedstawił prezentację pt.: „Projekt »Planu Urządzenia Lasu« Nadleśnictw:

Białowieża, Browsk i Hajnówka w Leśnym Kompleksie Promocyjnym Puszcza Białowieska”. Prezentacja objęła podstawowe informacje wynikające z opracowania danych uzyskanych w ramach prac taksacyjnych oraz inwentaryzacyjnych w nadleśnictwach Puszczy Białowieskiej. Zwrócił uwagę na:

□ przyjęcie już przez Komisję Założeń Planu, że podstawą opracowania planu jest: zachowanie i wzmocnienie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów i utrzymanie innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych;

□ wyznaczenie następujących celów szczegółowych w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej: zachowanie naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego, z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie, restytucja metodami hodowli i ochrony lasu zbiorowisk przyrodniczych zdegradowanych i zniekształconych w celu zapewnienia szybszego niż w procesach naturalnych tempa przywracania zgodności biocenozy z biotopem, przy wykorzystaniu w miarę możliwości sukcesji naturalnej i przebudowy drzewostanów, ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk roślinnych i zwierząt poprzez: wyłączenie z użytkowania drzewostanów powyżej 100 lat, wyłączenie z użytkowania siedlisk bagiennych (Bb, BMb i LMb), zwiększanie udziału starych

6

drzew w drzewostanach – nie użytkowanie drzew 100 i więcej letnich, pozostawienie podczas zabiegów hodowlano-ochronnych wszystkich drzew dziuplastych, martwych, pozostawienie do naturalnej śmierci i całkowitej mineralizacji części świerków zasiedlonych przez kornika drukarza;

□ systematyczny wzrost znaczenia ochronnych funkcji lasów w kolejnych pięciu rewizjach planu zasadniczego, dzięki czemu w aktualnym projekcie p.u.l. rezerwy zajmują pow. 22,55%, a lasy ochronne 73,49% powierzchni nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska, a te o znaczeniu gospodarczym jedynie 3,96%;

□ niekorzystną strukturę układu klas wieku, która wskazuje na starzenie się lasów (przeciętna wieku 85 lat) oraz brak młodego pokolenia lasu w wieku do 20 lat oraz niedostatek drzewostanów 40-letnich; Obecność odnowień podokapowych wskazuje na dużą siłę witalną, ale zarazem na potrzebę aktywnego pielęgnowania tego pokolenia;

□ ubywanie drzewostanów z panującymi dębami i jesionami oraz nadreprezentatywność drzewostanów iglastych, zwłaszcza świerkowych oraz olszowych;

□ rosnącą zasobność drzewostanów i szacowany dalszy jej wzrost o ok. 12,7%, do 375,34 m³/ha z poziomu obecnego wynoszącego 333 m³/ha;

□ to, że w LKP Puszcza Białowieska blisko 7% lasów ma skład gatunkowy niezgodny z siedliskiem, a częściowo zgodny blisko 57%, w pełni zgodne z siedliskiem to ok. 36% lasów LKP;

□ istniejące zagrożenia środowiska przyrodniczego, które jednak mają znaczenie sporadyczne, a prowadzona profilaktyka jest skuteczna; najwięcej szkód w lasach powodują choroby grzybowe □ 60,7%, a następne w kolejności są szkody powodowane przez zwierzynę □ 28,7%

□ w lasach LKP występują znaczne ilości drewna martwego – przeciętnie jest to

24,76 m³/ha, najwięcej tego drewna jest na siedliskach lasów wilgotnych, lasów mieszanych bagiennych i olsów jesionowych, a najmniej na siedliskach borów świeżych;

□ w związku z powyższym projekt planu przewidział wykonywanie zadań wynikających z potrzeb hodowlanych i ochronnych lasów LKP Puszcza Białowieska, skorelowanych z „Projektem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLC 200004 Puszcza Białowieska”, a to oznacza, że cała powierzchnia leśna Nadleśnictw Białowieża, Browsk i Hajnówka w LKP zaliczona została do

7

gospodarstwa specjalnego, w którym zgodnie z ustaleniami KZP nie obowiązuje ani wiek rębności, a etat jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb czynnej ochrony zidentyfikowanych jako konieczne dla usunięcia skutków zniekształceń antropogenicznych oraz podtrzymania funkcjonalnych układów półnaturalnych siedlisk przyrodniczych oraz hodowlanych drzewostanów;

□ powyższe uwarunkowania pozwoliły na oszacowanie wielkości zadań hodowlanych,

w tym odnowienia lasu na poziomie: użytkowanie główne (rębne i przedrębne) do 1.074.144 m³/10 lat (107414,4 m³/rok) oraz powierzchnia odnowień, zalesień, poprawek i uzupełnień □ 1029,63 ha w dziesięcioleciu, a zabiegi pielęgnacyjne (gleb oraz czyszczeń wczesnych i późnych obejmą łączną powierzchnię 4293,09 ha w dziesięcioleciu;

□ opracowanie programów ochrony przyrody, w których uwzględniono wymagania ochrony siedlisk i gatunków oraz form zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i Dyrektywami Siedliskową i Ptasią;

□ wyznaczenie zakresu działań gospodarczych mających na celu ochronę dziuplaków, chrząszczy saproksylicznych, motyli dziennych oraz żubra, bobra i niektórych ptaków drapieżnych;

Na zakończenie zaprezentował informację o przyjęciu Programów Edukacji Leśnej Społeczeństwa zgodnie z Zarządzeniem Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 9 maja 2003 r.

W. Niedzielski przedstawił stan posiadania Nadleśnictwa Białowieża, które

składa się z dwóch obrębów leśnych: Białowieża i Zwierzyniec. Powierzchnia ewidencyjna

gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Białowieża wg stanu 01.01.2012 r. wynosi 12592,6200 ha.

Grunty

stanowiące współwłasność – 3,2087 ha (pow. udziału N-ctwa Białowieża 0,4749 ha), grunty sporne nie występują. Omówił przyjęty łączny etat na lata 2012-2021, który kształtuje się następująco:

Etat

Obręb

Nadleśnictwo

Białowieża Zwierzyniec

brutto netto brutto netto brutto netto

m³

Rębne 8142 6968 1401 1217 9543 8185

Przedrębne 119625 95700 77875 62300 197500 158000

8

Ogółem 127767 102668 79276 63517 207043 166185

D. Skirko przedstawił stan posiadania Nadleśnictwa Browsk, które składa się z trzech

obrębów leśnych: Browsek, Lacka Puszcza, Narewka. Powierzchnia ewidencyjna gruntów

w zarządzie Nadleśnictwa Browsek wg stanu na 01.01.2012 r. wynosi 20414,9187 ha. Dodatkowo na terenie obrębu Browsek znajduje się 12,18 ha gruntów, w których Nadleśnictwo znajduje się we współwłasnościach z osobami fizycznymi (udział 6/28, powierzchnia zredukowana – 2,61 ha). Omówił przyjęty łączny etat na lata 2012-2021,

który kształtuje się następująco:

Etat

Obręb

Nadleśnictwo

Obręb Browsek Obręb Lacka Puszcza Obręb Narewka

m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto

Rębne 11793 10109 17301 14905 30662 26692 59756 51706

Przedrębne 136733 131289 112935 380957

Ogółem 146842 146194 139627 432663

G. Bielecki przedstawił stan posiadania Nadleśnictwa Hajnówka składa się z trzech

obrębów leśnych: Hajnówka, Leśna i Starzyna. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Hajnówka wg stanu na 01.01.2012 r. wynosi 19654,0730 ha. Na

terenie nadleśnictwa występuje 10 działek stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i

osób fizycznych o ogólnej powierzchni 1,9109 ha i zredukowanej 0,7024 ha. Omówił przyjęty łączny etat na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Hajnówka kształtuje się następująco:

Etat

Obręb

Nadleśnictwo

Obręb Hajnówka Obręb Leśna Obręb Starzyna

m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto m₃ brutto m₃ netto

Rębne 81 000 64 800 44 700 35 760 75 800 60 640 201500 161 200

Przedrębne 87 500 70 000 75 000 60 000 200 000 160 000 362 500 290 000

Ogółem 168 500 134 800 119 700 95 760 275 800 220 640 564 000 451 200

M. Protasiewicz przedstawiła przebieg prowadzonych konsultacji społecznych.

Podkreśliła, że w celu wypracowania podstawowych wytycznych do przeprowadzenia

terenowych prac urzędniowych, za zgodą Dyrektora Generalnego L.P. i wiedzą Ministra

Środowiska w dniu 25 marca 2010 r. odbyła się Komisja Założeń Projektu Planu U.L. Nadleśnictw: Białowieża, Browsek, Hajnówka.

Mając na uwadze wypracowanie nowych rozwiązań w planowaniu urzędniowym, w sposób spełniający warunki zachowania trwałości lasu, jego ochrony oraz zachowania

cennych zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem wymogów dotyczących obszarów

Natura 2000 były organizowane spotkania robocze i konsultacje projektu planu u.l. na różnych poziomach wykonania. Podała przykłady.

☞ Powołanie Zespołu Roboczego - Zarządzeniem nr 16 Dyrektora RDLP w Białymstoku z dnia 1.09.2010r. Odbyły się spotkania w dn. 27, 28 września 2010r., 09 grudnia 2010r. oraz 13-14 października 2011r.

☞ Opracowanie Programu Gospodarczo - Ochronnego LKP "PB" Głównym celem opracowania było dokonanie analizy i oceny stanu lasu oraz dotychczasowych kierunków i metod zagospodarowania, pod kątem realizacji funkcji lasu

ekologicznych, hodowlanych i społecznych.

⌘ Konsultacja z Radą Naukowo – Społeczną LKP „PB” w dniu 10.12.2010r. wypracowanych Założeń do sporządzenia projektu planu u.l. wraz z Programem Ochrony Przyrody i prognozą.

⌘ Zwołanie Konferencji Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na Obszarze Natura 2000 „Puszcza Białowieska” w planowaniu urządzeniowym.

Przedmiotowa Konferencja odbyła się w dniach 19 – 20 maja 2011r. w Białowieży.

⌘ Zorganizowanie warsztatów Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na Obszarze Natura 2000 „Puszcza Białowieska” w planowaniu urządzeniowym dla służby leśnej (leśniczych) Nadleśnictw: Białowieża, Browsk, Hajnówka w dniu 17 czerwca 2011r.

⌘ Wydanie Decyzji Ministra Środowiska w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa będącego w zarządzie Nadleśnictwa Białowieża, (Browsk i Hajnówka w oczekiwaniu na zatwierdzenie). Wniosek o uznanie lasu za ochronny został wykonany zgodnie z Art.16 ust. 2 Ustawy o lasach i Zarządzeniem nr 61 Generalnego Dyrektora L.P. z dn. 12.11.2007 r. w sprawie sporządzenia wniosku o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru.

⌘ Zwołanie narady roboczej, której celem było ujednoczenie zaleceń ochronnych w nadleśnictwach LKP „PB”. Spotkanie zwołano w dn. 13,14 października 2011r. po otrzymaniu uwag do projektu PUL od Organizacji Pozarządowych.

⌘ Rozpoczęcie procesu konsultacji projektu planu u.l. z organizacjami ekologicznymi i przedstawicielami środowisk naukowych.

⌘ Zwołanie posiedzenia Narady Techniczno – Gospodarczej w dn. 19,20 listopada 2011r., której zadaniem było dokonanie oceny projektu planu urządzenia w

10 przyszłym okresie gospodarczym (m.in. w sprawie ochrony przyrody, ochrony lasu, potrzeb w zakresie małej retencji, projektowanego etatu zabiegów hodowlano-ochronnych, wytycznych w sprawie sposobów zagospodarowania dla gospodarstwa specjalnego, oraz w zakresie techniki hodowlanej).

Wszystkie ustalenia z ww. Konferencji, spotkań roboczych i przeprowadzonych konsultacji były przekazywane na bieżąco wykonawcy projektu planu u.l.

W. Niedzielski Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża, zaprezentował uwagi i opinie do

projektu planu urządzenia lasu oraz Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Białowieża. Przedstawił stanowisko L.P

D. Skirko Nadleśniczy Nadleśnictwa Browsk – zaprezentował uwagi i opinie do projektu

planu urządzenia lasu oraz Programu Ochrony Przyrody - Nadleśnictwa Browsk. Zaprezentował stanowisko L.P.

G. Bielecki Nadleśniczy Nadleśnictwa Hajnówka – zaprezentował uwagi, opinie do

projektu planu urządzenia lasu oraz Programu Ochrony Przyrody – Nadleśnictwa Hajnówka. Przedstawił stanowisko

M. Masłowski Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Białymstoku przedstawił uzasadnienie Dyrektora RDLP w odniesieniu do rozpatrywanych propozycji

zadań hodowlano ochronnych w LKP „Puszcza Białowieska”. Przedstawił informację w jaki

sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski wniesione do projektu planu oraz Programu

Ochrony Przyrody Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka.

Proponowane w projekcie planu urządzenia lasu działania hodowlane mają charakter działań ochronnych, poprzez sprzyjanie zachowaniu różnorodności biologicznej oraz genetycznej drzew i drzewostanów puszczańskich. Poprzez skuteczne odnowienie gatunków drzew leśnych możemy zachować dla ekosystemu i przyszłych pokoleń najcenniejsze populacje. W tak cennym przyrodniczo obiekcie istotne jest zachowanie

struktury i funkcji siedlisk przyrodniczych, w szczególności zachowanie trwałości ekosystemów leśnych poprzez zachowanie zróżnicowania faz i stadiów rozwojowych poszczególnych typów lasu.

Wydzielenia drzewostanowe w Puszczy są bardzo zróżnicowane pod względem struktury wiekowej, gatunkowej i stanowią mozaikę faz rozwojowych. Proponowane zabiegi hodowlane (czyszczenia, trzebieże) dotyczą młodszych drzew i są planowane we

fragmentach wydzielen z wyłączeniem drzew ponad 100 letnich. Zabiegi te mają między

innymi na celu regulację składu gatunkowego drzewostanów na korzyść gatunków

11 typowych dla siedlisk przyrodniczych. Dotyczy to grądów na których poprzez redukcję

nadmiernego udziału gatunków sukcesyjnych dążymy do zachowania lub uzyskania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego.

Zastosowana zasada bardzo daleko idącej przezorności wpłynęła na całkowite wyłączenie (w trzech nadleśnictwach) z cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 91DO o pow. 950 ha. Natomiast na siedliskach

przyrodniczych: 91EO o łącznej pow. 4605 ha, wyłączono z cięć pow. 4290 ha, pielęgnację zaplanowano na pow. 11 ha, cięcia ochronne (ze względu na zły lub niezadowolający stan) na pow. 304 ha. 91FO o łącznej pow. 14 ha, wyłączono z cięć pow.

9 ha, cięcia ochronne (ze względu na zły lub niezadowolający stan) zaplanowano na 5 ha.

91IO o łącznej pow. 4 ha, cięcia ochronne polegające na usunięciu drugiego piętra i podrostów grabowych zaplanowano na całej powierzchni (dotyczy wyłącznie Nadleśnictwa

Białowieża). Siedliska Lł, OIJ, LMB, BMB zostały w całości wyłączone z cięć odnowieniowych. Prace pozyskaniowe nie będą obejmowały drzew zasiedlonych przez

ciepłolubne gatunki saproksyliczne oraz "perspektywicznych" z punktu widzenia ciągłości

warunków rozwojowych.

Nie wykonywanie zabiegów gospodarczych w okresie lęgowym ptaków (od 1 marca do 31 sierpnia) dotyczy działań mających na celu chwytanie, zabijanie, bądź też niepokojenie ptaków i niszczenie ich gniazd i jaj. Powyższe jest transponowane do znowelizowanej Ustawy o ochronie przyrody w artykule 52 (Dz.U.2004 nr 92 poz.880

z późn. zm.) Jednakże już w artykule 52a niniejszej Ustawy "Gospodarka leśna nie narusza

zakazów, o których mowa w art. 52 ust.1 pkt 1,3-5 i 11, jeżeli jest prowadzona na

podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz

ich siedlisk. Aktualnie, wraz z realizacją projektu planu urządzenia lasu, taka ocena będzie wykonana.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictw Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Puszcza Białowieska" jest dokumentem, który sporządzono zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, ustaleniami zapisanymi w protokołach z Komisji Założeń Projektu

Planu, Narady Techniczno - Gospodarczej oraz w oparciu o projekt Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 PLC 200004 Puszcza Białowieska.

Zaproponowana wielkość zadań ochronnych i hodowlanych wynika ze stwierdzonych potrzeb ochronnych. Dlatego też wykonano pełną inwentaryzację, zidentyfikowano obszary szczególnie chronione, nie wymagające jakichkolwiek zabiegów hodowlanych¹²

ochronnych, oceniono potrzeby hodowlane. Kierując się optymalizacją wynikającą z prawa

i zasad obowiązujących w LKP "PB" zaproponowano górną granicę możliwego do pozyskania drewna.

R. Ziemblicki – Dyrektor RDLP w Białymstoku poinformował, że analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu w opracowanym dokumencie przeprowadzono podczas całego procesu planistycznego (*Komisji Założeń*

Planu, Narady Techniczno Gospodarczej, szkoleń i spotkań roboczych oraz konferencji

„Zróżnicowanie form ochrony ekosystemów na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieska w planowaniu urządzeniowym”) w którym brali udział również przedstawiciele

społeczeństwa i środowisk ekologicznych. Optymalne rozplanowanie cięć odnowieniowych

i pielęgnacyjnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z

celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić w maksymalnym stopniu ochronę cennego ekosystemu. Wariantowanie planu pod kątem wymagań ochrony środowiska

przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej,

przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych. W Nadleśnictwach LKP "PB"

głównym celem projektu planu jest ochrona oraz zachowania cennych zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem wymogów dotyczących obszarów Natura 2000, a także

różnorodności biologicznej oraz kierunków w zakresie rozwoju funkcji społecznych. Cel ten

jest realizowany przez ustalone cele szczegółowe. Regionalna Dyrekcja Lasów

Państwowych w Białymstoku wystąpiła do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i

Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (*zgodnie z Art. 54 ust.1 Ustawy z*

dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) o zaopiniowanie projektów planów u.l. w/w nadleśnictw wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekty planów urządzenia lasu Nadleśnictw: Białowieża, Browsk i Hajnówka na lata 2012 – 2021 wraz z Prognozą oddziaływania planu na środowisko zostały pozytywnie

zaopiniowane przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zał.).

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że przedstawiona wersja planów urządzenia lasu dla Nadleśnictw: Białowieża, Browsk i Hajnówka zawiera optymalne,

13

możliwe do zastosowania rozwiązania i nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000”.

Przewodniczący

Komisji Projektu Planu

Ryszard Ziemblicki

Notowała Maria Protasiewicz

Protokół

z Posiedzenia Komisji Projektu Planu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka LKP „Puszcza Białowieska”, która odbyła się 3 października 2012 r.

Komisja Projektu Planu została zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku celem przedstawienia danych o projekcie planów urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka, prowadzonych konsultacjach społecznych oraz omówienia opinii, uwag i wniosków zgłoszonych do projektu planów urządzenia lasu.

Przewodniczący Komisji Projektu Planu Marek Masłowski - Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Białymstoku

Wykaz uczestników Komisji wg listy w załączeniu.

Przewodniczący obrad **Marek Masłowski** powitał przybyłych gości. Następnie otworzył posiedzenie Komisji Projektu Planu mającej charakter debaty publicznej w sprawie „Projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Białowieska” oraz „Prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 „Puszcza Białowieska”. Stwierdził, że jest to nietypowe spotkanie, gdy spotykamy się po raz drugi na Komisji Projektu Planu (KPP). Poinformował, że przed skierowaniem projektu PUL do zatwierdzenia, dyrektor rdLP sporządza pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru właściwego wariantu przyjętego w planie.

Po zatwierdzeniu w drodze decyzji PUL przez ministra właściwego do spraw środowiska, dyrektor rdLP:

1. podaje do publicznej wiadomości informację o zatwierdzeniu i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem i podsumowaniem,
2. przekazuje decyzję do RDOŚ i PWIS,
3. monitoruje oddziaływanie planu ul na środowisko.

Podkreślił, że podczas dzisiejszego posiedzenia podstawowym zadaniem będzie omówienie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków do projektu PUL oraz udzielenie

odpowiedzi na opinie o charakterze zastrzeżeń do ustaleń zawartych w projekcie planu u.l. wraz ze wstępnym sformułowaniem uzasadnienia.

Stwierdził, że sporządzony projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska jest zgodny z zaleceniami Ministra Środowiska i ustaleniami Dyrektora Generalnego L.P. Zaproponowana wielkość zadań ochronnych i hodowlanych wynika z wprowadzonych zaleceń. Następnie przedstawił przebieg spotkania:

1. Omówienie podstawowych danych o LKP „PB” oraz Nadleśnictwie Białowieża, Browsk, Hajnówka z zakresu projektu planu urządzenia lasu i Programu Ochrony Przyrody.
2. Przedstawienie przebiegu prowadzonych konsultacji społecznych.
3. Przedstawienie uzasadnienia w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski wniesione do projektu planu oraz Programu Ochrony Przyrody
4. Dyskusja.

Jerzy Malyszko - przedstawił konieczności opracowania drugiej wersji PUL , którą wykonano w oparciu o wytyczne Ministra Środowiska. Jako wykonawca widzi zagrożenia dla siedlisk. Dziękuje wszystkim za udział w konstrukcji nowego planu.

Janusz Porowski - zaprezentował okoliczności, które wpłynęły na obecny kształt planu. Poprzednia wersja wynikała z potrzeb hodowlanych i ochronnych lasów LKP Puszcza Białowieska, skorelowanych z „Projektem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLC 200004 Puszcza Białowieska”. Aktualna wersja jest technicznym wykonaniem wytycznych przekazanych przez Ministra Środowiska. Stwierdził, że niepewna jest przyszłość szeregu siedlisk w Puszczy, które zależą od człowieka. Przykładem jest fakt włączenia całej Puszczy Białowieskiej do sieci Natura 2000, a wiele gatunków wpisanych do SDF jest związanych z gospodarką. Eliminując cięcia hodow-lano-ochronne godzimy się na ustąpienie ok. 30% gatunków ważnych z punktu widzenia ochrony. Stwierdził, że stracimy w Puszczy siedlisko świetlistej dąbrowy. Poprzedni projekt nie wpływał znacząco negatywnie na środowisko. Były pozytywne opinie RDOŚ i PPWIS. Obecnie zostały wyznaczone nowe kryteria (pismo DLP-lpn-611- 9/22010/12 z dnia 5.06.2012 r.), które zmniejszyły użytkowanie główne do poziomu 46 998 m³/rok na pow. leśnej 50 699 ha. Wpływ planowanych zadań hodowlano- ochronnych w PUL jest raczej niewielki. Zyskują na tym gatunki związane z martwym drewnem. Populacje będą rosnać, ale tylko do pewnego pułapu. Tracić będą gatunki

światłolubne (np. sasanka otwarta); ciepłolubne dąbrowy—Puszcza była uważana za ostoję-, obecnie to siedlisko wycofuje się. Podkreślił, że aktywna ochrona może utrzymać to siedlisko; włośchatka - z uwagi na grądowanie siedlisk oraz rozpad starych drzewostanów iglastych, zwłaszcza świerkowych, które w znacznej mierze zależały w przeszłości od człowieka. Przedstawił analizę uwag zgłoszonych przez organizacje pozarządowe, które stwierdziły, że nie widzą żadnej różnicy między poprzednimi projektami planów, a obecnymi dla LKP PB, gdyż powieliły swoje uwagi z poprzednich konsultacji. Skorygowany projekt PUL został wykonany wg wytycznych Ministra Środowiska.

Marek Masłowski - ta sytuacja jest trudna. Powinniśmy zacząć od planu ochrony BPN, PZO , planu obszaru Natura 2000. Możliwe więc jest, gdy zostaną zatwierdzone ww. dokumenty, to spotkamy się na kolejnej KPP. Prace nad PZO dobiegają końca.

Maria Protasiewicz - omówiła przebieg konsultacji społecznych , które odbyły się w trakcie prac nad weryfikacją projektu PUL. Przedstawiła stanowisko RDOŚ w sprawie ponownych konsultacji. Poinformowała, że 22 sierpnia 2012 r. w BIP RDLP w Białymstoku oraz w dniu 27 sierpnia 2012r. w prasie lokalnej (Kurier Poranny) zostało umieszczone do publicznej wiadomości ogłoszenie, że od dnia 28 sierpnia 2012 roku na okres 21 dni, w siedzibie nadleśnictw Białowieża, Browsk, Hajnówka wyłożone zostaną do publicznego wglądu projekty Planu Urządzenia Lasu na lata 2012-2021. Zaprezentowała opinie wydane przez RDOŚ i PPWIS w Białymstoku. Podczas 21 dniowego okresu wyłożenia projektu Planu Urządzenia Lasu odnotowano opinie, uwagi i wnioski dotyczące przyrodniczych warunków gospodarki leśnej, celów i zasad ich realizacji oraz zadań wynikających z programu ochrony przyrody. Wpisów dokonali mieszkańcy społeczności lokalnej, organizacje ekologiczne, instytucje samorządowe. Dyrektor RDLP w Białymstoku jako organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków wystosował do osób zainteresowanych pisemne odpowiedzi.

Marek Masłowski - Rozpoczął dyskusję.

Dyskusja

Anatol Filipczuk - złożył w imieniu Stowarzyszenia Pszczelarzy Rejonu Puszczy Białowieskiej pismo z pytaniami (w załączeniu).

M. Masłowski - zmiany zostały wyznaczone w oparciu o wytyczne; sprawy pszczoł w Puszczy będą na bieżąco rozpatrywane z RDOŚ/GDOŚ

Karol Zub - nie zgodził się ze stwierdzeniem Wykonawcy PUL, że wartości przyrodnicze stracą jeżeli zaprzestaniemy pozyskania. Świetlista dąbrowa jest złym przykładem do dyskusji.

M. Masłowski - poprosił o dyskusję dotyczącą projektu PUL.

Mikołaj Janowski - radny i przewodniczący Komisji Sejmiku Podlaskiego przedstawił uchwałę IV Powiatowego Zjazdu PSL. Nawiązał do trudnej sytuacji mieszkańców powiatu hajnowskiego. Stwierdził, że Minister ograniczając pozyskanie w Puszczy powoduje zamieszanie i deprecjonuje miejscowych leśników.

Mikołaj Pawilcz - wójt Gminy Narewka stwierdził, że Minister arbitralnie ustalając pozyskanie, powinien określić i ustalić sprzedaż drewna opałowego - S4. Nawiązał do decyzji powołującej lasy ochronne i zmniejszenie podatku gmin. Minister powinien ten ubytek zrekompensować. Zaproponował, aby organizacje ekologiczne, które nie widzą różnic między planami uczestniczyli w spotkaniach z mieszkańcami.

M. Masłowski - ilość opału, to jest surowiec najmniej cenny, stanowiący niewielki procent pozyskania. Nie pozyskujemy wyłącznie tego surowca - nikt leśnikom nie pozwoli sprzedawać cennego surowca jako opału. Masa opału jest masą wynikową w stosunku do całości pozyskania.

Leon Chlabicz - SANTA, radny Gminy Narewka - stwierdził, że mieszkańcom regionu Puszczy Białowieskiej leży na sercu dobro Puszczy. Pierwsze prawo – wszystko co żyje na Ziemi nie jest wieczne. Są ludzie, którzy na siłę chcą by trwało drzewo wiecznie i nie pozwalają na jego zagospodarowanie. Ta koncepcja nie wpisuje się w naturalne prawa. To co robimy tworzymy konflikty. Wszyscy skupiają się na medialnych przekazach. Przypomniał, że premier Cimoszewicz powiększył powierzchnię BPN, by zaspokoić potrzeby grupy ludzi, a nie dla dobra przyrody. Stwierdził, że eksperci, urzędnicy wykonali plan - dokument. A Minister nie wiadomo na jakiej podstawie ustalił wielkość planowanych zadań. Naruszył prawo. Również naruszeniem prawa jest zakaz wycinki. Co będzie za 10-30 lat? Jak wówczas będzie wyglądała Puszcza? Zlikwidowano szkółki. Leśnik zapewniał jej ciągłość. Zadał pytanie, czy przyroda to pomnik Lenina, że nie wolno nic robić? Ochrona, to także aktywne działa nie. Były niegdyś łany sasanki - bo były zabiegi i odsłanianie jej, a teraz ona ginie.

Trzeba się opamiętać. Dlaczego nie wycinać świerków kornikowych wiadomo co się stanie. Drugie prawo naturalne, że można wziąć z przyrody, to co przyroda sama oddaje. Proponuje - przestańmy nazywać Puszcę Leśnym Kompleksem Promocyjnym - nazwijmy Leśnym Kompleksem Zachowawczo-Rozwojowym. Środowisko jest w takim stanie (zanieczyszczenia), że nie pozwoli na samoodtworzenie się Puszczy. Zaapelował abyśmy czynnie dbali o przyrodę. By Bóg uchronił nas przed błędami, by Puszcza nie ginęła na naszych oczach.

Jerzy Sirak - Burmistrz Miasta Hajnówka - podziękował za głos p. Chlabicza. Skierował słowa do Ministra: My chcemy by tutaj mogły żyć nasze dzieci i wnuki. Jaka jest przyczyna zmiany wskaźników? Ten materiał, to nie jest wymysł ekspertów, to jest dokument wykonywany na zlecenie. Czy to jest opracowanie eksperckie. Gdyby był utrzymany poziom 105 tys., byłby właściwy. Po analizie poprzedniego planu, Rada Miasta wystąpiła do Ministra Środowiska o utrzymanie zaproponowanej wielkości pozyskania. Odpowiedź MŚ -jak czytałem ustalenie pozyskanie/podaż na poziomie 48,5 tys. m³, nie będzie miało wpływu na poziom zatrudnienia. Przywołał słowa Premiera, który powiedział „koniec marnowania pieniędzy w kraju”. Teraz Puszcza jest zarezerwowana dla innych. My chcemy by była równowaga, by było tu miejsce dla miejscowych mieszkańców. A decyzja świadczy o tym, że nie ma woli dyskusji, współpracy. Miejscowe zakłady drzewne muszą importować surowiec, mimo, że za płotem gnije. Czy takie samo zdanie mieliby ministrowie, którzy prowadziliby tu swoją działalność.

Włodzimierz Wołkowycki - przewodniczący Rady Gminy Białowieża - poinformował, że zabierał głos niegdyś i oczekiwał na odpowiedź ze strony Ministerstwa Środowiska (J. Zaleskiego). Zadał pytanie jak się ma obietnica, że surowiec ma być w dostatecznej ilości pozyskiwany i sprzedawany mieszkańcom. Stwierdził, że po pierwsze nie ma go tyle co trzeba, a wszystko co jest idzie do sprzedaży w przetargach. Nie rozumiem odpowiedzi Dyrektora, chyba nie jest ona uzgadniana z Ministrem Środowiska. Całego uzasadnienia trzeba oczekiwać w postawie Ministra Środowiska z 2010 r., gdy Ministrem był p. Kraszewski . Stwierdził, że jest cynizm, oszustwo. Gdy było podpisywane porozumienie o powiększenie w 1996 r. Minister Żelichowski przyrzekł, że drewno opałowe i tartaczne będzie dostarczane. Zaakcentował możliwość skorzystania z umowy przyrzeczenia na drodze prawnej. Poprosił by było jego stanowisko w protokole i by to dotarło z całą dokumentacją do Ministra.

M. Masłowski - my nie przygotowujemy drewna na potrzeby miejscowej ludności, a opracowujemy plan urzędniowy i ilość wynika z zadań. Następnie wyjaśnił kwestie pozyskania drewna i rolę kontrolną organizacji pozarządowych.

Przedstawiciel TV Podlasie - zadał pytanie do Ministra, czym kierował się Minister Środowiska zmieniając planowane pozyskanie, czy przesłankami ekonomicznymi, czy społecznymi?

Janusz Łogozny - Ministerstwo Środowiska - obiecał, że poprzez przełożonych przekaze informację Ministrowi Środowiska. Stwierdził, że nie może w imieniu Ministra udzielać odpowiedzi wiążących.

Wiesław Żejmo - stwierdził, że Minister Środowiska obiecywał wystarczającą ilość drewna dla mieszkańców Białowieży. Poinformował, że w Białowieży jest 1000 punktów grzewczych, a zaproponowana wielkość pozyskania w Nadleśnictwie Białowieża pozwala na zakup ok. 2 m³ drewna. Poprosił o wyjaśnienie Pana Ministra dlaczego 100% martwego drewna powinno zostać w lesie oraz na jakiej podstawie wydzielono ponad 100-letnie drzewostany, w których składzie jest tylko 10% drzewostanów ponad 100 letnich. Jako przewodnik mam kontakty z turystami z zagranicy, tam są inne zasady, dlaczego u nas jest tak.

Walenty Wasiluk - SANTA OBRONA PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ, zapytał dlaczego na dzisiejszym spotkaniu nie ma nikogo z kierownictwa Ministerstwa Środowiska. Przekazał filmy o Puszczy Białowieskiej z wnioskiem wdrożenia w ogrodzie.

R. Cyglicki - Fundacja Greenpeace Polska, sprostował uwagi, które częściowo się powtórzyły, ponieważ nie były znane wszystkie dokumenty. Stwierdził, że zmiany poszły w dobrym kierunku. Jednakże stwierdził, że na kilkuset powierzchniach zaplanowano zabiegi, a to jest niezgodne z zaleceniami Ministra. Poprosił o wyjaśnienie.

M. Masłowski - sprawdzimy listę. Zapis w wytycznych jest nieprecyzyjny, gdyż mówi o zabiegach gospodarczych, a są to gniazda, które wymagają pielęgnacji. Zwróciliśmy się do Ministra Środowiska o wykładnię i doprecyzowanie.

Piotr Zbrożek - stwierdził, że największe problemy są na etapie zatwierdzania. 10 lat szybko mija. Są ułomności, prawo tworzy człowiek, i nie wszystko można przewidzieć. Teraz padają opinie o nieścisłościach i niedopowiedzeniach. Teraz już powin-

niśmy siadać do dyskusji, opracowywania założeń, koncepcji na najbliższe 10 lat. Powinniśmy uwzględnić zdania przedstawicieli ekspertów świata nauki.

Leon Małaszewski -Wójt Gminy Dubicze Cerkiewne stwierdził, że na terenie gminy mają tylko 2 tys. ha lasów Puszczy Białowieskiej. Dzięki Nadleśnictwu Bielsk uzupełniają zaopatrzenie, pomimo, że nie jest tak dobre jakościowo jak z Puszczy. Braki drewna opałowego wpłynęły na zwiększenie ogrzewania z wykorzystaniem węgla. By rozszerzyć współpracę LP z Gminami zaproponował budowę dróg, parkingów leśnych, by następował rozwój turystyki. To zaowocowało wspólnym remontem ulicy we wsi Werstok. Szkoda, że w Lasach Państwowych nie można przewidzieć swoich dochodów, by móc planować inwestycje. Zawniósł, aby terenu po byłej zwirowni nie zalesiać. Są tam pokłady żwiru, które można pozyskiwać na remonty dróg w zgodzie z prawem.

P. Zbrożek - jest to możliwe, ale jest to bardzo złożona sprawa. Sprawa inwestycji wspólnych wykracza poza projekt planu urządzenia lasu. Wykonywane są przedsięwzięcia i możliwe jest ich kontynuowanie w porozumieniu z Nadleśnictwem Hajnówka.

Przemysław Chylarecki - poprosił o odpowiedzi w sprawie bazy żerowej dla dzięciołów, czy będzie wskazywana lokalizacja 20% powierzchni wyłączanych z cięć sanitarnych.

J. Porowski - to nie dotyczy projektu PUL, a PZO. Zapisy PZO zostały ujęte w Programie Ochrony Przyrody .

P. Chylarecki - cytuję ustawę.

J. Porowski - z dniem 01.10. 2012r. nastąpiła zmiana i cytowany przepis jest nieaktualny – ma inną treść. Jeżeli zaszły zmiany w PZO, to PUL może być aneksowany.

Leon Chlabcz - zaproponował, by sporządzić analizę ekonomiczną PUL, gdyż te ograniczenia mają istotne skutki ekonomiczne.

M. Masłowski - analiza była wykonywana dla poprzedniego projektu PUL. Aktualnie zmiany są bardzo duże i może być wykonana dla porównania.

Marek Masłowski - Zamykając KPP poinformował, że wszystkie wygłoszone opinie znajdują się w protokole i zamieszczone zostaną w PUL. Z dyskusji widać różne

stanowiska i poglądy na ochronę i korzystanie z Puszczy Białowieskiej. Widać trosk władz lokalnych o mieszkańców Puszczy, którzy dbali o nią i gospodarowali w niej tak, że przetrwała w dobrej kondycji. Staram się zrozumieć i samorzady i gremia, które dążą do jej ochrony. PUL dotyczy określonego obszaru, w którym żyją ludzie. Trudno więc pomijać głosy mieszkańców. Bo pomysły można zgłosić i wyjechać. Plan powinien być pewnym kompromisem. Chciałbym, aby za 10, 20 lat leśnicy w Puszczy zostali, dbali o nią i realizowali to do czego zostali powołani.

Przedstawił uzasadnienie w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski wniesione do projektów planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Browsk, Białowieża, Hajnówka. Stwierdził, że projekt planu został opracowany zgodnie z zaleceniem Ministra Środowiska (pismo DLP-lpn-611-9/19733/12 z dn. 17 maja 2012r.) oraz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska Głównego Konserwatora Przyrody (pismo DLP-lpn-611-9/22010/12 z dn. 05 czerwca 2012r.).

Zaproponowana wielkość zadań ochronnych i hodowlanych wynika z wprowadzonych zaleceń.

W związku z powyższym, *należy* stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu PUL ma na uwadze dbałość o unikalne walory przyrodnicze Puszczy Białowieskiej oraz rozszerza w szerokim stopniu zasadę przezorności w projektowaniu działań hodowlano – ochronnych w drzewostanach.

PRZEWODNICZĄCY

Z-ca DYREKTORA
d/s Gospodarki Leśnej
[Signature]
mgr inż. Marek Masłowski

Protokół spisali

M. Protasiewicz, Andrzej Antczak RDLP Białystok

Warszawa, dnia 6^{ty} czerwca 2012 r.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE ŚRODOWISKA
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY**

Janusz Zaleski

DLP-lpn-611-9/23040/12

**Pan
Adam Wasiak
Dyrektor Generalny
Lasów Państwowych**

Puszcza Białowieska jest najcenniejszym leśnym obiektem w Polsce. Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną na tym terenie od ponad 85 lat. Działalność leśników dobrze zapisuje się w historii Puszczy, a rosnąca zasobność i różnorodność biologiczna świadczą o zrównoważonym gospodarowaniu i dbałości o ochronę Puszczy.

Objęcie Europejską Siecią Natura 2000 całego obszaru Puszczy Białowieskiej spowodowało konieczność poważnych zmian w prowadzonej dotychczas gospodarce leśnej. Wymogi dyrektywy ptasiej i siedliskowej muszą być bezwzględnie zachowane.

Prowadzenie nawet zrównoważonej gospodarki leśnej na terenie Puszczy spotyka się z coraz bardziej negatywnym odbiorem znacznej części społeczeństwa, uważającej że należy ograniczać działania gospodarcze i pozostawić przyrodę samą sobie. W sprawie tej postulują również organizacje pozarządowe i szerokie kręgi naukowców, a także opinia międzynarodowa.

Wyjście naprzeciw tym oczekiwaniom jest obowiązkiem Ministra Środowiska.

Dlatego też postanowiłem 1 czerwca 2012 r. wstrzymać wykonanie decyzji z dnia 16 maja 2012 r., zatwierdzającej plany urządzenia lasu dla nadleśnictw: Białowieża, Browsk, Hajnówka. Rozpocząłem postępowanie o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Ma to na celu wzmocnienie ochrony siedlisk, gatunków i procesów przyrodniczych w ramach realizacji gospodarki leśnej. Proszę Pana Dyrektora o ponowne przeanalizowanie przedmiotowych planów urządzenia lasu tak by uwzględnić potrzebę szczególnej ochrony Puszczy Białowieskiej między innymi poprzez wyłączenie z wszelkich cięć drzewostanów, w których drzewa jednego gatunku w wieku 100 lat i więcej zajmują co najmniej 10% powierzchni oraz weryfikację intensywności zaplanowanych cięć.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

Warszawa, 10.07.2012r.

Zn. spr.: ZU-7019-53/12

Pan
Ryszard Ziemblicki
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Białymstoku

Dotyczy: projektu planu ul. dla nadleśnictw PB

W związku z decyzją Ministra Środowiska z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 maja 2012 roku w sprawie zatwierdzenia planów urządzenia lasu dla nadleśnictwa Puszczy Białowieskiej (znak DLP-lpn-611-9/25183/12 – kopia w załączeniu), mając na uwadze zalecenie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska z dnia 05.06.2012 roku (znak: DLP-lpn-611-9/22010/12 – pismo w załączeniu) wskazujące potrzebę dodatkowej weryfikacji projektowanych cięć hodowlano-ochronnych w Puszczy Białowieskiej – proszę Pana Dyrektora o przygotowanie nowych wniosków w sprawie zatwierdzenia planów urządzenia lasu dla Nadleśnictw Białowieża, Hajnówka i Browsk na lata 2012-2021.

Weryfikacja projektów planów cięć powinna w możliwie wysokim stopniu uwzględnić tzw. kryteria prof. Wesołowskiego oraz zalecenia przywołane w piśmie Ministra Środowiska z dnia 05.06.2012 roku.

Podkreślam, że do pryncypiów działań weryfikacyjnych dla przedmiotowych projektów planu ul. należy zaliczyć:

- a) zachowanie spójności działań hodowlano-ochronnych z projektem planu zadań ochronnych (pzo) przygotowanym dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowieska”,
- b) wyłączenie z użytkowania drzewostanów ponad stuletnich, drzewostanów pionierskich z dominacją brzozy i osiki powyżej IV klasy wieku (a w uzasadnionych przypadkach od III kl. wieku) oraz wyłączenie z użytkowania drzewostanów na siedliskach Lł, OI, OLJ, LMb, BMb.
- c) ukierunkowanie wszelkich działań hodowlano-ochronnych na zachowanie zgodności biocenozy z biotopem, w tym ograniczania zjawisk neofityzacji, monotypizacji i pinetyzacji w Puszczy Białowieskiej,

- d) utrzymanie wielkości rocznego użytkowania głównego na poziomie 48,5 tys. m³ grubizny,
- e) z uwagi na trwające od kilkudziesięcioleci badania naukowe WL SGGW w leśnictwie Łączyno Nadleśnictwo Browsk, utrzymać dotychczas projektowane zabiegi hodowlano – ochronne.

Proszę Pana Dyrektora o przygotowanie – zgodnie z kryteriami pod lit. a-e niniejszego pisma - nowych wniosków w sprawie zatwierdzenia przedmiotowych planów urządzenia lasu wraz z właściwymi zestawieniami i mapami przeglądowymi. W ramach prac proszę o przygotowanie stosownych materiałów dla leśniczych. Z uwagi na już wykonane wstępne prace przez służby Nadleśnictw, proszę o włączenie w weryfikację Panów nadleśniczych Nadleśnictw: Białowieża, Hajnówka i Browsk.

Na powyższe prace dot. projektów planów urządzenia lasu dla Nadleśnictw Białowieża Hajnówka i Browsk wstępnie zarezerwowano środki funduszu leśnego w wysokości ok. 60 tys. zł.

Załącznik:

1. decyzja MŚ (znak: DLP-lpn-611-9/25183/12),
2. pismo (znak: DLP-lpn-611-9/22010/12).

ZASTĘPCA DYREKTORA GENERALNEGO
DIREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH

mgr inż. [signature]

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

ZL 7019/2012

Warszawa, dnia 11.06.2012 r.

Pan
Janusz Zaleski
Główny Konserwator Przyrody

Dotyczy: planów urządzenia lasu dla Nadleśnictw - Browsk, Białowieża i Hajnówka.

W nawiązaniu do pisma z dnia 5 czerwca 2012 roku Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych uprzejmie informuje, że zgodnie z poleceniem Pana Ministra przeprowadzona zostanie powtórna analiza planów urządzenia lasu dla nadleśnictw obszaru Puszczy Białowieskiej dodatkowo wzmacniająca ochronę siedlisk, gatunków i procesów przyrodniczych.

W związku z powyższym proszę o akceptację dodatkowych kryteriów ograniczających działania hodowlano-ochronne planowania urządzeniowego, które proponujemy uwzględnić w przedmiotowej analizie:

- I. ograniczenie (wyłączenie) projektowania działań gospodarczych w grupach :
  - a. drzewostanów na siedliskach semihydrogenicznych oraz hydrogenicznych (siedliskowe typy lasu Bw, BMw, LMw, Lw, Ol, OIJ) nie będących siedliskami przyrodniczymi Natura 2000
  - b. drzewostanów ekotonowych oraz zagrożonych pinetyzacją i monotypizacją w szczególności na siedliskach BMśw, BMw, Lśw, stanowiących naturalne połączenia ekologiczne między siedliskami hydrogenicznymi i obszarami ochrony rezerwatowej (utworzenie sieci obszarów wyłączonych z użytkowania)
  - c. drzewostanów pionierskich z dominacją brzozy i osiki powyżej III klasy wieku.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

W ramach analizy uwzględnione zostanie sugerowane w przedmiotowym piśmie ograniczenie projektowania zabiegów gospodarczo-ochronnych we wszystkich drzewostanach, w których składzie gatunkowych ujęte są gatunki o wieku ponad 100 lat.

Wychodząc naprzeciw prośbie Pana Ministra szczególna uwaga zostanie zwrócona na możliwości wprowadzenia zmian w intensywności użytkowania. Należy jednocześnie podkreślić, że sporządzający plany urządzenia lasu, mając na uwadze dbałość o unikalne walory przyrodnicze Puszczy Białowieskiej, wobec braku planu ochrony obszaru Natura 2000 oraz szczegółowych inwentaryzacji przedmiotów ochrony, rozszerzy w szerokim spektrum *zasadę przezorności* w projektowaniu działań gospodarczych w drzewostanach obejmując wyłączenie z działań hodowlano-ochronnych grup drzewostanów wymienionych w punktach a, b i c. Spowoduje to dalsze istotne ograniczenie intensywności użytkowania. Należy zaznaczyć, że po dokonaniu szczegółowych inwentaryzacji przedmiotów ochrony w ramach opracowywania Planu Ochrony Obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, może w przyszłości zająć potrzeba weryfikacji lokalizacji zabiegów hodowlano-ochronnych, w drzewostanach wyłączonych z tych zabiegów w myśl przywołanej zasady przezorności.

Do wiadomości :
RDLP Białystok

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH
[Signature]

Protokół

kontroli bieżącej robót urządzeniowych Nadleśnictwa Hajnówka w dniu 17.06.2011 r.

W kontroli uczestniczyli:

1. Andrzej Nowak – inżynier nadzoru
2. Łukasz Prokopiuk - st. referent ds. stanu posiadania

W obecności:

1. Krzysztof Wojciuk – kierownik brygady

Dokonano analizy wykazu rozbieżności w ewidencji gruntów przedstawionych przez BULIGL oddział Białystok:

TEMP	ADRESS	FOREST	ADM	PARCEL_NR	SHAPE_NR	AREA_USE_CD	AREA_TYPE_CD
01-14-1-01-2108	-g	-00	20-05-062-0009	246/2		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-2100	-b	-00	20-05-062-0009	246/1		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-2140	-i	-00	20-05-062-0009	297/1		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-2140	-j	-00	20-05-062-0009	299/1		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-2140	-k	-00	20-05-062-0009	294		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-275A	-b	-00	20-05-062-0009	385/1		1 Ps	D-STAN
01-14-1-01-275A	-i	-00	20-05-062-0009	385/1		2 Ls	PS
01-14-1-01-275A	-j	-00	20-05-062-0009	385/1		2 Ls	PS
01-14-1-01-275A	-k	-00	20-05-062-0009	385/1		1 Ps	D-STAN

Zespół kontrolujący wnosi następujące uwagi:

- wszystkie pozycje przeznaczyć do przeklasyfikowania
- w odniesieniu do oddziału 275Ab,i,j,k – konieczność przeklasyfikowania wyniku z omyłki w dotychczasowej ewidencji

Zespół kontrolujący:

1. ....
2. ....

Wykonawca: Kierownik Brygady Urządzeniowej
Biura Urządzania Lasu
i Geodezji Leśnej
Oddział w Białymstoku
1. ....
mgr inż. Krzysztof Wojciuk

Decyzja Nadleśniczego:

ustalenia zespołu akceptuję:

Z-ca NADLEŚNICZEGO

mgr inż. Bogdan Wołkowycki

Warszawa, dnia 21 lutego 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DL-lpn-612- 8 / 2257/12/JŁ

DECYZJA

Na podstawie art. 16, ust. 1, ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 października 2011 r. (data wpływu 30 listopada 2011 r.), znak: ZU – 7024-12/11, postanawia się co następuje:

- I. Pozbawia się charakteru ochronnego, z dniem bezpośrednio poprzedzającym dzień uprawomocnienia się niniejszej decyzji, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położone w Nadleśnictwie Hajnówka, określone decyzją Ministra Środowiska (znak: BOA-lplo-223/2053/2002), z dnia 29 sierpnia 2002 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Hajnówka.
- II. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 12 742,16 ha, położone w Nadleśnictwie Hajnówka, w obrębach leśnych: Hajnówka, Leśna i Starzyna, jak niżej:
  - 1) w obrębie leśnym Hajnówka, o powierzchni łącznej 3 904,78 ha, w tym:
    - a) lasy wodochronne - o powierzchni łącznej 2,04 ha, w oddziale 241Ci,k;
    - b) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 997,34 ha, w oddziałach: 209Ab; 209Bf,h; 210Ab,c; 210Bg-i,k,l,n; 210Cb; 210Db,c,k; 210Ea,c,g; 211Aa,c,d,h,k,m,n; 211Ba-c,f,g,i,k; 211Ca,c,d,g,i,k; 211Db-f,h-j; 212Aa-k; 212Ba-i; 212Ca-d,h-l; 212Da,f,k,m,n; 213Ac,d,g,j,k-n; 213Bb,c,g,h,j,k; 213Cb,c,g; 213Dk; 214Ab-d,h,i; 214Bi; 214Dk; 215Ch; 215Da,d,f; 241Bg,i-l; 243Dj,k; 244Ac-f; 244Ba,b,f-i,k; 244Ca; 244Da-c,g,j; 245Ab,f,g,j,n-s; 245Bc,f,g,i,m; 245Ca,b,d,g,h,j,l; 245Dd-g,j; 246Bm,p; 246Dc,g,h,m-r,x,y; 247Aa; 247Ba-d,h; 247Cj; 247Da,h; 273Ah,l; 273Bc-f,h,m; 274Ab-d; 274Bb-l; 274Ca,b,g; 274Da-g,i,j; 275Aa,c-h; 275Bc,d,g,i,w,x; 276Ad,h,i; 276Bb; 276Ca,b,h-k; 276Db-d,g,h; 303Df; 305Aa,b,d; 305Ba-f,i; 305Ca,d-j; 305Da,c-k; 307Ah,j-m; 307Bb,c,f,i-k; 307Ca-f,h,i; 307Da-f; 329Ch-j,m-r; 329Di; 330Bd; 332Ad,g; 332Bd,f; 332Ca,b,g; 334Bd,g; 335Aa-i; 335Ba-f; 335Ca,g; 356Af,j,k,n,o; 356Bb,c; 356Do,p; 359Ad,g,h; 359Cb; 359Da,b,j; 361Bc,d; 362Dg; 387Dg; 388Bc,g; 389Af,h; 389Bc,d,g,j,k; 391Ba,d; 391Ci; 391Da-c; 442Aa; 444Cc,d,j-o; 444Df,n,o; 468Bk;
    - c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej 2 275,58 ha, w oddziałach: 209Aa,c,d; 209Bb,c,i,j,l; 210Ad; 210Ba,b,f,j,r,t; 210Cc,j,k; 210Da,d-h,j,l; 210Eh; 211Ab,f,g,i,l; 211Bd,h,j; 211Cf,h,j,l; 211Da; 212Cf,g; 212Db-d,o; 213Ab,f,h,i,o; 213Ba,d,f,i,l-n; 213Ca,d,f,h-k; 213Da-j; 214Aa,f,g; 214Ba,c-h,j; 214Cs,t; 214Df,g,i,j; 215Aa-g; 215Ba-c,f,g; 215Cb-f,k; 215Db,c; 241Aa; 241Ba-f,h; 242Aa-d,g-k; 242Ba-g,i; 242Ca,c; 242Da-d,g,h; 243Aa-k; 243Ba-f; 243Ca-f; 243Da-i; 244Aa,b,g; 244Bd,j; 244Cb-g; 244Dd,f,h,i,k; 245Aa,c,d,h,i,k-m; 245Ba,b,j; 245Cc,f,i,k; 245Di; 246Ac,d,g; 246Da,b; 247Ab,g,h; 247Bf,g,i,j; 247Ca-c,f-i; 247Db-g; 271Aa-f; 271Ba-g; 271Ca-f,j,l; 272Aa-c; 272Ba,b; 273Aa-c,f,g,i-k; 273Ba,b,g,i-l; 273Ca-d; 273Da-l; 274Aa,f,g; 274Ba; 274Cc,d,f,h; 274Dh; 275Ba,b,h; 276Aa-c,f,g; 276Ba,c-f; 276Da; 301Aa-g; 302Aa-h; 302Ba-h,j; 302Ca-h; 302Da-g; 303Aa,b; 303Ba-c; 303Ca-c; 303Da-d; 304Aa-f; 304Ba-f; 304Ca-d; 304Da-g; 305Ac,f-h; 305Bg,h; 305Cb,c; 305Db; 307Aa,i; 307Ba; 307Cg; 329Am;

- 329Ba-d,g,i; 329Ca-g,k,l; 329Da,f-h,j-m,r; 330Aa-c; 330Ba-c; 331Aa-c; 331Ba; 332Aa-c; 332Ba-c; 332Cc,d; 333Aa-d; 334Bf; 335Cb-f,h; 335Da,b; 335Cj,k; 335Ag-i; 335Ba,d-i; 256Cz,ax; 356Dk-n,r; 359Aa-c; 359Ca,c; 359Dc,d,g,i; 361Ba,b; 362Aa-c; 362Bj-p; 362Cb-g; 362Da-c,f; 386Aa; 387Bd,f; 387Cd; 387Df,h,i; 388Ac-g; 388Bb,d,f; 389Aa,b,d,g; 389Ba,b,f,i; 391Aa,b,d; 391Bb,c,f-h; 391Ca-h,j; 391Dd; 416Cf-j; 417Cj; 442Ab-d,g; 443Ca; 443Da-d; 444Ca,b,f-h; 444Da-d,g-m; 468Aa-c; 468Ba-d,g-i;
- d) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 55,89 ha, w oddziałach: 215Bd; 215Ca; 241Ab; 242Df; 303Ac; 304Ag; 307Bd; 416Ad; 416Cc; 443Cb;
- e) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 48,52 ha, w oddziałach: 215Cg,i; 245Bd; 246Ab,f,h,i; 246Ba; 246Cb,g; 247Aa,d,i;
- f) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 47,23 ha, w oddziałach: 214Dh; 215Cj; 245Bk,l; 245Da,b,h; 246Aj,k; 246Bb,j,n,o; 246Ca,c,d; 247Af,j;
- g) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej 22,03 ha, w oddziałach: 329Aa,b,f,g,o,w,x; 329Db,c,n; 329Eb,c;
- h) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, wodochronne - o powierzchni łącznej 6,63 ha, w oddziale 329Ah-j,n;
- i) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 4,25 ha, w oddziale 329Ei;
- j) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 412,16 ha, w oddziałach: 330Ca-c; 330Da,c; 330Fb-g,i; 330Ga,b; 331Ca; 331Da,b; 331Fa; 331Ga-c; 332Af; 332Ch,i; 357Aa-c; 357Ba,b; 357Ca-d; 357Da-g; 358Aa-c; 358Ba-c; 358Ca-g; 358Da-f; 359Af; 359Cd,g,h; 386Ak; 386Bg,h; 387Ac,d;
- k) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 33,11 ha, w oddziałach: 330Cd,g; 330Db,f; 330Gc; 357Dd; 358Dh; 359Cf; 386Bg,i,j;
- 2) w obrębie leśnym Leśna, o powierzchni łącznej 2 823,00 ha, w tym:
- a) lasy wodochronne - o powierzchni łącznej 0,26 ha w oddziale 410Dj;
- b) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 922,70 ha, w oddziałach: 383Af; 383Bf,i; 384Aa,b; 384Bc; 384Cb,i,k; 385Ca; 385Dh; 385Eb,f,h,i; 386Dh-j; 410Cc-j,m-o; 410Dh; 410Eg; 410Fb,d-h,j-l; 411Ad,f; 411Bd-g,i; 411Ca,c,d,g-o; 411Db-d; 412b,c,j; 412Bg,i-k,n,o; 412Da,b; 413a,i,r,y; 413Ba; 413Cc,g-j; 413Da; 414Ac,d; 414Cb,c,f; 414Da,h,i; 415Ab,d,f; 415Ba-d; 415Cc,h,i; 416Dg; 435Aa-g,j-m,o; 435Ba,b,d,h,l,m; 435Ca,b,d-h,k-m,o-s; 435Da,b,f,h,j,m-o,r; 435Ea,c,d,g-k; 436Ab-j; 436Ba-h,j-m; 463Cd,j; 437Ac,d,h-l; 439Ba,b,f-i; 439Da-f,h,l,m; 440Aa-g,i; 440Ba,c-f; 441Aa-c,i; 441Bb,d; 441Cl; 459Aa,c,f,g; 459Ba-d,i,k; 465Ab-h; 465Bg,j-m; 465Ca-c; 465Da-f; 466Ag; 466Ch-j; 466Dh,i; 489Ac-g,i,k; 490Cg-i; 518Bh-k,m-o; 518Db-g,o,p; 519Ag,k; 519Bc,g; 519Ca,m,r-t; 519Db; 542Bb-l,n; 542Da-f,l,m,o,p; 543Aa; 543Bb,f-l,o-r; 543Ck; 576Ba,f-i; 576Db,c,f-l; 604Aa-n; 604Ba-n; 604Da,c,g,j-m;
- c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej 1 627,34 ha, w oddziałach: 382Aa-i,m-o; 382Ba-f; 382Cs; 383Ad,g-i; 383Bb,g,j; 383Ca,b; 383Da-g; 384Ba,f; 384Cc-g; 384Dg; 385Cb,c; 385Da-g,i; 385Ea,c,g; 386Da-d,g; 410Ca,b,k,l; 410Da,d; 410Fa,c;

- 411Aa-c; 411Ba-c,h; 411Cb; 411Da; 412Ad-i,l; 412Ba,l,m; 412Ca,b; 413Ab,f,h,m,o,p,w; 413Bb-d,g,j; 413Ca; 413Db,c; 414Aa,b,f; 414Ba-f; 414Ca; 414Db-d,g; 415Aa,c,g,h; 415Ca,b,d,g; 416Da-f; 435Ah,n; 435Bi-k; 435Cn; 435Dc,d,g,i,k,l,p; 436Aa; 436Cc,f,h; 437Af; 439Bd; 439Dk; 440Bb,g; 441Ad-h,j; 441Ba,c,f-h; 441Ca,b,d,h,i,k; 441Da-f; 442Ca-f; 442Da-d; 442Eb-f; 443Ea-d; 459Ab; 460Ab,d; 465Aa; 465Ba-f; 466Aa-f; 466Bb-j; 466Ca,c-g; 466Db-g,j-m; 467Aa-g; 467Ba-g; 467Ca-i; 467Da-d; 468Ca-m; 468Da-g,i,j,m; 468Ea-i,n-p,s,t; 489Aa,b,h,j,l; 489Bb-j; 490Aa-h; 490Ba-f; 490Ca-f; 490Da-j; 491Aa-d; 491Ba-c,f,i,k; 491Ca-d; 491Da,c-o; 518Ba-g,l; 518Da,h,i,k-m; 519Aa-f,h-j,l-p; 519Ba,b,d,f,h,i; 519Cb-l,n-p; 519Da,c-m,o; 542Ba,m; 543Ab-g; 543Bc,d,m,n; 543Da-f; 576Bb-d; 576Da; 604Db,h,i;
- d) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 2,01 ha, w oddziale 441Cf;
- e) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 6,24 ha, w oddziałach: 413An; 413Bf;
- f) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 11,98 ha, w oddziałach: 439Bc; 465Bi,h
- g) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 49,15 ha, w oddziałach: 384Bb; 384Da,d,h; 410Af,h; 410Bb,c,k; 410Ef; 543Ca,c,d,h;
- h) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 189,03 ha, w oddziałach: 384Af; 384Bd; 384Db,i; 410Aa-d; 410Ba,d-j; 410Ea-d,h-j; 412Cc; 412Dc,g-i; 436Ca,b,g,i; 436Da-j; 437Aa,b,g; 437Bb-g,i-p; 460Aa,c,j,k; 542Dg,i-k,n; 543Cb,f,g,i,j;
- i) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej 6,19 ha, w oddziałach: 382Cc; 410Db,f,i;
- j) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, wodochronne - o powierzchni łącznej 8,10 ha, w oddziałach: 382Aj-l; 382Dd,n,w; 410Dg;
- 3) w obrębie leśnym Starzyna, o powierzchni łącznej 6 014,38 ha, w tym:
- a) lasy wodochronne - o powierzchni łącznej 50,27 ha, w oddziałach: 459i; 534Aa; 534Ec-f; 534Fg,t; 535Aa,g; 724Cbx,dx; 724Df,h; 731o; 735a-g,i; 736b,c;
- b) lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 2 134,31 ha, w oddziałach: 459f; 460Ca,b,f; 460Dc; 483Ag,k,l,r; 483Bb-d; 483Ca,b,g,h,k; 483Da-h,j; 484Ad-i; 484Ba-f; 484Cb-d,h-k; 511Bc,i-k; 512Aa-c,g,i,j,o; 512Ba-k; 513Da-g; 514Ca-i; 514Da-k,m; 534Bb,f,i,l,n; 534Cc-f,i,j,l,m,r,s,x; 534Dc,f,h; 534Eb,g; 534Fj,m,w; 535Ba,c,f,g; 535Cc-f; 535Dc,f; 536Aa-c,h; 536Ba-j; 537Ba-d,g; 537Ca,b,d; 537Da-f,h-j; 538Ab,c,f,g; 538Bf,i,j; 538Ca-h; 538Dd-l; 539Aa-l,n-r; 539Ba-k; 539Ca,g,l-n; 539Dd,f,h,i,k; 540Ad-i,k-m; 540Ea-f,i-n; 566Ag,i; 566Da; 567Aa-c; 567Bd-g; 567Ca-f; 567Dd-i; 569Ba,b,i; 570Aa-g; 570Ba-h; 570Da,g; 571Aa-f,h-n; 571Ca-j; 572Cf; 572Db-j; 594Ab,m; 594Bc,f,h-j; 594Dl-o; 595Ab,c,k,l,o-s; 595Bb; 595Cf; 595Dj,k; 596Aa,b; 596Bc,d; 596Cf; 596Dd-h; 597Ah,n; 597Bf; 597Cg,h; 597Dg-k,n; 598Ba,c,f-h,k; 598Cb,c,h,i,m,n; 598Db,m; 599Aa-d,g,i-m; 599Ba,b,d,g,h,j-l; 599Ca,b; 599Da-c,i,j; 600Aa-d; 600Ba-o; 600Ca-d,g; 600Db-g,l; 601Ca,b; 627Aj-m; 627Bd,f,h,i,l; 627Ca-c,i,j; 627Da-f,i-l; 628Aa-f,i; 628Bb,d,g,i,j; 628Ca,c-g; 628Da,c; 629Ad,f,h,j-l,n-r; 629Ba,c,f,j; 629Cb,c,g,h,i,k,l,n-p; 629Db; 630Aa,d; 630Ba-c,f-i; 630Db,c,h; 631Aa-c,f,i-l; 631Ca,c,f,h-j; 632Bd; 633Ab-d; 633Ca-c,i,j; 534Ba,b,g; 634Da; 634Ec,f,g,m,n; 634Gc,f,g,i; 659Ab,c,f,h,i,k; 659Bf-h; 660Ab,c,g,h,i,l,m; 660Bb,d,f; 660Cb-f,i-k; 661Ai,l,n,r; 661Ba,g-i; 661Dd,g-j; 662Aa-d,g-j,l,m; 662Bh; 662Ch,i,n; 662Da,f-i; 663Ad,f,j-m; 663Bb,f-k; 663Cb,f-h; 663Dc; 664Af,g,j; 664Bd,h; 664Da,b,f; 665Ag; 665Ba,b,h,i; 665Ca,b,g-i;

665Dg,i,j,n-r; 666Aa-f; 666Bf,g,j; 666Db,i; 667Ci,k,l; 668Bb-d,h,n; 669Cb,c; 692Ba,b; 692Ca-c,f,h,k,l,n,t,w; 692Dc-f,h,j-o,r,s; 693Aa,d; 693Bh-j,l; 693Ca,b,g,k; 694Aa-d,g-j; 694Bb-f,i; 694Ca-d,h-n; 694Dc,f,h,l,m; 695Aa,h; 695Ba; 695Cc; 697Ba; 703Ab; 424Ba,b,h; 724Cb-d,lx; 725Ac,h,i; 726Ag,h; 726Ba,l; 727Aa,b,f,h,i,l; 727Bd; 728Ca,h,j-l; 728Dd,g,j; 731a,b,d,g,h,w,x; 732c-g,j-l,n,p,t; 733a-c,f,g,j; 734a,b,f-i,m;

- c) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 3 233,78 ha, w oddziałach: 459d; 460Cc; 483An,o,s; 483Cc,d,l-n,p; 483Di; 484Aj; 484Cg; 512Af; 513Dh; 514Dl; 534Ba,d,g,h,j,k; 534Ca,g,h,k,n-p; 534Da,b,d,g,i-k; 535Bb,d,h; 535Ca,b; 535Da,d; 536Ai,j; 536Bk,m,n; 536Cb; 536Da,c-f; 537Bf; 537Cc,f; 537Dg; 538Aa,d; 538Ba-d; 538Dc; 539Cb-d,h; 539Da-c,g; 540Aa-c,j,l; 540Eg; 566Aa-f,h,j; 566Ba-f; 566Ca-c; 566Db-d; 567Ad; 567Ba-c; 567Cg-i; 567Da-c,j; 568Aa,b; 568Ba,b; 568Ca; 568Da-f; 569Aa-d,g,h; 569Bd-h; 569Ca-c; 569Da-d; 570Ca-f; 570Db-f; 571Ag; 594Aa,c-l,n; 594Da,b,d,g; 594Cb-s; 594Db,f-k; 595Aa,d,j,m,n,t,w; 595Ba,c-i; 595Cb-d; 595Db-i,l,m; 596Ac; 596Bb,f,g; 596Cb,c; 596Db,c; 597Aa-c,f,g,i-m; 597Bb-d,g; 596Ca-f; 597Da-f,o,p; 598Aa-g; 598Bb,d,i,j; 598Ca,d,g,l; 598Dc-g,l; 599Ci,o; 599Dd-h; 600Cf; 600Da,h-k; 601Cc,f-h; 627Aa-i,n,o; 627Ba-c,g,j,k; 627Cd,f,h,k,n; 627Dg,h,m; 628Ba,c; 628Ch-k,m; 629Aa-c,g,m; 629Bb,d,g-i; 629Ca,d,j,m; 629Da-i; 630Ab,c,f; 630Bd,j; 630Ca-o; 630Da,d,g,i-k; 631Ag,h; 631Ba; 631Cb,d,g,k; 632Aa,b; 632Ba-c; 632Ca,b,f; 632Da; 633Aa,f,g; 633Ba-f; 633Cd,h; 633Da-i; 634Aa-f; 634Bc-f; 634Ca-c; 634Db-h; 634Ed,h,j,k; 634Gb; 659Ad,g,l; 659Ba-d,j,k; 660Aa,f,k; 660Ba,c,g-j; 660Ca,g; 660Dc; 661Ad; 661Da-c; 662Ak; 662Ba-g; 662Ca-g,l,m,o; 662Db-d,j-l; 663Aa-c,g-i,n; 663Ba-d; 663Ca-d; 663Db,d; 664Ab-d; 664Ba,f,g; 664Ca-j; 664Dc,d,g; 665Aa-f; 665Bc,d,g; 665Cc-f; 665Da-f,h,k,m,s; 666Ba-d,h,i,k-m; 666Ca-d,g,i,k; 666Da,c,d,g,h,j; 667Aa-k; 667Bk-m; 667Ca-h; 667Da-h,j; 668Ao-s; 668Ba,f,i-m; 668Ca-g; 668Da-i; 669Ca,d-k; 692Bc; 692Ci,j,m,o-r; 692Da,b,i,p; 693Ab,c,f-i; 693Bd,f; 693Cc-f,h-j; 694Af; 694Bg; 694Cg; 694Da,b,g,i-k,n-s; 695Ac-g; 695Bb-d; 695Ca,b; 695Db-g; 696Aa-c; 696Ba-h; 696Ca-g; 696Da-f; 697Aa,b; 697Bb-i; 697Ca-g; 700Ba,b,d; 701Aa-i; 701Ba-f; 702Aa-c; 702Bb; 703Ac-j; 724Aa-h; 724Bc-g,i-m; 724Ca,f-m,o-r,x,y,cx,gx,hx; 725Ab,d-g; 725Ba-d; 726Aa-f; 726Bb-g,i-k,m; 727Ac,d,k; 727Ba-c,f-j; 728Aa-c,f-h; 728Ba-m; 728Cb-g,m,n; 728Da-c,h,i; 729Aa-i; 731c,f,i,n,y; 732a,b,h,i,m,o,r,s,w,y,z,ax-cx; 733d,h,i; 734c,d,j-l;
- d) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 85,48 ha, w oddziałach: 535Db; 536Ca; 594Dc,d; 596Cd; 633Cg; 695Da; 702Ba; 728Ad;
- e) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 6,49 ha, w oddziałach: 540Eh; 631Ad;
- f) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 48,37 ha, w oddziałach: 633Da; 700B,c,f;
- g) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 18,11 ha, w oddziałach: 664Aa,h,i; 664Bb,c;
- h) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 98,29 ha, w oddziałach: 459a; 483Am; 511Aa,d,j; 534Ab,j,k,o,p; 631Bb; 631Db-d; 660Da,b; 661Ab; 661Cb; 692Ab;
- i) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - o powierzchni łącznej 339,28 ha, w oddziałach: 459b,g; 460Cd,g-k; 483Aa-f,h-j; 483Cf,i,j,o,r,s; 511Ab,c,f-i; 511Ba,b,d-h,l; 511Ca,b; 512Ad,h,k-n; 512Ca-h; 534Ad-i,m,n,s; 534Ct,w,y; 535Ac; 537Aa-j; 628Cn-p; 628Dd; 631Bc,f-j; 631Da,f-k; 660Dd,f; 661Aa,h,j,k,m,o,p,s; 661Bc,d; 661Ca,c; 692Aa; 692Bd,f,h; 693Ba-c,k.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, pismem z dnia 28 listopada 2011 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie charakteru ochronnego lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położonych w Nadleśnictwie Hajnówka, określonych decyzją Ministra Środowiska (znak BOA-lplo-223/2053/2002) z dnia 29 sierpnia 2002 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Hajnówka, ze względu na aktualizację zasięgu położenia lasów ochronnych w tym nadleśnictwie zgodnie z kryteriami i stanem faktycznym na gruncie,
- uznanie za ochronne lasów Nadleśnictwa Hajnówka, o powierzchni łącznej 12 742,16 ha, w obrębach leśnych Hajnówka, Leśna i Starzyna, których położenie i powierzchnia została zaktualizowana oraz zweryfikowana merytorycznie podczas prac urzędniowo-leśnych.

Wniosek uzyskał negatywne opinie Rady Gminy Dubicze Cerkiewne, Rady Gminy Hajnówka i Rady Miasta Hajnówka, które w uzasadnieniu podały utratę wpływów z podatku leśnego oraz wg opiniujących już i tak znaczną powierzchnię lasów objętych formami ochrony wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody. Ponadto Rada Miasta Hajnówka jako jeden z argumentów przeciwko uznaniu lasów za ochronne podała przeznaczenie niektórych działek w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na inne cele niż leśne, co jedynie skutkuje zwiększeniem opłat za wyłączenie gruntów leśnych z produkcji w przypadku realizacji inwestycji zgodnej z tym planem.

Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r., w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. nr 67, poz. 337).

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Od decyzji niniejszej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.

Do wiadomości:

1. Rada Gminy Hajnówka,
2. Rada Gminy Dubicze Cerkiewne,
3. Rada Miasta Hajnówka.

WYKAZ LASÓW WNIOSKOWANYCH O UZNANIE ZA OCHRONNE

Nadleśnictwo **Hajnówka**
Obręb **Hajnówka**

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
1	Lasy wodochronne	241Ci,k;	2.04	LMw So 29; Db 25.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagiennie oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennych zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszystkie wyłączenia na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji wyłącza się z planowania i wykonywania zabiegów ochronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów (pododdziałów).
2	Lasy wodochronne (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	209Ab; 209Bf,h; 210Ab,c; 210Bg,h,i,k,l,n; 210Cb; 210Db,c,k; 210Ea,c,g; 211Aa,c,d,h,k,m,n; 211Ba,b,c,f,g,i,k; 211Ca,c,d,g,i,k; 211Db,c,d,f,h,i,j; 212Aa,b,c,d,f,g,h,i,j,k; 212Ba,b,c,d,f,g,h,i; 212Ca,b,c,d,h,i,j,k,l; 212Da,f,g,h,i,j,k,m,n; 213Ac,d,g,j,k,l,m,n; 213Bb,c,g,h,j,k; 213Cb,c,g; 213Dk; 214Ab,c,d,h,i; 214Bi; 214Dk; 215Ch; 215Da,d,f; 241Bg,i,j,k,l; 243Dj,k; 244Ac,d,f; 244Ba,b,f,g,h,i,k; 244Ca; 244Da,b,c,g,j; 245Ab,f,g,j,n,o,p,r,s; 245Bc,f,g,i,m; 245Ca,b,d,g,h,j,l; 245Dd,f,g,j; 246Bm,p; 246Dc,g,h,m,n,o,p,r,x,y; 247Aa; 247Ba,b,c,d,h; 247Cj; 247Da,h; 273Ah,l; 273Bc,d,f,h,m;	997,34	BMb, Bmw, Bmw, Bw, LMb, LMw, Lw OI, OIJ. Brz I-V; Brzom II, III; Dbs I-III, IX i starsze; Gb III; Js III; Lp II; OI i-VI i starsze;	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów i nie powinny negatywnie oddziaływać na zasoby wodne. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		274Ab,c,d; 274Bb,c,d,f,g,h,i,j,k,l; 274Ca,b,g; 274Da,b,c,d,f,g,i,j; 275Aa,c,d,f,g,h; 275Bc,d,g,i,w,x; 276Ad,h,i; 276Bb; 276Ca,b,h,i,j,k; 276Db,c,d,g,h; 303Df; 305Aa,b,d; 305Ba,b,c,d,f,i; 305Ca,d,f,g,h,i,j; 305Da,c,d,f,g,h,i,j,k; 307Ah,j,k,l,m; 307Bb,c,f,i,j,k; 307Ca,b,c,d,f,h,i; 307Da,b,c,d,f; 329Ch,i,j,m,n,o,p,r; 329Di; 330Bd; 332Ad,g; 332Bd,f; 332Ca,b,g; 334Bd,g; 335Aa,b,c,d,f,g,h,i; 335Ba,b,c,d,f; 335Ca,g; 356Af,j,k,n,o; 356Bb,c; 356Do,p; 359Ad,g,h; 359Cb; 359Da,b,j; 361Bc,d; 362Dg; 387Dg; 388Bc,g; 389Af,h; 389Bc,d,g,j,k; 391Ba,d; 391Ci; 391Da,b,c; 442Aa; 444Cc,d,j,k,l,m,n,o; 444Df,n,o; 468Bk;		Os V; So I-VII i starsze; Św II-VII i starsze.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004	209Aa,c,d; 209Bb,c,i,j,l; 210Ad; 210Ba,b,f,j,r,t; 210Cc,j,k; 210Da,d,f,g,h,i,j; 210Eh; 211Ab,f,g,i,l; 211Bd,h,j; 211Cf,h,j,l; 211Da; 212Cf,g; 212Db,c,d,o; 213Ab,f,h,i,o; 213Ba,d,f,i,l,m,n; 213Ca,d,f,h,i,j,k; 213Da,b,c,d,f,g,h,i,j; 214Aa,f,g; 214Ba,c,d,f,g,h,j; 214Cs,t; 214Df,g,i,j; 215Aa,b,c,d,f,g; 215Ba,b,c,f,g; 215Cb,c,d,f,k; 215Db,c; 241Aa; 241Ba,b,c,d,f,h; 242Aa,b,c,d,g,h,i,j,k; 242Ba,b,c,d,f,g,i; 242Ca,c; 242Da,b,c,d,g,h; 243Aa,b,c,d,f,g,h,i,j,k; 243Ba,b,c,d,f; 243Ca,b,c,d,f; 243Da,b,c,d,f,g,h,i; 244Aa,b,g; 244Bd,j; 244Cb,c,d,f,g; 244Dd,f,h,i,k; 245Aa,c,d,h,i,k,l,m; 245Ba,b,j; 245Cc,f,i,k; 245Di; 246Ac,d,g; 246Da,b; 247Ab,g,h; 247Bf,g,i,j; 247Ca,b,c,f,g,h,i; 247Db,c,d,f,g; 271Aa,b,c,d,f; 271Ba,b,c,d,f,g; 271Ca,b,c,d,f,j,l; 272Aa,b,c; 272Ba,b; 273Aa,b,c,f,g,i,j,k; 273Ba,b,g,i,j,k,l; 273Ca,b,c,d; 273Da,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l; 274Aa,f,g; 274Ba; 274Cc,d,f,h; 274Dh; 275Ba,b,h; 276Aa,b,c,f,g; 276Ba,c,d,f; 276Da;	2275.58	BMśw, Bśw, LMśw, Lśw. Brz II-V; Dbs I-VI, VIII i starsze; GB II-V; Lp IV; Ol II, III, VI; Os V; So I-V, VII I starsze; Św II-VII i starsze.	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		301Aa,b,c,d,f,g; 302Aa,b,c,d,f,g,h; 302Ba,b,c,d,f,g,h,j; 302Ca,b,c,d,f,g,h; 302Da,b,c,d,f,g; 303Aa,b; 303Ba,b,c; 303Ca,b,c; 303Da,b,c,d; 304Aa,b,c,d,f; 304Ba,b,c,d,f; 304Ca,b,c,d; 304Da,b,c,d,f,g; 305Ac,f,g,h; 305Bg,h; 305Cb,c; 305Db; 307Aa,i; 307Ba; 307Cg; 329Am; 329Ba,b,c,d,g,i; 329Ca,b,c,d,f,g,k,l; 329Da,f,g,h,j,k,l,m,r; 330Aa,b,c; 330Ba,b,c; 331Aa,b,c; 331Ba; 332Aa,b,c; 332Ba,b,c; 332Cc,d; 333Aa,b,c,d; 334Bf; 335Cb,c,d,f,h; 335Da,b; 355Cj,k; 356Ag,h,i; 356Ba,d,f,g,h,i; 256Cz,ax; 356Dk,l,m,n,r; 359Aa,b,c; 359Ca,c; 359Dc,d,g,i; 361Ba,b; 362Aa,b,c; 362Bj,k,l,m,n,o,p; 362Cb,c,d,f,g; 362Da,b,c,f; 386Aa; 387Bd,f; 387Cd; 387Df,h,i; 388Ac,d,f,g; 388Bb,d,f; 389Aa,b,d,g; 389Ba,b,f,i; 391Aa,b,d; 391Bb,c,f,g,h; 391Ca,b,c,d,f,g,h,j; 391Dd; 416Cf,g,h,i,j; 417Cj; 442Ab,c,d,g; 443Ca; 443Da,b,c,d; 444Ca,b,f,g,h; 444Da,b,c,d,g,h,i,j,k,l,m; 468Aa,b,c; 468Ba,b,c,d,g,h,i;				przyrodniczych.
4	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	215Bd; 215Ca; 241Ab; 242Df; 303Ac; 304Ag; 307Bd; 416Ad; 416Cc; 443Cb;	55.89	LMśw, Lśw. Brz V; Dbs V, IX; Św V.	• Celem jest zabezpieczenie trwałości i ciągłości badań naukowych i doświadczalnictwa leśnego. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydziałów zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów	• Ewentualne zabiegi gospodarcze powinny być uzgadniane z prowadzącymi badania. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.
5	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	215Cg,i; 245Bd; 246Ab,f,h,i; 246Ba; 246Cb,g; 247Aa,d,i;	48.52	LMśw, Lśw. Brz II, IV; Db III; Ol V; Św II-V, VIII, IX.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieliń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej w terminie od 1 marca do 31 sierpnia, zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych, ○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, ○ przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych poszczególnych drzewostanów dopuszczane jest planowanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
						zaplanowanych w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOS w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
6	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy wodochronne; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	214Dh; 215Cj; 245Bk,l; 245Da,b,h; 246Aj,k; 246Bb,j,n,o; 246Ca,c,d; 247Af,j;	47.23	LMw, Lw, OI.J. Brz II; Dbs X, XI; OI II; Św IV, V.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej w terminie od 1 marca do 31 sierpnia, zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych, ○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, ○ przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych poszczególnych drzewostanów dopuszczone jest planowanie zabiegów ochronnych mających na

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOŚ w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat, na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
7	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	329Aa,b,f,g,o,w,x; 329Db,c,n; 329Eb,c;	22.03	BMśw, LMśw, Lśw. Db II; Os II; So III, V; Św III, VI.	• Lasy w granicach administracyjnych miasta Hajnówka. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z bliskiego położenia miasta.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
8	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (lasy wodochronne)	329Ah,i,j,n;	6.63	BMw, LMw. OI III; So III; Św V.	• Lasy w granicach administracyjnych miasta Hajnówka. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennych zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z bliskiego położenia miasta. • Wszystkie wyłączenia na siedliskach bagiennych (Bb, BMB, LMB), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji wyłącza się z planowania i wykonywania zabiegów ochronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów (pododdziałów).
9	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	329Ei;	4.25	Lśw. Dbs 162.	• Lasy w granicach administracyjnych miasta Hajnówka. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-	• Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z bliskiego położenia miasta. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMB, LMB), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.
10	Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	330Ca,b,c; 330Da,c; 330Fb,c,d,f,g,i; 330Ga,b; 331Ca; 331Da,b; 331Fa; 331Ga,b,c; 332Af; 332Ch,i; 357Aa,b,c; 357Ba,b; 357Ca,b,c,d; 357Da,b,c,d,f,g; 358Aa,b,c; 358Ba,b,c; 358Ca,b,c,d,f,g; 358Da,b,c,d,f; 359Af; 359Cd,g,h; 386Ak; 386Bg,h; 387Ac,d;	412.16	LMśw, Lśw. Brz II, IV, V; Dbs I, II, IX, X; So IV-VI, X; Św II, IV-VII.	• Strefa ochronna obiektów wojskowych. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydziałów zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Zabiegi gwarantujące zachowanie w dobrej kondycji zdrowotnej lasów obronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urzędzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
						drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.
11	Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa (lasy wodochronne; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	330Cd,g; 330Db,f; 330Gc; 357Dd; 358Dh; 359Cf; 386Bg,i,j;	33.11	BMb, Bmw, LMb, LMw, Lw, OI, OIJ. OI V; So IX; Św II, V, VII.	• Strefa ochronna obiektów wojskowych. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 (OSO i SOO – PLC200004 Puszcza Białowieska, OSO PLB200007 Dolina Górnej Narwi i SOO PLH200010 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi) oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych; • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni; • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu; • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu; • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu;	• Zabiegi gwarantujące zachowanie w dobrej kondycji zdrowotnej lasów obronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów i nie powinny negatywnie oddziaływać na zasoby wodne. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					• Obniżenie podatku leśnego.	
Razem obręb leśny Hajnówka			3904.78			
w tym gmina Hajnówka			3871.82			
w tym gmina m. Hajnówka			32.96			

WYKAZ LASÓW WNIOSKOWANYCH O UZNANIE ZA OCHRONNE

Nadleśnictwo **Hajnówka**
Obręb **Leśna**

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
1	Lasy wodochronne	410Dj;	0.26	LMw. Św 67.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagiennie oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennych zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszystkie wyłączenia na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji wyłącza się z planowania i wykonywania zabiegów ochronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów (pododdziałów).
2	Lasy wodochronne (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	383Af; 383Bf,i; 384Aa,b; 384Bc; 384Cb,i,k; 385Ca; 385Dh; 385Eb,f,h,i; 386Dh,i,j; 410Cc,d,f,g,h,i,j,m,n,o; 410Dh; 410Eg; 410Fb,d,f,g,h,j,k,l; 411Ad,f; 411Bd,f,g,i; 411Ca,c,d,g,h,i,j,k,l,m,n,o; 411Db,c,d; 412b,c,j; 412Bg,i,j,k,n,o; 412Da,b; 413a,i,r,y; 413Ba; 413Cc,g,h,i,j; 413Da; 414Ac,d; 414Cb,c,f; 414Da,h,i; 415Ab,d,f; 415Ba,b,c,d; 415Cc,h,i; 416Dg; 435Aa,b,c,d,f,g,j,k,l,m,o; 435Ba,b,d,f,g,h,l,m; 435Ca,b,d,f,g,h,k,l,m,o,p,r,s; 435Da,b,f,h,j,m,n,o,r; 435Ea,c,d,g,h,i,j,k; 436Ab,c,d,f,g,h,i,j; 436Ba,b,c,d,f,g,h,j,k,l,m; 463Cd,j; 437Ac,d,h,i,j,k,l; 439Ba,b,f,g,h,i;	922.70	Bb, BMb, Bmśw, Bmw, Bw, LMb, LMw, Lw, Ol, OIJ. Brz II-V; Brzom II, III; Dbs I-III, VII i starsze; GB VII; Js III, VIII; Ol I-VIII; So I-VII	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów i nie powinny negatywnie oddziaływać na zasoby wodne. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		439Da,b,c,d,f,h,l,m; 440Aa,b,c,d,f,g,i; 440Ba,c,d,f; 441Aa,b,c,i; 441Bb,d; 441Cl; 459Aa,c,f,g; 459Ba,b,c,d,i,k; 465Ab,c,d,f,g,h; 465Bg,j,k,l,m; 465Ca,b,c; 465Da,b,c,d,f; 466Ag; 466Ch,i,j; 466Dh,i; 489Ac,d,f,g,i,k; 490Cg,h,i; 518Bh,i,j,k,m,n,o; 518Db,c,d,f,g,o,p; 519Ag,k; 519Bc,g; 519Ca,m,r,s,t; 519Db; 542Bb,c,d,f,g,h,i,j,k,l,n; 542Da,b,c,d,f,l,m,o,p; 543Aa; 543Bb,f,g,h,i,j,k,l,o,p,r; 543Ck; 576Ba,f,g,h,i; 576Db,c,f,g,h,i,j,k,l; 604Aa,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n; 604Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n; 604Da,c,d,f,g,j,k,l,m;		i starsze; Św I-VII i starsze.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004	382Aa,b,c,d,f,g,h,i,m,n,o; 382Ba,b,c,d,f; 382Cs; 383Ad,g,h,i; 383Bb,g,j; 383Ca,b; 383Da,b,c,d,f,g; 384Ba,f; 384Cc,d,f,g; 384Dg; 385Cb,c; 385Da,b,c,d,f,g,i; 385Ea,c,g; 386Da,b,c,d,g; 410Ca,b,k,l; 410Da,d; 410Fa,c; 411Aa,b,c; 411Ba,b,c,h; 411Cb; 411Da; 412Ad,f,g,h,i,l; 412Ba,l,m; 412Ca,b; 413Ab,f,h,m,o,p,w; 413Bb,c,d,g,j; 413Ca; 413Db,c; 414Aa,b,f; 414Ba,b,c,d,f; 414Ca; 414Db,c,d,g; 415Aa,c,g,h; 415Ca,b,d,f,g; 416Da,b,c,d,f; 435Ah,n; 435Bi,j,k; 435Cn; 435Dc,d,g,i,k,l,p; 436Aa; 436Cc,f,h; 437Af; 439Bd; 439Dk; 440Bb,g; 441Ad,f,g,h,j; 441Ba,c,f,g,h; 441Ca,b,d,h,i,k; 441Da,b,c,d,f; 442Ca,b,c,d,f; 442Da,b,c,d; 442Eb,c,d,f; 443Ea,b,c,d; 459Ab; 460Ab,d; 465Aa; 465Ba,b,c,d,f; 466Aa,b,c,d,f; 466Bb,c,d,f,g,h,i,j; 466Ca,c,d,f,g; 466Db,c,d,f,g,j,k,l,m; 467Aa,b,c,d,f,g; 467Ba,b,c,d,f,g; 467Ca,b,c,d,f,g,h,i; 467Da,b,c,d; 468Ca,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m; 468Da,b,c,d,f,g,i,j,m; 468Ea,b,c,d,f,g,h,i,n,o,p,s,t; 489Aa,b,h,j,l;	1627.34	Bmśw, Bśw, LMśw, Lśw. Brz I-VI; Dbs I-V, VIII i starsze; GB III-V, VII; Lp III, IV; Ol III, V; Os IV, V; So I-VI, VIII i starsze; Św II-VII i starsze.	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydziałów zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, Bmb, Lmb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		489Bb,c,d,f,g,h,i,j; 490Aa,b,c,d,f,g,h; 490Ba,b,c,d,f; 490Ca,b,c,d,f; 490Da,b,c,d,f,g,h,i,j; 491Aa,b,c,d; 491Ba,b,c,f,g,h,i,k; 491Ca,b,c,d; 491Da,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o; 518Ba,b,c,d,f,g,l; 518Da,h,i,k,l,m; 519Aa,b,c,d,f,h,i,j,l,m,n,o,p; 519Ba,b,d,f,h,i; 519Cb,c,d,f,g,h,i,j,k,l,n,o,p; 519Da,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,o; 542Ba,m; 543Ab,c,d,f,g; 543Bc,d,m,n; 543Da,b,c,d,f; 576Bb,c,d; 576Da; 604Db,h,i;				przyrodniczych.
4	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	441Cf;	2.01	Lśw. Dbs 77.	• Celem jest zabezpieczenie trwałości i ciągłości badań naukowych i doświadczalnictwa leśnego. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Ewentualne zabiegi gospodarcze powinny być uzgadniane z prowadzącymi badania. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
5	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego (cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	413An; 413Bf;	6.24	Lśw. Dbs V.	• Zachowanie zasobów genowych drzew o najwyższych walorach przyrodniczo-produkcyjnych [Zarządzenie nr 8 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28.02.1997 r. (ZZ-713s-1/97)]; • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Drzewostan wyłącza się z planowania zabiegów ochronnych.
6	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego (lasy wodochronne; cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	439Bc; 465Bi,h;	11.98	Lw, OIJ. OI IV, V.	• Zachowanie zasobów genowych drzew o najwyższych walorach przyrodniczo-produkcyjnych [Zarządzenie nr 8 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28.02.1997 r. (ZZ-713s-1/97)]; • Ochrona krajobrazu i ekosystemu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych	• Drzewostan wyłącza się z planowania zabiegów ochronnych.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	
7	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	384Bb; 384Da,d,h; 410Af,h; 410Bb,c,k; 410Ef; 543Ca,c,d,h;	49.15	Bmw, Bśw, LMśw, Lśw. Dbs II; So IV, V; Św IV, V.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ), bociana czarnego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 marca 2009r. Znak RDOŚ-20-WPN-I-663113-26/09/ep). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej dla orlika krzykliwego w okresie od 1marca do 31 sierpnia, dla bociana czarnego od 15 marca do 31 sierpnia zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych, ○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, ○ przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych poszczególnych drzewostanów dopuszczone jest planowanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOS w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat, na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
8	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy wodochronne; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	384Af; 384Bd; 384Db,i; 410Aa,b,c,d; 410Ba,d,f,g,h,i,j; 410Ea,b,c,d,h,i,j; 412Cc; 412Dc,g,h,i; 436Ca,b,g,i; 436Da,b,c,d,f,g,h,i,j; 437Aa,b,g; 437Bb,c,d,f,g,i,j,k,l,m,n,o,p; 460Aa,c,j,k; 542Dg,i,j,k,n; 543Cb,f,g,i,j;	189.03	Bb, BMb, BMw, Bw, LMw, Lw, Ol, OlJ. Brz II; Brzom II; Dbs II, III, X; OL II-VI; So II-V; Św II-VII.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ), bociana czarnego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 marca 2009r. Znak RDOS-20-WPN-I-663113-26/09/ep oraz Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 01 grudnia 2003r. Znak ŚR.II.663113/104/03). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej dla orlika krzykliwego w okresie od 1marca do 31 sierpnia, dla bociana czarnego od 15 marca do 31 sierpnia zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych, ○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, ○ przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	poszczególnych drzewostanów dopuszczone jest planowanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOS w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat, na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
9	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	382Cc; 410Db,f,i;	6.19	BMśw, Bśw. So II, III, V.	• Lasy w granicach administracyjnych miasta Hajnówka. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu.	• Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z bliskiego położenia miasta.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					• Obniżenie podatku leśnego.	
10	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (lasy wodochronne)	382Aj,k,l; 382Dd,n,w; 410Dg;	8.10	Bmw, LMw. Brz III; Ol V; So III, V; Św IV.	• Lasy w granicach administracyjnych miasta Hajnówka. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennych zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z bliskiego położenia miasta. • Wszystkie wyłączenia na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji wyłącza się z planowania i wykonywania zabiegów ochronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów (pododdziałów).
Razem obręb leśny Leśna			2823.00			
w tym gmina Hajnówka			2808.71			
w tym gmina m. Hajnówka			14.29			

WYKAZ LASÓW WNIOSKOWANYCH O UZNANIE ZA OCHRONNE

Nadleśnictwo **Hajnówka**
Obręb **Starzyna**

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
1	Lasy wodochronne	459i; 534Aa; 534Ec,d,f; 534Fg,t; 535Aa,g; 724Cbx,dx; 724Df,h; 731o; 735a,b,c,d,f,g,i; 736b,c;	50.27	Bmw, LMw, Lw, Ol. Brz II, III; Ol I-IV, VI; Os I; So II, III.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagiennne oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennych zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszystkie wyłączenia na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji wyłącza się z planowania i wykonywania zabiegów ochronnych. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów (pododdziałów).
2	Lasy wodochronne (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	459f; 460Ca,b,f; 460Dc; 483Ag,k,l,r; 483Bb,c,d; 483Ca,b,g,h,k; 483Da,b,c,d,f,g,h,j; 484Ad,f,g,h,i; 484Ba,b,c,d,f; 484Cb,c,d,h,i,j,k; 511Bc,i,j,k; 512Aa,b,c,g,i,j,o; 512Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k; 513Da,b,c,d,f,g; 514Ca,b,c,d,f,g,h,i; 514Da,b,c,d,f,g,h,i,j,k,m; 534Bb,f,i,l,n; 534Cc,d,f,i,j,l,m,r,s,x; 534Dc,f,h; 534Eb,g; 534Fj,m,w; 535Ba,c,f,g; 535Cc,d,f; 535Dc,f; 536Aa,b,c,h; 536Ba,b,c,d,f,g,h,i,j; 537Ba,b,c,d,g; 537Ca,b,d; 537Da,b,c,d,f,h,i,j; 538Ab,c,f,g; 538Bf,i,j; 538Ca,b,c,d,f,g,h; 538Dd,f,g,h,i,j,k,l; 539Aa,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,n,o,p,r; 539Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k; 539Ca,g,l,m,n;	2134.31	Bb, BMb, Bmśw, Bmw, Bśw, Bw, LMb, LMśw, LMw, Lw, Ol, OlJ. Brz I-V; Brzom I; Dbs II-VI, VII, IX i starsze; GB III-V; Ol I-VI i starsze;	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych drzewostanów i nie powinny negatywnie oddziaływać na zasoby wodne. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		539Dd,f,h,i,k; 540Ad,f,g,h,i,k,l,m; 540Ea,b,c,d,f,i,j,k,l,m,n; 566Ag,i; 566Da; 567Aa,b,c; 567Bd,f,g; 567Ca,b,c,d,f; 567Dd,f,g,h,i; 569Ba,b,i; 570Aa,b,c,d,f,g; 570Ba,b,c,d,f,g,h; 570Da,g; 571Aa,b,c,d,f,h,i,j,k,l,m,n; 571Ca,b,c,d,f,g,h,i,j; 572Cf; 572Db,c,d,f,g,h,i,j; 594Ab,m; 594Bc,f,h,i,j; 594Dl,m,n,o; 595Ab,c,k,l,o,p,r,s; 595Bb; 595Cf; 595Dj,k; 596Aa,b; 596Bc,d; 596Cf; 596Dd,f,g,h; 597Ah,n; 597Bf; 597Cg,h; 597Dg,h,i,j,k,n; 598Ba,c,f,g,h,k; 598Cb,c,h,i,m,n; 598Db,m; 599Aa,b,c,d,g,i,j,k,l,m; 599Ba,b,d,g,h,j,k,l; 599Ca,b; 599Da,b,c,i,j; 600Aa,b,c,d; 600Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o; 600Ca,b,c,d,g; 600Db,c,d,f,g,l; 601Ca,b; 627Aj,k,l,m; 627Bd,f,h,i,l; 627Ca,b,c,i,j; 627Da,b,c,d,f,i,j,k,l; 628Aa,b,c,d,f,i; 628Bb,d,f,g,i,j; 628Ca,c,d,f,g; 628Da,c; 629Ad,f,h,j,k,l,n,o,p,r; 629Ba,c,f,j; 629Cb,c,g,h,i,k,l,n,o,p; 629Db; 630Aa,d; 630Ba,b,c,f,g,h,i; 630Db,c,h; 631Aa,b,c,f,i,j,k,l; 631Ca,c,f,h,i,j; 632Bd; 633Ab,c,d; 633Ca,b,c,i,j; 534Ba,b,g; 634Da; 634Ec,f,g,m,n; 634Gc,f,g,i; 659Ab,c,f,h,i,k; 659Bf,g,h; 660Ab,c,g,h,i,l,m; 660Bb,d,f; 660Cb,c,d,f,i,j,k; 661Ai,l,n,r; 661Ba,g,h,i; 661Dd,g,h,i,j; 662Aa,b,c,d,g,h,i,j,l,m; 662Bh; 662Ch,i,n; 662Da,f,g,h,i; 663Ad,f,j,k,l,m; 663Bb,f,g,h,i,j,k; 663Cb,f,g,h; 663Dc; 664Af,g,j; 664Bd,h; 664Da,b,f; 665Ag; 665Ba,b,h,i; 665Ca,b,g,h,i; 665Dg,i,j,n,o,p,r; 666Aa,b,c,d,f; 666Bf,g,j; 666Db,i; 667Ci,k,l; 668Bb,c,d,h,n; 669Cb,c; 692Ba,b; 692Ca,b,c,f,g,h,k,l,n,t,w; 692Dc,d,f,h,j,k,l,m,n,o,r,s; 693Aa,d; 693Bh,i,j,l; 693Ca,b,g,k; 694Aa,b,c,d,g,h,i,j; 694Bb,c,d,f,i; 694Ca,b,c,d,h,i,j,k,l,m,n; 694Dc,f,h,l,m; 695Aa,h; 695Ba; 695Cc; 697Ba; 703Ab; 424Ba,b,h; 724Cb,c,d,lx; 725Ac,h,i; 726Ag,h; 726Ba,l; 727Aa,b,f,h,i,l; 727Bd; 728Ca,h,j,k,l; 728Dd,g,j; 731a,b,d,g,h,w,x;	Os I, III-V; So I-VI, VIII i starsze; Św I-VII i starsze.	• Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.	

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		732c,d,f,g,j,k,l,n,p,t; 733ab,c,f,g,j; 734a,b,f,g,h,i,m;				
3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004	459d; 460Cc; 483An,o,s; 483Cc,d,l,m,n,p; 483Di; 484Aj; 484Cg; 512Af; 513Dh; 514DI; 534Ba,d,g,h,i,j,k; 534Ca,g,h,k,n,o,p; 534Da,b,d,g,i,j,k; 535Bb,d,h; 535Ca,b; 535Da,d; 536Ai,j; 536Bk,m,n; 536Cb; 536Da,c,d,f; 537Bf; 537Cc,f; 537Dg; 538Aa,d; 538Ba,b,c,d; 538Dc; 539Cb,c,d,h; 539Da,b,c,g; 540Aa,b,c,j,l; 540Eg; 566Aa,b,c,d,f,h,j; 566Ba,b,c,d,f; 566Ca,b,c; 566Db,c,d; 567Ad; 567Ba,b,c; 567Cg,h,i; 567Da,b,c,j; 568Aa,b; 568Ba,b; 568Ca; 568Da,b,c,d,f; 569Aa,b,c,d,g,h; 569Bd,f,g,h; 569Ca,b,c; 569Da,b,c,d; 570Ca,b,c,d,f; 570Db,c,d,f; 571Ag; 594Aa,c,d,f,g,h,i,j,k,l,n; 594Da,b,d,g; 594Cb,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s; 594Db,f,g,h,i,j,k; 595Aa,d,f,g,h,i,j,m,n,t,w; 595Ba,c,d,f,g,h,i; 595Cb,c,d; 595Db,c,d,f,g,h,i,l,m; 596Ac; 596Bb,f,g; 596Cb,c; 596Db,c; 597Aa,b,c,f,g,i,j,k,l,m; 597Bb,c,d,g; 596Ca,b,c,d,f; 597Da,b,c,d,f,o,p; 598Aa,b,c,d,f,g; 598Bb,d,i,j; 598Ca,d,g,l; 598Dc,d,f,g,l; 599Ci,o; 599Dd,f,g,h; 600Cf; 600Da,h,i,j,k; 601Cc,f,g,h; 627Aa,b,c,d,f,g,h,i,n,o; 627Ba,b,c,g,j,k; 627Cd,f,h,k,n; 627Dg,h,m; 628Ba,c; 628Ch,i,j,k,m; 629Aa,b,c,g,m; 629Bb,d,g,h,i; 629Ca,d,j,m; 629Da,c,d,f,g,h,i; 630Ab,c,f; 630Bd,j; 630Ca,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o; 630Da,d,f,g,i,j,k; 631Ag,h; 631Ba; 631Cb,d,g,k; 632Aa,b; 632Ba,b,c; 632Ca,b,f; 632Da; 633Aa,f,g; 633Ba,b,c,d,f; 633Cd,h; 633Da,b,c,d,f,g,h,i; 634Aa,b,c,d,f; 634Bc,d,f; 634Ca,b,c; 634Db,c,d,f,g,h; 634Ed,h,j,k; 634Gb; 659Ad,g,l; 659Ba,b,c,d,j,k; 660Aa,f,k; 660Ba,c,g,h,i,j; 660Ca,g; 660Dc; 661Ad; 661Da,b,c; 662Ak; 662Ba,b,c,d,f,g; 662Ca,b,c,d,f,g,l,m,o; 662Db,c,d,j,k,l; 663Aa,b,c,g,h,i,n; 663Ba,b,c,d; 663Ca,c,d;	3233.78	Bmśw, Bśw, LMśw, Lśw. Brz I-V; Dbs I-IV, VI, IX i starsze; Gb II, III, IX; Ol II, III, V; Os III, IV, VI; So I-VII i starsze; Św I-VII i starsze.	• Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieliń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, Bmb, Lmb), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
		663Db,d; 664Ab,c,d; 664Ba,f,g; 664Ca,b,c,d,f,g,h,i,j; 664Dc,d,g; 665Aa,b,c,d,f; 665Bc,d,g; 665Cc,d,f; 665Da,b,c,d,f,h,k,l,m,s; 666Ba,b,c,d,h,i,k,l,m; 666Ca,b,c,d,g,h,i,k; 666Da,c,d,g,h,j; 667Aa,b,c,d,f,g,h,i,j,k; 667Bk,l,m; 667Ca,b,c,d,f,g,h; 667Da,b,c,d,f,g,h,j; 668Ao,p,r,s; 668Ba,f,i,j,k,l,m; 668Ca,b,c,d,f,g; 668Da,b,c,d,f,g,h,i; 669Ca,d,f,g,h,i,j,k; 692Bc; 692Ci,j,m,o,p,r; 692Da,b,i,p; 693Ab,c,f,g,h,i; 693Bd,f; 693Cc,d,f,h,i,j; 694Af; 694Bg; 694Cg; 694Da,b,g,i,j,k,n,o,p,r,s; 695Ac,d,f,g; 695Bb,c,d; 695Ca,b; 695Db,c,d,f,g; 696Aa,b,c; 696Ba,b,c,d,f,g,h; 696Ca,b,c,d,f,g; 696Da,b,c,d,f; 697Aa,b; 697Bb,c,d,f,g,h,i; 697Ca,b,c,d,f,g; 700Ba,b,d; 701Aa,b,c,d,f,g,h,i; 701Ba,b,c,d,f; 702Aa,b,c; 702Bb; 703Ac,d,f,g,h,i,j; 724Aa,b,c,d,f,g,h; 724Bc,d,f,g,i,j,k,l,m; 724Ca,f,g,h,i,j,k,l,m,o,p,r,x,y,cx,gx,hx; 725Ab,d,f,g; 725Ba,b,c,d; 726Aa,b,c,d,f; 726Bb,c,d,f,g,i,j,k,m; 727Ac,d,k; 727Ba,b,c,f,g,h,i,j; 728Aa,b,c,f,g,h; 728Ba,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m; 728Cb,c,d,f,g,m,n; 728Da,b,c,h,i; 729Aa,b,c,d,f,g,h,i; 731c,f,i,n,y; 732a,b,h,i,m,o,r,s,w,y,z,ax,bx,cx; 733d,h,i; 734c,d,j,k,l;				
4	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	535Db; 536Ca; 594Dc,d; 596Cd; 633Cg; 695Da; 702Ba; 728Ad;	85.48	Bmśw, LMśw, Lśw. Brz IV; So I, III, IV; Św IV, V.	• Celem jest zabezpieczenie trwałości i ciągłości badań naukowych i doświadczalnictwa leśnego. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000.	• Ewentualne zabiegi gospodarcze powinny być uzgadniane z prowadzącymi badania. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb),

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					• Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.
5	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych (lasy wodochronne; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	540Eh; 631Ad;	6.49	LMw. Dbs 172; Św 110.	• Celem jest zabezpieczenie trwałości i ciągłości badań naukowych i doświadczalnictwa leśnego. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieliń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, ciągów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagiennic oraz ekosystemów siedlisk wilgotnych i bagiennic zabezpieczających zasoby wody. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów	• Ewentualne zabiegi gospodarcze powinny być uzgadniane z prowadzącymi badania. • Wszelkie działania zaprojektowane w ramach planu urządzenia lasu wynikają ze stwierdzonych na gruncie indywidualnych potrzeb hodowlano-ochronnych poszczególnych. • Z planowania zabiegów ochronnych wyłącza się lasy na siedliskach bagiennych (Bb, BMB, LMB), drzewostany w wieku ponad 100 lat oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk. • Dopuszcza się wykonywanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych.
6	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączane z użytkowania rębego (cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	633Da; 700Bc,f;	48.37	LMśw, Lśw. So 162; Św VIII, IX.	• Zachowanie zasobów genowych drzew o najwyższych walorach przyrodniczo-produkcyjnych [Zarządzenie nr 8 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28.02.1997 r. (ZZ-713s-1/97)]; • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieliń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	• Drzewostan wyłącza się z planowania zabiegów ochronnych.
7	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączane z użytkowania rębego (lasy wodochronne; cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	664Aa,h,i; 664Bb,c;	18.11	Lw, OI, OIJ. OI IV, V.	• Zachowanie zasobów genowych drzew o najwyższych walorach przyrodniczo-produkcyjnych [Zarządzenie nr 8 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28.02.1997 r. (ZZ-713s-1/97)]; • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych	• Drzewostan wyłącza się z planowania zabiegów ochronnych.

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	
8	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	459a; 483Am; 511Aa,d,j; 534Ab,j,k,o,p; 631Bb; 631Db,c,d; 660Da,b; 661Ab; 661Cb; 692Ab;	98.29	Bmśw, Bśw, LMśw, Lśw. Brz III, V; Dbs III, IX; So III-V; Św II-V.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ), bociana czarnego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 21 kwietnia 2004r. Znak RDOŚ-20-WPN-I-663113-29/09/ep oraz z dnia 25 marca 2009r. RDOŚ-20-WPN-I-663113-26/09/ep). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej dla orlika krzykliwego w okresie od 1marca do 31 sierpnia, dla bociana czarnego od 15 marca do 31 sierpnia zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych, ○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, ○ przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	poszczególnych drzewostanów dopuszczone jest planowanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOŚ w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat, na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz grunty do naturalnej sukcesji. • Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
9	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (lasy wodochronne; lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody NATURA 2000 PLC 200004)	459b,g; 460Cd,g,h,i,j,k; 483Aa,b,c,d,f,h,i,j; 483Cf,i,j,o,r,s; 511Ab,c,f,g,h,i; 511Ba,b,d,f,g,h,l; 511Ca,b; 512Ad,h,k,l,m,n; 512Ca,b,c,d,f,g,h; 534Ad,f,g,h,i,m,n,s; 534Ct,w,y; 535Ac; 537Aa,b,c,d,f,g,h,i,j; 628Cn,o,p; 628Dd; 631Bc,f,g,h,i,j; 631Da,f,g,h,i,j,k; 660Dd,f; 661Aa,h,j,k,m,o,p,s; 661Bc,d; 661Ca,c; 692Aa; 692Bd,f,h; 693Ba,b,c,k;	339.28	BMb, Bmśw, Bmw, Bw, LMw, Lw, Ol, OIJ. Brz II-IV; Brzom II, III; Dbs II, XVI; Ol I-VII; Os 72; So II-IV, VII; Św I-VIII.	• Celem jest ochrona ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 09 maja 2011r. Znak WPN.6442.8.2011.AZ), bociana czarnego (decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 21 kwietnia 2004r. Znak RDOŚ-20-WPN-I-663113-	• Zgodnie z postanowieniami decyzji powołujących, w granicach strefy ochrony całorocznej w okresie całego roku, a w granicach strefy okresowej dla orlika krzykliwego w okresie od 1 marca do 31 sierpnia, dla bociana czarnego od 15 marca do 31 sierpnia zabrania się: ○ dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, ○ prowadzenia robót melioracyjnych,

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNIOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
					29/09/ep oraz z dnia 25 marca 2009r. RDOŚ-20-WPN-I-663113-26/09/ep). • Zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej drzewostanów rosnących na terenie Puszczy Białowieskiej, w granicach obszarów Natura 2000 oraz wydzieleń zawierających znaczne fragmenty siedlisk naturalnych położonych poza obszarami Natura 2000. • Zapewnienie utrzymania wewnętrznej integralności obszaru oraz ciągłości korytarzy migracyjnych. • Ochrona krajobrazu i ekotonu wodno-leśnego wzdłuż cieków wodnych, naturalnych układów hydrologicznych tworzonych przez siedliska wilgotne i bagienne oraz zabezpieczających obieg wody w zlewni. • Wzrost atrakcyjności turystycznej regionu. • Zachowanie i podniesienie walorów przyrodniczych regionu. • Wzrost wartości pozaprodukcyjnych funkcji lasu. • Obniżenie podatku leśnego.	○ wznoszenia obiektów urządzeń i instalacji, ○ innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, przebywania poza miejscami wyznaczonymi. • W strefie ochrony okresowej, w przypadkach stwierdzenia na gruncie indywidualnych potrzeb ochronnych poszczególnych drzewostanów dopuszczone jest planowanie zabiegów ochronnych mających na celu dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów w wieku poniżej 100 lat do składów naturalnych, właściwych dla siedlisk przyrodniczych. • Na realizację zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej należy uzyskać zezwolenie Dyrektora RDOŚ w Białymstoku. • Zaplanowane działania nie mogą negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Wyłączone z planowania zabiegów ochronnych zostały drzewostany w wieku ponad 100 lat, na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz grunty do naturalnej sukcesji. Podczas realizacji zaplanowanych zabiegów należy ściśle przestrzegać rygorów ochronnych w odniesieniu do chronionych gatunków oraz ich siedlisk.
Razem obręb leśny Starzyna			6014.38			

OKREŚLENIE POWIERZCHNI I OPIS LASU					UZASADNIENIE WNIOSKU	WNOSKOWANE SZCZEGÓLNE SPOSOBY PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ
Poz.	Wiodąca kategoria ochronności (inne kategorie)	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia (w ha)	Opis lasu	◆ cel uznania ◆ skutki społeczne ◆ skutki przyrodnicze ◆ skutki ekonomiczne	◆ ograniczenie pozyskania ◆ nakazy wykonania określonych zabiegów ◆ konieczność założenia i utrzymania urządzeń ochronnych ◆ ograniczenie udostępniania lasu
1	2	3	4	5	6	7
w tym gmina Hajnówka			4254.80			
w tym gmina Dubicze Cerkiewne			1759.58			

8. TABELE I WYKAZY INSTRUKCYJNE

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju
Obręb **Hajnowka** (01-14-1-)

Rodzaj użytku	Województwo	Podlaskie						Ogółem	
		hajnowski							
		Hajnowka (11)		Hajnowka (62)					
	M. Hajnowka		Bielszczyzna	Dubiny	Lipiny				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Lasy - razem	52,3589	52,3589	3,6002	17,5100	5682,5144	5703,6246	5755,9835	5755,9835	5755,9835
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	32,9503	32,9503	3,6002	17,5100	5520,4557	5541,5659	5574,5162	5574,5162	5574,5162
1) drzewostany - razem	32,9503	32,9503	3,6002	17,5100	5520,4557	5541,5659	5574,5162	5574,5162	5574,5162
2) plantacje drzew - razem									
w tym:									
- plantacje nasienne									
- plantacje drzew szybkorosnących									
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem					7,0598	7,0598	7,0598	7,0598	7,0598
1) w produkcji ubocznej - razem					4,3045	4,3045	4,3045	4,3045	4,3045
w tym:									
- plantacje choinek									
- plantacje krzewów									
- poletka łowieckie					4,3045	4,3045	4,3045	4,3045	4,3045
2) do odnowienia - razem					0,6068	0,6068	0,6068	0,6068	0,6068
w tym:									
- halizny									
- zręby									
- płazowiny					0,6068	0,6068	0,6068	0,6068	0,6068
3) pozostałe leśne niezalesione - razem					2,1485	2,1485	2,1485	2,1485	2,1485
w tym:									
- przewidziane do naturalnej sukcesji					2,1485	2,1485	2,1485	2,1485	2,1485
- objęte szczególnymi formami ochrony									
- przewidziane do małej retencji									
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji									
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	19,4086	19,4086			154,9989	154,9989	174,4075	174,4075	174,4075
w tym:									
1) budynki i budowle	1,8792	1,8792			0,4119	0,4119	2,2911	2,2911	2,2911
2) urządzenia melioracji wodnych					1,9809	1,9809	1,9809	1,9809	1,9809
3) linie podziału przestrzennego lasu	0,1139	0,1139			51,8384	51,8384	51,9523	51,9523	51,9523
4) drogi leśne	2,3310	2,3310			65,7555	65,7555	68,0865	68,0865	68,0865
5) tereny pod liniami energetycznymi	0,1162	0,1162			16,1719	16,1719	16,2881	16,2881	16,2881
6) szkółki leśne					7,0452	7,0452	7,0452	7,0452	7,0452
7) miejsca składowania drewna	14,9683	14,9683			6,2102	6,2102	21,1785	21,1785	21,1785
8) parkingi leśne									
9) urządzenia turystyczne					5,5849	5,5849	5,5849	5,5849	5,5849
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,4601	1,4601					1,4601	1,4601	1,4601
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	53,8190	53,8190	3,6002	17,5100	5682,5144	5703,6246	5757,4436	5757,4436	5757,4436
3. Użytki rolne - razem	2,8986	2,8986			111,2522	111,2522	114,1508	114,1508	114,1508
3.1. Grunty orne - razem	2,5016	2,5016			16,3692	16,3692	18,8708	18,8708	18,8708
w tym:									
1) role	2,5016	2,5016			13,9038	13,9038	16,4054	16,4054	16,4054
2) plantacje, poletka, skl. drewna i szkółki na gr. ornym					2,4654	2,4654	2,4654	2,4654	2,4654
3) ugory, odłogi									

3.2. Sady									
3.3. Łąki trwałe									
3.4. Pastwiska trwałe	0,1960	0,1960			94,8830	94,8830	95,0790	95,0790	95,0790
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,1573	0,1573					0,1573	0,1573	0,1573
3.6. Grunty pod stawami rybnymi									
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,0437	0,0437					0,0437	0,0437	0,0437
4. Grunty pod wodami - razem									
w tym:									
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi									
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi									
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi									
5. Użytki ekologiczne - razem					32,1389	32,1389	32,1389	32,1389	32,1389
6. Tereny różne - razem									
w tym:									
1) gr. przezn. do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekultywowane									
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego									
3) gr. wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)									
4) różne inne									
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	5,6902	5,6902			0,3038	0,3038	5,9940	5,9940	5,9940
w tym:									
7.1. Tereny mieszkaniowe	1,2586	1,2586			0,1538	0,1538	1,4124	1,4124	1,4124
7.2. Tereny przemysłowe	2,5629	2,5629					2,5629	2,5629	2,5629
7.3. Tereny zabudowane inne									
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,8193	0,8193					0,8193	0,8193	0,8193
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,0494	1,0494			0,1500	0,1500	1,1994	1,1994	1,1994
w tym:									
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne									
2) tereny zabytkowe									
3) tereny sportowe	1,0494	1,0494					1,0494	1,0494	1,0494
4) ogrody zoologiczne i botaniczne									
5) tereny zieleni nieurządzonej					0,1500	0,1500	0,1500	0,1500	0,1500
7.6. Użytki kopalne									
7.7. Tereny komunikacyjne - razem									
w tym:									
1) drogi									
2) tereny kolejowe									
3) inne tereny komunikacyjne									
8. Nieużytki - razem				3,4800	7,2957	10,7757	10,7757	10,7757	10,7757
w tym:									
1) bagna				3,4800	4,6945	8,1745	8,1745	8,1745	8,1745
2) piaski									
3) utwory fizjograficzne									
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji					2,6012	2,6012	2,6012	2,6012	2,6012
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	10,0489	10,0489		3,4800	150,9906	154,4706	164,5195	164,5195	164,5195
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia									
OGÓLEM (1-8)	62,4078	62,4078	3,6002	20,9900	5833,5050	5858,0952	5920,5030	5920,5030	5920,5030

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju
Obszar Leśna (01-14-2-)

Rodzaj użytku	Województwo	Podlaskie										Ogółem
	Powiat	hajnowski										
	Gmina	Hajnówka (11)					Hajnówka (62)					
	Obszar ewidencyjny	Górne	M. Hajnówka	Poryjowo		Chytra	Orzeszkowo	Wierzchowskie				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	25	
1. Lasy - razem	7,2904	1,1467	7,0133	15,4504	0,3337	4,0900	5348,9485	5353,3722	5368,8226	5368,8226	5368,8226	
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	7,2904		7,0133	14,3037	0,3337	4,0900	5205,6825	5210,1062	5224,4099	5224,4099	5224,4099	
1) drzewostany - razem	7,2904		7,0133	14,3037	0,3337	4,0900	5205,6825	5210,1062	5224,4099	5224,4099	5224,4099	
2) plantacje drzew - razem												
w tym:												
- plantacje nasienne												
- plantacje drzew szybkorosnących												
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem							35,1566	35,1566	35,1566	35,1566	35,1566	
1) w produkcji ubocznej - razem							3,5891	3,5891	3,5891	3,5891	3,5891	
w tym:												
- plantacje choinek												
- plantacje krzewów												
- poletka łowieckie							3,5891	3,5891	3,5891	3,5891	3,5891	
2) do odnowienia - razem												
w tym:												
- halizny												
- zręby												
- płazowiny												
3) pozostałe leśne niezalesione - razem							31,5675	31,5675	31,5675	31,5675	31,5675	
w tym:												
- przewidziane do naturalnej sukcesji							31,5675	31,5675	31,5675	31,5675	31,5675	
- objęte szczególnymi formami ochrony												
- przewidziane do małej retencji												
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji												
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		1,1467		1,1467			108,1094	108,1094	109,2561	109,2561	109,2561	
w tym:												
1) budynki i budowle		1,1467		1,1467					1,1467	1,1467	1,1467	
2) urządzenia melioracji wodnych							3,2213	3,2213	3,2213	3,2213	3,2213	
3) linie podziału przestrzennego lasu							37,3308	37,3308	37,3308	37,3308	37,3308	
4) drogi leśne							61,0738	61,0738	61,0738	61,0738	61,0738	
5) tereny pod liniami energetycznymi							0,0150	0,0150	0,0150	0,0150	0,0150	
6) szkółki leśne												
7) miejsca składowania drewna							6,4685	6,4685	6,4685	6,4685	6,4685	
8) parkingi leśne												
9) urządzenia turystyczne												
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	7,1609			7,1609					7,1609	7,1609	7,1609	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	14,4513	1,1467	7,0133	22,6113	0,3337	4,0900	5348,9485	5353,3722	5375,9835	5375,9835	5375,9835	
3. Użytki rolne - razem	62,2156		0,1072	62,3228		0,4100	49,6664	50,0764	112,3992	112,3992	112,3992	
3.1. Grunty orne - razem	0,7997		0,1072	0,9069			13,1951	13,1951	14,1020	14,1020	14,1020	
w tym:												
1) role	0,7997		0,1072	0,9069			13,1951	13,1951	14,1020	14,1020	14,1020	
2) plantacje, poletka, skl. drewna i szkółki na gr. ornym												
3) ugory, odłogi												

3.2. Sady											
3.3. Łąki trwałe	0,0880			0,0880		0,4100		0,4100	0,4980	0,4980	0,4980
3.4. Pastwiska trwałe	61,1101			61,1101			35,0875	35,0875	96,1976	96,1976	96,1976
3.5. Grunty rolne zabudowane							0,9932	0,9932	0,9932	0,9932	0,9932
3.6. Grunty pod stawami rybnymi											
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,2178			0,2178			0,3906	0,3906	0,6084	0,6084	0,6084
4. Grunty pod wodami - razem											
w tym:											
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi											
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi											
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi											
5. Użytki ekologiczne - razem							290,3258	290,3258	290,3258	290,3258	290,3258
6. Tereny różne - razem											
w tym:											
1) gr. przezn. do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekultywowane											
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego											
3) gr. wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)											
4) różne inne											
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem											
w tym:											
7.1. Tereny mieszkaniowe											
7.2. Tereny przemysłowe											
7.3. Tereny zabudowane inne											
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane											
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem											
w tym:											
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne											
2) tereny zabytkowe											
3) tereny sportowe											
4) ogrody zoologiczne i botaniczne											
5) tereny zieleni nieurządzonej											
7.6. Użytki kopalne											
7.7. Tereny komunikacyjne - razem											
w tym:											
1) drogi											
2) tereny kolejowe											
3) inne tereny komunikacyjne											
8. Nieużytki - razem	27,2288			27,2288			61,1973	61,1973	88,4261	88,4261	88,4261
w tym:											
1) bagna	27,2288			27,2288			55,0637	55,0637	82,2925	82,2925	82,2925
2) piaski											
3) utwory fizjograficzne											
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							6,1336	6,1336	6,1336	6,1336	6,1336
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	96,6053		0,1072	96,7125		0,4100	401,1895	401,5995	498,3120	498,3120	498,3120
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia											
OGÓLEM (1-8)	103,8957	1,1467	7,1205	112,1629	0,3337	4,5000	5750,1380	5754,9717	5867,1346	5867,1346	5867,1346

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju
Obwód Starzyna (01-14-3-)

Rodzaj użytku	Województwo	Podlaskie										Ogółem	
		hajnowski											
		Dubicze Cerkiewne					Hajnówka (62)						
		Górny Gród	Klakowo	Krugle	Starzyna	Wygon	Orzeszkowo	Wierzchowskie					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1. Lasy - razem		27,1135	32,2336	1777,9437	161,7087	19,0807	2018,0802	72,6787	5346,8606	5419,5393	7437,6195	7437,6195	7437,6195
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		26,5436	32,2336	1734,3081	159,8803	19,0807	1972,0463	71,6745	5199,6930	5271,3675	7243,4138	7243,4138	7243,4138
1) drzewostany - razem		26,5436	32,2336	1734,3081	159,8803	19,0807	1972,0463	71,6745	5199,6930	5271,3675	7243,4138	7243,4138	7243,4138
2) plantacje drzew - razem													
w tym:													
- plantacje nasienne													
- plantacje drzew szymborskich													
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem								0,6283	12,2909	12,9192	12,9192	12,9192	12,9192
1) w produkcji ubocznej - razem													
w tym:													
- plantacje choinek													
- plantacje krzewów													
- poletka łowieckie													
2) do odnowienia - razem									8,3841	8,3841	8,3841	8,3841	8,3841
w tym:													
- halizny									1,0187	1,0187	1,0187	1,0187	1,0187
- zręby													
- płazowiny									7,3654	7,3654	7,3654	7,3654	7,3654
3) pozostałe leśne niezalesione - razem								0,6283	3,9068	4,5351	4,5351	4,5351	4,5351
w tym:													
- przewidziane do naturalnej sukcesji								0,6283	3,9068	4,5351	4,5351	4,5351	4,5351
- objęte szczególnymi formami ochrony													
- przewidziane do małej retencji													
- wyłączenia na gruntach wyłączonych z produkcji													
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,5699		43,6356	1,8284		46,0339	0,3759	134,8767	135,2526	181,2865	181,2865	181,2865
w tym:													
1) budynki i budowle				0,0526			0,0526		2,1382	2,1382	2,1908	2,1908	2,1908
2) urządzenia melioracji wodnych		0,2232		0,6856	0,3915		1,3003	0,1060	0,3670	0,4730	1,7733	1,7733	1,7733
3) linie podziału przestrzennego lasu				23,9721	0,4217		24,3938	0,0903	60,9713	61,0616	85,4554	85,4554	85,4554
4) drogi leśne				18,1380	0,7363		18,8743		56,0242	56,0242	74,8985	74,8985	74,8985
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,3467		0,7873	0,2789		1,4129	0,1796	2,7844	2,9640	4,3769	4,3769	4,3769
6) szkółki leśne													
7) miejsca składowania drewna									12,5916	12,5916	12,5916	12,5916	12,5916
8) parkingi leśne													
9) urządzenia turystyczne													
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione													
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		27,1135	32,2336	1777,9437	161,7087	19,0807	2018,0802	72,6787	5346,8606	5419,5393	7437,6195	7437,6195	7437,6195
3. Użytki rolne - razem		0,0187	1,0881	8,9354	0,5718		10,6140	0,1074	23,0663	23,1737	33,7877	33,7877	33,7877
3.1. Grunty orne - razem			1,0881	3,1574	0,1899		4,4354	0,1074	16,1359	16,2433	20,6787	20,6787	20,6787
w tym:													
1) role			1,0881	2,6318	0,1899		3,9098	0,1074	11,0050	11,1124	15,0222	15,0222	15,0222
2) plantacje, poletka, skl. drewna i szkółki na gr. ornym				0,5256			0,5256		5,1309	5,1309	5,6565	5,6565	5,6565
3) ugory, odłogi													

3.2. Sady												
3.3. Łąki trwałe				0,3485		0,3485				0,3485	0,3485	0,3485
3.4. Pastwiska trwałe			5,7780			5,7780		3,5846	3,5846	9,3626	9,3626	9,3626
3.5. Grunty rolne zabudowane				0,0334		0,0334		3,3458	3,3458	3,3792	3,3792	3,3792
3.6. Grunty pod stawami rybnymi												
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,0187					0,0187				0,0187	0,0187	0,0187
4. Grunty pod wodami - razem			2,7768			2,7768		24,5891	24,5891	27,3659	27,3659	27,3659
w tym:												
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi			2,7768			2,7768		24,5891	24,5891	27,3659	27,3659	27,3659
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi												
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi												
5. Użytki ekologiczne - razem			56,7710			56,7710		213,6328	213,6328	270,4038	270,4038	270,4038
6. Tereny różne - razem												
w tym:												
1) gr. przezn. do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekultywowane												
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego												
3) gr. wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)												
4) różne inne												
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem							0,0130		0,0130	0,0130	0,0130	0,0130
w tym:												
7.1. Tereny mieszkaniowe												
7.2. Tereny przemysłowe												
7.3. Tereny zabudowane inne												
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane												
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem												
w tym:												
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne												
2) tereny zabytkowe												
3) tereny sportowe												
4) ogrody zoologiczne i botaniczne												
5) tereny zieleni nieurządzonej												
7.6. Użytki kopalne												
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							0,0130		0,0130	0,0130	0,0130	0,0130
w tym:												
1) drogi							0,0130		0,0130	0,0130	0,0130	0,0130
2) tereny kolejowe												
3) inne tereny komunikacyjne												
8. Nieużytki - razem								97,2455	97,2455	97,2455	97,2455	97,2455
w tym:												
1) bagna								94,2302	94,2302	94,2302	94,2302	94,2302
2) piaski												
3) utwory fizjograficzne												
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji								3,0153	3,0153	3,0153	3,0153	3,0153
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	0,0187	1,0881	68,4832	0,5718		70,1618	0,1204	358,5337	358,6541	428,8159	428,8159	428,8159
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia												
OGÓLEM (1-8)	27,1322	33,3217	1846,4269	162,2805	19,0807	2088,2420	72,7991	5705,3943	5778,1934	7866,4354	7866,4354	7866,4354

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju
Nadleśnictwo **Hajnówka** (01-14-)

Rodzaj użytku	Województwo	Podlaskie										
		hajnowski										
		Powiat	Hajnówka (11)					Dubicze Cerkiewne				
			Gmina	M. Hajnówka	Górne	M.Hajnówka	Poryjewo	Górny Gród	Klakowo	Krugle	Starzyna	Wygon
Obszar ewidencyjny	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. Lasy - razem		52,3589	7,2904	1,1467	7,0133	67,8093	27,1135	32,2336	1777,9437	161,7087	19,0807	2018,0802
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		32,9503	7,2904		7,0133	47,2540	26,5436	32,2336	1734,3081	159,8803	19,0807	1972,0463
1) drzewostany - razem		32,9503	7,2904		7,0133	47,2540	26,5436	32,2336	1734,3081	159,8803	19,0807	1972,0463
2) plantacje drzew - razem												
w tym:												
- plantacje nasienne												
- plantacje drzew szybkorosnących												
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem												
1) w produkcji ubocznej - razem												
w tym:												
- plantacje choinek												
- plantacje krzewów												
- poletka łowieckie												
2) do odnowienia - razem												
w tym:												
- halizny												
- zręby												
- płazowiny												
3) pozostałe leśne niezalesione - razem												
w tym:												
- przewidziane do naturalnej sukcesji												
- objęte szczególnymi formami ochrony												
- przewidziane do małej retencji												
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji												
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		19,4086		1,1467		20,5553	0,5699		43,6356	1,8284		46,0339
w tym:												
1) budynki i budowle		1,8792		1,1467		3,0259		0,0526				0,0526
2) urządzenia melioracji wodnych							0,2232	0,6856	0,3915			1,3003
3) linie podziału przestrzennego lasu		0,1139				0,1139		23,9721	0,4217			24,3938
4) drogi leśne		2,3310				2,3310		18,1380	0,7363			18,8743
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,1162				0,1162	0,3467	0,7873	0,2789			1,4129
6) szkółki leśne												
7) miejsca składowania drewna		14,9683				14,9683						
8) parkingi leśne												
9) urządzenia turystyczne												
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		1,4601	7,1609			8,6210						
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		53,8190	14,4513	1,1467	7,0133	76,4303	27,1135	32,2336	1777,9437	161,7087	19,0807	2018,0802
3. Użytki rolne - razem		2,8986	62,2156		0,1072	65,2214	0,0187	1,0881	8,9354	0,5718		10,6140
3.1. Grunty orne - razem		2,5016	0,7997		0,1072	3,4085		1,0881	3,1574	0,1899		4,4354
w tym:												
1) role		2,5016	0,7997		0,1072	3,4085		1,0881	2,6318	0,1899		3,9098
2) plantacje, poletka, skl. drewna i szkółki na gr. ornym									0,5256			0,5256
3) ugory, odłogi												

3.2. Sady		0,0880			0,0880				0,3485		0,3485
3.3. Łąki trwałe											
3.4. Pastwiska trwałe	0,1960	61,1101			61,3061			5,7780			5,7780
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,1573				0,1573				0,0334		0,0334
3.6. Grunty pod stawami rybnymi											
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,0437	0,2178			0,2615	0,0187					0,0187
4. Grunty pod wodami - razem								2,7768			2,7768
w tym:											
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi								2,7768			2,7768
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi											
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi											
5. Użytki ekologiczne - razem								56,7710			56,7710
6. Tereny różne - razem											
w tym:											
1) gr. przezn. do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekultywowane											
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego											
3) gr. wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)											
4) różne inne											
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	5,6902				5,6902						
w tym:											
7.1. Tereny mieszkaniowe	1,2586				1,2586						
7.2. Tereny przemysłowe	2,5629				2,5629						
7.3. Tereny zabudowane inne											
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,8193				0,8193						
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,0494				1,0494						
w tym:											
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne											
2) tereny zabytkowe											
3) tereny sportowe	1,0494				1,0494						
4) ogrody zoologiczne i botaniczne											
5) tereny zieleni nieurządzonej											
7.6. Użytki kopalne											
7.7. Tereny komunikacyjne - razem											
w tym:											
1) drogi											
2) tereny kolejowe											
3) inne tereny komunikacyjne											
8. Nieużytki - razem		27,2288			27,2288						
w tym:											
1) bagna		27,2288			27,2288						
2) piaski											
3) utwory fizjograficzne											
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji											
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	10,0489	96,6053		0,1072	106,7614	0,0187	1,0881	68,4832	0,5718		70,1618
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia											
OGÓLEM (1-8)	62,4078	103,8957	1,1467	7,1205	174,5707	27,1322	33,3217	1846,4269	162,2805	19,0807	2088,2420

Tabela nr I. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju
Nadleśnictwo **Hajnówka** (01-14-)

Rodzaj użytku	Województwo	Podlaskie									Ogółem
	Powiat	hajnowski									
	Gmina	Hajnówka (62)									
	Obszr ewidencyjny	Bielszczyzna	Chytra	Dubiny	Lipiny	Orzeszkowo	Wierchowskie				
1	13	14	15	16	17	18	19	20	23	24	
1. Lasy - razem	3,6002	0,3337	17,5100	5682,5144	76,7687	10695,8091	16476,5361	18562,4256	18562,4256	18562,4256	
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	3,6002	0,3337	17,5100	5520,4557	75,7645	10405,3755	16023,0396	18042,3399	18042,3399	18042,3399	
1) drzewostany - razem	3,6002	0,3337	17,5100	5520,4557	75,7645	10405,3755	16023,0396	18042,3399	18042,3399	18042,3399	
2) plantacje drzew - razem											
w tym:											
- plantacje nasienne											
- plantacje drzew szybkorosnących											
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem				7,0598	0,6283	47,4475	55,1356	55,1356	55,1356	55,1356	
1) w produkcji ubocznej - razem				4,3045		3,5891	7,8936	7,8936	7,8936	7,8936	
w tym:											
- plantacje choinek											
- plantacje krzewów											
- poletka łowieckie				4,3045		3,5891	7,8936	7,8936	7,8936	7,8936	
2) do odnowienia - razem				0,6068		8,3841	8,9909	8,9909	8,9909	8,9909	
w tym:											
- halizny						1,0187	1,0187	1,0187	1,0187	1,0187	
- zręby											
- płazowiny				0,6068		7,3654	7,9722	7,9722	7,9722	7,9722	
3) pozostałe leśne niezalesione - razem				2,1485	0,6283	35,4743	38,2511	38,2511	38,2511	38,2511	
w tym:											
- przewidziane do naturalnej sukcesji				2,1485	0,6283	35,4743	38,2511	38,2511	38,2511	38,2511	
- objęte szczególnymi formami ochrony											
- przewidziane do małej retencji											
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji											
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem				154,9989	0,3759	242,9861	398,3609	464,9501	464,9501	464,9501	
w tym:											
1) budynki i budowle				0,4119		2,1382	2,5501	5,6286	5,6286	5,6286	
2) urządzenia melioracji wodnych				1,9809	0,1060	3,5883	5,6752	6,9755	6,9755	6,9755	
3) linie podziału przestrzennego lasu				51,8384	0,0903	98,3021	150,2308	174,7385	174,7385	174,7385	
4) drogi leśne				65,7555		117,0980	182,8535	204,0588	204,0588	204,0588	
5) tereny pod liniami energetycznymi				16,1719	0,1796	2,7994	19,1509	20,6800	20,6800	20,6800	
6) szkółki leśne				7,0452			7,0452	7,0452	7,0452	7,0452	
7) miejsca składowania drewna				6,2102		19,0601	25,2703	40,2386	40,2386	40,2386	
8) parkingi leśne											
9) urządzenia turystyczne				5,5849			5,5849	5,5849	5,5849	5,5849	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione								8,6210	8,6210	8,6210	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	3,6002	0,3337	17,5100	5682,5144	76,7687	10695,8091	16476,5361	18571,0466	18571,0466	18571,0466	
3. Użytki rolne - razem				111,2522	0,5174	72,7327	184,5023	260,3377	260,3377	260,3377	
3.1. Grunty orne - razem				16,3692	0,1074	29,3310	45,8076	53,6515	53,6515	53,6515	
w tym:											
1) role				13,9038	0,1074	24,2001	38,2113	45,5296	45,5296	45,5296	
2) plantacje, poletka, skl. drewna i szkółki na gr. ornym				2,4654		5,1309	7,5963	8,1219	8,1219	8,1219	
3) ugory, odłogi											

3.2. Sady					0,4100		0,4100	0,8465	0,8465	0,8465
3.3. Łąki trwałe										
3.4. Pastwiska trwałe				94,8830			38,6721	133,5551	200,6392	200,6392
3.5. Grunty rolne zabudowane							4,3390	4,3390	4,5297	4,5297
3.6. Grunty pod stawami rybnymi										
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							0,3906	0,3906	0,6708	0,6708
4. Grunty pod wodami - razem							24,5891	24,5891	27,3659	27,3659
w tym:										
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi							24,5891	24,5891	27,3659	27,3659
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi										
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi										
5. Użytki ekologiczne - razem				32,1389			503,9586	536,0975	592,8685	592,8685
6. Tereny różne - razem										
w tym:										
1) gr. przezn. do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekultywowane										
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego										
3) gr. wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)										
4) różne inne										
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem				0,3038	0,0130		0,3168	6,0070	6,0070	6,0070
w tym:										
7.1. Tereny mieszkaniowe				0,1538			0,1538	1,4124	1,4124	1,4124
7.2. Tereny przemysłowe								2,5629	2,5629	2,5629
7.3. Tereny zabudowane inne										
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane								0,8193	0,8193	0,8193
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem				0,1500			0,1500	1,1994	1,1994	1,1994
w tym:										
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne										
2) tereny zabytkowe										
3) tereny sportowe								1,0494	1,0494	1,0494
4) ogrody zoologiczne i botaniczne										
5) tereny zieleni nieurządzonej				0,1500			0,1500	0,1500	0,1500	0,1500
7.6. Użytki kopalne										
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							0,0130	0,0130	0,0130	0,0130
w tym:										
1) drogi							0,0130	0,0130	0,0130	0,0130
2) tereny kolejowe										
3) inne tereny komunikacyjne										
8. Nieużytki - razem				3,4800	7,2957		158,4428	169,2185	196,4473	196,4473
w tym:										
1) bagna				3,4800	4,6945		149,2939	157,4684	184,6972	184,6972
2) piaski										
3) utwory fizjograficzne										
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji					2,6012		9,1489	11,7501	11,7501	11,7501
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów				3,4800	150,9906	0,5304	759,7232	914,7242	1091,6474	1091,6474
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia										
OGÓLEM (1-8)	3,6002	0,3337	20,9900	5833,5050	77,2991	11455,5323	17391,2603	19654,0730	19654,0730	19654,0730

Tabela nr II. Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Typ siedliskowy lasu	Bonit.	So	Św	Db.b	Db.s	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	Razem	
	powierzchnia w ha													%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bśw	IA	213,70											213,70	53,42
	I	124,15	17,94					6,19					148,28	37,07
	II	27,72	5,71										33,43	8,36
	III	4,58											4,58	1,15
	IV													
Razem	ha	370,15	23,65					6,19					399,99	100,00
	%	92,54	5,91					1,55					100,00	100,00
Bw	IA	329,49											329,49	52,25
	I	130,70	109,03					21,14	1,51				262,65	41,66
	II	24,71	11,31						1,06				37,08	5,88
	III								1,30				1,30	0,21
	IV													
Razem	ha	484,90	120,61					21,14	3,87				630,52	100,00
	%	76,91	19,13					3,35	0,61				100,00	100,00
Bb	IA													
	I	8,53	0,50						2,91				11,94	14,34
	II	19,49	1,01						7,81				28,31	33,99
	III	27,59							9,79				37,38	44,89
	IV	5,12							0,53				5,65	6,78
Razem	ha	60,73	1,51						21,04				83,28	100,00
	%	72,93	1,81						25,26				100,00	100,00
BMśw	IA	1675,49											1675,49	69,07
	I	337,7	253,83	11,48				4,58					607,59	25,05
	II	35,37	80,88	22,18				1,37					139,80	5,76
	III		1,44	0,83									2,27	0,09
	IV			0,79									0,79	0,03
Razem	ha	2048,56	336,15	35,28				5,95					2425,94	100,00
	%	84,44	13,86	1,45				0,25					100,00	100,00
BMw	IA	122,43											122,43	17,59
	I	41,11	335,17	0,43				27,27			3,28		407,26	58,49
	II	9,97	143,75	4,20				0,66					158,58	22,78
	III		5,98	1,94									7,92	1,14
	IV													
Razem	ha	173,51	484,90	6,57				27,93			3,28		696,19	100,00
	%	24,92	69,66	0,94				4,01			0,47		100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Bonit.	So	Św	Db.b	Db.s	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	Razem	
	powierzchnia w ha													%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
BMb	IA	1,23											1,23	2,42
	I	16,73	2,97						7,59				27,29	53,59
	II	7,80	5,55						2,08	1,61			17,04	33,46
	III	4,22	1,14										5,36	10,53
	IV													
Razem	ha	29,98	9,66						9,67	1,61			50,92	100,00
	%	58,88	18,97						18,99	3,16			100,00	100,00
LMśw	IA	1165,03											1165,03	35,61
	I	104,71	952,31	146,10			6,87	406,60		2,52	8,61		1627,72	49,74
	II	1,55	222,82	187,27			15,96			1,31			428,91	13,11
	III			44,06			3,28						47,34	1,45
	IV			2,85									2,85	0,09
Razem	ha	1271,29	1175,13	380,28			26,11	406,60		3,83	8,61		3271,85	100,00
	%	38,85	35,92	11,62			0,80	12,43		0,12	0,26		100,00	100,00
LMw	IA	74,79											74,79	5,38
	I	14,64	587,17	34,35			3,82	124,56		42,32	38,39		845,25	60,85
	II	0,40	297,45	46,83			5,39	1,16		86,36			437,59	31,50
	III		19,60	4,19						6,05			29,84	2,15
	IV			0,71			0,91						1,62	0,12
Razem	ha	89,83	904,22	86,08			10,12	125,72		134,73	38,39		1389,09	100,00
	%	6,47	65,09	6,20			0,73	9,05		9,70	2,76		100,00	100,00
LMb	IA	0,85											0,85	0,52
	I	5,75	0,76					0,61	3,62	8,04			18,78	11,54
	II	3,59	72,68					0,51		6,34			83,12	51,06
	III	13,29	35,39						3,85	4,81			57,34	35,23
	IV									2,69			2,69	1,65
Razem	ha	23,48	108,83					1,12	7,47	21,88			162,78	100,00
	%	14,42	66,86					0,69	4,59	13,44			100,00	100,00
Lśw	IA	331,36											331,36	8,58
	I	46,86	954,87	417,03	7,74		13,04	880,22		15,88	67,20	39,56	2442,40	63,26
	II		279,65	585,67			114,49			21,08		8,51	1009,40	26,14
	III			38,96			2,31			7,71			48,98	1,27
	IV			4,42	1,43		23,29						29,14	0,75
Razem	ha	378,22	1234,52	1046,08	9,17		153,13	880,22		44,67	67,20	48,07	3861,28	100,00
	%	9,80	31,96	27,09	0,24		3,97	22,80		1,16	1,74	1,24	100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Bonit.	So	Św	Db.b	Db.s	Js	Gb	Brz	Brz.o	Ol	Os	Lp	Razem	
	powierzchnia w ha													%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lw	IA	8,31											8,31	0,34
	I	1,52	243,45	94,39		55,23		111,17		686,82	30,15	13,91	1236,64	50,09
	II		419,01	151,64			17,40			535,06		0,69	1123,80	45,52
	III		4,31	9,13			44,92			26,91			85,27	3,45
	IV			3,85			8,24			2,65			14,74	0,60
Razem	ha	9,83	666,77	259,01		55,23	70,56	111,17		1251,44	30,15	14,60	2468,76	100,00
	%	0,40	27,01	10,49		2,24	2,86	4,50		50,69	1,22	0,59	100,00	100,00
Ol	IA													
	I							3,75	3,72	164,20			171,67	18,21
	II		6,20	0,61				5,89	2,03	629,25			643,98	68,29
	III									121,06			121,06	12,84
	IV		1,08							5,11			6,19	0,66
Razem	ha		7,28	0,61				9,64	5,75	919,62			942,90	100,00
	%		0,77	0,06				1,02	0,61	97,54			100,00	100,00
OlJ	IA													
	I		18,70	1,56		7,25		10,95		807,18			845,64	50,99
	II		46,31	18,34			3,99			710,87			779,51	47,00
	III		2,03	12,56						17,78			32,37	1,95
	IV									1,07			1,07	0,06
Razem	ha		67,04	32,46		7,25	3,99	10,95		1536,90			1658,59	100,00
	%		4,04	1,96		0,44	0,24	0,66		92,66			100,00	100,00
Łącznie	IA	3922,68											3922,68	21,74
	I	832,40	3476,97	705,34	7,74	62,48	23,73	1597,04	19,35	1726,96	147,63	53,47	8653,11	47,96
	II	130,60	1592,33	1016,74			157,23	9,59	12,98	1991,88		9,20	4920,55	27,27
	III	49,68	69,89	111,67			50,51		14,94	184,32			481,01	2,67
	IV	5,12	1,08	12,62	1,43		32,44		0,53	11,52			64,74	0,36
Ogółem	ha	4940,48	5140,27	1846,37	9,17	62,48	263,91	1606,63	47,80	3914,68	147,63	62,67	18042,09	100,00
	%	27,38	28,50	10,23	0,05	0,35	1,46	8,90	0,26	21,70	0,82	0,35	100,00	100,00

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych: 18042,3399

Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1-)

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przerw.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zales.	grunty zales. i nie zales.	
	plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwaty																								
SO										2,00		2,05	8,42	36,01	5,23		3,93	44,31				101,95	101,95	6,16
										685		880	3430	16930	1805		1530	17775				43035	43035	6,48
ŚW	0,61							11,54	3,86	10,55	5,35	1,56	12,05	61,98	53,14	119,08	81,75	113,37				474,23	474,84	28,67
	65				526			1005	875	3140	1835	890	4940	26655	24150	44715	33615	55610				197956	198021	29,82
DB.S			0,42				1,70	14,60	29,97	12,55	2,83	3,12	0,51	3,79	6,17	2,47	26,54	323,61				427,86	428,28	25,86
					1469			790	4775	3435	885	1150	185	1710	2900	1235	14600	146360				179494	179494	27,03
DB.B							1,43						1,25					6,49				9,17	9,17	0,55
					30								505					2570				3105	3105	0,47
JS											0,74							19,35				20,09	20,09	1,21
					25						185							8195				8405	8405	1,27
GB								0,87	27,74			1,32										29,93	29,93	1,81
					9			180	9000			470										9659	9659	1,45
BRZ								4,98	5,15	2,40	16,29	8,59	25,74	158,34		1,97						223,46	223,46	13,49
					250			530	780	590	4660	3610	7905	64335		905						83565	83565	12,58
BRZ.O								4,20														4,20	4,20	0,25
					160			155														315	315	0,05
OL				1,10				3,78	12,51	17,46	31,29	12,83	34,01	97,86	16,51	69,95	8,30	0,88				305,38	306,48	18,51
				20	345			660	3180	5590	10035	4910	11955	38995	5465	28700	3275	340				113450	113470	17,09
OS													3,50	18,05	2,71	16,16						40,42	40,42	2,44
					27								1120	6130	840	7580						15697	15697	2,36
LP												8,84	8,48									17,32	17,32	1,05
					60							4840	4420									9320	9320	1,40
Razem	0,61		0,42	1,10			3,13	39,10	51,49	45,83	84,24	36,99	95,28	376,03	83,76	209,63	120,52	508,01				1654,01	1656,14	100,00
	65			20	2901			3140	9610	13620	26600	16280	34930	154755	35160	83135	53020	230850				664001	664086	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	płazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Lasy ochronne																								
SO						1,55	4,65	25,08	45,70	73,73	91,76	27,66	115,40	194,12	37,84	18,49	8,17	54,35	7,69			706,19	706,19	18,09
					165		210	3205	10010	22570	24760	9170	43320	76555	15325	6120	2850	21065	1150			236475	236475	18,29
ŚW				0,27				46,29	80,49	26,24	44,21	44,87	88,03	470,98	238,79	241,25	76,41	105,45	175,31			1638,32	1638,59	41,95
				35	1518			6205	18100	8415	15270	17680	36680	193850	89385	99670	28695	40615	33090			589173	589208	45,59
DB.S				3,88	0,22			1,11	3,20	40,56	69,47	30,35	39,32	2,05	34,63	12,11	7,02	18,06			249,59	13,88		
				12		469		50	3115	12065	8585	10140	505	12020	5175	2690	6765		108985	2910		173474	173486	13,42
JS											8,58											8,58	8,58	0,22
					100						2160											2260	2260	0,17
GB								1,10		7,14	25,30	10,71	5,14	3,94					6,34			59,67	59,67	1,53
					16			40		1610	8180	4390	1495	1255					825			17811	17811	1,38
BRZ								0,67	36,73	44,39	9,11	17,43	6,63	8,24	94,47	20,10				161,96		399,73	399,73	10,24
					280			30	5160	9330	2810	5510	1975	2195	30095	6460				26165		90010	90010	6,96
BRZ.O											0,90											0,90	0,90	0,02
											135											135	135	0,01
OL				0,56				1,88	17,14	57,28	28,57	63,40	20,57	27,76	174,38	80,19	40,32	25,63	2,36	3,97		543,45	544,01	13,93
					184			145	5065	13950	7530	17295	6950	10135	63100	28030	14890	8165	675	830		176944	176944	13,69
OS								1,45							4,97					5,50		11,92	11,92	0,31
					20			140							1910					710		2780	2780	0,22
LP								0,69					7,98	1,03								9,70	9,70	0,25
					15			55					3215	260								3545	3545	0,27
Razem				3,88	1,05			2,66	10,40	169,04	297,33	176,04	290,00	120,47	280,23	954,97	383,94	318,12	110,21	411,75	374,65	3899,81	3904,74	100,00
				12	35	2767		435	22985	63455	51655	83315	43885	106105	371940	141890	127445	39710	171340	65680		1292607	1292654	100,00
Lasy gospodarcze																								
SO								5,03	8,00	3,29	2,44			0,74	0,28							19,78	19,78	96,67
								2015	2320	1205	475			355	95							6465	6465	98,40
ŚW						0,30																0,30	0,30	1,47
DB.S											0,38											0,38	0,38	1,86
											105											105	105	1,60
Razem						0,30		5,03	8,00	3,29	2,82			0,74	0,28							20,46	20,46	100,00
								2015	2320	1205	580			355	95							6570	6570	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zales.				grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Łącznie																									
SO					165	1,55	4,65	30,11	53,70	79,02	94,20	29,71	123,82	230,87	43,35	18,49	12,10	98,66	7,69			827,92	827,92	14,83	
							210	5220	12330	24460	25235	10050	46750	93840	17225	6120	4380	38840	1150			285975	285975	14,57	
ŚW	0,61			0,27		0,30		57,83	84,35	36,79	49,56	46,43	100,08	532,96	291,93	360,33	158,16	218,82	175,31			2112,85	2113,73	37,88	
	65			35	2044			7210	18975	11555	17105	18570	41620	220505	113535	144385	62310	96225	33090			787129	787229	40,1	
DB.S			4,30	0,22		1,11	4,90	55,16	99,44	42,90	42,53	5,17	35,14	15,90	13,19	20,53	26,54	573,20	13,88			949,59	954,11	17,09	
			12		1938		50	3905	16840	12020	11130	1655	12205	6885	5590	8000	14600	255345	2910			353073	353085	17,98	
DB.B							1,43							1,25				6,49				9,17	9,17	0,16	
					30								505					2570				3105	3105	0,16	
JS											9,32							19,35				28,67	28,67	0,51	
					125						2345							8195				10665	10665	0,54	
GB								1,10		8,01	53,04	10,71	6,46	3,94					6,34			89,60	89,60	1,61	
					25			40		1790	17180	4390	1965	1255				825				27470	27470	1,4	
BRZ							0,67	41,71	49,54	11,51	33,72	15,22	33,98	252,81	20,10	1,97			161,96			623,19	623,19	11,17	
					530		30	5690	10110	3400	10170	5585	10100	94430	6460	905			26165			173575	173575	8,84	
BRZ.O								4,20		0,90												5,10	5,10	0,09	
					160			155		135												450	450	0,02	
OL				1,66			1,88	20,92	69,79	46,03	94,69	33,40	61,77	272,24	96,70	110,27	33,93	3,24	3,97			848,83	850,49	15,24	
				20	529		145	5725	17130	13120	27330	11860	22090	102095	33495	43590	11440	1015	830			290394	290414	14,79	
OS								1,45						3,50	23,02	2,71	16,16			5,50		52,34	52,34	0,94	
					47			140					1120	8040	840	7580			710			18477	18477	0,94	
LP								0,69				16,82	9,51									27,02	27,02	0,48	
					75			55				8055	4680									12865	12865	0,66	
Ogółem	0,61		4,30	2,15		2,96	13,53	213,17	356,82	225,16	377,06	157,46	375,51	1331,74	467,98	527,75	230,73	919,76	374,65		5574,28	5581,34	100		
	65		12	55	5668		435	28140	75385	66480	110495	60165	141035	527050	177145	210580	92730	402190	65680		1963178	1963310	100		
Procent	0,01		0,08	0,04		0,05	0,24	3,82	6,39	4,03	6,76	2,82	6,73	23,87	8,38	9,46	4,13	16,48	6,71		99,87	100,00	100		
	0,00		0,00	0,00	0,29		0,02	1,43	3,84	3,39	5,63	3,06	7,18	26,85	9,02	10,73	4,72	20,49	3,35		99,99	100,00	100		

Grunty związane z gospodarką leśną: 174,42
 Ogółem lasy: 5755,76
 Powierzchnia ewidencyjna lasów: 5755,9835

Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2-)

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwy																								
SO							8,80	7,79	5,58	48,68	44,69	9,08	66,09	1,23			7,44	101,81				301,19	301,19	12,36
					128		780	1840	1405	15460	15060	2935	23175	570			2310	38515				102178	102178	13,02
ŚW							7,84	36,31	69,95	53,05	18,00	12,41	99,00	64,22	69,26	18,09	94,12	182,13				724,38	724,38	29,73
					1159		275	4655	16560	16500	7015	4685	34640	25660	25905	6300	33305	69955				246614	246614	31,42
DB.S							1,60	0,84		1,74	4,22		0,67	5,19			10,88	139,81				164,95	164,95	6,77
					447			80		390	1585		160	1760			4150	53050				61622	61622	7,85
JS										0,25	2,83			2,88		4,25	12,71	6,90				29,82	29,82	1,22
					157					60	600			1130		1090	3820	2060				8917	8917	1,14
GB										5,73	1,93					0,91	4,84					13,41	13,41	0,55
										1510	475					250	1520					3755	3755	0,48
BRZ							18,09	9,47	12,20	6,88	1,17	16,91	29,33									94,05	94,05	3,86
					76		2425	1995	3370	2550	370	4900	10240									25926	25926	3,30
BRZ.O							9,18	6,28	0,82	0,18				0,48								16,94	16,94	0,70
					17		1365	710	155	25				85								2357	2357	0,30
OL				9,42			8,02	11,66	87,80	101,19	68,09	63,70	154,18	175,46	117,58	108,45	84,07	82,76				1062,96	1072,38	44,01
				490	602		525	2625	17305	24335	16600	18065	53135	62370	33480	42600	27860	27335				326837	327327	41,71
OS													2,26	2,17								4,43	4,43	0,18
												955	705									1660	1660	0,21
LP										0,64	13,27				1,24							15,15	15,15	0,62
										215	3980				270							4465	4465	0,57
Razem				9,42			26,26	83,87	179,08	217,68	148,68	104,39	339,11	280,96	188,08	131,70	214,06	513,41				2427,28	2436,70	100,00
				490	2586		1580	12990	37975	60210	44620	31110	116965	102520	59655	50240	72965	190915				784331	784821	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	płazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Lasy ochronne																								
SO			0,16				24,75	46,82	35,65	81,66	87,52	57,07	97,67	264,54	55,08	15,99	4,70	64,96	18,30			854,71	854,87	30,28
					75		1330	9095	9815	24895	26750	17465	33615	107260	22035	7790	2260	23615	3095			289095	289095	32,75
ŚW					443			11,16	65,70	32,54	15,30	22,48	83,86	129,16	67,10	63,96	42,22	82,89	36,79			653,16	653,16	23,14
								1355	16820	10740	5760	6980	31430	56360	26360	23875	15415	32210	6580			234328	234328	26,55
DB.S			3,44			2,53	2,80	32,62	33,16	20,21	26,04	2,53	5,05	12,95	2,38		1,90	50,68				192,85	196,29	6,95
			38		608			4295	7335	5105	7080	665	1390	5325	855		800	16905				50363	50401	5,71
JS				1,64							1,08						2,91					3,99	5,63	0,20
				65							250						720					970	1035	0,12
GB										4,12	11,93	8,57		13,58			12,65					50,85	50,85	1,80
					110					1005	3070	2505		5050			3890					15630	15630	1,77
BRZ							0,40	17,98	23,56	20,24	19,50	1,44	48,17	98,50	3,43	5,90			132,17			371,29	371,29	13,15
					17			25	3315	5530	4660	4915	480	14720	31915	1200	1160		21270			89207	89207	10,11
BRZ.O								5,02	2,52	3,05												10,59	10,59	0,38
					35			570	265	625												1495	1495	0,17
OL				20,50			1,73	13,70	75,57	119,06	60,91	34,33	60,03	124,15	30,06	50,78	37,40	16,86				624,58	645,08	22,85
				655	121		125	3830	17125	32155	17295	8210	19535	46725	10030	17485	12710	4700				190046	190701	21,61
OS													13,56		1,18							14,74	14,74	0,52
													3960		475							4435	4435	0,50
LP											10,66		9,84									20,50	20,50	0,73
											3110		3145									6255	6255	0,71
Razem			3,60	22,14		2,53	29,68	127,30	236,16	280,88	232,94	126,42	318,18	642,88	159,23	136,63	98,87	218,30	187,26			2797,26	2823,00	100,00
			38	720	1409		1480	22460	56890	79185	68230	36305	107795	252635	60955	50310	35075	78150	30945			881824	882582	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Łącznie																								
SO			0,16				33,55	54,61	41,23	130,34	132,21	66,15	163,76	265,77	55,08	15,99	12,14	166,77	18,30			1155,90	1156,06	21,98
					203		2110	10935	11220	40355	41810	20400	56790	107830	22035	7790	4570	62130	3095			391273	391273	23,47
ŚW					1602		7,84	47,47	135,65	85,59	33,30	34,89	182,86	193,38	136,36	82,05	136,34	265,02	36,79			1377,54	1377,54	26,19
							275	6010	33380	27240	12775	11665	66070	82020	52265	30175	48720	102165	6580			480942	480942	28,84
DB.S			3,44			2,53	4,40	33,46	33,16	21,95	30,26	2,53	5,72	18,14	2,38		12,78	190,49				357,80	361,24	6,87
			38		1055			4375	7335	5495	8665	665	1550	7085	855		4950	69955				111985	112023	6,72
JS				1,64							1,33	2,83		2,88		4,25	12,71	9,81				33,81	35,45	0,67
				65	157						310	600		1130		1090	3820	2780				9887	9952	0,6
GB					110					4,12	17,66	10,50		13,58		0,91	17,49					64,26	64,26	1,22
										1005	4580	2980		5050		250	5410					19385	19385	1,16
BRZ							0,40	36,07	33,03	32,44	26,38	2,61	65,08	127,83	3,43	5,90				132,17		465,34	465,34	8,85
					93		25	5740	7525	8030	7465	850	19620	42155	1200	1160				21270		115133	115133	6,9
BRZ.O								14,20	8,80	3,87	0,18			0,48								27,53	27,53	0,52
					52			1935	975	780	25			85								3852	3852	0,23
OL				29,92			9,75	25,36	163,37	220,25	129,00	98,03	214,21	299,61	147,64	159,23	121,47	99,62				1687,54	1717,46	32,66
				1145	723		650	6455	34430	56490	33895	26275	72670	109095	43510	60085	40570	32035				516883	518028	31,07
OS													15,82	2,17	1,18							19,17	19,17	0,36
													4915	705	475							6095	6095	0,37
LP											11,30	13,27	9,84		1,24							35,65	35,65	0,68
											3325	3980	3145		270							10720	10720	0,64
Ogółem			3,60	31,56		2,53	55,94	211,17	415,24	498,56	381,62	230,81	657,29	923,84	347,31	268,33	312,93	731,71	187,26			5224,54	5259,70	100
			38	1210	3995		3060	35450	94865	139395	112850	67415	224760	355155	120610	100550	108040	269065	30945			1666155	1667403	100
Procent			0,07	0,60		0,05	1,06	4,01	7,89	9,48	7,26	4,39	12,50	17,57	6,60	5,10	5,95	13,91	3,56			99,33	100,00	100
			0,00	0,07	0,24		0,18	2,13	5,69	8,36	6,77	4,04	13,48	21,30	7,23	6,03	6,48	16,14	1,86			99,93	100,00	100

Grunty związane z gospodarką leśną: 109,29
 Ogółem lasy: 5368,99
 Powierzchnia ewidencyjna lasów: 5368,8226

Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3-)

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent			
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zales.	grunty zales. i nie zales.	
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120				121-140	141 i wyżej				
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Rezerwaty																									
SO	1,67	1,02					3,99	8,80		11,44	22,82	7,72	57,55	7,53	7,24	5,68	3,23	93,60					229,60	232,29	21,93
	50	33			101		220	2700		3470	7575	2200	20775	1860	2100	1635	910	37255					80801	80884	21,54
ŚW	2,82						0,49	15,05	30,65	12,15	5,85	8,58	28,89	47,13	3,26	38,00	10,33	146,49					346,87	349,69	33,00
	115				438		5	4575	6900	4295	2615	3440	11265	16990	1265	13945	3450	72210					141393	141508	37,67
DB.S	2,09					1,03	0,44	4,58	0,76	9,27	9,65	4,89	6,33				6,24	96,99				140,18	142,27	13,43	
	220				149			15	40	2045	2725	1585	2555				2850	53125				65089	65309	17,39	
GB					98			2,80				3,09				4,99	2,00					12,88	12,88	1,22	
								190				1295				1415	705					3703	3703	0,99	
BRZ								2,46	1,27	15,53	2,73	0,83	8,10	5,24								36,16	36,16	3,41	
					37			730	190	4590	780	245	2820	1510								10902	10902	2,90	
BRZ.O								3,13	1,54	3,72	0,28	2,76	0,42									11,85	11,85	1,12	
					5			675	190	750	35	715	55									2425	2425	0,65	
OL	0,79			3,29				11,02	25,56	20,01	26,49	19,29	47,85	17,93	24,06	73,25						265,46	269,54	25,44	
	70			210	24			2365	4710	5405	6595	7140	14800	4640	5805	17635						69119	69399	18,48	
OS													3,02	1,26	0,45							4,73	4,73	0,45	
												940	350	135								1425	1425	0,38	
Razem	7,37	1,02		3,29		1,03	4,92	36,82	45,24	77,67	61,34	54,36	123,60	109,01	28,88	72,73	95,05	337,08				1047,73	1059,41	100,00	
	455	33		210	852		225	8885	9685	19860	19135	16075	45550	35510	8140	22800	25550	162590				374857	375555	100,00	

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	plązo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Lasy ochronne																								
SO					1805	72,18	112,16	230,58	425,64	322,02	176,02	549,82	381,85	63,44	21,08	11,52	181,07	3,88				2551,26	2551,26	42,41
ŚW				0,63	1702	15,81	86,63	133,40	67,78	27,04	44,10	287,27	236,62	38,90	137,06	78,41	84,26	65,73				1303,01	1303,64	21,68
DB.S				5	1771	2,63	15,58	21,41	15,97	21,87	18,23	5,23	19,19		1,41	2,54	4,96	269,78				398,80	398,80	6,63
GB					166			7,18	11,10	23,69	7,61	2,95	16,11				15,86	12,67				147846	147846	7,48
BRZ					554			1000	2670	6125	2320	750	4220				6000	1940				25191	25191	1,27
BRZ.O								7,18	11,10	23,69	7,61	2,95	16,11				15,86	12,67				97,17	97,17	1,62
OL				0,62	568	1,02	11,04	12,00	93,76	92,19	137,14	48,65	220,36	240,33	142,43	58,62	23,79	21,80	9,72			1112,85	1113,47	18,51
OS				30	16	0,38	0,42			0,64	1,39	8,84	22,08	13,05	8,11			16,48				360258	360288	18,23
Razem				1,25	6582	4,03	123,09	243,01	521,97	699,40	589,49	293,62	1234,21	908,13	274,64	227,41	118,68	572,77	202,78			6013,23	6014,48	100,00
				35		15	6000	47520	107320	194220	183020	94285	469405	359220	101750	83185	43395	242610	38065			1976592	1976627	100,00
Lasy gospodarcze																								
SO					273	2,83	51,71	30,67	6,18	22,76	26,24	3,33	4,50	8,61		18,97						175,80	175,80	96,43
BRZ						30	2765	5145	1355	6015	6440	725	1650	2975		8650						36023	36023	98,19
Razem						2,83	56,69	31,39	6,18	22,76	26,24	3,33	5,31	8,61		18,97						665	665	1,81
					273	30	3100	5265	1355	6015	6440	725	1860	2975		8650						36688	36688	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	płazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Łącznie																								
SO	1,67	1,02				2,83	127,88	151,63	236,76	459,84	371,08	187,07	611,87	397,99	70,68	45,73	14,75	274,67	3,88			2956,66	2959,35	40,77
	50	33			2179	30	6785	31030	48835	134325	117490	59400	238620	164880	25440	19600	6225	109700	590			965129	965212	40,41
ŚW	2,82			0,63			16,30	101,68	164,05	79,93	32,89	52,68	316,16	283,75	42,16	175,06	88,74	230,75	65,73			1649,88	1653,33	22,79
	115			5	2140		610	20475	35145	23535	12145	19840	127135	114170	17355	62915	31680	108660	13505			589310	589430	24,67
DB.S	2,09					3,66	16,02	25,99	16,73	31,14	27,88	10,12	25,52		1,41	2,54	11,20	366,77				538,98	541,07	7,46
	220				1920		600	2220	2200	6935	8415	3390	10445		475	710	4265	171360				212935	213155	8,92
GB							2,80	7,18	11,10	23,69	10,70	2,95	16,11		4,99	2,00	15,86	12,67			110,05	110,05	1,52	
					264		190	1000	2670	6125	3615	750	4220		1415	705	6000	1940				28894	28894	1,21
BRZ							11,13	13,99	41,54	95,75	63,46	11,45	154,69	16,38	15,41				94,30			518,10	518,10	7,14
					591		570	3330	7610	23675	17115	3575	54005	5270	5010				17850			138601	138601	5,8
BRZ.O							1,91	3,13	2,35	4,32	0,28	2,76	0,42									15,17	15,17	0,21
					5		105	675	335	870	35	715	55									2795	2795	0,12
OL	0,79			3,91		1,02	11,04	12,00	104,78	117,75	157,15	75,14	239,65	288,18	160,36	82,68	97,04	21,80	9,72			1378,31	1383,01	19,06
	70			240	592		635	3750	23235	28085	47070	20090	81335	101745	58360	27445	26070	9480	1485			429377	429687	17,99
OS						0,38	0,42				0,64	1,39	11,86	23,34	13,50	8,11			16,48			76,12	76,12	1,05
					16		15	20			200	460	4470	7420	3250	2550			2695			21096	21096	0,88
Ogółem	7,37	1,02		4,54		7,89	184,70	311,22	573,39	799,83	677,07	351,31	1363,12	1025,75	303,52	319,11	213,73	909,85	202,78			7243,27	7256,20	100
	455	33		245	7707	45	9325	61670	118360	220095	208595	111085	516815	397705	109890	114635	68945	405200	38065			2388137	2388870	100
Procent	0,10	0,01		0,06		0,11	2,55	4,29	7,90	11,02	9,33	4,84	18,79	14,14	4,18	4,40	2,95	12,54	2,79			99,82	100,00	100
	0,02	0,00		0,01	0,32	0,00	0,39	2,58	4,95	9,21	8,73	4,65	21,65	16,65	4,60	4,80	2,89	16,96	1,59			99,97	100,00	100

Grunty związane z gospodarką leśną: 181,33
Ogółem lasy: 7437,53
Powierzchnia ewidencyjna lasów: 7437,6195

Tabela nr III. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwy																								
SO	1,67	1,02					12,79	16,59	5,58	62,12	67,51	18,85	132,06	44,77	12,47	5,68	14,60	239,72				632,74	635,43	12,33
	50	33			229		1000	4540	1405	19615	22635	6015	47380	19360	3905	1635	4750	93545				226014	226097	12,39
ŚW	3,43						8,33	62,90	104,46	75,75	29,20	22,55	139,94	173,33	125,66	175,17	186,20	441,99				1545,48	1548,91	30,06
	180				2123		280	10235	24335	23935	11465	9015	50845	69305	51320	64960	70370	197775				585963	586143	32,12
DB.S	2,09		0,42				1,03	3,74	20,02	30,73	23,56	16,70	8,01	7,51	8,98	6,17	2,47	43,66	560,41			732,99	735,50	14,28
	220				2065				885	4815	5870	5195	2735	2900	3470	2900	1235	21600	252535			306205	306425	16,80
DB.B							1,43						1,25					6,49				9,17	9,17	0,18
					30								505					2570				3105	3105	0,17
JS										0,99	2,83			2,88		4,25	12,71	26,25				49,91	49,91	0,97
					182					245	600			1130		1090	3820	10255				17322	17322	0,95
GB								2,80		0,87	33,47	5,02	1,32			5,90	6,84					56,22	56,22	1,09
					107			190		180	10510	1770	470			1665	2225					17117	17117	0,94
BRZ								25,53	15,89	30,13	25,90	10,59	50,75	192,91		1,97						353,67	353,67	6,86
					363			3685	2965	8550	7990	4225	15625	76085		905						120393	120393	6,60
BRZ.O								16,51	7,82	4,54	0,46	2,76	0,42	0,48								32,99	32,99	0,64
					182			2195	900	905	60	715	55	85								5097	5097	0,28
OL	0,79			13,81			8,02	15,44	111,33	144,21	119,39	103,02	207,48	321,17	152,02	202,46	165,62	83,64				1633,80	1648,40	32,00
	70			720	971		525	3285	22850	34635	32040	29570	72230	116165	43585	77105	48770	27675				509406	510196	27,96
OS													8,78	21,48	3,16	16,16						49,58	49,58	0,96
					27								3015	7185	975	7580						18782	18782	1,03
LP										0,64	22,11	8,48			1,24							32,47	32,47	0,63
					60					215	8820	4420			270							13785	13785	0,76
Razem	7,98	1,02	0,42	13,81			1,03	34,31	159,79	275,81	341,18	294,26	195,74	557,99	766,00	300,72	414,06	429,63	1358,50			5129,02	5152,25	100,00
	520	33		720	6339			1805	25015	57270	93690	90355	63465	197445	292785	102955	156175	151535	584355			1823189	1824462	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zales.	grunty zales. i nie zales.	
	plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Lasy ochronne*																								
SO			0,16			1,55	101,58	184,06	311,93	581,03	501,30	260,75	762,89	840,51	156,36	55,56	24,39	300,38	29,87			4112,16	4112,32	32,27
					2045		5340	35485	67305	172305	154985	83110	293130	343860	60700	23225	10425	117125	4835			1373875	1373875	33,09
ŚW			0,90				15,81	144,08	279,59	126,56	86,55	111,45	459,16	836,76	344,79	442,27	197,04	272,60	277,83			3594,49	3595,39	28,22
			40	3663			605	23460	63165	38395	30560	41060	183980	347390	131835	172515	72340	109275	53175			1271418	1271458	30,62
DB.S			7,32	0,22		6,27	21,58	94,59	118,60	72,43	83,59	9,81	58,87	25,06	10,81	20,60	6,86	570,05	13,88			1113,00	1120,54	8,79
			50		2848		650	9615	21560	18580	22910	2975	21300	10500	4020	7475	2215	244125	2910			371683	371733	8,95
JS			1,64								9,66								2,91			12,57	14,21	0,11
			65	100							2410							720				3230	3295	0,08
GB								1,10	7,18	22,36	60,92	26,89	8,09	33,63			12,65	15,86	19,01			207,69	207,69	1,63
				292				40	1000	5285	17375	9215	2245	10525			3890	6000	2765			58632	58632	1,41
BRZ							7,22	65,52	108,22	109,57	97,66	18,69	202,19	204,11	38,94	5,90			388,43			1246,45	1246,45	9,78
					851		290	10955	22280	26555	26760	5785	67890	65770	12670	1160			65285			306251	306251	7,38
BRZ.O							1,91	5,02	3,33	4,55												14,81	14,81	0,12
					35		105	570	410	880												2000	2000	0,05
OL				21,68		1,02	14,65	42,84	226,61	239,82	261,45	103,55	308,15	538,86	252,68	149,72	86,82	41,02	13,69			2280,88	2302,56	18,07
				685	873		905	12645	51945	63060	76255	28655	103865	196770	91780	54015	29310	14855	2315			727248	727933	17,53
OS						0,38	0,42	1,45			0,64	1,39	22,40	27,05	14,23	8,11			21,98			98,05	98,05	0,77
					36	15	20	140			200	460	7490	8980	3590	2550			3405			26886	26886	0,65
LP								0,69			10,66	7,98	10,87									30,20	30,20	0,24
					15			55			3110	3215	3405									9800	9800	0,24
Razem			7,48	24,44		9,22	163,17	539,35	1055,46	1156,32	1112,43	540,51	1832,62	2505,98	817,81	682,16	327,76	1202,82	764,69			12710,30	12742,22	100,00
			50	790	10758	15	7915	92965	227665	325060	334565	174475	683305	983795	304595	260940	118180	492100	134690			4151023	4151863	100,00
Lasy gospodarcze																								
SO						2,83	51,71	35,70	14,18	26,05	28,68	3,33	4,50	9,35	0,28	18,97						195,58	195,58	96,45
					273	30	2765	7160	3675	7220	6915	725	1650	3330	95	8650						42488	42488	98,22
ŚW						0,30																0,30	0,30	0,15
DB.S											0,38											0,38	0,38	0,19
											105											105	105	0,24
BRZ						4,98	0,72						0,81									6,51	6,51	3,21
						335	120						210									665	665	1,54
Razem						3,13	56,69	36,42	14,18	26,05	29,06	3,33	5,31	9,35	0,28	18,97						202,77	202,77	100,00
					273	30	3100	7280	3675	7220	7020	725	1860	3330	95	8650						43258	43258	100,00

Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty zales. i nie zales.	
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej				
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Łącznie																									
SO	1,67	1,02	0,16			4,38	166,08	236,35	331,69	669,20	597,49	282,93	899,45	894,63	169,11	80,21	38,99	540,10	29,87			4940,48	4943,33	27,32	
	50	33			2547	30	9105	47185	72385	199140	184535	89850	342160	366550	64700	33510	15175	210670	4835			1642377	1642460	27,29	
ŚW	3,43			0,90		0,30	24,14	206,98	384,05	202,31	115,75	134,00	599,10	1010,09	470,45	617,44	383,24	714,59	277,83			5140,27	5144,60	28,42	
	180			40	5786		885	33695	87500	62330	42025	50075	234825	416695	183155	237475	142710	307050	53175			1857381	1857601	30,85	
DB.S	2,09		7,74	0,22		7,30	25,32	114,61	149,33	95,99	100,67	17,82	66,38	34,04	16,98	23,07	50,52	1130,46	13,88			1846,37	1856,42	10,26	
	220		50		4913		650	10500	26375	24450	28210	5710	24200	13970	6920	8710	23815	496660	2910			677993	678263	11,27	
DB.B							1,43						1,25					6,49				9,17	9,17	0,05	
					30								505					2570				3105	3105	0,05	
JS				1,64							10,65	2,83		2,88		4,25	12,71	29,16				62,48	64,12	0,35	
				65	282						2655	600		1130		1090	3820	10975				20552	20617	0,34	
GB								3,90	7,18	23,23	94,39	31,91	9,41	33,63		5,90	19,49	15,86	19,01			263,91	263,91	1,46	
					399			230	1000	5465	27885	10985	2715	10525		1665	6115	6000	2765			75749	75749	1,26	
BRZ							12,20	91,77	124,11	139,70	123,56	29,28	253,75	397,02	38,94	7,87			388,43			1606,63	1606,63	8,88	
					1214		625	14760	25245	35105	34750	10010	83725	141855	12670	2065			65285			427309	427309	7,1	
BRZ.O							1,91	21,53	11,15	9,09	0,46	2,76	0,42	0,48								47,80	47,80	0,26	
					217		105	2765	1310	1785	60	715	55	85								7097	7097	0,12	
OL	0,79			35,49		1,02	22,67	58,28	337,94	384,03	380,84	206,57	515,63	860,03	404,70	352,18	252,44	124,66	13,69			3914,68	3950,96	21,83	
	70			1405	1844		1430	15930	74795	97695	108295	58225	176095	312935	135365	131120	78080	42530	2315			1236654	1238129	20,57	
OS							0,38	0,42	1,45			0,64	1,39	31,18	48,53	17,39	24,27					147,63	147,63	0,82	
					63		15	20	140			200	460	10505	16165	4565	10130					3405	45668	45668	0,76
LP								0,69			11,30	30,09	19,35		1,24							62,67	62,67	0,35	
					75			55			3325	12035	7825		270							23585	23585	0,39	
Ogółem	7,98	1,02	7,90	38,25		13,38	254,17	735,56	1345,45	1523,55	1435,75	739,58	2395,92	3281,33	1118,81	1115,19	757,39	2561,32	764,69			18042,09	18097,24	100,00	
	520	33	50	1510	17370	45	12820	125260	288610	425970	431940	238665	882610	1279910	407645	425765	269715	1076455	134690			6017470	6019583	100,00	
Procent	0,04	0,01	0,04	0,21		0,07	1,40	4,06	7,43	8,42	7,93	4,09	13,24	18,15	6,18	6,16	4,19	14,15	4,23			99,70	100,00	100,00	
	0,01	0,00	0,00	0,03	0,29	0,00	0,21	2,08	4,79	7,08	7,18	3,96	14,66	21,27	6,77	7,07	4,48	17,88	2,24			99,96	100,00	100,00	

Grunty związane z gospodarką leśną: 465,04
Ogółem lasy: 18562,28
Powierzchnia ewidencyjna lasów: 18562,4256

* Ogólna powierzchnia lasów ochronnych wg decyzji Ministra Środowiska BOA-Iplo-223/2053/2002 wynosi 7331 ha.

Tabela nr IV. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Sidl. typ lasu	Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zales.	grunty zales. i nie zales.			
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej								
1	2	3	4	5	6	7	powierzchnia w ha								miąższość w m ³							21	22	23	24	25	26
BŚW	SO					65	0,01	21,10	21,25	24,23	40,32	83,84	48,72	60,38	20,94		2,66	2,43	44,27				370,15	370,15	92,54		
	ŚW					17			3,28	6,78	1,50			7,61	4,48								23,65	23,65	5,91		
	BRZ								4,75	10,85	3,90			3,370	1,605								6,942	6,942	5,87		
										4,86	1,08		0,25										6,19	6,19	1,55		
	Razem						82	0,01	21,10	24,53	35,87	42,90	83,84	48,97	67,99	25,42		2,66	2,43	44,27				399,99	399,99	100,00	
BW	SO					402		14,28	46,04	28,90	82,21	68,04	19,90	75,33	34,59	4,09	4,78	4,46	102,28				484,90	484,90	76,91		
	ŚW					155		1,07	39,70	44,46	6,41	5,65	4,98	3,80		2,42	9,64		2,48			120,61	120,61	19,13			
	BRZ								25	6,125	8,345	16,45	2,225	1,695	1,365		8,85	3,790		8,65			27,120	27,120	14,65		
	BRZ.O					2				11,68	5,59	2,98	0,89										21,14	21,14	3,35		
	Razem					2	561		55	200	130												387	387	0,21		
BB	SO					17			1,85			2,79	3,54	7,64	11,95	4,54		2,63	25,79				60,73	60,73	72,93		
	ŚW									1,01									0,50				1,51	1,51	1,81		
	BRZ.O					13		0,61	10,64	8,19	1,42	0,18							1,75				21,04	21,04	25,26		
	Razem					30		0,61	13,50	8,19	1,42	2,97	3,54	7,64	11,95	4,54		2,63	26,29				83,28	83,28	100,00		
BMŚW	SO	1,67	1,02	0,16		1377	2,82	89,61	117,56	186,53	330,93	273,53	115,08	378,15	327,23	25,10	20,68	4,65	176,69				2048,56	2051,41	84,47		
	ŚW	50	33				0,30	5,72	30,39	23,41	10,33	1,25	5,78	30,80	54,91	20,60	30,13	22,10	87,18	13,25			336,15	336,15	13,84		
	DB.S					7		0,44	4,88	1,66	4,46	9,17		6,03				8,64				35,28	35,28	1,45			
	BRZ							2,07	2,13			0,89			0,86				3,400				9,382	9,382	1,17		
									35	285			1,50			2,90							5,95	5,95	0,24		
	Razem	1,67	1,02	0,16		1899	3,12	97,84	154,96	211,60	345,72	284,84	120,86	414,98	383,00	45,70	50,81	26,75	272,51	13,25			2425,94	2428,79	100,00		
	50	33					30	4540	29930	44845	100155	89255	37090	160205	157965	17965	22895	11240	120405	2570			800989	801072	100,00		

Sidl. Typ lasu	Gat. Panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. Na gr. Zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. Przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. Ubozcz.	Pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zales.	Grunty zales. I nie zales.		
		Płazowiny	haliz. Zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
BMW	SO					140		1,90	13,18		17,80	5,84	7,70	50,03	29,57	11,26	0,99	3,06	29,86	2,32			173,51	173,51	24,90	
	ŚW	0,61						3,74	31,92	62,45	39,13	14,62	28,41	90,15	83,69	7,21	47,80	28,64	38,56	8,58			484,90	485,51	69,68	
		65					557		260	6605	14910	12750	6015	11085	37010	33205	2660	19205	11035	16460	1470			173227	173292	71,02
	DB.S									4,58										1,99				6,57	6,57	0,94
										345										590				935	935	0,38
	BRZ						5			5,42		6,87	2,18	1,41	12,05									27,93	27,93	4,01
	OS														3,02	0,26								3,28	3,28	0,47
Razem	0,61					702		5,64	55,10	62,45	63,80	22,64	37,52	155,25	113,52	18,47	48,79	31,70	70,41	10,90			696,19	696,80	100,00	
	65							365	11330	14910	19405	8505	13790	59640	46470	6290	19450	12220	28925	1940			243942	244007	100,00	
BMB	SO										1,90			2,22	0,36	0,94	7,29	7,03	10,24				29,98	29,98	58,88	
	ŚW										420			515	140	200	2175	2075	3735				9260	9260	62,16	
											0,31	0,63		1,35	2,24	3,99	0,71	0,43					9,66	9,66	18,97	
	BRZ.O										75	160		545	905	1520	195	135					3535	3535	23,73	
							42			5,18	1,39	1,92	0,28		0,42	0,48								9,67	9,67	18,99
	OL														55	85								1802	1802	12,10
Razem									5,18	1,70	4,45	0,28	2,30	4,88	4,83	1,65	7,72	7,69	10,24				50,92	50,92	100,00	
						42			1010	335	895	35	710	1475	1745	395	2310	2210	3735				14897	14897	100,00	

Sidl. typ lasu	Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zales.				grunty zales. i nie zales.		
		płazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LMŚW	SO					357	1,55	31,41	27,39	75,06	140,59	114,66	57,60	244,93	373,87	62,90	29,73	8,78	87,60	15,22			1271,29	1271,29	38,78	
								1760	5435	17150	42580	33545	19515	95635	156545	23640	13915	3190	35750	2640			451657	451657	38,88	
	ŚW	2,82						6,06	45,76	87,51	52,29	18,80	12,09	148,35	275,73	87,65	158,38	50,29	184,92	47,30			1175,13	1177,95	35,95	
		115				752		175	6835	18620	15345	6275	4680	60260	113225	34845	66170	19160	88595	8905			443842	443957	38,21	
	DB.S	2,09		0,22			1,03	5,57	21,58	16,33	18,03	37,52	9,39	36,64	5,12	6,37	3,00	8,86	210,84				380,28	382,59	11,68	
		220				1111		360	1585	3305	4690	11390	3140	13680	2130	2955	805	4155	100725				150031	150251	12,93	
	GB							2,80	5,10		15,12	3,09											26,11	26,11	0,80	
						15			190	740		4240	1295											6480	6480	0,56
	BRZ						7,99	17,18	34,10	34,77	7,71	6,80	123,95	60,89	7,91						105,30			406,60	406,60	12,41
						294	450	2905	6460	8060	2285	2090	42530	19895	2900						18255			106124	106124	9,13
OL								2,52	1,31														3,83	3,83	0,12	
					35			595	380														1010	1010	0,09	
OS							1,45			0,40				1,45	1,66					3,65			8,61	8,61	0,26	
					20		140			125				640	665					695			2285	2285	0,20	
Razem	4,91			0,22			2,58	51,03	116,16	220,62	246,99	194,21	88,97	553,87	717,06	166,49	191,11	67,93	483,36	171,47			3271,85	3276,98	100,00	
	335					2584		2745	17090	46870	71055	57860	30720	212105	292435	65005	80890	26505	225070	30495			1161429	1161764	100,00	
LMW	SO					92		1,98	6,10	12,75	16,81	10,09		20,30	3,36	2,66	0,74	2,72	12,32				89,83	89,83	6,46	
								150	1090	2665	4900	3320		7715	1465	1075	425	1585	4860				29342	29342	6,47	
	ŚW			0,63				6,81	37,77	83,58	54,10	52,89	43,51	144,47	146,16	63,49	86,07	45,72	73,80	65,85			904,22	904,85	65,12	
					5	1942		230	5570	22275	16625	19655	17345	53835	59610	24890	30685	18345	29785	11955				312747	312752	68,98
	DB.S						0,92	2,31	11,22	5,81	1,93	3,13	1,21						59,55				86,08	86,08	6,19	
						255			765	1215	445	840	255						21015				24790	24790	5,47	
	GB									4,47	4,01	0,73					0,91						10,12	10,12	0,73	
						156				1125	1030	270					250						2831	2831	0,62	
	BRZ						17,78	17,07	40,71	25,64	0,83	10,08	6,27								7,34			125,72	125,72	9,05
						428		3050	3490	10985	7785	245	3090	1935							1250			32258	32258	7,11
OL						5,35	6,08	22,17	17,53	8,70	8,11	18,28	16,48	11,62	10,14	10,27						134,73	134,73	9,69		
					277		305	1260	5535	5135	2795	2470	5455	6160	4450	3055	3005					39902	39902	8,80		
OS						0,38	0,42							11,10	7,85	13,50				5,14			38,39	38,39	2,76	
						15	20							4485	2630	3250				1170			11570	11570	2,55	
Razem				0,63			1,30	16,87	78,95	141,38	135,55	104,46	54,39	204,23	180,12	91,27	97,86	58,71	145,67	78,33			1389,09	1389,72	100,00	
				5	3150	15	705	11735	35180	39215	35425	20585	74580	71800	33665	34415	22935	55660	14375				453440	453445	100,00	

Sidl. typ lasu	Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zales.		grunty niezales.	
		plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej				
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LMB	SO										2,38	0,85					0,79	1,71	17,75				23,48	23,48	14,40	
	ŚW				0,27						0,76	2,48			5,62	4,34	31,51	7,22	24,38	32,52				108,83	109,10	66,91
					35						140	690			1560	1480	12025	2450	9245	13105				40695	40730	72,08
	BRZ						15				1,12													1,12	1,12	0,69
											185													200	200	0,35
	BRZ.O										4,20	0,51			2,76									7,47	7,47	4,58
							160				155	70			715									1100	1100	1,95
OL										2,09			4,27	0,89	0,92		10,51		2,77	0,43			21,88	21,88	13,42	
						2				95			885	260	205		3955		965	185			6552	6552	11,60	
Razem					0,27					2,09	5,32	0,51	7,41	4,22	3,68	5,62	14,85	31,51	10,78	26,52	50,27		162,78	163,05	100,00	
					35	177				95	340	70	1570	1270	920	1560	5435	12025	3585	10060	19360		56467	56502	100,00	
LŚW	SO									2,66	2,98	4,22	36,26	37,51	30,39	60,20	88,67	57,15	12,55		33,30	12,33	378,22	378,22	9,78	
	ŚW									97	150	565	1245	11650	11390	11340	24785	37825	23995	4675	9065	1725	138507	138507	10,47	
											0,74	12,22	66,81	16,55	18,20	32,28	98,77	322,41	151,67	177,15	44,03	163,66	130,03	1234,52	1234,52	31,91
	DB.S						1012				65	1300	15250	4990	6230	10485	39270	138510	61605	68045	15280	66765	25765	454572	454572	34,36
					6,83			5,35	16,51	62,61	106,57	62,46	45,45	6,49	16,12	28,92	9,20	20,07	17,68	634,77	13,88			1046,08	1052,91	27,22
				43			2497				290	6785	17740	15960	11880	2065	5015	11840	3490	7905	10445	284715	2910	383537	383580	28,99
	DB.B										1,43						1,25					6,49		9,17	9,17	0,24
							30									505						2570		3105	3105	0,23
	GB										1,10	2,08	18,16	58,90	19,28	6,46	17,52			7,43	15,86	6,34		153,13	153,13	3,96
							125				40	260	4205	17670	6895	1965	6305				2670	6000	825	46960	46960	3,55
	BRZ										0,40	20,70	26,98	39,99	67,07	13,47	99,34	307,46	31,03	7,87			265,91	880,22	880,22	22,76
							307				25	3475	5195	10085	18580	5030	32145	112490	9770	2065			44095	243262	243262	18,39
	OL											8,57	8,91	10,99				11,82	3,58	0,80				44,67	44,67	1,15
						179					1670	2625	2600				4245	1100	270				12689	12689	0,96	
OS																17,06	11,92	2,23	24,27			11,72	67,20	67,20	1,74	
						43									5080	3800	650	10130				1400	21103	21103	1,59	
LP											10,66	16,82	19,35			19,35	7825		1,24				48,07	48,07	1,24	
						75						3110	8055	7825			270						19335	19335	1,46	
Razem				6,83			5,35	21,74	99,61	215,23	182,33	248,78	118,73	318,55	788,72	256,10	242,71	69,14	854,08	440,21		3861,28	3868,11	100,00		
				43		4365		530	12165	41360	49515	71460	43870	116590	315015	100880	93090	28395	369115	76720		1323070	1323113	100,00		

Sidl. typ lasu	Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zales.	grunty zales. i nie zales.		
		płazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
		powierzchnia w ha / miąższość w m ³																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LW	SO							3,14				0,34		0,27	4,09	0,47		1,52					9,83	9,83	0,40	
								45				110		115	1710	145		520					2645	2645	0,31	
	ŚW					768			4,93	8,74	20,61	0,91	4,57	55,76	103,68	100,11	90,93	151,89	111,82	12,82			666,77	666,77	26,99	
									775	2315	7220	260	2115	20400	39910	35715	30830	55990	42350	2510				241158	241158	28,55
	DB.S			0,91				0,49	9,03	18,96	9,11	5,40	0,73	7,59		1,41		22,81	183,48				259,01	259,92	10,52	
					7		1043				800	3960	2715	1525	250	3030		475		8720	73705			96223	96230	11,39
	JS						282						9,32			2,88		4,25	12,71	26,07			55,23	55,23	2,24	
													2345			1130		1090	3820	10085			18752	18752	2,22	
	GB						103					0,60	13,57	7,61	2,95	16,11		4,99	12,06		12,67			70,56	70,56	2,86
												135	3910	2320	750	4220		1415	3445					18238	18238	2,16
	BRZ							0,67	14,99	29,34	12,35	11,92	6,52	3,96	21,54						9,88			111,17	111,17	4,50
						123		30	2160	6510	3630	3425	2215	1250	7245					1685			28273	28273	3,35	
OL				0,56		1,02	1,63	18,51	90,06	100,47	77,69	63,69	221,68	316,78	117,36	114,25	66,25	48,36	13,69				1251,44	1252,00	50,68	
						922			5830	21805	27940	24045	20980	80240	117970	40855	42110	23910	16600	2315			425522	425522	50,38	
OS											0,24	1,39		75	460		8980						30,15	30,15	1,22	
												75	460		8980					140			9655	9655	1,14	
LP								0,69			0,64	13,27											14,60	14,60	0,59	
								55			215	3980											4250	4250	0,50	
Razem				0,91	0,56		1,02	5,93	48,15	147,10	143,14	120,03	97,78	292,21	492,13	219,35	214,42	267,24	369,73	50,53			2468,76	2470,23	100,00	
				7		3241		75	9620	34590	41640	35910	32320	105785	181165	77190	75445	96405	142740	8590			844716	844723	100,00	
OL	ŚW												1,03		2,62		1,36	2,27					7,28	7,28	0,74	
													325		940		460	715					2440	2440	0,97	
	DB.S																		0,61				0,61	0,61	0,06	
																				220				220	220	0,09
	BRZ						1,07	0,77	1,91		1,52			4,37										9,64	9,64	0,99
							40		85	335	255		305		1155									2175	2175	0,87
	BRZ.O										5,75													5,75	5,75	0,59
										1195													1195	1195	0,48	
OL	0,79				33,83			9,38	14,45	119,08	130,44	111,10	58,86	109,81	118,66	95,42	72,05	69,20	11,17				919,62	954,24	97,62	
	70				1385	62		655	3610	22005	27935	26705	13875	32415	37400	28730	25390	21225	3180				243187	244642	97,59	
Razem	0,79				33,83			10,45	15,22	120,99	136,19	112,62	59,89	114,18	121,28	95,42	73,41	71,47	11,78				942,90	977,52	100,00	
	70				1385	102		740	3945	22260	29130	27010	14200	33570	38340	28730	25850	21940	3400				249217	250672	100,00	

4,17

Sidl. typ lasu	Gat. panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent			
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zales.	grunty zales. i nie zales.	
		płazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120				121-140	141 i wyżej				
powierzchnia w ha / miąższość w m ³																										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
OLJ	ŚW											0,95		11,53	8,08	5,08	8,33	13,92	19,15				67,04	67,04	4,04	
						68						230		4045	3090	1520	2560	4300	7785				23598	23598	4,29	
	DB.S								0,71									1,17	30,58				32,46	32,46	1,95	
										90									495	12290				12875	12875	2,34
	JS				1,64								1,33	2,83										7,25	8,89	0,54
						65							310	600										1800	1865	0,34
	GB												2,79	1,20										3,99	3,99	0,24
BRZ												1035	205										1240	1240	0,23	
									4,26	0,95	5,74												10,95	10,95	0,66	
									1010	195	1430												2635	2635	0,48	
OL				1,10				4,22	19,24	95,54	121,10	171,47	74,04	165,86	385,78	176,72	152,17	105,63	65,13				1536,90	1538,00	92,57	
				20		367		375	5230	23185	32795	51890	20530	57985	143205	60230	59330	29620	22750				507492	507512	92,32	
Razem				2,74				4,22	19,95	99,80	122,05	182,28	78,07	177,39	393,86	181,80	160,50	120,72	117,95				1658,59	1661,33	100,00	
				85		435		375	5320	24195	32990	54895	21335	62030	146295	61750	61890	34415	43715				549640	549725	100,00	
Łącznie	SO	1,67	1,02	0,16			4,38	166,08	236,35	331,69	669,20	597,49	282,93	899,45	894,63	169,11	80,21	38,99	540,10	29,87			4940,48	4943,33	27,32	
		50	33			2547	30	9105	47185	72385	199140	184535	89850	342160	366550	64700	33510	15175	210670	4835			1642377	1642460	27,29	
	ŚW	3,43		0,90			0,30	24,14	206,98	384,05	202,31	115,75	134,00	599,10	1010,09	470,45	617,44	383,24	714,59	277,83			5140,27	5144,60	28,42	
		180		40		5786		885	33695	87500	62330	42025	50075	234825	416695	183155	237475	142710	307050	53175			1857381	1857601	30,85	
	DB.S	2,09		7,74	0,22		7,30	25,32	114,61	149,33	95,99	100,67	17,82	66,38	34,04	16,98	23,07	50,52	1130,46	13,88			1846,37	1856,42	10,26	
		220		50		4913		650	10500	26375	24450	28210	5710	24200	13970	6920	8710	23815	496660	2910			677993	678263	11,27	
	DB.B							1,43							1,25					6,49			9,17	9,17	0,05	
						30									505					2570			3105	3105	0,05	
	JS			1,64								10,65	2,83		2,88		4,25	12,71	29,16				62,48	64,12	0,35	
				65		282						2655	600		1130		1090	3820	10975				20552	20617	0,34	
	GB								3,90	7,18	23,23	94,39	31,91	9,41	33,63		5,90	19,49	15,86	19,01			263,91	263,91	1,46	
						399			230	1000	5465	27885	10985	2715	10525		1665	6115	6000	2765			75749	75749	1,26	
	BRZ								12,20	91,77	124,11	139,70	123,56	29,28	253,75	397,02	38,94	7,87			388,43			1606,63	1606,63	8,88
						1214			625	14760	25245	35105	34750	10010	83725	141855	12670	2065			65285			427309	427309	7,10
	BRZ.O								1,91	21,53	11,15	9,09	0,46	2,76	0,42	0,48							47,80	47,80	0,26	
					217			105	2765	1310	1785	60	715	55	85							7097	7097	0,12		
OL	0,79		35,49		1,02	22,67	58,28	337,94	384,03	380,84	206,57	515,63	860,03	404,70	352,18	252,44	124,66	13,69				3914,68	3950,96	21,83		
	70		1405		1844	1430	15930	74795	97695	108295	58225	176095	312935	135365	131120	78080	42530	2315				1236654	1238129	20,57		
OS					0,38	0,42	1,45			0,64	1,39	31,18	48,53	17,39	24,27				21,98			147,63	147,63	0,82		
					63	15	20	140		200	460	10505	16165	4565	10130				3405			45668	45668	0,76		
LP								0,69			11,30	30,09	19,35		1,24							62,67	62,67	0,35		
						75		55			3325	12035	7825		270							23585	23585	0,39		
Ogółem		7,98	1,02	7,90	38,25		13,38	254,17	735,56	1345,45	1523,55	1435,75	739,58	2395,92	3281,33	1118,81	1115,19	757,39	2561,32	764,69			18042,09	18097,24	100,00	
		520	33	50	1510	17370	45	12820	125260	288610	425970	431940	238665	882610	1279910	407645	425765	269715	1076455	134690			6017470	6019583	100,00	

Grunty związane z gospodarką leśną: 465,04
Ogółem lasy: 18562,28

Tabela nr Va. Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem													
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII																	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				powierzchnia zalesiona w ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20												
BŚW	SO	0,01	17,48	17,05	22,55	37,29	77,57	44,01	45,73	15,17		2,66	1,21	26,86					307,59	76,90											
	ŚW		3,15	5,22	9,35	3,59	4,53	2,42	18,98	9,80			1,22	16,31					74,57	18,64											
	DB.S			0,69		0,45	0,12			0,45									1,71	0,43											
	BRZ		0,47	1,57	3,97	1,57	1,62	2,54	2,93					1,10					15,77	3,94											
	OS								0,35										0,35	0,09											
Razem	ha	0,01	21,10	24,53	35,87	42,90	83,84	48,97	67,99	25,42		2,66	2,43	44,27				399,99	100,00												
	%	0,00	5,28	6,13	8,97	10,73	20,94	12,24	17,00	6,36		0,67	0,61	11,07				100,00	100,00												
BW	SO		11,63	34,87	24,68	59,68	57,80	14,99	50,88	26,30	3,99	5,51	2,09	62,75				355,17	56,32												
	ŚW		3,47	42,45	33,32	20,53	12,67	8,24	23,88	8,29	1,87	8,91	2,05	38,62				204,30	32,40												
	DB.S			1,06	0,71	0,29	0,86							2,63				5,55	0,88												
	GB			0,17		0,12												0,29	0,05												
	BRZ		0,42	19,04	17,18	7,95	2,21	1,33	3,65		0,65			0,76				53,19	8,44												
	BRZ.O		1,04	0,61	0,84	0,04												2,53	0,40												
	OL		0,09	0,73	3,28	2,87	0,85		0,24									8,06	1,28												
Razem	ha		16,65	98,93	80,01	91,60	74,58	24,88	79,13	34,59	6,51	14,42	4,46	104,76				630,52	100,00												
	%		2,64	15,69	12,69	14,53	11,83	3,95	12,55	5,49	1,03	2,29	0,71	16,60				100,00	100,00												
BB	SO		0,12	1,66	0,20	0,13	2,63	3,33	6,83	10,16	3,68		1,47	22,03				52,24	62,73												
	ŚW		0,12	4,20	1,79	0,12	0,05		0,44	0,30			0,74	1,92				9,68	11,62												
	DB.S													0,05				0,05	0,06												
	BRZ			0,28	0,16								0,19					0,63	0,76												
	BRZ.O		0,37	7,36	6,04	1,17	0,29	0,21	0,37	1,49	0,86		0,23	2,17				20,56	24,69												
	OL													0,12				0,12	0,14												
Razem	ha		0,61	13,50	8,19	1,42	2,97	3,54	7,64	11,95	4,54		2,63	26,29				83,28	100,00												
	%		0,73	16,21	9,83	1,71	3,57	4,25	9,17	14,35	5,45		3,16	31,57				100,00	100,00												
BMŚW	SO	1,80	65,93	90,18	146,69	269,99	226,17	96,76	268,76	232,02	18,49	23,06	6,03	123,74	1,39			1571,01	64,77												
	ŚW	0,55	14,02	39,12	39,47	35,19	21,82	12,44	117,67	133,37	24,80	22,92	20,36	133,60	8,50			623,83	25,71												
	DB.S		5,70	12,04	14,42	25,76	23,01	7,35	10,11	1,56	1,18	2,21	0,18	8,93	3,04			115,49	4,76												
	GB			0,03	0,36	0,65	0,83		1,65	0,30		0,56		1,11	0,08			5,57	0,23												
	BRZ	0,58	11,91	13,07	9,68	13,20	12,49	4,31	16,42	14,01	1,23	2,06	0,18	4,63	0,12			103,89	4,28												
	OL	0,19	0,28	0,52	0,67	0,89			0,17					0,50				3,22	0,13												
Razem	ha	3,12	97,84	154,96	211,60	345,72	284,84	120,86	414,98	383,00	45,70	50,81	26,75	272,51	13,25			2425,94	100,00												
	%	0,13	4,03	6,39	8,72	14,25	11,74	4,98	17,12	15,79	1,88	2,09	1,10	11,23	0,55			100,00	100,00												

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		powierzchnia zalesiona w ha																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
BMW	SO		1,52	11,54	5,93	16,03	5,73	13,00	38,08	25,69	5,46	3,87	6,60	19,46	0,23			153,14	22,00	
	ŚW		2,95	26,80	43,42	32,98	12,41	21,23	87,24	73,14	10,35	35,89	22,74	39,61	6,50			415,26	59,65	
	DB.S		0,14	4,78	1,75	0,40	0,60	1,21	1,72	0,76	0,34	4,03	1,15	5,99	2,73			25,60	3,68	
	JS						0,36											0,36	0,05	
	GB				0,11				3,33	0,16			1,70	0,23	0,55				6,08	0,87
	BRZ		0,75	9,27	7,20	10,44	2,24	1,22	16,37	5,83	0,83	2,07	0,41	0,21	0,75			57,59	8,27	
	OL		0,28	2,71	4,04	3,00	1,17	0,86	3,07	2,54	0,02	1,05	0,24	1,52	0,69			21,19	3,04	
OS					0,95	0,13		5,44	5,40	1,47	0,18	0,33	3,07					16,97	2,44	
Razem	ha		5,64	55,10	62,45	63,80	22,64	37,52	155,25	113,52	18,47	48,79	31,70	70,41	10,90			696,19	100,00	
	%		0,81	7,91	8,97	9,16	3,25	5,39	22,31	16,31	2,65	7,01	4,55	10,11	1,57			100,00	100,00	
BMB	SO					1,60		0,10	2,43	0,70	0,42	4,24	4,41	6,20				20,10	39,48	
	ŚW			0,41	0,26	0,82		1,40	1,82	2,82	0,95	2,74	2,81	3,70				17,73	34,82	
	DB.S									0,09								0,09	0,18	
	BRZ.O			4,77	1,44	1,76	0,28	0,24	0,45	0,57	0,19	0,04	0,27	0,14				10,15	19,93	
	OL					0,27		0,56	0,18	0,65	0,09	0,70	0,20					2,65	5,20	
OS														0,20				0,20	0,39	
Razem	ha			5,18	1,70	4,45	0,28	2,30	4,88	4,83	1,65	7,72	7,69	10,24				50,92	100,00	
	%			10,17	3,34	8,74	0,55	4,52	9,58	9,49	3,24	15,16	15,10	20,11				100,00	100,00	
LMŚW	SO	0,77	19,35	20,88	52,40	102,31	81,58	37,84	175,78	249,95	60,13	34,63	12,09	87,51	11,11			946,33	28,92	
	ŚW	0,25	7,16	36,34	87,71	59,68	28,91	18,00	183,66	296,40	71,26	110,76	39,61	202,53	37,54			1179,81	36,07	
	DB.S	1,52	7,95	24,92	24,27	29,58	44,71	19,70	51,44	54,44	16,17	18,23	8,34	134,92	86,52			522,71	15,98	
	DB.B								0,45	0,68								1,13	0,03	
	KL														0,15			0,15	0,00	
	WZ														0,26			0,26	0,01	
	GB	0,04	0,14	6,98	11,78	10,12	16,04	3,45	35,33	21,23	2,31	12,82	1,58	49,81	6,89			178,52	5,46	
	BRZ		12,45	23,54	38,33	39,13	21,23	8,89	91,17	85,00	14,74	9,08	5,42	7,06	26,21			382,25	11,68	
	OL		3,98	2,51	4,50	6,17	1,07	0,78	3,15	4,02		1,69		0,75	0,26			28,88	0,88	
OS			0,85	1,63		0,67	0,31	12,84	4,48	1,88	3,90	0,89	0,38	1,40			29,23	0,89		
LP			0,14					0,05	0,86				0,40	1,13			2,58	0,08		
Razem	ha	2,58	51,03	116,16	220,62	246,99	194,21	88,97	553,87	717,06	166,49	191,11	67,93	483,36	171,47			3271,85	100,00	
	%	0,08	1,56	3,55	6,74	7,55	5,94	2,72	16,93	21,91	5,09	5,84	2,08	14,77	5,24			100,00	100,00	

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		powierzchnia zalesiona w ha																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
LMW	SO		1,88	3,35	8,53	11,27	9,40	1,46	17,87	5,70	3,12	2,74	1,65	6,38	0,13			73,48	5,29	
	ŚW	0,28	5,15	28,35	63,55	48,72	45,73	27,83	107,96	104,37	55,54	63,22	28,69	71,19	26,29			676,87	48,72	
	DB.S	0,42	2,51	14,11	10,91	5,99	7,14	3,86	5,76	12,32	6,04	13,22	5,52	34,90	29,84			152,54	10,98	
	KL													0,23	1,84			2,07	0,15	
	JS		0,36		0,07		0,29	0,07	0,61	0,09		0,06	0,20	2,80				4,55	0,33	
	GB		0,20	0,90	2,41	3,31	5,06	3,06	7,55	7,91	4,41	6,14	6,57	14,54	6,08			68,14	4,91	
	BRZ		2,12	22,10	25,35	37,51	17,51	6,03	28,84	17,97	5,21	2,53	1,96	5,18	4,25			176,56	12,71	
	OL	0,28	4,39	9,78	29,10	27,17	18,77	8,46	20,36	17,79	10,66	9,57	13,78	8,93	3,79			182,83	13,16	
	OS	0,23	0,26	0,36	1,46	1,51	0,56	3,24	15,28	12,96	5,78	0,38	0,34	0,86	3,94			47,16	3,40	
LP	0,09				0,07		0,38		1,01	0,51				0,66	2,17			4,89	0,35	
Razem	ha	1,30	16,87	78,95	141,38	135,55	104,46	54,39	204,23	180,12	91,27	97,86	58,71	145,67	78,33			1389,09	100,00	
	%	0,09	1,21	5,68	10,18	9,76	7,52	3,92	14,70	12,97	6,57	7,04	4,23	10,49	5,64			100,00	100,00	
LMB	SO					1,57	0,75		0,56	1,10	2,97	1,65	3,48	12,33				24,41	15,00	
	ŚW			0,39	0,10	0,97	1,37	0,83	3,38	5,83	16,15	6,18	16,92	31,51				83,63	51,37	
	DB.S					0,24				0,31								0,55	0,34	
	GB													0,04				0,04	0,02	
	BRZ			1,02						0,15				0,42					1,59	0,98
	BRZ.O		0,63	3,32	0,36	0,94	0,29	1,65	0,56	2,00	0,72		1,80	0,10				12,37	7,60	
OL		1,46	0,59	0,05	3,69	1,81	1,20	1,12	5,46	11,67	2,95	3,90	6,29				40,19	24,69		
Razem	ha		2,09	5,32	0,51	7,41	4,22	3,68	5,62	14,85	31,51	10,78	26,52	50,27				162,78	100,00	
	%		1,28	3,27	0,31	4,55	2,59	2,26	3,45	9,12	19,36	6,62	16,29	30,90				100,00	100,00	
LŚW	SO		2,12	3,85	6,36	26,77	25,16	20,15	46,78	101,10	44,17	16,08	0,74	50,33	8,49			352,10	9,12	
	ŚW	0,80	3,01	25,53	56,19	28,17	27,46	35,71	92,64	270,03	122,22	112,39	23,87	236,01	76,93			1110,96	28,78	
	JD														0,40			0,40	0,01	
	DB.S	4,33	13,04	38,32	75,72	44,12	59,03	17,55	24,98	71,09	29,10	45,27	16,61	282,86	199,18			921,20	23,86	
	DB.B		1,43	0,10						0,51			0,14	2,83				5,01	0,13	
	DB.C				0,18													0,18	0,00	
	KL						0,92	0,43	0,52	0,69				0,33	0,90	1,98		5,77	0,15	
	WZ														0,24			0,24	0,01	
	JS				1,01	1,06	3,94	2,20	0,35	0,63	0,63			0,22	1,20	2,04		13,28	0,34	
	GB	0,22	1,19	7,17	25,11	34,97	56,36	24,22	46,87	121,01	19,88	37,26	21,21	220,61	53,22			669,30	17,33	
	BRZ		0,79	18,92	29,94	34,91	51,97	11,17	74,74	164,18	26,79	17,14	1,93	31,07	72,02			535,57	13,87	
	OL		0,08	5,39	15,18	10,78	11,29	2,17	4,89	13,82	4,71	2,36	2,46	11,12	6,14			90,39	2,34	
	OS		0,08	0,05	3,38	0,84	5,09	0,61	18,32	32,46	2,69	7,54	0,74	9,78	11,52			93,10	2,41	
LP			0,28	2,16	0,71	7,56	4,52	7,95	13,71	5,91	4,53	1,03	7,37	8,05			63,78	1,65		
Razem	ha	5,35	21,74	99,61	215,23	182,33	248,78	118,73	318,55	788,72	256,10	242,71	69,14	854,08	440,21			3861,28	100,00	
	%	0,14	0,56	2,58	5,57	4,72	6,44	3,07	8,25	20,43	6,63	6,29	1,79	22,13	11,40			100,00	100,00	

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				powierzchnia zalesiona w ha	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
LW	SO		0,96		1,54	2,87	0,60	0,46	1,59	2,41	0,44	0,58	1,37					12,82	0,52
	ŚW	0,10	0,62	7,67	25,42	24,57	16,05	16,84	71,36	112,96	56,35	69,81	88,69	86,23	8,83			585,50	23,72
	DB.S	0,10	0,96	6,09	11,18	9,32	6,69	8,09	16,78	21,40	15,01	17,87	37,11	83,41	16,40			250,41	10,14
	KL							0,16	1,50	1,03				2,46	1,91			7,06	0,29
	JS				1,14	4,44	7,82	4,77	10,10	33,93	21,45	12,83	18,46	34,25	1,19			150,38	6,09
	GB		0,52	2,10	3,68	10,34	13,62	16,52	25,72	59,83	25,78	33,02	51,47	77,58	6,52			326,70	13,23
	BRZ	0,10	1,71	12,48	35,01	16,87	9,90	6,59	23,36	38,04	4,40	6,02	1,28	4,70	3,47			163,93	6,64
	OL	0,72	1,16	18,81	65,17	73,60	64,61	33,06	133,77	197,57	87,87	71,73	64,83	67,87	10,45			891,22	36,10
	OS			0,13	2,51	1,01	0,17	4,11	4,82	21,57	2,41	1,66	0,66	1,97	1,54			42,56	1,72
LP			0,87	1,45	0,12	0,57	7,18	3,21	3,39	5,64	0,90	3,37	11,26	0,22			38,18	1,55	
Razem	ha	1,02	5,93	48,15	147,10	143,14	120,03	97,78	292,21	492,13	219,35	214,42	267,24	369,73	50,53			2468,76	100,00
	%	0,04	0,24	1,95	5,96	5,80	4,86	3,96	11,84	19,92	8,89	8,69	10,82	14,98	2,05			100,00	100,00
OL	ŚW		0,35	0,20	3,27	4,15	6,20	6,21	13,41	12,17	6,50	8,80	12,48	1,96				75,70	8,03
	DB.S		0,18		0,40	0,36	0,25		0,72		0,28	1,17	1,15	0,77				5,28	0,56
	JS		0,28		0,14	0,34	2,92	0,62	0,90		0,35	0,21	0,39	0,23				6,38	0,68
	GB								0,42	0,14		0,21	0,18	0,14				1,09	0,12
	BRZ		2,01	1,07	11,84	10,76	8,83	2,87	12,61	8,04	5,40		1,91	0,06				65,40	6,94
	BRZ.O				1,43	4,73	0,73			0,43								7,32	0,78
	OL		7,63	13,95	103,91	115,70	93,69	50,19	86,03	100,50	82,89	63,02	55,36	8,62				781,49	82,86
	OS								0,09									0,09	0,01
LP					0,15												0,15	0,02	
Razem	ha		10,45	15,22	120,99	136,19	112,62	59,89	114,18	121,28	95,42	73,41	71,47	11,78				942,90	100,00
	%		1,11	1,61	12,83	14,45	11,94	6,35	12,11	12,86	10,12	7,79	7,58	1,25				100,00	100,00
OJL	SO						0,56											0,56	0,03
	ŚW		0,15	0,60	2,44	5,61	8,20	8,02	25,46	35,35	24,15	18,87	23,65	32,99				185,49	11,18
	DB.S		0,30	0,29	0,04	0,05	0,58	1,16	3,48	2,34	2,78	0,66	4,74	11,14				27,56	1,66
	KL					0,39												0,39	0,02
	JS		0,10		1,91	4,71	12,19	6,45	10,20	20,89	11,37	6,94	4,57	12,54				91,87	5,54
	GB				0,04	2,84	3,67	4,95	6,83	9,99	5,67	5,86	3,12	3,57				46,54	2,81
	BRZ		0,24	1,19	6,58	7,77	8,11	2,05	4,66	5,03	4,36	4,64		1,90				46,53	2,81
	BRZ.O				0,32				0,06									0,38	0,02
	OL		3,43	17,87	88,47	100,39	148,69	54,12	125,73	319,58	133,47	123,34	84,64	55,60				1255,33	75,69
OS					0,29			0,51			0,19						0,99	0,06	
LP					0,28	1,32	0,46	0,68					0,21				2,95	0,18	
Razem	ha		0,96		1,54	2,87	0,60	0,46	1,59	2,41	0,44	0,58	1,37					12,82	0,52
	%		0,10	0,62	7,67	25,42	24,57	16,05	16,84	71,36	112,96	56,35	69,81	88,69	86,23	8,83		585,50	23,72

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem			
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej	
powierzchnia zalesiona w ha																			%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Łącznie	SO	2,58	120,99	183,38	268,88	529,51	487,95	232,10	655,29	670,30	142,87	95,02	41,14	417,59	21,35			3868,95	21,44	
	ŚW	1,98	40,15	217,28	366,29	265,10	185,40	159,17	747,90	1064,83	390,14	460,49	283,83	896,18	164,59			5243,33	29,08	
	JD														0,40			0,40	0,00	
	DB.S	6,37	30,78	102,30	139,40	116,56	142,99	58,92	114,99	164,76	70,90	102,66	74,80	565,60	337,71			2028,74	11,24	
	DB.B		1,43	0,10						0,96	0,68		0,14		2,83				6,14	0,03
	DB.C				0,18														0,18	0,00
	KL					0,39	0,92	0,59	2,02	1,72				0,33	3,59	5,88			15,44	0,09
	WZ														0,50				0,50	0,00
	JS		0,74		4,27	10,55	27,52	14,11	22,16	55,54	33,80	20,04	23,84	51,02	3,23				266,82	1,48
	GB	0,26	2,05	17,35	43,49	62,35	95,58	52,20	127,70	220,57	58,05	97,57	84,36	367,95	72,79				1302,27	7,22
	BRZ	0,68	32,87	123,55	185,24	180,11	136,11	47,00	274,75	338,25	63,61	43,54	13,70	56,67	106,82				1602,90	8,88
	BRZ.O		2,04	16,06	10,43	8,64	1,59	2,10	1,44	4,49	1,77	0,04	2,30	2,41					53,31	0,30
	OL	1,19	22,78	72,86	314,37	344,53	341,95	151,40	378,71	661,93	331,38	276,41	225,41	161,32	21,33				3305,57	18,32
OS	0,23	0,34	1,39	9,29	4,76	7,33	8,59	58,33	78,61	14,23	13,85	3,28	16,26	18,52				235,01	1,30	
LP	0,09		1,29	3,61	1,05	8,41	13,40	11,67	19,65	12,06	5,43	4,40	19,90	11,57				112,53	0,62	
Ogółem	ha	13,38	254,17	735,56	1345,45	1523,55	1435,75	739,58	2395,92	3281,33	1118,81	1115,19	757,39	2561,32	764,69			18042,09	100,00	
	%	0,07	1,41	4,08	7,46	8,44	7,96	4,10	13,28	18,18	6,20	6,18	4,20	14,20	4,24			100,00	100,00	

Tabela nr Vb. Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				miąższość w m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
BŚW	SO		1355	2825	4950	11375	22645	13275	18505	4310			925	435	10635				91235	77,23
	ŚW		80	620	1735	940	1555	595	7125	3295				475	6350				22770	19,27
	DB.S					100	20			180									300	0,25
	BRZ		50	200	820	385	460	620	850						305				3690	3,12
	OS								155										155	0,13
Razem	m ³		1485	3645	7505	12800	24680	14490	26635	7785			925	910	17290				118150	100,00
	%		1,26	3,09	6,35	10,83	20,89	12,26	22,55	6,59			0,78	0,77	14,63				100,00	100,00
BW	SO		980	8285	5500	18890	18835	4785	16985	9840	1420	1640	630	23220					111010	60,15
	ŚW		55	5010	6225	5815	4995	2705	8175	2370	695	3380	700	17725					57850	31,35
	DB.S			95	95	25	225							1390					1830	0,99
	GB			30		25													55	0,03
	BRZ		25	3755	3110	1725	550	350	1030			165			280				10990	5,96
	BRZ.O		40	105	100	10													255	0,14
	OL		15	225	610	795	350		75										2070	1,12
Razem	m ³		1115	17505	15640	27325	25020	7970	26425	12210	2280	5020	1410	42615					184535	100,00
	%		0,60	9,49	8,48	14,81	13,56	4,32	14,32	6,62	1,24	2,72	0,76	23,08					100,00	100,00
BB	SO		10	325	35	30	575	645	1845	2790	1300		535	3550					11640	71,4
	ŚW		5	375	210	30	5		140	270			425	565					2025	12,42
	DB.S													20					20	0,12
	BRZ				15								65						80	0,49
	BRZ.O		35	925	590	215	35	20	25	190	170		45	265					2515	15,42
	OL													25					25	0,15
Razem	m ³		50	1625	850	275	615	665	2010	3250	1470		1070	4425					16305	100,00
	%		0,31	9,97	5,21	1,69	3,77	4,08	12,33	19,93	9,02		6,56	27,13					100,00	100,00
BMŚW	SO		3400	20245	33170	80190	72485	30005	103730	93400	6650	10180	2600	50475	440				506970	63,45
	ŚW		250	5835	7605	11050	7225	3955	47865	58565	10615	10940	8490	64765	2035				239195	29,93
	DB.S		110	1035	1905	5365	5810	2015	3060	580	335	970	95	3430					24710	3,09
	GB				65	65	205		255	40		95		230					955	0,12
	BRZ	30	765	2675	1855	3200	3380	1115	5160	4695	365	710	55	1390	40				25435	3,18
	OL		15	140	175	270			70					115					785	0,10
Razem	m ³	30	4540	29930	44845	100155	89255	37090	160205	157965	17965	22895	11240	120405	2570				799090	100,00
	%	0,00	0,57	3,75	5,61	12,53	11,17	4,64	20,04	19,77	2,25	2,87	1,41	15,07	0,32				100,00	100,00

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
miąższość w m ³																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BMW	SO		105	3380	1435	4835	1870	4165	13820	10245	1765	1355	2300	7550	145			52970	21,78
	ŚW		145	4925	10970	11185	5390	8840	36490	31130	3825	14885	9070	16285	1500			154640	63,58
	DB.S			255	240	70	180	260	580	385	110	1955	495	3090				7620	3,13
	JS						95											95	0,04
	GB				10				640	30			240	20	115			1055	0,43
	BRZ		65	2120	1315	2240	545	310	4850	1685	205	505	145	25	255			14265	5,86
	OL		50	650	940	910	390	215	1220	950	5	430	80	510	40			6390	2,63
	OS				165	35		2040	2045	380	80	110	1350					6205	2,55
Razem	m ³		365	11330	14910	19405	8505	13790	59640	46470	6290	19450	12220	28925	1940			243240	100,00
	%		0,15	4,66	6,13	7,98	3,50	5,67	24,51	19,10	2,59	8,00	5,02	11,89	0,80			100,00	100,00
BMB	SO					355		15	665	245	95	1065	1130	2155				5725	38,54
	ŚW			50	65	215		545	690	1100	245	1020	955	1430				6315	42,52
	DB.S									45								45	0,30
	BRZ.O			960	270	280	35	55	70	130	35	10	75	65				1985	13,36
	OL					45		95	50	225	20	215	50					700	4,71
	OS													85				85	0,57
Razem	m ³			1010	335	895	35	710	1475	1745	395	2310	2210	3735				14855	100,00
	%			6,80	2,26	6,02	0,24	4,78	9,93	11,75	2,66	15,55	14,88	25,13				100,00	100,00
LMŚW	SO		1030	4490	12570	32040	25350	13185	68745	102535	22545	14430	3880	35780	4310			340890	29,42
	ŚW		170	5560	19520	19675	11275	7425	82050	136150	31440	51650	16935	105660	15575			503085	43,42
	DB.S		280	1870	4035	6620	11665	6410	18095	19270	5515	6320	3450	68465	1665			153660	13,26
	DB.B								150	305								455	0,04
	GB			300	1540	1765	3205	805	7985	3770	475	2825	330	12105	485			35590	3,07
	BRZ		780	4195	7540	9030	5790	2500	28580	26945	4290	3290	1450	2425	7770			104585	9,02
	OL		485	565	1240	1925	345	265	1020	1365		625		340	105			8280	0,71
	OS			105	425		230	130	5465	1855	740	1750	460	185	565			11910	1,03
LP			5					15	240				110	20			390	0,03	
Razem	m ³		2745	17090	46870	71055	57860	30720	212105	292435	65005	80890	26505	225070	30495			1158845	100,00
	%		0,24	1,47	4,04	6,13	4,99	2,65	18,30	25,25	5,61	6,98	2,29	19,42	2,63			100,00	100,00

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		miąższość w m ³																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
LMW	SO		140	615	2020	3365	2995	490	6430	2255	1040	895	850	2830	55			23980	5,33	
	ŚW		65	3770	17440	16155	18340	12445	44820	46505	22555	23785	13310	29290	9110			257590	57,2	
	DB.S		10	650	1970	1340	2315	1400	1785	4950	2275	5090	2270	14540	1130			39725	8,82	
	KL													40				40	0,01	
	JS				10		65	20	160	25		30	65	875				1250	0,28	
	GB				55	340	590	910	610	1340	1510	675	870	1345	3235	540			12020	2,67
	BRZ			115	4370	5370	9145	4365	1655	8050	5180	1475	660	565	1135	1025			43110	9,57
	OL			355	2175	7575	8145	6260	2655	6360	6330	3895	2935	4380	3240	710			55015	12,22
	OS	15	20	100	455	465	175	1210	5635	4870	1655	150	150	345	1575			16820	3,74	
LP						10		100		175	95			130	230			740	0,16	
Razem	m ³	15	705	11735	35180	39215	35425	20585	74580	71800	33665	34415	22935	55660	14375			450290	100,00	
	%	0,00	0,16	2,61	7,81	8,71	7,87	4,57	16,56	15,95	7,48	7,64	5,09	12,36	3,19			100,00	100,00	
LMB	SO					355	285		140	350	850	445	1155	3770				7350	13,06	
	ŚW				15	165	310	230	1005	2750	7055	2150	6635	13200				33515	59,53	
	DB.S					45				80								125	0,22	
	GB													5				5	0,01	
	BRZ			160						55				165				380	0,68	
	BRZ.O		30	125	45	175	75	370	140	340	210		460	15				1985	3,53	
	OL		65	55	10	830	600	320	275	1860	3910	990	1645	2370				12930	22,97	
Razem	m ³	95	340	70	1570	1270	920	1560	5435	12025	3585	10060	19360				56290	100,00		
	%		0,17	0,60	0,12	2,79	2,26	1,63	2,77	9,66	21,36	6,37	17,87	34,40				100,00	100,00	
LŚW	SO		135	650	1710	8925	8080	7455	19150	42305	18095	5780	195	20345	3050			135875	10,30	
	ŚW		20	3480	13815	9840	12020	17155	42050	136385	56195	49965	12220	120015	29580			502740	38,14	
	DB.S		245	3130	11575	10730	17355	6705	9370	30195	10295	18300	7930	146920	5845			278595	21,13	
	DB.B								200				95	1180				1475	0,11	
	DB.C				40													40	0,00	
	KL					210	165	200	220				130	370	65			1360	0,10	
	JS				285	270	800	755	70	185	150			85	455	290		3345	0,25	
	GB		50	745	3180	6940	11735	5840	11480	29885	4150	8895	6080	57980	7430			154390	11,71	
	BRZ		70	3010	5915	8730	13755	3325	22170	53265	7675	4825	570	10190	22200			155700	11,81	
	OL			1130	3690	3500	3240	725	1800	4795	1700	685	735	3965	1385			27350	2,07	
	OS		10	15	700	295	1975	210	7320	13735	965	3230	195	4755	5115			38520	2,92	
LP			5	450	285	2290	1535	2780	4045	1655	1315	255	2940	1760			19315	1,46		
Razem	m ³		530	12165	41360	49515	71460	43870	116590	315015	100880	93090	28395	369115	76720			1318705	100,00	
	%		0,04	0,92	3,14	3,75	5,42	3,33	8,84	23,89	7,65	7,06	2,15	27,99	5,82			100,00	100,00	

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej				miąższość w m ³	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
LW	SO				485	950	180	150	520	1120	150	195	620					4370	0,52
	ŚW		5	1175	7305	9555	6215	8235	31755	50460	25750	28960	39175	41395	2515			252500	30,01
	DB.S			380	2200	2660	1925	3310	6585	8565	6330	7460	15465	39740	850			95470	11,35
	KL							30	560	380				1010				1980	0,24
	JS				190	860	1710	1385	2980	10865	5955	4430	5300	10805	95			44575	5,30
	GB			130	385	1795	2605	3195	5700	13000	4035	5995	11640	19655	1260			69395	8,25
	BRZ		70	2135	7145	4430	2455	1885	6750	11645	1150	1765	385	1315	875			42005	4,99
	OL			5710	16015	21015	20630	10430	48285	75635	31195	25805	22540	24305	2470			304035	36,12
OS			15	670	355	60	1545	1645	8405	970	580	240	905	525			15915	1,89	
LP			75	195	20	130	2155	1005	1090	1655	255	1040	3610				11230	1,33	
Razem	m ³		75	9620	34590	41640	35910	32320	105785	181165	77190	75445	96405	142740	8590			841475	100,00
	%		0,01	1,14	4,11	4,95	4,27	3,84	12,57	21,53	9,17	8,97	11,46	16,96	1,02			100,00	100,00
OL	ŚW		5	55	685	1130	1570	1835	4625	4485	2710	2855	4365	575				24895	9,99
	DB.S				70	100	80		225		60	395	395	280				1605	0,64
	JS		20		35	55	655	100	235		110	55	85	75				1425	0,57
	GB								55	15		45	20	15				150	0,06
	BRZ		140	320	1980	2290	1945	805	2980	2090	1225		365	15				14155	5,68
	BRZ.O				185	880	100			65								1230	0,49
	OL		575	3570	19305	24645	22660	11460	25425	31685	24625	22500	16710	2440				205600	82,55
	OS								25									25	0,01
LP					30												30	0,01	
Razem	m ³		740	3945	22260	29130	27010	14200	33570	38340	28730	25850	21940	3400				249115	100,00
	%		0,30	1,58	8,94	11,69	10,84	5,70	13,48	15,39	11,53	10,38	8,81	1,36				100,00	100,00
OJL	SO						160											160	0,03
	ŚW			205	425	1740	2910	3265	12580	14855	9365	8460	8415	14220				76440	13,92
	DB.S			25	5	10	165	465	1245	905	1095	360	1885	5010				11170	2,03
	KL					50												50	0,01
	JS		10		355	1040	2720	1685	3110	5795	2705	1855	1125	3690				24090	4,39
	GB				5	405	680	845	1420	1620	795	820	620	855				8065	1,47
	BRZ		20	350	1400	1800	1875	440	1095	1535	1280	1460		530				11785	2,15
	BRZ.O				50				20									70	0,01
	OL		345	4740	21955	27855	46320	14230	42295	121425	46510	48865	22370	19375				416285	75,8
	OS					90			135			70						295	0,05
LP						65	405	130	160				35				795	0,14	
Razem	m ³		375	5320	24195	32990	54895	21335	62030	146295	61750	61890	34415	43715				549205	100,00
	%		0,07	0,97	4,41	6,01	10,00	3,88	11,29	26,63	11,24	11,27	6,27	7,96				100,00	100,00

Typ siedl. lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem			
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej	
miąższość w m ³																			%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Łącznie	SO		7155	40815	61875	161310	153460	74170	250535	269395	53910	36910	14330	160310	8000			1292175	21,54	
	ŚW		800	31060	86015	87495	71810	67230	319370	488320	170450	198050	121170	431475	60315			2133560	35,57	
	DB.S		645	7440	22095	27065	39740	20565	40945	65155	26015	40850	31985	282885	9490			614875	10,25	
	DB.B								350	305		95		1180				1930	0,03	
	DB.C				40														40	0,00
	KL					50	210	195	760	600			130	1420	65				3430	0,06
	JS		30		875	2225	6045	3945	6555	16870	8920	6370	6660	15900	385				74780	1,25
	GB		50	1260	5525	11585	19340	11295	28875	49870	10130	19785	20055	94195	9715				281680	4,69
	BRZ	30	2100	23290	36465	42975	35120	13005	81515	107095	17830	13215	3765	17610	32165				426180	7,10
	BRZ.O		105	2115	1240	1560	245	445	255	725	415	10	580	345					8040	0,13
	OL		1905	18960	71515	89935	100795	40395	126875	244270	111860	103050	68510	56685	4710				1039465	17,32
OS	15	30	235	2320	1425	2690	3225	22645	31595	4710	5860	1235	7625	7835				91445	1,52	
LP			85	645	345	2485	4195	3930	5710	3405	1570	1295	6825	2010				32500	0,54	
Ogółem	m ³	45	12820	125260	288610	425970	431940	238665	882610	1279910	407645	425765	269715	1076455	134690			6000100	100,00	
	%	0	0	2	5	7	7	4	15	21	7	7	5	18	2			100,00	100,00	

Tabela nr VI. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. Panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. Przer.	Razem	
			I		II		III		IV		V		VI	VII					VIII
			1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140					141 i wyżej
powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m ³																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
specjalne (S)	SO		4,38	166,08	236,35	331,69	669,20	597,49	282,93	899,45	894,63	169,11	80,21	38,99	540,10	29,87			4940,48
			30	9105	47185	72385	199140	184535	89850	342160	366550	64700	33510	15175	210670	4835			1639830
	ŚW		0,30	24,14	206,98	384,05	202,31	115,75	134,00	599,10	1010,09	470,45	617,44	383,24	714,59	277,83			5140,27
				885	33695	87500	62330	42025	50075	234825	416695	183155	237475	142710	307050	53175			1851595
	DB.S		7,30	25,32	114,61	149,33	95,99	100,67	17,82	66,38	34,04	16,98	23,07	50,52	1130,46	13,88			1846,37
				650	10500	26375	24450	28210	5710	24200	13970	6920	8710	23815	496660	2910			673080
	DB.B			1,43							1,25				6,49				9,17
											505				2570				3075
	JS							10,65	2,83		2,88		4,25	12,71	29,16				62,48
								2655	600		1130		1090	3820	10975				20270
	GB				3,90	7,18	23,23	94,39	31,91	9,41	33,63		5,90	19,49	15,86	19,01			263,91
					230	1000	5465	27885	10985	2715	10525		1665	6115	6000	2765			75350
	BRZ			12,20	91,77	124,11	139,70	123,56	29,28	253,75	397,02	38,94	7,87			388,43			1606,63
				625	14760	25245	35105	34750	10010	83725	141855	12670	2065			65285			426095
	BRZ. O			1,91	21,53	11,15	9,09	0,46	2,76	0,42	0,48								47,80
				105	2765	1310	1785	60	715	55	85								6880
	OL		1,02	22,67	58,28	337,94	384,03	380,84	206,57	515,63	860,03	404,70	352,18	252,44	124,66	13,69			3914,68
				1430	15930	74795	97695	108295	58225	176095	312935	135365	131120	78080	42530	2315			1234810
	OS		0,38	0,42	1,45			0,64	1,39	31,18	48,53	17,39	24,27			21,98			147,63
			15	20	140			200	460	10505	16165	4565	10130			3405			45605
LP				0,69			11,30	30,09	19,35		1,24							62,67	
				55			3325	12035	7825		270							23510	
Razem			13,38	254,17	735,56	1345,45	1523,55	1435,75	739,58	2395,92	3281,33	1118,81	1115,19	757,39	2561,32	764,69			18042,09
			45	12820	125260	288610	425970	431940	238665	882610	1279910	407645	425765	269715	1076455	134690			6000100

Tabela nr VIIIb. Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu mączszości wg gatunków panujących
- przyrost tablicowy
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
bieżący roczny przyrost mączszości w m ³																		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO		1250	4245	3635	6690	5135	1930	7005	6795	1035	490	165	2580	75			41030	33,45
ŚW		65	3920	5550	2690	1105	1125	4860	7315	2880	3405	1955	3735	865			39470	32,18
DB.S		105	1020	1345	885	705	110	435	215	115	140	295	5545	45			10960	8,94
DB.B								5					30				35	0,03
JS					50				10		5	60	115				240	0,2
GB			40	50	180	500	175	25	125		15	65	55	45			1275	1,04
BRZ		80	970	1110	1095	780	110	1415	2260	180	25			980			9005	7,34
BRZ.O		10	160	40	45		20										275	0,22
OL		115	730	2435	2360	1940	785	2500	4035	1640	1605	805	440	30			19420	15,84
OS			5				5	180	160	55	90			30			525	0,43
LP			5			70	215	110									400	0,33
Razem		1625	11095	14165	13945	10285	4475	16535	20915	5905	5775	3345	12500	2070			122635	100

Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1-)

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Czyszczenia późne	SO			1,26										1,26
	DB.S			2,77										2,77
	Razem			4,03										4,03
Trzebieże wczesne	SO			18,33	44,22									62,55
	ŚW			24,85	39,03									63,88
	DB.S			21,27	47,66									68,93
	BRZ			17,58	27,84									45,42
	OL				2,04									2,04
	OS			1,33										1,33
	Razem			83,36	160,79									244,15
Trzebieże późne	SO				6,54	71,86	76,01	19,75	88,8	157,47	13,78			434,21
	ŚW				10,68	9,23	7,74	10,52	58,6	69,96				166,73
	DB.S				5,09	27	34,97	0,84	9,95	12,11				89,96
	GB					2,21	0,68		2,83	3,94				9,66
	BRZ				4,25		4,98							9,23
	OL				3,43									3,43
	Razem				29,99	110,3	124,38	31,11	160,18	243,48	13,78			713,22

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Razem trzebieże	SO			18,33	50,76	71,86	76,01	19,75	88,8	157,47	13,78			496,76
	ŚW			24,85	49,71	9,23	7,74	10,52	58,6	69,96				230,61
	DB.S			21,27	52,75	27	34,97	0,84	9,95	12,11				158,89
	GB					2,21	0,68		2,83	3,94				9,66
	BRZ			17,58	32,09		4,98							54,65
	OL				5,47									5,47
	OS			1,33										1,33
	Razem			83,36	190,78	110,3	124,38	31,11	160,18	243,48	13,78			957,37
Łącznie	SO			19,59	50,76	71,86	76,01	19,75	88,8	157,47	13,78			498,02
	ŚW			24,85	49,71	9,23	7,74	10,52	58,6	69,96				230,61
	DB.S			24,04	52,75	27	34,97	0,84	9,95	12,11				161,66
	GB					2,21	0,68		2,83	3,94				9,66
	BRZ			17,58	32,09		4,98							54,65
	OL				5,47									5,47
	OS			1,33										1,33
	Ogółem			87,39	190,78	110,3	124,38	31,11	160,18	243,48	13,78			961,40

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2-)

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Czyszczenia późne	SO		3,93	1,09										5,02
	BRZ		0,4											0,4
	Razem		4,33	1,09										5,42
Trzebieże wczesne	SO		2,49	33,78	21,51									57,78
	ŚW			4,23	34,7									38,93
	DB.S			20,99	18,65									39,64
	BRZ			13,22	4,86									18,08
	Razem		2,49	72,22	79,72									154,43
Trzebieże późne	SO				10,08	72,84	74,55	51,36	72,58	209,96	19,12			510,49
	ŚW				13,41	13,43	3,96		10,28	34,23	4,19			79,5
	DB.S				10,2	12,17	19,29		5,05	11,23				57,94
	GB					4,12								4,12
	OL					1,5								1,5
	Razem				33,69	104,06	97,8	51,36	87,91	255,42	23,31			653,55

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Razem trzebienie	SO		2,49	33,78	31,59	72,84	74,55	51,36	72,58	209,96	19,12			568,27
	ŚW			4,23	48,11	13,43	3,96		10,28	34,23	4,19			118,43
	DB.S			20,99	28,85	12,17	19,29		5,05	11,23				97,58
	GB					4,12								4,12
	BRZ			13,22	4,86									18,08
	OL					1,50								1,50
	Razem		2,49	72,22	113,41	104,06	97,8	51,36	87,91	255,42	23,31			807,98
Łącznie	SO		6,42	34,87	31,59	72,84	74,55	51,36	72,58	209,96	19,12			573,29
	ŚW			4,23	48,11	13,43	3,96		10,28	34,23	4,19			118,43
	DB.S			20,99	28,85	12,17	19,29		5,05	11,23				97,58
	GB					4,12								4,12
	BRZ		0,4	13,22	4,86									18,48
	OL					1,50								1,50
	Ogółem		6,82	73,31	113,41	104,06	97,8	51,36	87,91	255,42	23,31			813,40

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3-)

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Czyszczenia późne	SO		87,04	7,46										94,5
	ŚW		9,63	3,04										12,67
	DB.S		13,12	7,13										20,25
	BRZ		2,48											2,48
	Razem		112,27	17,63										129,90
Trzebieże wczesne	SO			103,99	162,18									266,17
	ŚW			40,81	37,81									78,62
	DB.S			7,9	8,63									16,53
	GB				7,18									7,18
	BRZ		3,92	2,84	4,31									11,07
	Razem		3,92	155,54	220,11									379,57
Trzebieże późne	SO				38,97	381,36	295,06	145,61	484,02	281,72	1,96			1628,7
	ŚW				7,25	29,97	7,34	8,1	36,46	29,26	4,52			122,9
	DB.S					19,94	18,23	4,5	12,27					54,94
	GB					6,63	16,53							23,16
	BRZ				17,69	4,42			11,86					33,97
	OL				2,52	2,99								5,51
	Razem				66,43	445,31	337,16	158,21	544,61	310,98	6,48			1869,18

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Razem trzebieże	SO			103,99	201,15	381,36	295,06	145,61	484,02	281,72	1,96			1894,87
	ŚW			40,81	45,06	29,97	7,34	8,1	36,46	29,26	4,52			201,52
	DB.S			7,9	8,63	19,94	18,23	4,5	12,27					71,47
	GB				7,18	6,63	16,53							30,34
	BRZ		3,92	2,84	22	4,42			11,86					45,04
	OL				2,52	2,99								5,51
	Razem		3,92	155,54	286,54	445,31	337,16	158,21	544,61	310,98	6,48			2248,75
Łącznie	SO		87,04	111,45	201,15	381,36	295,06	145,61	484,02	281,72	1,96			1989,37
	ŚW		9,63	43,85	45,06	29,97	7,34	8,1	36,46	29,26	4,52			214,19
	DB.S		13,12	15,03	8,63	19,94	18,23	4,5	12,27					91,72
	GB				7,18	6,63	16,53							30,34
	BRZ		6,4	2,84	22	4,42			11,86					47,52
	OL				2,52	2,99								5,51
	Ogółem		116,19	173,17	286,54	445,31	337,16	158,21	544,61	310,98	6,48			2378,65

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Tabela nr XVI. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Czyszczenia późne	SO		90,97	9,81											100,78
	ŚW		9,63	3,04											12,67
	DB.S		13,12	9,9											23,02
	BRZ		2,88												2,88
	Razem		116,6	22,75											139,35
Trzebieże wczesne	SO		2,49	156,1	227,91										386,5
	ŚW			69,89	111,54										181,43
	DB.S			50,16	74,94										125,1
	GB				7,18										7,18
	BRZ		3,92	33,64	37,01										74,57
	OL				2,04										2,04
	OS			1,33											1,33
Razem		6,41	311,12	460,62										778,15	
Trzebieże późne	SO				55,59	526,06	445,62	216,72	645,4	649,15	34,86				2573,4
	ŚW				31,34	52,63	19,04	18,62	105,34	133,45	8,71				369,13
	DB.S				15,29	59,11	72,49	5,34	27,27	23,34					202,84
	GB					12,96	17,21		2,83	3,94					36,94
	BRZ				21,94	4,42	4,98		11,86						43,2
	OL				5,95	4,49									10,44
	Razem				130,11	659,67	559,34	240,68	792,7	809,88	43,57				3235,95

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Razem trzebienie	SO		2,49	156,1	283,5	526,06	445,62	216,72	645,4	649,15	34,86			2959,9
	ŚW			69,89	142,88	52,63	19,04	18,62	105,34	133,45	8,71			550,56
	DB.S			50,16	90,23	59,11	72,49	5,34	27,27	23,34				327,94
	GB				7,18	12,96	17,21		2,83	3,94				44,12
	BRZ		3,92	33,64	58,95	4,42	4,98		11,86					117,77
	OL				7,99	4,49								12,48
	OS			1,33										1,33
	Razem		6,41	311,12	590,73	659,67	559,34	240,68	792,7	809,88	43,57			4014,1
Łącznie	SO		93,46	165,91	283,5	526,06	445,62	216,72	645,4	649,15	34,86			3060,68
	ŚW		9,63	72,93	142,88	52,63	19,04	18,62	105,34	133,45	8,71			563,23
	DB.S		13,12	60,06	90,23	59,11	72,49	5,34	27,27	23,34				350,96
	GB				7,18	12,96	17,21		2,83	3,94				44,12
	BRZ		6,8	33,64	58,95	4,42	4,98		11,86					120,65
	OL				7,99	4,49								12,48
	OS			1,33										1,33
	Ogółem		123,01	333,87	590,73	659,67	559,34	240,68	792,7	809,88	43,57			4153,45

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu.

Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszyców	Pielęgnowanie			Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw	młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, plazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń									
	Powierzchnia zredukowana - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
BŚW												3,00	3,00		
BW												0,26	0,26		
BMŚW				2,83		0,28	3,11	0,31	3,42		6,07	4,04	10,11		3,11
BMW												1,57	1,57		
BMB												0,19	0,19		
LMŚW				33,84		0,93	34,77	3,48	38,25		76,80	45,21	122,01		34,00
LMW											14,65	26,91	41,56		
LŚW				73,59		0,24	73,83	7,38	81,21		142,49	99,99	242,48		73,83
LW											2,04	13,56	15,60		
OLJ											0,92	4,14	5,06		
OGÓLEM	0,61	0,00	0,00	110,26	0,00	1,45	111,71	11,17	122,88	0,00	242,97	198,87	441,84	0,00	110,94

Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw	młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	haliżny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesianie luk i przedzeń									
Powierzchnia zredukowana - ha															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
BŚW												5,48	5,48		
BW												2,27	2,27		
BMŚW				3,79			3,79	0,38	4,17		7,19	18,64	25,83		3,79
BMW						0,10	0,10	0,01	0,11		1,00	5,11	6,11		0,10
LMŚW				5,39			5,39	0,54	5,93		12,13	13,85	25,98		5,39
LMW						0,15	0,15	0,02	0,17		3,47	5,40	8,87		0,15
LMB												0,30	0,30		
LŚW				27,38		0,50	27,88	2,79	30,67		64,88	45,55	110,43		27,88
LW											0,43	7,24	7,67		
OLJ												0,20	0,20		
OGÓLEM	0,00	0,00	0,00	36,56	0,00	0,75	37,31	3,74	41,05	0,00	89,10	104,04	193,14	0,00	37,31

Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskaźników gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw	młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	haliżny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesianie luk i przeredzeń									
	Powierzchnia zredukowana - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
BŚW											0,31	2,42	2,73		
BW											0,32	1,89	2,21		
BMŚW				12,08		0,33	12,41	1,24	13,65		16,33	27,58	43,91		12,41
BMW											6,91	12,08	18,99		
LMŚW				45,67		0,65	46,32	4,63	50,95		62,87	51,48	114,35		46,32
LMW											7,64	34,79	42,43		
LŚW				19,74		0,38	20,12	2,64	22,76		34,17	44,14	78,31		20,12
LW								0,43	0,43		8,66	24,73	33,39		
OL											0,39	3,82	4,21		
OLJ						0,27	0,27	0,03	0,30		0,54	5,98	6,52		0,27
OGÓLEM	0,00	0,00	0,00	77,49	0,00	1,63	79,12	8,97	88,09	0,00	138,14	208,91	347,05	0,00	79,12

Tabela nr XVIII. Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu
Nadleśnictwo Hajnówka (01-14-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw	młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	doleśnianie luk i przzerzedzeń									
	Powierzchnia zredukowana - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
BŚW											0,31	10,90	11,21		
BW											0,32	4,42	4,74		
BMŚW				18,70		0,61	19,31	1,93	21,24		29,59	50,26	79,85		19,31
BMW						0,10	0,10	0,01	0,11		7,91	18,76	26,67		0,10
BMB												0,19	0,19		
LMŚW				84,90		1,58	86,48	8,65	95,13		151,80	110,54	262,34		85,71
LMW						0,15	0,15	0,02	0,17		25,76	67,10	92,86		0,15
LMB												0,30	0,30		
LŚW				120,71		1,12	121,83	12,81	134,64		241,54	189,68	431,22		121,83
LW								0,43	0,43		11,13	45,53	56,66		
OL											0,39	3,82	4,21		
OLJ						0,27	0,27	0,03	0,30		1,46	10,32	11,78		0,27
OGÓLEM	0,00	0,00	0,00	224,31	0,00	3,83	228,14	23,88	252,02	0,00	470,21	511,82	982,03	0,00	227,37

* Powierzchnia upraw zainwentaryzowanych wynosi 242,07 ha.

** Ogólna powierzchnia młodników wynosi 651,17 ha.

Wzór nr 2. Wykaz obiektów bazy nasiennej
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1-)

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
209B -b			ŚW	8,92												
212C -d			OL	2,47												
212C -j			OL	1,81												
212C -k			OL	1,93												
213B -f			SO	2,99												
213B -n													DB.S	1		
213C -a			ŚW	5,03												
213C -f			ŚW	7,92												
213D -j													DB.S	1		
241A -b			DB.S	5,06												
241B -b			DB.S	5,83												
243D -g			DB.S	4,09												
246C -g													DB.S	1		
246D -b			ŚW	5,49												
247D -c			LP	4,99												
247D -f			KL	5,24												
247D -g			LP	5,07												
273A -c													DB.S	2		
273B -c			OL	1,87												
273B -m			OL	4,41												
274A -c			ŚW	3,00												
274A -g			DB.S	13,18									DB.S	1		
274B -c			ŚW	3,81												
274D -h			ŚW	7,70												
275A -g			OL	5,99												
276A -c													DB.S	1		
276A -d			ŚW	6,82												
276C -a			ŚW	7,34												
276C -b			ŚW	12,95												
301A -f			DB.S	4,79												
302C -d			SO	4,83												
302D -c			DB.S	10,62									DB.S	2		

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
303A -c			BRZ	12,03												
303B -c			SO	4,06												
304C -b													DB.S	1		
305A -c			ŚW	10,79												
305B -i			ŚW	3,45												
305B -f													DB.S	1		
306D -c													DB.S	1		
307A -i			ŚW	5,38												
307C -b			ŚW	6,34												
307D -a													JS	1		
307D -d													OL	2		
332C -d			SO	9,56												
333B -b													DB.S	1		
333B -b													JS	2		
333B -c													OL	1		
333D -c													OL	1		
335B -b							OL	6,42								
359C -a			DB.S	7,62												
359D -c													DB.S	1		
359D -d			SO	6,27												
359D -i			SO	1,82												
359D -j			SO	2,12												
362A -a			GB	10,71												
362A -b			DB.S	7,99												
362C -g			ŚW	7,10												
362D -c			DB.S	12,62												
389A -a			LP	7,98												
389C -b	DB.S	11,74											DB.S	2		
389C -c													JS	1		
389C -f	DB.S	1,48														
416A -d															JD	6,51
416C -c															JD	5,34
416C -b													DB.S	1		
416C -g													SO	1		

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
419D -a													SW	1		
442B -a													DB.S	1		
442B -d													OS	3		
443A -a													DB.S	1		
443C -a			DB.S	12,29									DB.S	1		
443D -c			GB	9,04												
444C -b			SO	10,40												
444C -j			SO	5,39												
468B -d			SO	2,93												
468B -k			DB.S	2,58												
Razem		13,22		312,62				6,42						33		11,85

Wzór nr 2. Wykaz obiektów bazy nasiennej
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2-)

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
382B -b			BRZ	9,94												
384B -a			SO	3,66												
386D -b			ŚW	3,26												
411D -c													OS	2		
412D -c			OL	9,87												
413A -n	DB.S	2,38														
413A -b													OS	1		
413B -f	DB.S	3,86														
413D -a			OL	13,24												
414B -a			BRZ	7,32												
414B -c			BRZ	8,33												
415C -b													DB.S	2		
435C -h			OL	2,72												
435C -o			OL	0,94												
435C -p			OL	1,93												
436B -d			ŚW	3,10												
436D -g			ŚW	11,70												
437A -a			ŚW	3,50									OS	1		
438B -a													OS	3		
437D -b													OL	3		
438B -a													OL	3		
439B -c	OL	7,76											OL	10		
439C -a													OL	2		
439C -a													JS	1		
441A -c													JS	1		
441C -h			SO	4,18												
441D -c													SO	1		
442E -d			LP	7,57												
442E -f			LP	10,25												
443E -d			DB.S	6,21									DB.S	1		
461D -f													ŚW	1		
465A -h			OL	3,82												

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
465B -h	OL	1,61														
465B -i	OL	2,61														
465C -a			OL	22,35												
466A -d			ŚW	7,76												
468E -g			ŚW	3,16												
468E -i			ŚW	3,98												
488B -c													DB.S	1		
488B -c	OL	3,56											JS	1		
488C -b					DB.S	10,88										
488D -a													DB.S	1		
488D -b													JS	1		
488D -f	OL	3,97														
489A -g			SO	5,87												
489B -d			ŚW	4,02									SO	2		
489B -f			ŚW	6,47												
516D -k													BRZ	1		
517D -b													OL	2		
518B -c			SO	3,07												
518D -m			SO	2,43												
519A -d			SO	2,71												
519B -b			ŚW	6,50												
519D -d			SO	3,23												
543C -g													JS	1		
576A -c													JS	1		
603B -g													BRZ	4		
604B -j			SO	4,41												
Razem		25,75		187,50		10,88								47		

Wzór nr 2. Wykaz obiektów bazy nasiennej

Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3-)

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
513D -c			ŚW	10,02									ŚW	1		
513D -g			ŚW	0,99												
514C -b													ŚW	1		
514C -g													ŚW	1		
534B -g			ŚW	7,27												
534C -d			OL	9,71												
534C -w			OL	3,81												
534C -x			OL	1,25												
534C -y			OL	0,97												
535B -a			OL	14,92												
535B -f			OL	2,68												
536D -d			ŚW	17,66												
537A -g													ŚW	1		
537B -c			ŚW	14,23												
537D -c													ŚW	2		
538A -c													ŚW	1		
539B -d													SO	2		
539C -a													OL	1		
539C -c			SO	4,58												
539C -l			ŚW	2,48												
539C -n			ŚW	4,28												
539D -f													OL	2		
540A -b													ŚW	1		
540A -g			OL	7,99												
540A -l			ŚW	5,39									ŚW	4		
570A -g													ŚW	1		
570D -b													OS	2		
570D -c													OS	2		
570D -d													OS	5		
571C -c													JS	1		
571D -l													OL	2		
573A -d													ŚW	1		

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
594C -k			SO	4,25												
595A -a			ŚW	2,18												
595A -n			ŚW	2,72												
595D -i			ŚW	7,67												
596C -d															SO	4,05
597C -h			OL	5,47												
597D -a			SO	6,29												
598A -a			ŚW	3,37									ŚW	1		
598B -d													ŚW	2		
598D -c			ŚW	1,46												
598D -m			ŚW	0,67												
599B -a													ŚW	1		
599B -b			OL	12,67												
599B -d			OL	2,41												
599C -a			ŚW	2,49												
599C -i			DB.S	8,75												
599D -c			DB.S	5,33									ŚW	1		
599D -g			DB.S	10,58												
599D -i			DB.S	0,98												
600C -g													BRZ	2		
629D -a			SO	12,21												
630B -b			OL	7,52												
630B -i			OL	2,16												
630C -c													SO	3		
630D -d			ŚW	8,64												
630D -k			ŚW	1,34												
631A -g													SO	1		
631A -g													DB.S	2		
631B -a													SO	1		
631B -a													ŚW	1		
631B -a													DB.S	3		
631C -d													ŚW	1		
631C -d													DB.S	2		
631D -a													ŚW	1		

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
631D -c													DB.S	2		
633B -f													DB.S	2		
633B -f													SO	2		
633D -h			DB.S	3,71												
634C -c													SO	2		
660C -g			SO	5,30												
662A -h			SO	3,61												
662B -c													SO	2		
662B -c													DB.S	1		
662D -a			ŚW	2,94												
662D -j			ŚW	0,77												
662D -k			ŚW	0,30												
663A -b			DB.S	6,71									ŚW	2		
663C -b													ŚW	1		
663D -a	SO	24,09											SO	5		
663D -a													ŚW	3		
663D -a													DB.S	1		
664A -a	OL	3,20														
664A -h	OL	1,74														
664A -i	OL	5,20														
664B -b	OL	4,17														
664B -c	OL	3,80														
666C -i			SO	2,43												
668B -d			ŚW	4,70												
668B -n			ŚW	4,16												
668C -a			SO	7,96												
669C -j													SO	1		
669E -m													ŚW	1		
693B -f			SO	6,26												
693C -d			ŚW	6,64												
694B -f			ŚW	6,69									ŚW	1		
695A -f			ŚW	5,57												
696C -d			SO	5,45												
696C -g			SO	5,19									SO	1		

Oddz. pododdz.	Wyłączone drzewostany nasienne		Gospodarcze drzewostany nasienne		Drzewostany zachowawcze		Uprawy pochodne		Plantacyjne uprawy nasienne		Plantacje nasienne		Drzewa mateczne (doborowe)		Uprawy zachowawcze ex situ. in situ*	
	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	pow. ha	gat.	l. drzew	gat.	pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
697A -b													SO	1		
697B -f			DB.S	5,09									SO	1		
697C -c			ŚW	14,79												
697D -k													SO	2		
700A -b					SO,ŚW	19,65										
700B -c	SO	17,10											SO	3		
700B -f	SO	7,18														
700C -a					SO,ŚW	6,63							SO	1		
700C -h													SO	1		
701A -g			SO	6,65												
727A -a							DB.S	4,95								
727A -c							DB.S	2,21								
727A -i							DB.S	1,47								
728D -b							JS,OL	7,61								
729B -a													DB.S	2		
729B -a													SO	1		
729B -b					SO	10,02										
729B -i					SO	2,25										
729C -c													SO	1		
731 -b			OL	9,40												
732 -i			SO	3,48												
Razem		66,48		335,19		38,55		16,24						93		4,05

Wzór nr 4. Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Hajnówka (01-14-1-)

Oddz. pododdz.	Gospodar- stwo	Powierzchnia ha	Miaższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzętnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miaższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipu- lacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
212D -n	S	1,99	190	20	10	1,99	0,36	96	83
214B -a	S	10,67	1650	20	82	10,67	2,68	825	713
214B -c	S	4,84	1095	20	55	4,84	1,21	547	480
215A -b	S	8,84	1905	30	64	8,84	2,22	667	579
215B -c	S	5,33	1185	30	40	5,33	1,22	414	361
215B -d	S	7,10	1230	20	62	7,10	2,04	615	524
215C -a	S	4,03	760	20	38	4,03	1,07	380	320
215C -k	S	5,08	875	20	44	5,08	1,41	438	371
215D -c	S	5,73	1235	20	62	5,73	1,56	618	542
241B -c	S	9,08	2080	20	104	9,08	2,99	1040	878
242A -d	S	6,39	1695	20	85	6,39	2,21	849	749
243A -k	S	2,33	715	20	36	2,33	0,61	357	316
243C -b	S	14,35	3500	20	175	14,35	5,51	1750	1522
243C -f	S	2,97	780	30	26	2,97	0,70	272	236
243D -c	S	2,58	375	20	19	2,58	0,69	188	163
243D -h	S	2,62	530	30	18	2,62	0,58	185	161
244D -d	S	1,93	270	20	14	1,93	0,47	136	117
246A -c	S	6,64	2060	30	69	6,64	1,51	721	637
247A -a	S	2,16	540	30	18	2,16	0,47	190	150
247A -b	S	3,05	685	30	23	3,05	0,64	240	213
247A -h	S	1,01	110	20	6	1,01	0,25	56	50
247C -a	S	4,77	875	30	29	4,77	1,14	307	268
247C -b	S	5,04	850	30	28	5,04	1,24	298	260
247D -b	S	8,44	1545	20	77	8,44	2,22	774	654
247D -c	S	4,99	1235	30	41	4,99	1,18	432	374
271B -g	S	2,73	615	30	20	2,73	0,67	216	184
271C -a	S	7,69	1150	20	58	7,69	1,51	575	499
272B -a	S	17,81	2930	20	146	17,81	5,33	1465	1255

Oddz. pododdz.	Gospodarstwo	Powierzchnia ha	Miąższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzątnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miąższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipulacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
273A -k	S	2,62	395	20	20	2,62	0,69	197	170
273B -b	S	2,50	380	20	19	2,50	0,57	190	166
273B -f	S	4,95	1290	30	43	4,95	1,03	452	402
274C -h	S	5,26	1500	20	75	5,26	1,54	750	671
275B -c	S	2,55	555	30	18	2,55	0,60	193	167
276B -b	S	9,85	1395	20	70	9,85	2,72	697	599
276C -b	S	12,95	2075	20	104	12,95	3,76	1037	904
276D -a	S	4,80	830	20	42	4,80	1,28	416	346
276D -c	S	9,30	1360	20	68	9,30	2,86	680	574
302A -d	S	2,84	655	30	22	2,84	0,69	229	200
303A -a	S	8,19	1165	20	58	8,19	2,55	585	505
303C -a	S	7,99	1280	20	64	7,99	2,36	640	565
304A -g	S	6,82	645	20	32	6,82	1,59	322	276
304B -f	S	7,49	1630	30	54	7,49	1,80	571	508
304D -a	S	7,38	1465	30	49	7,38	1,91	513	435
305A -c	S	10,79	1495	30	50	10,79	2,70	521	459
307B -d	S	6,55	815	20	41	6,55	1,64	406	362
330A -b	S	4,03	460	20	23	4,03	1,00	231	197
332B -c	S	8,27	1440	20	72	8,27	2,54	720	628
335C -b	S	5,07	955	20	48	5,07	1,49	479	413
335C -c	S	7,82	1150	30	38	7,82	1,79	401	340
335C -f	S	2,77	225	10	22	2,77	0,83	180	152
335C -h	S	2,31	225	20	11	2,31	0,87	180	160
362B -n	S	5,50	710	20	36	5,50	1,19	356	297
362D -f	S	5,49	415	10	42	5,49	1,23	332	288
387D -f	S	3,86	330	20	16	3,86	1,08	164	139
387D -h	S	1,13	115	20	6	1,13	0,30	56	50
388A -c	S	8,92	1555	20	78	8,92	2,47	777	672
388A -f	S	9,81	1765	20	88	9,81	2,87	883	780
388B -f	S	9,49	1515	20	76	9,49	2,75	757	652

Oddz. pododdz.	Gospodar- stwo	Powierzchnia ha	Miąższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzątnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miąższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipu- lacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
388B -g	S	1,81	290	20	14	1,81	0,56	145	121
389B -a	S	3,26	540	20	27	3,26	1,03	270	233
389B -i	S	2,88	250	20	12	2,88	0,80	125	110
416A -d	S	6,51	875	20	44	6,51	2,00	437	379
416C -c	S	5,34	520	20	26	5,34	1,42	259	218
442A -d	S	2,61	215	20	11	2,61	0,66	106	90
443D -d	S	3,84	445	20	22	3,84	1,19	224	194
444D -h	S	0,91	90	10	9	0,91	0,36	77	64
Razem gosp.	S	374,65	65680		2999	374,65	102,41	30209	26145
	O	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GPZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GP	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
Razem obręb		374,65	65680		2999	374,65	102,41	30209	26145

Wzór nr 4. Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Leśna (01-14-2-)

Oddz. pododdz.	Gospodar- stwo	Powierzchnia ha	Miaższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzętnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miaższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipu- lacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
382B -b	S	9,94	1165	10	116	9,94	3,25	582	500
382B -f	S	3,82	590	10	59	3,82	1,81	501	447
385C -c	S	3,76	545	20	27	3,76	0,77	273	236
385D -g	S	4,32	1125	30	38	4,32	1,06	393	345
385D -i	S	4,70	875	20	44	4,70	0,54	220	190
386D -c	S	8,85	1770	30	59	8,85	1,93	619	537
410F -h	S	3,42	320	20	16	3,42	0,90	160	139
411B -h	S	4,93	805	30	27	4,93	0,96	241	205
411C -g	S	4,63	605	20	30	4,63	1,50	302	271
413C -a	S	7,29	1280	20	64	7,29	2,07	639	553
414A -a	S	8,80	1300	20	65	8,80	2,45	649	570
415A -h	S	3,88	955	30	32	3,88	0,90	335	294
441D -c	S	6,42	1275	30	42	6,42	1,66	446	394
442C -c	S	4,94	490	20	24	4,94	1,26	245	206
442C -d	S	6,72	635	20	32	6,72	1,78	318	266
442D -c	S	3,27	565	30	19	3,27	0,80	198	168
442E -c	S	8,60	1115	20	56	8,60	2,47	556	473
442E -d	S	7,57	1690	20	84	7,57	2,56	844	727
443E -b	S	5,89	1200	30	40	5,89	1,55	419	359
465A -a	S	11,60	1465	20	73	11,60	3,33	733	617
466A -a	S	2,39	560	30	19	2,39	0,55	195	166
467A -b	S	12,38	1845	30	62	12,38	2,90	645	545
467B -c	S	8,47	1370	30	46	8,47	2,04	480	402
467B -d	S	4,97	770	10	77	4,97	1,98	655	574
467B -f	S	2,45	540	30	18	2,45	0,63	189	161
467D -c	S	2,96	455	30	15	2,96	0,75	158	135
468E -s	S	1,18	270	10	27	1,18	0,59	243	198
490B -a	S	7,52	1405	30	47	7,52	1,62	492	419

Oddz. pododdz.	Gospodarstwo	Powierzchnia ha	Miąższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzątnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miąższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipulacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
490D -f	S	3,64	1015	10	102	3,64	1,13	508	452
491B -g	S	4,94	955	30	32	4,94	1,21	335	286
491C -d	S	5,97	1370	30	46	5,97	1,51	478	405
543D -c	S	7,04	620	30	21	7,04	1,68	217	187
Razem gosp.	S	187,26	30945		1459	187,26	50,14	13268	11427
	O	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GPZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GP	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
Razem obręb		187,26	30945		1459	187,26	50,14	13268	11427

Wzór nr 4. Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia
Nadleśnictwo Hajnówka, Obręb Starzyna (01-14-3-)

Oddz. pododdz.	Gospodar- stwo	Powierzchnia ha	Miąższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzętnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miąższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipu- lacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
460C -f	S	3,12	730	30	24	3,12	0,76	255	224
460C -h	S	3,47	805	30	27	3,47	0,66	281	246
484A -h	S	3,73	595	20	30	3,73	1,04	297	247
513D -c	S	10,02	1720	30	57	10,02	2,50	603	541
513D -d	S	5,99	890	30	30	5,99	1,48	313	270
514C -b	S	5,14	1170	20	58	5,14	1,85	585	485
534B -d	S	6,11	1105	20	55	6,11	1,76	550	473
534C -f	S	3,13	225	10	22	3,13	1,29	180	160
535D -b	S	7,27	1220	20	61	7,27	1,75	608	535
535D -f	S	7,01	1515	30	50	7,01	1,57	530	459
540A -j	S	3,79	520	20	26	3,79	1,29	261	231
569A -b	S	5,26	650	10	65	5,26	1,64	520	444
569A -h	S	8,24	1785	20	89	8,24	1,96	624	538
569B -g	S	5,79	815	20	41	5,79	1,32	408	353
570C -c	S	4,15	1000	20	50	4,15	0,83	350	308
570D -b	S	9,11	2865	20	143	9,11	3,03	1432	1213
570D -c	S	5,34	1520	20	76	5,34	1,06	532	451
570D -d	S	4,70	1460	30	49	4,70	1,30	512	429
570D -f	S	4,09	1010	20	50	4,09	0,84	353	298
571A -d	S	1,66	470	20	24	1,66	0,58	236	193
596D -f	S	2,32	470	20	24	2,32	0,60	400	344
599B -b	S	12,67	1940	30	65	12,67	3,17	678	601
599B -g	S	4,29	1580	30	53	4,29	1,07	553	493
600C -f	S	7,58	1765	30	59	7,58	1,96	618	533
627B -d	S	1,40	240	30	8	1,40	0,45	120	103
633B -a	S	8,34	1375	30	46	8,34	1,73	481	412
665C -a	S	5,81	995	30	33	5,81	1,45	348	293
696B -c	S	2,03	405	20	20	2,03	0,49	142	120

Oddz. pododdz.	Gospodarstwo	Powierzchnia ha	Miaższość grubizny na całej powierzchni m3 brutto	Okres uprzątnięcia	Orientacyjny (cząstkowy) etat cięć m3/rok	Projektowane cięcia rębne na 10-lecie			
						powierzchnia. - ha		miaższość -m3	
						kol.4 / kol.5	manipulacyjna	do odnowienia	brutto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
701A -i	S	1,56	120	10	12	1,56	0,10	101	88
703A -d	S	3,65	695	20	35	3,65	0,75	244	209
703A -g	S	4,01	360	10	36	4,01	1,88	288	232
727A -a	S	4,95	880	20	44	4,95	0,99	308	259
727A -c	S	2,21	330	20	16	2,21	0,42	115	97
727A -i	S	1,47	140	20	7	1,47	0,33	49	41
728A -g	S	1,18	120	10	12	1,18	0,48	96	84
728A -h	S	4,01	520	10	52	4,01	1,18	416	356
728B -k	S	0,82	195	10	20	0,82	0,41	176	153
728B -l	S	3,00	595	20	30	3,00	0,69	296	255
728D -a	S	5,27	480	10	48	5,27	1,86	384	316
728D -b	S	7,61	1095	20	55	7,61	2,36	547	456
728D -c	S	6,44	580	10	58	6,44	3,28	464	380
734 -g	S	1,09	250	10	25	1,09	0,42	200	176
734 -h	S	3,95	865	10	86	3,95	1,83	735	650
Razem gosp.	S	202,78	38065		1871	202,78	56,41	17189	14749
	O	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GPZ	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
	GP	0,00	0		0	0,00	0,00	0	0
Razem obręb		202,78	38065		1871	202,78	56,41	17189	14749

Kronika

2012 - 2021

Pracownicy Nadleśnictwa Hajnówka

Pracownicy Nadleśnictwa Hajnówka

LISTA PRACOWNIKÓW NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA

wg stanowisk, stan na dzień 01.12.2011 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko
Kierownictwo		
1	Mgr inż. BIELECKI Grzegorz Zenon	Nadleśniczy
2	Mgr inż. WOŁKOWYCKI Bazyl	Zastępca Nadleśniczego
3	SADOWSKA Bożena Stefania	Główny Księgowy
4	Mgr inż. NOWAK Andrzej Józef	Inżynier Nadzoru
5	Inż. GINSZT Bazyli	Sekretarz Nadleśnictwa
Leśniczowie		
6	KOMAREWSKI Wiesław Józef	Leśniczy Leśnictwa Postołowo
7	PUGACEWICZ Jan	Leśniczy Leśnictwa Lipiny
8	KĘDYŚ JERZY	Leśniczy Leśnictwa Kryniczka
9	Mgr inż. OLEJNICKI Tomasz	Leśniczy Leśnictwa Wilczy Jar
10	SIEMIENIUK Andrzej Dariusz	Leśniczy Leśnictwa Judzianka
11	Mgr inż. DMITRUK Anatol	Leśniczy Leśnictwa Sacharewo
12	Inż. NESTERUK Jerzy	Leśniczy Leśnictwa Czerlonka
13	Inż. SAWICKI Mirosław Cezary	Leśniczy Leśnictwa Leśnica
14	Mgr inż. OLEJNICKI Jacek	Leśniczy Leśnictwa Łozice
15	ROMANIUK Mirosław	Leśniczy Leśnictwa Olszanka
16	WOŁKOWYCKI Jarosław	Leśniczy Leśnictwa Topiło
17	BOROWIK Mikołaj	Leśniczy Leśnictwa Długi Bród
18	HORNOSTAJ Henryk Wojciech	Leśniczy Leśnictwa Słobódka
19	ŁUKASIEWICZ Andrzej	Leśniczy ds. łowieckich
Straż Leśna		
20	Mgr inż. WISZNIEWSKI Paweł	Starszy Strażnik Leśny – Komendant Posterunku Straży Leśnej
21	SAKOWSKI Robert	Strażnik Leśny
Podleśniczowie		
22	MERING Paweł	Podleśniczy Leśnictwa Postołowo
23	SIEKAN Walenty	Podleśniczy Leśnictwa Lipiny
24	BUGWIN Mirosław	Podleśniczy Leśnictwa Kryniczka
25	ULEZŁO Leszek	Podleśniczy Leśnictwa Kryniczka
26	BAJKO Eugeniusz	Podleśniczy Leśnictwa Wilczy Jar
27	RYBIŃSKI Sławomir	Podleśniczy Leśnictwa Judzianka
28	KOWALSKI Radosław	Podleśniczy Leśnictwa Czerlonka
29	Mgr inż. KACZAN Jerzy	Podleśniczy Leśnictwa Łozice
30	BAJKO Włodzimierz	Podleśniczy Leśnictwa Topiło
31	ROMANIUK Jarosław	Podleśniczy Leśnictwa Długi Bród
Dział Gospodarki Leśnej		
32	Mgr inż. MACKIEWICZ Marek	Starszy Specjalista SL ds. edukacji i turystyki
33	Mgr inż. JONASZ-KOJŁO Kamila Natalia	Specjalista SL ds. użytkowania lasu
34	SAWICKI Robert	Specjalista SL ds. hodowli i ochrony lasu oraz ochrony ppoż.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko
35	NIEMIEC Bożena	Specjalista SL ds. promocji i rozliczeń gospodarki leśnej
36	Mgr JANIEL Izabela	Specjalista SL ds. marketingu
37	Mgr inż. LASKOWSKA-GINSZT Agnieszka	Starszy Specjalista SL ds. ochrony przyrody
38	Mgr inż. PROKOPIUK Łukasz	Starszy referent działu gospodarki leśnej
39	Mgr inż. JANIUK Marcin	Referent działu gospodarki leśnej
Dział Finansowo-Księgowy		
40	Mgr KARDASZ Monika	Księgowa
41	Inż. WAKULIŃSKA Marta Monika	Księgowa
42	Mgr SOBESIUK Iwona Zofia	Księgowa
Dział Administracyjno-Gospodarczy		
43	Mgr SIKORSKA Krystyna	Specjalista SL ds. infrastruktury i BHP
44	SKIEPKO Tamara	Specjalista SL
45	ŁUSZCZ Eugeniusz	Specjalista ds. administracyjno-gospodarczych
46	TIMOSZUK Rościsław	Robotnik obsługi
47	SZYMANIUK Mikołaj	Robotnik obsługi
48	SADOWSKI Władysław	Robotnik obsługi
49	JERZYK Bogusław	Robotnik obsługi
Stażyści		
50	Mgr inż. KRÓL Paulina Janina	Stażysta z wykształceniem wyższym
51	Mgr inż. KORSZAK Marta	Stażysta z wykształceniem wyższym

Data	Opis wydarzenia

Data	Opis wydarzenia

Data	Opis wydarzenia

